मुद्रक अने प्रकाशक
जीवणजी डाह्याभाई देसाई
नवजीवन मुद्रणालय, कालुपुर, अमदावाद

पहेली आवृत्ति, ई. स. १९३९, २०००
सुधारेली वधारेली बीजी आवृत्ति
प्रत ५३००

किंमत ₹/-०-०

मार्च, १९४६

देशना अप्रतिम राष्ट्रभाषाप्रचारक

पूज्यश्री गांधीजीने

अनुक्रमणिका

बे बोल

हिन्दुस्तानी-गुजराती कोषनी आ बीजी आवृत्ति छे। एवो कोष आपणी भाषामा बीजो मे नथी जोयो। नागरी ने उर्दू लिपिमा साथे शब्दो आपवावाळो कोष ए नवुं साहस लागे छे। जो नागरी अने उर्दू लिपि साथे जाणवा ने हिन्दी अने उर्दू रूपमा साथे बोलवानी आवश्यकतानो स्वीकार थाय, तो आवा कोषोनी जरूरियात बहु छे।

आ कोष वापरवानी रीत सामान्य कोष वपराय छे तेम नथी। आ कोषने हिन्दुस्तानीनो अभ्यासी वारंवार जुए तो तेमाथी बन्ने लिपिनुं ने बन्ने बोलीना शब्दोनुं तेनुं ज्ञान सहेजे वधे। आ कोषना सदुपयोगनी बीजी रीत ए छे के, तेमा भूल रही गई होय तो तेनी नोंध करी लेवी ने जे शब्दो न मळे ते लखी लेवा, ने एनी नोंध वखतोवखत संपादकने मोकल्या करवी। संपादक पोते सूचनानो घटतो उपयोग नवी आवृत्तिने सारु करी शके अथवा वधारा तरीके जेनी पासे कोष होय ते नजीवे दामे नवी आवृत्तिनुं काम लई शके। वळी मूळ कोष खरीदनारने ते पुरवणी तरीके मोकली शकाय।

मारी उमेद छे के आ साहसने गुजराती जनता वधावी लेशे।

मद्रास जतां ट्रेनमां,
२१-१-'४६

मो. क. गांधी

बीजी आवृत्तिनुं निवेदन

ई. स. १९३९ना मे मासमां 'राष्ट्रभाषानो गुजराती कोश' नामथी प्रसिद्ध करेला हिंदुस्तानी-गुजराती शब्दकोशनी नवे नामे ने सुधारेली वधारेली आ बीजी आवृत्ति छे पहेली आवृत्ति लगभग त्रणेक वर्षमां ज पूरी थई गई हती. पण वच्चे १९४२–४नो गाळो आववाथी तेनी नवी आवृत्ति आटली मोडी बहार पाडवी पडी छे.

आ वर्षोमां राष्ट्रना जीवनना अनेक क्षेत्रो जेम राष्ट्रभाषा–प्रचार विषे पण भारे फरफार थयो छे. देशनुं आ काम एक पगलुं आगळ वध्युं छे. ई. स. १९४२ सुधी आ रचनाकार्य हिंदी साहित्य संमेलननी वर्धा समिति मारफत चालतुं हतुं. ते सालमां छेवटे ए संस्थाए स्पष्ट कर्युं के, ते तो नागरी लिपि अने हिंदी शैलीनो ज अनुक्रमे राष्ट्रलिपि अने राष्ट्रभाषा तरीके प्रचार करशे; आ तेनी मर्यादा छे तेणे राष्ट्रभाषानुं राष्ट्र-मान्य 'हिंदुस्तानी' नाम पण अपनाववा तैयारी न बतावी. बेउ लिपि द्वारा लखाती उत्तर हिंदनी जे आम लोकभाषा ते राष्ट्रभाषा छे, एवी व्याख्यामां आम तेणे फेरफार कर्यो. आथी पूर्ण राष्ट्रभाषानुं ए काम करवा माटे राष्ट्रना आ रचनाकार्यना नेताओए 'हिंदुस्तानी प्रचार सभा'नी स्थापना करी, अने तेनुं काम आपणे त्यां शरू थयुं.

आ स्थितिमां कोशे पोतानुं शब्दभंडोळ वधारवा उपरांत बेउ लिपिनो पण समावेश करवो जोईए तो उपरना कार्यमां कोशे पोतानो फाळो आप्यो एम कहेवाय. आ दृष्टिए आ नवी आवृत्तिमां शब्दने बेउ लिपिमां आप्या छे एटले के, नागरी जोडे उर्दू लिपिमां पण ते छाप्या छे. आ करी शकायुं तेथी संतोष थाय छे केम के, आवो विचार होवा छतां, तेने अमलमां मूकवा माटे बीबां इ.नी जोगवाई थई शकशे के केम, ए सवाल हतो. जो जोईए तेवां नानां नस्तालीक बीबां मळी शक्यां होत तो उत्तम वात. नस्ख मळ्या ते पण पूरो संतोष तो नथी ज आपतां. जेम के, जबर, जेर, पेश बरोबर स्थान पर मूकी नथी शकाता. वाचकने जणाववानुं के, ते नुक्ताओ तेमना स्थानना पोताना वर्णनी जरा पछी सामान्यपणे मुकाई छे. जेम के امسطہ حروف لبا छतां, उर्दूमां जोडणी जोवा पूरतो आधार आथी आपी शकाय छे, एय सारुं ज छे.

आम उर्दूमां पण शब्दो आपवामां, शरूमां नहि धारेली तेवी बाबतो, काम करतां करतां, ऊठी छे. हिंदुस्तानीनी बे शैलीओ बे अलग लिपिमां वहेवा करवाथी, केटलीक बाबतोमां आ शैलीनो शब्द पेली शैलीमां केम लखवो, ए पहेली वार अनुभवमां आव्युं. आ काममां हुं अज्ञ छुं. 'उर्दू लिपि शिक्षिका'ना लेखको श्री.

गिरिराजजी तथा हंसराजजीए ए काम कर्युं छे. बेउ विद्यापीठना मारा साथीओ छे. बेउ उर्दू लिपि अने भाषा सारी जाणे छे. कहेवानी जरूर नथी के, आ कामने माटे तेमणे सारा गणाता उर्दू कोशोनी मदद लीधी छे. लिप्यंतरनुं आ काम कई ढबे करवामां आव्युं छे, तेना केटलाक नियमो अहीं जणाववा जोईए. ते आ निवेदनने अंते (जुओ पा. १२) अलग आप्या छे. वाचकने मारी विनती छे के, ते अंगे तेणे आ बे लेखकोए लखेली 'उर्दू लिपि शिक्षिका' पण जोवी जोईए, तो ए अंगे विशेष समजूती मळशे.

शब्दभंडोळ वधीने कुल १६००० थयुं छे. शब्दो उमेर्या छे ते चालु वंचातुं केटलुंक हिंदुस्तानी साहित्य जोईने केटलाक मित्रोए पण लेवा जेवा शब्दोनी नानी मोटी यादी मोकली छे ए बधाना नाम गणाव्या वगर ते सौनो आभार मानुं छु.

शब्दो सघरवा अंगे अंकेली मर्यादा, पहेली आवृत्तिना निवेदनमांथी, आ पछी आपेला उतारामां छे. ते ज आ आवृत्तिमांय चालु रहे छे एक एवी सलाह हती के, गुजराती तथा हिंदुस्तानी बेउना एकसरखा शब्दो, के जे आ कोशमां नथी सघर्या, तेय लेवा. आ शब्दो लगभग १५००० थाय छे.

आ शब्दोनी यादी भाषाशास्त्रनी दृष्टिए करवा जेवी खरी. पण आ कोशमां ते उमेरवाथी कद वधे ने किंमत वधे, जे तेना प्रचारमां बाधा आणे. ए ज वहेवारु ख्यालथी आ शब्दो आ वेळाय नथी लीधा. आजनी मोंघवारीथी आमेय किंमत तो सारी पेठे वधी ज छे, जेने माटे तो कशो उपाय नथी.

गई आवृत्तिमां 'राष्ट्रभाषानुं स्वरूप' ए मथाळे पू. गांधीजीना विचारोने आमुख तरीके आपेला. आ वेळा तेमणे खास 'बे बोल' लखी आप्या होवाथी ते भाग जतो कर्यो छे. गांधीजीना विचारो जाणवा माटे हवे तेमनुं 'राष्ट्रभाषा विषे विचार' ए नामनुं स्वतंत्र पुस्तक प्रसिद्ध थयुं छे, ते वाचक जुए.

छेवटमां एक वात: हिंदुस्तानी भाषाना प्रचारने अंगे एक गेरसमज थती जोवामां आवे छे, ते ए के, तेमां फारसी अरबी ने संस्कृत शब्दोनो अदलोबदलो के आघापाछी करवानी होय छे. पण, भाग्ये ज कोई एम माने छे आ तो एक अवळी दलील ज छे आ कोशनी पाछळ एवी कोई दृष्टि न मानवा विनंती छे. आजनी स्थितिमां हिंदी + उर्दू बेउ शब्दोनुं भंडोळ चालवानुं. लेखक पोतानां रुचि अने शिक्षण प्रमाणे सहेजे अहींथी के तहींथी शब्दो लखशे. जे शब्दो ने जे शैली सामान्य जनताने वधु समजाशे ने गमशे, ते वधु चालशे. आ मोटी कसोटीने जो लेखको अनुसरे, तो आपोआप तेओ सरळ लोकभाषा तरफ वळशे. ते हिंदी हशे तो सरळ हिंदी बनशे ने उर्दू हशे तो सरळ उर्दू बनशे. अने ए दिशामां जतां, बेउ शैलीओ एक प्रचलित लोकभाषा, जेने हिंदुस्तानी नामथी कहेवामां आवे छे, तेनी वधुमां वधु नजीक, आपोआप पहोंचशे. आ काम कोशनुं

नथी. कोशे तो चालु स्थितिमां काम दे एवो शब्दसंग्रह आपवानो छे. एथी ज एम केटलाक कहे छे के, आजे तो उर्दू शब्दकोश + हिंदी शब्दकोश = पूरो हिंदुस्तानी शब्दसागर गणाय.

एक आथी ऊलटी विचार-दिशा पण प्रवर्ते छे. अने ते ए के, पायानी हिंदुस्तानी जेवु एक रूप सशोधवु अने तेने माटे जरूरी एवुं नानुं पायारूप शब्द-भडोळ खोळवुं आवा प्रयत्नो पण एक बे जाणमां छे. राष्ट्रभाषाना घडतर अने वृद्धिने अर्थे आवा आवा विविध अभ्यासो थवा जोईए; प्रांतीय भाषाओ अने हिंदुस्तानीमां एकसरखा शब्दोनी यादीओ थवी जोईए. आ बधु खूब उपयोगी काम छे. ने तेमा अभ्यासीओ लागशे तो ज एक राष्ट्रभाषा निर्माणना महान कामने सारु वैज्ञानिक मदद पण मळी शकशे

आ कोश तैयार करवा माटे शब्द-पसदगी लोकमां प्रचलितताने धोरणे करवानी नेम राखी छे एने पायानी के संपूर्ण हिंदुस्तानीनो कोश मानवानी भूल न करवामां आवे. एनी नेम एटली ज छे के, आजे आपणे त्यां हिंदुस्तानी प्रचारनी जे प्रगति छे तेने तेणे पहोंची वळवा मथवुं ते अर्थ जेटलो सरे तेटली एनी कृतार्थता छे एने वापरनाराओ ए दृष्टिए एने आगळ उपर सुधारवा वधारवा सक्रिय मदद करता रहे ए विनंती छे.

१२–३–'४६ म. प्र. देसाई

पहेली आवृत्तिना निवेदनमांथी

राष्ट्रभाषाने शिक्षणमा स्थान होवु जोईए एम गाधीजी दक्षिण आफ्रिकाथी हिंद आव्या त्यारथी सतत कहेता आव्या छे एटले, राष्ट्रीय शिक्षणनी शरूआतथी तेमा तेने अनिवार्य स्थान आपवामा आव्युं छे; अने ते मुजब, विद्यापीठनी स्थापनाथी राष्ट्रभाषाना शिक्षणने तेमा स्थान रह्यु छे. बल्के, विद्यापीठना ध्येयोमा ज ए विषे एक कलम छे के, "विद्यापीठमां राष्ट्रभाषा हिंदी-हिंदुस्तानीने आवश्यक स्थान हशे " अने तेनी ज साथे ए भाषानी व्याख्यानी स्पष्टता करवा नोंध मूकवामा आवी छे के, " हिंदी-हिंदुस्तानी ए भाषा के जे उत्तरना सामान्य हिंदु मुसलमान बोले छे अने देवनागरी अथवा फारसी लिपिमा लखाय छे."

१९३०थी '३४ना युद्धना दिवसो बाद, ई. स १९३५मा विद्यापीठे नवेसर पोतानुं काम शरू कर्युं त्यारे राष्ट्रभाषाने अगे एक वधु काम पण तेणे उपाड्यु, अने ते पोताने स्थानेथी बने तेटली राष्ट्रभाषाप्रचारने मदद करवानु आने अगे १९३६मा विद्यापीठ मडळे एक कार्यदिशा पण आकी हती, अने तेमा गुजरातनी प्रजाने उपयोगी थाय एवो नानकडो राष्ट्रभाषानो कोश करवो, एवुं एक कार्य हतु. आ कोश ते अनुसार करवामा आव्यो छे

गुजरातमा राष्ट्रभाषाप्रचारनुं काम एक रीते जोईए तो साव सहेलु छे. अ-हिंदीभाषी प्रान्तोनी भाषाओमा गुजराती भाषा कदाच हिंदुस्तानीनी साथे घणी ज मळती आवे छे. बेना शब्दभडोळमा तद्भव अने तत्सम शब्दो ठीक ठीक प्रमाणमां सरखा छे, अथवा फेरफार

छे तो एवो जूजजाज के भणेलो गुजराती वाचक सामान्य हिंदी शब्दोनो अर्थ कल्पी शके. एटलुं ज नहि, गुजरातमाथी हिंदी लेखको पण पाक्या छे. वळी, व्रजभाषा साथेनो तेनो सांस्कृतिक संबंध सकाथी एकसरखो चालतो आवेलो छे राष्ट्रभाषाना स्वयसिद्ध प्रचारक समा साधुसन्यासीओ गुजरातना गामडामा हमेश फरता रह्या छे अने तेओए हिंदी साथेनो तेनो संपर्क सतत चालु राखेलो छे. अने तेथी गुजरातमा गिरिधर करताय कदाच तुलसी-रामायण वधारे वचाय छे. कबीर अने दादुना भजनो तेमना पथ मारफते हजी जीवता रहेला छे आ उपरान्त गुजराती वेपारी पण करोडोनी भाषाने कामचलाउ जाण्या वगर ओछो ज रहे एवो छे? गुजरातना मुसलमान राजाओना काळमा फारसी अरबीनी असर पण तळपदी भाषामा ओछी ऊतरी नथी. एटले, गुजरातने माटे राष्ट्रभाषाप्रचारकार्य सहेलु छे एमा प्रश्न नथी.

पण तेथी ज कदाच ए विषे उपेक्षा थवानो पण भारे भय रहे छे मात्र वेपार के मुसाफरीनी गरज पूरतो ज परिचय जरूरी छे एम जो मनाय, तो तेटला परिचयथी आपणे एक बोली जरूर शीखी लई शकीए. परन्तु राष्ट्रभाषा एवी बोली मात्र नथी. तेणे तो हिंदनी एकतानु अने आपणी हिंदी संस्कृतिनुं वाहन बनवानु छे. प्रजाना राजकारणनी भाषा तो आज आपणी नजर सामे ते बनी रही छे अनेक प्रातीय साहित्य-प्रवाहो ए ज मोटी राष्ट्रगगामां मळवाना छे. आज आपणा प्रातीय साहित्यो सहेजे बनी जतो परस्पर संबंध कदाच साधे छे. पण तेनी कोई नीतिरीति के नियमबद्ध पद्धति आपणे हजी नथी विकसावी. ए काम पण आगळ जता राष्ट्रभाषाने ज माथे आवशे एमा कोईने शका छे?

राष्ट्रभाषानु आवु स्वरूप होवाथी तेने आपणे एक बोली मात्र रूपे जाणीने निरात वाळीए, तो सांस्कृतिक प्रगतिमा गुजरात पाछळ ज पडे एमा शका नथी. एटले भाषा तरीके तेनु अध्ययन थवु जोईए, वधवु जोईए, अने विकसवु जोईए. तेने माटे बे दिशाओ देखाय छे:—(१) प्रौढ वर्ग हिंदीप्रचारनी परीक्षाओ आपवाने निमित्ते भाषानो शास्त्रीय अभ्यास शरू करे; (२) शाळाना विद्यार्थीओना अभ्यासक्रममा राष्ट्रभाषाने स्थान मळवु जोईए,—जे सुधारो, में शरूमा कह्यु ए प्रमाणे, गाधीजी आफ्रिकेथी देशमां आव्या त्यारथी चर्चाता आव्या छे प्रौढ वर्गोनी शरूआत गुजरातमा थई छे ए सौने खबर छे. तेनी गति दिवसे दिवसे वधशे एमां शका नथी. अने नुवनी वात छे के, केळवणीना महासभावादी प्रधानोए शाळामां हिंदुस्तानी शिक्षणनी बीजी वाबतने पोताना कार्यमां स्थान आप्युं छे.

आ उपरात एक त्रीजो वर्ग पण जरूरनो छे, अने ते उपरना बे वर्गोने मददरूप एवा राष्ट्रभाषाना प्रचारको अने तेना शिक्षकोनो. आ वर्गनी उत्पत्ति पण आजे गुजरातमां प्रारंभिक दशामा ज छे जेम जेम आपणी राष्ट्रीय अस्मिता वधती जशे अने तेथी करीने राष्ट्रभाषानी किंमत वधारे ने वधारे जोता जईशु, तेम तेम आ शिक्षक-प्रचारक-वर्ग वधवु ज जोईशे—ते वधशे ज. अने ए वर्ग उपरना बे वर्गोने पछी पहोंची वळशे.

राष्ट्रभाषानो आ गुजराती कोश आ त्रणे वर्गोने लक्षमा राखीने करवामां आव्यो छे. शाळानो विद्यार्थीवर्ग, कदाच आ कोशने एकदम न पण अपनावी शके, परतु राष्ट्रभाषाप्रेमी प्रौढ लोक अने ते भाषाना शिक्षकवर्गने आ कोशथी पूरती मदद मळशे एम मानु छुं हिंदीमां अर्थो आपता कोशो आज घणा छे. परतु ते कोशो आपणे माटे बे रीते ऊणपवाळा छे: एक तो, शीखवानो प्रारभ करनारने हिंदीमा ज आपेला अर्थो बरोबर न फावे; ते अर्थो जो गुजरातीमा आपवामां आवे तो सरळता पडे बीजुं, प्रचलित हिंदी कोशोमा राष्ट्रभाषानी दृष्टि राखीने अने जरूर विचारीने शब्दो सघरायेला नथी होता तेमा हिंदी साहित्यनी जरूर ध्यानमा राखेली होय छे,—अने ते योग्य ज छे तेथी करीने ते कदमा मोटा अने

अन्यभाषाभाषीने माटे बिनजरूरी विस्तारवाळा थई पडे छे आथी ते कोशो प्रारंभना अभ्यासमा काम दई शकता नथी.

आ कोशथी आ ऊणपो आपोआप टळे छे. तेमा शब्दोनी पसंदगी राष्ट्रभाषाना स्वरूपने बरोबर ख्यालमा राखीने करवामा आवी छे. फारसी अरबी शब्दो जे सामान्य रीते उत्तरना हिंदु-मुसलमानोमा बोलाय छे तेमने पण आ कोशमा स्थान आपवामां आव्यु छे आ कामने अगे विद्यापीठना सेवक भाई गिरिराजजी तथा पं० सुरेशचंद्रजीनी मदद लीधी छे. भाई गिरिराज दिल्ही प्रातना छे अने उर्दू सारी पेठे जाणे छे, ए आ कामने माटेनी तेमनी योग्यता बताववा पूरतु छे पं० सुरेशचद्रजी युक्त प्रातना वतनी छ अने वृन्दावन, अयोध्या वगेरे विभागोनी हिंदीथी परिचित छे आ बेउ भाईओए मळीने, हिंदी-हिंदुस्तानीनी व्याख्यानी दृष्टिए शब्द-पसदगी करवामा कीमती मदद करी छे तेथी ज आ कोशनु काम सतोषप्रद ने सहेलु तथा झट बनी शक्यु छे.

कोशनो विस्तार नाहक वधे नहि तेटला माटे, शब्दो लेवामा ए धोरण राख्यु छे के, जे शब्दो समान रूपे ने समान अर्थमा गुजरातीमा पण चालता होय, तेमने आ कोशमां आपवा जरूर नथी ए नियमथी, मोटा भागना सस्कृत शब्दो, 'पूछना, मीचना, आदमी, खरीदना, खबरदारी,' वगेरे जेवा शब्दो आ कोशमा नथी सघर्या,—संघरवा जरूरना पण नथी परंतु, जे शब्दोनी जोडणीमा के अर्थमा के लिंगमा फरक होय तेवा लीधा छे जेम के 'आत्मा, असर 'मां गुजराती हिंदुस्तानीमा लिंगफेर छे· 'पहोंचवु, पहुँचना' 'महसूल, महेसूल'मा जोडणीफेर छे; 'सगीर' 'संकीर्ण' वगेरे जेवा अनेक शब्दोमां अर्थभेद छे लिंगफेरने अगे एक वस्तु नोंधवी जोईए. हिंदीमा नपुमक लिंग नथी. एटले जे शब्दो गुजरातीमा नपुसक लिंगना छे अने हिंदुस्तानीमा पुलिंग छे तेमने छोडी दीधा छे. ए लिंगफेरवाळा शब्दो लीधा नथी.

शब्दोना अर्थोनो विस्तार करवामा पण, गुजरातने केवा कोशनी आजे जरूर छे ते ख्यालमा राखीने चालवाथी, आपोआप केटलुक लाघव साधी शकायु छे.

तुलसी, कबीर, सुरदास जेवा भक्त-कविओ जे आपणे त्यां लोकप्रिय छे तेमना शब्दोने जो घटतु स्थान आपवामा आवे तो कोशनी उपयोगिता सहेजे वधी जाय. ए ख्यालथी ते कविओना शब्दोने स्थान आपवामां आव्युं छे. पण तेनो अर्थ एम नथी के, तेमना अभ्यासीने ते कविओनां लखाणोना बधा ज शब्दो आ कोशमांथी मळशे. उपर जणाव्युं एम, आ शब्दसंग्रहनी पसदगी करवामां गुजरातनी तात्कालिक जरूरने मुख्यत्वे नजर सामे राखवामा आवी छे अने तेथी ज ते सग्रह आवडो नानो ने माफक किंमतनो करी शकायो छे

राष्ट्रभाषाप्रचारने माटे लेवाती परीक्षाओना तथा गुजरात विनय मदिरनी सात श्रेणीओमां चालता पाठ्यपुस्तकोना शब्दो आ कोशमा आवी जाय ते हेतुथी ते पुस्तको जोई जवामां आव्या छे ते उपरात पण केटलुक सामान्य वंचातु साहित्य जोवामा आव्युं छे बाकी, शब्दपसदगी माटे, मुख्यत्वे, उपलब्ध कोशोमांथी सीधी विणामणी करवामा आवी छे. अने तेम करवाने माटे 'हिंदी शब्दसागर'नी नानी, मोटी, ने मध्यम ए त्रण आवृत्तिओ, काशी विद्यापीठनो 'हिंदीशब्दसग्रह', रेवरंड बेट कृत हिंदीभाषानो (अग्रेजी) शब्दकोश, श्री रामचद्र वर्मा कृत 'उर्दु-हिंदी शब्दकोश', इंडियन प्रेसनी 'Hindustani English Dictionary', प रामनरेश त्रिपाठी कृत 'हिंदुस्तानी कोश' तथा बीजा केटलाक कोशोनो उपयोग करवामां आव्यो छे ते सर्व ग्रंथोना विद्वान संपादकोनो आ स्थळे हुं आभार मानु छुं.

हिंदी शब्दोना गुजराती अर्थो आपवामा एक ए ख्याल पण राख्यो छे के, मूळ हिंदी शब्दने मळतो जो गुजराती शब्द होय, अने ते अर्थमां, तो तेने नोंधवो. आथी करीने तुलनात्मक भाषाभ्यासीओने थोडीघणी सामग्री आ कोशमाथी मळशे एम मानुं छुं केटलाक तद्भव शब्दो जे बेउ भाषामा समान रूपे ने समान अर्थमा छे ने जे, हुं उपर कही आव्यो एम, आ कोशमां नथी संघर्या, ते अलग वीणी काढया होय तो सारु, एम एक समान्य मुरब्बीनी सूचना हती. ए रसिक काम तो हवे आथी अलग रूपे कयारेक करवा उपर छोडवुं जोईए अत्यारे तो, कोशनो उपयोग करनारने तेना विना कशी अडचण नथी पडवानी एटलुं समाधान छे

उपरनी मर्यादामा रहीने काम करता, लक्षावधि जेवडा हिंदी शब्दसागरमांथी १५३२० शब्दो आ कोशमा समाया छे ते उपरात, बेउ भाषामा तत्सम एवा संस्कृत तथा अन्य शब्दो जे आ कोशमा छोडी दीधा छे, ते उमेरो तो एटला ज बीजा थाय, एमा शका नथी. एटले के, कुल ३० हजार उपर शब्दो जेटलुं काम आ कोशथी सरशे एम गणाय कोशमां नोंधेला शब्दो साथे व्याकरण अने केटलीक व्युत्पत्ति आपवामा आवी छे तथा शब्दोनी साथे तेमना रूढ शब्दप्रयोगो पण नोंध्या छे. तेमां पण जे रूढिप्रयोगो गुजरातीमा पण ते ज रूपे चाले छे—अने तेवा घणा छे—तेमने नथी आप्या, केम के गुजराती वाचकने ते परिचित ज छे

ता. ३०-४-'३९ म. प्र. देसाई

नागरी उर्दू लिप्यंतर विषे समजूती

१. तत्सम शब्दो

तत्सम शब्दो तेमनी मूळ जोडणी प्रमाणे लखवामां आव्या छे.

एटले नागरीमा ज़ माटे ظ ض ز ذ चारमांथी जे वर्ण मूळ तत्सम जोडणीमा होय ते लखाय. तेम ज ह, त, स माटेय समजवुं. (जुओ ज़मीन, ज़िक्र, कसरत वगेरे शब्दो)

कृष्ण जेवा संस्कृत तत्सम उर्दूमां लखवा माटे ण, ष वर्ण अनुक्रमे ڻ سؕ आम लख्या छे.

मेहनत, ज़ेहन, सेहत जेवा शब्दोमां ए लघु-प्रयत्नवाळो बोलाय छे. उर्दूमा मूळ तत्समता प्रमाणे ए ध्वनि 'जेर'थी बतावाय छे. आ चालु रूढिने कोशमां अनुसरवामा आवी छे.

तेम ज मोहताज, मोहलत जेवा शब्दनो ओकार उर्दूमां 'पेश' वडे व्यक्त थाय छे तेनुं पण उपर प्रमाणे समजवुं

तेवी ज रीते ईसा, मुसा जेवा शब्दो तेमनी मूळ अरबी जोडणीथी उर्दूमा लख्या छे.

.खुश, खुद, ख्वेश जेवा शब्दोमां خ साथे و (वाव) होय छे, जेनो उच्चार नथी थतो, ते बताववा नीचे लीटी करी छे. जुओ ते शब्द.

मदरसा, नामा, इ० नागरीमा आकारान्त लखाय छे, उर्दूमा मूळ तत्समता प्रमाणे गोळ हे वडे लखाय छे तेम कर्युं छे

(आ बाबत विगते समजवा 'उर्दू लिपि शिक्षिका' जोवा विनती छे)

२. तद्भव शब्दो

तद्भव शब्दो पण तेमना मूळने बने तेटलु साचवीने लखवामां आव्या छे.

जेम के, जियाफत परथी 'ज़ाफ़त'मा ص कायम छे, ने صافت आम लख्यो छे.

देश-देस, कर्म-करम, तैनात जेवा शब्दो دیش - دیس، کرم - کرم، تیناات एम जोडणी करवामां आवी छे.

३. केटलीक बीजी बाबतो

उर्दूमां अंते ह्रस्व इ, उ भाग्ये लखाय छे. पण जे शब्दोमां ते आवे तेने ते प्रमाणे लखवा ‌ِ ‌ُ उपयोग कर्यो छे. जेम के सवति سوتِ (जुओ 'उर्दू लिपि शिक्षिका' पा० ३७)

जबर, जेर, पेश वगेरे चिह्नो बरोबर बताववामां आव्यां छे. जेम के कारिंदा کارِندہ, उस्ताद اُستاد

शब्दमां यकार, वकार होय तेने अनुक्रमे ے, و उपर जबर मूकी स्पष्ट लखवामां आव्यो छे जेम के अवधान اَوَدھان मुयस्सर مُیَسّر

कुऑ, अकाउन्टेन्ट जेवा शब्दो उर्दूमां कुवाँ, अकाउन्टन्ट जोडणीथी पण लखाय छे. आवा विकल्प नोंधवामां आव्या छे.

उर्दू कक्को

वर्णनुं नाम	उर्दू वर्ण	जोडरूप शरूनु	वचलु	छेल्लु
अलिफ	ا	ا	ـا	ـا
बे	ب	بـ	ـبـ	ـب
पे	پ	پـ	ـپـ	ـپ
ते	ت	تـ	ـتـ	ـت
टे	ٹ	ٹـ	ـٹـ	ـٹ
से	ث	ثـ	ـثـ	ـث
जीम	ج	جـ	ـجـ	ـج
चे	چ	چـ	ـچـ	ـچ
हे	ح	حـ	ـحـ	ـح
खे	خ	خـ	ـخـ	ـخ
दाल	د	د	ـد	ـد
डाल	ڈ	ڈ	ـڈ	ـڈ
ज़ाल	ذ	ذ	ـذ	ـذ
रे	ر	ر	ـر	ـر
ड़े	ڑ	ڑ	ـڑ	ـڑ
ज़े	ز	ز	ـز	ـز
झे	ژ	ژ	ـژ	ـژ
सीन	س	سـ	ـسـ	ـس
शीन	ش	شـ	ـشـ	ـش
स्वाद	ص	صـ	ـصـ	ـص
ज़्वाद	ض	ضـ	ـضـ	ـض
तोए	ط	طـ	ـطـ	ـط

ज़ोय	ط	طـ	ـطـ	ـط
ऐन	ع	عـ	ـعـ	ـع
ग़ैन	غ	غـ	ـغـ	ـغ
फ़े	ف	فـ	ـفـ	ـف
क़ाफ़	ق	قـ	ـقـ	ـق
काफ़	ک	کـ	ـکـ	ـک
गाफ़	گ	گـ	ـگـ	ـگ
लाम	ل	لـ	ـلـ	ـل
मीम	م	مـ	ـمـ	ـم
नून	ن	نـ	ـنـ	ـن
वाव	و	و	ـو	ـو
हे	ہ	ہـ	ـہـ	ـہ
ये (नानी)	ی	یـ	ـیـ	ـی
ये (मोटी)	ے	یـ	ـیـ	ـے
भे	بھ	بھـ	ـبھـ	ـبھ
फे	پھ	پھـ	ـپھـ	ـپھ
थे	تھ	تھـ	ـتھـ	ـتھ
ठे	ٹھ	ٹھـ	ـٹھـ	ـٹھ
झे	جھ	جھـ	ـجھـ	ـجھ
छे	چھ	چھـ	ـچھـ	ـچھ
धे	دھ	دھ	ـدھ	ـدھ
ढे	ڈھ	ڈھ	ـڈھ	ـڈھ
ढ़े	ڑھ	ڑھ	ـڑھ	ـڑھ
खे	کھ	کھـ	ـکھـ	ـکھ
घे	گھ	گھـ	ـگھـ	ـگھ

कोश वापरनारने सूचनाओ

१. कोशमां वपरायेली संज्ञाओनी समजूती आ प्रमाणे छे :

पुं० पुल्लिंग (नाम)
स्त्री० स्त्रीलिंग (नाम)
वि० विशेषण
अ० अव्यय
स० सर्वनाम
अ०क्रि० अकर्मक क्रियापद
स०क्रि० सकर्मक क्रियापद
(प.) एटले के मुख्यत्वे पद्यमां वपराय छे
ब०व० बहुवचन
ए०व० एकवचन
अ. अरबी
फा. फारसी
सं सस्कृत
तु. तुर्की
इ,अं. इग्रेजी

२ शब्दनो क्रम गोठववामां अनुनासिक के अनुस्वारवाळो अक्षर ते वगरना अक्षरनी अगाउ मूकवामा आव्यो छे. एटले, दा०त० कस, कद वगेरे 'कई'नी पहेला आवे ते सिवाय बाकीनी गोठवणी वर्णाक्षरीना सामान्य रस्ताता क्रममा छे.

३ शब्दना पेटाभा तेना रूढिप्रयोग तथा तद्भव ने स्पष्ट समजाय एवा शब्दो मूक्या छे. जेम के,

(१) 'कँचेरा नु स्त्रीलिंग 'कँचेरिन' ते शब्द जोडे [स्त्री० –रिन] एम करीने बताव्यु छे.

(२) 'कफ़न' शब्दमा '–को कोड़ी न होना' एटले के 'कफ़नको कोड़ी न होना' रूढिप्रयोग आप्यो छे

(३) वि० साथे तेनु स्त्रीलिंगरूप कौंसमां स्त्री० करीने टाम्यु छे. जेम के, काहिल वि० [स्त्री० –ली] मूळ शब्द परथी बनतु नाम आप्यु छे त्यां कौंसमा [नाम, . .] करीने आप्यु छे. जेम के, गिड़गिड़ाना [नाम, –हट] एटले के, गिड़गिड़ाहट. गिलकार [नाम, –री]. लँगड़ा वि० [अ०क्रि० –ना] एटले के 'लँगड़ाना' वगेरे. तेम ज क्रियापद, विशेषणनु पण समजवु

४ मूळ शब्दना विकल्प होय तो तेमने आखा लखवाने बदले, शक्य होय त्यां, नीचे प्रमाणे टूकावीने मूक्या छे जेम के,

तिकोना(–निया)=तिकोना, तिकोनिया
तिरछ(–छा)ई=तिरछई, तिरछाई
रिझा(०व)ना=रिझाना, रिझावना

एटले के, आ – सज्ञा तेनी पूर्वेना अक्षरने बदले लेतां थता शब्दनो अने अ। ० संज्ञा तेमा उमेरीने बनता शब्दनो विकल्प सूचवे छे

५. दरेक शब्द पहेलो नागरीमां लखीने पछी उर्दूमां लख्यो छे.

अ

अँकड़ी انکڑی। स्त्री० जुओ 'अँकुड़ी'
अँकवार انکوار। स्त्री० गोद, छाती. –देना.–भरना=भेटवु, छाती सरस् लगाववु
अँकाई انکائی। स्त्री० आकवुं ते, जुओ 'अँकाव'
अँकाना انکانا। स०क्रि० ('आक्ना'नुं प्रेरक) अकाववु, अंदाज कढाववो (२) परखाववु, परीक्षा कराववी
अँकाव انکاو। पुं० आंकवानु काम (२) अदाज, अटकळ
अँकुड़ा انکڑا। पुं० आकडो
अँकुड़ी انکڑی। स्त्री० नानो आकडो
अँकुस انکس। पु० अकुश
अँखिया انکھیا। स्त्री० आख
अँखुआ انکھوا। पु० [स. अंकुर] बीज-माथी फूटतो अकुर के कूपळ
अँखुआना انکھوانا। अ० क्रि० अकुर फूटवो, ऊगवु
अँगड़ाई انگڑائی। स्त्री० शरीर फाटवु ते (जेम के ताव आवता पहेला) (२) आळसथी के शरीर जकडाईने अक्कड थयुं होय तेथी शरीरना अगो ताणता फलाववा ते –तोड़ना= आळसु बेठा रहेवु, काम न करवु
अँगड़ाना انگڑانا। अ०क्रि०शरीर फाटवु (२) आळस काढवा के अगो अकडावाथी शरीर ताणवु–खेंचवु
अँगरखा انگرکھا। पु० अंगरखुं, 'अंगा'
अँगरा انگرا। पु० अंगारो
अँगराना انگرانا। अ० क्रि० जुओ 'अँगड़ाना'
अँगरेज़ انگریز। पु० अंग्रेज –ज़ी स्त्री० अंग्रेजी भाषा
अँगलेट انگلیٹ। पु० स्त्री० शरीरनु काठु–बांधो
अँगवना انگونا। स०क्रि० (प) सहवुं, खमवु, वेठवु
अगा انگا। पु० अगरखु
अगार انگار। पुं०[स]अगारो.–उगलना =अगारा जेवा बोल काढवा, आग वर्षाववी. –पर पैर रखना=जाणी जोईने नुकसान के मुश्केलीमा ऊतरवुं लाल अंगारा= वि० लालचोळ, खूब गुस्से थयेलुं
अंगिया انگیا। स्त्री० [सं अगिका, प्रा० अगिया] चोळी, स्त्रीनो कबजो
अँगीठा انگیٹھا। पु०[स. अग्नि+स्था] मोटी सगडी अँगीठी स्त्री० सगडी
अंगुर انگر। पु० अगुल, आंगळ
अंगुरी انگری। स्त्री० अगुली, आगळी
अंगुल انگل। पु० [सं] आंगळ
अंगुली انگلی। स्त्री० [सं] आगळी
अंगुश्त انگشت। पु० [फा] आगळी
अंगुश्तनुमाई انگشت نمائی। स्त्री० [फा] आगळी–देखामणु, बद-नामी, कलंक, लांछन

अंगुश्तरी انگشتری स्त्री० [फा.] 'अंगूठी', वींटी

अंगुश्ताना انگشتانہ पु० [फा.] दरजी आंगळी पर पहेरे छे ते अगूठी

अँगूठा انگوٹھا पुं०[सं अगुष्ठ] अंगूठो. —चूमना=खुशामत करवी (२) तावे —अधीन थवु —दिखाना=टिक्को बताववो, कांई करवा के देवा ना कहेवी. अँगूठे पर मारना=तुच्छकारवुं, परवा न करवी

अँगूठी انگوٹھی स्त्री० 'अगूश्तरी', वींटी [द्राक्ष

अंगूर انگور पु० [फा] अगूर—लीली

अंगूरी انگوری वि० अगूरनु बनेलु के तेना रंगनु (२) पु० आछो लीलो रंग

अँगोछना انگوچھنا अ० क्रि० अगूछाथी शरीर लोहवु [लोहवानो टुवाल

अँगोछा انگوچھا पु० अगूछो, अंग

अँचरा انچرا पु० अचल, साडीनो छाती पर आवतो भाग, पालव

अँचला انچلا पु० साधुओ धोतियाने बदले वींटे छे ते कपडानो टुकडो

अँचवना انچونا स० क्रि० जुओ 'अचवना'

अंजर-पंजर انجر پنجر पु० [सं पजर] पासळी के तेनो माळो (२) अ०आसपास, नजीक —ढीला होना= शरीरना साधा ढीला थवा, सुस्त के शिथिल थवु

अँजवाना انجوانا स०क्रि० 'आजना'नु प्रेरक, अजाववु (अजन, सुरमो इ०)

अंजाम انجام पु० [फा] आखर, अत (२) परिणाम. —देना,—करना,—पर पहुँचना=पूरुं करवु, निपटाववु

अंजाम-कार انجام کار अ० आखरे, छेवटे

अंजुमन انجمن स्त्री० [फा.] सभा, मडळ, सस्था

अँजुरी(—ली) انجری(-لی) स्त्री० अंजली; खोबो

अंझा انجھا पु० [स. अनध्याय] अणोजो, छुट्टी

अँटना انٹنا अ० क्रि० समावु; बरोबर आवी रहेवु; पूरतु होवु

अंटसंट انٹ سنٹ अ० पाया वगर; अप्रस्तुत, 'अंडवड'

अंटा انٹا पु० गोळो (२) मोटी कोडी—कोडो (३) 'बिलियर्ड'नी रमत

अंटाचित انٹاچت अ० चत्तापाट—लांबुंछट पडेलुं

अंटी انٹی स्त्री० बे आगळीओ वच्चेनी जगा के गाळो (२) ओटी (३) (दोरानी) आटी के ते उतारवानुं अटेरण (४) आंटी, विरोधभाव. —करना=छेतरी लेवुं (२) अटेरवुं —रखना=छुपाववु, दबावी राखवु

अंडबंड انڈبنڈ स्त्री० अडसट—उटपटाग वात, बकवाद (२) वि. उटपटाग; नकामु, ढगवडा वगरनुं

अंडस انڈس स्त्री० कठिनता, मुश्केली, सकट

अंडा انڈا पु० अड, ईडुं

अँतड़ी انتڑی स्त्री० आतरडुं —जलना =खूब भूख लागवी. —गलेमें पड़ना =कशी आपत्तिमां फसावु अंतड़ियोंका बल खोलना=बहु दिवसो बाद खावानुं मळे त्यारे खूब पेट भरीने खावु

अँतरा انترا पु० आतरो; गाळो (२) एकातरो ताव (३) खूणो (४) वि० एक छोडीने बीजुं

अंतरा انترا अ० वच्चे; मध्यमा (२) पासे, नजीक (३) विना; सिवाय (४) पुं० सगीतनो अंतरो (५) सवार सांज वच्चेनो समय – दिवस

अंतरीप انتریپ पुं० [सं] टापु, द्वीप (२) भूशिर

अंदरी(–रूनी) اندری(–رونی) वि० [फा] अंदरनु, भीतरनुं

अंदाज़ انداز पुं० अन्दाज, अडसट्टो; अटकळ, अनुमान (२) ढब; ढम, रीत (३) भाव; चेष्टा. –करना, –लगाना=अन्दाज काढवो

अंदाज़न् اندازاً अ० [फा.] अडसट्टे, अदाजथी

अंदाज़ा اندازه पु० [फा.] अदाज, अटकळ

अंदेशा اندیشہ पुं० [फा.] चिंता, फिकर (२) अंदेशो; सशय (३) डर, आशका (४) दुविधा, डामाडोळपणु

अंदोख़्ता اندوختہ वि० [फा] बचत, जमा, सघरेलुं

अंधड़ اندھڑ पु० आधी, तोफान

अंधखोपड़ी اندھ کھوپڑی स्त्री० मूर्ख, अक्कल वगरनुं माणस

अंधा اندھا वि० (२) पु० आधळो –बनना=जाणी जोईने ध्यान पर न लेवुं, आंख आडा कान करवा अंधेकी लकड़ी या लाठी=एकमात्र आधार (२) एकनो एक छोकरो. –दीया=मंद बळतो दीवो

अंधाधुंध اندھا دھندھ स्त्री० अंधाधूंधी

अँधेरा اندھیرا पु० (२) वि० अधारु –घुप या धुप=अधारु घोर, गाढ अन्धकार. मुँह अँधेरे, अँधेरे मुँह= भरभांखळे; मळसके

अँधेरी اندھیری पु० अधकार (२) अंधारी रात (३) 'अँधड़'; आंधी (४) बळद, घोडानी आंख पर बधातो पडदो. –डालना या देना=आंखमां धूळ नाखवी, दगो देवो, छेतरीने खाडामां नाखवु –कोठरी=पेट. गर्भ, कूख (२) गुप्त भेद

अंबर عنبر पुं० [अ.] एक सुगधी चीज जे वहेल माछलीमाथी मळे छे (२) एक अत्तर

अँबराई انبرائی स्त्री०, -व -و पु० (स. आम्र+राजी) अमराई, आंबावाडियुं

अंबार انبار पु० ढगलो, 'ढेर'

अंबारी انباری स्त्री० 'अमारी', हाथीनी अबाडी [मरवो

अँबिया انبیا स्त्री० नानी काची केरी,

अंबिया انبیا पुं० [अ. 'नबी'नु ब० ब०] नबी अने पेगम्बरो [व्यर्थ

अँबिरथा انبرتھا अ० (प) वृथा,

अंस انس पुं० अश, भाग, खड

अंसर عنصر पु० [अ.] जुओ 'अन्सर'

अकड़ اکڑ स्त्री० अकडाट, अकडावु ते (२) अकडाई, एंट; जीद (३) घमण्ड, शेखी (४) धीटपणु, धृष्टता

अकड़ना اکڑنا अ० क्रि० अकडावु ('अकड' जुओ) (२) मिजाज करवो (३) शेखी मारवी (४) हठ करवी

अक्का اکّا स्त्री० [ग] माता (२) मोटी वहेन
अक्खड़ اکّھڑ वि० मनस्वी, उद्धत (२) झघडाखोर (३) असभ्य (४) नीडर (५) आखाबोलु
अक्खर اکّھر पु० (प) अक्षर
अक्टोबर, अक्तूबर اکٹوبر، اکتوبر पु० ओक्टोबर मास
अक़्द عقد पु०[अ.] सबंध (२) सगाई, शादी (३) एकरार
अक़्ल عقل स्त्री० [अ.] अकल, बुद्धि, समज —का दुश्मन,—का पूरा=बेवकूफ, मूर्ख —खर्च करना=विचारवु, बुद्धि लगाववी —का चरने जाना=बुद्धि-समज न होवी
अक्लमन्द عقلمند वि० [फा.] अकलमन्द, समजदार, बुद्धिमान
अक़्लमन्दी عقلمندی स्त्री० समज-दारी, बुद्धिमत्ता [अक्षौहिणी
अक्षोनी اکسونی स्त्री० (प.) अक्षौणी,
अक्स عکس पु० [अ] छाया, प्रति-बिंब (२) चित्र, छबी, तसवीर
अक्सर اکثر अ० [अ] अकसर, प्राय. ('अकसर' पण लखाय छे) (२) वि० घणु, अधिक
अक्सरियत اکثریت स्त्री० बहुमती
अख़ज اخذ पु० 'अख़्ज', ग्रहण करवुं ते
अख़बार اخبار पु० [अ 'ख़बर'नु ब० व०] अखबार, छापु
अखरना اکھرنا स०क्रि० खटकवु, कठवुं (२) दु:खदायी के क्रूर लागवु
अख़लाक़ اخلاق पु० [अ] आदत (२) स्वभाव (३) नीति के सदाचार
अखाड़ा اکھاڑا पुं० [स अक्षवाट] अखाडो (२) सभा; दरबार; रंगभूमि (३) तमासगीरोनी के गानार-बगाड-नारनी मण्डळी
अख़ीर اخیر पु० [अ] 'आखिर'; आखर, अन्त, समाप्ति [खीलडो
अखौट(—टा) اکھوٹ(-ٹا) पु० घटीनो
अख़्खाह ! اخّاہ अ० अहा, आश्चर्य-सूचक शब्द ['अख़ज़'
अख़्ज़ اخذ पुं० [अ.] लेवु ते, ग्रहण,
अख़्तियार اختیار पुं० इख्तियार', अखत्यार. [वगरनु धड
अगड اکڈ पु० [सं] कबध; हाथपग
अगड़बगड़ اگڑبگڑ वि० (२) पु० अगडबगड, ढगवडा वगरनु; नकामुं ('अगडबगड' पण लखाय छे.)
अगर اگر पु० [स. अगरु] अगर, चदन
अगर اگر अ० [फा] जो; यदि —मगर करना=विवाद करवो, तर्क दोडाववा (२) गडबड गोटाळामा नाखवुं
अगरचे اگرچہ अ० [फा.] जोके
अग़राज़ اغراض स्त्री० [अ. 'गरज़'नु ब०व०] मतलब, हेतु (२) जरूरियातो
अगरी اگری स्त्री० आगळी, उलाळी
अग़लब اغلب अ० [अ] घणु करीने, प्राय', घणो सभव छे के
अग़ल-बग़ल اغل بغل अ० [फा] आसपास; आमतेम, बे बाजुए
अगला اگلا वि० [स. अग्र] आगलु; आगळनु (२) पूर्वनु, पहेलांनु (३) प्राचीन, पुराणु (४) आगळ पर आवनारु, आगामी (५) पु० (स्त्री० अगली) पूर्वज (६) आगेवान

अगवना اگوَنا अ० क्रि० [हिं. आगे] आगळ वधवु, तैयार थवु

अगवाई اگوائی स्त्री० सामे-आगळ जईने सत्कार करवो ते, 'अगवानी' (२) पु० आगेवान, अग्रेसर

अगवान اگوان पु० 'अगवानी' करनार (जुओ 'अगवानी')

अगवानी اگوانی स्त्री० सामे जईने सत्कार करवो ते (२) विवाहमां जानने सामे लेवा जवानो विधि (३) पु० आगेवान [मास

अगहन اگہن पु० अग्रहायण, मागशर

अगहनिया اگہنیا वि० मागशरमा थनारु (धान) [लेवाती फसल

अगहनी اگہنی स्त्री० मागशरमा

अगहुड़ اگہڑ अ० (प) आगळ

अगाऊ اگاؤ वि० अगाउथी; 'पेशगी'. उदा० 'उसको अगाऊ कुछ दाम दे दो' (२) अ० (प) आगळ, अगाडीथी

अगाड़ी اگاڑی अ० अगाडी, आगळ (२) पु० वस्तुनो अगाडीनो भाग (३) घोडानी अगाडी

अगाडू اگاڑو अ० अगाडी

अगिन اگن वि० अगणित (२) स्त्री० अगन, अग्नि

अगिनबोट اگنبوٹ पु० आगबोट

अगुआ اگوا पु० आगेवान, मुखी, नेता (२) पचात वगेरे करीने विवाह गोठवनार [सरदारी

अगुआई اگوائی स्त्री० आगेवानी,

अगुआना اگوانا स० क्रि० आगेवान बनाववो के ठराववो (२) अ० क्रि० आगळ वधवु

अगोरना اگورنا स० क्रि० राह जोवी (२) रखवाळी करवी

अगोरिया اگوریا पु० रखेवाळ

अघट اگھٹ वि० अघटित; अयोग्य (२) दुर्घट, दुष्कर (३) अक्षय; घटे नहि एवु (४) एकरस; स्थिर

अघवाना اگھوانا स० क्रि० 'अघाना'नु प्रेरक

अघाई اگھائی स्त्री० संतोष, तृप्ति, धराबु ते

अघाट اگھاٹ पु० कायमी भागवटानी-वेची न शकाय एवी मालकीनी जमीन

अघाना اگھانا अ० क्रि० धराईने खावु (२) संतोष पामवु (३) प्रसन्न-खुशी थवु

अचंभा اچنبھا पु० अचबो, आश्चर्य

अचकन اچکن पु० एक जातनो लांबो कोट

अचवन اچون पु० आचमन (२) जमीने हाथ मों धोई कोगळा करवा ते

अचवना اچونا स० क्रि० 'अचवन' करवु (जुओ 'अचवन')

अचाचक अचानक, اچاچک ، اچانک अ० [सं अज्ञानात्?] अचानक, ओचिंतु

अचार اچار पु० 'आचार', अथाणु

अचीता اچیتا वि०(स्त्री०,-ती(ـتی) अणधार्यु, आकस्मिक (२) अचिंत्य, बेसुमार

अचैन اچین पु० बेचेनी, व्याकुलता

अच्छा اچّھا वि० [सं.] स्वच्छ, निर्मळ

अच्छा اچھا वि० (स्त्री० अच्छी اچھی)उत्तम-उमदा (२) तन्दुरस्त, नीरोग (३) अ० सारु, 'हा, ठीक'

पित्ती پِتّی स्त्री० अळाई (२) एक पित्तरोग [पिद्दा पु० एक पक्षी
पिदड़ी پِدّڑی, पिद्दी پِدّی स्त्री०,
पिनकना پِنکنا अ०क्रि० ऊंघथी के अफीणना नशाथी झोकां खावा
पिनकी پِنکی पुं० अफीणियो
पियक्कड़ پِیکّڑ वि० (दारू तमाकु इ०) खूब. पीनार–व्यसनी
पियादा پِیادہ पुं० [फा] प्यादुं–शेतरजनुं (२) पेदल सिपाई (३) (अदालतनो) सिपाई [पगपाळुं
पियादा-पा پِیادہ پا अ० 'पैदल';
पिरकी پِرکی स्त्री० फोल्ली
पिराना پِرانا अ०क्रि० पीडावु
पिरोना پِرونا स०क्रि० परोववु
पिलना پِلنا अ०क्रि० एक साथे कशा पर तूटी पडवु (२) पिलावु
पिलपिला پِلپِلا वि० अंदरथी नरम ने भीनु [घोळवुं (जेम के केरी)
पिलपिलाना پِلپِلانا स०क्रि० दबाववु;
पिलाना پِلانا स० क्रि० पिवडाववुं (२) पीवाने माटे आपवुं (३) अंदर भरवुं
पिल्ला پِلّا पुं० कुरकुरियु
पिल्लू پِلّو पु० इयळ
पिशवाज़ پِشواز स्त्री० [फा.] नाचती वखते पहेराय छे एवो एक जातनो घाघरो
पिसना پِسنا अ०क्रि० पिसावुं; दळावुं (२) थाकीने लोथ थई जवु
पिसर پِسر पु० [फा.] पुत्र
पिसवाना پِسوانا स०क्रि० पिसाववु
पिसाई پِسائی स्त्री० पीसवुं ते के तेनी मजूरी (२) कडी महेनत
पिसान پِسان पुं० आटो; लोट
पिस्तई پِستئی वि० पिस्ताना रंगनुं
पिस्तौल پِستول स्त्री० पिस्तोल
पिस्सू پِسّو पुं० डांस [क्रि० टहुकवु
पिहकना پِہکنا, पीकना پیکنا अ०
पीच پیچ स्त्री० भातनु ओसामण
पीछा پیچھا पुं० पाछलो भाग (२) पींछो (३) पछीनो समय. –करना = केडे पडवु, पीछो पकडवो. –पकडना = पाछळ लागवु, केडो पकडवो
पीछे پیچھے अ० पाछळ (२) पछीथी –छोड़ना, –डालना = पाछळ मोकलवुं (२) (धन) बचावी सघरवु
पीटना پیٹنا स०क्रि० पीटवुं (२) टीपवुं
पीठी پیٹھی स्त्री० पलाळीने पीसेली दाळ
पीढ़ा پیڑھا पु० वेसवानो पाटलो
पीढ़ी پیڑھی स्त्री० पेढी (२) नानो पाटलो
पीतल پیتل पु० पित्तळ धातु
पीदडी پیدڑی स्त्री० जुओ 'पिदडी'
पीनक پینک स्त्री० अफीणियानु अडवडियुं (२) झोकां खावा ते
पीनस پینس स्त्री० पालखी (२) पुं० [स] पीनस रोग
पीप پیپ स्त्री० परु [स्त्री०लींडी-पीपर
पीपर(–ल) (پیپر(-ل पुं० पीपळो (२)
पीपा پیپا पु० पीप
पीर پیر स्त्री० (प.) पीडा
पीर پیر पुं० [फा.] पीर; सिद्ध; महात्मा (२) वृद्ध (३) सोमवार
पीरी پیری स्त्री० [फा] पीरपणु (२) बुढापो (३) चेला मूडवानो धंधो
पील پیل पुं० [फा.] हाथी

चरबी छाना=गर्वथी छकी जवु. ऑखोंमें फिरना=ध्यान पर चडवु, याद रहेवुं. ऑखोंसें रात काटना=कष्ट के चिंताथी रात जागवुं. -लगना=ऊंघथी आँख मळवी (किसीसे) ऑख लगना=प्रेम थवो. -लड़ना=प्रेम थवो -सेंकना नेत्रसुख लेवु -होना=परख होवी, समज के विवेक होवो

ऑखफोड़ टिड्डा آنکھپھوڑ ٹڈا पु० एक लीलुं जीवडु (२) कृतघ्न

ऑखमिचौली, ऑखमीचली آنکھ-مچولی آنکھ مچلی स्त्री० संताकूकडीनी रमत

आंगन آنگن पु० आगणु, घरनो चोक

ऑगी آنگی स्त्री० जुओ 'अंगिया'

ऑघी آنگھی स्त्री० बारीक कपडे मढेली चाळणी

आंच آنچ स्त्री० [सं. अर्चिस्] आंच, गरमी (२) आग (३) तेज (४) आघात, चोट (५) हानि, अनिष्ट (६) विपत; सकट (७) प्रेम, महोबत

ऑचल آنچل पु० अंचल, छेडो, पालव; 'अचरा' (२) जुओ 'ॲचला'

ऑजना آنجنا स० क्रि० आंजवु, अजन लगाववु

ऑट آنٹ स्त्री० अगूठा ने तर्जनी वच्चेनो हथेळीनो भाग (२) वेर (३) ओटी, गाठ (४) गठ्ठो, पूळो (५) दाव; जोग

ऑटना آنٹنا अ० क्रि० जुओ 'ॲटना'

ऑट-सॉट آنٹ سانٹ स्त्री० दावपेच, प्रपच

ऑटी آنٹی स्त्री० आंटी (२) ओटी (३) सूतरनी आंटी (४) गिल्ली

ऑठी آنٹھی [स अष्टि, प्रा. अट्ठि] दहीं, कफ इ० नो लोचो (२) गाठ (३) गोटली

ऑत آنت स्त्री० आंतरडु

ऑदू آندو पुं० [सं अंदू] बेडी, बधन

ऑधरा آندھرا वि० आंधळुं

ऑधी آندھی स्त्री० आधी, जोरथी हवा वाई धूळ धूळ थई जवी ते, सखत वावाझोडुं (२) वि० आंधी जेवु तेज

ऑब آنب पुं० आंबो के केरी

ऑबाहलदी آنبا ہلدی स्त्री० 'आमाहलदी', आवाहळदर [नकामी वात

ऑयबॉय آئیں بائیں स्त्री० 'अडवड',

ऑव آو पु० आम काचो मळ

ऑवठ آوٹھ पु० धार; किनार

ऑवड़ा آوڑا वि० (प.) ऊंडु

ऑवल آول पु० गर्भनी ओर

ऑवल-नाल آول-نال स्त्री० जन्मेला बालकनो नाळ

ऑवला آولا पुं० [स. आमलक] आमळुं

ऑवलोहू آولوہو पुं० आमनो रोग, मरडो

ऑवॉ آواں पु० जुओ 'अवाँ'

ऑसी آنسی स्त्री० मीठाई, जे मित्रोमा वहेंचाय छे [उद्गार

ऑहॉ آنہاں अ० आंहां, "ना" देखाडतो

आइ آئی स्त्री० (प) आयु

आइंदा آئندہ वि० [फा.] आवनारुं; आगंतुक (२) पु० भविष्य (३) अ० आगळ, भविष्यमां, हवे पछी

आई آئی स्त्री० [हिं आना] मृत्यु (२) 'आना'नु भूतकाळ स्त्री० रूप (३) जुओ 'आइ'

आईन آئین पुं० [फा] नियम; कायदो
आईना آئینہ पुं० [फा] आइनो, आरसी. –होना=स्पष्ट होवु आईनेमें मुँह देखना=पोतानी लायकात विचारवी-जोवी [कायदाने लगतु
आईनी آئینی वि० [फा.] कानूनी;
आक, आकड़ा آک, آکڑا पुं० आकडो
आकन آکن पु० खेडेला खेतरमांथी बहार फेंकेल घास झांखरा इ०
आक़बत عاقبت स्त्री० [अ.] सापराय, मरण पछीनी अवस्था, परलोक
आकला آکلا वि० आकळु (स्त्री०–ली)
आकली آکلی स्त्री० आकुळता, व्यग्रता, बेचेनी
आका آکا पु० [स आकाय] भट्ठी, चूलो
आक़ा آقا पुं०[अ] मालिक, धनवान, शेठ
आक़िल عاقل वि० [अ] बुद्धिमान, अक्लमन्द
आख़्ता آختہ वि० [फा] खसी करेलो (अंडकोश काढी नाखेलो) घोडो
आखर آکھر पु० (प) अक्षर
आखा آکھا पु० जुओ 'आंधी' (२) वि० [स अक्षय] आखु, पूरुं
आखातीज آکھاتیج स्त्री० अखात्रीज
आख़िर آخر वि० [फा] अंतिम (२) पु० आखर, अंत (३) अ० अंते; आखरे
आख़िरकार آخرکار अ०[फा]आखरे;अंते
आख़िरत آخرت स्त्री० [अ] मरणदिन (२) कयामत (३) परलोक [अंतिम
आख़िरी آخری वि० [फा.] आखरी,
आखेट آکھیٹ पु० [स] शिकार
आखोट آکھوٹ पु० [स. अक्षोट] अखरोट

आखोर آکھور पु० [फा] ओगाट (२) नकामी रद्दी वस्तु (३) वि० नकामुं, रद्दी
आख़्ता آختہ वि० जुओ 'आखता'
आग آگ स्त्री० आग, ताप –होना, –बबूला (बगूला) होना या बनना= क्रोधमां आवी जवुं
आगम آگم पु० [स] आगमन (२) भविष्यकाळ (३) बननारी वात (४) वेद, शास्त्र (५) वि० आगामी –बांधना =आवनारी वात नक्की करवी –करना= उपाय करवो
आगमजानी آگم جانی वि०भविष्यवेत्ता
आगमना آگمنا पु०[स आगमन]आगळ जनारी सेना (२) पूर्व दिशा (३) वि० (स्त्री०–नी) आगमनार–आगळ झूकनार, साहसिक
आगम-सोच(–ची) آگم سوچ (چی) वि० अगमचेतीवाळुं, आगळनु विचारनार, दूरदर्शी
आगमी آگمی पु०जोषी,भविष्य जोनार
आगर آگر पुं० [स आकर] खाण (२) ढग, ढेर (३) निधि (४) मीठानो अगर (५) [स. आगार] घर (६) छाज, छापरुं (७) वि० [स अग्र]श्रेष्ठ (८) दक्ष; चतुर
आगरी آگری पु० अगरियो
आगल آگل पु० [स अर्गल] आगळो (२) वि०आगलु (३)अ० आगळ; अगाउ
आग़ा آغا पुं० [तुर्की] शेठ, आका
आगा آگا पु०कोई वस्तुनो आगलो भाग (२) छाती (३) मोढुं (४) कपाळ,माथु (५) अंगरखानो आगळनो भाग
आग़ाज़ آغاز पु० [फा] प्रारम्भ, शरूआत

आगापीछा آگاپیچھا पुं० दुविधा, आनाकानी (२) परिणाम
आगाह آگاہ वि० [फा] वाकेफ
आगाही آگاہی स्त्री०[फा.]जाण, खबर
आगिल(–ला) (لا–) آگل वि० (प.) आगळनुं, आगलुं (२) भविष्यनुं
आगे آگے अ० 'आगळ' जेवा वधा अर्थमां प्रयोग थाय छे
आग़ोश آغوش स्त्री०[फा.]गोद, खोळो
आचार آچار पुं० [फा.] जुओ 'अचार'
आजकल آجکل अ० आजकाल, आ दिवसोमा .—लगना=मरण पासे आववु
आज़म اعظم वि० [अ अअज़म] वहु मोटुं, महान, मुख्य
आज़मंद آزمند वि०[फा]लालचु,लोभी
आज़मा آزما वि० [फा] अजमावी जोनार, परीक्षक
आजमाइश آزمائش स्त्री० [फा] अजमायश, कसोटी [पारखवु
आज़माना آزمانا स० क्रि० अजमाववु,
आज़मूदा آزمودہ वि०[फा]अजमावेलुं
आजा آجا पुं० [सं आर्य] (स्त्री० –जी) (–جی) वापनो वाप, दादा
आज़ाद آزاد वि० [फा] आझाद, स्वतन्त्र (२) वेफिकर (३) नीडर (४) स्पष्टवक्ता (५) उद्धत [स्त्री० आझादी
आज़ादगी,आज़ादी آزادگی,آزادی
आज़ार آزار पुं० [फा] आजार, रोग (२) दु ख, तकलीफ
आजिज़ عاجز वि० [अ] दीन, नम्र (२) सपडायेलु, सपटामणमा आवेलुं
आजिज़ी عاجزی स्त्री० [अ] दीनता
आज़ुर्दगी آزردگی स्त्री०[फा]दु ख,खेद
आज़ुर्दा آزردہ वि० [फा] खिन्न, दु·खी
आटना آٹنا स०क्रि०दवाववुं,ढांकी नांखवुं
आटा آٹا पु०आटो, लोट(२)भूको. आटे दालका भाव मालूम होना=ससार-व्यवहारनी गम होवी
आठ آٹھ वि० आठ, ८ आठ-आठ आँसू रोना=खूव रोवुं आठों गाँठ कुम्मैत=सर्व वाते संपूर्ण (२) चतुर (३) धूर्त
आड़ آڑ स्त्री० आड, पडदो(२) रक्षण, आशरो (३) रोकाण, प्रतिवंध(४)पियळ, आड्ड तिलक (५) पु० वींछीनो डख
आड़न آڑن स्त्री० ढाल
आड़ना آڑنا स०क्रि० रोकवु (२) मना करवी (३) आडमा मूकवु; गीरववु
आड़ा آڑا वि० आडुं; वाकुं,वच्चे आववु. आड़े आना=आडा आववु, रोकवु, वच्चे पडवु. आड़े हाथों लेना=व्यगोक्तिथी कोईने शरमाववु
आड़ी آڑی स्त्री० तवला मृदग वगाड-वानी एक ढव(२)करवती, आरी (३) पु० ओथ देनार, रक्षक
आड़ू آڑو पु० एक खटमधुरुं फळ,'पीच'
आढ़ آڑھ पु० स्त्री० आड, ओथ (२) अंतर, आतरो —आढ़ करना= आजकाल करवु, ढील करवी, टाळवु
आढ़क آڑھک पुं० चार शेरनु माप के मापियु
आढ़त آڑھت स्त्री० आडत के तेनो माल रहेतो होय ए स्थान ['अढ़तिया'
आढ़तिया آڑھتیا पुं० आडतियो;
आतंक آتنک पु० [सं.] भय (२)रोग

आत(-ति)श آتش (-تِش) स्त्री० [फा.] आतस, अग्नि

आतशक آتشک पु० [फा.] चादी, गरमी, उपदशनो रोग

आतशकी آتشکی वि० चादीनु रोगी

आतश-ख़ाना آتش‌خانہ पु० पारसीनी अग्यारी [सगडी

आतश-दान آتش‌دان पु० [फा]

आतश-परस्त آتش‌پرست पु० [फा.] अग्निपूजक, पारसी [(२) गुस्सो

आतिश آتِش स्त्री० आतश, आग

आतिशबाज़ी آتِش‌بازی स्त्री० आग साथे खेलवु ते(२) आतशबाजी, दारूखानु

आत्मा آتما स्त्री० [स] आत्मा

आथना آتھنا अ०क्रि० (प) होवु

आदत عادت स्त्री० [अ] स्वभाव, प्रकृति (२) टेव

आदतन् عادتاً अ० [अ] आदतने लईने, स्वभावत. [आदमी, माणस

आदमज़ाद آدم‌زاد पु०आदमनु सतान,

आदमियत آدمیت स्त्री० [अ] मनुष्यत्व

आदमी آدمی पु० [अ] माणस (२) नोकर, सेवक -बनना=सभ्यता शीखवी

आदाब آداب पुं० [अ. 'अदब'नु ब०व०] नियम (२)अदब, मर्यादा (३) नमस्कार, सलाम -अर्ज़ करना=प्रणाम करवा -व अल्क़ाब=अदब अने विवेकनां विशेषणोनी भाषा, जेवी के पत्रमा वपराय छे. [न्यायी

आदिल عادِل वि० [फा] अदल;

आदी عادی वि० [अ] आदतवाळु, टेव पडेलु

आध آدھ वि० अर्धु (बहुधा समासमां)

आधा آدھا वि० [स्त्री०-धी] अर्ध. -तीतर आधा बटेर=ढोदश, रफेतफे. -होना अर्धु थई जवुं, दूबळुं थवु. आधी बात=जरा पण घसाती, अपमानकारी वात आधोआध=अर्धोअर्ध

आधासीसी آدھاسیسی स्त्री० आधाशीशी

आन آن स्त्री० [स. आणि=सीमा] मर्यादा (२) सोगन (३) आण (४) ढग, रीत क्षण, जरावार (६) प्रतिज्ञा, टेक (७) अदब, मर्यादा -की आनमें=झटपट

आनन-फानन آناً فاناً अ० [अ] झटपट

आनना آنا स० क्रि० आणवु, लाववु

आन-बान آن‌بان स्त्री० ठाठमाठ

आनरेरी آنریری वि० 'ऑनररी', मानद, अवैतनिक

आना آنہ पु० आनो (२) آنا अ० क्रि० आववु (३) आवडवु. आये दिन=प्रतिदिन आ धमकना, निकलना=अचानक आवी पहोचवु आया गया =अतिथि. आ रहना=पडी जवुं आ लगना=पहोंचवु (२) आरम्भ थवो, बेसवु आ लेना=पकडी लेवु (२) आक्रमण करवु

आनाकानी آناکانی स्त्री० ध्यान पर न लेवु ते (२) वात टाळवी ते (३) कानफूसिया करवा ते (४) आनाकानी

आप آپ सर्व० स्वय, खुद (त्रणे पुरुषमां) (२) 'तमे' के 'ते' ने स्थाने आदरवाचक उपयोग थाय छे

आपस آپس स्त्री० संबन्ध, भाईचारो(छठ्ठी, सातमी विभक्तिमां प्राय: वपराय छे)

आपसदारी آپس داری स्त्री० परस्पर व्यवहार, भाईचारो [अदरेअंदर
आपसमें آپس میں अ० परस्पर;
आपा آپا पुं० पोतानु अस्तित्व (२) अस्मिता, अहकार (३) सुधबुध, भान (४) स्त्री० मोटी वहेन (मुसलमानोमां)
आपाधापी آپادھاپی स्त्री० पोतपोतानी चिंता के कामनु ध्यान (२) खेंचताण
आपापंथी آپاپنتھی वि०मनस्वी,कुपथी
आपुस آپس पु० जुओ 'आपस'
आफ़त آفت स्त्री० [अ] आपत्ति, कष्ट, मुसीबत. –उठाना=दु ख सहवु. –का परकाला=होशियार (२) आकाश पाताळ एक करनार; भारे उद्योगी (३) उधमातियुं, उपद्रवी –ढाना=उधमात, डगो मचाववो (२) तकलीफ–दुःख देवु –मचाना=उधमात मचाववो (२) उतावळ करवी –लाना=पीडा के झझट उभी करवी
आफ़ताब آفتاب पुं० [फा] सूरज
आफ़तावा آفتابہ पुं० [फा.] (पाणी गरम करवानु) एक प्रकारनुं वासण
आफ़तावी آفتابی स्त्री० [फा] गोट्ट छत्र (२) दारूखानानी एक जात (३) घर सामेनी नानी ओसरी (४) वि० गोळ (५) सूर्यने लगतुं
आफ़रीन آفرین अ० [फा]शावाश,वाह
आफ़ाक آفاق पु० [अ] दुनिया, संसार
आफ़ियत عافیت स्त्री० [अ] क्षेम-कुशळ
आफ़िस آفس पुं० ओफिस, कार्यालय
आव آب स्त्री० [फा] चमक, काति(२) शोभा (३)पु० पाणी

आबकारी آبکاری स्त्री० [फा.] शराब गाळवानी जगा (२) मादक पदार्थो बाबतनुं सरकारी खातुं
आबख़ोरा آبخورہ पु० [फा] प्यालो; कटोरो आबख़ोरे भरना=मानता मानवी
आबगीना آبگینہ पु० [फा] आयनो
आबगीर آبگیر पु० [फा] तळाव (२) वणकरनो कूचडो
आबजोश آبجوش पु० [फा] मुनक्का जेवी एक द्राक्ष(२)सूप, सेरवो (३) पाणी ऊकळवु ते [रोनक (२) शोभा
आब-ताब آب‌تاب स्त्री०[फा] चमक,
आबदस्त آبدست पु० [फा.] जाजरूमां लई जवानुं पाणी के ते वापरवु ते. –लेना=शौच जईने धोवुं
आबदाना آبدانہ पु०[फा] अन्नजल; निर्वाह [पाणीदार
आबदार آبدار वि०[फा] चमकदार;
आबदीदा آبدیدہ वि०[फा] अश्रुपूर्ण
आबनाए آبنائے स्त्री०[फा] सामुद्रधुनी
आबनूस آبنوس पु० [फा] अबनूस; सीसम जेवु एक काळुं लाकडु, 'एबनी' –का कुन्दा=सीसमनो ककडो, अति काळुं माणस
आबपाशी آبپاشی स्त्री० [फा.] (खेतरमा) पाणी पावुं ते, पाण
आबरवाँ آب‌رواں स्त्री० [फा] एक जातनु वारीक मलमलनु कपडुं (२) पु० वहेतु पाणी
आबरू آبرو स्त्री० [फा.]आवरू, इज्जत
आबला آبلہ पुं० [फा] छालु, फोल्लो पड़ना=फोल्लो पडवो
आबशार آبشار पुं०[फा.] झरणुं(२)धोध

आवहवा آب وہوا स्त्री० [फा]आवोहवा, हवापाणी

आवा آبا पु० व० व० [अ]वापदादा, वडवा –व-इजदाद वापदादाओ

आवाद آباد वि० [फा] वसेलु, वस्ती वाडी वगेरे वाळुं, समृद्ध

आवादान آبادان वि०'आवाद' जुओ

आवादानी آبادانی स्त्री० 'आवादी' जुओ

आवादी آبادی स्त्री० [फा] वस्ती, जनसंख्या (२) वसवाटनी जगा

आविद عابد पु० [अ] इवादत करनार, भक्त

आवी آبی वि० [फा.] पाणीनु (२) फीकु, आछा रगनु (३) पुं० दरियानु मीठु

आवेरवाँ آب رواں पु० [फा.] जुओ 'आवरवां'

आवेवका, आवेहयात آب بقا- آب حیات पु० [फा.] अमृत

आभ آبھ स्त्री० आभा, शोभा (२) पुं० आव, पाणी (३) अभ्र, आकाश

आभरण(–न) (ن-)آبھرن पु० [स.] आभूषण (२) भरण-पोषण

आभार آبھار पु० [सं] वोजो, भार (२) गृहस्थजीवननो भार (३) आभार

आम آم पुं० [स आम्र] आंवो के केरी (२) आम, जळस (३) عام वि० [अ] सामान्य, मामूली (४) जाणीतु, प्रसिद्ध (वस्तुनी साथे वपराय छे)

आमख़ास عام خاص पु० राजानी खास वेठक, दीवानेआम

आमद آمد स्त्री० [फा] आववु ते (२) आवक

आमदनी آمدنی स्त्री०[फा] आमदानी, आवक (२) आयात; परदेशथी आवतो माल [एक ज पाक देती जमीन

आमन آمن स्त्री० शियाळु पाक (२)

आमनस्य آمنسیے पुं० [स] वैमनस्य

आमना-सामना آمنا سامنا पु० सामासामी आवी जवुं ते; वाझवाझा

आमने-सामने آمنے سامنے अ०आमन-सामन; एक वीजानी सामे; मांहोमाहे

आम-फहम عام فہم वि० [अ +फा.] आम जनताने समजाय एवुं, सरळ

आमला آملا पु० 'आंवला'; आमळुं

आमादगी آمادگی स्त्री० [फा] तैयारी

आमादा آمادہ वि० [फा]तैयार, तत्पर

आमाल اعمال पु० [अ] करणी; कर्म

आमाल-नामा اعمال نامہ पु० [अ] नोकरनी 'सर्विस-बुक', तेनी लायकात, काम इ०नु रजिस्टर

आमास آماس पु० [फा] सोजो

आमाहलदी آماہلدی स्त्री० जुओ 'आंवाहलदी'

आमिख آمکھ पुं० जुओ 'आमिप'

आमिल عامل पुं० [अ] नोकर; गुमास्तो (२) सिद्ध पुरुप

आमिष آمِش पु० [सं.] मास (२) प्रिय, भोग्य वस्तु (३) लोभ, लालच

आमी آمی स्त्री० नानी केरी, मरवो

आमीन آمین अ० [अ.] तथास्तु

आमूदा آمودہ वि० [फा.] सजेलु; ठीकठाक करी गोठवेलुं

आमेज़ آمیز वि० [फा] मिश्रित (प्रायः समासमा.उदा०दर्द-आमेज़) [मिश्रण,मेळ

आमेज़िश آمیزش स्त्री०[फा]मिलावट,

आमोख़्ता آموختہ पु० [फा.] तैयार करेलो पाठ के लेसन -करना या पढ़ना=जूनो पाठ फरी करी जवो
आयँ-बायँ آیں بایں पुं०जुओ 'आँयबाँय'
आय آے स्त्री० [स] आय; आवरा, आमदानी [कुराननी आयात
आयत آیت स्त्री० [अ.] निशानी (२)
आयद عائد वि० [अ] आरोपित
आयसु آیس स्त्री० (प) आदेश; आज्ञा
आया آیا स्त्री० आया (२) अ० [फा] प्रश्नार्थक 'शु' [थती आयात
आयात آیات पुं० [सं] परदेशथी
आयोजन آیوجن पु० [स] प्रबध, तैयारी (२) साधनसामग्री
आरंभना آرمبھنا अ०क्रि० शरू थवु (२) स०क्रि० शरू करवु
आर آر पु० [सं] काचु लोढुं (२) पित्तळ (३) किनारो (४) पैडानो आरो (५) स्त्री० [सं. अल] परोणानी आर (६) वींछी के माखीनो डख (७) [स आरा] मोचीनी आरी (८) عار [अ] तिरस्कार (९) वेर (१०) लाज, शरम
आरज آرج वि०[स. आर्य्य] (प) आर्य
आरज़ी عارضی वि० [अ.] अवास्तविक (२) कामचलाउ [विनंति
आरज़ू آرزو स्त्री० [फा.] इच्छा (२)
आरन آرن पु० (प.) वन, अरण्य
आर-पार آرپار पु० बेउ किनारा (२) अ० आरपार, सोसरु [आरसी
आरस آرس पु० आळस (२) स्त्री०
आरसी آرسی स्त्री० आरसी, दर्पण (२) स्त्रीओनु हाथनु एक घरेणु [आर
आरा آرا पुं० [स] करवत (२) मोचीनी
आराइश آرائش स्त्री० [फा]सजावट(२) लग्नमां कागळनी फूलवाडी करे छे ते
आराज़ी اراضی स्त्री० [अ] जमीन; खेतर [[फा +अ.] आराम खुरसी
आराम-कुरसी آرام کرسی स्त्री०
आराम-तलब آرام طلب वि० [फा] आरामप्रिय (२) आळसु
आरास्ता آراستہ वि० [फा] सजेलु
आरिफ़ عارف वि० [अ] सतोषी (२) पु० साधु
आरियत عاریت स्त्री० [अ.] उछीनु मागी आणवु ते [चीभडुं
आरिया آریا स्त्री० [स आरू] आरियु,
आरी آری स्त्री० आरी, नानी करवत (२) परोणानी आर (३) मोचीनी आरी (४) [सं आर] बाजू, तरफ (५) कोर
आरी عاری वि० [अ.] थाकेलुं, कटाळेलु -आना=कटाळवु, थाकवु
आल آل पु० हरिताल (२) झझट; पंचात (३) [स आर्द्र] भीनाश (४) स्त्री० [अ] दीकरीनी सतति (५) वंश
आल-औलाद آل اولاد स्त्री० [अ] बाळबच्चां, परिवार [जजाळ
आल-जंजाल آل جنجال स्त्री० झझट;
आलकस آلکس पु० आळस (वि० -सी, अ० क्रि० -सना)
आलपीन آلپین स्त्री० (पो. आल-फिनेट) टाकणी, पीन
आलबाल آلبال पु० आलवाल, क्यारो
आलम عالم पु० [अ] दुनिया (२) दशा (३) भीड, समूह
आलमारी آلماری स्त्री०जुओ 'अलमारी'
आलसी آلسی वि० आळसु

आला آلا पु०[स आलय] ताको, गोख (२) [सं आर्द्र] भीनु (३) اعلے वि० [अ] उत्तम श्रेष्ठ (४) آل पु० [अ] ओजार

आलाइश آلائش स्त्री०[फा] गदकी, मळ

आलात آلات पु० [अ] ओजारो, साधनसामग्री, उपकरण

आलान آلان पु० [स.] हाथी बाधवानो खीलो के दोर या साकळ

आलापना آلاپنا स०क्रि०गावु, सूर काढवो

आलापाला آلاپالا पु०झाडनो आलोपालो

आलि آلی स्त्री० [स] सखी (२) वींछी (३) भमरी (४) हार, पंक्ति

आलिम عالم वि० [अ] पडित, विद्वान

आली عالی स्त्री० [स] सखी (२) वि० स्त्री० (हिं आला) भीनी (३) वि० अ उच्च, उत्तम

आलीशान عالیشان वि० [अ] आलेशान; भव्य, विशाळ, भभकदार

आलू آلو पु० [स] वटाटो

आलूचा آلوچہ पुं० [फा.] आलु जेवु झाड के फळ

आलूदा آلودہ वि० [फा] खरडायेलु

आलूबुख़ारा آلوبخارہ पु० [फा.] आलुबुखार [वीर पुरुषनु नाम

आल्हा آلہا पुं० एक छन्द (२) एक

आव-आदर, आव-भगत آو آدر -آو بھگت पु० आदर सत्कार

आवर्दा آوردہ वि० [फा] आणेलुं (२) कृपापात्र (३) स्त्री० आवरदा

आवज(-ज) (آوج)آوج पु०[स आवाद्य, प्रा आवज्ज] एक जातनु पुराणु वाद्य

आवाँ آواں पु० कुंभारनो निमाडो

आवागमन آواگمن पुं० आवागमन, आववु जवु; जन्ममरण

आवाज़ آواز स्त्री० [फा.] ध्वनि;अवाज (२) बोल —उठाना=विरोध करवो. —देना, मारना=जोरथी पोकारवु, बूम मारवी —में आवाज़ मिलाना=स्वर मेळववो (२) हामा हा भणवी

आवाज़ा آوازہ पु० [फा] कटाक्ष; टोणो —कसना, —फेंकना, —मारना, —सुनाना=टोणो मारवो [आवागमन

आवाजाही آواجاہی स्त्री० आववु जवु;

आवारगी آوارگی स्त्री०[फा]बदमाशी; कुमार्ग (२) रखडेलपणु [उधारनो चोपडो

आवारजा آوارجہ पु० [फा.] जमा-

आवारा آوارہ वि०[फा]नकामुं,रखडेल (२) वठी गयेलु (३) बदमास; कुमार्गी

आवारागर्द آوارہ گرد वि० [फा.] रखडेल; नकामुं; भटकणु

आवेज़ा آویزہ पु० [फा] लटकतु आभूषण; एरिंग [जाहेर, खुल्लु

आशकार آشکار वि० [फा] प्रकट,

आशना آشنا वि० [फा.]परिचित (२) प्रेमी (३) प्रेमपात्र; यार

आशनाई آشنائی स्त्री० जाणपिछाण (२) प्रेम (३) अनुचित सबंध

आशर آشر पु० [स] राक्षस

आशिक़ عاشق पुं०[अ.]आशक;आसक्त

आशियाँ, आशियाना (ـنہ)عاشیاں पु० [फा.] पक्षीनो माळो (२) झूपडु

आशुग آشگ वि० [स.] जलदी जनारुं (२) पु० वायु (३) बाण

आशुफ़्तगी آشفتگی स्त्री० [फा] हालहवाल; बेहाली, परेशानी

आशुफ़्ता آشفته वि० [फा.] बेहाल; परेशान, गभरायेलु

आशोब آشوب पुं०[फा] आखनी पीडा

आस آس स्त्री० आशा (२) लालच; कामना (३) आधार, भरोसो (४) [फा.] दळवानी घटी

आसकत آسکت स्त्री० [सं अशक्ति] (वि०–ती; क्रि० –ताना) सुस्ती; आळस

आसते آستے अ० आस्ते; धीमे

आसना آسنا अ० क्रि० [सं. अस्] होवु

आसनी آسنی स्त्री० नानुं आसन

आसमान آسمان पुं० [फा] आसमान, आकाश –के तारे तोड़ना=कठण के अशक्य काम करवु –टूट पड़ना= अचानक विपत्ति पडवी. –पर चढ़ना =मग़रूरी करवी –सिर पर उठाना= उपद्रव मचाववो दिमाग आसमान पर होना=वहु अभिमान थवु

आसरना آسرنا स० क्रि० (प) आशरो लेवो, आशरवु

आसरा آسرا पु० आश्रय, आशरो

आसा آسا स्त्री० आशा (२) पुं० [अ. असा] राजाओनी आगळ रखाती छडी

आसा آسا पु० चोब; सोना चादीनी छडी (२) स्त्री० (प) आशा [आराम

आसाइश آسائش स्त्री०[फा] आसाएश,

आसान آسان वि० [फा] सहज, सरल

आसानी آسانی स्त्री० [फा] सरळता, सुगमता

आसार آثار पु० [अ] चिह्न, लक्षण (२) चोडाई, पहोळाई (३) स्त्री० [स.] मुसळधार वृष्टि

आसुन آسون पु० (प.) आश्विन मास

आसूदगी آسودگی स्त्री० [फा] जुओ 'आसूदा'मा

आसूदा آسوده वि० [फा.] संतुष्ट (२) सपन्न; खातुपीतु (नाम, –दगी स्त्री०)

आसेब آسیب पु० [फा] भूतप्रेत वळगवु ते (२) दु.ख, पीडा; वला

आस्तीन آستین स्त्री० [फा] कपडानी वाय. –का साँप=मित्र थईने शत्रुता करनार; 'मारे आस्तीन'

आह آه अ० पीडा, शोक, खेद इत्यादि सूचक उद्‌गार (२) स्त्री० दु ख के क्लेश सूचक शब्द; हाय –पड़ना= कोईनी हायनो शाप लागवो –भरना =निसासो नाखवो –लेना=कोईनी हाय लेवी, सतावबुं

आहट آہٹ स्त्री० पगनो अणसारो; आववानो खटकारो

आहन آہن पुं० [फा.] लोढु (वि०–नी)

आहन-गर آہنگر पु० [फा] लुहार (नाम –री स्त्री०)

आहर آہر पुं० [स अह] समय (२) [स. आहव] युद्ध (३) [स आहाव] नानु तळाव; तळावडी

आहरी آہری स्त्री० नानी तळावडी

आहाँ آہاں स्त्री० [स. आह्वान] हाक (२) पोकार

आहिस्तगी آہستگی स्त्री० [फा] मंदता; धीमापणु (२) कोमळता

आहिस्ता آہستہ अ० [फा] आस्ते, धीमे; 'आसते' (२) वि० धीमु (३) कोमळ

आहुक آہوک पु० [स] एक राजा; कृष्णनो वडवो

आहू آہو पु० [फा] मृग (२) खोड, ऊणप
आहे آہے अ० क्रि० (प.) छे; 'आसना' नु वर्तमान काळनु रूप
आहो-ज़ारी آہ و زاری स्त्री० 'आह-व-ज़ारी'; रोककळ
आह्वय آہوے पुं० [स] नाम, सज्ञा

इ

इंक انک स्त्री० [इ] शाही
इंग انگ पु० [स.] इशारो, चिह्न (२) हालवु चालवु ते (३) हाथीदांत
इगला انگلا स्त्री० इडा नाडी (योग)
इंगलिश انگلش वि० [इ.] अंग्रेजी (२) स्त्री० ते भाषा
इंगलिस्तान انگلستان पु० इग्लन्ड
इंगुर انگور पु० जुओ ईंगुर
ईंगुरौटी انگوروٹی स्त्री० सिंदूरनी डबी
इँचना انچنا अ० क्रि० एचवु, [खेंचवु, 'ऐंचना'
इंजन انجن पु० एन्जिन, इजिन
इंजीनियर انجینیر पु० इजनेर
इंजील انجیل स्त्री० यहूदीनु धर्म-पुस्तक; जूनो करार
इंडुरी स्त्री०, इंडुवा انڈوری، انڈوا पु० ऊढण, उढाणी
इंतक़ाम انتقام पु० [अ. इतिकाम] वदलो, प्रतिशोध, सामु वेर लेवु ते
इंतक़ाल انتقال पु० [अ.] अन्तकाल, मोत (२) एकथी वीजी जगाए जवु ते
इंत(-ति)ख़ाव انتخاب (انتخاب) पु० [अ] चूटणी; पसदगी [वन्दोवस्त
इंतज़ाम انتظام पु० [अ] प्रवन्ध;
इंतजार انتظار पु० [अ] इन्तेजारी, राह, वाट [[अ] अत, हद
इंत(-ति)हा انتہا (انتہا) पु०
ईंदारा اندارا पु० कूवो
इंदुर اندور पु० [स इन्दूर] उदर
इंद्र اندر वि० [स.] विभूतिमान (२) श्रेष्ठ; मोटु (३) पु० इन्द्रदेव
इंद्री اندری स्त्री० इन्द्रिय. –जुलाव पुं० पेशाव वधारे एवी दवा
इंसाफ़ انصاف पु० [अ.] इन्साफ; न्याय (२) फैसलो –पसंद=न्याय मागनारो
इक اک वि० एक [एकवीस, २१
इकइस اکاس वि० 'इक्कीस';
इकट्ठा اکٹھا वि० [स. एकस्थ] (स्त्री०–ट्ठी) एकत्र, एकठु; जमा
इकतरा اکترا पु० एकांतरो ताव
इकतार اکتار वि० एकतार; वरोवर (२) अ० लगातार
इकतारा اکتارا पु० एकतारो
इकतीस اکتیس वि० एकत्रीस; ३१
इक़दाम اقدام पुं० [अ.] अपराध करवानी तैयारी (२) इरादो
इकवारगी اکبارگی अ० सहसा, एकदम; 'एकवारगी' [भाग्य, (२) ऐश्वर्य
इक़वाल اقبال पु० [अ] 'एकवाल';
इकराम اکرام पु० [अ] दान, इनाम (२) आदर [वायदो, स्वीकृति
इक़रार اقرار पु० [अ.] एकरार;
इकला اکلا वि० एकलु, 'अकेला'
इकलाई اکلائی स्त्री० एकलापणु (२) साफाना जेवु एक झीणु वस्त्र (रेशमी प्राय.)
इकलौता اکلوتا पु० एकनो एक छोकरो

अरथी ارتھی स्त्री० ठाठडी
अरदना اردنا स० क्रि० [स अर्द] कचडवुं; मर्दन करवुं
अरदली اردلی पुं० [अं. ऑर्डरली] चपरासी; पटावाळो
अरदास ارداس स्त्री० [फा. अर्जदास्त] विनती, प्रार्थना, अरजी (२) भेट
अरना ارنا पुं० (स्त्री०,-नी) (-نی) जगली पाडो (२) सुकाई गयेलु छाण, जे वाळवामा वपराय छे (३) अ० क्रि० जुओ 'अड़ना' [झाड
अरनी ارنی स्त्री० [स अरणी] अरणीनु
अरब عرب पुं० [अ.] अरबस्तान देश
अरबा اربع वि० [अ.] चार, ४ (२) पु० त्रिराशि [मालिक
अरबाब ارباب पुं० ब० व० [अ.]
अरबी عربی वि० [फा.] अरब देशनुं (२) स्त्री० अरबी भाषा (३) पु० अरबी ऊंट के घोडो [चाह, हौंश
अरमान ارمان पु० [फा] इच्छा,
अरराना اررانا अ० क्रि० अरर एवो शब्द काढवो; अरेराटी छूटवी
अरवा اروا पु० ताको, गोख
अरवाह ارواح स्त्री० ब० व० [अ] अरवा, आत्मा (२) फिरस्ता, देवदूतो
अरवी اروی स्त्री० एक कन्द; अळवी
अरसट्टा ارسٹھا पु० अडसट्टो, अंदाज
अरसना-परसना ارسنا-پرسنا स० क्रि० स्पर्शवु; भेटवुं [मुदत
अरसा عرصہ पु० [अ.] अरसो, समय,
अरहट ارہٹ पुं० [सं अरघट्ट] रहेंट
अरहन ارہن पु० [स. रधन] (शाक, कढीमां नखातो) चणानो लोट
अरहर ارہر स्त्री० तुवेर
अराक عراق पुं० [अ. इराक] इराक देश के त्यानो घोडो [(२) खेतर
अराज़ी اراضی स्त्री० [अ] जमीन
अरी اری अ० [स अयि?] स्त्री माटेनु सबोधन, 'हे'
अरीज़ा عریضہ वि० [अ] निवेदित; अरज करायेलु (२) पु० अरजी
अरु ارو अ० (प.) अने, 'और'
अरोगना اروگنا स० क्रि० [प.] 'आरोगना', खावु
अर्क़ عرق पुं० [अ] जुओ 'अरक'
अर्क़-रेज़ी عرق ریزی स्त्री० [अ +फा] खूब महेनत
अर्ज़ عرض स्त्री० [अ.] विनती, अरज; प्रार्थना (२)पुं० पनो, चोडाई (३)जमीन
अर्ज़दाश्त عرضداشت स्त्री० [फा] अरजी, विनंतीपत्र
अर्ज़मन्द ارزمند वि० [फा.] आबरू-दार; लायक [जौंनी स्त्री०
अर्ज़ाँ ارزاں वि० [फा] सस्तुं (नाम,-
अर्ज़ी عرضی स्त्री० [अ.] अरजी; 'अर्ज़दाश्त' [एटले के
अर्थात् ارتھات अ० [स.] याने;
अर्थी ارتھی स्त्री० जुओ 'अरथी'
अर्श عرش पु० [अ] मुसलमानो माने छे ते सौथी ऊचु-खुदानु धाम. -पर चढ़ाना=खूब तारीफ करवी. -पर दिमाग़ होना=बहु अभिमान होवुं
अलंग النگ पु० बाजू, तरफ
अलकतरा الکترا पुं० [अ.] डामर
अल्-क़िस्सा القصہ अ० [अ.] टूंकमां

अलख الکھ वि० अलख, अगोचर. –जगाना=पोकारीने प्रभुस्मरण करवु; अलख जगाववी

अलखधारी, अलखनामी, الکھدھاری، الکھنامی पु० 'अलख' 'अलख' पोकारी भिक्षा मागनार एक जातनो साधु

अलगनी الگنی स्त्री० जुओ 'अरगनी'

अल्-ग़रज़, -ग़र्ज़ الغرض الغرض अ० [अ] मतलब के, टूंकमां तात्पर्य के

अलग़रज़ी الغرضی वि० [अ] बेपरवा

अलगाई الگائی स्त्री०, –व (ـو) पुं० अलगपणु

अलगाना الگانا अ० क्रि० अलग थवु, छूटु पडवु (२) स० क्रि० अलग करवु, हटाववुं [–एक जातनी वांसळी

अलग़ोज़ा الغوزا पुं० [अ.] अलगोजा

अलपाका الپاکا पुं० आलपाको, 'आलपाका'

अलफ़ा الفا पु० विना बायनु लाबुं कुरतुं

अलफ़ाज़ الفاظ पु० [अ 'लफ्ज'नु ब० व०] शब्दो (२) पारिभाषिक शब्द

अलबत्ता البتّہ अ० [अ.] अलबत्त, बेशक [चित्रो सघरवानी पोथी

अलबम البم पु० [फा] 'आल्बम',

अलबेला البیلا वि० (स्त्री०,–ली) [सं. अलभ्य+हिं प्रत्यय ला] अलबेलु; फाकडु (२) सुन्दर, अनोखुं

अलबी-तलबी البی تلبی स्त्री० अरबी, फारसी के कठण उर्दू [अडो

अलम الم पु० [अ] दुःख (२) علم

अलमस्त المست वि०[फा.] अलमस्त, मदमत्त, चकचूर (२) मस्तानी; बेफिकर

अलमारी الماری स्त्री० अलमारी, कबाट

अलमास الماس पु० [फा] हीरो

अलल-टप्पू الل ٹپّو वि० अलेलटप्पु; ठेकाणा वगरनुं

अलल–बछेड़ा الل بچھیڑا पुं० [हिं अल्हल+बछेडा] घोडानो वछेरो (२) अल्हड आदमी [गळु फाडीने बोलवु

अललाना اللانا अ० क्रि० चीस पाडवी,

अलवाँती الوانتی वि० स्त्री० [स बालवती] प्रसूता

अलवाई الوائی वि० स्त्री०एकबे मासनी वियायेली (गाय, भेंस), बाखडी'थी ऊलटु

अलवान الوان पु०[फा.] ऊननी चादर

अलसान, अलसानि السان, ـنِ (१) स्त्री० आळस, सुस्ती (२) शिथिलता

अलसाना السانا अ० क्रि० आळसमा पडवुं, सुस्त थवु

अलसी السی स्त्री० [स. अतसी] अळसी

अलसेट السیٹ स्त्री० (१) ढील (२) अडचण (३) झघडो [करनारुं

अलसेटिया السیٹیا वि० 'अलसेट'

अलसौंहा السونہا वि० (स्त्री०–ही) (ـہی) आळसयुक्त, सुस्त

अलस्सुबाह علی الصّباح अ०[अ] वहेली सवारे, परोढिये

अलहदा علحدہ वि० [अ] इलायदु; अलग [नाम,–दगी स्त्री०] [अलान

अलान الان पु० [सं आलान] हाथीनु

अलानिया علانیہ अ० [अ]खुल्लखुल्ला; स्पष्ट [वातचीत करवी (२) गावु

अलापना الاپنا अ० क्रि० बोलवुं,

अलामत علامت पुं० [अ] निशानी; चिह्न [[स] कमाड
अलार الار पु० 'अलाव' जुओ (२)
अलाल الال वि० आळसु (२) नवरु, नकामु ['अलील' परथी नाम
अलालत علالت स्त्री० [अ.] बीमारी,
अलाव الاو पु० [सं. अलात] अलाव, आगनो ढेर, तापणी
अलावा علاوہ अ० [अ.] सिवाय
अलिजर الِنجر पु० [स] माटीनो पाणीनो घडो
अलिंद الند पु० [स अलीन्द्र] भमरो (२) [स.] घरना द्वार आगळनो ओटलो के छजु
अली الی पु० [स अलि] भमरो (२) [सं आली] सखी (२) पंक्ति
अलील علیل वि० [अ.] बीमार [धातु
अलुमीनम المونیم पु० एल्युमिनियम
अलोना الونا वि० [स. अलवण] अलूणु, फीकु, अस्वाद [करेलुं
अल्कत الکت वि० [अ.] रद के समाप्त
अल्काब القاب पुं० [अ] इलकाब
अल्काबो-आदाब القاب و آداب = 'अलक्काव-व-आदाब', जुओ 'आदाब-व-अल्काब'
अल्ल ال पु०[अ आल] अटक, उपनाम
अल्लाना اللانا अ०क्रि०जुओ अललाना
अल्लम गल्लम اللم گللم पु० नकामो वकवाद, अगडंबगडं
अल्लाह الله पु० [अ] अल्ला; ईश्वर
अल्लाहताला اللہ تعالیٰ पु० खुदा-ताला
अल्लाह-बेली اللہ بیلی श० प्र० [अ] ईश्वर सहाय छे (विदाय वेळानो बोल)

अल्-विदा الوداع पुं०[अ] रमजाननो छेल्लो शुक्रवार
अल्-हक़ الحق अ० [अ] खरेखर (२) हा, ठीक [गीत गानार
अल्हइत الہیت पु० 'आल्हा' छदनुं
अल्हड़ الہڑ वि० अल्लड, नादान, बेवकूफ
अवकाश اوکاش पुं० [सं.] खाली जगा, आकाश (२) समय (३) नवराश (४) फासलो, अंतर
अवगतना اوگتنا स० क्रि० [स अवगत] समजवु, विचारवु
अवगाहना اوگاہنا अ० क्रि० नाहवु (२) डूबकु मारवु (३) स० क्रि० ऊडा ऊतरी विचारवुं, तपासवुं [कठण
अवघट اوگھٹ वि० विकट, दुर्गम;
अवचट اوچٹ अ० 'औचट', अचानक (२) पु० मुश्केली, संकडामण [उकाळवुं
अवटना اوٹنا स० क्रि० 'औटना';
अवडेर اوڈیر पु० झंझट, वखेडो; गरबड; फेर, चक्कर [नांखवु, फसावव
अवडेरना اوڈیرنا स०क्रि०फेर-चक्करमा
अवडेरा اوڈیرا वि० चक्करमां नांखे एवु, झंझटवाळु, गरबडियुं [एकाग्रता
अवधान اودھان पु० [स] ध्यान;
अवन اون पुं०[स.]रक्षण (२) (प.)अवनि
अवम اوم पुं० [स] अधिक मास
अवम तिथि اوم تتھی स्त्री० [स.] क्षय थती तिथि
अवरेखना اوریکھنا स० क्रि० लखवु; चीतरवु (२) अनुमानवु, कल्पवु, मानवुं
अवरेब اوریب पु० 'औरेव', वक्रगति (२) कपडानो वांको काप (३) कठिनाई (४) झघडो, खेंचताण

अवलंघना اولنگھنا स० क्रि० लाघवु
अवसि اوسِ अ० अवश्य
अवसेर اوسیر स्त्री०[स अवसर] विलंब; ढील (२) चिंता, फिकर (३) हेरानगत
अवसेरना اوسیرنا स० क्रि० पजववुं, दु:ख देवु [कुभारनी भठ्ठी
अवाँ(-वा) (اوان(-وا)) पु० 'आवों',
अवाई اوائی स्त्री०(हिं०आना) आववुं ते
अवाक اواک वि० [स.] चूप(२)चकित
अवाम عوام पुं० [अ] आम-जनता
अवाम-उन्नास عوام الناس पु० 'अवाम' जुओ
अवायल اوائل वि० [अ] प्राथमिक, शरूनु ('अव्वलनु') व० व०)
अवार اوار पु०[स] नदीनो आ किनारो, 'पारथी' उलटु
अवारजा اوارجہ पु० [फा अवारिज:] हिसाबनो चोपडो [बदलो, अवेज
अवेज़ عویض पु० [अ एवज़] (प.)
अवेर اویر स्त्री० ढील, मोडुं थवु ते, वार
अव्वल اوّل वि० [अ.] अवल, पहेलुं (२) उत्तम, श्रेष्ठ (३) पु० शरूआत, आदि उदा० 'अव्वल से आखिर तक'
अशअश करना اش اش کرنا खूब खुश के सतुष्ट थवु.
अशआर اشعار पु० व० व० [अ] 'शेर'नु व० व० काव्यनी टूको
अशकुन اشگن पु० अपशकन
अशख़ास اشخاص [अ० 'शख्स'नु व० व०] घणा माणसोनु टोळु, जनसमूह
अशजार اشجار पु०[अ]झाडी,वृक्षसमूह
अशिया اشیا स्त्री०[अ]चीजो,वस्तुओ
अशरफ़ اشرف पु० भलो माणस, मोटेरो
अशरफी اشرفی स्त्री० [फा.] सोनानो एक सिक्को (२) एक पीळुं फूल
अशराफ़ اشراف वि०शरीफ,भलुं(माणस)
अश्क اشک पुं०आंसु [समान, तुल्य
अस اس वि०(प.) आवु, आ प्रकारनु(२)
असकन्ना اسکنا पुं० तलवारनु म्यान अंदरथी साफ करवानुं लोटानुं एक ओजार
असवर्ग اسبرگ पु० [फा] रेशम रगवामा आवतु एक खुरासानी घास
असबाब اسباب पुं० [अ] चीज, वस्तु, सामान [दुविधा (२) अडचण
असमंजस اسمنجس स्त्री० [सं.]
असर اثر पु० [अ] असर, प्रभाव
असरार اسرار अ० लगातार, सतत (२) पु० व० व० [अ] भेद, गुप्त वातो
असल اصل वि०[अ] खरुं; साचुं (२) उच्च, श्रेष्ठ (३) शुद्ध, भेळसेळ वगरनु (४) अकृत्रिम (५) पु० जड; मूळ, पायो
असलह اسلحہ पु०[अ.] शस्त्र हथियार
असला اصلا अ० [अ] जरापण (२) कदापि, हरगिज
असलियत اصلیت स्त्री०[अ.]साच; तथ्य (२)मूळतत्त्व, सार (३) जड, मूळ
असली اصلی वि० खरु (२) मूळ, मुख्य (३) शुद्ध; निर्भेळ
असवार اسوار पु० सवार
असा عصا पु० [अ] सोटो, दडो
असाढ़ اساڑھ पु० [स आषाढ] अषाढ मास
असामी اسامی पुं० [अ आसामी] आसामी, व्यक्ति (२)देणदार(३)साथियो (४) अपराधी (५) स्त्री० वेश्या; रखात (६) नोकरी, जगा

असालत اصالت स्त्री० [अ] कुलीनता (२) सत्य
असालतन् اصالتاً अ० [अ]स्वयं, खुद
असास اساس पुं०[अ]जड,पायो,मूळ
असासा اثاثہ पु०[अ.]असवाब,माल,संपत्ति
असिस्टंट اسسٹنٹ वि० [इ.] मदद-नीश; सहायक
असीर اسیر पु० [फा.] केदी
असील اصیل वि० [अ] खानदान (२) सुशील
असीस اسیس स्त्री० (प) आशिष
असीसना اسیسنا स०क्रि०आशिष देवी
असु اسُو पु०(प) अश्व(२) अ०आशु; शीघ्र (३) [स] प्राण [स्त्री० अगवड
असुबि(वि)धा اسُبدھا (-ودھا)
असूझ اسُوجھ वि० अन्धकारमय(२) अपार (३) विकट, कठण
असूल اصُول पु० जुओ 'उसूल' तथा 'वसूल'
असेसर اسیسر पुं० [इ] एसेसर
असोज اسوج पु० [सं. अश्वयुज्] आसो मास [घोडाशाळ
अस्तबल اصطبل पु० [अ.] तबेलो,
अस्तर استر पु० [फा.] नीचेनु पड के थर (२) कपडानु अस्तर
अस्तरकारी استرکاری स्त्री० [फा.] चूनाथी धोळवुं के प्लास्टर करवुं ते
अस्तुति استُت स्त्री० स्तुति (२) [स] निंदा, बूराई
अस्तुरा استُرہ पु०[फा] अस्तरो
अस्ना اثنا पु०[अ]वचगाळानो समय, दरमियान
अस्नान اسنان पु० (प.) स्नान
अस्प اسپ पुं० [फा.] अश्व
अस्पताल اسپتال पु० इस्पिताल; होस्पिटल
अस्फ़ंज اسفنج पु० [इं. स्पंज] वादळी
अस्मत عصمت स्त्री०[अ]पापभीरुता (२) स्त्रीनुं पातिव्रत्य
अस्सी اسّی वि० ८०, ऐंसी
अहक اہک स्त्री० (प.) इच्छा
अहकना اہکنا अ०क्रि०प्रबल इच्छा करवी
अहक़र احقر वि० [अ.] अति तुच्छ
अहकाम احکام पुं० [अ 'हुक्म'नु ब०व०] आज्ञाओ; हुकमो [आशंका
अहतमाल احتمال पुं० [अ] भय,
अहद عہد पु० [अ] वायदो, करार(२) सुलेह (३) (राज्यनो) समय
अहदनामा عہدنامہ पुं० [फा.] करारनामु (२) सुलेहनामु
अहदी احدی वि० [अ] आळसु (२) नवरु, नकामुं (३)पु० अकबरना समयनो एक सिपाही जेने बोलावे त्यारे ज कामे आवे, बाकी बेठो रहेतो
अहना اہنا अ०क्रि०[स. अस्] होवु (आनां 'अहै' 'अहा' एवा ज रूपो वर्तमान छे)
अहम اہم वि० [अ] खास महत्त्वनुं, बहु जरूरी
अहमक़ احمق वि०[अ] बेवकूफ, मूर्ख
अहमियत اہمیت स्त्री० [अ] महत्त्व
अहरन اہرن स्त्री० [स आधरण] एरण
अहरा اہرا पु० [स आहरण] जेरणानो ढग के तेनी आग (२) पाणीनो मोटो जमाव ज्याथी खेतरोमां पाणी लेवाय
अहरी اہری स्त्री० परब (२) होज के पाणीनी कूडी

अहल اہل पु० [अ.] व्यक्ति, जण (२) मालिक (३) लोक (४) वि० लायक; योग्य, शक्तिवाळुं

अहलकार اہلکار पु० [फा] काम करनार, गुमास्तो, नोकर [एक नोकर

अहलमद اہلمد पु० [फा] अदालतनो

अहवाल احوال पुं० ब० व० [अ.] हेवाल, समाचार (२) दशा, हालत ('हाल'नु व० व०) [भलाई; उपकार

अहसान احسان पु० [अ.] अहेसान,

अहाता احاطہ पु० [अ.] वाडो (२) चारे तरफनी वाड के दीवाल

अहारना اہارنا स० क्रि० आहार करवो (२)चोटाडवुं (३) कपडामा आर नाखवो

अहाली-मवाली اہالی موالی पु० व० व० साथीओ तथा नोकरचाकर लोक

अहाहा اہاہا अ० हर्षनो उद्गार

अहिनी اہنی स्त्री० [स. अहि] सापण

अहिवात اہوات स्त्री० हेवातण, स्त्रीनुं सौभाग्य [वती, सधवा

अहिवाती اہواتی वि० स्त्री० सौभाग्य-

अहीर اہیر पु० [स.] (स्त्री० –रिन) आहीर, गोवाळ

अहेर اہیر पु० [सं. आखेट] शिकार के तेनो भोग थनार प्राणी

अहेरी اہیری पु० शिकारी (ते जातनो के शिकार करनारो माणस) [वारवार

अहोर-बहोर اہوربہور अ० फरीफरी;

अहोरा-बहोरा اہورابہورا पुं० विवाहनी एक रीत (जेमां कन्या सासरे जई ते ज दहाडे पाछी पियर आवे छे) (२) अ० (प.) वारवार

आ

आँक آنک पुं० अक (२) चिह्न (३) अश, भाग

आँकड़ा آنکڑا पु० ऑकडो, सख्या

आँकना آنکنا स० क्रि० आकवु, परीक्षा करवी

आँकर آنکر वि० [स॰ आकर] ऊंडु (२) घणु (३) [स. अक्रय्य] मोंघु

आँकुस آنکس पु० अकुश

आँकू آنکو पु० ऑकनारो

आँख آنکھ स्त्री० आख (२) दृष्टि, नजर, ध्यान (३) विचार, विवेक (४) परख, पिछान (५) कृपादृष्टि (६) सतान, वाळक –आना या उठना=आंख आववी –उठाना=जावु ताकवु (२) वूरु ताकवु. –उलट जाना=(मरती वखते) आंखनी पूतळीओ ऊंचे चडी जवी –खुलना=आंख ऊघडवी (२) भ्रम टळवो, समजवु –गड़ना=आख दुखवी (२) टक टक ताकवु (३) इच्छाथी आंख चोटवी. ऑखें चार करना, चार ऑखें करना=आंख सामे आववु –चुराना या छिपाना आख आडी करवी, सामे न जोवु ऑखें डबडवाना=अ० क्रि० आखमा आसु आववा (२) आखमा आसु लाववां –निकालना=आख काढवी –बचाना =सामे न आववु, कतरावुं ऑखे विछाना =प्रेमथी स्वागत करवु (२) वाट जोवी. –भर देखना=बरोबर जोवु –मारना आंखो मारवी, इशारो करवो. –में

चरबी छाना=गर्वथी छकी जवु. आँखोंमें फिरना=ध्यान पर चडवु, याद रहेवुं. आँखोंमें रात काटना=कष्ट के चिंताथी रात जागवु. –लगना=ऊंघथी आँख मळवी (किसीसे) आँख लगना=प्रेम थवो. –लड़ना=प्रेम थवो –सेकना नेत्रसुख लेवुं –होना=परख होवी, समज के विवेक होवो

आँखफोड़ टिड्डा آنکھ پھوڑ ٹڈا पुं० एक लीलुं जीवडु (२) कृतघ्न

आँखमिचौली, आँखमीचली آنکھ مچولی، آنکھ میچلی स्त्री० संताकूकडीनी रमत

आँगन آنگن पु० आगणु, घरनो चोक

आँगी آنگی स्त्री० जुओ 'अगिया'

आँघी آنگھی स्त्री० वारीक कपडे मढेली चाळणी

आंच آنچ स्त्री० [स. अर्चिस्] आच, गरमी (२) आग (३) तेज (४) आघात, चोट (५) हानि, अनिष्ट (६) विपत; सकट (७) प्रेम, महोबत

आँचल آنچل पु० अंचल, छेडो, पालव, 'अचरा' (२) जुओ 'अँचला'

आँजना آنجنا स० क्रि० आजवु, अंजन लगाववु

आँट آنٹ स्त्री० अगूठा ने तर्जनी वच्चेनो हथेळीनो भाग (२) वेर (३) ओटी, गाठ (४) गट्ठो, पूळो (५) दाव, जोग

आँटना آنٹنا अ० क्रि० जुओ 'अँटना'

आँट-साँट آنٹ سانٹ स्त्री० दावपेच; प्रपच

आँटी آنٹی स्त्री० आंटी (२) ओटी (३) सूतरनी आटी (४) गिल्ली

आँठी آنٹھی [स. अष्टि, प्रा. अट्ठि] दहीं, कफ इ० नो लोचो (२) गांठ (३) गोटली

आँत آنت स्त्री० आंतरडुं

आँदू آندو पुं० [सं अंदू] बेडी, बंधन

आँधरा آندھرا वि० आंधळुं

आँधी آندھی स्त्री० आंधी, जोरथी हवा वाई धूळ धूळ थई जवी ते, सखत वावाझोडु (२) वि० आंधी जेवुं तेज

आँब آنب पु० आंबो के केरी

आँबाहलदी آنبا ہلدی स्त्री० 'आमाहलदी', आंबाहळदर [नकामी वात

आँयबाँय آئیں بائیں स्त्री० 'अडवंड';

आँव آنو पु० आम काचो मळ

आँवठ آنوٹھ पु० धार; किनार

आँवड़ा آنوڑا वि० (प.) ऊडुं

आँवल آنول पुं० गर्भनी ओर

आँवल–नाल آنول نال स्त्री० जन्मेला बालकनो नाळ

आँवला آنولا पु० [स. आमलक] आमळुं

आँवलोहू آنو لوہو पुं० आमनो रोग, मरडो

आँवाँ آنواں पु० जुओ 'अवाँ'

आँसी آنسی स्त्री० मीठाई, जे मित्रोमां वहेंचाय छे [उद्गार

आँहाँ آنہاں अ० आहा, "ना" देखाडतो

आइ آئی स्त्री० (प) आयु

आइंदा آئندہ वि० [फा.] आवनारु, आगतुक (२) पु० भविष्य (३) अ० आगळ, भविष्यमा, हवे पछी

आई آئی स्त्री० [हिं आना] मृत्यु (२) 'आना'नु भूतकाळ स्त्री० रूप (३) जुओ 'आइ'

आत(-ति)श (آتش (-تِش) स्त्री० [फा.] आतस, अग्नि
आतशक آتشک पु० [फा.] चादी, गरमी, उपदंशनो रोग
आतशकी آتشکی वि० चांदीनु रोगी
आतश-ख़ाना آتش‌خانہ पु० पारसीनी अगियारी [सगडी
आतश-दान آتش‌دان पु० [फा]
आतश-परस्त آتش‌پرست पु० [फा.] अग्निपूजक, पारसी [(२) गुस्सो
आतिश آتِش स्त्री० आतश, आग
आतिशबाज़ी آتِش‌بازی स्त्री० आग साथे खेलवु ते(२) आतसबाजी, दारूखानु
आत्मा آتما स्त्री० [स] आत्मा
आथना آتھنا अ०क्रि० (प) होवु
आदत عادت स्त्री० [अ] स्वभाव, प्रकृति (२) टेव
आदतन् عادتاً अ० [अ.] आदतने लईने, स्वभावतः [आदमी, माणस
आदमज़ाद آدم‌زاد पु०आदमनुं संतान,
आदमियत آدمیت स्त्री० [अ] मनुष्यत्व
आदमी آدمی पु० [अ.] माणस (२) नोकर, सेवक -बनना=सभ्यता शीखवी
आदाब آداب पु० [अ. 'अदब'नुं ब०व०] नियम (२)अदब, मर्यादा (३) नमस्कार, सलाम -अर्ज़ करना=प्रणाम करवा -व अल्क़ाब=अदब अने विवेकना विशेषणोनी भाषा, जेवी के पत्रमा वपराय छे. [न्यायी
आदिल عادل वि० [फा] अदल;
आदी عادی वि० [अ] आदतवाळुं, टेव पडेलु

आध آدھ वि० अर्धु (बहुधा समासमां)
आधा آدھا वि० [स्त्री०-धी] अर्ध. -तीतर आधा बटेर=दोदश, रफेतफे. -होना अर्धु थई जवु, दूबळु थवु आधी बात=जरा पण घसाती, अपमानकारी बात आधोआध=अर्धोअर्ध
आधासीसी آدھاسیسی स्त्री० आधाशीशी
आन آن स्त्री० [स. आणि=सीमा] मर्यादा (२) सोगन (३) आण (४) ढग, रीत क्षण, जरावार (६) प्रतिज्ञा, टेक (७) अदब, मर्यादा -की आनमें=झटपट
आनन-फानन آناً فاناً अ० [अ] झटपट
आनना آننا स० क्रि० आणवु, लाववु
आन-बान آن‌بان स्त्री० ठाठमाठ
आनरेरी آنریری वि० 'ऑनररी', मानद, अवैतनिक
आना آنہ पु० आनो (२) آنا अ० क्रि० आववु (३) आवडवु आये दिन= प्रतिदिन आ धमकना, निकलना= अचानक आवी पहोचवु. आया गया =अतिथि. आ रहना=पडी जवुं. आ लगना=पहोंचवु (२) आरम्भ थवो, वेसवु आ लेना=पकडी लेवु (२) आक्रमण करवु
आनाकानी آناکانی स्त्री० ध्यान पर न लेवु ते (२) वात टाळवी ते (३) कानफूसिया करवां ते (४) आनाकानी
आप آپ सर्व० स्वय, खुद (त्रणे पुरुषमां) (२) 'तमे' के 'त' ने स्थाने आदरवाचक उपयोग थाय छे
आपस آپس स्त्री० सबन्ध, भाईचारो(छठ्ठी सातमी विभक्तिमा प्राय: वपराय छे)

आपसदारी آپس‌داری स्त्री० परस्पर व्यवहार, भाईचारो [अदरेअंदर

आपसमें آپس‌میں अ० परस्पर;

आपा آپا पुं० पोतानु अस्तित्व (२) अस्मिता, अहकार (३) सुधबुध, भान (४) स्त्री० मोटी बहेन (मुसलमानोमा)

आपाधापी آپادھاپی स्त्री० पोतपोतानी चिंता के कामनु ध्यान (२) खेंचताण

आपापंथी آپاپنتھی वि०मनस्वी,कुपथी

आपुस آپس पुं० जुओ 'आपस'

आफ़त آفت स्त्री० [अ] आपत्ति, कष्ट, मुसीबत. —**उठाना**=दु ख सहवु. —**का परकाला**=होशियार (२) आकाश पाताळ एक करनार; भारे उद्योगी (३) उधमातियुं, उपद्रवी. —**ढाना**=उधमात, डगो मचाववो (२) तकलीफ—दुःख देवु —**मचाना**=उधमात मचाववो (२) उतावळ करवी —**लाना**=पीडा के झंझट उभी करवी

आफ़ताब آفتاب पुं० [फा] सूरज

आफ़ताबा آفتابہ पुं० [फा] (पाणी गरम करवानु) एक प्रकारनुं वासण

आफ़तावी آفتابی स्त्री० [फा] मोटु छत्र (२) दारूखानानी एक जात (३) घर सामेनी नानी ओसरी (४) वि० गोळ (५) सूर्यने लगतुं

आफ़रीन آفرین अ० [फा]शाबाश,वाह

आफ़ाक آفاق पुं० [अ] दुनिया, ससार

आफ़ियत عافیت स्त्री० [अ] क्षेम-कुशळ

आफ़िस آفس पुं० ओफिस, कार्यालय

आब آب स्त्री० [फा] चमक, काति(२) शोभा (३)पुं० पाणी

आबकारी آبکاری स्त्री० [फा.] शराब गाळवानी जगा (२) मादक पदार्थो बाबतनुं सरकारी खातु

आबख़ोरा آبخورہ पुं० [फा] प्यालो; कटोरो आबख़ोरे भरना=मानता मानवी

आबगीना آبگینہ पु० [फा] आयनो

आबगीर آبگیر पु० [फा] तळाव (२) वणकरनो कूचडो

आबजोश آب‌جوش पु० [फा] सुनक्का जेवी एक द्राक्ष(२)सूप, सेरवो (३) पाणी ऊकळवु ते [रोनक (२) शोभा

आब-ताब آب‌تاب स्त्री०[फा] चमक;

आबदस्त آب‌دست पु० [फा.] जाजरूमा लई जवानु पाणी के ते वापरवु ते. —**लेना**=शौच जईने धोवु

आबदाना آب‌دانہ पु०[फा.] अन्नजल; निर्वाह [पाणीदार

आबदार آب‌دار वि०[फा] चमकदार;

आबदीदा آب‌دیدہ वि०[फा.] अश्रुपूर्ण

आबनाए آبنائے स्त्री०[फा.] सामुद्रधुनी

आबनूस آبنوس पु० [फा] अबनूस; सीसम जेवु एक काळुं लाकडु, 'एबनी' —**का कुन्दा**=सीसमनो ककडो, अति काळुं माणस

आबपाशी آبپاشی स्त्री० [फा] (खेतरमा) पाणी पावुं ते, पाण

आबरवाँ آب‌رواں स्त्री० [फा.] एक जातनुं वारीक मलमलनुं कपडु (२) पु० वहेतुं पाणी

आबरू آبرو स्त्री० [फा]आवरू, इज्जत

आबला آبلہ पुं० [फा] छालुं, फोल्लो पड़ना=फोल्लो पडवो

आबशार آبشار पु०[फा] झरणुं (२)धोध

आबहवा آب ہوا स्त्री० [फा.]आबोहवा, हवापाणी

आबा آبا पु० ब० व० [अ]बापदादा, वडवा —ब-इजदाद बापदादाओ

आबाद آباد वि० [फा] वसेलु, वस्ती वाडी वगेरे वाळुं, समृद्ध

आबादान آبادان वि० 'आबाद' जुओ

आबादानी آبادانی स्त्री० 'आबादी' जुओ

आबादी آبادی स्त्री० [फा] वस्ती, जनसंख्या (२) वसवाटनी जगा

आबिद عابد पु० [अ] इबादत करनार, भक्त

आबी آبی वि० [फा] पाणीनु (२) फीकु, आछा रंगनु (३) पु० दरियानु मीठु

आबेरवॉ آب رواں पु० [फा.] जुओ 'आबरवां'

आबेबक़ा, आबेहयात آب بقا- آب حیات पु० [फा.] अमृत

आभ آبھ स्त्री० आभा, शोभा (२) पुं० आब, पाणी (३) अभ्र, आकाश

आभरण(—न) آبھرن(-ن) पु० [स] आभूषण (२) भरण-पोषण

आभार آبھار पुं० [स.] बोजो, भार (२) गृहस्थजीवननो भार (३) आभार

आम آم पु० [सं आम्र] आंबो के केरी (२) आम, जळस (३) عام वि० [अ] सामान्य, मामूली (४) जाणीतुं; प्रसिद्ध (वस्तुनी साथे वपराय छे)

आमख़ास عام خاص पु० राजानी खास बेठक, दीवानेआम

आमद آمد स्त्री० [फा] आववु ते (२) आवक

आमदनी آمدنی स्त्री०[फा] आमदानी; आवक (२) आयात; परदेशथी आवतो माल [एक ज पाक देती जमीन

आमन آمن स्त्री० शियाळु पाक (२)

आमनस्य آمنسیہ पु० [स] वैमनस्य

आमना-सामना آمنا سامنا पु० सामासामी आवी जवु ते; वाझवाझा

आमने-सामने آمنے سامنے अ०आमन-सामन; एक बीजानी सामे; मांहोमांहे

आम-फ़हम عام فہم वि० [अ+फा.] आम जनताने समजाय एवु; सरळ.

आमला آملا पु० 'ऑवला'; आमळु

आमादगी آمادگی स्त्री० [फा] तैयारी

आमादा آمادہ वि० [फा]तैयार; तत्पर

आमाल اعمال पु० [अ] करणी; कर्म

आमाल-नामा اعمال نامہ पु० [अ] नोकरनी 'सर्विस-बुक', तेनी लायकात, काम इ०नु रजिस्टर

आमास آماس पु० [फा] सोजो

आमाहलदी آماہلدی स्त्री० जुओ 'ऑबाहलदी'

आमिख आमिख آمکھ पु० जुओ 'आमिष'

आमिल عامل पुं० [अ] नोकर; गुमास्तो (२) सिद्ध पुरुष

आमिष آمش पु० [स] मास (२) प्रिय, भोग्य वस्तु (३) लोभ, लालच

आमी آمی स्त्री० नानी केरी, मरवो

आमीन آمین अ० [अ.] तथास्तु

आमूदा آمودہ वि० [फा] सजेलु; ठीकठाक करी गोठवेलुं

आमेज़ آمیز वि० [फा] मिश्रित (प्राय समासमा उदा०दर्द-आमेज़) [मिश्रण,मेळ

आमेज़िश آمیزش स्त्री०[फा]मिलावट,

आमोख़्ता آموختہ पुं० [फा.] तैयार करेलो पाठ के लेसन -करना या पढ़ना= जूनो पाठ फरी करी जवो
आयॅ-बायॅ آیں بایں पुं०जुओ 'आँयबाँय'
आय آے स्त्री० [स] आय, आवरा, आमदानी [कुराननी आयात
आयत آیت स्त्री० [अ.] निशानी (२)
आयद عائد वि० [अ] आरोपित,
आयसु آئیسُ स्त्री० (प) आदेश; आज्ञा
आया آیا स्त्री० आया (२) अ० [फा] प्रश्नार्थक 'शु' [थती आयात
आयात آیات पुं० [सं] परदेशथी
आयोजन آیوجن पुं० [स] प्रबध, तैयारी (२) साधनसामग्री
आरंभना آرمبھنا अ०क्रि० शरू थवु (२) स०क्रि० शरू करवु
आर آر पु० [सं] काचु लोढु (२) पित्तळ (३) किनारो (४) पैडानो आरो (५) स्त्री० [स. अल] परोणानी आर (६) वींछी के माखीनो डख (७) [स आरा] मोचीनी आरी (८) عار [अ.] तिरस्कार (९) वेर (१०) लाज; शरम
आरज آرج वि०[स. आर्य्य] (प) आर्य
आरज़ी عارضی वि० [अ.] अवास्तविक (२) कामचलाउ [विनति
आरज़ू آرزو स्त्री० [फा.] इच्छा (२)
आरन آرن पु० (प.) वन, अरण्य
आर-पार آرپار पु० वेउ किनारा (२) अ० आरपार, सोंसरु [आरसी
आरस آرس पु० आळस (२) स्त्री०
आरसी آرسی स्त्री० आरसी; दर्पण (२) स्त्रीओनुं हाथनुं एक घरेणु [आर
आरा آرا पु० [स] करवत (२) मोचीनी
आराइश آرائش स्त्री० [फा]सजावट(२) लग्नमां कागळनी फूलवाडी करे छे ते
आराज़ी آراضی स्त्री० [अ] जमीन; खेतर [[फा +अ] आराम खुरसी
आराम-कुरसी آرام کُرسی स्त्री०
आराम-तलब آرام طلب वि० [फा] आरामप्रिय (२) आळसु
आरास्ता آراستہ वि० [फा] सजेलु
आरिफ़ عارف वि० [अ] संतोषी (२) पु० साधु
आरियत عاریت स्त्री० [अ] उछीनुं मागी आणवु ते [चीभडुं
आरिया آریا स्त्री० [स आरु] आरियु,
आरी آری स्त्री० आरी, नानी करवत (२) परोणानी आर (३) मोचीनी आरी (४) [सं आर] बाजू, तरफ (५) कोर
आरी عاری वि० [अ.] थाकेलुं, कंटाळेलुं -आना=कंटाळवुं, थाकवुं
आल آل पु० हरिताल (२) झझट, पंचात (३) [स आर्द्र] भीनाश (४) स्त्री० [अ] दीकरीनी सतति (५) वंश
आल-औलाद آل اولاد स्त्री० [अ.] बाळबच्चां, परिवार [जजाळ
आल-जंजाल آل جنجال स्त्री० झझट;
आलकस آلکس पु० आळस (वि० -सी; अ० क्रि० -सना)
आलपीन آلپین स्त्री० (पो. आलफिनेट) टाकणी, पीन
आलबाल آلبال पु० आलवाल, क्यारो
आलम عالم पुं० [अ] दुनिया (२) दशा (३) भीड, समूह
आलमारी آلماری स्त्री०जुओ'अलमारी'
आलसी آلسی वि० आळसु

आला آلا पुं०[स आलय] ताको, गोख (२) [सं. आर्द्र] मीनु (३) اعلےٰ वि० [अ] उत्तम श्रेष्ठ (४) آل पु० [अ] ओजार
आलाइश آلائس स्त्री०[फा] गदकी, मळ
आलात آلات पु० [अ] ओजारो; साधनसामग्री, उपकरण
आलान آلان पु० [स] हाथी बांधवानो खीलो के दोर या साकळ
आलापना آلاپنا स०क्रि०गावु, सूर काढवो
आलापाला آلاپالا पु०झाडनो आलोपालो
आलि آل, स्त्री० [स] सखी (२) वींछी (३) भमरी (४) हार, पंक्ति
आलिम عالم वि० [अ] पडित, विद्वान
आली عالی स्त्री० [सं.] सखी (२) वि० स्त्री० (हिं आला) मीनी (३) वि० अ उच्च, उत्तम
आलीशान عالیشان वि० [अ] आलेशान, भव्य, विशाळ, भभकदार
आलू آلو पु० [स] बटाटो
आलूचा آلوچہ पुं० [फा.] आलु जेवुं झाड के फळ
आलूदा آلودہ वि० [फा.] खरडायेलु
आलूबुख़ारा آلوبخارہ पु० [फा] आलुबुखार [वीर पुरुषनु नाम
आल्हा آلہا पु० एक छन्द (२) एक
आव-आदर, आव-भगत آوآدر آوبھگت पु० आदर-सत्कार
आवर्दा آوردہ वि० [फा] आणेलु (२) कृपापात्र (३) स्त्री० आवरदा
आवज(-झ) (آوجھ)آوج पु०[स आवाद्य, प्रा आवज्ज] एक जानतु पुराणु वाद्य
आवाँ آواں पु० कुंभारनो निभाडो

आवागमन آواگمن पुं० आवागमन, आववु जवु; जन्ममरण
आवाज़ آواز स्त्री० [फा.] ध्वनि,अवाज (२) बोल —उठाना=विरोध करवो. —देना, मारना=जोरथी पोकारवु, बूम मारवी —में आवाज़ मिलाना=स्वर मेळववो (२) हामां हा भणवी
आवाज़ा آوازہ पुं० [फा] कटाक्ष; टोणो —कसना, —फेंकना, —मारना, —सुनाना=टोणो मारवो [आवागमन
आवाजाही آواجاہی स्त्री० आववु जवु;
आवारगी آوارگی स्त्री० [फा]बदमाशी; कुमार्ग (२) रखडेलपणु [उधारनो चोपडो
आवारजा آوارجہ पु० [फा.] जमा-
आवारा آوارہ वि० [फा.]नकामुं,रखडेल (२) वठी गयेलु (३) वदमास; कुमार्गी
आवारागर्द آوارہگرد वि० [फा.] रखडेल, नकामुं; भटकणु
आवेज़ा آویزہ पु० [फा] लटकतु आभूषण, एरिंग [जाहेर; खुल्लुं
आशकार آشکار वि० [फा.] प्रकट;
आशना آشنا वि० [फा]परिचित (२) प्रेमी (३) प्रेमपात्र; यार
आशनाई آشنائی स्त्री० जाणपिछाण (२) प्रेम (३) अनुचित सबंध
आशर آشر पु० [स] राक्षस
आशिक़ عاشق पुं०[अ]आशक,आसक्त
आशियाँ, आशियाना عاشیاں(نہ) पु० [फा.] पक्षीनो माळो (२) झूपडु
आशुग آشگ वि० [सं] जलदी जनारु (२) पु० वायु (३) बाण
आशुफ़्तगी آشفتگی स्त्री० [फा] हालहवाल; बेहाली, परेशानी

आशुफ़्ता آشفتہ वि० [फा] बेहाल; परेशान; गभरायेलुं
आशोब آشوب पुं०[फा.] आखनी पीडा
आस آس स्त्री० आशा (२) लालच; कामना (३) आधार, भरोसो (४) [फा] दळवानी घंटी
आसकत آسکت स्त्री० [सं अशक्ति] (वि०—ती; क्रि० —ताना) सुस्ती, आळस
आसते آستے अ० आस्ते, धीमे
आसना آسنا अ० क्रि० [सं. अस्] होवुं
आसनी آسنی स्त्री० नानुं आसन
आसमान آسمان पुं० [फा.] आसमान; आकाश. —के तारे तोड़ना=कठण के अशक्य काम करवु. —टूट पड़ना= अचानक विपत्ति पडवी. —पर चढ़ना =मगरूरी करवी —सिर पर उठाना= उपद्रव मचाववो दिमाग आसमान पर होना=बहु अभिमान थवु
आसरना آسرنا स० क्रि० (प) आशरो लेवो, आगरवुं
आसरा آسرا पु० आश्रय, आशरो
आसा آسا स्त्री० आशा (२) पुं० [अ असा] राजाओनी आगळ रखाती छडी
आसा آسا पु० चोव; सोना चांदीनी छडी (२) स्त्री० (प) आशा [आराम
आसाइश آسائس स्त्री०[फा.] आसाएश,
आसान آسان वि० [फा] सहज, सरल
आसानी آسانی स्त्री० [फा] सरळता, सुगमता
आसार آثار पु० [अ] चिह्न, लक्षण (२) चोडाई, पहोळाई (३) स्त्री० [सं.] मुसळधार वृष्टि
आसुन آسون पु० (प.) आश्विन मास
आसूदगी آسودگی स्त्री० [फा] जुओ 'आसूदा'मा
आसूदा آسودہ वि० [फा.] संतुष्ट (२) संपन्न, खातुपीतु (नाम, —दगी स्त्री०)
आसेब آسیب पुं० [फा.] भूतप्रेत वळगवु ते (२) दुःख; पीडा, वला
आस्तीन آستین स्त्री० [फा.] कपडानी बाय. —का साँप=मित्र थईने शत्रुता करनार; 'मारे आस्तीन'
आह آہ अ० पीडा, शोक, खेद इत्यादि सूचक उद्गार (२) स्त्री० दुःख के क्लेश सूचक शब्द; हाय —पड़ना= कोईनी हायनो शाप लागवो —भरना =निसासो नाखवो —लेना=कोईनी हाय लेवी, सतावबुं
आहट آہٹ स्त्री० पगनो अणसारो; आववानो खटकारो
आहन آہن पुं० [फा.] लोढु (वि०—नी)
आहन-गर آہنگر पु० [फा] लुहार (नाम —री स्त्री०)
आहर آہر पुं० [स अह] समय (२) [स आहव] युद्ध (३) [स. आहाव] नानुं तळाव; तळावडी
आहरी آہری स्त्री० नानी तळावडी
आहाँ آہاں स्त्री० [स आह्वान] हाक (२) पोकार
आहिस्तगी آہستگی स्त्री० [फा] मंदता, धीमापणु (२) कोमळता
आहिस्ता آہستہ अ० [फा] आस्ते; धीमे; 'आसते' (२) वि० धीमु (३) कोमळ
आहुक آہک पुं० [सं] एक राजा; कृष्णनो वडवो

आहू آہو पुं० [फा] मृग (२) खोड, ऊणप
आहे آہے अ० क्रि० (प.) छे; 'आसना' नु वर्तमान काळनुं रूप

आहो-ज़ारी آہ وزاری स्त्री० 'आह-व-ज़ारी'; रोककळ
आह्वय آہوے पुं० [स] नाम, संज्ञा

इ

इंक اِنک स्त्री० [इ] शाही
इंग اِنگ पु० [स.] इशारो; चिह्न (२) हालवुं चालवु ते (३) हाथीदांत
इंगला اِنگلا स्त्री० इडा नाडी (योग)
इंगलिश اِنگلِش वि० [इ] अंग्रेजी (२) स्त्री० ते भाषा
इंगलिस्तान اِنگلِستان पु० इंग्लन्ड
इंगुर اِنگُر पुं० जुओ ईंगुर
इँगुरौटी اِنگُروٹی स्त्री० सिंदूरनी डबी [खेंचवु; 'ऐंचना'
इँचना اِنچنا अ० क्रि० एचवु;
इंजन اِنجن पु० एन्जिन, इंजिन
इंजीनियर اِنجینیر पु० इजनेर
इंजील اِنجیل स्त्री० यहूदीनुं धर्म-पुस्तक, जूनो करार
इंडुरी स्त्री०, इंडुवा اِنڈُری، اِنڈُوا पु० ऊढण, उढाणी
इंतक़ाम اِنتقام पु० [अ. इंतिकाम] बदलो, प्रतिशोध, सामुं वेर लेवु ते
इंतक़ाल اِنتقال पु० [अ.] अन्तकाल; मोत (२) एकथी बीजी जगाए जवु ते
इंत(-ति)ख़ाब اِنتخاب (اِنتِخاب) पु० [अ] चूंटणी, पसदगी [बन्दोबस्त
इंतज़ाम اِنتظام पु० [अ] प्रबन्ध,
इंतजार اِنتظار पुं० [अ] इन्तेजारी, राह, वाट [[अ] अंत, हद
इंत(-ति)हा اِنتہا (اِنتِہا) पु०
इँदारा اِندارا पु० कूवो

इंदुर اِندُر पु० [स इन्दूर] उंदर
इंद्र اِندر वि० [स.] विभूतिमान (२) श्रेष्ठ; मोटु (३) पु० इन्द्रदेव
इंद्री اِندری स्त्री० इन्द्रिय —जुलाब पु० पेशाब वधारे एवी दवा
इंसाफ़ اِنصاف पु० [अ.] इन्साफ; न्याय (२) फेंसलो —पसंद=न्याय मागनारो
इक اِک वि० एक [एकवीस; २१
इकइस اِکاِس वि० 'इक्कीस';
इकट्ठा اِکٹّھا वि० [स एकस्थ] (स्त्री०—ट्ठी) एकत्र; एकठु, जमा
इकतरा اِکترا पु० एकांतरो ताव
इकतार اِکتار वि० एकतार; बरोबर (२) अ० लगातार
इकतारा اِکتارا पु० एकतारो
इकतीस اِکتیس वि० एकत्रीस; ३१
इकदाम اِقدام पुं० [अ] अपराध करवानी तैयारी (२) इरादो
इकबारगी اِکبارگی अ० सहसा; एकदम; 'एकवारगी' [भाग्य, (२) ऐश्वर्य
इक़बाल اِقبال पुं० [अ] 'एकबाल';
इकराम اِکرام पु० [अ] दान, इनाम (२) आदर [वायदो; स्वीकृति
इक़रार اِقرار पु० [अ] एकरार;
इकला اِکلا वि० एकलु, 'अकेला'
इकलाई اِکلائی स्त्री० एकलापणुं (२) साफाना जेवुं एक झीणुं वस्त्र (रेशमी प्राय.)
इकलौता اِکلوتا पु० एकनो एक छोकरो

एकहरा ایکہرا वि० 'इकहरा', एकवडु –बदन = एकवडो कोठो
एका ایکا पुं० एकता, मेळ
एकाई ایکائی स्त्री० एकम स्थान के तेनी संख्या (२) कोई वस्तुनो घटक – एकम, 'युनिट' (३) एकता [एकाएक; ओचिंतुं
एकाएक(-की) ایکایک(-کی) अ०
एकादशाह ایکادساہ पुं० [स] अगियारमुं
एकोतरसो ایکوترسو वि० १०१; एकसो एक
एकौझा ایکوجھا वि० एकलु
एक्का ایکّا वि० एकलुं(२)पुं० टोळाथी अलग फरतु पशु पक्षी (३) एकागाडी (४) गजीफानो एक्को
एक्कावान ایکّاوان पुं० एकावाळो
एक्की ایکّی स्त्री० एक बळदनी गाडी, एक्को (२) गजीफानो एक्को
एक्यानबे ایکیانبے वि० ९१, एकाणुं
एक्यावन ایکیاون वि० एकावन, ५१; 'इक्यावन' [एकाशी
एक्यासी ایکیاسی वि० 'इक्यासी,
एड(-डी) ایڑ(-ڑی) स्त्री० एडी
एतकाद اعتقاد पुं० [फा] विश्वास
एतदाल اعتدال पुं० [अ] बराबरी, समानता [भरोसो
एतबार اعتبار पुं० [अ.] इतबार,
एतमाद اعتماد पुं० [अ] विश्वास; भरोसो [विरोध
एतराज़ اعتراض पुं० [अ] वांधो.
एतवार ایتوار पु० 'इतवार', आतवार
एता ایتا वि० 'इतना', आटलु
एरंड ایرنڈ पुं०[स] एरडो –ककडी स्त्री०, –खरबूज़ा पुं० एरणकाकडी
एराक عراق पु० [अ] इराक देश
एवज़ عوض पु० [अ] अवेज, बदलो
एवज़-मुआवज़ा عوض معاوضہ पुं० [फा.] अदलोबदलो
एवज़ी عوضی स्त्री० अवेजी माणस
एह ایہ स० (प) 'यह'; आ
एहतमाम اہتمام पु० [अ] जुओ 'इहतिमाम' [करवुं ते (२) आशंका
एहतमाल احتمال पुं० [अ] सहन
एहतियाज احتیاج पुं० [अ] जरूरियात; हाजत
एहतियात احتیاط स्त्री० [अ] सावधानी, खबरदारी, सभाळ (२) परेज
एहसान احسان पुं० [अ] जुओ 'अहसान'
एहसानफरामोश احسان فراموش पुं० [अ] कृतघ्न माणस, अहेसान भूली जनार [कृतज्ञ
एहसानमन्द احسانمند वि० [अ.]

ऐ

ऐं ایں अ० 'एं' एवो, न सांभळयाथी फरी पूछवानो उद्‌गार
ऐंचना اینچنا स० क्रि० एंचवु, खेंचवु (२) बीजानु करज पोते ओढवुं
ऐंचाताना اینچاتانا वि० ऐंचाताणुं; बाडु
ऐंचातानी اینچاتانی स्त्री० खेंचताण; पोतपोताना पक्षनुं ताणवुं ते

ऐंठ ایٹھ स्त्री० एंट, ठसको; अकडाई (२) गर्व (३) विरोध [आमळ
ऐंठन ایٹھن स्त्री० लपेट; वळ;
ऐंठना ایٹھنا स० क्रि० मरोडवुं, आमळवुं (२) छळथी के डरावीने वसूल करवुं (३) अ० क्रि० वळ चडवो, अमळावुं (४) अक्डावु, अक्कड थई जवु (पेट ऐंठना=पेट दुखवुं) (५) पतराजी–घमंड करवो (६) सीधी वात न करवी; वाकु बोलवु
ऐंठा ایٹھا पुं० दोरडाने वळ देवाने लाकडानी एक बनावट–ओजार
ऐंठू ایٹھو वि०मिजाजी, अभिमानी, 'ऐंठ'वाळुं
ऐंड ایڑ पु० 'ऐंठ', ठसको, गर्व (२) पाणीनो भमरो (३) वि० नकासुं
ऐंडना ایڑنا अ० क्रि० 'ऐंठना' अ० क्रि० जुओ (२) स० क्रि० आमळवु (३) 'अंगडाना', आळस काढवी (४) आळसु पडथा रहेवु
ऐंडा ایڑا वि० (स्त्री० -ड़ी) वांकु
ऐंडा-बैंडा ایڑا بیڑا वि० वाकुचूकुं
ऐज़न ایضاً वि० [अ] एजन; एनुं ए ज, उपर मुजब [सन्मान
ऐज़ाज़ اعزاز पुं०[अ इअजाज़] आदर,
ऐदाद اعداد स्त्री० [अ. अअदाद] 'अदद'नु ब० व०, संख्या, गणना
ऐन این पु० अयन, घर (२) عین [अ.] आंख (३) वि० [अ] योग्य, ठीक (४) बरोबर, पूरेपूरुं [चश्मा
ऐनक عینک स्त्री० [अ. ऐ=आंख]
ऐब عیب पु०[अ.] एब, दोष; कलंक
–निकालना=कशामा दोष बतावबो.
–लगाना=कलंक लगाडवुं
ऐबक ایبک पु० [फा] दास; गुलाम
ऐब-गो عیب گو वि० [अ+फा.] निंदक; एब कहेनारुं [निंदा
ऐब-गोई عیب گوئی स्त्री० [अ +फा]
ऐब-जो عیب جو वि० [अ.+फा.] दोषदृष्टिवाळु; एब–दोष जोया करनारुं; छिद्रान्वेषी [दोषदृष्टि; छिद्र जोवां ते
ऐब-जोई عیب جوئی स्त्री० [अ +फा]
ऐब-पोश عیب پوش स्त्री० [अ +फा] एब ढांकनारुं
ऐबी عیبی वि० [अ] एबवाळुं (२) काणुं के बीजी रीते खोडवाळु
ऐमाल اعمال पु० [अ.] काम, करणी
ऐया ایّا स्त्री० डोसी के दादीमा
ऐयाम ایّام पु० [अ.]समय, वखत
–से होना=स्त्रीने अटकाव आववो
ऐयार عیّار पु०[अ.] चालाक, उस्ताद
ऐयारी عیّاری स्त्री० चालाकी, पक्काई, उस्तादी [विलासी (२) विषयी, कामी
ऐयाश عیّاش वि० [अ.] आरामी,
ऐयाशी عیّاشی स्त्री० भोगविलास, एशआराम [(२) तुच्छ, हीन
ऐरा-गैरा ایرا غیرا वि० [अ.] अजाण्यु
ऐराब اعراب पुं० [अ] झेर, झबर, पेश इ० सञ्ज्ञा [प्रगट करवुं ते
ऐलान اعلان पुं०[अ इ-अलान] घोषणा;
ऐवान ایوان पु० [फा] महेल (२) मोटो ओरडो–हॉल
ऐश عیش पु० [अ.] एशआराम; चेन
ऐसा ایسا वि० (स्त्री०,-सी) आवुं; आवी जातनुं
ऐसे ایسے अ० आम: आ रीते

ओ

ओँगना اونگنا स० क्रि० (गाडीनुं पैडुं) ऊंजवुं [क्रोध अने दुःख प्रगट करवुं
ओंठ اونٹھ पु० होठ, 'होंठ'—चबाना=
ओक اوک स्त्री० ऊलटी; ओकवुं ते (२) पु० खोबो, अंजलि (३) [सं.] घर
ओकना اوکنا अ०क्रि० ओकवुं (२) आरडवुं
ओकाई اوکائی स्त्री० ओकवुं ते
ओखली اوکھلی स्त्री० [सं उलूखल] खांडणियो —में सिर देना=कष्ट सहवा तैयार थवुं
ओखा اوکھا वि० रूखुं, सूकुं (२) कठण, अटपटुं (३) खोटुं; भळतुं (४) आछुं (५) पु० (प) बहानुं
ओछा اوچھا वि० (स्त्री०—छी) तुच्छ; क्षुद्र, नीच (२) छछरुं, ऊंडुं नहि (३) हलकुं, नानुं (४) कम, ओछुं
ओछाई اوچھائی स्त्री० 'ओछापन' ('ओछा' जुओ)
ओज اوج पुं०ओजस, तेज [होजरी, पेट
ओझ, ओझर اوجھ, اوجھر पु०
ओझल اوجھل पुं०, स्त्री० ओझल, एकांत (२) आड (३) पडदो. —करना= संताडवुं —होना=संतावुं, पडदा पाछळ थवुं
ओझा اوجھا पुं० [सं. उपाध्याय] स्त्री० (ओझाइन) एक जातनो ब्राह्मण (२) भूत काढनार, भूवो
ओट اوٹ स्त्री० आड, ओथ
ओटना اوٹنا स० क्रि० लोढवुं (२) एकनी एक वात कूटवी
ओटनी, ओटी اوٹنی, اوٹی स्त्री० लोढवानो चरखो [अठींगवुं; टेकवुं
ओठँगना اوٹھنگنا अ० क्रि०
ओडन اوڑن पुं० ढाल
ओडना اوڑنا स० क्रि० ओडवुं, रोकवुं; वारण करवुं (२) हाथ ओडवो, धरवुं, पसारवुं [कमी; तोटो
ओडा اوڑا पु० मोटो टोपलो (२) खोट,
ओढना اوڑھنا स०क्रि० ओढवुं (२) पु० ओढवानुं वस्त्र
ओढनी اوڑھنی स्त्री० ओढणी
ओढर اوڑھر पु० बहानुं
ओत اوت स्त्री०आराम (२) लाभ, बचत (३) आळस (४) वि० [सं] वणेलुं
ओद(—दा) (اود(-ا वि० भीनुं
ओदारना اودارنا स० क्रि० चीरवुं; फाडवुं, विदारवुं [खेंचवानी दोरी
ओनचन اونچن स्त्री०खाटलानी पांगथनी
ओनचना اونچنا स० क्रि० 'ओनचन' खेंचवी
ओना اونا पु० तळावनुं पाणी नीकळवानो मार्ग – गरनाळुं —लगना = तळाव एटलुं भरावुं के 'ओना'थी पाणी नीकळवा लागे
ओनामासी اوناماسی स्त्री० [ॐ नमः सिद्धम्] भणतरनो आरंभ (२) प्रारंभ, मंगळाचरण
ओप اوپ स्त्री०ओप (चमक, शोभा, ढोळ)
ओपची اوپچی पु० बखतरवाळो योद्धो, रक्षक
ओपना اوپنا स०क्रि०(२) अ०क्रि०ओपवुं

ओफ़ اوف अ० जुओ 'उफ'
ओवरी اوری स्त्री० नानुं घर, कोटडी
ओरंगोटंग اورنگوٹنگ पुं०(मलाया ओरंग=मनुष्य+ऊटन=वन) उरांगउटांग
ओर اور स्त्री० [स. अवार] बाजू, तरफ (२) पक्ष (ज्यारे आनी पूर्वे संख्यावाचक वि० आवे छे त्यारे पुं० मां उपयोग थाय छे उदा० घरके चारो ओर) (३) अंत, आरो –निभाना या निबाहना=अन्त सुधी पोतानु कर्तव्य पूरु करवु
ओरहा اورہا पुं० 'होरहा', चणानो छोड के पोपटो
ओरा اورا पुं० (प.) 'ओला,' करा
ओराना اورانا अ०क्रि० पूरुं थवु
ओराहना اوراہنا पुं० जुओ 'उलाहना'
ओरी اوری स्त्री० 'ओलती', नेवुं
ओलंदेज(-जी) (-جی) اولندیج वि० फिरंगी, वलंदानु
ओल اول वि० [म.] भीनुं (२) पुं० सूरण (३) स्त्री० गोद (४) आड (५) ओथ, शरण (६) वहानुं
ओलती اولتی स्त्री० छापरानुं नेवु
ओला اولا पुं० 'ओरा', करा (२) एक मीठाई (३) वि० खूब ठंडु
ओलियाना اولیانا अ० क्रि० गोदमां भरवु (२) स०क्रि० घुसाडवु, ठासवु, हुलावी देवु
ओली اولی स्त्री० 'ओल', गोद (२) पालव (३) झोळी
ओस اوس स्त्री० झाकळ. –पडना या पड जाना=चीमळावु (२) उमंग जतो रहेवो (३) शरमिंदा पडवु
ओसर(-रिया) (اوسر(-ریا स्त्री० जोटडु; जुवान भेंस [अवसर
ओसरा اوسرا पुं०, -री स्त्री० वारी,
ओसाई اوسائی स्त्री० फटकथी अनाज ऊपणवु ते के तेनी मजूरी
ओसाना اوسانا स०क्रि० फटकथी अनाज ऊपणवु
ओसार اوسار पुं० फलावा, विस्तार, पहोलाई [ओसरी
ओसारा اوسارا पुं० ओसारो, मोटी
ओसारी اوساری स्त्री० ओसरी
ओसीसा اوسیسا पुं० 'उसीसा', ओसीकु
ओहदा عہدہ पुं० [अ] होद्दो
ओहदेदार عہدہدار पुं०[फा] होद्देदार
ओहार اوہار पुं० रथ पालखी वगेरेनो ओढो–पडदो

औ

औंगना اونگنا स०क्रि० (गाडी) ऊंजवी, 'आंगना'
औंगा اونگا वि० [स अवाक्] मूगुं, मूक
औंगी اونگی स्त्री० मूगापणुं, चूपकी
औंघ(–घा)ना (اونگھ(-گھا)نا अ० क्रि० 'ऊंघना,' ऊंघमा झोकु खावुं
औंघाई اونگھائی स्त्री० ऊघनु झोकुं
औंजना اونجنا अ०क्रि० 'ऊबना'; अकळावु
औंठ اونٹھ स्त्री० किनार, काठो
औंडा اونڈا वि० (स्त्री० -डी) ऊडु-
औंधना اوندھنا अ०क्रि० ऊधु थवु,

ऊलटावु (२) स० क्रि० उलटाववु

औंधा اوندھا वि० (स्त्री० -धी) ऊंधु **औंधी खोपडीका**=मूर्ख,जड **औंधे मुँह गिरना**=बरोबर फसावुं (२) भूल करवी

औंधाना اوندھانا स० क्रि०'औंधना'नुं प्रेरक

औक़ात اوقات पुं० [अ वक़्तनु ब०व०] समय, वखत (२) स्त्री० शक्ति, गजुं. **—बसर करना**=जीवननिर्वाह करवो

औगी اوگی स्त्री० दोरीनो कोरडो (२) वळदनो परोणो (३) जानवरने फसाववा माटे करातो खाडो

औघड اوگھڑ पुं० [स. अघोर] (स्त्री० —डिन) अघोरी पंथनो माणस (२) मनस्वी, मोजी माणस

औचक اوچک अ०अचानक,एकाएक

औचट اوچٹ अ० 'औचक'; अचानक (२) अजाणमा, भूलमां (३) स्त्री०उचाट, साकड, मुश्केली [तेज, ओजस

औज اوج पु० [अ] ऊंचाई (२) प्रताप;

औज़ार اوزار पुं०[अ.]ओजार [निरतर

औझड(—र) (ر-)اوجھڑ अ०लगातार,

औटना اوٹنا स०क्रि० उकाळवु

औढर اوڈھر वि०गमे'तेम ढळी जाय एवु

औना पौना اونا پونا वि० अधुं पोणु; थोडुं घणु (२) अ० ओछुवत्तु करीने **औने पौने करना**=जेटलुं मळे तेटलामां वेची देवुं; फटकारी मारवु

औपनिवेशिक اوپنویشک वि०[स.] उपनिवेश—सस्थान विषेनु

औपन्यासिक اوپنیاسک वि० [स.] उपन्यास—नवलकथा विषेनु (२) अद्‌भुत (३) पु० नवलकथाकार

औम اوم स्त्री० [सं अवम] क्षयतिथि

और اور अ० अने (२) वि० बीजु (३) अधिक. **—का और**=कांईनु कांई **—क्या** =हा, बरोबर ए अर्थनो उद्‌गार

औरत عورت स्त्री० [अ.] ओरत; स्त्री

औरेब اوریب पु० वक्र गति (२) कपडानो वाको काप (३) पेच, छळ;युक्ति

औलाद اولاد स्त्री० [अ] ओलाद

औला मौला اولا مولا वि० मोजी; धूनी, मनस्वी

औलिया اولیا पुं० [अ. 'अली'का ब० व०] ओलियो; सिद्ध, पीर

औवल اوّل वि० [अ.] अवल;प्रथम, मुख्य, सर्वश्रेष्ठ [वि० मध्यम, साधारण

औसत اوسط पु० [अ] सरासरी (२)

औसतन् اوسطاً अ० [अ] सरेराशे

औसना اوسنا अ०क्रि० गरमी पडवी (२) सडवु; वासी थई बगडवु

औसर اوسر पु० (प) अवसर

औसान اوسان पु० [सि. अवसान] अन्त (२) परिणाम (३) [फा.] सूधबूध, होश [खास गुण

औसाफ़ اوصاف पु०[अ.]सद्‌गुण के

औसेर اوسیر स्त्री०(प.) जुओ 'अवसेर'

औहाती اوہاتی वि० स्त्री० (प.) जुओ 'अहिवाती'

क

ककड(–र) ککڑ(ر) पु० [स. कर्कर] कांकरो, ककर (२) गांगडो
कंकडी ککڑی स्त्री० कांकरी (२) गांगडी [कांकराळु, काकरावाळुं
कँकडी(-री)ला ککڑی(ری)لا वि०
कंकन کنکن पुं० ककण [काकरेट
ककरीट ککریٹ स्त्री० [इ. कोन्क्रीट]
कँकरीला کنکریلا वि० जुओ 'ककडीला'
कंकाल کنکال पु० [स.] हाडपिंजर
कंकाली کنکالی पुं०एक नीच जाति (२) वि० कर्कशा (स्त्री) [थतो फोल्लो
कँखवारी کنکھواری स्त्री० बगलमा
कँखौरी کنکھوری स्त्री० 'कॉख'; बगल (२) जुओ 'कॅखवारी'
कंगन کنگن पु० ककण.–को आरसी क्या ?=प्रत्यक्ष वातनो पुरावो शा माटे ?
कंगना کنگنا पुं० ककण (२) कंकण बांधता के छोडतां गवातु गीत
कँगनी کنگنی स्त्री० नानु ककण (२) कांगरी (३) दातो के दांतावाळु गोळ चक्कर; 'कॉग-व्हील' (४) स्त्री० कांग अनाज; चीणो [कगाळ, गरीब
कंगला, कंगाल کنگلا، کنگال वि०
कंगाली کنگالی स्त्री० कगालियत
कँगूरा کنگورا पु० [फा. कुँगरा] कागरो; शिखर, टोच (२) किल्लानो बुरज
कंघा کنگھا पु० कासको (२) फणी, 'कघी' –करना=वाळ ओळवा
कघी کنگھی स्त्री० नानी कासकी (बे बाजु दांतवाळी) (२) फणी –चोटी करना=माथुं ओळी करी सजवु
कँघेरा کنگھیرا पु० [स्त्री० –रिन] 'कघा' बनावनार
कंचन کنچن पुं० कचन, सोनुं (२) एक जिप्सी जेवी जात जेमनी स्त्रीओ प्रायः गुणकानु काम करे छे –बरसना =खूब धन मळवु
कंचनी کنچنی स्त्री० कचन जातनी स्त्री० (२) वेश्या
कँचेरा کنچیرا पु० [स्त्री० –रिन] काच–काम करनारो
कंजई کنجئی वि० राखोडी रगनु
कजड(–र) کنجڑ(ر) पु० एक रानीपरज (दोरडा भागवा वगेरे काम करे छे)
कंजा کنجا पु०[स करज] एक जातनी काटाळी झाडी (२) वि० राखोडिया रगनु (३) ते रगनी आखवाळुं, भूखरी आखवाळु [(दारु वगेरेनो) शीशो
कंटर کنٹر पु० [इ. डिकेन्टर] सुदर
कँटिया کنٹیا स्त्री०खीली (२) माछली पकडवानो आंकडो(३) कूवामा नाखवानी बिलाडी (४) माथानु एक घरेणु
कटीला کنٹیلا वि० काटावाळुं
कंटोप کنٹوپ पु० कानटोपी
कंट्रैक्ट کنٹریکٹ، کنٹرکٹ पुं० कट्राक्ट,ठेको
कंठमाला کنٹھمالا स्त्री० [स.] कठ-माळनो रोग
कंठा کنٹھا पु० काठलो (२) कपडानो कोलर (३) कठो, मोटी कठी
कंठी کنٹھی स्त्री० कठी –देना या बाँधना=कठी बाधवी, चेलो करवो. –लेना=वैष्णव थवु, मद्य-मास छोडवुं

कंडरा کنڈرا पुं० एक शाक (२) स्त्री० [सं.] धोरी नस

कंडा کنڈا पुं० छाणुं –होना=सुकावु; दूबळु पडवु (२) मरी जवु

कंडाल کنڈال पुं० एक वाद्य, तूरी (२) [सं. कडोल] धातुनुं पाणीनु एक वासण

कंडी کنڈی स्त्री० नानुं छाणु

कंडील کنڈیل स्त्री० [अ कदील] दीवो (२) (दिवाळीमा) शोभानो करातो कागळनो दीवो

कंडीलिया کنڈیلیا स्त्री० दीवादाडी

कंत(–थ) کنت(-تھ) पु० (प.) कंथ, स्वामी

कंथी کنتھی पुं० कथावाळो; साधु

कंद کند पु० [स] कदमूळ (२) [फा.] साकर [कि तार

कदला کندلا पुं० सोनाचांदीनी चीप

कंबा کندا पु० कद (शकरियु के अळवी) [दीवो

क़ंदील قندیل स्त्री० [अ] 'कंडील',

कंदुक کندک पु० [स.] दडो (२) उशीकुं (३) सोपारी (४) एक वर्णवंध

कँदैला کندیلا वि० मलिन, गंदुं

कँदोरा کندورا पुं०, कंधनी स्त्री० कंदोरो, 'करधनी'

कंधा کندھا पु० स्कध,खभो -डालना, -डाल देना=बळदे झूसरुं उतारवुं (२) नाहिंमत थवु के थाकवु –देना=ठाठडी ऊचकवी (२) मदद करवी

कंधार قندھار पु० कदहार नगर

कँधावर کندھاور स्त्री० झूसरी (२) खेस [परनो भाग

कँधेला کندھیلا पुं० साडीनो खभा

कंप کنپ पुं० कॅम्प (२) [स] कंप

कँपकँपी کنپکنپی स्त्री० कंपारी, कमकमी [एक बनावट

कंपा کنپا पुं० पक्षी पकडवानी वांसनी

कंपू کنپو पुं० कॅम्प, छावणी; कंपु

कँवल کنول पुं० कमळ [काकडीनु बी

कँवल-गट्टा کنول-گٹا पुं० कमळ-

कंस کنس पुं० [सं] कासुं के तेनु वासण (२) प्यालो (३) मजीरा (४) कस मामो [किटलुक

कई کئی वि० [स कति, प्रा. कइ] कंई,

ककडी(–री) ککڑی(-ری) स्त्री० काकडी. –के चोरको कटारीसे मारना =कीडी पर कटक आणवुं; जरा दोषनी भारे शिक्षा करवी

ककनी ککنی स्त्री०जुओ 'कॅगनी' (२) एक मीठाई

ककहरा ککہرا पुं० कक्को, क थी ह सुधीनी वर्णमाळा ['खेखसा'

ककोडा(–रा) ککوڑا(-را) पुं० कंकोडुं;

ककोरना ککورنا स०क्रि०कोरवु,खोतरवुं

कक्कड ککڑ पु०सूको(चलममा पीवानो)

कखौरी ککھوری स्त्री०'जुओ कॅखोरी'

कगर ککر पु० ऊंचो किनारो (२) कांगरी (३) कोर, किनार (४) अ० किनारा पर (५) पासे [किनारो (२) टेकरो

कगार ککار पु० 'कगर,' (नदीनो) ऊचो

कचक کچک स्त्री०कचडावाथी वागवु ते

कचकच کچکچ पुं० कचकच, वकवाद

कचकचाना کچکچانا अ० क्रि० कच-कचवु (२) दांत पीसवा

कच(-ज)कोल کچ(-ج)کول पु० भिक्षापात्र

कचदिला کچدلا वि० पोचा दिलनु, न जीरवी शके एवुं

कचपच کچپچ पु० गीचोगीच होवुं ते, भीड (२) कचपच, कचकच

कचपची(-चिया) کچپچی(-چیا) स्त्री० कृत्तिका नक्षत्र

कचपेंदिया کچپیندیا वि० काचा तळियानु (२) अस्थिर मननु

कचबच کچبچ पु० 'कच्चेबच्चे', बच्चांकच्चा, परिवार

कचर कचर کچرکچر पु० कचर कचर चाववानो अवाज (२) कचकच

कचरकूट کچرکوٹ पु० खूब कूटवुं-मारवु ते (२) खूब पेट भरीने भोजन

कचरना کچرنا स०क्रि० [सं कचरण] पगथी कचडवु, दबाववुं

कचरा کچرا पु० काकडी (२) काचुं खडबूचुं (३) कचरो

कचलोंदा کچلوندا पु० कणकनो लूओ

कचलोहू کچلوہو पु० दूझता घामाथी झरतु पाणी [एक माप

कचवाँसी کچوانسی स्त्री० जमीननुं

कचवाट کچواٹ स्त्री० कचवाट, खेद, अणगमा

कचहरी کچہری स्त्री०कचेरी -चढना= अदालते मामलो लई जवो. -लगना= दरबार भरावो, ठठ जामवी

कचाई کچائی स्त्री० काचापणुं (२) कम अनुभव, कचाश

कचिया کچیا पु० दातरडु

कचियाना کچیانا अ०क्रि० हिंमत हारवु, पाछु पडवुं

कचूमर کچومر पु० कचुंबर

कचोरा کچورا पु० कटोरो, प्यालो

कचौडी (-री) کچوڑی(-ری) स्त्री० अडदनी दाळ वगेरेना पूरणनी एक प्रकारनी पूरी

कच्चा کچا वि० काचु (२) पु० काचो खरडो (३) जडवु, दाढ. -करना=जूठु सावित करवुं (२) शरमाववुं. -पडना= जूठु ठरवुं [वात, रहस्य; गुप्त भेद

कच्चा चिट्ठा کچا چٹھا खरेखरी

कच्ची पक्की کچی پکی स्त्री० गाळ

कच्ची बही کچی بہی स्त्री० काचो चोपडो [लज्जाजनक वात

कच्ची वात کچی بات स्त्री०अश्लील-

कच्ची रसोई کچی رسوئی स्त्री०दाळ-भात जेवी पाणीनी-वोटाय एवी रसोई

कच्चे बच्चे کچے بچے पु० कच्चां-बच्चां; छोकराछैयां

कछनी کچھنی स्त्री०काछडो -काछना, -बांधना, -मारना=काछडो मारवो

कछान(-ना) کچھان(-نا) पु० काछडो

कछार کچھار पु० [स कच्छ] समुद्र के नदीकिनारानी कांपवाळी जमीन

कछु(०क) کچھو(ک) वि० (प) 'कुछ'; कांई

कछुआ کچھوا पु० काचवा

कछुई کچھوئی स्त्री० काचवी

कछोटा, कछौटा کچھوٹا، کچھوٹا पु० 'कछनी', काछडो, कछोटो

कज کج पु० [फा] वक्रता, वाकापणु (२) दोप, खोड

कजरा کجرا पुं० काजळ (२) वि०काळी आखवाळो (बळद) [काळु

कजरारा کجرارا वि० काजळवाळु (२)-

कजलाना کجلانا अ० क्रि० [हिं.काजल] काळुं पडवु (२) (देवता) कजळावो; बुझावु (३) स० क्रि० मेश आंजवी
कजली کجلی स्त्री० मेश (२) गंधक ने पारानी कजली (३) एक प्रकारनु (वर्षानु) गीत
कजलौटा کجلَوٹا पु० काजळनी डबी
कज़ा قضا स्त्री०[अ.] मरण (२) नसीब (३) नमाज के रोजानो समय चूकवो ते —करना = मरवुं
क़ज़ा(ज़्ज़ा)क قزا(زّ)ق पु० [तुर्की] लूंटारु; कजाक [ऊंटनो काठडो
कजावह کجاوہ [फा.], **कजावा** पुं०
क़ज़िया قضیہ पुं० [फा.] कजियो; झघडो. (२) कोर्टनो झघडो —पाक होना = कजियो पतवो [(२) दोष,खोड
कजी کجی स्त्री० [फा.] 'कज', वक्रता
क़ज़्ज़ाक़ قزّاق पु० जुओ 'क़ज़ाक़'
कटकई کٹکئی स्त्री०(प) फोज, कटक
कटकट کٹکٹ स्त्री० दांतोनो कटकट अवाज (२) झघडो
कटकटाना کٹکٹانا अ० क्रि० दांत कटकटाववा [पु० युक्ति
कटखना کٹکھنا वि० करडे एवु (२)
कटघरा کٹگھرا पु० लाकडानु (जेवु के,—कठेरावाळु साक्षी माटे कोर्टमां होय छे) पांजरु
कटडा کٹڑا पु० भेंसनु पाडु
कटती کٹتی स्त्री० वेचाण, खपत
कटना کٹنا अ० क्रि० कपावु (२) वीतवु (३) शरमावुं, झखवाणु पडवु ('जाना'नी साथे) [के कापणी
कटनी کٹنی स्त्री० कापवानु ओजार
कटरा کٹرا पु० नानुं वजार (२) पाडुं
कटवाँ کٹواں वि० कपातु के कपायेलु. —ब्याज पुं० कापतुं व्याज
कटसरैया کٹسریّا स्त्री० कांटासरियो
कटहरा کٹہرا पुं० 'कटघरा' जुओ
कटहल کٹہل पु०[स कंटकिफल] फणस
कटहा کٹہا वि० [स्त्री —ही]'कटखना,' करडे एवु
कटाई کٹائی स्त्री० कापवानु—कापणीनुं काम के मजूरी [कापाकापी
कटाकटी کٹاکٹی स्त्री० मार-काट,
कटान کٹان स्त्री० काटवुं ते (२) कापणी
कटाना کٹانا स०क्रि० कटाववु, कपाववुं
कटीला کٹیلا वि० [स्त्री —ली] कांटाळु (२) अणीदार (३) तीक्ष्ण (४) प्रभाव पाडे एवुं, तेजस्वी
कटोरदान کٹوردان पु० रसोई ढांकी राखवानुं एक पीतळनुं वासण,गरमुं [वाडको
कटोरा کٹورا पु० (—री स्त्री०) कटोरो,
कटौती کٹَوتی स्त्री० कोई रकममांथी अमुक भाग धर्मादा काढवो ते, धर्मादा लागो (२) दलाली (३) अंदाजपत्रमां मुकातो काप—'कट'
कट्टर کٹّر वि० करडे एवु (२) कट्टर, चुस्त; दृढ (३) हठीलुं (४) अंधश्रद्धाळु
कट्टहा کٹّہا पु० मरणने अंगेनु दान लेनार ब्राह्मण, 'महाब्राह्मण'
कट्टा کٹّا वि० हृष्टपुष्ट, 'हट्टा-कट्टा' (२) बळवान (३) पुं० जडबुं, 'कल्ला'
कट्ठा کٹّھا पु० पांच हाथ चार आंगळ जेटलु जमीननु एक माप (२) काठा घउं
कठकोला کٹھکولا पु० लक्कडफोडो, 'कठफोडवा'

कठड़ा (–रा) (ا-)کٹھڑا پुं० जुओ 'कटरा' (२) जुओ 'कठौता'
कठताल کٹھتال पु० करताल
कठपुतली کٹھ‌پتلی स्त्री० काष्टनी पूतळी (२) जेम नचावे एम नाचे एवी व्यक्ति [जुओ
कठफोड़वा کٹھپھوڑوا पुं० 'कठकोला'
कठबाप کٹھباپ पु०बीजो-सावको बाप
कठमलिया کٹھملیا पु० कठी पहेर-नार-वैष्णव (२) बग-भगत, जूठो साधु
कठमस्त(-स्ता) (ـتا)کٹھمست वि० अलमस्त, हृष्टपुष्ट (२) व्यभिचारी
कठरा کٹھرا पु० जुओ 'कठड़ा'
कठला کٹھلا पु० मादळियु के तवी वचाने पहेरावाती माळा [खडी
कठिनी کٹھنی स्त्री०लखवानो चाक,
कठिया کٹھیا वि० कठण (२) कठण कोटलावाळु. उदा० 'कठिया बदाम,गेहू'
कठियाना کٹھیانا अ०क्रि० सुकाईने लाकडा जेवु थई जवु
कठेला, कठौता کٹھیلا, کٹھوتا पु० लाकडानु एक पहोळु मोटु वासण,कथरोट
कड़क کڑک स्त्री० कडाको, गर्जना (२) चपळता,तडपवु ते (३) दर्दनो चसको (४) गकाईने वळतरा साथे पेशाब थवानो रोग
कड़कड़ کڑکڑ पु० कटकट अवाज
कड़कड़ाता کڑکڑاتا वि० कडकट अवाज करतु (२) तेज, प्रचंड
कटकड़ाना کڑکڑانا अ० क्रि० कडकड अवाज थवो (२) (घी इ०) ककडवु (३) स० क्रि० कडकड अवाज साथे तोडवु (४) (घी इ०) ककडाववु [कडकड अवाज
कटकड़ाहट کڑکڑاہٹ स्त्री० ककडाट;
कड़कना کڑکنا अ० क्रि० कडकड अवाज करवो (२) जोरथी तडूकीने अवाज करवो (३) कडाका साथे फाटवु के तूटवु
कड़खा کڑکھا पु०[हि कडक] लडाईमा गावानु युद्ध गीत, कडखो
कड़खैत کڑکھیت पु० कडखेद–कडखो गानार [वाळवाळु
कडबड़ा کڑبڑا वि०काळा ने धोळा
कड़बी کڑبی स्त्री०जारनी कडब,'कडवी'
कड़वा کڑوا वि० कडवु, 'कड़ुआ'
कड़वी کڑوی स्त्री० जुओ' कडवी'
कड़ा کڑا पुं० कडु (२) वि० [स. कटु] [स्त्री० –ड़ी] कठण (३) लूखु (४) उग्र, सखत, दृढ (५) तेज, प्रचड (६) मुश्केल, दुष्कर (७) असह्य (८) कर्कश
कड़ाई کڑائی स्त्री० 'कड़ा'-पणु
कड़ाका کڑاکا पु० कडाको [लाघो (२) अवाज]
कड़ाक्का کڑاکّا वि०जोरदार,तेज,खूब
कड़ाबीन کڑابین स्त्री० [तु करावीन] नानी के नानी नाळनी बदूक
कड़ाहा کڑاہا पु० [स कटाह, प्रा. कडाह] कढैयु
कड़ाही کڑاہی स्त्री० कडाई
कड़ी کڑی स्त्री० [हिं कड़ा] साकळनी एक कडी (२) कडी लटकाववानो आकडो (३) गीतनी कडी (४) लगाम (५) मुश्केली, मुसीबत
कड़ुआ کڑوا वि० [स्त्री० कड़ुई] कडवु (२) क्रोधी (३) अप्रिय, कटु (४) कठण; 'कड़ा' –होना=गुस्से थवु –करना=घन वगाडवु. –मुँह=कटु बोलनार मोढु

कडुआ तेल کڑوآتیل (کڑوُا تیل) पुं० सरसियुं
कडुआना کڑوآنا अ० क्रि० कडवुं लागवु (२) गुस्से थवु (३) आखमां कळतर थवुं [कडवापणु
कडुआहट کڑوآہٹ (کڑوُاہٹ) स्त्री०
कढ़ना کڑھنا अ० क्रि० [स कर्षण] नीकळवु, बहार आववु, उदय थवो (२) नातरे जवुं (३) (दूध) घाटुं थवु
कढ़ाई کڑھائی स्त्री० कडाई, 'कडाहा' (२) 'कढना' परथी नाम
कढाव کڑھاو पुं० वेलवुट्टा काढवा ते
कत قط [अ.] कत, कलमनो काप
कत کت अ० (प.) केम ? शा माटे
क़तई قطعی अ० [अ] बिलकुल, एकदम; नितात [कर्मणि
कतना کتنا अ०क्रि० कताबु; 'कातना'नु
कतन्नी کتنّی स्त्री० 'कतरनी,' कातर
कतब کتب पु० जुओ 'कत्वा'
कतरन کترن स्त्री० कातरवामाथी पडता रद्दीकापला – कापलीओ [कातरवु
कतरना کترنا स० क्रि० [स कर्त्तन]
कतरनी کترنی स्त्री० कातर 'कैंची'
कतरब्योंत کتربیونت स्त्री० कापकूप; आमतेम करवु ते (२) जोवुं विचारवुं ते, गडभांग [(२) बुंद; बिंदु
क़तरा قطرہ पु० [अ] टुकडो, खंड
कतराना کترانا स० क्रि० कतरावबु (२) अ०क्रि० कतराता जवु, वाका फंटावु
क़तल قتل पु०[अ. कत्ल] कतल; हत्या
क़तला قتلا पुं० [अ. कतरा] टुकडो
कतलाम قتل عام पुं० [अ कत्लेआम] सर्वसहार

कतली قتلی स्त्री० नानो टुकडो (मीठाई वगेरेनो)
कतवाना کتوانا स० क्रि० कंतावबुं
कतवार کتوار पु० कूडोकचरो, रद्दी घास वगेरे [कोई जगाए
कतहुँ(-हूँ) (کتہوں)کتہں अ० क्यांय,
क़ता قطع स्त्री० [अ. कतअ] बनावट; आकार (२) ढंग (३) कपडानुं वेतरण 'कट'
कताई کتائی स्त्री० कांतवु ते के तेनी मजूरी
क़ता-कलाम قطع کلام पुं०[अ.] वातमां वच्चे कहेवा लागवुं – पडवु ते
कताना کتانا स० क्रि० 'कतवाना'
क़तार قطار स्त्री० [अ.] पंक्ति, हार (२) समूह, जूथ
कतारा کتارا पु० लाल मोटी शेरडी
कति(०क,–तेक) (ک٭،-تیک)کت, वि० केटलुं, केवडु
कतौनी کتونی स्त्री० जुओ 'कताई'
कत्ता کتّا पुं० छरो, वास फाडवानु ओजार [कातनारी स्त्री
कत्तिन کتّن स्त्री० (मजूरी पर)
कत्ती کتّی स्त्री० छरी, कटार
कत्थई کتھئی वि० कथ्थाई
कत्थक کتھک पु० गावा बजावा ने नाचवानु काम करती एक जात
कत्था کتھّا पु० [स क्वाथ] काथो
कत्बा کتبہ पु० [अ] (मकान मसीद वगेरे पर लखातो के कोतरातो) लेख
कत्ल, قتل क़त्लेआम قتل،عام पुं० [अ.] जुओ अनुक्रमे 'कतल,' 'कतलाम'
कथक्कड़ کتھکڑ पु० कथा कहेनार

कथरी کتھری स्त्री० गोदडी; कंथा
कद کد स्त्री० [अ. कद्द] द्वेष (२) हठ (३) अ० [स. कदा] क्यारे
क़द قد पु०[अ]कद,ऊचाई [कदावर;ऊंचु
क़द-आवर قدآور वि० [अ.+फा.]•
कदम کدم पु० कदंब झाड
क़दम قدم पुं० [अ] कदम; पगलु. –उठाना = पग उपाडवा; जलदी चालवु. –निकालना = (घोडाने) पलोटवो, केळववो. –बढ़ाना = पग उपाडवो (२) आगळ वधवुं –भरना = चालवु, पगलु माडवु. –मारना = दोडधाम करवी, (चालवामा) खूब झपाटो मारवो.–रंजा करना, फरमाना = पधारवु, आववानी के जवानी तस्दी लेवी.–लेना = चरण-स्पर्श करवो
क़दमचा قدمچہ पु० [फा] पग मूकवानी जगा, जेवी के जाजरूमा
क़दमबोसी قدم بوسی स्त्री० [अ] मोटाने पगे लागवु ते, तेमनी शुश्रूषा
क़दर قدر स्त्री० [अ.] कदर; किंमत
क़दरदाँ(-दान) (قدرداں(-دان वि० गुणग्राही, कदरदान
कदराई کدرائی स्त्री० कायरता; भीरुता
क़दह قدح पु० [अ.] कटोरो, वाडको
कदाच(-चि) (کداچ(-چ अ०(प)कदाच
क़दामत قدامت स्त्री०[अ]कदीमपणुं –पसंद वि० जुनवाणी, 'कोन्झर्वेटीव'
क़दीम(–मी) (قدیم(-می वि० [अ] जूनु, पुराणु
कदू کدو पुं० [फा] जुओ 'कद्द'
कदूरत کدورت स्त्री० [अ.] मेल; गदापणु (२) वैमनस्य, अणबनाव
क़दे–आदम قدآدم वि०[अ] कदमां माणस जेटलु
क़द्दावर قدآور वि० [फा.] कदावर
कद्दू کدو पुं० दूधी (तूमडा घाटनी) (२) कोळु, 'कुम्हडा'
कद्दूकश کدوکش पु० [फा] छीणी
कद्दूदाना کدودانہ पुं० [फा.] झाडामा नीकळता धोळा नाना अमुक कीडा
कधी کدھی अ० कदी
कन کن पु० कण (२) प्रसाद (३) भिक्षान्न (४) शरीरशक्ति
कनक کنک पु० घउंनी एक जात (२) घउंनो लोट (३)[स.]सोनु (४) धतूरो
कनकटा کنکٹا पु० कानकट्टो (२) कान कापी लेनारो [भागनो एक रोग
कनकटी کنکٹی स्त्री० कानना पाछला
कनकना کنکنا वि० जरामां चिडाय एवुं; चीडियु (२) खजवाळ लागे एवु (३) अरुचिकर
कनकनाना کنکنانا अ० क्रि० खजवाळ लागवी (२) न रुचवु
कनकी کنکی स्त्री० कणकी
कनकूत کنکوت पु० खडो पाक आकवो ते, आगावारी
कनकौवा کنکوا पु० कनकवो, पतग
कनखजूरा کنکھجورا पु० कानखजूरो
कनखी کنکھی स्त्री० त्रांसी नजरे जोवु ते (२) आंखनो इशारो.–मारना = आखथी इशारो करवो के ना कहेवु
कनखोदनी کنکھودنی स्त्री० कानखोतरणु –तेनी सळी
कनगुरिया کنگوریا स्त्री० (कानमा नखाती) सौथी नानी आगळी

कनटोप کنٹوپ पुं० कानटोपी
कनपटी کنپٹی स्त्री०कान ने आंख वच्चेनी जगा; लमणो
कनफटा کنپھٹا पु० गोरखपंथी साधु. जे कान वींधे छे
कनफुँका کنپھُنکا वि० [स्त्री० —की] कानमां मंत्र फूकनार (गुरु) [कानफूसियुं
कनफुसका کنپھُسکا वि०[स्त्री० —की]
कनफुसली کنپھُسلی स्त्री०कानफोसणी
कनरस کنرس पु० संगीत के वातो साभळवानो रस (वि०—सिया)
कनवास کنواس पु० केन्वास कपडुं
कनसलाई کنسلائی स्त्री० नानो कानखजूरो [कनास्तर
कनस्तर کنستر पु० टिननो डब्बो;
क़नाअत قناعت स्त्री० [अ] संतोष (२) सयम (३) सबूरी
कनागत کناگت पुं० [सं कन्यागत] श्राद्ध (२) श्राद्धनु पखवाडियु
क़नात قنات स्त्री० [अ] तंबूनी क्नात के जाडो पडदो
कनारी کناری स्त्री० कानडी भाषा
कनियाँ کنیاں स्त्री० गोद, खोळो
कनी کنی स्त्री० कणी (२) हीराकणी (३) कणकी (४) बुद
कनीज़ کنیز स्त्री०[फा.] दासी, नोकरडी
कने کنے अ० कने, पासे (२) तरफ, बाजु
कनेठा کنیٹھا वि० काणु (२) बाडु
कनेठी کنیٹھی स्त्री० कान आमळवो ते
कनेर کنیر पुं० करेण
कनौडा کنوڑا वि० काणु (२) अपग; खोडवाळुं (३) पुं० खरीदेलो दास (४) कृतज्ञ माणस (५) नीच क्षुद्र आदमी

कनौती کنوتی स्त्री० पशुनो कान के तेनो छेडो (२) कानती वाळी (३) कान ऊंचा करवानी रीत
कन्ना کنّا पु० [स कर्ण, प्रा कण्ण] पतंगनी कन्ना (२) किनार; कोर
कन्नी کنّی स्त्री० पतगनी बे बाजु (२) कन्नी; पतंगनी लांबी पूछडी (३) किनार —खाना या मारना = (पतंगनु) गिन्नावु; कन्नावुं —देना = पतगने छूट आपवी
कन्हाई, कन्हैया کنہائی، کنہیا पुं० कृष्ण (२) प्रिय माणस (३) सुन्दर छोकरो [चातरवुं
कपटना کپٹنا स० क्रि० कापी लेवुं,
कपडछ(—छा)न کپڑچھن (—چھا) ن पुं० कपडाथी चाळवु-ते (२) वि० तेवी रीते चाळेलु, अति बारीक
कपडद्वार کپڑدوار पुं० वस्त्र भंडार, कापडनो भंडार
कपडमिट्टी کپڑمٹّی स्त्री० दवा बनाववाना पात्रनु मोढु बध करवा कपडु बांधी माटीनो लेप करवो ते
कपड़ा کپڑا पु० [स कर्पट, प्रा कप्पट,—ड] कपडुं, वस्त्र —कपडे आना, कपडों से होना = स्त्रीने मासिक धर्म आववो —लत्ता = कपडांलत्तां
कपडौटी کپڑوٹی स्त्री० जुओ 'कपडमिट्टी'
कपार(—ल) کپار(—ل) पु० कपाळ (२) खोपरी (३) ठींकरुं के एवुं भिक्षापात्र
कपास کپاس स्त्री० [सं. कर्पास] कपास
कपासी کپاسی वि० कपासना फूलना रंगनुं, आछुं पीळुं (२) पुं० तेवो रंग

कपित्थ کپتّھ पुं० [सं.] कोठु के कोठी
कफ़ کف पु० कफ (२) [फा.] हथेळी के पगनुं तळियु (३) फेण (४) [इ.] खमीसनो कफ कफे अफसोस मलना = पस्तावामां हाथ घसवा
कफ़गीर کف‌گیر पुं० [फा.] कडछी
कफ़न کفن पु० [अ.] कफन –को कौडी न होना या रहना = अत्यत गरीब होवु –को कौडी न रखना = कमावु एटलु वापरी नांखवु –सिरसे बांधना = जान जोखममां नाखवो; मरणिया थवुं. –फाड़कर बोलना = एकदम जोरथी बोलवु
कफ़न-खसोट کفن‌کھسوٹ वि० (नाम, –टी) कजूस, अत्यंत लोभी
कफ़नाना کفنانا स० क्रि० कफनमा मडदु लपेटवुं [कफनी
कफ़नी کفنی स्त्री०फकीरनो चोळो;
क़फ़स قفس पुं० [अ.] पांजरु (२) पक्षीनी चबूतरी (३) केदखानु (४) हवा उजास वगरनी साकडी जगा (५) शरीर
कफ़ा(–फ़्फ़ा)रा کفّا(-فّا)رہ पु० [अ] पापोनु प्रायश्चित्त [क्यारनु
कब کب अ० क्यारे ? –का, के, से =
कबड्डी کبڈّی स्त्री० हुतुतुतु
क़बर قبر स्त्री० जुओ 'कब्र'
कबरा کبرا –री वि० [सं कर्बर, प्रा. कब्बर] (स्त्री० –री) काबरु, काबरचीतरु
कबरिस्तान قبرستان पु० [अ] कबरस्तान [वि० पूर्वनु, पुराणु
क़बल قبل अ०[अ.] पहेला, पूर्वे (२)
क़बा قبا पु० [अ.] एक जातनो लांबो ने खूलतो झब्बो
कबाड(–र) کباڑ(ر) पुं० रद्दी नकामी वस्तु के काम
कबाडा کباڑا पुं० नकामी वात, झंझट
कबाडिया کباڑیا पुं० भाग्या तूटया मालनो वेपारी (२) नकामु काम करनारो (३) झघडाखोर माणस
कबाब کباب पु०[अ.] एक मांसनी वानी
कबाबी کبابی वि० कबाब वेचनार (२) मासाहारी [झब्भो
क़बाय قبائے पुं० 'क़बा'; एक जातनो
कबार کبار पुं० रोजगार, वेपार (२) 'कबाड' [वेचाणखत; सोदानो दस्तावेज
क़बाला قبالہ पु० [अ] कबालो,
क़बाहत قباحت स्त्री० [अ.] बूराई, दुष्टता (२) मुश्केली, अडचण
कबीर کبیر वि० [अ.] श्रेष्ठ, महान (२) पु० [स.] कबीर सन्त
क़बीला قبیلہ स्त्री० [अ.] स्त्री, जोरु (२)कबीलो,परिवार [स०क्रि० कबुलाववुं
क़बुलवाना,क़बुलाना قبلوانا، قبلانا
कबूद کبود वि०[फा.] आसमानी, नील
क़बूल قبول पु०[अ.] स्वीकार, अगीकार
कबूलना قبولنا स० क्रि० कबूलवुं, स्वीकारवु
क़बूलियत قبولیت स्त्री० [अ.] कबूल-मंजूरीनो दस्तावेज, कबूलतनामु
कबूली قبولی स्त्री० [फा.] चणानी दाळनी खीचडी [(२) कबजियात
क़ब्ज़ قبض पु० [अ.] ग्रहण, पकड
क़ब्ज़ा قبضہ पु० [अ] (तलवारनी) मूठ, दस्तो (२) कब्जो; अधिकार (३) नर–मादा, बरडवा [कबजियात
क़ब्ज़ियत قبضیت स्त्री० [अ.]

क़ब्र قبر स्त्री० [अ.] कबर —में पैर या पाँव लटकाना = मरण पासे होवु (२) बहु घरडा थवुं [क़ब्रस्तान
क़ब्रिस्तान قبرستان पुं० [फा]
कभी کبھی अ० कोई पण वखते, क्यारे पण —कभी, —कभार = अवारनवार, क्यारे क्यारे —का अ० क्यारनु, घणा वखतथी. -न कभी = कोई ने कोई वखते
कभू کبھو अ० (प) 'कभी'
कमंगर کمنگر पु० [फा कमानगर] कमान बनावनार (२) हाडवैद (३) चितारो (४) वि० दक्ष, निपुण
कमंगरी کمنگری स्त्री० 'कमगर'नो धधो के काम
कमंचा کمنچا पु० शारडी फेरववानु कामठा जेवु ओजार
कमंडली کمنڈلی वि० कमडलु राखनार, साधु (२) पाखंडी (३) पु० ब्रह्मा
कमंद کمند पु० कबन्ध (प.) (२) [फा] जंगली पशुने बाधवानो पाश
कमअसल کم اصل वि० [फा + अ.] वर्णसंकर
कमख़ाब کمخاب पु० [फा.] किनखाब
कमची کمچی स्त्री० [तु.] पातळी सोटी, चाबुक
कमच्छा کمچھا स्त्री० कामाक्षी देवी
कमज़ोर کمزور वि० [फा.] कमजोर, अशक्त (स्त्री. —री) [धनुष्य
कमठा کمٹھا पुं० [सं कमठ] कामठु;
कमठी کمٹھی स्त्री० कमठाडुं (२) [स] काचवी
कमती کمتی स्त्री० (२) वि० कमी
कमनैत کمنیت पु० बाणावळी, तीरंदाज
कमबख़्त کم بخت वि० [फा.] कमनसीब, दुर्भागी (स्त्री० —ती)
कमयाब کمیاب वि० [फा] दुर्लभ
कमर کمر स्त्री० [फा] केड, कमर. —टूटना = निरुत्साह, निराश थवुं
कमर قمر पुं० [फा] चद्रमा
कमरख کمرکھ स्त्री० कमरखी के कमरख फळ [आकारनुं
कमरखी کمرکھی वि० कमरखना
कमरबंद کمربند पुं० [फा.] कमरबध (पटो, नाडुं इ०) (२) वि० तत्पर
कमरा کمرہ पु० कोटडी; ओरडी (२) कॅमेरा (३) कामळो
कमरिया کمریا पुं० एक प्रकारनो हाथी
कमल کمل पुं०, कमलबाई स्त्री० कमळानो रोग
कमसिन کمسن वि० [फा] कम उमरनु
कमसिनी کمسنی स्त्री० [फा.] बाळपण
कमसे कम کم سے کم अ० ओछामा ओछु; कांई नहि तो [काम के धंधो
कमाई کمائی स्त्री० कमाणी के तेनु
कमाऊ کماؤ वि० कमाउ, कमानारुं
कमान کمان स्त्री० [फा.] धनुष (२) कमान (घरनी) (३) तोप के बंदूक (४) [इ कमान्ड] लश्करी आज्ञा
कमाना کمانا स० क्रि० [हिं काम] कमावुं (२) कमाववु, केळववु, कसीने दृढ करवु (३) नानुमोटु (सेवानु) काम करवु (४) कम करवुं
कमानी کمانی स्त्री० स्प्रिंग, कमान
कमाल کمال पु० [अ] संपूर्णता (२) कुशळता (३) अद्भुत काम (४) वि० कमाल [कमालपणुं
कमालियत کمالیت स्त्री० [अ.]

कमासुत کماسوت वि० कमाउ (२) उद्यमी

कमिश्नरी کمشنری स्त्री० कमिशनरनी कचेरी के तनु काम के तेनी हकूमतनो प्रदेश

कमी کمی स्त्री० [फा.] कमी, ऊणप (२) हानि, नुकसान [खमीस

क़मीज़(–स) (قمیض(-ص स्त्री०[अ]

कमीन کمین पु० वसवायु

कमीना کمینہ वि० [फा] कमी, ओछु, क्षुद्र. –नगी–नी (स्त्री०) ०पन पु०

कमेटी کمیٹی स्त्री० कमिटी, समिति

कमेरा کمیرا पु० काम करनारो, मजूर, नोकर [कनलखानु

कमेला کمیلا पु० पशु मारवानी जगा,

कमोरा کمورا पुं० माटीनु एक वासण (घडो, माटलुं) ['कमोरा'

कमोरी کموری स्त्री० माटली, नानो

कम्बख़्त کمبخت वि० [फा] कमबख्त, कमनसीब

कम्मा کما पुं०ताडपत्र पर लखेलो लेख

क़याफ़ा قیافہ पु० [अ] चहेरो,सिकल, सूरत –शिनास वि० [फा] चहेरो जोई मननो भाव समजनार

क़याम قیام पु० [अ] रोकावु ते के तेनी जगा, विश्राम (२) स्थिरता, निश्चय

क़यामत قیامت स्त्री० [अ] कयामत (२) प्रलय (३) ऊथलपाथल; खळभळाट

क़यास قیاس पुं० [अ.] क्यास, अनुमान. –लगाना, –लड़ाना, –दौड़ाना = क्यास बांधवो, ख्याल दोडाववो. –में आना = समजावु

क़यासी قیاسی वि० कल्पित

करंक کرنک पु० [स.] हाडपिंजर

करंड کرنڈ पु० [स.] मधपूडो (२) करंडियो के टोपली

करंतीना کرنتینا पु० [इ. क्वोरेंटाइन] चेपी रोगना स्थानमांथी आवनारने अमुक वखत एक स्थाने रोकी लेवामा आवे छे ते जगा [(२) अनाजनो भंडार

करई کرئی स्त्री० एक माटीनु वासण

करक کرک स्त्री० जुओ 'कडक' (२) [सं.] करवडो; कमंडलु (३) दाडम

करकट کرکٹ पुं० 'कतवार', कचरो

करकना کرکنا अ०क्रि० जुओ 'कडकना'

करकरा کرکرا वि० [स कर्कर] ककरु

करकराहट کرکراہٹ स्त्री० ककरापणु (२) आखमा कांकरी पडवानी पीडा

करकस کرکس वि० (प) कर्कश

करखा کرکھا पुं० जुओ 'कडखा' (२) उश्केरणी (३) मेश. 'करिखा'

करगह کرگہ [फा], करघा کرگھا पु० साळ के तेनी पावडीनो खाडो

कर(–ल)छा (کر(-ل)چھا पुं० कडछो

कर(–ल)छी (کر(-ل)چھی स्त्री० कडछी

करछुला کرچھلا पु० मोटो कडछो (भाडभुजानो)

करज کرج पु० [सं] नख (२) आगळी

करतब کرتب पु० कर्तव्य, काम (२) हुनर; कळा (३) करामत; जादु

करतबी کرتبی वि० पुरुषार्थी (२) निपुण, 'करतब'वाळु

करतूत(–ति) (کرتوت(-ت स्त्री० करतूक; काम (२) कळा; हुनर

करदा کردا पुं० खरीदेला मालमां कचरो इत्यादि होय ते खाद के ते

पेटेनु बारदान कपाय ते (२) नवा माल पेटे जूनो आपी बदलो करतां उपर आपवानुं रहेतुं बाकी वळतर

करदोरा کردورا पु० कंदोरो

करधनी کردھنی स्त्री० कदोरो

करधर کردھر पु० वादळु, मेघ

करनफूल کرن پھول पुं० काननी फूलवाळी [काढवानु एक नानुं वासण

क़रनबीक قرنبيق पुं० [अ] अर्क

करना کرنا पु० एक जातनु मोटु लींबु (२) स०क्रि० करवु [शरणाई

करनाई کرنائی स्त्री० [अ करनाय]

करनाटक کرناٹک पु० कर्णाटक प्रात

करनाटकी کرناٹکی पु० कर्णाटकी (२) जादुगर के खेलाडी

करनाल کرنال पुं०[अ. करनाय]'करनाई' (२) मोटु ढोल (३) एक जातनी तोप

करनी کرنی स्त्री०करणी (२) मरणक्रिया (३) कडियानु लेलु [लश्करी अमलदार

करनैल کرنیل पु० [इ. कर्नल] एकऊचो

करपर کرپر वि०कृपण, कजूस (२) स्त्री० (प) कर्पर, खोपरी

करबरना کربرنا अ०क्रि० कलरव करवो

करबला کربلا पु० [अ] ताबूत डुबाडवानी जगा (२) निर्जळ प्रदेश (३) कब्रस्तान (४) हुसेनने ज्यां मार्यो ते स्थान

करम کرم पुं० कर्म, काम (२) करम, नसीब (३) [अ] महेरबानी, कृपा (४) उदारता [कोबी

करमकल्ला کرمکلا पुं० करमकल्लो;

करमठ, کرمٹھ, **करमी** کرمی वि० कर्मठ, कर्मकांडी ['कलमुँहा'

कर(—ल)मुँहा کر(ل)مونہا वि० जुओ

करवट کروٹ स्त्री० [सं. करवर्त] पासाभेर सूवुं ते, पासुं. —बदलना, —लेना = पासु वदलवु (२) पलटवुं —खाना, —होना = फरी जवुं. —न लेना = कोई कार्य विषे ध्यान न राखवु. **करवटें बदलना** = पथारीमां बेचेन पासां घस्या करवां

करवट کروٹ, **करवत** کروت पु० [स. करपत्र] करवत; आडियुं —लेना = (काशीए) करवत मेलाववी [मुसीबत

करवर کرور स्त्री० विपत्ति; सकट,

करवा کروا पुं० करवडो; धातु माटीनो नाळवाळो लोटो ['कराना'

करवाना کروانا स० क्रि० करावबु,

करवार(—ल) کروار(ل) पु० [सं करवाल] तलवार

करवाली کروالی स्त्री० नानी तलवार, कटार, 'करौली' [तलवार

करवीर کرویر पु० [स] करेण (२)

करवैया کرویّا वि० करनार; करवैयो

करश्मा کرشمہ पु० [फा] चमत्कार; अद्भुत करामत

करष(-षा) کرس(-سا) पुं०[स. कर्ष] वेर, अणबनाव

करष(-स)ना کرس(-س)نا स० क्रि० (प) आकर्षवु; खेंचवु (२) सूकववु (३) समेटवु; एकठु करवुं

करसान کرسان पु० खेडूत [मृग

करसायर(-ल) کرسایر(-ل) पु० काळो

करसी کرسی स्त्री० छाणाना टुकडा

करह کرہ पु० ऊट (२) फूलनी कळी

करॉंत کرانت पुं० करवत

करॉंती کرانتی पुं० वेरणियो

कराइत کرائت पु० 'करैत', एक झेरी काळो साप

कराई کرائی स्त्री० काळप, शामळापणु (२) करवानी के करावनारनी किंमत (३) दाळनु भूसु

कराना کرانا स० क्रि० कराववु

क़राबत قرابت स्त्री० [अ.] समीपता (२) नातो, सगाई [शीशो

क़राबा قرابہ पु० [अ.] मोटो काचनो

क़राबीन قرابین स्त्री० [तु.] जुओ 'क़राबीन' [चमत्कार, 'करिश्मा'

करामात کرامات स्त्री० ब० व०

करामाती کراماتی वि० सिद्ध; चमत्कारी

क़रार قرار पु०[अ.] स्थिरता (२) धीरज, संतोष (३) आराम, चैन (४) करार, वायदो, ठराव (५) [सं. कराल?] कराड; भेखड, 'करार'—आना = आराम थवो, चैन पडवुं —पाना = ठरवु, नक्की थवु —देना = नक्की करवु, ठराव करवो

क़रार-दाद قرارداد पु० [अ.+फा.] निश्चयने अंगेनो ठराव

करारा کرارا पु० कराड; भेखड (२) वि० करारु, तीक्ष्ण; तेज, कठोर

करावल(-ला) کراول(ا) पु० [illegible] [illegible]

कराह کراہ पु० पीडानी आह [illegible]

कराहना کراہنا अ० क्रि० पीडाथी आह आह करवु

कराहा کراہا कराही کراہی जुओ अनुक्रमे 'कड़ाह,' 'कड़ाही'

कराहियत کراہیت स्त्री० [अ.] [illegible] (२) [illegible]

करिखई کرکھئی स्त्री० 'कराई'; काळप

करिखा کرکھا पुं० 'करखा', मेश

करिया کریا वि० काळु (२) पु० खलासी (३) हलेसुं [कटि

करिहाँ(०व) کریہاں(و) स्त्री० कमर,

क़रीन قرین वि० [अ.] निकट, सगत; जोडेलु

क़रीना قرینہ पु० [अ.] रीत, ढग

क़रीब قریب अ० [अ.] पासे; नजदीक (२) लगभग [पु० ईश्वर

करीम کریم वि० [अ.] दयालु (२)

करीर کریر [सं.] —ल ل- पु० बांसनो फणगो (२) काटाळु एक झाड; केरडो

करीह کریہ वि० [अ.] चीतरी चडे एवुं, घृणाजनक [कलेजु

करे(-ले)जा کریجا(لیجا) पु० 'कलेजा',

करेब کریب स्त्री० [इं. क्रेप] करेप, एक बारीक रेशमी कपडुं

करेमू کریمو पु० एक भाजी

करेर کریر वि० कठोर [कारवेल्ल] कारेली

करे(-रै)ला کریلا(کریلا) पु० [सं.

करैत کریت पु० 'कराइत' जुओ

करैला کریلا पु० 'करेला' जुओ

करोदना کرودنا करोना کرونا स० क्रि० खणवु, खोतरवु खोदवु [करमदी

करौंदा کروندا पु० [सं. करमर्द]

करौत کروت पु० 'करात', करवत (२) स्त्री० रखात—दासी [जुओ

करौता کروتا पु० करवत (२) 'करावा'

करौती کروتی स्त्री० आरी (२) नानो 'करावा' (३) काचनी भट्ठी

करौली کرولی स्त्री० जुओ 'कटारी'

कर्कट کرکٹ पु० जुओ 'ककट'

कर्कर کرکر पु० [स़] करकर (२) वि० कर्कश

कर्चूर کرچور पु० [स.] सोनु

क़र्ज़(–र्ज़ा) قرض(–ضہ) पुं० [अ] करज, देवुं. –खाना = देवुं करवु (२) सपाडामा आववुं. –पाक करना, होना = देवु चूकते करवु के थवुं

क़र्ज़ख़ाह قرضخواہ पु० लेणदार

कर्ज़दार قرضدار पु० देवादार

क़र्न قرن पु० [अ] लांबो समय [काबरु

कर्बुर کربر पु० [स] सोनु (२) वि०

कर्मक(–का)र کرمک(–کا)ر पु० लुहार के सोनी (२) नोकर (३) बळद (४) वेठियो

कर्मचारी کرمچاری पु० [सं.] कार्यकर्ता (२) अमलदार [मास

कर्ममास کرمماس पु० [स] श्रावण

कर्र کر पु० [अ.] विजय (२) वैभव, प्रभाव –व फर्र = वैभव अने शोभा

कर्रा کرا वि० 'कडा', कठण, मुश्केल

कर्राना کرانا अ०क्रि० 'कर्रा' थवुं

क़लंदर قلندر पु० [अ] एक जातनो मुसलमान विरागी साधु (२) मदारी

कल کل पु० [सं.] मधुर ध्वनि (२) वि० सुदर (३) स्त्री० [सं कल्य, प्रा. कल्ल] आरोग्य (४) आराम, सुख, कळ, सतोष (५) अ० काले (६) स्त्री० कळा, युक्ति (७) कळ; यंत्र –से अ० आरामथी (२) धीरे धीरे

क़लई قلعی स्त्री० [अ.] कलाई (२) वहारनो ओप (३) चूनाथी धोळवु ते –खुलना = उघाडुं पडवुं –न लगना = युक्ति ना चालवी [कलाईवाळो

क़लईगर قلعیگر पु० कलाई करनारो,

क़लक़ قلق पु० [अ.] बेचेनी (२) दु:ख, चिंता; खेद

कलका کلکا वि० थोडा दिवसनु; कालनु

कलकानि کلکانی स्त्री० हेरानगत, मुश्केली

कलक्टर کلکٹر पुं० कलेक्टर

कलछा کلچھا कलछी کلچھی जुओ 'करछा, करछी'

कलछुला کلچھلا पु० जुओ 'करछुला'

कलदार کلدار वि० कळ–चावी के चांपवाळु (२) पु० कलदार रूपियो

कलधूत کلدھوت पु० [सं.] चांदी

कलधौत کلدھوت पुं० [स.] सोनु (२) चांदी (३) मधुर ध्वनि

कलप کلپ पुं० [स. कल्प] वाळनो कलप (२) जुओ 'कलफ'

कलपना کلپنا अ०क्रि० कल्पांत करवु; कलपवु (२) स०क्रि० कापवुं

कलफ़ کلف पु० कपडानी अस्तरी करवामां नखातो आर (२) चहेरा परनु काळुं चाठु

कलबल کلبل पु० उपाय, युक्ति (२) कलबल, गरबड

कलबूत کلبوت पु० [फा. कालबूद] कालबूत (२) (पाघडी टोपी इ०नो) फरमो

क़लम قلم पुं०, स्त्री० कलम (लखवानी के रोपवानी) (२) चित्रकारनी पींछी के शिल्पीनु टांकणु (३) धरु करी ववातु धान (४) कान पासे हजामतमांथी बाकी रखाता नाना वाळ –खींचना, फेरना, वा मारना = लखेलु रद करवु, चेकी नांखवु –तोडना = लखवामा हद करवी

क़लम–क़साई قلم قصائی पु० [अ] भणेलो छता लोकने हानि करनारो

कलमदान* قلمدان पुं० [फा] कलम-दानी, कलमखडियो राखवानो डबो के तेवु साधन [ठीक; बरोबर
क़लमबन्द قلمبند वि० लखेलु (२)
क़लम-रौ قلمرو स्त्री० [फा] राज्य; सल्तनत [मुसलमान थवुं
कलमा كلمہ पुं० [अ] कलमा —पढ़ना =
क़लमी قلمی वि० [अ] लखेलुं, 'कलमबन्द' (२) कलमी
कलमुहाँ کلمونہاں वि० काळा मोंनु (२) कलंकित (३) अभागी
कलवरिया کلوریا स्त्री० दारूनु पीठुं
कलवार کلوار पुं० कलाल [मदिरनु शिखर
कलसा کلسا पु० कलश, कळशियो (२)
कलसी کلسی स्त्री० नानो 'कलसा'
कलही کلہی वि० कलहप्रिय, लडकणु
कलाँ کلاں वि० [फा] मोटु, वडुं
कलाई کلائی हाथनु कांडु (२) 'कलावा'नु अल्पतावाचक रूप [एक मीठाई—बरफी
क़लाकंद قلاقند पुं० [फा.] मावानी
कलाबत्तू کلابتّو पु० [तुर्की—कला-बतून] कलाबूत, सोना चांदीना तारवाळो रेशमी दोरो के तेनु मोळियुं
क़लाबाज़ी قلابازی स्त्री० गुलांट, गोट-मडु —करना, खाना = गोटमडुं खावु
कलाम کلام पु० [अ] वाक्य (२) वातचीत (३) प्रतिज्ञा (४) वांधो; खचको
कलार(–ल) کلار(–ل) पु० 'कलवार'; कलाल [लाल नाडाछडीनु कोकडु
कलावा کلاوا पु० सूतरनुं कोकडु (२)
क़लिया قلیہ पु० [अ] रसादार पकावेलु मांस [जातनो हूको
क़लियान قلیان पु० [फा] एक

कलियाना کلیانا अ०क्रि० कळीओ बेसवी (२) पक्षीने पांख आववी
कली کلی स्त्री० फूलनी के पहेरणनी कळी (२) पक्षीनी नवी आवेली पांख (३) हूकानो नीचेनो भाग (४) [अ. कलई] पथ्थर वगेरेना टुकडा जेनो चूनो बने छे —लेना = झाडने कळी बेसवी
क़लील قلیل वि० [अ] अल्प, थोडु
कलीसा کلیسا पु० [फा.] यहूदी के ख्रिस्ती देवळ [ख्रिस्ती धर्ममंडळ
कलीसिया* کلیسیا पुं० यहूदी के
कलूटा کلوٹا वि० [स्त्री.—टी] काळुं
कलेऊ کلیو पु० 'कलेवा'; नास्तो
कलेजा کلیجا पुं० कलेजु, काळजु (२) छाती —उलटना = ऊलटी करतां जीव गभरावो. —ठंडा करना = संतोषवुं. —निकाल कर रखना = सर्वस्व दई देवुं —पक जाना = सहन करी करीने थाकी जवुं. —मुँहको या मुँह तक आना = आकुळव्याकुळ थवु; संतापवु, गभरावु —पर साँप लोटना = कांई साभरी आवतां शोक थवो [मांस
कलेजी کلیجی स्त्री० पशुना काळजानुं
कलेवर کلیور पुं० [स] शरीर (२) खोखु; 'ढांचा'
कलेवा کلیوا पुं० [स. कल्यवर्त] नास्तो, (२) भाथुं (३) कलवा जेवी एक विवाहनी रीत. —करना = खाई जवुं (२) मारी नाखवु
कलैया کلیّا स्त्री० गुलांट, गोटमडु
कलोर کلور स्त्री० वाछडी
कलोल کلول पुं० कल्लोल [आनंदवु
कलोलना کلولنا अ०क्रि० कल्लोलवुं;

कलौंजी كلَونجى स्त्री० एक जातनु शाक
कलौटा كلَوٹا वि० जुओ 'कलूटा'
कल्पवास كلَپ‌وَاس पु० [सं.] माह महिनामा गगातट पर संयमपूर्वक वास–एक व्रत
क़ल्ब قلب पु० [अ.] हृदय (२) बुद्धि (३) मध्य भाग (४) खोटी चादी के सोनु
कल्माष كلَماش वि० [सं.] काबर-चीतरु (२) काळु
कल्य كلّيے पु० [स] सवार (२) शराब
कल्लर كلّر पु० 'कल्हर'; खारी माटी; ऊस (२) ऊखर जमीन
कल्लांच قلّانچ वि० जुओ 'कल्लाश' (२) शठ; वदमास; गुडो
कल्ला كلّا पुं० जडबु (२) गळु (३) अवाज (४) अकुर (५) दीवानु मोढियुं (६) [फा. कल्ला.] كلّہ बकरी इ०नु माथु [जवरदस्त
कल्लातोड كلّاتوڑ वि० जडवातोड,
कल्लाना كلّانا अ०क्रि० वागवाथी के कशाथी चामडी बळवी, वळतरा थवी (२) असह्य थवु
क़ल्लाश قلّاش वि० [तुर्की] गरीव, कंगाळ (२) नफट, निर्लज्ज (३) दारूडियो
कल्ह كلّہ अ० 'कल', काले
कल्हर كلّہر पु० जुओ 'कल्लर'
कल्हारना كلّہارنا स०क्रि० तळवु (२) अ०क्रि० 'कराहना'; दु खनो उद्गार काढवो
कवन كوَن स० (प) 'कौन', कोण
कवर كوَر पु० [इ] कवर, पूठुं के पर-बीडियु (२) [स,] वाळनो गुच्छो (३) मीठु (४) [स. कवल] कोळियो

कवरी كوَرى स्त्री० [सं] वेणी
कवलित كوَلِت वि० [स.] कोळियो कराई गयेलुं, भक्षित
क़वायद قوَاعِد पुं० [अ. 'कायदा'नु ब०व०] नियम, शिस्त (२) स्त्री० कवायत (३) व्यवस्था; शिस्त (४) व्याकरण
कवित्त كوِتّ पुं० कवित्व, कविता
क़वी قوى वि० [अ.] जबरुं, बळवान, मजबूत
कवीठ كوِيٹھ पु० 'कैथा', कोठु
क़वी-हैकल قوى ہَيكل वि० [अ.] कदावर, मोटुं
कवेला كويلا पुं० कागडानु बच्चुं
कवेलू كويلو पुं० नळियुं
क़व्वाल قوّال पुं० [अ.] कवाली गानार, 'कौवाल' ['कौंवाली'
क़व्वाली قوّالى स्त्री० [अ] कवाली,
कश كش पु० [स] चाबुक (२) [फा.] खेंच; आकर्षण (३) हूका चलमनो दम
क़शका قشقہ पु० [फा] टीलु, तिलक
कश-मकश كشمكش स्त्री० [फा] खेंचताण (२) भीड, धक्काधक्की (३) विचारमा पडवु ते
कशिश كشِش स्त्री० [फा.] खेंच; आकर्षण (२) अणवनाव –शे-सिक़्ल كشِش ثِقل स्त्री० [फा] गुरुत्वाकर्षण
कशीदगी كشيدگى स्त्री० [फा] वैमनस्य, अणवनाव [(२)वि० खेंचेलु
कशीदा كشيده पु० [फा] कशीदो
कश्ती كشتى स्त्री० [फा.] कश्ती, हाडी (२) धातुनो टाट (३) शेतरजनु एक महोरु–हाथी
कश्नीज़ كشنيز पुं० [फा] धाणा

कश्मीर كشمير पुं० काश्मीर (वि०, -री)
कस كس पु० परीक्षा, कसणी (२) काबू, वश (३) कस, सार (४) [फा.] व्यक्ति, माणस (५) स्त्री० बांधवानी कस (६) (प) केम ? केवी रीते ? -का= काबूमां होय ते, आधीन
कसक كسك स्त्री० सणको; सळक (२) जूनु वेर (३) इच्छा, होंश (४) सहानुभूति -निकालना=जूनु वेर वाळवु
कसकना كسكنا अ०क्रि० चसको के लपको मारवो; सळकवु
कसकुट كسكٹ पु० कांसु-मिश्र धातु
कसना كسنا स०क्रि० कसवु (खेंचवु, तंग करवु, पारखवु, पीडवु इ०) (२) ठासीने भरवु (३) अ० क्रि० तंग थवु, जकडावु (४) ठासोईने भरावु
कसनी كسنى स्त्री० बांधवानी रसी (२) कसणी (३) परीक्षा
कसब كسب पु० जुओ 'कस्ब'
क़सबा, قصبہ जुओ 'कस्बा'
कसबी كسبى जुओ 'कस्बी'
क़सम قسم स्त्री० [अ] कसम, सोगन -उतारना=नामनु काम करवु -देना, दिलाना, रखना=कसम खवडाववा. -लेना=कसम खावा
कसमसाना كسمسانا अ०क्रि० सळवळवु; खळभळवु (२) गभरावुं; आघुपाछु थवु
कसर كسر स्त्री० [अ.] कसर; ऊणप (२) द्वेष, वेर (३) दोष, विकार. -निकालना, काढना=जूनी बाकीनी भरपाई करवी, कसर काढवी (२) वेर लेवु
कसरत كسرت स्त्री० [अ] कसरत (२) كثرت अधिकता, वैपुल्य
कसरत-राय كثرت راے स्त्री० [अ.] बहुमती [(२) वि० निर्दय
क़साई قصائى पु० (स्त्री० -इन) कसाई
कसाना كسانا अ० क्रि० कसाणु थवु (२) कटावु (३) स० क्रि० 'कसना'नु प्रेरक, 'कसवाना'
क़साब قصاب पु० 'कस्साब', कसाई
कसार كسار पुं० [स. कृसर] कसार
कसाला كسالا पु० कष्ट (२) महेनत
कसाव كساو पु० [स. कषाय] कसाणापणु; काट
क़सीदा قصيده पु० [अ.] स्तुति के निंदा करता काव्यनो एक प्रकार
कसीदा كسيدا पुं० जुओ 'कशीदा'
कसीफ़ كثيف वि० [अ] गदुं, मेलु (२) स्थूळ, जाडु
कसीर كثير वि० [अ.] घणु; बहु
कसीस كسيس पु० हीराकशी
कसूँभा كسونبها वि० [सं कुसुम] कसुंबी [अपराध
क़सूर قصور पुं० [अ] कसूर, गुनो;
क़सूरमंद قصورمند, **क़सूरवार** قصوروار वि० [फा] गुनेगार; अपराधी
कसे كسے वि० [फा.] कोई (व्यक्ति)
कसेरा كسيرا पु० [स्त्री० -रिन] कंसारो
कसैला كسيلا वि० [स्त्री० -ली] कसाणु, कषाय स्वादनु
कसैली كسيلى स्त्री० सोपारी
कसौटी كسوٹى स्त्री० [स. कषपट्टी, प्रा कसवट्टी] कसोटी
कस्तूरा(-रिया) كستورا(-رِيا) कस्तूरी मृग (वि०, -रिया)

क़स्द قصد पु० [अ.] इरादो
कस्दन् قصداً अ० [अ.] इरादापूर्वक
कस्ब كسب पुं० [अ.] कसब, धंधो, हुन्नरकळा (२) पेदाश (३) वेश्यावृत्ति
कस्बा قصبہ पु० [अ] कसबो
क़स्बात قصبات पु०व०व० 'कसबा'नु
क़स्बाती قصباتی वि०कसबामां रहेनार
कस्बी كسبی वि० [अ] कसबी, कसबवाळुं (२) स्त्री० वेश्या
क़स्मिया قسمیہ अ० [अ] कसम खाईने; सोगनथी
क़स्र قصر पु० [अ] महेल ['कसाब'
क़स्साब قصّاب पुं० [अ] कसाई;
कहँ کہں अ० (प) 'कहाँ', क्यां (२) बीजी तथा चोथीना प्रत्यय तरीके वपराय छे [आकाशगंगा
कह-कशाँ کہکشاں स्त्री० [फा]
क़ह-कहा قہقہہ पु० [फा.] अट्टहास
कहगिल کہگل स्त्री०भींत लींपवानी गार
कहत قحط पुं० [अ] खूब अछत (२) दुकाळ [खूब भूख्यो
क़हतज़दा قحط زدہ पुं० दुकाळियो;
क़हतसाली قحط سالی स्त्री० [अ] दुकाळनो समय
कहता کہتا पु० कहेनार
कहन کہن स्त्री० कथन (२) वचन, वात (३) कहेवत (४) कवन, कविता
कहना کہنا स०क्रि० कहेवु -बदना= नक्की करवु कहबदकर = प्रतिज्ञापूर्वक; दृढ संकल्पथी. कहनेकी बात = कहेवा मात्र–खरेखर नहि एवी वात
कहनावत کہناوت, कहनूत کہنوت स्त्री० कहेवत

कहनी کہنی स्त्री० कथनी; 'कहानी'
क़हर قہر पुं० [अ.] केर, जुलम (२) क्रोध (३) आफत (४) वि० भयकर. –ढाना = केर वर्तावनो
क़हरन् قہراً अ० [अ] वळजोरीथी
कहल کہل पु० कठारो; बफारो [कठवु
कहलना کہلنا अ०क्रि० तापथी बफावु,
कहलवाना کہلوانا कहला(-वा)ना کہلا(-وا)نا स० क्रि० क़हेवडाववुं
कहवाँ کہواں कहाँ کہاں अ० क्यां?
क़हवा قہوہ पु०[अ] कावो, बुंद, कोफी
कहा کہا पु० कहेण, आज्ञा (२) स० शु? (व्रजभाषा) (३) अ० (प.) केवी रीते
कहाकही کہاکہی स्त्री० बोलावोली, 'कहासुनी'
कहाना کہانا स० क्रि० कहाववुं
कहानी کہانی स्त्री० कहाणी; कथा (२) जूठी–कहेवानी वात
कहार کہار पुं० पालखी इ० ऊंचकनार– भोई [मरणनी चिठ्ठी
कहावत کہاوت स्त्री० कहेवत (२)
कहा-सुना کہاسنا पु० भूलचूक (कहेलु साभळेलु) [बोलाबोली
कहा-सुनी کہاسنی स्त्री० तकरार,
कहीं کہیں अ०कोई जगाए, कहीं, क्या
कहुँ(-हूँ) (-ہوں) کہوں अ०(प) 'कहीं'
काँइयाँ کانئیاں (کائیاں) वि० चालाक; पाकु, पहोंचेल
काँख کانکھ स्त्री० काख; बगल
काँखना کانکھنا अ० क्रि० करांजवु (२) श्रम के पीडाथी ऊंह करवु
काँखासोती کانکھاسوتی स्त्री० जनोई पेठे खेस पहेरवानी रीत

कांखी کانکھی वि० (प.) कांक्षी;इच्छतु
कॉंगडी کانگڑی स्त्री० काश्मीरमा गळे पहेराती नानी शगडी
कांग्रेस کانگریس स्त्री०कोंग्रेस,महासभा
कॉंच کانچ स्त्री० काछडी (२) काच
कॉंचरी(-ली) (-لی)کانچری स्त्री० सापनी काचळी
कॉंजी کانجی स्त्री० आथो चडवा दईने बनावातो एक खाटो प्रवाही पदार्थ (२) फाटेला दूधनु के दहीनु पाणी
कॉंजी-हाउस کانجی ہاؤس स्त्री० [इं. काइन-हाउस] ढोरनो डब्बो
कॉंटा کانٹا पु० काटो (२) कूवामा नाखवानी बिलाडी (३) हिसाबनो ताळो (४) आकडो. रास्तेमें कॉंटा बिछाना = वच्चे विघ्न नाखवु. –बोना = बूराई करवी –होना = बहु दूबळुं थवु कॉंटोंमें घसीटना = अति प्रशंसा करवी. कॉंटेकी तोल = बरोबर तोल
कॉंटी کانٹی स्त्री०नानो कांटो (२)खीली
कॉंठा کانٹھا पु० कंठ(२)काठलो(३)काठो
कॉंडना کانڈنا स०क्रि० कचरवु, कूटवुं
कॉंडी کانڈی स्त्री० जमीनमा दाटेली खाडणी (२) वांस के लाकडानो नानो टुकडो [गामान
कॉंडी-कफ़न کانڈی کفن पु० ठाठडीनो
कॉंदना کاندنا अ० क्रि० [सं. क्रंदन]रोवुं
कॉंदव کاندو पु०कादव, 'कादो' [कादव
कॉंदा کاندا पु० कादो, डुंगळी (२)
कॉंदो کاندو पुं० कादव
कॉंय कॉंय کانے کانے कॉंव कॉंव کانو کانو (کائیں کائیں) कागडानी काका (२) शोरबकोर

कॉंवर(-रि) (-ر)کانور स्त्री० कावड
कॉंवरिया کانوریا पु० कावडवाळो
कॉंस کانس पु० एक जातनु घास
कॉंसा کانسا पु०कासुं (२) जुओ 'कासा'
कॉंसागर کانساگر पुं० कासानुं काम करनार-कसारो
काई کائی स्त्री०लील (२) मेल (३) काट. –छुड़ाना = मेल के दु ख दारिद्र दूर करवु
काऊ کاؤ अ० (प.) कदी (२) सर्व कोई (३) कशु, कांई
काकरेज़ी کاکریزی पुं० [फा.] काळो-घेरो लाल जांबली रंग (?)
काकाकोआ, کاکاکوا काकातूआ کاکاتوا पु० काकाकोवो
काकी کاکی स्त्री०काकी (२) [ग] कागडी
काकुल کاکل पु० [फा.] कान पर लटकती लट [मकान, महेल
काख़ کاخ पु० [फा.] मोटु आलेशान
काग کاگ पु० कागडो
कागज़ کاغذ पु० [अ.] कागळ (२) दस्तावेज (३) छापुं (४) सरकारी नोट. –की नाव = नाशवत वस्तु –पत्र = कागळपत्र (२) दस्तावेज [कागळपत्र
कागज़ात کاغذات पु० ब० व० [अ.]
कागजी کاغذی वि० कागळनु के कागळ जेवुं पातळुं (२) लखेलु
कागद کاگد पु० कागळ, 'कागज़'
कागर کاگر पु० (प.) कागळ (२) पीछु
कागारोल کاگارول पुं० कागारोळ, शोरबकोर [जाघ वच्चेनो भाग (२) काछडी
काछ کاچھ पु० [सं. कक्ष] पेढु ने
काछना کاچھنا स०क्रि० काछडी घालवी (२) हथेळी के चमचीथी उपर उपरथी लेवुं

काछनी کاچھنی स्त्री० 'कछनी'; काछडी
काछा کاچھا पु० काछडो
काछी کاچھی पु० काछियो
काज کاج पु० काज; काम (२) प्रयोजन (३) धंधोरोजगार (४) बटननो गाज
काजर(-ल) کاجر(-ل) पु० काजळ
क़ाज़ी قاضی पु० [अ.] काजी; (इस्लाम प्रमाणे) न्यायाधीश
काजू کاجو पु० काजु
काट کاٹ स्त्री० कापवु ते (२) घा, जखम (३) चालबाजी, दगोकपट
काटछाँट کاٹ چھانٹ स्त्री०मारामारी, लडाई (२) ओछावत्तापणुं
काटना کاٹنا स०क्रि० कापवु (२) कापी लेवुं, कमी करवु (३) समय विताडवो (४) करडवुं, डसवु. **काटो तो खून नहीं**=बिलकुल स्तब्ध थई जवुं
काटू کاٹو वि० कापनारुं (२) डरामणुं
काठ کاٹھ पु० काष्ट, लाकडु.**–कबाड**= भाग्योतूट्यो सामान **–होना**=काष्टवत् –स्तब्ध के अक्कड थवु. **–का उल्लू**= जड; पाको मूर्ख
काठी کاٹھی स्त्री० शरीरनुं काठु (२) ऊंटनो काठडो; घोडाना जीननु काठु
काढ़ना کاڑھنا स०क्रि० काढवु (२) कढाईमां तळीने काढवु, पकाववु
काढ़ा کاڑھا पु० काढो, क्वाथ
कातना کاتنا स०क्रि० कांतवु [कातु, छरी
काता کاتا पु० कातेलु सूतर, दोरो (२)
कातिक کاتک पु० कारतक मास
कातिब کاتب पु०[अ.] लेखक, लखनार
क़ातिल قاتل वि० [अ.] कतल करनार; हत्यारो, घातक

काती کاتی स्त्री० [स. कर्त्री] कातर (२) चाकु (३) कटार
कादर کادر वि० कातर; डरपोक
क़ादिर قادر वि० [अ] सशक्त, समर्थ
कान کان पुं० कर्ण, कान (२) काननु एक घरेणुं (३) स्त्री० जुओ 'कानि' (४) [फा] खाण **–उठाना** =सांभळवा तैयार थवुं.**–करना, देना,धरना**=ध्यान देवु; कान देवा. **–पर जूँ न रेंगना**= कशी परवा न करवी. **–कतरना, –काटना**=मात करवु; चडियाता थवु, माथे चपटी भभराववी (२) धोको देवो; छेतरवु **–भरना**=कानभंभेरणी करवी. **–भर जाना**=सांभळी सांभळीने कटाळवु. **कानोकान ख़बर न होना**=जराय खबर न होवी **कानमें तेल या रूई डालना**=कान वध करवा–न सांभळवुं के ध्यान पर न लेवु. **–होना**=सतेज थवुं, भान आववु
काना کانا वि० [स्त्री० **–नी**] काणुं (२) डखेलु (फळ) (३) तीरछु, वाकु (४) पु० कानो, (ा)
कानाकानी کاناکانی कानाफूसी کاناپھوسی कानाबाती کاناباتی स्त्री० कानमा वात कहेवी ते
कानि کان स्त्री० लोकलाज, मर्यादा (२) सकोच [पु० जुओ 'काजीहाउस'
कानीहाउस کانی ہاؤس (کانی ہوس)
क़ानून قانون पु० [फा.] कायदो **–छाँटना**=कानूनी चर्चा करवी; तर्कबाजी लडाववी
क़ानूनगो قانونگو पु० [फा.] तलाटीओनो एक उपरी-अमलदार

क़ानूनदाँ قانوندان पु० [फा] कानून जाणनार [कायदानु ज्ञान
क़ानूनदानी قانوندانی स्त्री० [फा]
क़ानूनन् قانوناً अ० [अ] कायदेसर
क़ानूनी قانونی वि० कायदा कानूनने लगतु, ते संबंधी [श्रीकृष्ण
कान्ह کانہ कान्हर کانہر पु० कहान,
कापी کاپی स्त्री० कॉपी; नकल के नोट
काफ़िया قافیہ पु० [अ] काफियो; अंत्य अनुप्रास —तंग करना = पजववु
काफ़िर کافر वि० [अ] काफर, गेर-मुस्लिम (२) नास्तिक (३) निर्दय (४) दुष्ट
क़ाफ़िला قافلہ पु० [अ] काफलो
काफ़ी کافی वि० [अ.] काफी, पूरतु (२) स्त्री० एक राग (३) कॉफी पीणु
काफ़ूर کافور पु० [फा.?] कपूर. —होना = छू थई जवुं [रंगनु
काफ़ूरी کافوری वि० कपूरनु के तेना
काब کاب स्त्री० [तु.] मोटी तासक, थाळ
काब(-बु)क کابک (-بُک) पु० [फा] कबूतरखानु
कावर کاور वि० कावरचीतरु
कावलीयत قابلیت स्त्री० जुओ 'काबिलीयत' [मक्कानु कावा स्थान
कावा کابا पु० [अ कअ्‌वः] (کعبہ)
काविज़ قابض वि० [अ] अधिकार-वाळु (२) दस्त रोकनारु, कब्जियात करनारु [विद्वान
क़ाबिल قابل वि० योग्य, लायक (२)
क़ाबिलीयत قابلیت स्त्री० [अ.] योग्यता, लायकात (२) पांडित्य, विद्वत्ता
क़ाबू قابو पु० काबू, कबजो, सत्ता, हकूमत

काम کام पुं० काम. —आना = काममां आववु (२) लडाईमां मरवुं —तमाम करना = काम पूरु करवु (२) मारी नाखवु. —होना = मरवु (२) खूब तकलीफ पडवी
कामकाजी کام کاجی वि० कामकाजवाळु; उपयोगी
कामत قامت स्त्री० [अ] कद; आकार
कामदानी کامدانی स्त्री० भरतकाम के ते करेलु एक कपडु
कामदार کامدار वि० कसबी भरतवाळु (२) पु० काम करनार, प्रबन्धकर्ता
कामधाम کام دھام पुं० कामकाज
काम-ना-काम کام ناکام अ० [फा] लाचारीथी, विवश थईने [कृतार्थ
कामयाब کامیاب वि० [फा] सफळ,
कामयाबी کامیابی स्त्री० [फा] सफळता
कामल کامل [स], —ला (لا-) पुं० कमळो
कामिल کامل वि० [अ] पूरु, कुल (२) योग्य
कामी کامی वि० कामगरु; 'कामकाजी' (२) [स] कामी [माणस
कायथ کایتھ पु० कायस्थ जातिनो
कायथी کایتھی स्त्री० कैथी लिपि
क़ायदा قاعدہ पु० [अ] कायदो (२) सिद्धांत; नियम (३) वर्तनना ढंग (४) व्यवस्था, क्रम (५) बाळपोथी —बाँधना = नियम करवो
क़ायदादाँ قاعدہ دان वि० [फा] विवेक सभ्यताना नियम जाणनार, सभ्य
क़ायदे-आज़म قائد اعظم पु० [अ.] सौथी मोटो नेता
क़ायम قائم वि० [अ] कायम, स्थिर; स्थापित, निश्चित, मुकरर

क़ायम–मिज़ाज قائم مزاج वि० शांत मिजाजनुं [अवेजी

क़ायम–मुकाम قائم مقام वि० [अ]

क़ायमा قائمہ पुं० [अ] काटखूणो

क़ायल قائل वि० [अ] माननारुं, कबूल करनारुं —करना=समजाववुं; मनाववुं —होना=समजवु; मानवुं; स्वीकारवु

कायाकल्प کایاکلپ पुं० [सं काय-कल्प] वृद्धने तरुण करवानो एक औषधोपचार [भारे फेरफार

कायापलट کایاپلٹ स्त्री० कायापलटो;

कारंधमी کارندھمی पु० [सं.] रसायनशास्त्री

कार–आमद کارآمد वि० [फा.] काममां आवे एवुं, उपयोगी

कार–करदा کارکردہ वि० [फा] काम करेलुं होय एवुं, अनुभवी

कारकुन کارکن पु० [फा.] कामकाज करनार; कारकुन; गुमास्तो

कारख़ाना کارخانہ पुं० [फा] कारखानु (२) कारभार, व्यवसाय (३) घटना, मामलो [काम

कार–ख़ास کارخاص पुं० [फा.] खास

कारख़ैर کارخیر पु० [फा] पुण्य काम

कारगर کارگر वि० [फा.] असरकारक (२) उपयोगी, काममा आवे एवु [परायण

कार-गुज़ार کارگزار वि० [फा.] कर्तव्य-

कारगुज़ारी کارگزاری स्त्री० [फा] कर्तव्यपालन (२) होशियारी

कार-चोब کارچوب पुं० [फा] भरतकाम माटे कपडु तंग राखवानु चोकठुं (२) भरत करनारो

कार-चोबी کارچوبی वि० [फा.] भरतकामने लगतु (२) स्त्री० भरतकाम; कोतरकाम [कार्योनो हेवाल

कारनामा کارنامہ पुं० [फा] कोईनां

कारनी کارنی वि० प्रेरक (२) पुं० बुद्धिभेदक

कार-परदाज़ کارپرداز वि० [फा.] काम करनार, कामदार, मुनीम

कार-परदाज़ी کارپردازی स्त्री० [फा] मुनीमी; कामदारपणु

कारबंद کاربند वि० [फा] आज्ञाकारी

कारबार کاربار पुं० [फा.] कारभार; धधो

कारबारी کارباری वि० [फा] कामकाजवाळु (२) पु० कारभारी

काररवाई کارروائی स्त्री० [फा] काम (२) कार्यवाही (३) कारस्तान; गुप्त प्रयत्न [टोळी

कारवाँ کاروان पुं० [फा] यात्रीओनी

कारवाँ-सराय کاروان سرائے स्त्री० [फा.] धर्मशाळा

कारसाज़ کارساز वि० [फा] काम पार उतारनार, कार्यकुशल

कारसाज़ी کارسازی स्त्री० [फा] कार्य-कौशल्य (२) गुप्त चालबाजी

कारस्तानी کارستانی स्त्री० [फा.] चालबाजी, कारस्तान होवा ते

कारा کارا स्त्री० [स] केद, बन्धन (२) पीडा [कारकुन

कारिंदा کارندہ पु० [फा] मुनीम,

कारिख کارکھ स्त्री० जुओ 'कालिख'

कारी کاری वि० [फा] काम ठीक करी बतावे एवु; होशियार (२) कारी; घातक (३) पु० (कुरान) पढनार

क़ारूँ قارون पु० [अ.] मूसानो धनवान पण कृपण भाई (२) कंजूस. —का खजाना = अपार धन

क़ारूरा قارورہ पु० [अ.] पेशाब (२) मूत्रपरीक्षा माटे मूत्र राखवानी शीशी

कारो کارو वि० (२) पु० जुओ 'काला'

कार्रवाई کاروائی स्त्री० जुओ 'काररवाई'

कालकोठड़ी(-री) کال کوٹھڑی(-ری) स्त्री० काळी कोटडी (२) जेलनी अधारी

कालबंजर کالبنجر पु० पडतर जमीन

कालबुद کالبد [फा.], कालबूत पु० जुओ 'कलबूत'; कालबूत

काला کالا वि० काळु (२) पुं० काळो साप

कालाकलूटा کالاکلوٹا वि० काळुभमर, काळुमेंश

कालिका کالکا स्त्री० [सं] काळका; काली (२) काळापणु (३) मेंश (४) वादळ (५) शराब [मेश

कालिख کالکھ स्त्री० [स कालिका]

कालिज کالج पु० कॉलेज

क़ालिब قالب पु० [अ.] शरीर; देह (२) कालबूत (टोपीनो)

कालीन قالین पु० [अ] गालीचो

काली मिर्च کالی مرچ स्त्री० मरी

कालौंछ کالونچھ स्त्री० काळापणु (२) 'कालिख' [गोळ फेरववो ते

कावा کاوا पु० [फा] घोडाने गोळ

काश کاش अ० [फा] 'ईश्वर करे आम थाय' एवो उद्गार

क़ाश قاش स्त्री० [तु.] फळ इ०नी चीरी, फाक, टुकडो [नानु घर

काशाना کاشانہ पु० [फा.] झूपडी,

काश्त کاشت स्त्री० [फा] खेती (२) गणोत [(२) गणोतियो

काश्तकार کاشتکار पु० [फा] खेडूत

कास کاس पुं० [स.] खासी (२) काश — दर्भ घास [वनस्पति — औषधि

कासनी کاسنی स्त्री० [फा] एक

कासा کاسہ पु० [अ] कटोरो, भिक्षापात्र

क़ासिद قاصد पु०[अ.]कासद [असमर्थ

क़ासिर قاصر त्रि० [अ] कसरवाळुं (२)

काह کاہ स्त्री० [फा] सूकु घास

काहकशाँ کاہکشاں पु० [फा] जुओ 'कहकशाँ' [आळसु, सुस्त

काहिल کاہل वि० [अ] (स्त्री० —ली)

काही کاہی वि० [फा] घासना रगनुं; घेरुं लीलु [पण, 'किसी'

काहु(-हू) کاہو(-ہو) स० (प) कोई

काहू کاہو पु० [अ] एक छोड, जेनां बी दवामां वपराय छे [माटे ? केम ?

काहे کاہے काहेको کاہےکو अ० शा

किंगरी کنگری स्त्री० रावणहथ्था जेवी सारगी [کہ [फा] के

कि کہ अ० (प) केवी रीते ? (२)

किकियाना ککیانا अ०क्रि० किकियारी पाडवी (२) रोवु [(२) तकरार

किचकिच کچکچ स्त्री० कचकच

किचकिचाना کچکچانا अ०क्रि० दांत कचकचाववा के पीसवा के वेमाडवा

किचकिचाहट, کچکچاہٹ किचकिची کچکچی स्त्री० दात पीसवा ते

किटकिटाना کٹکٹانا अ०क्रि० 'किट-किट' अवाज करवो (२) क्रोधथी दात पीसवा (३) दातमा काकरी आववा जेव लागव — कचरकचर थवु

किटकिना کٹکنا पु० चाल; चालाकी
किट्ट کِٹّ पु० [स] मेल, काटरडो
कित کِت अ० (प) क्या (२) कई तरफ
कितक کِتک वि० (प) केटलु, केवु
कितना کِتنا वि०(२)अ० [स्त्री०–नी] केटलुं
क़िता قِطع पु० [अ] सिलाईनो काप (२) ढग (३) सख्या (४) विभाग; टुकडो
किता کِتا वि० (स्त्री० –ती) 'कितना'
किताब کِتاب स्त्री० [अ.] किताब, ग्रंथ (२) वही (३) धर्मग्रथ – कुरान के बाइबल
किताबख़ाना کِتاب خانہ पु० [अ.+फा] पुस्तकालय
किताबत کِتابت स्त्री०[अ.] लखवु ते
किताबी کِتابی वि० [अ] किताबना आकारनु, ने लगतु (२) पु० किताबना धर्मनो – यहूदी, ख्रिस्ती के इस्लामी
कितिक کِتِک वि० 'कितक'; 'कितना'; केटलु
कितेक کِتیک वि० केटलु (२) केटला-एक; 'कितनेएक'
कितेब کِتیب स्त्री० (प.) किताब
किधर کِدھر अ० क्या; कई बाजू
किन کِن स० 'किस'नु ब० व० (२) अ० (प) 'क्यों न', भले ने (३) पुं० चिह्न; डाघ
किनका کِنکا पु० अन्ननो टुकडो (२) कणकी
किनकी کِنکی स्त्री० 'किनका'नु अल्पत्ववाचक
किनार کِنار स्त्री० [फा] पासु; बाजू (२) भेटवु ते (३) पु० जुओ 'किनारा' दर किनार=बाजूए रह्यु; क्या वात!
किनारा کِنارا किनार, कोर (२) کِنارہ पु० [फा] किनारो –करना, खींचना=दूर थवुं; हठी जवु. किनारे लगना=किनारे पहोंचवु; समाप्त थवुं
किफ़ायत کِفایت स्त्री० [अ] काफी-पूरतु होवुं ते (२) किफायत; बचत (३) सस्तापणु, कम किंमत
किफ़ायती کِفایتی वि० संभाळीने-कम खरच करनारु; करकसरवाळु
क़िबला قِبلہ पु०[अ] नमाज पढवानी पश्चिम दिशा (२) मक्का (३) बाप (४) पूज्य वडील
क़िबलानुमा قِبلہ نما पुं० [फा] पश्चिम दिशा बतावनारु अरबी खलासीनु एक यत्र
क़िमार قِمار पु० [अ.] द्यूत, जूगटु
क़िमाश قِماش पुं० [अ] जात; प्रकार; ढग
कियत کِیَت वि० [सं.] 'कितना'; केटलु
किया کِیا क्रियु='करना'नु भूत० रूप
कियारी کِیاری स्त्री० क्यारी (२) मीठानो अगर
किरंटा کِرنٹا पुं० किरानी, युरेशियन (तुच्छकारमां)
किरकिरा کِرکِرا वि० करकरवाळुं –हो जाना=रगमा भग पडवो
किरकिराना کِرکِرانا अ० क्रि० करकर लागवी (२) करकरथी पीडा थवी
किरकिरी کِرکِری स्त्री० करकर (२) अपमान
किरच کِرچ स्त्री० कीरच, करच (जेम के-काचनी) (२) अणीदार संगीन
किरण(–न) کِرن(-ن) स्त्री० किरण. –फूटना =सूर्य ऊगवो
किरम کِرم पु० करम, कीडो; कृमि
किरमिच کِرمِچ पु० केन्वास कपडुं

किरमिज کرمز پु० किरमजनो रंग
किरमिजी کرمزی वि० किरमजी
किरॉची کرانچی स्त्री० गाडुं (२) भारखानानो डब्बो
किराना کرانا पु० 'केराना', करियाणुं
किरानी کرانی पु० जुओ 'केरानी'
किराया کرایا पुं० [अ] किरायु, भाडुं
किरायेदार کرایےدار पु० भाडे राखनार
किरासन کراسن किरासिन کراسن पु० केरोसीन
किरिया کریا स्त्री० सोगन (२) कर्तव्य (३) मृतकर्म, क्रिया
किरियाकरम کریاکرم पु० क्रियाकर्म, मृतक्रिया
किर्म کرم पु० [फा] 'किरम', करम
किलक(–कार, –कारी) (-کار، -کاری) کلک स्त्री० किलकारी, हर्षध्वनि
किलक(–कार)ना, کلک(-کار)نا अ०क्रि० किलकारी मारवी, किलकारवुं
किलना کلنا अ०क्रि० 'कीलना'नु कर्मणि
किलनी کلنی स्त्री० जूवो, कथीरी (कूतरा इ० पशुने चोटे छे ते)
किलबिलाना کلبلانا अ०क्रि० जुओ 'कुलबुलाना' [स्त्री० किल्लेबंदी
किला قلعہ पु० [अ] किल्लो –बंदी
क़िलेदार قلعےدار पु०[फा.] किल्लेदार, गढवी [कमी (२) तंगी
क़िल्लत قلت स्त्री० [अ] ऊणप,
किल्ला کلا पु० खीलो; खूटो
किल्ली کلی स्त्री० मेख, खूटी (२) कूंची –घुमना या ऐंठना = चावी फेरववी, युक्ति करवी [–डी] कमाड
किवाड(-र) (-ر)کواڑ पु० [स्त्री०
किशमिश کشمش स्त्री० [फा] किसमिस [मिसवाळु के तेना रंगनु
किशमिशी کشمشی वि० किस-
किश्त کشت स्त्री० [अ.] शेतरजमां राजाने शेह पडवी त (२) पाकनु खेतर
किश्तवार کشتوار पु० [फा.] तलाटीनो नवरोनो चोपडो
किश्ती کشتی स्त्री०[फा] जुओ 'कश्ती'
किश्वर کشور पु० [फा] देश, मुलक
किस کس स० 'कौन'नु विभक्तिमां थतु रूप [थेली
किसवत کسوت स्त्री० [अ] हजामनी
क़िसमत قسمت स्त्री० 'किस्मत' जुओ
किसान کسان पु० [स कृषाण, प्रा. किसान] खेडूत [थतु रूप
किसी کسی स० 'कोई'नुं विभक्तिमा
क़िस्त قسط स्त्री० [अ] हपतो (महेसूल के देवानो), कीस
क़िस्तबंदी قسطبندی स्त्री० [फा.] किस्तवधी, हपताथी चूकववु ते
किस्वत کسوت स्त्री० [अ.] जुओ 'किसवत' [रीत, प्रकार
क़िस्म قسم स्त्री० [अ.] किसम, जात,
क़िस्मत قسمت स्त्री० [अ.] नसीब (२) जिल्लाओनो थतो प्रांत
क़िस्मतवर قسمتور वि० [अ + फा] नसीबदार
क़िस्सा قصہ पु० [अ] किस्सो, कथा (२) वृत्तांत (३) झघडो
क़िस्सा-कोताह قصہ کوتاہ अ० [अ. + फा] टूकमा के, तात्पर्य के
की کی 'का' प्रत्ययनु स्त्री० (२) स०क्रि० करी; 'किया'नु स्त्री०

कीच کیچ पुं० कीचड
कीचड़(-र) (ر-)کیچڑ पुं० कीचड (२) आखनो पीयो
कीडा کیڑا पु० [स. कीट, प्रा. कीड] कीडो (२) मकोडो (३) जू, माकण इ० (४) साप [वाचक (२) कीडी
कीडी کیڑی स्त्री० 'कीडा'नु अल्पता-
कीना کینہ पु० [फा.] कीनो, वेर. -वर वि० कीनाखोर [स्त्री० नाळचु
कीप کیپ कीफ़ کیف [फा]
क़ीमत قیمت स्त्री० [अ.] किंमत (वि० -ती)
क़ीमा قیمہ पु० [अ] मांसनो खीमो
कीमिया کیمیا पुं० [फा] रसायणी क्रिया, कीमियो
कीमियागर کیمیاگر पु० [फा] रसायणी क्रिया करी जाणनार
कीमुख्त کیمخت पुं० [फा] गधेडा के घोडानु चामडु (लीसु दाणादार होय छे ते)
कीर کیر पुं० [स] कीर; पोपट (२) काश्मीर (३) व्याध, शिकारी
कील کیل [स] खीली के काटो (२) कुभारना चाकडानी के घटीनी वचली खीली – खीलडो
कीलना کیلنا स०क्रि० खीली मारवी (२) वश करवु (३) मन्त्रनु मारण करवु
कीला کیلا पु० खीलो, खूंटो
कीली کیلی स्त्री० धरी (२) कीली, कूची (३) खीली
कीसा کیسہ पु०[फा] थेली (२) खिस्सु
कुँअर(-रेटा) (کنور(-ریٹا پु० [स्त्री -रि] 'कुवर', पुत्र (२) राजपुत्र
कुँआ(-वा)रा (کنوارا(-وا वि० कुवारु (स्त्री०-री)
कुँई کنئی स्त्री० कुमुदिनी; 'कुई'
कुंचित کنچت वि० [स] वांकु (२) वाकडिया (वाळ)
कुंची(-जी) (کنچی(-جی स्त्री० कूची
कुंज کنج पुं०[स] कुंज [फा =खूणो] शालना खूणा परनु भरतकाम
कुंजडा کنجڑا पु० [स्त्री०-डी,-डिन] शाक-भाजी वावनार वेचनार जातनो आदमी, कुजडो
कुंजा کنجا पु० कूजो, 'कूजा'
कुंजी کنجی स्त्री० कूंची, चावी (२) टीकानी चोपडी [साकळनो नचूको
कुंडा کنڈا पुं० कूडु (२) कमाडनी
कुंडी کنڈی स्त्री० पथ्थर के माटीनु कूंडी जेवु वासण (२) कमाडनी साकळ (३) साकळनो आकडो
कुंत کنت पु० [स.] भालो (२) जू
कुंद کند पु० [सं] कुद फूलझाड के फूल (२) नवनी सख्या (३) वि० [फा] कुठित; बुठ्ठु (४) मद
कुंदज़ेहन کند ذہن वि० मंदबुद्धि
कुँदरू کندرو पु० घिलोडु – शाक
कुंदा کندا पु० लाकडानु नहि चीरेलु मोटु ठूणगु – डीमचु (२) बदूकनो कुदो – लाकडानो मूठनो भाग (३) दस्तो, मूठनो भाग (४) कुन्दी करवानी मोगरी (५) कुस्तीनो एक दाव [करनारो
कुंदीगर کندیگر पु० कपडांने कुन्दी
कुँदेरना کندیرنا स० क्रि० खरादवु. –कुँदेरा पु० खरादी
कुंभी کنبھی पु० [स.] हाथी (२)

मगर (२) स्त्री० नानो कुंभ – घडो

कुँवर(–रेटा) (ٹا-رے)کُنْوَر, कुँवारा کُنْوارا जुओ 'कुँअर', 'कुँआरा'

कुआँ کُآں (کُنْواں) पु० [स. कूप प्रा कूव] कूवो. –खोदना=कूवो खोदवो, बीजानुं बूरुं ताकवुं (२) रोटलो कमावा मथवुं. कुएँमें बांस डालना= खूब खोळवुं कुएँमें बांस पडना= खूब खोळ थवी कुएँमें भांग पडना= बधानी बुद्धि मारी जवी

कुआर کُآر पुं० (वि० –रा, –री) आसो मास

[कुमुदिनी; 'कुँई'

कुई کُئی स्त्री० कूई (२) [स कुव]

कुइयाँ کُئیاں स्त्री० कुई; नानो कूवो

कुकटी کُکٹی स्त्री० कोकटी रु

कुकडा کُکڑا पु० कूकडो

कुकडी,–री کُکڑی،-ری स्त्री० 'खुखडी', सूतरनी कोकडी (२) कूकडी, मरघी (३) मकाईदोडो

कुकडूँकूँ کُکڑوں کوں अ० कूकडेकूक

कुकुर کُکُر पु० कुक्कुर; कूतरुं

कुकुर-खाँसी کُکُر کھانسی (-ढाँसी کُڈھانسی-) स्त्री० सूकी उधरस, ठांसो

कुकर-माछी کُکرماچھی कुकरौंछी کُکرَونچھی स्त्री० बगाई, जूवो, 'किलनी २' [कान, बिलाडीनो टोप

कुकुर-मुत्ता کُکُرمُتّا पु० कूतरानो

कुचकुचाना کُچکُچانا स०क्रि० लगातार कोचवुं (जेम के, मुरब्बानुं आमळुं) (२) थोडुं कचरवुं

कुचलना کُچلنا स० क्रि० कचडवुं; मसळवुं, पगथी दाबवुं

कुचला کُچلا पु० झेरकचोलुं

कुचील(–ला) (لا-)کُچیل, कुचैला کُچیلا वि० [स कुचेल] (स्त्री० –ली) मेला कपडावाळु (२) गंदुं; मेलुं

कुछ کُچھ वि० थोडुं, केटलुंक; काईक

कुजा کُجا अ० [फा] क्यां; क्ये ठेकाणे

कुज्जा کُجّا पु० जुओ 'कूजा'

कुटंत کُٹنت स्त्री० कूटियुं, मारपीट

कुटका کُٹکا पुं० कटको; ककडो

कुटकी کُٹکی स्त्री० कटकी (२) चीणो; 'कँगनी'

कुटना کُٹنا पु० [स्त्री० –नी] कूटणो (२) बने लडावी मारनार– चुगलीखोर (३) अ०क्रि० कूटवुं

कुटनाना کُٹنانا स०क्रि० स्त्रीने वहेकावी कुमार्गे लई जवुं

कुटाई کُٹائی स्त्री०कूटवुं ते के तेनी मजूरी

कुटिया کُٹیا स्त्री० कुटीर; झूंपडी

कुटुम کُٹُم पु० कटम, कुटुंब

कुट्टी کُٹّی स्त्री० कापेलो बारीक चारो (२) कट्टा करवी, मैत्री छोडवी ते

कुठला کُٹھلا पुं० [स. कोष्ठ; प्रा कोट्ठ] (अल्प०, –ली) कोठलो (२) चूनानी भठ्ठी

कुठाँउँ کُٹھاؤں, कुठाव کُٹھاو स्त्री० कुठाम, कठेकाणुं

कुठाली کُٹھالی स्त्री० अंगीठी

कुठाहर کُٹھاہر कुठौर کُٹھور पु० कुठाम (२) कु-अवसर

कुड़क کُڑک स्त्री० ईंडा मूकती बंध थयेली मुरघी

कुड़कुड़ाना کُڑکُڑانا अ० क्रि० मनमां बळवुं; बबडवुं, चडभडवुं (२) खेतरमां पक्षी उडाडवा [बोलवुं ते

कुड़कुड़ी کُڑکُڑی स्त्री० पेटमां गुडगुड

कुडबुडाना کڑبڑانا अ० क्रि० 'कुडकुडाना'; मनमा चडभडवु
कुडौल کُڈَول वि० बेडोळ; कढंगु
कुढंगा,-गी کڈھنگا(-گی) वि० कढगुं; 'भद्दा' (२) बूरी चालनु
कुढ़न کڑھن स्त्री० [स क्रुद्ध] मनमा ने मनमा कढवु ते [वळापो करवो
कुढ़ना کڑھنا अ० क्रि० कढवु;
कुतका کتکا पु० [तु] कूतकुं; दंडो
कुतना کتنا अ० क्रि० अंदाज, अडसट्टो थवो
कुतर قطر पु०[अ. कुत्र] वर्तुलनो व्यास
कुतरना کترنا स०क्रि० दातथी करपी लेवुं (२) वच्चेथी चातरी लेवु
कुतवार,-ल کتوار،-ل पु० 'कोतवाल'; कोटवाळ
कुतिया کتیا स्त्री० कूतरी
कुतुब-खाना کتب خانہ पु० [अ.+फा.] 'किताबखाना'
.कुतुबनुमा قطب نما पुं० जुओ '.कुत्बनुमा' [[अ + फा.] बुकसेलर
कुतुब-फ़रोश کتب فروش पु०
कुत्ता کتا पुं० [स्त्री. -त्ती] कुत्तो (२) कुतरियु घास (३) उत्ताळा (४) बदूकनो घोडो कुत्तेखसी = व्यर्थ नकामुं काम कुत्तेने काटना = पागल थवु
.कुत्ब قطب पु० [अ.] ध्रुव तारो (२) धरी (३) नेता [होकायंत्र
.कुत्बनुमा قطب نما पुं० [अ.+फा.]
.कुत्ब-शुमाली قطب شمالی पु० उत्तर ध्रुव प्रदेश
कुदकना کدکنا अ०क्रि० कूदवु
कुदक्का کدکا पु० कूदको

कुदाना کدانا स० क्रि० कुदावबु; 'कुदवाना'
कुदार,-ल,-री,-ली کدار،-ل،-ری،-لی स्त्री० [स. कुद्दाल] कोदाळी
कुद्रव کدرو पुं० [स] कोदरा (२) तलवारनो एक दाव
कुनकुना کنکنا वि० कोकरवायु
कुनना کننا स०क्रि० खरादवुं [कुटुब
कुनबा کنبہ पुं० [स. कुटुब, प्रा. कुडुंब]
कुनबी کنبی पु० कणबी
कुनवा کنوا पु० खरादी
कुनह کنہ स्त्री० [फा.] तत्त्व; तथ्य (२) बारीकी (३) [फा. कीना] द्वेष, वेर
कुनाई کنائی स्त्री० खरादीकाम के तेनी मजूरी(२)खरादतां पडतो भूको,वहेर
कुनैन کنین स्त्री० क्विनीन
कुप्पा کپا पु० (स्त्री० -प्पी) कुप्पो. —होना = फूलवुं के हृष्टपुष्ट थवु
कुफर کفر कुफ़्र کفر पु० [अ.] काफरपणु; इस्लाममा नास्तिकता
कुफ्ल قفل पु० [अ.] ताळु
कुबडा کبڑا पु० [स. कुब्ज] (स्त्री० -डी) खूधो (२) वि० खूधु
कुमक کمک स्त्री० [तु] कुमक, मदद (२) पक्षपात (वि० -की)
.कुम.कुमा قمقمہ पु० [तु.] काचनो रगबेरगी नानो गोळो (छतमा टंगाय छे ते) (२) होळीमां एक बीजाना पर फेंकातो लाखनो, अबील गुलाल भरेलो गोळो
कुमरिया کمریا पु० एक जातनो हाथी
कुमरी قمری स्त्री० [अ] कबूतर जेवुं एक पक्षी [जातनुं रेशमी कापड
.कुमाच قماچ पु० [अ. कुमाश] एक

.क़ुमारवाज़ قمارباز वि० [अ. क़िमार + वाज] जुगारी
कुमैत کمیت पु० [अ.] लाखनो रग के ते रंगनो घोडा
कुम्हडा کمہڑا पु० [स. कूष्मांड] कोळुं कुम्हडकी वतिया = नवळो पोचो माणस (२) नानु काचु कोळु
कुम्हलाना کمہلانا अ०क्रि० चीमळावु
कुम्हार کمہار पु० (स्त्री० –रिन) कुभार
.क़ुरआ قرعہ पु० [अ] रमवानो पासो (२) वात नक्की करवा नखाती चिठ्ठी वगेरे
.क़ुरक़ी قرقی स्त्री० जुओ '.क़ुर्क़ी'
कुरता کرتا पु० [तु] कुरतु
कुरती کرتی स्त्री० सदरा जेवुं स्त्रीनु कुरतु
.क़ुरबत قربت स्त्री० [अ.] नजदीक; समीपता
.क़ुरबान قربان पु० [अ.] वलि, वलिदान कराय ते –जाना, –होना = वारी जवु; न्योछावर थवु
.क़ुरबानी قربانی स्त्री० वलिदान
कुरसी کرسی स्त्री० [अ.] खुरसी (२) मकाननी वेसणी (३) पेढी
कुरसीनामा کرسی نامہ पुं० [अ + फा.] वंशावळी, वंशवृक्ष
कुराई(–य) کرائی(ے) स्त्री०(प.) कुराह, कुमार्ग (२) खाडाटेकरावाळो मार्ग
.क़ुरान قرآن पुं० [अ] कुरान धर्मग्रथ (वि०, –नी)
कुराह کراہ स्त्री० कुमार्ग, खोटो राह
कुरिया کریا स्त्री० झूंपडी (२) नानु गामडु [नानी टोपली
कुरुई کروئی स्त्री० वांस के मुजनी
कुरुख کرخ वि० [कु + रुख] नाराज

कुरेद(–ल)ना کرید(ل)نا स०क्रि० खणवु; खोदवुं; 'करोदना'
.क़ुर्क़ قرق वि० [तु.] जप्त करेलु. –अमीन = जप्ती-अमलदार
.क़ुर्क़ी قرقی स्त्री० जप्ती; '.क़ुरक़ी'
.क़ुर्ब قرب पु० [अ.] '.क़ुरबत'; समीपता [आसपासनी जगा के प्रदेश
.क़ुर्ब-व-जवार قرب و جوار पु०[अ.]
:कुर्मी کرمی पु० कणवी
कुर्रे–ए–अर्ज़ کرۂ ارض पु० [अ] पृथ्वीनो गोळो; पृथ्वी [गोळी
.क़ुर्स قرص पु० [अ] सूर्यविंव (२)
कुलंग کلنگ पु० [फा] एक जातनु सारस (२) मरघो [मीठाई के रोटी
कुलचा کلچہ पु० [फा] एक जातनी
कुल–जमा کل جمع अ० [अ.] वधु मळीने (२) केवळ, मात्र
क़ुलज़ुम قلزم पु० [अ] लाल समुद्र
कुलथी کلتھی स्त्री० [स कुलत्थिका] कळथी
कुलफ کلف पु० '.क़ुफ्ल'; ताळु
कुलफ़त کلفت स्त्री०[अ] चिंता फिकर
कुलफ़ा کلفہ पु०[अ.]एक जातनु शाक
कुलवुल کلبل पु० कलवल
कुलवुलाना کلبلانا अ०क्रि० कलवल करवी [कुल-मुखतियार
कुल–मुख़्तार کل مختار पु० [फा]
कुलह(–हा) کلہ(ہا) स्त्री० 'कुलाह', टोपी (२) शिकारी पक्षीनी आख परनु ढाकण
कुलही کلہی स्त्री० कानटोपी [कूदको
.क़ुलॉच قلانچ [फा],–ट स्त्री० छलग;
कुलाल کلال पुं०कुंभार (नाम –ली स्त्री०)

कुलाह کلاه पु० [फा] एक जातनी अफघान टोपी [कोगळो
कुल्ला کلّا पु०, कुल्ली کلّی स्त्री०
कुल्लियात کلّیات पु० कुलकृतिओनो संग्रहग्रंथ
कुल्ली کلّی वि०[अ]कुल, बधुं [चडवो
कुल्हड़ کلہڑ पु० [स कुल्हर] कुलडी;
कुल्हाडा کلہاڑا पु० कुहाडो
कुल्हाडी کلہاڑی स्त्री० कुहाडी
कुल्हिया کلہیا स्त्री० कुलडी (नानी) में गुड़ फोडना=कुलडीमां गोळ भागवो; गुप्त रीते काम करवुं
कुवॉर کوآر कुवार کوار पु० 'कुआर'; आसो मास
.कुव्वत قوّت स्त्री० जुओ—'.कूवत'
कुशादगी کشادگی स्त्री० [फा.] विस्तार, मोकळाश [मोकळु (२) विस्तृत
कुशादा کشاده वि० [फा] खुल्लुं;
कुश्ता کشتہ पु० [फा.] धातुनी भस्म
कुश्ती کشتی स्त्री० [फा] कुस्ती. —मारना=कुस्तीमा पछाडवु —खाना=कुस्तीमा हारवुं
कुसुंभ کسنبھ पुं०[स] कसुवानु फूल
कुसुंभा کسنبھا पु० कुसुवो (रग के अफीणनो)
कुसुंभी کسنبھی वि०कसुंबी, कुसुबी
.कुसूर قصور स्त्री० [अ] कसूर; भूल
कुहकना کہکنا अ० क्रि० [स. कुहक] पक्षीए कुहूकुहू—मधुर बोलवु
कुहन کہن वि० [फा] जूनु, पुराणु
कुहनी کہنی स्त्री० [सं कफोणि]कोणी
कुहरा کہرا पुं० धूमस [रोककळ
कुहराम کہرام पु० [अ. कहर—आम]

कुहाना کہانا अ०क्रि० रूठवुं, रिसावुं
कुहासा کہاسا पुं० 'कुहरा', धूमस
कुहुकना کہکنا अ०क्रि० जुओ 'कुहकना'
कुहू کہو स्त्री० [स.] अमास (२) कुहू कुहू अवाज [(२) रती
कूँच کونچ पु० वणकरनो कूचडो
कूँचा کونچا पुं० झाडु; सावरणो
कूँची کونچی स्त्री० सावरणी (२) पींछी के कूचडो
कू کو पु० [फा] गली
कूई کوئی स्त्री० कुमुदिनी
कूक کوک स्त्री० घडियाळ वाजा इ०नी चावी —देना=चावी आपवी (२) मोर के कोयलनो टहुको
कूका کوکا पु० एक शीख संप्रदाय
कूच کوچ पु० [तुर्की] कूच; प्रस्थान. —कर जाना=मरी जवु. (किसीके) देवता कूच कर जाना=होशकोश ऊडी जवा. —बोलना=ऊपडवु
कूचा کوچہ पु० [फा-] गली
कूज़ा کوزه पु० [फा] कूजो, माटीनु पाणी माटेनुं वासण (२) साकरनो अर्धगोळ गागडो, जे माटीना वासणमां जमावीने कराय छे
कूटना کوٹنا स०क्रि० कूटवुं, खांडवु (२) मारवु, ठोकवु (३) (घंटी इ०) टाकवी
कूट्टू کوٹو पु० एक छोड के तेनु वी, जेनो लोट फराळमा चाले छे
कूड़ा کوڑا [स. कूट, प्रा. कूड=ढेर] 'कतवार', कचरो पूंजो (२) नकामी चीज
कूढ़ کوڑھ वि० नासमज, बेवकूफ
कूढ़मग़्ज़ کوڑھ مغز वि० मदबुद्धि

कूत کوت स्त्री० अनुमान; अंदाज, अडसट्टो [अदाज लगाववो
कूतना کوتنا स०क्रि० अनुमानवु,
कूद کود स्त्री० [क्रि० कूदना=कूदवु] कूदवु ते [के ऊछळवुं ते
कूद–फाँद کود پھاند स्त्री० कूदवुं
कून کون स्त्री० [फा] गुदा
कूब کوب कूबड کوبڑ पु० [सं. कूबर] खूंध (२) कोई चीजनु वाकापणु
कूर کور वि० क्रूर (२) दुष्ट; बूरुं (३) नकामुं (४) जड, मूर्ख
कूरा کورا पु० [स कूट, प्रा. कूड] (स्त्री० –री=ढगली) ढगलो (२) भाग, अंश
कूला کولا कूल्हा کولہا पु० कूलो
कूवत قوت स्त्री० [अ.] कौवत, शक्ति
कृपालु کرپالو वि० [स] कृपालु, कृपा के महेरवानीवाळु
केंचली کینچلی स्त्री० सापनी काचळी
केंचुआ کینچوا (کینچوا) पु० अळसियु, सरसियुं (२) झाडामां नीकळतो सफेद लांबो करम
केंचुरि (–ल,–ली) (–ل،–لی) کینچر स्त्री० 'केंचली'; काचळी
के کے स० कोण?
केउ کےاُ स० कोई
केकडा کیکڑا पुं० करचलो
केतली کیتلی स्त्री० कीटली, चादानी
केता کیتا वि० [स्त्री० –ती] केटलु, 'कितना'
केतिक کیتک वि० केवुं (२) केटलुं
केदली کیدلی स्त्री० कदली; केळ
केदार کیدار पु० [स.] वावेलु खेतर (२) क्यारडो (३) झाडनो क्यारो

केर کیر [म. कृत] (स्त्री० –री) प्रत्यय 'केरु', नुं [करियाणु
केराना کیرانا पुं० 'किराना';
केरानी کیرانی पु० 'किरानी', युरेशियन (२) कारकुन
केराव کیراو पु० वटाणा ['अॅविया'
केरी کیری स्त्री० काची नानी केरी;
केला کیلا पु० केळ के केळु
केवट کیوٹ पु० [स कैवर्त] एक वर्णसकर जात; माछी के नाविक
केवटी (दाल) کیوٹی (دال) स्त्री० अनेक प्रकारनी भेगी दाळ
केवड़ा,–रा کیوڑا،–را पुं० केवडो, तेनुं फूल के अत्तर
केवडाई کیوڑائی वि० केवडाना रंगनुं
केवाँच کیوانچ स्त्री० कौवच; 'काँच'
केवा کیوا पु० [स. कुव] कमळ
केवाड़ کیواڑ पु० 'किवाड'; कमाड
केहा کیہا पुं० केका, मोर
केहि کیہہ स० 'किसको'; कोने
केहू کیہو स० कोई (२) केवी रीते
कैंचा قینچا पु० मोटी कातर (२) वि० 'भेंगा', वाडु [(२) साणसो
कैंची قینچی स्त्री० [तु] कातर
कैंडा کینڈا पु० चाल, रीत, ढग (२) चालाकी; चालबाजी (३) माप
कै کے वि० 'कितना' (२) अ०या, अथवा
कै قے स्त्री० [अ] वमन
कैतून کیتون स्त्री० [अ] (सोनेरी के रूपेरी) एक जातनी कपडा पर लगावाती फीत
कैथ,–था کیتھ،–تھا पुं० कोठीनु झाड
कैथिन کیتھن स्त्री० कायस्थ स्त्री

कैथी كَيتهى स्त्री० शिरोरेखा वगरनी, नागरीने मळती एक लिपि
क़ैद قَيد स्त्री० [अ.] केद, बधन (२) केदखानु (३) प्रतिबन्ध, रोकावट
क़ैदक قَيدک स्त्री० [अ] 'पोर्ट-फोलियो'; कागळो राखवानी फाईल
क़ैदख़ाना قَيدخانہ पु०[फा] केदखानुं
क़ैद-तनहाई قيد تنہائی स्त्री०अधारी कोटडीनी केद [सादी केद
क़ैद-महज़ قَيدمحض स्त्री० [अ]
क़ैदी قَيدى पु० [अ.] केदी
कैफ كَيف पुं० [अ] केफ; नशो (वि० -फी)
कैफियत كَيفيت स्त्री० [अ.] समाचार (२) वर्णन, विवरण (३) आश्चर्यनी के हर्षनी घटना [बळद
कैरा كَيرا वि० भूखरो रग (२) सफेद
कैलडर كَيلنڈر पु० केलेंडर, अंग्रजी तारीखनुं पचाग
क़ैसर قَيصر पु०[अ] सम्राट; बादशाह
कैसा كَيسا वि० (स्त्री० -सी) केवु
कैसे كَيسے अ० केवी रीते (२) केम, शा माटे [घोंचवुं; भोंकवुं
कोंचना کونچنا स० क्रि० कोचवु;
कोंछ کونچھ पु० साल्लानो ए छेडो जेनाथी खोळो कराय छे.
कोंढ़ा کونڑھا पु० कडी के आंकडो (२) वि० कडी के आकडामा परोवेलुं
कोंपर کونپر पु० केरीनी साख
कोंहडा کونہڑا पु० कोळुं; 'कुम्हडा'
को کو स० को; कोण (२) चोथी ने बीजीनो प्रत्यय [रेशमनो कोशेटो
कोआ کوا पु० 'कोया' जुओ (२)

कोइरी کوئری पुं० 'काछी' जात
कोई کوئی स० (२) वि० कोई (३) अ० लगभग उदा. कोई दस आदमी
कोउ,-ऊ کوا،-و स० (प.) कोई
कोका کوکا पु० [अ] दूध-भाई; एक धावने धावेल
कोकावेरी(-ली) کوکاىرى(-لى) स्त्री० भूरा कमळनी वेल [कोकेन औषधि
कोकी(-के)न کوکىن(-کىن) स्त्री० [इ.]
कोख کوکھ स्त्री० कूख. -उजड जाना =संतान मरी जवु (२) गर्भपात थवो -बंद होना=वंध्या थवुं
कोचक کوچک, वि० [फा] नानु
कोचवान کوچوان पु० कोचमॅन
कोजागर کوجاگر पु० [सं.] कोजागरी; शरद-पूनम
कोठ کوٹھ वि० खटायेलु (दांत माटे)
कोठडी (-री) کوٹھڑی(-رى) स्त्री० कोटडी, नानी ओरडी [कोठो
कोठा کوٹھا पुं० मोटी कोटडी (२)
कोठीवाल کوٹھی وال पु० महाजन; मोटो वेपारी, साहुकार
कोठेवाली کوٹھے والی स्त्री० वेश्या
कोड़ा کوڑا पु० कोयडो [-ढिन)
कोढ़ी کوڑھی वि० कोढियु (स्त्री०
कोतल کوتل पु० [फा] कोतल, सवार वगरनो सजेलो के सवारीनो खास घोडो
कोतवाल کوتوال पु०कोटवाळ,फोजदार
कोतवाली کوتوالی स्त्री० पोलीसथाणुं के कोटवाळनु काम के पद
कोता(०ह) کوتا(-ہ) [फा.] वि० नानुं; कम (स्त्री० -ती) [बाकी, कसर
कोताही کوتاہی स्त्री० [फा.] कमी,

कोदई کودئی कोदरा کودرا कोद्रव کودرو कोदो کودو कोद्रव کودرو [स] पुं० कोदरा कोदो देकर पढ़ना या सीखना = अधूरी ढग वगरनी केळवणी लेवी छाती पर कोदो दलना = सामा जाणे तेम एवुं काम करवुं जेथी तेने खूंच लागे

कोना کونا पुं० खूणा, कोण —झाँकना = खूणे भराउ [खोचरो

कोना-खेतरा کونا کھیترا पु० खूणो-

कोनिया کونیا स्त्री० खूणामा मुकाती अभराई

कोफ्त کوفت स्त्री० [फा.] पीडा; दुःख

कोफ्ता کوفتہ पु० [फा] एक जातनो कबाब – मासनी वानी

कोबा کوبہ पु० [फा.] मोगरी, कूवा

कोय کوئے स० 'कोई'

कोयला کوئلا पु० कोलसो; कोयलो

कोया کویا पु० आंखनो टोळो के खूणा (२) फणसनुं चापु (३) रेशमना कीडानो कोशेटो

कोर کور स्त्री० कोर (किनार; धार) (२) द्वेष, वेर (३) दोष; खामी (४) पंक्ति, हार (५) वि० [फा] अंध. —दबना = लागमा आववुं

कोर-कसर کورکسر स्त्री० दोष ने खामी (२) वत्ताओछापणुं

कोरनिश کورنش [फा] स्त्री० कुरनिश, झूकीने करेली सलाम [नवेलु मास

कोरमा کورمہ पु० [तु] नुत्र घीमा

कोरा کورا वि० (स्त्री० —री) कोरु (२) पुं० गादु रेशमी कापड (३) गोद, खोळो

कोरी,—री کوری،—ری पु० हिंदु वणकर.

कोल کول पु० [सं], कोली स्त्री० गोद; खोळो

कोलिया کولیا स्त्री० साकडी गली (२) पटी जेवु खेतर [घाणी

कोल्हू کولہو (کولھو) पुं० कोलु के

कोसना کوسنا स०क्रि० शापवुं. पानी पी पीकर कोसना = खूब 'कोसना' कोसना काटना = शाप अने गाळो देवा

कोह کوہ पुं० क्रोध (२) [फा.] पहाड

कोह कनी کوہکنی स्त्री० [फा.] भगीरथ काम [कुहन] पुराणु

कोहन,-ना کوہن(-نا) वि० [फा.

कोहनी کوہنی स्त्री० 'कुहनी'; कोणी

कोहनूर کوہنور पुं० [फा] कोहिनूर

कोहवर کوہور पु० [स कोष्ठवर] विवाह इ०मा पूजवाना कुळदेवतानुं स्थान

कोहराम کہرام पु० [फा.] जुओ 'कुहराम'

कोहसार کوہسار पु० [फा कुहसार] पहाड के पहाडी प्रदेश

कोहान کوہان पु० [फा] ऊंटनी खूंध

कोहाना کوہانا अ० क्रि० रोषाउ, गुस्से थवु; रूसणु लेवुं [रूसणु

कोहाब(-व) کوہاب(-و) पु० (प)

कोहिस्तान کوہستان पु० [फा.] पहाडी देश

कोही کوہی वि० क्रोधी (२) पहाडी

कौंच(-छ) کَونچ(-چھ) स्त्री० कौवच

कौंध(-धा) کَوندھ(-دھا) स्त्री० वीजळीनो चमकारो (अ०क्रि० कौंधना)

कौडा کَوڑا पु० मोटी कोडी; कोडा (२) तापणी

कौड़ियाला کَوڑیالا वि० कोडीना रंगनु (२) पु० एक झेरी साप (३) कंजूस वनिक

कौडी کَوڑی स्त्री० कोडी(२)धनसंपत्ति
कौथ کَوتھ स्त्री० [कौन+तिथि] कई तिथि के तारीख ? (२) शो संबंध ?
कौथा کَوتھا वि० केटलामुं ?
कौन کَون स० कोण —सा=कोण —होना=शो अधिकार छे (२) शो संबंध के सगाई छे ?
क़ौम قَوم क़ौमियत قومیت स्त्री० [अ.] कोम, जाति (२)राष्ट्र (ब० व० अक़्वाम; वि० क़ौमी)
कौर کَور पु० [स. कवल] कोळियो (२) घटीमां एकवार ओराय एटलु-चपटी
कौरना کَورنا स० क्रि० शेकवु
कौल کَول पुं० [स] वाममार्गी (२) खानदान (३) [कवल] 'कौर'
क़ौल قَول पुं० [अ] कोल; प्रतिज्ञा (२) कथन, वाक्य
कौवा کَووا पु० (स्त्री०,—वी) कागडो; कौवो (२) धूर्त —गुहार,—रोर=शोर-बकोर [[अ] जुओ 'कव्वाल,—ली'
क़ौवाल قَووال क़ौवाली قَووالی
क़ौस قَوس स्त्री० [अ] धनुष; कमान —ए —क़ज़ह; क़ौस क़ुज़ा=इन्द्रधनुष
क्या کیا स० शुं ? —.खूब ! =वाह ! धन्य ! —कुछ, —क्या कुछ=वधु
क्यों کیوں अ० केम ? शा माटे ? (२) (प.) 'कैसे'
क्यों कर کیونکر अ०'कैसे', केवी रीते
क्यों कि کیونکہ अ० एटला माटे के
क्रमेल کرمیل क्रमेलक کرمیلک पु० ऊट [अत्येष्टि क्रिया
क्रियाकर्म کریاکرم पु० [स]
क्रिस्तान کرستان पु० (वि०—नी 'क्रिश्चन'; ख्रिस्ती [प्रकारना पुत्रमानो एक
क्रीत(०क) (کریت(०ک پु०[स.] बार
क्रूस کروس पु०ख्रिस्ती धर्मचिह्न, क्रॉस
क्रोड کروڈ पु० [स] गोद, खोळो (२) बाथ, छाती
क्रोडपत्र کروڈپتر पु० [सं] (पुस्तक के छापानुं) परिशिष्ट, पुरवणी, वधारो
क्वारा کوارا वि० स्त्री० (—री) कुंवारुं
क्षाम کشام वि० [स] क्षीण, पातळुं (२) दुर्बळ (३) थोडुं [वस्त्र
क्षोम کشوم पुं० [स] शणियु (२)
क्ष्वेलिका کشویلکا स्त्री०[स] मश्करी; गमत

ख

खंखार کھنکھار पु० जुओ 'खखार'
खंखारना, کھنکھارنا अ० क्रि० खोंखारवु; खांसवुं
खंग کھنگ पुं० खड्ग, तरवार
खंगारना کھنگارنا खँगालना کھنگالنا स०क्रि० [सं. क्षालन] खखाळवु, धोवु (२) खाली करवुं
खँचना کھنچنا अ० क्रि० निशान पडवु, अकावु
खँचाना کھنچانا स०क्रि० आंकवु; निशान पाडवु (२) जलदी जलदी लखवु
खँडनी کھنڈنی स्त्री० साथ, कर
खँडवानी کھنڈوانی स्त्री० खाडनु पाणी (२) जानैयाओने नास्तो पाणी

शरबत इ० मोकलवु ते
खँडश کھنڈش पुं० चणाना लोटनु एक पकवान [कारखानु
खँडसाल کھنڈسال स्त्री० खाडनु
खँडहर کھنڈہر खँडर کھنڈر पु० [खंड+घर] खडेर [टुकडो
खँडिया کھنڈیا स्त्री० नानो खड-
खँडौरा کھنڈورا पु० जुओ 'ओला'; एक मीठाई [वखाल
खतरा کھترا पुं० खाडो; तराड,
खंता کھنتا पु० (अल्प० –ती स्त्री०) कोदाळो, पावडो [खाई (२) खावरो
खंदक خندق स्त्री० [अ] किल्लानी
खंदा کھندا पुं० खोदनारो (२) خندہ खदा [फा.] हास्य. –रू, –पेशानी वि० हसमुखु
खंदी خندی स्त्री० कुलटा
खंधार کھندھار पु० [स स्कधावार] छावणी; डेरो; तबू
खंभ(–भा) (کھنبھ(–ا پु० (स्त्री० –भिया) खंभा, थाभलो
खई کھئی स्त्री० खई, क्षय (२) लडाई (३) झघडो [(२) अनुभवी माणस
खक्खा کھکھا पु० जुओ 'कहकहा'
खखार کھکھار पुं० कफ इ० जे खाखारीने कढाय छे ['खंखारना'
खखारना کھکھارنا अ०क्रि० खोंखारवुं,
खचरा کھچرا वि० वर्णसकर (२) दुष्ट
खचाखच کھچاکھچ अ० खचोखच; ठसोठस [खजानची, कोशाध्यक्ष
खज़ानची خزانچی पुं० [फा]
खज़ाना خزانہ पु० [अ] खजानो (२) राजभंडार
खजूर کھجور पु०, स्त्री० खजूर के तेनु झाड (२) एक मीठाई (वि० –री)
खट کھٹ पु० खट अवाज. –से = तरत
खटक کھٹک स्त्री० खटको, डर, चिंता (२) खटकवुं ते
खटकना کھٹکنا अ० क्रि० खटकवुं; खटखट थवु, मनमां लागवुं (२) डरवुं (३) मनमा चिंता थवी (४) रही रहीने पीडा थवी (५) आखडवु; झघडवुं
खटका کھٹکا पु० खटको (२) भय (३) चिंता [(पु० खटिक)
खटकिन کھٹکن स्त्री० काछियण
खटकीडा (–रा) کھٹکیڑا(–را) पु० माकण, 'खटमल'
खटखट کھٹکھٹ स्त्री० खटखट (अवाज के पचात) (२) झघडो. –टाना = खटखटावबु, खखडावबु
खटना کھٹنا स०क्रि० कमावुं, खाटवु (२) अ०क्रि० कामधंधे लागवु
खटपट کھٹپٹ स्त्री० खटखट अवाज (२) अणबनाव; झघडो
खटपाटी کھٹپاٹی स्त्री० खाटलानी पाटी. –लेना = (स्त्रीए) रूसणु लेवु
खटबुना کھٹبنا पु० खाटलो भरनारो
खटमल کھٹمل पु० [खाट+मल = मैल] माकण
खटमिट्ठा کھٹمٹھا वि० खटमधुरुं
खटवाट کھٹواٹ स्त्री०जुओ 'खटपाटी'
खटाई کھٹائی स्त्री० खटाश के खाटी वस्तु –में डालना = एमनु एम अनिश्चित पडयुं राखवुं —में पडना = एमनुं एम अनिश्चित रहेवुं
खटाना کھٹانا अ० क्रि० खटावु;

खाटु थवु (२) नभवुं, टकवुं
खटाव کھٹاو पु० निभाव, गुजारो
खटास کھٹاس स्त्री० खटाश
खटिक کھٹِک पु० [सं खट्टिक] काछियो (स्त्री० खटकिन) [खाटलो
खटिया کھٹِیا स्त्री० खाटली; नानो
खटोलना کھٹولنا खटोला کھٹولا पु० 'खटिया' [होना=दिल ऊतरी जवुं
खट्टा کھٹّا वि० खाटु जी खट्टा
खट्टा-मीठा کھٹّا-میٹھا वि० 'खटमिठ्ठ'
खट्टी کھٹّی स्त्री० खाटुं लींबु
खट्वा کھٹوا स्त्री० [स.] खाटलो
खडंजा کھڑنجا पु० फरस करवा ऊभी ईंटो चणे छे ते
खडखडाना کھڑکھڑانا अ० क्रि० खखडवु (२) स० क्रि० खखडाववु
खडखडिया کھڑکھڑیا स्त्री० पालखी
खडबड,-डाहट-ड़ी کھڑبڑ،-ڑاہٹ،-ڑی स्त्री० खळभळाट
खडबडाना کھڑبڑانا अ० क्रि० खळ-भळवुं (२) स० क्रि० खळभळाववुं
खडा کھڑا वि० खडु; ऊभुं (२) तत्पर (३) चालु, जारी. खडे खडे=तरत, झटपट. खडा जवाब=साफ ना
खड़ाऊँ کھڑاؤں स्त्री० खडाउ, पावडी
खड़िया کھڑیا खड़ी کھڑی स्त्री० खडी; खडीमाटी
खड़ी-बोली کھڑی بولی स्त्री० पश्चिमी हिंदीनो-(दिल्लीनी आसपासनो) एक भेद
खड्ड کھڈّ पुं० बे पहाडो वच्चेनो ऊंडो मोटो खाडो-ऊभी खीण
खड्ढा کھڈّھا पु० खाडो
ख़त خط पु०[अ] खत, पत्र (२) रेखा (३) दाढीना वाळ (४) हजामत
खत کھت पु० [स क्षत] घा
ख़तना ختنہ पु०[अ]सुन्नत,मुसलमानी
ख़तम ختم वि० खलास, पूरुं. -करना=मारी नांखवुं [जोखम, भय
ख़तर(-रा) خطر(-رہ) पु०[अ] खतरो;
ख़ता خطا स्त्री० [अ] भूल, खत्ता (२) अपराध (३) दगो -होना=खोवावु; चुकावु [अपराधी
ख़तावार خطاوار वि० गुनेगार;
खतियाना کھتِیانا स० क्रि० खतववुं
खतियौनी کھتِیَونی स्त्री० खाताव्ही (२) खतववु ते (३) गामनी जमीन महेसूल वगेरेनु तलाटीनु पत्रक
ख़ते-इस्तिवा خطِ اِستِوا पु० [अ] भूमध्य रेखा, विषुववृत्त
ख़ते-जद्दी خطِ جدّی पुं० [अ] मकरवृत्त [[अ] सरळ रेखा
ख़ते-मुस्तक़ीम خطِ مُستقیم पु०
खत्ता کھتّا पु० खाडो (२) अन्न सघरवानी जगा (स्त्री०-त्ती)
ख़त्म ختم वि० [अ.] 'खतम'; पूरु
ख़दंग خدنگ [फा.], -गी स्त्री०तीर
खदबदाना کھدبدانا अ०क्रि०खदबदवुं
खदरा کھدرا वि० नकामुं, रद्दी (२) पु० खाधरो
ख़दशा خدشہ पु० [अ.] डर, भय
खदान کھدان स्त्री० खाण
ख़दीव خدیو पु० [फा] खुदावंद (२) शहेनशाह (३) मिसरनो खेदीव
खदेड़(-र)ना کھدیڑنا(-رنا) स०क्रि० खदेडवु; भगाडवु
खद्दड़,-र کھدّڑ،-ر पु० खादी

खनक کھنک पुं० [सं] खोदनार (२) खाण (३) भूस्तरशास्त्री (४) स्त्री० खणको
खनकना کھنکنا अ० क्रि० खणखणवु
खनखनाना کھنکھنانا अ० क्रि० 'खनकना' (२) स०क्रि० 'खनकाना', खणखणाववु
खनना کھننا स०क्रि० खोदवुं, खणवुं
खपची-च्ची کھپچی،-چّی स्त्री० खपाटियानो नानो टुकडा
खपड़ा,-रा کھپڑا،-را पुं० [स खर्पर] नळियु [माटीनु वासण (२) खोपरी
खपड़ी کھپڑی स्त्री० कूंडा जेवु एक
खपड़ैल کھپڑیل स्त्री० नळियानुं छापरु के घर [माग (२) समावेश
खपत,-ती کھپت،-تی स्त्री० खपत,
खपना کھپنا अ०क्रि० खपवु (२) हेरान थवु
खपरा کھپرا पु० जुओ 'खपडा'
खपरैल کھپریل स्त्री० जुओ 'खपडैल'
खपाच,-ची کھپاچ،-چی स्त्री० 'खपची', खपाटियु
खपाना کھپانا स०क्रि० 'खपना'नु प्रेरक
खप्पर भरना کھپّر بھرنا =खप्परमा दारू वगेरे देवीने चडाववो [गाडपण
ख़फ़क़ान خفقان पु०[अ] (वि० -नी)
ख़फ़ा خفا वि०[अ.] नाराज (२) क्रोध-गुस्सामा आवेलु (नाम,- फ़गी स्त्री०)
ख़फ़ी خفی वि० [अ.] झीणु; वारीक (अक्षर माटे) (२) छूपु, गुप्त
ख़फ़ीफ़ خفیف वि०[अ.] थोडुं (२) तुच्छ (३) सामान्य (४) लज्जित
ख़बर خبر स्त्री०[अ] खबर. -उड़ना = अफवा फेलावी. -लेना=मदद करवी (२) खबर लई नाखवी, सजा करवी
ख़बरगीर خبرگیر [अ.+ फा.] जासूस (२) सरक्षक, पालक
ख़बरदार خبردار वि० [फा] होशियार; सावधान (स्त्री० -री)
ख़बररसाँ خبررساں पु० [अ.+ फा.] खेपियो, दूत [भूत, राक्षस
ख़बीस خبیث पु० [अ] खवीस,
ख़ब्त خبط पु० [अ] (वि० -ब्ती) गाडपण, धून, रंगीलापणुं
खभरना کھبھرنا स०क्रि० खभळे एम करवु (२) भेळववु, मिश्र करवुं
ख़म خم पु० [अ.] वाकापणु, झुकाव. -खाना=(१) झूकवु (२) हारवु. -ठोकना=कुस्तीमां जांघ ठोकी तैयार थवुं -ठोककर=दृढतापूर्वक, जोरथी
ख़म-दम خم دم पु० साहस, पुरुषार्थ
ख़मदार خمدار वि० [फा] वाकु, झूकेलु
ख़मियाज़ा خمیازہ पु० [फा.] आळसथी अग मरोडवु के बगासु खावुं ते (२) कर्मनु फळ भोगववु ते
ख़मीदा خمیدہ वि० [फा] वळेलु, झूकेलु, नमेलुं
ख़मीर خمیر पु० [अ] खमीर (२) तमाकुनो शीरो, काकब (३) स्वभाव
ख़मीरा خمیرہ पु० [अ] एक जातनी पीवा माटेनी तमाकुनी बनावट (२) वि० पु० मीठाईमा बनावेली (औषधि)
ख़मीरी خمیری वि० खमीरवालु (२) स्त्री० खमीरवाळी एक जातनी रोटी
ख़मोश خموش ख़मोशी خموشی 'खामोश,-शी' जुओ
खय کھے स्त्री० क्षय

ख़यानत خیانت स्त्री० [अ.] बेईमानी, दगो, विश्वासघात
ख़याल خیال पु०[अ.] ख्याल(विचार, ध्यान, स्मरण) (२) ख्याल – गानपद्धति
ख़यालात خیالات पु० [अ] 'ख़याल'नु ब०व०
ख़याली خیالی वि० [अ.] ख्याली; कल्पित (२) ख्यालने लगतु
खरक کھرک पु० [स खडक] ढोरनो वाडो के चरो (२) खपाटियांनु बारणुं (३) स्त्री० जुओ 'खटक'
खरका کھرکا पुं० दांतखोतरणु. –करना = तेनाथी दात साफ करवा
खरखर کھرکھر अ० ऊंघमा नाक बोलवानो अवाज [(२) आशंका
ख़रख़शा خرخشہ पुं० [फा.] झघडो
ख़रगोश خرگوش पुं० [फा.] 'खरहा'; ससलु
ख़रच,–चा خرچ،–چہ पु०खरचो; खर्च
खरदरा کھردرا वि० खडबचडु
ख़र-दिमाग़ خردماغ वि०[फा.] मूर्ख, गधेडानी बुद्धिनु
ख़रनफ़्स خرنفس वि० [फा.] लपट
ख़रबूज़ा خربوزہ पु० [फा] खडबूचुं
खरभर کھربھر पु० खळभळ, शोर, गरबड
खरभराना کھربھرانا अ०क्रि०खळभळवु
ख़रमस्ती خرمستی स्त्री०[फा] दुष्टता
खरमास کھرماس खरवॉस کھرواس पु० मगळ कार्य करवानो–पोष चैत्र–मास
खरसान کھرسان स्त्री० धार काढवानो पथ्थर [(२) सावरणो
खरहरा کھرہرا पु० 'खरेरा'; खरेरो
खरहरी کھرہری स्त्री० नानो 'खरहरा' (२) एक मेवो, खारेक ?
खरहा کھرہا पु० ससलु
खरा کھرا वि० तेज. तीक्ष्ण (२) खरुं (साचुं; साफ, घणुं शेकाई गयेलुं इ०) (३) स्पष्टवक्ता
खराई کھرائی स्त्री० खरापणु (२) सवारना खावाना समयमां मोडु थवाथी, टेवने लीधे शरीरमा थती विक्रिया. –मारना = नास्तो करवो
खराऊँ کھراؤں स्त्री० जुओ 'खडाऊँ'
ख़राद خراد पु० [फा. ख़र्राद] खराद, सघाडो (२) स्त्री० खरादवानु काम
ख़रादी خرادی पुं० खरादवानु काम करनार–खरादी
ख़राब خراب वि० [अ] खराब, बूरुं; नठारुं (२) बेहाल, दुर्दशामा पडेलुं (नाम, –बी स्त्री०)
ख़राब व ख़स्ता خراب وخستہ वि० [फा] खराबखास्ता, तद्दन पायमाल
ख़राबा خرابہ पु०[फा] बरबादी, खराबी
ख़राबात خرابات स्त्री० [अ] उज्जड जमीन, खराबो (२) वेश्यावाडो (३) दारूनु पीठुं
ख़राश خراش स्त्री० [फा.] 'खरोंच'; खसरको; उझरडो, छोलावुं ते
ख़रास خراس स्त्री० [फा ख़रीस]घंटी
खरिहान کھریہان पु० जुओ 'खलियान'
खरी کھری स्त्री०'खडी'(२)खोळ,'खली'
ख़रीता خریطہ पु० [अ] (स्त्री० –ती) थेली (२) खीसु (३) खरीतो
ख़रीद خرید स्त्री० [फा.] खरीदवुं ते के खरीदेली चीज

ख़रीद-फ़रोख़्त خرید فروخت स्त्री० [फा] क्रय-विक्रय (२) खरीदेली चीज
ख़रीदार خریدار पु०[फा] खरीदनार, घराक [खपत, वेचाण
ख़रीदारी خریداری स्त्री०[फा] घराकी,
ख़रीफ़ خریف स्त्री० [अ] खरीफ – चोमासु पाक ['खराश' (२) एक पकवान
खरोंच کھرونچ स्त्री० छोलावानु चिह्न,
खरोंचना کھرونچنا स० क्रि० छोलवुं
खरोट, ०ना کھروٹ ٹا० जुओ 'खरोंच, खरोंचना'
ख़रोश خروش पु० [फा] शोर-बकोर
खरोष्ठी,–ष्ठी کھروشٹی، کھروشٹھی स्त्री० [स ं] खरोष्ठी लिपि
ख़र्च-चा خرچ-چا पुं०[अ खर्ज] खरच
ख़र्चीला خرچیلا वि०खरचाळ, उडाउ
ख़र्राच خرّاچ वि०[फा.]खरचाळ;उडाउ
खर्राटा خرّاٹا पु० ऊंघमां नाक बोलवानो अवाज –भरना, मारना, –लेना=घसघसाट ऊंघवुं
ख़लक़ خلق पु० खलक, 'खल्क' जुओ
खलखलाना کھلکھلانا अ० क्रि० खळखळवु
खलड़ा کھلڑا पु० खाल, काचु चामडु
खलड़ी کھلڑی स्त्री० खालडी, खाल
खलना کھلنا अ०क्रि० वूरु, माठु लागवु
ख़लफ़ خلف पु० [अ] पुत्र (२) वारस
खलबल,–ली کھلبل،-لی स्त्री० खळभळ, 'खरभर' [भळवु (२) खळखळवु
खलबलाना کھلبلانا अ० क्रि० खळ-
ख़लल خلل पु० [अ.] खलेल, हरकत
ख़लल-अंदाज़ خلل انداز वि० खलेल पाडनार
ख़लवत خلوت स्त्री० [अ.] एकांत
ख़लवत-ख़ाना خلوت خانہ पु०खानगी वात माटेनी बेठक, खलवत (२) जनानो
ख़ला خلا पुं० [अ.] खला, खाली जगा (२) आकाश (३) जाजरू [दातखोतरणु
ख़लाल خلال पु० [अ.] (धातुनु)
ख़लास خلاص वि० [अ] पूरु; खलास (२) मुक्त (३) च्युत; भ्रष्ट
ख़लासी خلاصی पु० खलासी (२) स्त्री० मुक्ति; छुटकारो
खलियान کھلیان पु० खळु (२) ढेर
खलियाना کھلیانا स० क्रि० खाल उतारवी (२) खाली करवुं
ख़लिश خلش स्त्री० [अ] पीडा (२) चिंता (३) डंखवु ते
खली کھلی स्त्री०खोळ [सज्जन,मिलनसार
ख़लीक़ خلیق वि० [अ] सुशील;
ख़लीज خلیج स्त्री०[अ] अखात, खाडी
ख़लीता خلیطہ पु०[फा]जुओ 'खरीता'
ख़लीफ़ा خلیفہ पु० [अ.] अध्यक्ष(२) बुजरग (३) खलीफ (४) हजाम (५) दरजी (६) बवरची
ख़लील خلیل पु० [अ] साचो मित्र
ख़ल्क़ خلق स्त्री० [अ.] खलक, सृष्टि (२) मनुष्य मात्र
खवा کھوا पुं० खभो
खवाना کھوانا स०क्रि० 'खाना'नु प्रेरक
ख़वा(–व्वा)स خوا(-وّا)ص पु० [अ] खवास, दास
ख़वासिन خواصن स्त्री०दासी, खवासण
ख़वासी خواصی खवासनु काम, चाकरी
खवैया کھوّیا पुं० खानार [खसखस
ख़शख़ाश خشخاش स्त्री० [फा]

ख़स حس स्त्री०[फा] वीरणनो वाळो–खस (जेनी टट्टी बने छे) [सरकवुं
खसकना کھسکنا अ० क्रि० खसवु;
खसखसा کھسکھسا वि० भभरु, छूटु (२) बारीक, खसखस जेवु
ख़सख़ाना حس‌خانہ पु०[फा.] खसनी टट्टीओ बाधेलु घर के ओरडो [‘खसकना’
खसना کھسنا अ० क्रि० (प) खसवु,
ख़सम خصم पु० [अ] खसम, पति (२) मालिक (३) خصّم ‘ख़स्म’ शत्रु
ख़सरा خسرہ पु० [अ.] तलाटीनु खेतरोने अगेनु पत्रक (२) काचो रोजमेळ (३) ‘ख़ारिश’, खूजली (४) ओरी – माता नीकळे ते
ख़सलत خصلت स्त्री० [अ] स्वभाव; प्रकृति (२) आदत, टेव [नीचे पाडवुं
ख़साना کھسانا स०क्रि० नीचे खसेडवु,
ख़सासत خساست स्त्री० [अ.] ‘खसीस’-पणुं
खसिया کھسیا खसी کھسی पुं० बकरो (२) खसी करेल पशु (३) नपुसक
ख़सीस خسیس वि० [अ०] कजूस
खसोट,–टी کھسوٹ-ٹی स्त्री० (‘खसोटना’ परथी नाम)
खसोटना کھسوٹنا स०क्रि० जोरथी उखाडवु, खेंचवुं (२) छीनवु
ख़स्ता خستہ वि० [फा] छूटु, भभरु (२) दुःखी (३) भागेलु (४) घायल (नाम, –स्तगी)
ख़स्सी خصّی पु० [अ] जुओ ‘खसी’
खाँखर کھانکھر वि० पोलु (२) काणाकाणावाळु [कमी; ऊणप
खाँग کھانگ पु० काटो (२) स्त्री०
खाँचा کھانچا पु० (स्त्री० –ची) टोपलो; झाबा [खाड (२) (प) खाडो
खाँड کھانڈ स्त्री० साफ कर्या वगरनी
खाँडना کھانڈنا स०क्रि० खडवु; तोडवु (२) चाववु (३) खाडवुं
खाँड़ा کھانڑا पु० खाडु (२) खड; भाग
खाँभ کھانبھ पु० ‘खभा’ (२) परवीडियु, ‘खाम’ [मा बध करवु
खाँभना کھانبھنا स०क्रि० परवीडिया-
खाँवाँ کھانواں पु० पहोळी खाई
खाँसना کھانسنا अ०क्रि० [स. कासन] खासवु
खाऊ کھاؤ वि० खाउधरु, खूब खानार
ख़ाक خاک स्त्री० [फा.] खाख; धूळ. –उड़ना = नाश थई जवुं, धूळ ऊडवी. –उड़ाना या छानना = मार्या मार्या फरवु. -छानना = खूब तपास करवी
ख़ाकसार خاکسار वि०[फा.] अल्प, तुच्छ
ख़ाक-स्या(-सिया)ह خاک‌سیاہ (-سیاہ) वि० [फा] धूळधाणी–बळीने खाख थयेलुं
ख़ाका خاکہ पु० [फा] कशानी योजनानु स्वरूप (२) अंदाजपत्र (३) खरडो –उडाना = मश्करी करवी
ख़ाकी خاکی वि० [फा] माटीना रगनुं (२) वगर पायेलु खेतर (३) पु० राख चोळनार एक वैष्णव साधु (४) खाकीशाहनो अनुयायी
खाज کھاج स्त्री० खूजली
खाजा کھاجا पु० खाद्य (२) खाजु
खाट کھاٹ स्त्री० खाटलो, पलंगडी
ख़ातमा خاتمہ पु० [फा] खातमो (मृत्यु के अत)

खाता کھاتا पुं० वखार (२) खातु
ख़ातिम خاتِم पुं० [अ] खतम करनार
ख़ातिर خاطِر स्त्री० [अ] खातर; बरदास, सन्मान (२) अ० खातर, माटे
–में आना = ध्यानमा आववुं (२) लेखावु, वखणावुं [इच्छा मुजब
ख़ातिर–ख़्वाह خاطِرخواہ अ०
ख़ातिर-जमा خاطِرجمع स्त्री० [अ] विश्वास, खातरी [[अ] आदरसत्कार
ख़ातिर–तवाज़ा خاطِرتواضع स्त्री०
ख़ातिरदारी خاطِرداری स्त्री० [फा.] खातरदारी, बरदास, आदर [(२) खातरी
ख़ातिरी خاطِری स्त्री० खातर, आदर
खाती کھاتی स्त्री० सुतार (२) खादेली जमीन [घरनी खानदान स्त्री
ख़ातून خاتون स्त्री० [तु.] मोटा
खाद کھاد स्त्री० खातर
खादर کھادر पुं० नीची, क्यारीनी जमीन
ख़ादिम خادِم पुं० [अ] खिदमतगार; नोकर
खान کھان स्त्री० खाण (२) पुं० खान; सरदार (३) खावु ते के तेनी रीत के सामग्री
ख़ानए-ख़ुदा خانۂخدا पुं० [फा] मस्जिद [खोदनार (२) कडियो
खानक کھانک पुं० खाणियो, खाण
ख़ानक़ाह خانقاہ स्त्री० [अ.] फकीरोनो तकियो [खानान, खानोना खान
ख़ानख़ानाँ خانخاناں पुं०[फा] खान-
ख़ानगी خانگی वि० [फा] खानगी, अंगत (२) स्त्री० वेश्या
ख़ानदान خاندان पुं० [अ] वंश, कुल. –नी वि० खानदानवाळु, कुलीन
–नियत स्त्री० खानदानी, कुलीनता
ख़ानसामाँ خانساماں पुं० [फा] खानसामा
खाना کھانا स० क्रि० खावु (२) करडवु, डसवु मुँहकी खाना = खूब नीचु जोवुं
(२) हारवुं [(जेम के, डाकखाना)
ख़ाना خانہ पुं० [फा.] घर, जगा, खानुं
ख़ाना-ख़राब خانہخراب वि० खराब-खास्ता, पायमाल (२) लफंगु, 'आवारा' (नाम –बी) [लडाई (२) आंतर-युद्ध
ख़ाना-जंगी خانہجنگی स्त्री० घरनी
ख़ाना-तलाशी خانہتلاشی स्त्री०[फा.] झडती, तपास [गृहस्थीनु कामकाज
खानादारी خانہداری स्त्री० [फा.]
ख़ाना-नशीन خانہنشین वि० [फा.] (नाम –नी) कामकाज छोडी घर पकडीने बेठेलु
ख़ाना–पुरी خانہپُری स्त्री० [फा.] कोठाना खाना भरवा ते (२) वखत विताडवो ते [(नाम,–शी) घरबार वगरनु
ख़ाना-बदोश خانہبدوش वि० [फा]
ख़ाना-साज़ خانہساز वि०[फा]घेर बनेलु
खाम خام वि० [फा] (नाम, –मी) कमी, अधूरु, काचु, खामीवाळु –करना = ढांकवु, बन्ध करवु
खाम کھام पुं० 'खांभ', परबीडियुं (२) सांधो (३) खभ, थाभलो
खाम-ख़याली خامخیالی स्त्री० [फा] खोटो–भूलभरेलो ख्याल [अ० खामुखा
ख़ामख़ाह(–ही) خواہمخواہ(–ی)
खामना کھامنا स०क्रि० 'खांभना'(२) माटी के लोटथी कशानु मों बन्ध करवु
ख़ामोश خاموش वि० [फा] चूप, शांत, मौन (नाम, –शी)

ख़ायफ़ خائف वि० [अ.] कायर; डरपोक

ख़ाया خایہ पु० [फा] मरघीनु ईडुं (२) अंडकोश

खार کھار पु० क्षार (२) खारी माटी (३) धूळ

ख़ार خار पुं० [फा.] कांटो (२) खार; द्वेष. -खाना = दाझे बळवुं, द्वेष राखवो

खारवा کھاروا पुं० खारवो; खलासी (२) लाल जाडुं एक जातनुं कपडुं, 'खारुवा'

खारा کھارا वि० खारुं (२) पुं० एक चोखडो टोपलो (३) [फा] एक जातनुं लीटीदार कपडुं

खारिक کھارک पु० खारेक

ख़ारिज خارج वि० [अ०] बहिष्कृत; बातल (२) अलग, भिन्न [[फा.] खूजली

ख़ारिश (-श्त) خارش(-شت) स्त्री०

खारी کھاری वि० खारुं, 'खारा'

खारुआँ (-वा) کھاروآں(-وا) पु० एक जातनो लाल रंग के ते रंगवाळुं कपडुं

खाल کھال स्त्री० खाल, चामडी (२) नीची जमीन (३) खाडी (४) खाली जगा

ख़ाल خال पु० [अ.] शरीर परनो तल

ख़ाल-ख़ाल خال خال वि० कोई कोई; थोडुक; एकलदोकल

खाला کھالا वि० नीचुं -ऊँचा = ऊंचुं-नीचुं, असमान, (२) सांकनरसुं

ख़ाला خالہ स्त्री० [अ] मासी -जीका घर = सहेलुं काम

ख़ालिक़ خالق पुं० [अ.] सरजनहार; ईश्वर

ख़ालिस خالص वि० [अ] शुद्ध, निर्मळ

ख़ालिसा خالصہ पुं० [अ] खालसा - सरकारी जमीन (२) शीख

ख़ाली خالی वि० खालुं -जाना = खाली नकामुं जवुं (जेल निशान)

ख़ालू خالو पु० [अ] मासो

ख़ाविंद خاوند पु० [फा] खसम; पति (२) मालिक

ख़ास خاص वि० [अ.] खास, विशेष, 'आम'थी ऊलटुं (२) पोतानुं, खुद. -कर = खास करीने; प्रधानतः [मत्री

ख़ास-क़लम خاص قلم पुं० [अ] खानगी

ख़ासगी خاصگی पुं० [अ०] राजा के उमरावनो साथी (२) स्त्री० रखात

ख़ासदान خاصدان पु० [अ+फा] पानदानी

ख़ास-बरदार خاص بردار पुं० [फा] राजा के मोटा सरदार आगळ चालतो सिपाही

ख़ासा خاصہ पु० [अ.] राजभोग, मोटा लोकनुं खाणुं (२) एक जातनुं मलमल (३) वि० खासुं, रूडुं (४) स्वस्थ, नीरोगी (५) सुंदर (६) पूरुं

ख़ासियत خاصیت स्त्री० [अ] खास गुण, लक्षण, स्वभाव; विशेषता

ख़ास्सा خاصّہ पु० [अ] खास गुण, खासियत

ख़ाह-मख़ाह خواہ مخواہ अ० खामुखा

खिँचना کھنچنا अ०क्रि० खेंचवुं (२) अनुराग कम थवो (३) भाव तेज थवो

खिँचाई کھنچائی अ०क्रि० खेंचवानी क्रिया के तेनी मजूरी

खिचड़वार کھچڑوار पुं० मकरसंक्रांति

खिचड़ी کھچڑی स्त्री० [स. कृसर] खीचडी (२) 'खिचडवार' -पकाना = गुप्त कांई सलाह थवी ढाई चावलकी खिचडी अलग पकाना = सौनी संमति विरुद्ध के अलग कांई करवुं

खिचाँव کھچاؤ पु० खेंच, ताण
खिजलाना کھجلانا अ०क्रि० खिजावु (२) स०क्रि० खीजववु [पानखर ऋतु
ख़िज़ाँ خزاں स्त्री० [फा.] हेमन्त;
ख़िज़ाब خضاب पु० [अ] वाळनो कलप
खिजालत خجالت स्त्री० [अ] शरम, लज्जा [(खिझाना–प्रेरक)
खिझना کھجھنا अ०क्रि०जुओ 'खीजना'
खिडकी کھڑکی स्त्री० बारी
ख़िताब خطاب पु० खिताब, इलकाब
ख़ित्ता خطّہ पु० [अ] देश, प्रदेश
ख़िदमत خدمت स्त्री० [अ] सेवा, बरदासचाकरी
ख़िदमत-गुजार خدمت گذار वि० [फा] (नाम,–री) स्वामिभक्त सेवक
ख़िदमती خدمتی वि० खिदमतगार; सेवा करनार (२) खिदमत संबंधी
खिनखिनाना کھنکھنانا अ०क्रि० नाकमांथी गणगणता रोवु ['खयानत'
ख़ियानत خیانت स्त्री० जुओ
खियाना کھیانا अ०क्रि० घसाई जवुं (२) 'खिझाना'
ख़िरद خرد स्त्री० [फा] अक्कल
ख़िरद-मंद خردمند वि० [फा] अक्कलमंद, बुद्धिशाळी [रायण के रायणु
खिरनी کھرنی स्त्री० [क्षीरिणी]
ख़िरमन خرمن पु० [फा] जुओ 'खलियान' [गुजारो, सांथ (२) खंडणी
ख़िराज خراج पु० [अ] कर, माल-
ख़िराम خرام स्त्री० [फा] चाल (२) मस्त चाल
ख़िरामाँ خراماں वि० [फा] मस्तानी चाले चालनारु –ख़िरामाँ=धीरे धीरे; मस्त चाले (चालवु) [कूदतुं
खिलंदरा(ड़ा) کھلندرا(ڑا) वि०खेलतुं
ख़िलअत خلعت स्त्री०[अ.] खिल्लत; राजा तरफथी माननो पोशाक
ख़िलक़त خلقت स्त्री० [अ.] सृष्टि (२) भीड
खिलकौरी کھلکوری स्त्री० खेल;गमत
खिलखिलाना کھلکھلانا अ०क्रि० खीखी हसवु ['खिलअत' जुओ
खिलत(–ति) کھلت(–ت) स्त्री०
खिलना کھلنا अ०क्रि० खीलवु (२) शोभवु (३) वच्चेथी फाटवुं (४) अलग अलग थवु, छूटु पडवु
ख़िलवत خلوت स्त्री०[अ]'खलवत'; एकांत जगा –ख़ाना='खलवत-खाना'
खिलवाड کھلواڑ पु० जुओ 'खेलवाड'
खिलाई کھلائی स्त्री० खावु के खवडाववु ते (२) आया, बच्चाने राखनार स्त्री
खिलाऊ کھلاؤ वि० उदार
खिलाड(–डी) کھلاڑ(–ڑی) पु० (स्त्री० –डिन) खेलाडी (२) जादूगर
खिलाना کھلانا स०क्रि० 'खेलना', 'खाना', 'खिलना'नु प्रेरक [विरुद्ध
ख़िलाफ़ خلاف वि० [अ.] सामेनु;
ख़िलाफ़-गोई خلاف گوئی स्त्री० [फा] जूठु बोलवु ते
ख़िलाफ़त خلافت स्त्री० [अ] इस्लामना खलीफनु पद
ख़िलाफ-दस्तूर خلاف دستور
ख़िलाफ-मामूल خلاف معمول वि० [फा] रूढि विरुद्ध
ख़िलाफ़-वर्ज़ी خلاف ورزی स्त्री० [अ+फा] अवज्ञा (२) अयोग्य वर्तन

ख़िलाल خلال स्त्री० [अ.] रमत, बाजीमां हार (२) जुओ 'खलाल (३) अंतर
खिलौना کھلونا पु० खिलोणुं, रमकडुं
ख़िल्त خلط पु०[अ.]शरीरनी कफ धातु
खिल्त-मिल्त خلط ملط वि० मिश्रित मेगु [मजाक(२)पाननु मोटु बीडुं(३)खीली
खिल्ली کھلی स्त्री० खेल, हासी,
ख़िश्त خشت स्त्री० [अ] ईंट (वि० –श्ती) ['खसकना' जुओ
खिसकना کھسکنا अ० क्रि०
खिसाना کھسانا अ० क्रि० जुओ 'खिसियाना' [खोट; हानि
ख़िसारा خساره पु० [अ] घट,
खिसियाना کھسیانا अ०क्रि० खिसियाणुं पडवु, शरमावुं (२) रिसावु
खिसी کھسی स्त्री० शरम (२) धृष्टता
खींच کھینچ स्त्री० खेंच
खींचतान کھینچ تان, **खींचाखींची** کھینچا کھینچی, **खींचातानी** کھینچا تانی स्त्री० खेंचताण
खींचना کھینچنا स०क्रि० खेंचवुं
खीज,–झ کھیج(–جھ) स्त्री० खीज
खीज(झ)ना کھیجنا(–جھنا) अ० क्रि० खीजवु, खिजावु
खीन کھین वि०क्षीण[नाम ता,–ताई]
खीर کھیر स्त्री० दूधपाक
खीर चटाना کھیر چٹانا बाळकने पहेलवहेलु अन्नप्राशन कराववु
खीरा کھیرا पु० [स क्षीरक] काकडी जेवु एक फळ
खीरी کھیری स्त्री० ढोरनु वावलुं, 'वाख' (२) जुओ 'खिरनी'

खील کھیل स्त्री०धाणी(२)कील,खीली
खीली کھیلی स्त्री० 'खिलली'; पाननो बीडो [मस्ती
खीवन,–नि کھیون،–ن स्त्री० मदनी
खीस کھیس स्त्री० खीज, क्रोध (२) लज्जा; शरम (३) दांतरापणुं (४) करेड (५) वि० नष्ट, पायमाल [(२) थेली
खीसा کھیسا पु० [फा कीसा] खीसुं
खुआर کھوار वि० खुवार; 'ख्वार' (नाम –री) [निर्धन
खुक्ख کھکھ वि० [शुष्क] खाली;
ख़ुगीर خوگیر पु० [फा. ख़ोगीर] खोगीर; घोडानु जीन,नमदो **–की भरती** =नकामी वस्तुओ के लोकोनो जथो
खुचर کھچڑ **खुचुर** کھچر स्त्री० खणखोद, दोषदृष्टि
खुजलाना کھجلانا स० क्रि० खजवाळवुं (२) अ० क्रि० खंजवाळ आववी
खुजलाहट کھجلاہٹ स्त्री० खजवाळ; खूजली
खुजली کھجلی स्त्री० खूजली
खुजाना کھجانا स०क्रि०(२) अ०क्रि० जुओ 'खुजलाना'
खुटक کھٹک स्त्री० 'खटक', खटको, आशंका
खुटना کھٹنا अ०क्रि० खूटवु; पूरु थवुं
खुटपन(–ना) کھٹپن(–نا) पु०, **खुटाई** स्त्री० खोटापणुं; दोष
खुटाना کھٹانا अ०क्रि० 'खुटना' जुओ
खुट्टी کھٹی स्त्री० रेवडी
खुट्टी کھٹھی स्त्री० जुओ 'खुरड
खुड्डी, (–ड्ढी) کھڈی، (–ڈھی) स्त्री० जाजरूनो खाडो के पगनी वेठक

·खुतबा خطبہ पु० [अ] तारीफ; स्तुति (२) प्रवचन (जेमके, जुमानी नमाज बाद, पेगंबर वगेरेनी प्रशंसा करीने अपातुं
खुत्थी,–थी کھتّھی،کتھی स्त्री० खूपरो, जडियु (२) अनामत (३) पैसा राखवानी वासळी (४) संपत्ति
·खुद خود अ० [फा.] स्वय, जाते. –ब खुद = आपोआप [[फा] आत्महत्या
·खुदक(कु)शी خودک(کُ)شی स्त्री०
खुद-काम,-ग़रज़ خودکام،-غرض वि० [फा] स्वार्थी; आपमतलबी
·खुदकुशी خودکشی स्त्री० जुओ 'खुदकशी' [स्त्री० स्वमान
·खुददार خوددار वि० स्वमानी –री
खुदना کھدنا अ० क्रि० खोदावु
खुद-नुमा خودنما वि० [फा.] (नाम, –माई स्त्री०) अभिमानी, आप-बडाई करनार
खुद-परस्त خودپرست वि० [फा.] स्वार्थी, मतलबी (२) मगरूर [स्वतन्त्र
·खुद-मुख़्तार خودمختار वि० [फा]
खुदरा کھدرا पुं० फुटकर चीज
·खुदरौ خودرو वि० [फा.] आपोआप ऊगनारु, जंगली (झाड के छोड)
खुदवाई کھدوائی स्त्री० खोदवानु काम के मजूरी
खुदवाना کھدوانا स० क्रि० खोदाववु
·खुद-सिताई خودستائی स्त्री० [फा.] आत्मश्लाघा
·खुदा خدا पु० खुदा, परमेश्वर
खुदाई کھدائی स्त्री० खोदवानु काम के मजूरी

·खुदाई خدائی स्त्री० [फा] ऐश्वर्य
·खुदाका घर خداکاگھر पुं० मसीद
·खुदा-तर्स خداترس वि० [फा.] ईश्वरथी डरनार (२) दयालु [ईश्वरदत्त
·खुदा-दाद خداداد वि० [फा.]
·खुदा नख़्वास्ता خدانخواستہ = खुदा न करे, न करे नारायण –
·खुदाया خدایا अ० [फा] या खुदा! हे राम!
·खुदावंद خداوند पुं० [फा.] मालिक; स्वामी (२) मोटा लोक माटे संबोधन – खुदावत
·खुदा-हाफ़िज़ خداحافظ श० प्र० [फा.] खुदा-हाफज, 'ईश्वर तमारु रक्षण करो' एवो विदाय-बोल
·खुदी خودی पु० [फा] अभिमान, शेखी
खुद्दी کھدّی स्त्री० चोखादाळ वगेरेनु कोरमु
खुनक خنک वि० [फा] ठंडु; शीत
खुनकी خنکی स्त्री० [फा] टाढक, शरदी
खुनस کھنس स्त्री० (वि०, –सी) खुन्नस; क्रोध
खुनसाना کھنسانا अ० क्रि० क्रोधे भरावु
·खुफ़िया خفیہ वि० [अ] गुप्त; छूपुं
खुफ़िया-पुलीस خفیہ پولس स्त्री० छूपी पोलीस
·खुम خم पु० [फा] दारूनु वासण
खुम-कदा,–ख़ाना خمکدہ،-خانہ पु० [फा] दारूनी दुकान [मुसलमान फकीर
खुमरा خمرا पु० (स्त्री० –री) एक
·खुमार خمار [अ.] पु०, –री स्त्री० खुमारी; मद (२) नशो ऊतर्ये जणाती थकावट (३) जागरणनी असर

खुमी کھُمی स्त्री० दांतमा जडावाती सोनानी खीली (२) हाथीना दांत पर चडावाती खोळी (३) बिलाडीना टोप जेवी वनस्पति
खुर کھُر पु० [स] चोपगानी खरी
खुरखुरा کھُرکھُرا वि० खडबचडुं, 'खरदरा'
खुरचन کھُرچن स्त्री० खुरचन; उखाडी उझरडी एकठु करेलु ते
खुरचना کھُرچنا [स क्षुरण] उखाडवु; उझरडवु [मोटो थेलो
.खुरजी خُرجی स्त्री०[फा.] खुरजी (२)
खुरदरा کھُردرا वि० जुओ 'खरदरा'
खुरदा کھُردا पु० जुओ '.खुर्दा'. –करना = परचूरण करावबु, वटाववु
खुरपका کھُرپکا पु० ढोरनो (मों के खरीनो) एक रोग [खूरपी
खुरपा کھُرپا पु० [सं क्षुरप्र] मोटी
खुरपी کھُرپی स्त्री० खूरपी
.खुरमा خُرما पु० [अ] खुरमु–एक मीठाई (२) खारेक [खुरशेद, सूरज
.खुरशीद خُورشید पु० [फा]
खुराक خُوراک स्त्री० [फा] खोराक
.खुराकी خُوراکی स्त्री० [फा] खोराकी
.खुराफ़ात خُرافات स्त्री० [अ] बेहूदी नकामी वात (२) गोळ (३) बखेडो
.खुरिश خُورِش स्त्री० [फा.] खावा-पीवानी सामग्री; सीधुसामान
खुरी کھُری स्त्री० खरीनु चिह्न
खुर्द خُرد वि० [फा.] नानु,छोटु,सूक्ष्म
खुर्दबीन خُردبین स्त्री० [फा] सूक्ष्मदर्शक यन्त्र [भ्रष्ट, खेदानमेदान
.खुर्दबुर्द خورد بُرد अ०[फा.] नष्ट-

खुर्दरा کھُردرا वि० 'खुरदरा' जुओ
.खुर्दा خُردہ पुं० [फा.] परचूरण; खुरदो (२) नानी मोटी चीज
.खुर्रम خُرّم वि०[फा] प्रसन्न; खुश (नाम –मी) [(३) लुच्चुं, चालाक
खुर्राट کھُرّاٹ वि० वृद्ध अनुभवी
खुलना کھُلنا अ०क्रि०खूलवु.खुलकर = खुलासाथी, बरोबर
खुला کھُلا वि० खुल्लु
.खुलासा خُلاصہ वि० [अ] खुल्लुं (२) पु० साराश (३) खुलासो
.खुलूस خُلوص पु० [अ.] सरळता; पवित्रता (२) श्रद्धा
खुले आम, –ख़जाने, –मैदान, کھُلے عام، –خزانے، –میدان
खुलमखुल्ला کھُلم کھُلّا अ० जाहेरमां, खुल्लखुल्ला
खुल्क़ خُلق पुं०[अ.]सुशीलता,सज्जनता
.खुश خُوش वि० [फा.] खुशी, राजी (२) सारु [भले पधार्या
.खुश आमदेद خُوش آمدید [फा]
खुश-क़िस्मत خُوش قِسمت वि० (नाम, –ती स्त्री०) नसीबवान
खुश-ख़त خُوش خط वि० [फा.] सुदर अक्षरवाळु (२) पु० सुदर लखाण
खुशख़बर خُوش خبر वि०[फा.] खुश खबर कहेनार [खुश खबर,शुभ समाचार
खुश-ख़बरी خُوش خبری स्त्री०[फा.]
.खुश-खुल्क़ خُوش خُلق वि० [फा.] उत्तम स्वभावनु, सज्जन
खुश-गवार خُوش گوار वि० [फा.] प्रिय, मनोहर

खुशगुलू خوش گلو वि० [फा.] मधुर स्वरवाळुं
खुश-ज़ायका خوش ذائقه वि०[फा] स्वादिष्ट [सासु
खुश-दामन خوش دامن स्त्री०[फा.]
.खुश-बख्त خوش بخت वि० [फा] सुखी [सुगन्ध ०दार वि० सुगन्धी
.खुश-बू خوشبو स्त्री० [फा.] खुशबो,
.खुश-हाल خوشحال वि० [फा.] खुशाल, सुखी
खुशामद خوشامد स्त्री०[फा]खुशामत
खुशामदी خوشامدی वि० [फा] खुशामतियु. -टट्टू पु० खुशामतियो
.खुश्क خشک वि० [फा] शुष्क, सूकुं, नीरस. -साली स्त्री० सूकु वर्ष
.खुश्की خشکی स्त्री० [फा.] शुष्कता (२) खुशकी;
खुसर خسر पुं० [फा] ससरो
खुसरवाना خسروانه वि०[फा] शाही, राजवी स्थळ
खुसरू خسرو पु० [फा] वादशाह
खुसिया خصیه पु०[अ] अंडकोश
खुसूफ़ خسوف पु० [अ] चंद्रग्रहण
खुसूमत خصومت स्त्री०[अ.] दुश्मनी
खुसुस خصوص अ० खसूस; खास
खुसूसन् خصوصاً अ० [अ] खास करीने,खसूस [[अ] खासियत,विशेपता
खुसूसियत خصوصیت स्त्री०
.खूंखार خونخوار वि० [फा] लोही पीनार (२) खूनखार, क्रूर, भयकर
खूँट کھونٹ पु० खुणो (२) तरफ; बाजु (३) खड (४) स्त्री० कानतो मेल (५) पूछपरछ, टोकवुं ते

खूँटना کھونٹنا स०क्रि० पूछवु गाछवुं, टोकवु (२) खूटवुं, कम थवु
खूँटा کھونٹا पु० ढोरनो खीलो; खूंटो
खूँदना کھوندنا अ०क्रि० खूंदवु, गूंदवु (२) ऊछळीने—बादडवुं
.खूँ-रेज़ خونریز वि०[फा.]लोही रेडनारु
.खूँ-रेज़ी خونریزی स्त्री०[फा.]खूनरेजी
.खू خو स्त्री० [फा.] आदत, खो
खूटना کھوٹنا अ० क्रि० खूटवु—कम थवु के पूरु थवुं (२) बंध थवुं
खूद, کھود खूदड(—र) کھودڑ(-ر) पु० वस्तुने साफ कर्ये नकामो रहेतो कचरो; कचरापटी
.खून خون पु० [फा] खून(लोही,हत्या) (वि० —नी खूनी.) -सफ़ेद होना= स्नेह सुजनता जतां रहेवां
.खूब خوب वि० [फा] अच्छु, उमदा (२) अ० अच्छी रीते
.खूब-कलाँ خوب کلاں स्त्री०, [फा] एक घासना बीज
.खूबानी خوبانی स्त्री० [फा.] जरदाळु
.खूबी خوبی स्त्री० [फा] भलाई, उमदापणु (२) विशेषता, खूबी
खूसट,—र کھوسٹ-ر पु० उल्लु (२) वि० शुष्क, अरसिक
खेकसा کھیکسا खेखसा کھیکھسا पु० कंकोडु [गाम; खेडु
खेडा کھیڑا पुं० [सं. खेट] नानु
खेत کھیت पुं० खेतर (२) रणक्षेत्र. —आना=लडाईमा मरवु -कमाना= खेडखातर करी सारी खेती करवी (२) पाक उत्पन्न करवो —करना=लडवु, युद्ध करवु. —रहना='खेत आना' जुओ

खेतिहर کھیتہر पु० खेडूत
खेतीबाडी(–री) کھیتی باڑی(-ری) स्त्री० खेती, खेतीवाडी [पीछो पकडवो
खेदना کھیدنا सं०क्रि० खदेडवुं (२)
खेदा کھیدا पुं शिकार
खेना کھینا स०क्रि० हलेसवु, नाव हाकवी (२) समय काढवो
खेप کھیپ स्त्री० आटो, फेरो (२) एक आंटामां लदाईने अणाय तेटलुं. –भरना=खेपनो भार लादवो
खेपना کھیپنا स०क्रि० [स. क्षेपण] विताडवुं, गुजारवु [गायन के नाच
खेमटा کھیمٹا पु० एक प्रकारनु
ख़ेमा خیمہ पुं० [अ.] तंबू –गाह पु० ज्यां घणा तबू लाग्या होय ते जगा
खेलवाड़ کھیلواڑ पु० खेल, क्रीडा, तमासो (२) गमत; मजाक
खेलवाडी کھیلواڑی वि० भारे रमनार (२) मजाकी, विनोदी
खेलाडी کھیلاڑی वि० जुओ 'खेल-वाडी' (२) पु० खेलाडी (३) तमासो करनार
खेलार کھیلار पु० जुओ 'खेलाड़ी'
खेवट کھیوٹ पु० खेवट, , सुकानी (२) तलाटीनो एक चोपडो
खेवना کھیونا स०क्रि० 'खेना', नाव चलाववी
खेवा کھیوا पु० नावमां नदी पार करवी ते के तेनुं भाडु (२) वार; समय
खेवाई کھیوائی स्त्री० नाव चलाववी ते के तेनी मजूरी
ख़ेश خویش वि० [फा. ख्वेश] पोतानु (२) पु० सगु

खेस کھیس पु० ओढवा पाथरवा माटेनी एक जातनी जाडी चादर
खेह(०र) کھیہ(ر) स्त्री० खेर, खेरंटो, धूळ
खैर کھیر पुं० खेर वृक्ष [खेर, भले
ख़ैर خیر स्त्री० [फा] क्षेमकुशळ (२) अ०
ख़ैरअंदेश خیراندیش, –ख़्वाह خیرخواہ- वि० [फा.] शुभचिंतक, खेरखाह
ख़ैर-आफ़ियत خیرعافیت [फा.] क्षेमकुशळ
ख़ैर-बाद خیرباد पु० [फा.] 'कुशळ हो' एवो विदाय–बोल
ख़ैर-मक़दम خیرمقدم पु० [अ] स्वागत; भले पधारो
ख़ैरात خیرات स्त्री० [अ.] खेरात; पुण्यदान(वि०–ती) [खेरियत, राजीखुशी
ख़ैरियत خیریت स्त्री० [फा.]
खोंच کھونچ स्त्री० खूच (जेम के, कपडामा काटो भरावाथी)
खोंड़ा کھونڑا वि० खाडु; अपग (२) आगला दात विनानु
खोंता کھونتا पुं० माळो (पक्षीनो)
खोंसना کھونسنا स०क्रि० खोसवुं
खोई کھوئی स्त्री० धाणी (२) शेरडीनो कूचो (३) वरसादमा माथे ओढातो कामळो
खोखला کھوکھلا वि० पोलु
खोगीर کھوگیر पुं० [फा ख़ोगीर] घोडानु जीन; नमदो
खोज کھوج स्त्री० खोळ; तपास
खोजना کھوجنا स० क्रि० खोळवु, ढूंढवु, तपासवु [खोळ करनार, जासूस
खोजी,(-जिया) کھوجی،(-جیا) पु०
खोट کھوٹ स्त्री० [सं] दोष, बूराई (२) हलकी वस्तुनुं मिश्रण

खोड کھوڑ स्त्री० देवनो कोप
खोड़रा کھوڑرا पु० कोटर, झाडनी बखोल
खोता کھوتا पुं० पक्षीनो माळो
ख़ोद خود पु० [फा.] बख्तरनो टोप
खोदना کھودنا स० क्रि० खोदवु (२) कोतरवु (३) भोंकवु, खोसवुं, खोरवु
खोदाई کھودائی स्त्री० 'खुदाई'
खोना کھونا स० क्रि० खोवुं (२) बगाडवु (३) अ० क्रि० खोवावु [खूमचो
खोन्चा کھونچا पु० [फा. ख़्वान्चा]
खोपड़ा,–रा کھوپڑا،را पु० खोपरी (२) माथु (३) कोपरु के नारियेळ
खोपड़ी,–री کھوپڑی،ری स्त्री० खोपरी के माथु
खोपा کھوپا पु० छापरा के मकानना रस्ता पर पडतो खूणो, करो (२) अबोडो
ख़ोय خوے स्त्री० [फा. ख़ू] खो, आदत
खोया کھویا पु० 'खोवा', मावो
खोर کھور स्त्री० साकडी गली (२) स्नान (३) ढोरनी गमाण (४) जुओ 'खोड'
ख़ोर خور वि० [फा.] खानार (समासमा उदा० नशाखोर)
खोरना کھورنا अ० क्रि० नाहवुं
खोरा کھورا पु० कटोरो (२) पाणीनु पात्र (३) वि० खोडु, अपंग, 'खोंडा'
खोल (خول) کھول पु० खोळ; गलेफ (२) उपरनी चामडी (जे प्राणी उतारे छे); कांचळी (३) मोटो ओछाड
खोली کھولی स्त्री० खोळ; गलेफ
ख़ोशा خوشہ पु० [फा.] अनाजनुं डूंडु के फळनी लूम
खोह کھوہ स्त्री० गुफा, खो

खौं کھوں स्त्री० खाडो (२) अन्न राखवानु भोंयरु
ख़ौज़ خوض पु० [अ] गहन विचार
ख़ौफ़ خوف पुं० [अ.] खोफ; डर (वि० –नाक)
खौर کھور स्त्री० तिलक, 'टीका' (२) स्त्रीओनु माथानु एक घरेणुं
खौरना کھورنا स० क्रि० तिलक करवुं (२) 'खौर' पहेरवुं
खौलना کھولنا अ० क्रि० ऊकळवु
खौलाना کھولانا स० क्रि० प्रवाही गरम करवु [खेल; क्रीडा
ख़्याल خیال पु० जुओ 'ख़याल' (२)
ख़्याली خیالی वि० कल्पित (२) खेल करनार –पुलाव पकाना = शेखचल्लीना तरग करवा [ख्रिस्ती
ख्रिष्टान کھرسٹان पुं० 'क्रिस्तान',
ख्रीष्ट کھریسٹ पु० ईशु ख्रिस्त
ख़्वाँ خواں वि० [फा.] (समासने अंते) कहेनार, गानार, पढनार एवा अर्थमा
ख़्वाँदा خواندہ वि० [फा.] भणेल, शिक्षित
ख़्वाजा خواجہ पु० [फा] मालिक; सरदार (२) सद्गृहस्थ (३) व्यंढळ
ख़्वाजा-सरा خواجہ سرا पुं० [फा] खोजो, रणवासमां राखवा नपुंसक बनावेलो ते
ख़्वान خوان पु० [फा] थाळ, मोटी थाळी
ख़्वानचा خوانچہ पु० [फा] 'खोन्चा', खूमचो (२) नानी थाळी
ख़्वाब خواب पु० [फा] निद्रा (२) स्वप्न
ख़्वार خوار वि० [फा] [नाम, –री स्त्री०] खुवार, पायमाल (२) तिरस्कृत

ख़्वास्तगार خواستگار वि० [फा.] [नाम, –री स्त्री.] इच्छुक

ख़्वाह خواہ अ० [फा.] अथवा (२) स्त्री० इच्छा

ख़्वाह-मख़्वाह خواہ مخواہ अ० [फा.] जरूर, अवश्य; खामुखा

ख़्वाहिश خواہش स्त्री० [फा.] खाएश, इच्छा

ग

गंग-बरार گنگ برار पुं० [गंगा + फा. बरार] गंगानो के कोई नदीनो कांप ठरी नीकळी आवेली जमीन, 'डेल्टा'

गंग-शिकस्त گنگ شکست पुं० [गंगा + फा. शिकस्त] नदीथी तणाई के धोवाई गयेली जमीन

गंगाल گنگال पुं० 'कडाल', धातुनु पाणीनु एक मोटु वासण

गंगालाभ گنگالابھ पुं० [स.] मृत्यु

गंगासागर گنگاساگر पुं० गंगानो समुद्र-संगम (२) एक जातनी मोटी झारी

गंज گنج पुं० माथानी ताल (२) स्त्री० खजानो (३) ढेर, गज

गंजा گنجا वि० माथे तालवाळुं

गँजिया گنجیا स्त्री० जाळीदार गूथेली थेली [गंजी, ढग

गंजी گنجی स्त्री० गंजीफराक (२)

गंजी گنجی गंजेड़ी گنجیڑی वि० गजेरी [गंजीफो

गंजीफा گنجیفہ पुं० [फा] पानानो

गँठकटा گنٹھکٹا पुं० जुओ 'गिरहकट'

गँठजोड़ा گنٹھجوڑا गँठबंधन گنٹھبندھن पुं० वर कन्यानां वस्त्र गाठवानी क्रिया

गँडा گنڈا पुं० गांठ (२) मतरेलो दोरो (३) पक्षीना गळानो काठलो (४) आडी लीटीओनी हार, चटापटा (जेम के साप पर) (५) चार कोडी जेटलां दाम

गँड़ासा گنڈاسا पुं० (स्त्री० –सी) घासचारो कापवानु ओजार

गंदगी گندگی स्त्री० [फा] गंदकी

गँदला گندلا गंदा گندہ [फा.] वि० गंदु

गंदुम گندُم पुं० [फा., स गोधूम] घउं

गंदुमी گندُمی वि० घउंवर्णु

गंधी گندھی पुं० तेल अत्तर वेचनार (२) वरसादमां थतुं माकणियु जीवडु

गँव گَوں स्त्री० अवसर; मोको (२) मतलब, प्रयोजन, (३) उपाय, युक्ति

गँवई گنوئی स्त्री० (वि –इयाँ) गामनी वस्ती [गुमाववुं

गँवाना گنوانا स० क्रि० (स. गमन)

गँवार,–रू گنوار، ـرُو वि० गमार (२) गामडियु

गँवारी گنواری स्त्री० गमारपण (२) गमार स्त्री० (३) वि० गमार जेवुं (४) बदसूरत

गँसना گنسنا स० क्रि० बरोबर जकडवु के गांठवुं के वांधवु (२) ठांसीने वणवुं (३) अ० क्रि० ठसोठस वणावुं के भरावुं, ठासावुं [ठासेलु

गँसीला گنسیلا वि० अणीदार (२)

गईबहोर گئی بہور वि० खोवाई गयेलाने फरी देनार के वगडेलाने सुधारनार

गऊ گئو स्त्री० गाय

गच گچ पु०गच दईने पेसी जवुं ते (२) चूना वगेरेथी करेली पाकी फरस के ते करवानो चूनो वगेरे मसालो (३) गची; अगाशी [चूना इ०नुं काम

गचकारी گچکاری स्त्री० 'गच'नु के

गज़ گز पुं० [फा] गज; वार. —इलाही =अकबरनो ४१ आगळनो गज

गज़क گزک पु०[फा]दारू पीने करातो नास्तो (२) तलपापडी (३) नास्तो

गज़ट گزٹ पु० सरकारी गेझेट

ग़ज़ब عضب पु०[अ] गजब (२) कोप

ग़जबका عضب کا वि० अपूर्व, विलक्षण

गजर گجر पु० गजर, चोघडिया

गजर दम گجر دم अ० सवारे

गजरा گجرا पु० फूलमाळा (२) गजरो —काडानुं एक घरेणु

ग़ज़ल غزل स्त्री० [अ] फारसी उर्दूमा एक प्रकारनी कविता

ग़ज़ाल غزال पु० [अ] हरणनुं बच्चु

गज़ी گزی स्त्री० [फा] गजियुं

गज्झा گجھا पुं० गज, ढेर

गझिन گجھن वि० गाढ़, घट्ट

गटकना گٹکنا स० क्रि० गटकावबु, गट करी जवु,खाई हडप करी जवुं [सहवास

गटपट گٹ پٹ स्त्री० अधिक मेळ,

गट्टा گٹا पु० कांडुं (२) घूटण (३) गांठ (४) हूकानो मेर (५) एक मीठाई

गट्ठर گٹھر पु० मोटी गांसडी

गट्ठा گٹھا पु० 'गट्ठर'(२)गठ्ठो, गाठियो (जेमके डुगळीनो)

गट्ठी گٹھی स्त्री० नानो गठ्ठो के गांसडी (२) गाठ

गठन گٹھن स्त्री० रचना, बनावट

गठना گٹھنا अ० क्रि० गाठवु, जोडवु (२) गोठवुं, फावबु आववुं; बनवुं (३) दाव के गुप्ततामा सामेल थवु

गठरी گٹھری स्त्री० गांसडी, पोटलु(२) जमा करेली मिलकत. -मारना=धन ठगवु, धूती आणवुं

गठिया گٹھیا स्त्री० थेलो; खुरजी (२) साधाना दरदनो एक रोग

गठियाना گٹھیانا स०क्रि०गांठ मारवी

गठीला گٹھیلا वि० (स्त्री० —ली) गाठाळु (२) मजबूत [ते, मित्रता

गठौत,-ती گٹھوت، تی स्त्री० गोठवु

गड گڈ पुं० [सं] आड (२) ओथ (३) वाड (४) गढ

गडदार گڈدار पु० हाथी जोडे भालो लई चालनार माणस

गडना گڈنا अ०क्रि० गडवु; पेसी जवुं (२) शरीरमां भोकावा जेवुं दर्द थवुं (३) गडावु, दटावु, दफन थवु (४) स्थिर थवु, जामवुं. गडे मुर्दे उखाडना= गईगुजरी पाछी काढवी

गडपना گڈپنا स०क्रि० जुओ 'गटकना'

गडबड گڑبڑ वि० ऊंचुनीचु (२) अव्यवस्थित (३) पु० अव्यवस्था, गरबड (४) गोटाळो, उपद्रव

गड़बडझाला گڑبڑجھالا गड़बडाध्याय گڑبڑادھیاے पुं० गोलमाल; गोटाळो

गड़बड़ाना گڑبڑانا अ०क्रि० गरबडमां पडवु (२) बगडवु, गोटाळो थवो (३)

स० क्रि० गरबडमां नांखवु (४) वगाडवुं (५) चकरावा के भुलावामां पाडवुं
गड़बड़ी گڑبڑی स्त्री० जुओ 'गडबड'
गड़मड (گڈ مڈ) گڑمڑ वि० सेळभेळ; मेगुं, एकठु
गड(–ड़े)रिया گڑ(-ڑے)ریا पुं० गडेरियो; भरवाड
गड़हा گڑہا पुं० 'गड्ढा' जुओ
गड़ा گڑا पु० 'गड्ड', ढेर; ढगलो
गड़ाना گڑانا स० क्रि० भोंकवु, 'गडना'नु प्रेरक (२) दटाववुं; गडाववु
गडारी گڑاری स्त्री० गोळाकृति (२) घेरावो, घेर (३) गरगडी (४) 'गडा'; आडी लीटीओनी हार
गड़ुई گڑوئی स्त्री० नानो 'गडवा'; झारी
गड़ुवा گڑوا पु० नाळचावाळो लोटो–गडवो
गड्ड گڈّ पु० (स्त्री० –ड्डी) गज, थोकडी, खरकलो, गडी (२) खाडो
गड्डा گڈّا पुं० गाडु
गड्ढा گڈّھا पुं० खाडो
गढंत گڑھنت वि० बनावटी, कल्पित (वात) [(२) आकृति
गढ़न گڑھن स्त्री० 'गठन', घडवु ते
गढ़ना گڑھنا स० क्रि० घडवु, बनाववुं (२) घडी काढवु (३) घडी नाखवुं; मारवुं
गढ़ाई گڑھائی स्त्री० घडवानुं काम के मजूरी
गढ़ाना گڑھانا अ० क्रि० मुश्केली पडवी के मुश्केल थवु (२) 'गढ़ना'नु प्रेरक
गढि(–ढै)या گڑھیا(-ھیٔا) पु० घडनारो
गत گت स्त्री० गति, दशा –**बनाना**= दुर्दशा करवी; टीपवु
गतका گتکا पुं० ढाललकडी के ते खेलवानी लाकडी
गत्ता گتّا पुं० कागळनी थोकडी
गत्ताल खाता گتّال کھاتا पुं० मांडी वाळवानी रकमनुं खातुं
गद گد पु० [स] रोग (२) विष
गदका گدکا पुं० जुओ 'गतका'
ग़दर غدر पु० [अ. गद्र] उपद्रव, खळभळाट (२) बळवो
गदरा(०ना) گدرا(نا) वि० पाकवा आवेलु नरम (फळ इ०)
गदराना گدرانا अ० क्रि० (फळ) पाकवा पर आववु, नरम थवु (२) जुवानीथी शरीर भरावा लागवु (३) आंख आववी (४) गद्दु थवुं
गदला گدلا वि० जुओ 'गँदला'
गदहपचीसी گدہپچیسی स्त्री० गध्धापचीसी [गधेडुं (२) [स] वैद्य
गदहा گدہا पुं० [स्त्री० –ही] 'गधा',
गदा گدا पुं० [फा] भिखारी; फकीर
गदाई گدائی वि० तुच्छ; क्षुद्र (२) रद्दी, नकामु (३) स्त्री० भीख-वृत्ति
गदेला گدیلا पु० गदेलुं (२) नानो छोकरो
गदोरी گدوری स्त्री० हथेळी
गद्द گدّ पुं० नरम जगामां धब दईने पडवुं ते (२) भारे खाधानो पेटमां भार
गद्दर گدّر वि० काचुपाकु (२) पु० मोटुं गदेलु
गद्दा گدّا पु० गोदडु, गादी
ग़द्दार غدّار वि० [अ] भारे बळवाखोर (२) भारे बेवफा
गद्दी گدّی स्त्री० नानुं गोदडुं (२) गादी (३) हथेळी के पगनुं तळियु

गद्दी-नशीन گدّی نشین वि० गादीए बेठेल (२) वारस
गधा گدھا पु० 'गदहा'; गधेडु
गनगौर گنگور स्त्री० चैत्र सुद त्रीज; स्त्रीओनी गौरीपूजा [(२) भारे स्वतंत्र
ग़नी غنی वि० [अ] भारे धनवान
ग़नीम غنیم पुं० [अ.] शत्रु (२) डाकु, लुटारो
गनीमत غنیمت स्त्री० [अ.] लूटनो के मफतियो माल (२) गनीमत; संतोषनी सारी वात [आववी ते
ग़नूदगी غنودگی स्त्री० [फा.] ऊंघ
गन्ना گنّا पु० शेरडी
गप گپ स्त्री० जुओ 'गप'
ग़प غپ स्त्री० [फा] गप, डिंग (२) पु० गफ्फो लईने खावु ते
गपड़ चौथ گپڑ چوتھ स्त्री० नकामी गप, गपाटो
गपशप گپشپ स्त्री० गपसप, नकामी-नवरा पहोरनी वात, वकवाद [(खावुं)
गपागप گپاگپ अ० गपगप, जलदी
गपोड़ा گپوڑا पुं० गपोडो; गप
गप्फा گپّھا पु० गफ्फो; गफ दईने मरातो वूको (२) लाभ; फायदो
गफ़ گف वि० [फा] ठस; गाढुं; घट्ट
ग़फ़लत غفلت स्त्री०[अ.] सावधानी परवा या खबर होवानो अभाव (२) भूल
ग़फ़ूर غفور वि०[अ.] क्षमावान (ईश्वर)
गफ्फ़ार غفّار वि० [अ] भारे दयालु (ईश्वर)
गबन غبن स्त्री० [अ.] सुपरत विषे बेईमानी करवी-हडप करी जवुं ते
गबरू گبرو वि० [फा खूबरू] गमरु
ग़बी غبی वि० [अ] गबो; मूरख
गब्बर گبّر वि० गर्विष्ठ (२) मंद; सुस्त (३) गब्बर; कीमती; धनवान
गब्र گبر पु० [फा.] अग्निपूजक-पारसी
गभुआ(-वा)र گبھوآ(-وا)ر वि० जन्मथी राखेला (वाळ) (२) तवा वाळवाळुं; नानुं (बाळक)
गम گم स्त्री० गम; पहोंच; सूझ
ग़म غم पुं० [अ] गम, दुःख (२) चिंता
गमक گمک स्त्री० सुगंध (२) संगीतनी गमक
ग़मकदा غمکده पु० [फा.] संसार
गमकना گمکنا अ० क्रि० महेकवु
ग़मख़ोर غمخور वि० [फा] गमखार; गम खाय एवु; सहिष्णु
ग़म-ग़लत غم غلط पु० [अ.] दुःख हलकु करे ते (२) खेल; तमासो (३) दारू
ग़मगीं غمگیں वि० [फा.] गमगीन; उदास [भजन
ग़म-गुसार غمگسار वि० [फा] दुःख-
ग़मज़ा غمزه पुं० [अ] (प्रियानां) नखरा के हावभाव [जाजरूनु कूंडुं
गमला گملا पु० फूलझाडनु के
गमाना گمانا स०क्रि० 'गॅवाना'; गुमाववु
ग़मी غمی स्त्री० [अ.] गमी; शोक (२) मरण वादनो शोक (३) मरण
गय گے पुं० [सं] घर (२) आकाश (३) [प्रा गय] गज; हाथी
गया गुज़रा گیا گزرا वीता بیتا वि० ऊतरी गयेलुं; नकामु; खराब
गयावाल گیاوال पु० गयावाळ; गयानो पंडो
ग़रक़ाब غرقاب वि०[अ] गरक,निमग्न

ग़रक़ी غرقی स्त्री० [फा.] डूबवुं ते (२) अतिवृष्टि, रेल (३) निचाणवाळी जमीन

गरगरा گرگرا पु० 'गराड़ी'; गरगडी

गर-चे گرچہ अ०[फा] 'अगरचे'; जोके

गरज گرج स्त्री० वादळ के सिंहनी गर्जना

ग़रज़ غرض स्त्री० [अ] गरज, जरूर (२) आशय; मतलब (३) चाह; इच्छा (४) अ० निदान; आखरे (५) साराश के, मतलब के (वि० -ज़ी)

गरदन उठाना گردن اٹھانا =विरोध करवो; सामे थवुं

गरदनमें हाथ देना या डालना گردن میں ہاتھ دینا یا ڈالنا = गरदन पकडी बहार काढवुं

गरदनियाँ گردنیاں स्त्री० गरदन पकडी बहार काढवुं ते

गरदनी گردنی स्त्री० घोडानो ओढो (२) कुस्तीनो एक दाव

गरदा گردا पु० 'गर्द', गरदा; धूळ

गरदान گردان स्त्री० [फा] (व्या.) क्रियापदनु रूपाख्यान (२) पु० पाळेलुं कबूतर

गरदानना گردانا स०क्रि० वारवार कहेवु (२) गणवुं; लेखवुं, मानवु

गरदूँ گردوں पुं० [फा] आकाश (२) गाडी

गरब غرب पु० [अ] पश्चिम (वि० -बी) (२) गर्व -गहेला वि० गर्विष्ठ

गरब(-बा)ना گربنا(-با) अ० क्रि० गर्व करवो; फुलावु

गरमाना گرمانا अ० क्रि० गरम थवुं (२) उमंग के आवेश या क्रोधमां आववु (३) स०क्रि० तपाववुं, उकाळवुं

गरमाहट گرماہٹ स्त्री० गरमी, गरमावो

गरमी گرمی स्त्री० गरमी; ताप (२) आवेश; क्रोध (३) उमग; जुस्सो (४) उनाळो (५) गरमीनो रोग. **-निकालना**= गर्व हणवो, तोरी उतारवी

गराँ گراں वि० [फा.] भारे (वजन के किंमतमां) [बेवडुं दोरडुं

गराँव گراؤں पु० ढोरना गळानुं

गराड़ी گراڑی स्त्री० गरगडी (२) घसारानो कापो [(२) भारेपणुं

गरानी گرانی स्त्री० [फा.] मोंघापणु

गरारा گرارا वि० गर्ववाळु (२) प्रबळ (३) **ग़रारा** غرارہ पु० कोगळो

गरियार گریار वि० मद; गळियु (ढोर)

गरी گری स्त्री० नारियेळनो गोटो

ग़रीज़ غریز पुं० [अ.] स्वभाव; प्रकृति

ग़रीज़ी غریزی वि० [अ] स्वाभाविक; सहज, कुदरती [वि०[अ] विदेश खेडतुं

ग़रीब-उल्-वतन غریب الوطن

ग़रीब-ख़ाना غریب خانہ पु० [अ + फा.] 'मारु मकान' ए अर्थनो नम्रतानो शब्द

ग़रीब-नवाज़,-परवर غریب نواز،-پرور वि०[फा] गरीबने पाळनार, तेनो बेली

ग़रूर غرور पु० -री स्त्री०[अ. गुरूर] मगरूरी

गरेबाँ,-बान گریباں،-بان पुं० [फा] कपडानो कोलर. **-फाडना**=खूब दुःखथी रोककळ करवी. **गरेबानमें मुँह डालना**=शरमावु; मों संताडवुं

गरोह گروہ पु०[फा] जथो, झुंड; दळ

गर्क़ غرق वि० [अ.] गरक

गर्द گرد स्त्री० [फा] गरद; धूळ. (किसीकी) गर्दको न पाना=सामे कांई न चालवु. -गुबार=धूळ
गर्दख़ोर(-रा) (گردخور(-ره वि० [फा.] धूळखाउ (२) पु० पगलुछणियु
गर्दिश گردش स्त्री० [फा.] चक्कर, फेरो (२) आपत्ति
ग़र्ब غرب पुं० [अ] 'गरब'
गर्म گرم वि० [अ.] 'गरम'
गलका گلکا पुं० आगळी पर थतो एक फोल्लो [(अ०क्रि० -ना)
गलगंज گلگنج पु० घोंघाट, शोर
गलगल گلگل स्त्री० एक जातनु मोटु खाटु लींबुं (२) एक पक्षी
गलगुथना گلگتھنا वि० हृष्टपुष्ट, गोळमटोळ
ग़लत غلط वि० [अ] खोटु, भूलभरेलु (२) असत्य (नाम, -ती)
गल-तकिया گل تکیا पु०गालमशूरियु
ग़लत-नामा غلطنامہ पु० [अ+फा.] शुद्धिपत्रक [भ्रम, गेरसमज
ग़लत-फ़हमी غلطفہمی स्त्री० [अ.]
ग़लता غلطہ पु० [अ] एक प्रकारनु रेशमी कपडु (गजियाणी ?)
ग़लती غلطی स्त्री० जुओ 'गलत'मां (-खाना, करना)
गलथना گلتھنا पु०गलस्तन (बकरीनो)
गलना گلنا अ०क्रि० ओगळवु (२) ठंडीथी ठरवुं (३) निष्फळ थवु
गलफड़ा گلپھڑا पु० पाणीमा श्वास लेवानु जळचरनु अवयव (२) जडबु
गलफाँसी گل پھانسی स्त्री० फांसो (२) झंझट, जजाळ

गलबाँही گل بانہی स्त्री०गळे वळगवुं ते
ग़लबा غلبہ पु० [अ.] प्रभावनी अधिकता (२) आक्रमण, हल्लो
गला گلا पु० गळु. -काटना=बहु हानि पहोंचाडवी (२) गळामां मजूरी लागवी. -घुटना=श्वास रोकावो. -घोंटना= गळु दबाववु (२) जबरदस्ती करवी
गलाना گلانا स०क्रि० ओगाळवुं; नरम करवु (२) खरचवु [नानी गली
गलियारा گلیارا पुं०; -री स्त्री०
ग़लीचा غلیچہ पु० जुओ 'गालीचा'
ग़लीज़ غلیظ वि० [अ.] गलीच (२) अपवित्र (३) घट्ट, घाडु (४) पुं० गदकी (५) मळ
गलेबाज़ گلےباز वि० मारुं गानार
गल्प گلپ स्त्री०गप;डिंग (२) लघु कथा
ग़ल्लई غلئی वि० गल्लाने लगतु (२) पुं० पेदाश के अनाजमा लेवातु महेसूल के सांथ
गल्ला گلا पु० 'गुल'; शोर
ग़ल्ला غلہ पुं० [अ] फसलनी ऊपज (२) अनाज (३) गल्लो, वकरो (४)
गल्ला گلہ [फा] ढोरनुं टोळु, घोरी
गल्लेबान گلےبان पु० [फा.] गडेरियो
गवँ گوں स्त्री० लाग, दाव, मोको
गवँसे گوں سے अ० लाग जोईने (२) धीरेथी [पहेलु आणु वळाववु ते
गवन گون पु० गमन (२) 'गौना';
गवनचार گون چار गवना گونا पु० 'गौना'; पहेलुं आणु
गवारा گوارا वि०[फा.] गवारा; फावतुं; मनपसद (२) स्वीकार्य, मंजूर
गवास گواس पुं० कसाई

गवाह گواه पुं० [फा] साक्षी पूरनार -(नाम,-ही स्त्री०) [गामडानु; देहाती
गवेल گویل **गवैंहा** گویہا वि०
ग़श غش पुं० [फा.] मूर्च्छा, बेहोशी; तम्मर -खाना=तम्मर आववी; बेहोश थवुं [(२) भ्रमण
गश्त گشت पु० [फा] गस्त; पहेरो
गश्ती گشتی वि०[फा.] गश्त मारनार; घूमनार (२) स्त्री०कुलटा [जकडवुं
गसना گسنا अ० क्रि० ग्रसवु; पकडवुं;
गसीला گسیلا वि० (स्त्री०-ली) खूब गीच; जकडेलु, घट्ट (जेम के, वणाट)
गस्सा گسا पु० ग्रास; कोळियो
गह گہ स्त्री० पकड (२) मूठ; हाथो
गहगहा گہگہا वि० प्रफुल्लित (२) धामधूमवाळुं
गहगहाना گہگہانا अ०क्रि० खूब प्रसन्न थवुं (२) (झाड के पाक) लसलसवुं
गहगहे گہگہے अ०धामधूम के खुशीथी
गहडोरना گہڈورنا स० क्रि० (पाणी) डहोळवुं, हलावी गदु करवु
गहना گہنا पु० घरेणुं (२) स० क्रि० ग्रहवुं
गहबर گہبر वि०(प) गह्वर, दुर्गम (२) व्याकुल [वि० घेरु, दुर्गम
गहर گہر स्त्री० (प) विलव; वार (२)
गहरा گہرا वि० घेरु, (२) ऊंडु (३) गभीर (४) घाटु गहरे लोग=भारे उस्ताद. -हाथ=बरोबर सपाटो
गहराना گہرانا अ० क्रि० घेरु थवु (२) स० क्रि० घेरु करवु (३) अ० क्रि० 'गहरना'; वार करवी
गहिरा گہرا वि० जुओ 'गहरा'
गौंछना گونچھنا स० क्रि० गूथवुं
गाँज گانج पु० गंज; ढेर
गाँजना گانجنا स० क्रि० गंज करवो
गाँठ گانٹھ स्त्री० गांठ (२) गठडी (३) शरीरनो सांधो (४) (शेरडी,सडियानी) गाठ
गाँठगोभी گانٹھ گوبھی स्त्री०नोळकोळ
गाँठना گانٹھنا स०क्रि० गांठ मारवी (२) साथे जोडवु (३) फाटघुतूटयुं ठीक करवुं; समारवु **मतलब गाँठना**=मतलब साधवी; काम काढवुं
गांधी گاندھی स्त्री० [स] चोमासामां थतुं माकणियु जतु (२) हींग (३) गांधी
गाँवँ گانوں **गाँव** گانو पु० गाम
गाँस گانس स्त्री० बधन (२) वेरभाव (३) रहस्य; भेद (४) अधिकार (५) गाठ
गाँसना گانسنا स० क्रि० वींधवु, भोंकवुं (२) गूथवु (३) पकडमा राखवु (४) ठासवुं
गाँसी گانسی स्त्री० तीर बरछी इ०नु फळुं (२) कपट; मननो मेल [करनार
गाउघप्प گاؤگھپ वि० पारकुं हडप
गाच گاچ स्त्री० [इं गोझ] गाझ
गाछ گاچھ पु० झाड (२) छोड
गाज گاج स्त्री० गर्जना (२) वीजळी (३) पु० फीण
गाजर گاجر स्त्री०गाजर'कंद [एक पाउडर
ग़ाज़ा غازه पु० [फा]मों पर घसवानो
ग़ाज़ी غازی पु० [अ.] गाझी; धर्म माटे लडनार वीर (मुसलमान) (२) वीर पुरुष
गाड़ گاڑ स्त्री० खाडो
गाड़ना گاڑنا स०क्रि० गाडवु, दाटवु (२) अदर ठोकवुं (३) संताडवु
गाड़ी گاڑی स्त्री० गाडी -छूटना=स्टेशनेथी गाडी ऊपडवी

गाढ़ा گاڑھا वि० घाटुं, घट्ट (२) गूढ; घेरु (३) घोर; विकट (४) पु० गजियुं, खादी (५) मस्त हाथी. गाढ़ेकी कमाई = महेनतनी कमाणी गाढ़ेका साथी या संगी = सकटनो मित्र-सहायक. गाढ़े दिन = मुश्केलीना दहाडा

गात گات पुं० गाय; शरीर; अग

गाती گاتی स्त्री० गातडी वाळी पहेरातु वस्त्र

गाद گاد स्त्री० प्रवाहीमा नीचे ठरतो कचरो

गादड़, -र گادڑ-ر वि० कायर; डरपोक (२) सुस्त, मद (३) पु० गळियो बळद

ग़ाफ़िल غافل वि० [अ.] गाफेल

गाभ گابھ गाभा گابھا पुं० कूंपळ (२) गोदडा रजाई अंदरनो गाभो (३) कशानो अंदरनो भाग – गाभो [गाभणी

गाभिन, -नी گابھن-نی वि० स्त्री०

ग़ायत غایت वि० अत्यत (२) असाधारण (३) स्त्री० छेल्ली हद

ग़ायब غائب वि० [अ] गेब; अलोप (२) (व्या.) त्रीजो (पुरुष)

गार غار पुं० [अ.] खाडो (२) गुफा (३) [फा.] 'करनार' अर्थनो प्रत्यय

ग़ारत غارت वि० [अ.] नष्ट; पायमाल

गारद گارد स्त्री० [इं. गार्ड] चोकीदार टुकडी (२) पहेरो

गारना گارنا स० क्रि० निचोववुं (२) पाणी साथे घसवुं [माटेनो गारो)

गारा گارا पुं० (माटी चूनानो चणवा

गाल گال पुं० [स गल्ल] गाल (२) बकबक करवानी आदत (३) मध्य भाग, वच्च (४) ग्रास, फाको. –फुलाना = रिसावु –बजाना या मारना = डिंग मारवी –करना = बकबक करवु

गालमसूरी گالمسوری स्त्री० एक मीठाई

गाला گالا पुं० पूणी

ग़ालिब غالب वि० [अ.] बळवान (२) विजयी (३) संभवित

ग़ालिबन् غالباً अ० [अ.] संभवतः

गाली گالی स्त्री० गालि; गाळ

गाली-गलौज گالی گلوج स्त्री०, –गुफ़्ता گفتا पुं० गाळागाळी

ग़ालीचा غالیچہ पु० [फा.] गालीचो

गालू گالو वि० गप्पी; तडाकी

गाव گاو पु० [फा.] गावडी; गाय

गाव-कुशी گاوکشی स्त्री० [फा.] गोवध

गाव-ज़बान گاوزبان स्त्री० [फा.] एक बुट्टी [मोटो तकियो

गाव–तकिया گاوتکیہ पु० [फा.]

गावदी گاودی वि० मूर्ख; अणसमजु

गाव–दुम گاودم वि० [फा.] उपरथी पातळु थतु जतुं [(२) ग्राहक

गाह گاہ पु० ग्राह, पकड (२) मगर

गाह گاہ स्त्री० [फा] जगा; स्थान (उदा० इबादत-गाह) (२) वखत

गाहक گاہک पुं० ग्राहक, घराक

गाह गाह گاہ گاہ गाह-ब-गाह گاہ بگاہ गाहे-गाहे گاہے گاہے अ० कदी कदी; क्यारे क्यारे [(२) खळु करवुं

गाहना گاہنا स० क्रि० डूबकी मारवी

गाहा گاہا स्त्री० गाथा; कथा [एक मान

गाही گاہی स्त्री० फळ गणवानु पाचनु

गिचपिच گچ پچ गिचिरपिचिर گچر پچر वि० अस्पष्ट; गमे तेमना कममा, गुचपुच [लचपच

गिजगिजा گجگجا वि० पाणीपोचु;

गिज़ा غذا स्त्री० [अ.] भोजन, खोराक
गिटपिट گٹ پٹ स्त्री० गोटपीट
गिट्टक گٹّک स्त्री० गिट्टा گٹّا, पुं० चलमनो तवो ['गिट्टा'
गिट्टी گٹّی स्त्री० मरड के ठीकरु (२)
गिड़गिड़ाना گڑگڑانا अ० क्रि० नम्रताथी विनती करवी (नाम,-हट स्त्री०)
गिद्ध گدّھ पु० गीध पक्षी
गिनती گنتی स्त्री० गणतरी (२) सख्या (३) हाजरी (४) १थी १०० सुधी आंक
गिनना گننا स० क्रि० गणवुं
गिनवाना گنوانا गिनाना گنانا स० क्रि० 'गिनना' नुं प्रेरक [सिक्को
गिनी گنی गिन्नी گنّی स्त्री० गिनी
गिरगिट گرگٹ पु० काचंडो; 'गिरदान'
गिरजा (०घर) گرجا(گھر) पु० खिस्ती देवळ
गिरदान گردان पुं० जुओ 'गिरगिट'
गिरदाब گرداب पुं० [फा.] पाणीनो भमरो
गिरदावर گرداور पुं० जुओ 'गिर्दावर'
गिरना گرنا अ०क्रि० गरवुं; पडवु
गिरफ़्त گرفت स्त्री० [फा] पकडवु—गिरफ्तार [[फा.] गिरफ्तार
गिरफ्ता,–फ्तार گرفتہ،-فتار वि०
गिरमिट گرمٹ पुं० गिरमीट
गिरवाना گروانا स०क्रि० 'गिराना' जुओ [गीरवी
गिरवी گروی वि० [फा] गीरवेलु,
गिरवीदार گرویدار पु० [फा.] गीरो राखनार [आसक्त
गिरवीदा گرویدہ वि० [फा] मोहित,
गिरह گرہ स्त्री० [फा] गांठ (२) खीसु (३) वारनो १६मो भाग (४) गुलांट
गिरहकट گرہ کٹ वि० खीसाकातरु
गिरहबाज़ گرہباز पुं० [फा.] गिरेबाज; गुलांट खातु ऊडनारु एक पक्षी
गिराँ گراں वि० जुओ 'गराँ' (२) अप्रिय
गिराना گرانا स० क्रि० 'गिरना'नु प्रेरक; पाडवुं
गिरानी گرانی स्त्री० जुओ 'गरानी'
गिरामी گرامی वि० [फा.] पूज्य, वयोवृद्ध
गिरावट گراوٹ स्त्री० पडवानी क्रिया के रीत
गिरिफ़्त گرفت स्त्री०, –फ्ता (०र) वि० जुओ 'गिरफ़्त,–फ़्ता (०र)'
गिरी گری स्त्री० 'गूदा'; गर; अदरनो मावो
गिरेबान گریبان पु० जुओ 'गरेबान'
गिरो گرو वि० [फा] गीरो; गीरवी
गिर्जा گرجا गिर्जाघर گرجاگھر पु० जुओ 'गिरजा'
गिर्द گرد अ० [फा.] आसपास; चोतरफ
गिर्दाब گرداب पु० पाणीनो भमर-वमळ
गिर्दावर گرداور पु० [फा.] (सर्कल-इन्स्पेक्टर जेम) फरीने काम करनारो
गिल گل स्त्री० [फा] माटी (२) गारो
गिलकार گلکار पु० [फा] (नाम,–री स्त्री०) प्लास्टर करनार
गिलट گلٹ पु० गिलेट, ढोळ
गिलटी گلٹی स्त्री० गाठ (गोड घालवाथी थती के सांधा परनी)
गिलना گلنا स० क्रि० [स. गिरण] 'निगलना', गळवुं (२) मनमां दावी राखवु
गिलम گلم स्त्री० नरम ऊननो गलीचो के पाथरणुं (२) वि० नरम
गिलहरी گلہری स्त्री० खिसकोली

गिला گِلہ पुं० [फा] फरियाद (२) ठपको
गिलाज़त غِلاظت स्त्री० [अ.] गंदकी (२) विष्टा
गिलाफ़ غِلاف पु० [अ] गलेफ; खोळ (२) मोटी रजाई (३) म्यान
गिलाव.–वा گِلاو،-وا पुं० कीचड (२) चणवा माटे गारो
गिलास گِلاس पु० ग्लास, प्यालो
गिली گِلی वि० [फा] माटीनुं
गिलो گِلو स्त्री० [फा.] एक वेल; 'गुरुच'
गिलौरी گِلوری स्त्री० पाननो बीडो
गिलौरीदान گِلوری دان पुं० पानदानी
गींजना گِیںجنا स० क्रि० (कपडा इ०) रोळवु; चोळी नांखी बगाडवु
गीती گِیتی स्त्री० [फा.] दुनिया
गीदड़ گِیدڑ पु० शियाळ (२) वि० डरपोक
गीदी گِیدی वि० [फा] कायर, डरपोक (२) बेवकूफ
गीधना گِیدھنا अ० क्रि० चसको लागवो; लालचूडा थवुं
गीला گِیلا वि० भीनु
गुंग [फा], –गा گُنگ،-گا वि० मूगु
गुंगी گُنگی स्त्री० आधळी चाकळ
गुंचा غُنچہ पु० [अ] कळी (२) नाचरंग
गुंजाइश گُنجائش स्त्री० [फा] समावानी जगा, अवकाश (२) 'सुभीता', सवड
गुंजान گُنجان वि० [फा] घन, घाडु
गुंथना گُنتھنا अ० क्रि० गूंथवु –
गुँधना گُندھنا अ० क्रि० 'गूँधना', गूदवु (२) गूथवु [गुवज; घूमट
गुंवज़(–द) (-د) گُنبذ [फा] पुं०
गुआ گُوا पु० चीकणी सोपारी
गुइयाँ گُئیاں पुं०, स्त्री० साथी; मेरु; सखी
गुच्ची گُچّی स्त्री० गर्बी
गुज़र گُزر पुं० [फा] गति; पहोंच, प्रवेश (२) समय. वीतवो ते (३) निभाव; निर्वाह; गुजारो
गुज़रना گُزرنا अ० क्रि० गुजरवु (समय वीतवो के वीतवु) (२) कांई स्थाने थईने जवुं के आववुं (३) बनवु; नभवु
गुज़र जाना = गुजरी जवुं
गुज़र-बसर گُزربسر पु० [फा.] गुजरान, निभाव
गुज़रान گُزران पु० गुजरान; गुजारो
गुजश्ता گُزشتہ वि० [फा.] गते, भूत (काळ)
गुज़ारना گُزارنا स० क्रि० विताडवुं; समय काढवो (२) पहोचाडवु
गुज़ारा گُزارا पु० [फा.] गुजारो (२) होडी उतारे ते स्थान (३) टोलनी जगा
गुज़ारिश گُذارش स्त्री० [फा] निवेदन, विनती [घूघरो
गुझिया گُجھیا स्त्री० एक मीठाई –
गुटकना گُٹکنا स० क्रि० घटक दईने गळवुं (२) अ० क्रि० कबूतरनुं बोलवुं
गुटका گُٹکا पु० गुटिका, गोळी (२) गुटको
गुटरगूँ گُٹرگوں स्त्री० कबूतरनो अवाज
गुट्ट گُٹّ पु० दल; जूथ; झुड
गुट्ठल گُٹّھل वि० गोटलीवाळुं (फळ) (२) जड, मूर्ख (३) पु० गट्ठो (४) गाठ; ढीमणु [गोटलो
गुठली گُٹھلی स्त्री० गोटली; ठळियो;
गुडंबा گُڑنبا पुं० काची केरी बाफीने चासणीमां आये ते

गुड़ گُڑ پु० खावानो गोळ
गुड़गुड़ी گُڑگُڑی स्त्री० हुक्को
गुडहर(–ल) گُڑہر(-ل) पुं० एक झाड के तेनुं फूल
गुड़ाकू گُڑاکو पुं० गडाकु
गुड़िया گُڑیا स्त्री० ढींगली. –का खेल=रमतनु काम
गुड़ी گُڑی स्त्री० पतंग, 'गुड्डी'
गुड्डा گُڈّا पुं० ढींगलो(२)मोटो पतंग
गुड्डी گُڈّی स्त्री० पतंग (२) एक नानो हूको
गुणा گُنا पु० गुणाकार
गुत्थमगुत्था گُتّھم گُتّھا पु०परस्पर लपटाई-फसाई जवुं ते (२) बथ्थंबथ्था
गुत्थी گُتّھی स्त्री० गाठ; गूंच
गुथना گُتھنا अ०क्रि० [सं गुत्सन] फूल, मणका इ० गूथावु (२) खराब सिवावुं (३) बाझवुं (लडवा)
गुथवाँ گُتھواں वि० गूंथेलु
गुदकील گُدکیل पु०जुओ 'गुदांकुर'
गुदगुदा گُدگُدا वि० मांसल (२) मुलायम
गुदगुदाना گُدگُدانا अ०क्रि०गलीपची करवी (२) विनोद करवो (३) उत्कंठा उत्पन्न करवी
गुदगुदी گُدگُدی स्त्री०गलीपची (२) विनोद; उमग (३) उत्कंठा
गुदड़ी گُدڑی स्त्री० गोदडी –में लाल=तुच्छ जगामां कीमती चीज. –बाज़ार=गुजरी; जूनी वस्तुओनुं वजार
गुदांकुर گُدانکُر पु० [स] हडस
गुदाज़ گُداز वि० [फा.] मांसल, दळदार (२) कोमळ
गुदाना گُدانا स०क्रि० गोदाववु
गुदारा گُدارا पुं० नदी पार ऊतरवुं ते के तेनी जगा, 'गुज़ारा'
गुद्दा گُدّا पुं० झाडनुं मोटुं डाळ
गुनगुना گُنگُنا वि० गूंगणुं (२) 'कुनकुना' जुओ [बोलवुं
गुनगुनाना گُنگُنانا अ०क्रि० गूगणुं
गुनना گُننا स०क्रि० गुणवुं (२) गणवु (३) गोखवुं (४) विचारवुं
गुनहगार گُنہگار वि० [फा] गुनेगार
गुनाह گُناہ पु० [फा] गुनो
गुनिया گُنیا पुं० जुओ 'गोनिया'
गुन्ना غُنّہ पु० [अ] अनुस्वार
गुफ़्तगू گُفتگو गुफ्तार گُفتار स्त्री० [फा.] वातचीत [टोपीनु फूमतुं
गुफ्फा گُپھّا पुं० फूलनो गुच्छो (२)
गुबार غُبار पु० [अ] धूळ(२)मनमां दबावेलो क्रोध, द्वेष दुःख वगेरे
गुबा(–ब्बा)रा غُبارا(بّا) पुं० गुबारो, वलून [(२) गुप्त
गुम گُم वि० [फा.] गुम (२) अप्रसिद्ध
गुमटी گُمٹی स्त्री० गुंबज, घूमट
गुमनाम گُم نام वि० [फा.] अजाण्यु, अप्रसिद्ध (२) नाम वगरनु
गुमर گُمر पुं० गुमान (२) 'गुबार'; मनमा दबायेलो क्रोध इ०(३)घुसपुस वात
गुमराह گُمراہ वि०[फा.] राह भूलेलुं (२) नीतिभ्रष्ट, कुमार्गे वळेलु
गुमसुम گُم سُم वि० चूप, शांत
गुमान گُمان पुं० [फा.] अनुमान; कयास; ख्याल (२) गुमान, गर्व. –नी वि० घमडी; अभिमानी [मुनीम
गुमाश्ता گُماشتہ पुं०[फा] गुमास्तो;

गुम्मट گمّٹ पुं० घूमट
गुम्मा گمّا पुं० मोटी ईंट (२) वि० चूप
गुर گر पुं० गुरुमन्त्र, युक्ति; चावी
गुरगा گرگا पुं० चेलो (२) नोकर (स्त्री० –गी) [जातना जोडा
गुरगावी گرگابی पुं० [फा] एक
गुरदा گردہ पु० [फा. गुर्दः; सं. गोर्द] मुत्रपिंड; 'किडनी' (२) साहस; हिंमत
ग़ुरवत غربت स्त्री० [अ.] परदेश-निवास (२) मुसाफरी (३) नम्रता
गुरूआनी گروآنی स्त्री० गुरुनी स्त्री के स्त्री–गुरु; गोराणी
गुरुद्वारा گردوارا पु० शीख मंदिर
गुरुमुख گرمکھ वि० गुरुमत्र लीधेलु; दीक्षित [चालाक–घट माणस
गुरू घंटाल گروگھنٹال पु० वडो
.ग़ुरूब غروب पुं० [अ] तारा के सूर्यनो अस्त
.ग़ुरूर غرور पु० [अ.] जुओ 'गरूर'
गुरेज़ گریز स्त्री० [फा] कशाथी नासवु, दूर रहेवु के बचवुं ते (२) विषयान्तर
गुरेरना گریرنا स० क्रि० आंख फाडीने जोवु
गुर्दा گردہ पु० जुओ 'गुरदा'
.ग़ुर्रा غرّہ पु० [अ.] श्रेष्ठ वस्तु (२) बीज, महोरमनो बीजनो चांद. (३) –बताना=काई आप्या वगर टाळवु, उडावी देवु
.ग़ुर्राना غرّانا अ० क्रि० घूरकवु (२) (बिल्लीनो) घरघर अवाज थवो
गुल گل पु० [फा.] गुल (फूल, गुलाब, बत्तीनो मोगरो) (२) हसता गाल पर पडतो खाडो (३) तमाकुनो गल (४) डाम (५) गुलशोर (६) लमणो. –खिलना=विचित्र बनाव बनवो (२) बखेडो थवो. (चिराग़) गुल करना= बुझावबु. –खाना=डाम खावो, डभावु
गुल-अब्बास گل عباس पुं० [फा.] एक फूलझाड [भरतकाम
गुलकारी گلکاری स्त्री० [फा] फूलनु
गुलग़पाड़ा غل غپاڑا पु० शोर, गुल
गुलगश्त گلگشت पुं०[फा]बागमां फरवुं ते [कापवानी कातर
गुलगीर گلگیر पु० [फा.] बत्ती
गुलगुल گلگل वि० जुओ 'गुलगुला'
गुलगुला گلگلا पुं० एक मीठाई (२) वि० नरम, 'गुलगुल', मुलायम
गुलगूना گلگونا पुं० [फा] मुख पर लगाववानो पावडर
गुलचीं گلچیں पु० [फा] माळी
गुलछर्रा گلچھرّا पुं० अनुचित स्वच्छंद के भोगविलास [भर्युंभादर्युं, सुंदर
गुलज़ार گلزار पु० [फा] बाग (२) वि०
गुलथी گلتھی स्त्री० लोचो थाय एम रंधायेलो भात
गुलथी گلتھی स्त्री० (पाणीमां जेम के लोट नाखतां पडी जाय छे एवी) गांगडी
गुलदस्ता گلدستہ पु० [फा] गुलदस्त; फूलनो गोटो
गुल-दुम گلدم पु० [फा] बुलबुल
गुलनार گلنار पु० [फा] दाडमनु फूल के तेना जेवो लाल रंग [मायानी मेख
गुलमेख़ گلمیخ स्त्री० [फा] गोळ
गुलशन گلشن पु० [फा] बाग
गुलहज़ारा گل ہزارہ पु० [फा] एक फूलझाड, हजारी

गुलाब گلاب पुं० [फा] गुलाबनुं फूल के छोड (२) गुलाबजळ
गुलाब-जामुन گلاب جامن पुं० गुलाबजांबु मीठाई (२) एक फळझाड
गुलाम غلام पु० [अ.] गुलाम (२) सामान्य नोकर. –मी स्त्री०
गुलिस्ताँ گلستاں पु०'गुलशन';बाग
गुलू گلو पुं० [फा] गळु (२) स्वर
गुलूबंद گلوبند पु० [फा.] गलपटो, गलूबंद [कामठी; गलोल
गुलेल غلیل स्त्री० गलोलो फेंकवानी
गुलेला گلیلہ पु० [फा. गुल्लः] गलोलो (२) गलोल [शोर, गुल
गुल्ला غلّہ पु० [फा.] गलोलो (२)
गुल्ली گلّی स्त्री० ठळियो (२) गिल्ली, मोई
गुस्ताख़ گستاخ वि० [फा.] (नाम, –ख़ी स्त्री०) बेअदब; अविवेकी; अशिष्ट
गुस्ल غسل पुं० [अ] गुसल; स्नान
गुस्ले-सेहत غسلِ صحت पुं० [अ] बीमारीमांथी नीकळये करातु स्नान
.गुस्सा غصّہ पु० [फा] गुस्सो. –नाक पर रहना=जरामां गुस्से थवं –के मारे भूत होना=खूब क्रोध करवो–तेथी कंपवु. –थूक देना= गुस्सो दूर करवो; दरगुजर करवु –पीना, –पी जाना. –मारना= गुस्सो रोकी लेवो–दबाववो–जीतवो
.गुस्सावर غصّہ ور [फा.] .गुस्सैल वि० क्रोधी [बखियो मारवो
गुहना گہنا स० क्रि० गूथवु (२)
गुहराना گہرانا अ० क्रि० जुओ 'गोहराना'
गुहार,–रि گہار،-ر स्त्री० रक्षा माटे बूम, 'गोहार'
गूँगा گونگا वि० जुओ 'गुंग'–मूगुं
गूँधना گوندھنا स०क्रि०गूंदवुं,मसळवु
गू(०ह) (گو(-ہ पु० गू; विष्टा
गूथना گوتھنا स०क्रि०गूंथवु(२)सांधवुं
गूदड(-र) (گودڑ(-ر पु०चींथरु, धागो
गूदा گودا पुं० गर; फळ के कोई चीजनो अंदरनो मावो; मगज
गून,–ना گون،-نا पु० [फा] वर्ण; रग (२) प्रकार [विध; भातभातनु
गूना–गूँ گوناگوں वि० [फा.] विध-
गृहस्थी گرہستھی स्त्री० गृहस्थनु कर्तव्य (२) गृहव्यवस्था (३) कुटुंब के घरनो सरसामान (४) खेतीवाडीनो रोजगार
गेंड़ली گینڈڑلی स्त्री० गूंचळु, कुंडाळु (जेम के, सापनु) –बाँधना, –मारना= गूचळुं वळवुं [(२) शेरडी
गेंड़ा گینڈڑا पु० शेरडीनां उपला पान
गेंडुआ,–वा گینڈوا،-وا पु० तकियो (२) मोटी गेंद; दडो
गेंडुरी,–ली گینڈری،-لی स्त्री०जुओ 'गेंडली' (२) उढाणी [क्रिकेट
गेंद-बल्ला گیند بلا पु० गेडीदडो(२)
गेंदा گیندا पु० एक फूलझाड; हजारी
गेती گیتی स्त्री० [फा] ससार
गेरू گیرو स्त्री० गेरु (वि० गेरुआ)
गेसू گیسو पु०[फा.] वाळनी लट;जुलफुं
गेहूँ گیہوں पुं० घउं (वि० गेहुँआ)
गेहुँअन گیہوان पु० घउवर्णो एक झेरी साप
गैंडा گینڈا पु० गेंडो
गैंती گینتی स्त्री०तीकम के कोदाळी

ग़ैब غیب पु० [अ.] गेब, अदृष्ट (वि० —बी) [गीवत; निंदा

ग़ैबत غیبت स्त्री० [अ.] चूगली;

गैया گیا स्त्री० गाय

ग़ैर غیر वि० [अ.] अन्य; बीजुं (२) परायु; अजाण्यु; परजन (३) 'गेर' पूर्वग

ग़ैरत غیرت स्त्री० [अ] लाज; शरम

ग़ैरमनक़ूला غیرمنقولہ वि० [अ] अचल, स्थिर

ग़ैरमनक़ूहा غیرمنکوحہ वि० स्त्री० [अ] अविवाहिता (२) रखात

ग़ैरमामूल,-ली غیرمعمول،-لی वि० [अ.] असाधारण

ग़ैरमुनासिब غیرمناسب वि० [अ] गेरमुनासिब, अयोग्य, गेरवाजबी

ग़ैरमुमकिन غیرممکن वि० [अ.] असभव [गेरवाजबी

ग़ैरवाजिब غیرواجب वि० [अ]

ग़ैरहाज़िर غیرحاضر वि० [अ] गेरहाजर (नाम,—री)

गैरिक گیرک पु०[स.] गेरु (२) सोनुं

गैल گیل स्त्री० गली, रस्तो

गैलन گیلن स्त्री० [इ.] गेलन

गैलरी گیلری स्त्री० [इं.] गेलरी

गैस گیس स्त्री० [इ.] गेस

गोंठ گونٹھ स्त्री० धोतियानी गाठ—ओटी

गोंद گوند पुं० गुदर. —दानी स्त्री० गुदरियु

गो گو अ० [फा] जोके (२) प्रत्यय—'कहेनार' अर्थमां. उदा० बदगो=बूराई करनार

गोंइठा گوئنٹھا पुं० सूकु छाण, अडायुं

गोइन्दा گوئندہ पुं० [फा.] बोलनार (२) गुप्तचर [जुओ 'गुईयां'

गोइयाँ گوئیاں गोई گوئی पुं०,स्त्री०

गोई گوئی स्त्री० [फा] कथन; कहेवु ते (समासमां उदा० बदगोई)

गोखा گوکھا पु० गोख; झरूखो

गोज़ گوز पु० [फा.] वा सरवो ते

गोजई گوجئی स्त्री० जव अने घउं (भेगा वावे ते)

गोजर گوجر पुं० कानखजूरो

गोजरा گوجرا स्त्री० पुं० जुओ 'गोजई'

गोजी گوجی स्त्री० लाकडी (२) डांग

गोट گوٹ स्त्री० गोट, किनारीनी पट्टी; मुगजी (२) मंडळी (३) शेतरंजनु महोरुं (४) मिजबानी, जमण

गोटा گوٹا पु० सोनेरी रूपेरी फीत-किनार

गोटी گوٹی स्त्री० कूटी (२) शेतरंजनुं महोरुं [गोठ (मजा, सहेल के गोष्ठी)

गोठ گوٹھ स्त्री० गोशाळा; गोठो (२)

गोड़ گوڑ पु० पग (स्त्री० —ड़िया= नाना पग)

गोड़इत گوڑئیت पु० गामनो चोकीदार

गोड़ना گوڑنا स० क्रि० गोडवु, खोदवुं जेथी माटी तळे उपर थई पोचुं थाय

गोड़ा گوڑا पुं० खाटला वगेरेनो पायो (२) घोडी (३) खामणु; आलवाल

गोड़ाई گوڑائی स्त्री० गोडवु ते के तेनी मजूरी [(प.) समूह

गोत گوت पु० गोत्र, खानदान (२)

गोता غوطہ पु० [अ.] डूबकी.—खाना= गोथु खाई जवु; फरेबमां सपडावतु. —मारना=डूबकी खावी (२) वच्चे डूबकी मारी जवुं—जता रहेवुं

गोद گود स्त्री० गोद; खोळो.–**बैठना**= दत्तक जवुं. –**भरना**= खोळो भरवो. –**पसारकर**= खोळो पाथरीने; साव वश थईने [(२) गोदाववुं

गोदना گودنا स० क्रि० गोडवुं; खोसवुं

गोदाम گودام पुं० मालनुं 'गोडाउन' –वखार

गोदी گودی स्त्री० गोद; खोळो (२) गोदी [गूण; छालकुं (२) टाट

गोन,–नी گون، -نی स्त्री० [स. गोणी]

गोना گونا स० क्रि० (प) गोपवु; छुपावुवु, 'गोवना'

गोनिया گونیا स्त्री० कडियानो ओळंबो (२) पु० गूणो ऊचकनार

गोनी گونی स्त्री० जुओ 'गोन'

गोफन,–ना گوپھن، نا पुं० गोफण

गोबर گوبر पु० गोमय, छाण (गायनुं)

गोबरगणे(–ने)श گوبرگنیش(-نیش) वि० कदरूपु, वेडोळ (२) मूर्ख, बेवकूफ

गोबरी گوبری स्त्री० लींपण (२) छाणुं

गोबरैला گوبریلا पु० छाणनो कीडो

गोभी گوبھی स्त्री० एक शाक,'फ्लावर' (२) एक घास (३) छोडनो एक रोग, 'गोभ' पण कहे छे

गोयंदा گوئندہ पु० जुओ 'गोइन्दा'

गोया گویا अ०[फा] के जाणे, जाणे के

गोर گور स्त्री० [फा] घोर; कबर.–**व कफन**=अंत्येष्टि क्रिया (२) वि० गौर, गोरुं

गोर-कन گورکن पुं०[फा] घोर खोदनार

गोरखधंधा گورکھدھندھا पु० झघडो, पंचात [[फा.] कबरस्तान

गोर(–रि)स्तान گور(ر)ستان पुं०

गोरू گورو पुं० ढोर, घोरी

गोलंबर گولمبر पुं० घूमट (२) गोळाई

गोल گول पुं० [फा] मंडळी; झुंड

गोलक گولک पुं० [सं] माटीनुं मोटुं कूडुं (२) वकरो; 'गल्ला' (३) फंड (४) गोलक (गोळो इ०)

गोल गप्पा گولگپا पु० एक नानी पूरी

गोल-मिर्च گول مرچ स्त्री० मरी

गोला گولا पुं० गोळो (२) नारियेळनो गोटो (३) मोटुं दाणा-बजार (४) वळो

गोवना گونا स० क्रि० (प.) जुओ 'गोना'

गोश گوش पुं० [फा.] कान

गोश-गुज़ार گوش گزار वि० [फा.] (नाम. –री स्त्री०) सांभळेलु. –**करना**= निवेदन करवुं, कहेवु

गोश-माली گوش مالی स्त्री० [फा] कान आमळवा ते (२) चेतवणी

गोश-वारा گوشوارہ पुं०[फा.] काननी वाळी के कुंडळ (२) पाघडीनो तलो (३) तोरो, कलगी (४) खातावार तारण

गोशा گوشہ पुं० [फा.] खूणो (२) एकांत (३) तरफ; बाजू

गोश्त گوشت पुं०[फा] गोस, मास

गोस्तना,–नी گوستنا،-نی स्त्री० [स] द्राक्ष [स्त्री०[फा.] घेटुं, बकरुं

गोस्पंद گوسپند **गोस्फ़ंद** گوسفند

गोह گوہ स्त्री० घो

गोहरा گوہرا पु० छाणुं

गोहरा,–री گوہرا، ری स्त्री० 'गुहार' जुओ (२) शोर [अवाज देवो, पोकारवु

गोहराना گوہرانا अ० क्रि० 'गुहराना',

गौं گوں स्त्री० लाग, दाव (२) मतलब, गरज –**का यार**=मतलबी

गौँवात گونگھات पुं० बरोबर लाग
गौख گوکھ स्त्री० [स. गवाक्ष] गोख; झरूखो; गोखलो
गौखा گوکھا पुं० 'गौख' (२) गायनुं चामडुं
गौग़ा غوغا पुं०[अ] (वि० -ग़ाई) घोंघाट, कोलाहल, शोर (२) अफवा
गौन گون पुं० गमन
गौनहाई گونہائی वि० स्त्री० जेनु आणुं कर्युं होय एवी स्त्री
गौनहार گونہار स्त्री० 'गौनहाई' स्त्री
गौनहार(-रिन,-री) (گونہار(-ر،ن،-ری) स्त्री० गावाना धंधावाळी
गौना گونا पुं० कन्याने वळाववी ते, आणुं
ग़ौर غور पुं० [अ] गोर; विचार; ख्याल, ध्यान [विचारवा जेवुं
ग़ौर-तलब غورطلب वि० [अ.]
गौहर گوہر पुं० [फा.] मोती
ग्यारह گیارہ वि० अगियार; ११
ग्रांडील گرانڈیل वि० [इ. ग्रेन्जर] ऊंचु ने मोटुं
ग्वार گوار स्त्री० गवार
ग्वारपाठा گوارپاٹھا पुं० कुवारपाठुं
ग्वारफली گوارپھلی ग्वारी گواری स्त्री० गवारफळी [गोवाळ
ग्वाल,-ला گوال،لا पुं० (स्त्री० -लिन)
ग्वैंडा گوینڈا पुं० गाम पासेनी जगा
ग्वैंडे گوینڈے अ० पासे

घ

घँघरा گھنگھرا पुं० 'घघरा', घाघरो
घँघरी گھنگھری स्त्री० घाघरी
घँघोर(-ल)ना گھنگھور(-ل)نا स० क्रि० प्रवाही हलावीने तेमा घोळवु (२) डखोळवु
घंटा گھنٹا पुं० [सं] घट (२) कलाक (३) मोटु (भींतनुं) घडियाळ
घंटाघर گھنٹاگھر पुं० टावर
घंटी گھنٹی स्त्री० नानो घट (२) घूघरी (३) गळानो घोघरो (४) गळा वच्चे लटकती पडजीभ
घघरा گھگھرا पुं० 'घाघरा'
घटका گھٹکا पुं० छेवटनो श्वास, घोघरो बोलवो ते
घटना گھٹنا अ० क्रि० घटवु, काम थवु (२) घटवु; बंध बेसवुं, लागु पडवु
घटबढ़ گھٹ بڑھ स्त्री० वधघट
घटवार گھٹوار पुं० नदीघाटनुं महेसूल लेनार (२) होडीवाळो (३) घाट पर दान लेनार ब्राह्मण [करवु
घटाना گھٹانا स० क्रि० घटाववु, काम
घटाव گھٹاو पुं० घटाडो (२) नदीमा ओट ['चढिया'नु ऊलटु
घटिया گھٹیا वि० हलकु, सस्तुं,
घटी گھٹی स्त्री० कमी (२) 'घाटा', नुकसान (३) [स] घडी [आंटण
घट्टा گھٹّا पुं० (शरीर पर पडतुं)
घड़िया گھڑیا स्त्री० धातु गाळवानी अगीठी [(२) मगर
घड़ियाल گھڑیال पुं० घट, घडियाळु
घड़ियाली گھڑیالی पुं० घट वगाडनार
घड़ी گھڑی स्त्री० घडी (२) घडियाळ

घड़ीसाज़ گھڑی ساز पुं० घडियाळी (नाम, -ज़ी स्त्री०)
घड़ौंची گھڑونچی स्त्री० पाणीनुं वासण राखवानी घोडी [दिनार
घतिया گھتیا पुं० घातक (२) दगो
घन گھن पु० [सं.] घण (२) घन
घनसार گھن سار पु० [सं.] कपूर
घना گھنا वि०(स्त्री० -नी) घन, घाडुं, गीच (२) नजीकनुं (३) खूब; घणुं
घने, گھنے घनेरा گھنیرا वि० घणुं; बहु; अनेक
घन्नई گھنئی स्त्री० माटीनां हांल्लां ने मोटा लाकडानो बनावेलो तरापो
घपची گھپچی स्त्री० बाथ; बे हाथथी पकडवु ते
घपला گھپلا पु० गरबड, गोलमाल
घबराना گھبرانا अ०क्रि० गभरावु (२) रघवाट थवो (३) मूझावुं (४) स०क्रि० गभराववु
घबराहट گھبراہٹ स्त्री० गभराट
घम(-मा)सान گھم(-ما)سان पु० घमसाण, भयकर युद्ध
घर-घाट گھر گھاٹ पु० रगढग; अवस्था
घरनी گھرنی स्त्री० [प्रा. घरणी] गृहिणी, घरणी
घरफोरी گھرپھوری स्त्री० कुटुबक्लेश करावनारी [(स्त्री० -सी)
घरबसा گھربسا पु० यार, उपपति
घराऊ گھراؤ वि० घर सम्बन्धी (२) निजी, घरनु
घराती گھراتی पुं० कन्यापक्षना लोक
घराना گھرانا पु० खानदान; कुळ
घरू گھرو वि० जुओ 'घराऊ'
घरेलू گھریلو वि० पाळेलु (२) 'घरू'; घरनु, खानगी (३) घेर बनेलुं
घरौंदा-धा گھروندا،-دھا पुं० घर घर रमवा माटे बाळक बनावे छे ते घर
घर्रा گھرّا पुं० कफ घररर बोले ते
घलना گھلنا अ० क्रि० छूटी जवुं; फेंकावुं (२) मारामारी थवी
घलाघल,-ली گھلاگھل،-لی स्त्री० मारामारी [छूटनु वधारे आपवुं ते
घलुआ گھلوا पु० खरीदनारने उपरथी
घसिटना گھسٹنا अ० क्रि० घसडावुं
घसियारा گھسیارا पु० घास वेचनारो
घसीट گھسیٹ स्त्री० घसरडवुं ते
घसीटना گھسیٹنا स० क्रि० घसरडवु; ढसरडवुं
घस्सा گھسّا पु० 'घिस्सा'; घिस्सो
घहरना گھہرنا घहराना گھہرانا अ० क्रि० गर्जना जेवो अवाज काढवो
घाँघरा گھانگھرا पुं० 'घाघरा'
घाँटी گھانٹی स्त्री० गळु के अंदरनी पडजीभ [जुओ
घाऊघप گھاؤگھپ वि० 'गाऊघप्प'
घाग گھاگ घाघ گھاگھ पुं० भारे चतुर माणस
घाघरा گھاگھرا पु० घाघरो
घाटा گھاٹا पु० घट; खोट, हानि
घाटिया گھاٹیا पुं०'घटवार'-ब्राह्मण
घाटी گھاٹی स्त्री० खीण; पर्वतो वच्चेनो पहाडी सांकडो रस्तो
घात گھات पु० [स.] घा, प्रहार (२) घात; वध (३) स्त्री० लाग; दाव; सुयोग (४) खराब करवानो लाग ताकवो ते. -लगना = लाग खावो, मोको मळवो.

–चलाना = जंतरमंतरवुं. –पर चढ़ना, –में आना = लागमां आववुं.–में फिरना = लागमा फरवु; तक साधवी (खराब करवा)
घान گھان पु० घानी स्त्री० [सं घन] घाण, रांधवा दळवा खांडवा इ०मां एक-साथे लेवातो समूह (२) प्रहार [(२) मूर्ख
घामड़ گھامڑ वि० घामथी पीडातु (पशु)
घाल,–ला گھال,-لا पु०जुओ 'घलुआ'. –न गिनना = तुच्छ समजवु
घालना گھالنا स० क्रि० मारी नांखवु (२) घालवुं, खोसवु (३) बगाडवुं
घालमेल گھال میل पु० घालमेल; गरबडसरबड (२) मेळ, मिलन; संयोग
घिग्घी گھگھی स्त्री० डूसकु के भयथी खमचाता बोलवुं त
घिघियाना گھگھیانا अ० क्रि० करुण अवाजे प्रार्थना करवी
घिचपिच گھچ پچ स्त्री० सकडाश; जगानी तंगी (२) वि० जुओ 'गिचपिच'
घिन گھن स्त्री० घृणा, अरुचि; ऊबको, सूग
घिनाना گھنانا अ०क्रि०'घिन' ऊपजवी
घिनावना گھناونا घिनौना گھنونا वि० 'घिन'–घृणाजनक, खराब
घिया گھیا स्त्री० दूधी, 'कद्दू' [छीणी
घियाकश گھیاکش पु० 'कद्दूकश',
घिया–तरोई گھیا تروئی –तोरई -توری, –तोरी -توری स्त्री० एक शाक, गलकु (?)
घिरना گھرنا अ०क्रि० घेराई जवु,घेरावुं
घिरनी گھرنی स्त्री० गरेडी (२) दोरडाने वळ देवानी फीरकी
घिराव گھراو पु० घेरावुं ते (२) घेरो
घिसना گھسنا स०क्रि० घसवुं (२) अ०क्रि० घसावु
घिसघिस گھس گھس स्त्री० घाल-मेलथी थतो विलंब, ढील; दीर्घसूत्रीपणु
घुँइयाँ گھنئیاں स्त्री०अळवी कंद
घुँघची گھنگچی स्त्री० चनोठी, रती
घुँघरारे, –ले گھنگھرارے، -لے वि० वांकडिया (वाळ)
घुँघरू گھنگھرو पुं० घूघरी (२) घूघरीवाळु पगनु घरेणु (३) जुओ 'घटका'
घुंडी گھنڈی स्त्री० कपडानु गोळ गागडी जेवु बोरियु
घुग्घी گھگھی स्त्री० कामळाने त्रिकोण वाळीने बनावातुं माथानु ओढण
घुग्घू گھگھو घुघुआ گھگھوا पु० घुवड
घुटना گھٹنا पुं० घूटण (२) अ०क्रि० श्वास घूटावो (३) घूटावु (४) घसावु जेथी सुवाळु थाय के चळके. घुटा हुआ = बहु चालाक
घुटन्ना گھٹنا पु० जाघियो
घुटाई گھٹائی स्त्री० घूटवु के घसवु ते
घुट्टी گھٹی स्त्री० बाळकने पाचन माटे पिवाडाती दवा –में पड़ना = गळथूथीमां पडवु, स्वभावमा होवुं
घुड़(–र)कना گھڑ(-ر)کنا स०क्रि० घूरकवुं (नाम, घुड़की) क्रोधथी घांटो काढीने कहेवु
घुड़चढ़ा گھڑچڑھا पुं० घोडेसवार
घुड़दौड़ گھڑدوڑ स्त्री० घोडदोड
घुड़सवार گھڑسوار पु० घोडेसवार
घुड़साल گھڑسال स्त्री० घोडार

घुन گھن अनाज वगेरेमां पडतो एक जीव. —**लगना**=ए जीव पडवो (२) सडवुं, खवावुं

घुनघुना گھنگھنا पुं० घूघरो (रमवानो)

घुनना گھننا अ०क्रि० 'घून'थी खवावुं

घुन्ना گھنّا वि० (स्त्री० –न्नी) क्रोध, द्वेष इ० मनमां दाबी राखनार

घुप گھپ वि० घाडुं, घोर (अंधारु)

घुमक्कड گھمکّڑ वि० सहेलाणी, खूब घूमनार [आवे ते

घुमटा گھمٹا पुं० माथुं घूमे – चक्कर

घुमड گھمڑ स्त्री० वादळां घेरावां ते

घुमडना گھمڑنا अ० क्रि० वादळ घेरावा (२) एकठुं थवु; छवावु

घुमना گھمنا वि० (स्त्री० –नी) 'घुमक्कड' जुओ

घुमाना گھمانا स०क्रि० घुमाववुं; फेरववुं (२) कशामा लगाडवुं

घुमाव گھماؤ पु० घूमवु के घुमाववु ते (२) फेर; चक्कर (३) रस्तानो वळांक

घुमुर گھمر अ० घम्मर घम्मर (चक्कीनो अवाज)

घुरकना گھرکنا स०क्रि०जुओ 'घुडकना'

घुलना گھلنا अ०क्रि० ओगळवु (२) मळी जवु (३) क्षीण थवु (४) समय वीतवो (प्रेरक घुलवाना, घुलाना)

घुसना گھسنا अ०क्रि० घूसवु

घुसपैठ گھس پیٹھ स्त्री० प्रवेश, गति

घुसाना گھسانا **घुसेडना** گھسیڑنا स०क्रि० घुसाडवुं

घूँट گھونٹ पुं० घूटडो

घूँटना گھونٹنا स० क्रि० घूटडो उतारवो; पीवु

घूँसा گھونسا पुं० ठूंसो; मुक्को

घूमना گھومنا अ०क्रि० फरवु; टहेलवु (२) घूमवुं; भमवुं

घूर(–रा) گھور(-را) पुं० कचरो पूजो के ते नाखवानी जगा – उकरडो

घूरना گھورنا अ० क्रि० गुस्साथी एकीटसे जोया करवु (२) कुदृष्टि करवी

घूस گھوس स्त्री० लांच (२) छछूंदर (?)

घृतकुमारी گھرت کماری स्त्री० [सं.] कुवारपाठु

घेंटा گھینٹا पु० डुक्करनुं बच्चुं

घेघा گھیگھا पु० गळानी नळी (२) गळाना सोजानो एक रोग [खुशामत करवी

घेरना گھیرنا स० क्रि० घेरवुं (२)

घोंघा گھونگھا पु० घोंघा; पाणीनो एक जीव (२) वि० निःसत्त्व (३) मूर्ख

घोंटना گھونٹنا स० क्रि० घूटडे घूंटडे पीवु(२)जुओ 'घोटना' [पुं० पक्षीनो माळो

घोंसला گھونسلا **घोंसुआ** گھونسوا

घोटना گھوٹنا स० क्रि० सुंवाळुं के चमकतुं करवा खूब घसवुं (२) घूटवु (३) गोखवु (४) वढवु (५) गळुं रूंधवुं

घोटाला گھوٹالا पु० गोटाळो

घोडा گھوڑا पु० घोडो (२) खूटी (कपडा माटे).– **उठाना**,– **डालना**,– **फेंकना** = घोडो तेज करवो

घोडा-नस گھوڑانس स्त्री० एडी आगळनी धोरी नस [करेलुं ते

घोल گھول पु० घोळी ओगाळीने

घोलना گھولنا स० क्रि० घोळवुं

घोसी گھوسی पुं० घाची; दूध वेचनार

घौद گھود पु० फळोनी लूम; (केळांनु) घोड

च

चंग چنگ स्त्री० चग वाजुं (२) पतंग (३) पु० गंजीफानी चंग रमत. –चढ़ना या उमडना=खूब जोर थवुं. –पर चढ़ाना=वातचीत करीने मेळवी लेवु
चगा چنگا वि० (स्त्री० –गी) चग; चगुं
चंगुल چنگل पु० चंगूल; पशु-पक्षीनो पजो (२) चुगल –में फँसना=चुगलमा फसावु
चँगेर(-री,-ली) چنگیر(-ری،-لی) स्त्री० वांसनी छावडी के टोपली (२) मशक, पखाल (३) बाळकनु खोयु
चंट چنٹ वि० चालाक; पहोंचेल
चंडावल چنڈاول पु० सेनानो पाछलो भाग, 'हरावल'थी ऊलटो (२) पहेरेगीर
चंडू چنڈو पुं० चडूल, अफीणनी एक मादक वस्तु
चंडूल چنڈول पु० चंडोळ पक्षी
चंडोल چنڈول पुं० एक जातनी पालखी, मेना [वाचक)
चंद چند वि०[फा] थोडुंक (सख्या-
चद-रोज़ा چندروزہ वि०[फा] थोडा दिवसनु, अस्थायी [नालवाळुं
चँदला چندلا वि० 'गजा'; माथे
चँदवा چندوا पु० चन्दरवो
चंदाँ چنداں अ० [फा.] आटलुं (२) आटली वार
चंदा چندا पु० चन्दा, चन्द्र (२) چندہ [फा] फड (३) लवाजम
चँदिया چندیا स्त्री० खोपरी, तालकु
चंपई چنپئی वि० चपाना रगनुं, पीळु
चंपत چنپت वि० अलोप, गेब. –होना=छू थई जवु

चँवर چنور पुं० चामर (२) घोडा हाथीना माथानी कलगी. –ढलना=चामर ढोळावो.–ढार पु० चामर ढोळनार
चक چک पु० चक्र, पैडु (२) 'चकई' रमकडु (३) चकवो पक्षी (४) जमीननो मोटो टुकडो (५) गामडु (६) अधिकार (७) वि० भरपूर (८) चकित
चकई چکئی स्त्री० चकवी, 'चका'नु स्त्री० (२) गोळ फेरववानुं एक रमकडु
चकचून چکچون वि० चूरेचूरा थयेलुं, चकचूर
चकचौंध چکچوندھ स्त्री० जुओ 'चकाचौंध' (अ० क्रि० –ना)
चकती چکتی स्त्री० चकती (२) ढींगळी. बादलमें चकती लगाना=असभव वात करवा मथवुं [बेठानुं चिह्न (घा नहि)
चकत्ता چکتّا पुं० चकामु (२) दांत
चकनाचूर چکناچور वि० जुओ 'चकचून' (२) वहु थाकेलु [परिक्रमा
चकफेरी چکپھیری स्त्री० चकरडी;
चकबंदी چکبندی स्त्री० जमीनना भाग–पटा नक्की करवा ते
चकमा چکما पुं० थाप; फरेब (२) हानि
चकरवा چکروا पुं० चक्कर, गूंचवाडो (२) बखेडो [पहोळुं
चकरा چکرا वि० (स्त्री०–री) चोडु,
चकराना چکرانا अ०क्रि० (माथुं) घूमवु; चक्कर आववा (२) चकित थवु (३) स० क्रि० चकित करवु
चकला چکلا पु० रोटली वणवानी आडणी (२) वेश्यावाडो (३) विभाग; इलाको (४)

घंटी (५) वि० जुओ 'चकरा'
चकली چکلی स्त्री० गरेडी (२) ओरसडो (३) वि०स्त्री० 'चकला' [पक्षी, चकवो
चका چکا पुं चक्कर, पैडुं (२) चक्रवाक
चकाचौंध چکاچوندھ स्त्री० तेज आगळ आंख अंजावी ते
चक्का چکا पु० पैडुं
चक्की چکی स्त्री० घंटी (२) घूंटणनी ढांकणी (३) वीजळी [तकरार
चख چکھ पु० चक्षु (२) [फा] झघडो,
चख़चख़ چخ چخ पुं० तकरार, बोलाबोली.
चखना چکھنا स० क्रि० चाखवुं
चख़ाचख़ी چخاچخی स्त्री० 'चख'; तकरार; लडाई
चगड چگڑ वि० चालाक; होशियार
चचा چچا पु०(स्त्री.—ची) काका, 'चाचा'
चचिया چچیا वि० काका बरोबरनु. —ससुर=काकाजी —सास=काकीसासु
चचेरा چچیرا वि० (स्त्री० —री) काकानु. भाई=काकानो दीकरो
चचोड(-र)ना چچوڑ(-ر)نا स०क्रि० चूसवु (दातथी दाबीने)
चटक(-ख़)ना چٹک(-خ)نا पुं०तमाचो (२) अ०क्रि० चट अवाज करवो (३) चीरा पडवा, ततडवु; तरडावु (४) खीलवुं (फूल) (५) चटी जवुं, अणबनाव थवो
चटक(-ख़)नी چٹک(-خ)نی स्त्री० बारी बारणानी आकडी, 'सिटकनी'
चटका(-ख़ा)ना چٹکا(-خا)نا स० क्रि० तोडवु, चीरवु (२) आगळीना कडाका बोलावबा (३) चट चट अवाज नीकळे एम करवुं. जूतियाँ चटकाना=जूतां घसडता—मार्या मार्या फरवुं (४) चीडववुं; गुस्से करवुं
चटकीला چٹکیلا वि० चटकदार
चटपटा چٹپٹا वि० लहेजतदार
चटाना چٹانا स०क्रि० चटाडवु (२) खवडाववुं (३) लांच आपवी
चटावन چٹاوَن पुं० बाळकनो अन्नप्राशन संस्कार [चोव्खुंचट (मेदान)
चटियल چٹیل वि० झाडपान वगरनुं
चटोरा چٹورا वि० चट्टु; सवादियु (२) लोलुप [खडकनो पथ्थर
चट्टान چٹّان स्त्री० मोटो पहोळो
चट्टा-बट्टा: چٹّابٹّا पु० रमकडांनो समूह. एक ही थैलीके चट्टे-बट्टे=एक ज—मळेलां माणस चट्टे-बट्टे लडाना= आपसमा लडावी मारवु [जोडा(३)खोट
चट्टी چٹّی स्त्री० पडाव (२) स्लीपर
चट्टू چٹّو वि० 'चटोरा', सवादियुं
चढ़त چڑھت स्त्री०देवने चडावाती भेट
चढ़ा-उतरी چڑھااتری स्त्री० चड-ऊतर
चढ़ा-ऊतरी چڑھااوتری चढ़ाचढ़ी چڑھاچڑھی स्त्री०चडसाचडसी,स्पर्धा
चढावा چڑھاوا पु० लग्न वेळा वर वधुने आपे छे ते घरेणुं (२) पूजापो (३) उत्साह; हिंमत. —चढावा देना= उत्साह देवो; उत्तेजवुं
चद्दर چدّر स्त्री०चादर (२) धातुनु पतरु
चप چپ वि० [फा] डाबु
चपकन چپکن स्त्री० एक जातनुं अंगरखुं (२) ट्रंक वगेरेनी वेसाडीने वासवानी कळ

चपडा چپڑا पु० साफ—चपडालाख (२) वदो
चपडा(-रा)स چپڑا(-را)س स्त्री० चपरासी—पटावाळाना पटानी तखती. —सी पुं० पटावाळो
चपत چپت स्त्री० चपेट; तमाचो
चपना چپنا अ०क्रि०दवावु (२) शरमावु
चपनी چپنی स्त्री० चपणु (२) हांल्ली के घूटणनी ढाकणी
चपाना چپانا स०क्रि० 'चपना'नुं प्रेरक
चपेट چپیٹ स्त्री० [स], —टा पु० चपेट, थप्पड (२) आफत (३) आघात; धक्को
चप्पल چپّل पु० चपल
चप्पा چپّا पुं० चोथो भाग (२) थोडो भाग के जगा (३) चार आंगळ जगा
चप्पी چپّی स्त्री० चपी
चप्पू چپّو पु० हलेसु, चाटवो
चबाना چبانا स०क्रि० चाववु
चबेना چبینا पुं० चवाणु
चभोरना چبھورنا स० क्रि० झबोळवु
चमकना چمکنا अ० क्रि० चमकवु (२) चसक आववी के मारवी [शानदार
चमकीला چمکیلا वि० चमकतु (२)
चमकौवल چمکوول स्त्री०चमकाववुं ते
चमगादड़ چمگادڑ पु० चामाचीडियु
चमचमाना چمچمانا अ० क्रि० चमकवु (२) स० क्रि० चमकाववुं
चमचा چمچہ पु० [फा] चमचो (२) नीपियो
चमडा چمڑا पु० चामडु (२) छाल —सिझाना=चामडु कमाववु
चमन چمن पुं० [फा] बगीचो
चमरख چمرکھ स्त्री० चमरखु
चमला چملا पुं० भिखारीनुं चपणुं
चमोटा چموٹا पु०,—टी स्त्री० हजामनो चामडानो टुकडो
चमोटी چموٹی स्त्री० चाबुक (२) पातळी सोटी (३) 'चमोटा'
चमौवा چمووا पु० रद्दी खासडु
चम्मच چمّچ पुं० चमचो के चमची
चरक چرک पु० [सं] चर; दूत (२) जासूस (३) मुसाफर (४) चरक वैद
चरकटा چرکٹا पु०चारो कापी लावनार
चरका چرکا पु० [फा.] उझरडो के जराक जखम (२) डाम (३) छळ, दगो
चरख چرکھ पुं०[फा चर्ख] चक्र (२) रेंटियो (३) कुभारनो चाक (४) तोपनी गाडी (५) गोफण
चरखा(-ख़ा) چرکھا(-خا) पु० चक्र(२) रेंटियो (३) रेंट (४) खराद (५) गरगडी (६) माथाकूटियु काम
चरखी(-ख़ी) چرکھی(-خی) स्त्री० फरकडी, गरगडी इ० फरनार वस्तु (२) लोढवानो चरखो (३) एक जातनु दारूखानु [न करनार
चरती چرتی पुं० व्रतने दिवसे उपवास
चरनी چرنی स्त्री० चरो, चराण (२) गमाण (३) चारो
चरपरा چرپرا वि० तीखु (स्त्री० —री)
चरब چرب वि० [फा चर्ब]तेज, तीखु
चरबाँक چربانک चरबाक چرباک वि० चालाक (२) नीडर
चरमराना چرمرانا अ० क्रि० चरड चरड शब्द करवो (जेम के, जोडा, खाटलो)

चरवाहा حرواہا पुं० ढोर चारनार

चरस حرس पु० पाणी काढवानो कोस (२) गांजानो चडस (३) जमीननुं एक माप--२१०० हाथ

चरसा حرسا पुं० भेंस बळदनुं चामडुं (२) कोस [पीनार

चरसी حرسی पु० कोसियो (२) चडस

चरिंदा حرندہ पुं० [फा] पशु, चरे ते

चरित्तर حرتر पु० चरीतर; नटखटपणु

चरी حری स्त्री० चराण जमीन (२) चारा माटेनी लीली जुवार

चर्ख़ حرخ पुं० [फा] आकाश (२) चक्र (३) रेंटियो (४) कुंभारनो चाक (५) चरख पशु ['चरखी'

चर्ख़ी حرخی स्त्री० [फा] गरगडी;

चर्चा حرحا स्त्री० [स] चर्चा (२) वातचीत (३) अफवा

चर्ब حرب वि० [फा.] सुंवाळुं; लीसुं (२) स्थूल (३) तेज, चपळ **--जबान** वि० खुशामतियुं

चर्राना حرانا अ० क्रि० चररर अवाज थवो (२) ततडवुं (३) चळ आववी; जोरथी इच्छा थवी

चलती حلتی स्त्री० चलण

चल बसना حل بسنا मरवुं

चलाऊ حلاؤ वि० चाले एवु; टकाउ

चलाक حلاک वि०चालाक (नाम -की)

चलाका حلاکا स्त्री० वीजळी

चलाचली حلاحلی स्त्री० चालती के नीकळती वेळानी तैयारीनी धमाल

चलान حلان स्त्री० मोकलवानी के चालवा चलाववानी क्रिया (२) भरतियु, मोकल्या मालनी यादी

चलावा حلاوا पुं० चाल; रीत; रिवाज (२) चालचलगत (३) आणुं

चवन्नी حونّی स्त्री० चार-आनी

चवाई حوائی पु० निंदक (२) चूगलीखोर

चवाव حواو पुं० चोतरफ फेलानारी चर्चा, अफवा (२) बदनामी; निंदा

चश्म حشم स्त्री० [फा.] आख

चश्मक حشمک स्त्री० [फा.] आंखनो इसारो (२) चकमक, बोलाचाली, झघडो

चश्मदीद حشم دید वि० [फा.] साक्षात् जोयेलु

चश्म-नुमाई حشم نمائی स्त्री०[फा.] आखो काढवी ते; धमकी

चश्मा حشمہ पुं०[फा.] चसमां (२) झरो

चसना حسنا अ० क्रि० चोटवुं, लागवु, बाझवुं

चस्पाँ حسپاں वि० [फा] चोटाडेलु

चह حہ पु० नदीनो डक्को (२) स्त्री० [फा चाह] खाडो

चहक,--कार حہک، -کار स्त्री० कलरव

चहकना حہکنا अ० क्रि० कलरव करवो (२) उमंगथी खूब बोलवु

चहचहा حہحہا पु० कलरव (२) ठिठियारी (३) वि० आनद करावनारुं

चहबच्चा حہبحّہ पुं० पाणी भरी राखवानो खाडो के होज, चहेबचो

चहल حہل स्त्री० कीचड (२) आनंदोत्सव

चहलक़दमी حہل قدمی स्त्री० धीरे टहेलवु ते

चहल-पहल حہل پہل स्त्री० धामधूम

चहार حہار वि० [फा] चार

चहारशंबा حہارشنبہ पु०[फा] बुधवार

चहारुम چہارُم वि० [फा.] चतुर्थांश (२) चोथुं
चहूँटना چہوٹنا अ०क्रि० चोटवुं
चहेटना چہیٹنا स०क्रि० निचोड काढवो
चहेता چہیتا वि० प्रिय, वहालु (स्त्री० –ती)
चहोरना چہورنا अ०क्रि० छोडने एक जगाएथी बीजी जगाए चोढवो (२) सगाळ राखवी [(२) तालवालु
चाँई چائیں वि० धूर्त, चालाक (२)
चाँकना چانکنا स०क्रि० हद बांधवी (२) ओळखवा निशानी करवी
चाँटा چانٹا पु० मकोडो (२) थप्पड
चाँटी چانٹی स्त्री० कीडी मकोडी (२) तबलानी चांट के तेनो अवाज
चाँद چاند पु० चांदो (२) स्त्री० तालकु –का टुकडा=बहु रूपवान माणस. –पर थूकना=कोई सज्जनने एब लगाडवा जतां पोताने ज लागवी
चाँदना چاندنا पु०अजवाळु (२) चांदनी
चाँदनी چاندنی स्त्री० चांदनी (२) बिछानानी सफेद चादर (३) सफेद चदरवो
चाँदमारी چاندماری स्त्री० बंदूकथी निशान ताकवानु शीखवु ते
चाँदी چاندی स्त्री० चांदी (२) तालकु, 'चांद' (३) सारो आर्थिक लाभ.–का जूता=लांच.–काटना=खूब कमावु
चाँप چانپ स्त्री० चांपवुं–दबाववुं ते (२) धक्को (३) प्रेरणा (४) बंदूकनी चांप
चाक چاک पु० चाक; चक; गरेडी इ० (२) [फा.] चीरो (३) वि० चिरायेलु, फाटेलु [(२) चपळ; फूर्तीलु
चाक़ چاق वि० [तु.] दृढ, मजबूत
चाकचक چاک چک वि० सुरक्षित; मजबूत [दृढ भरावदार (शरीर)
चाक़-चौबंध چاق چوبند वि०
चाकना چاکنا स०क्रि० 'चाँकना' जुओ
चाकी چاکی स्त्री० चक्की; घंटी
चाक़ू چاقو पु० [तु.] चप्पु
चाचा چاچا पुं०(स्त्री०–ची)'चचा' जुओ
चाट چاٹ स्त्री० तीखु खावानो चटको; शोख (३) आदत, टेव (४) चटपटी; चळ (५) तीखी चीज के फरसाण
चाटना چاٹنا स० क्रि० चाटवु (२) चट करी जवुं [करनार
चाटुकार چاٹُکار पुं० [स.] खुशामत
चाप چاپ स्त्री० चाल; पगलानो अवाज
चापलूस چاپلوس वि० [फा] खुशामतियुं [चापलूसी, खुशामत
चापलूसी چاپلوسی स्त्री० [फा.]
चाब چاب स्त्री० दाढ
चाबना چابنا स० क्रि० चाववु
चाबी,–भी چابی،-بھی स्त्री० चावी
चाबुक چابک पु० [फा.] चाबुक; सोटो
चाबुक-सवार چابک سوار पुं० [फा.] घोडो पलोटनार; घोडो केळवनार (नाम, –री स्त्री०) [नास्तो
चाय چائے स्त्री० चा.–पानी=चापाणी;
चार چار वि० चार (२) थोडुंक (२) पुं० [स.] चाल, गति. –आँखें होना= नजर मळवी. चारों फूटना=अंध थवु; अन्तर बाह्य चारे आंख जवी
चारख़ाना چارخانہ पु० [फा.] एक जातनु कपडु
चारजामा چارجامہ पु० [फा.] घोडानुं जीन–पलाण

चार-नाचार چار-ناچار अ० [फा.] लाचार थईने

चारपाई چارپائی स्त्री० खाटलो

चारपाई धरना چارپائی دھرنا –पकड़ना -پکڑنا, -पर पडना -پر پڑنا- –लेना -لینا- बीमारीथी पथारीवश थवुं (२) सूवुं. –से लगना बीमारीथी पथारीमांथी न उठावु ['चहारशंबा'

चारशंबा چارشنبہ पु० जुओ

चालढाल چال ڈھال स्त्री० चालचलगत; रीतभात [चालबाजीवाळु

चालबाज़ چالباز वि० कपटी; चालाक,

चाला چالا पुं० रवानगी (२) वधूने पहेली वार सासरेथी के पियरथी वळाववी ते (३) जवानु मेहुरत

चालान چالان पुं० जुओ 'चलान'

चालिया چالیا **चाली** چالی वि० 'चालवाज़'

चाव چاو पु० चाह, प्रेम (२) प्रबळ इच्छा, आतुरता (३) आनंद; उमंग

चाशनी چاشنی स्त्री० [फा.] चासणी (२) चसको

चास چاس स्त्री० खेती

चासना چاسنا अ० क्रि० खेडवुं

चासा چاسا पु० खेडूत

चाह چاہ पु० [फा.] कूवो

चाह چاہ स्त्री० चाहना, प्रेम (२) इच्छा (३) माग, जरूर (४) (प.) खबर

चाहना چاہنا स० क्रि० चाहवु (२) मागवु, इच्छा करवी (३) स्त्री० जरूर

चाहिए چاہئے उचित छे; घटे छे, जोईए [कुवेतर (जमीन)

चाही چاہی वि० [फा] कूवावाळी;

चाहे چاہے अ० गमे तेम; इच्छा मुजब

चिंआँ (چیاں) چں آں पुं० कचूको

चिउँटा (چیونٹا) چں انٹا पु० 'चॉटा'; मकोडो

चिउँटी چں انٹی (چیونٹی) स्त्री० 'चॉटी'; कीडी. –के पर निकलना = मरणतोल थवु

चिंगना چنگنا पुं० पक्षीनु – खास करीने मरघीनु वच्चुं [अ०क्रि०चीस पाडवी

चिंघाड़ چنگھاڑ स्त्री० चीस. –ना

चिंदी چندی स्त्री० चींदरडी, टुकडो

चिउड़ा,–रा چڑا، چڑا-را पुं० पौंआ, 'चिडवा'

चिक چک स्त्री० [तु] चक (२) पु० कसाई (३) स्त्री० चसक, झटको

चिकट چکٹ वि० चीकटथी मेलु; मेल जामेलु (२) चीकटुं [चीकटुं थवुं

चिकटना چکٹنا अ०क्रि० मेलुं–

चिकन چکن स्त्री० [फा] एक झीणु कापड

चिकना چکنا वि० [सं. चिक्कण] चीकणु (२) लपसणुं (३) सुंवाळुं; सुदर (४) माखणियुं, खुशामतियुं (५) प्रेमी (६) पुं० चीकट –घडा = निर्लज्ज. चिकनी चुपड़ी बातें = मीठी मीठी कृत्रिम वात

चिकार چکار पुं० चीत्कार; चीस

चिकारना چکارنا अ०क्रि० चीस पाडवी

चिकुटी چکٹی **चिकोटी** چکوٹی स्त्री० चपटी (२) चूंटी

चिक्कण چکن वि० [स.] चीकणु

चिखुरी چکھری स्त्री० 'गिलहरी'; खिसकोली ['किलनी'

चिचड़ा چچڑا पु०, –ड़ी स्त्री० जुओ

चिजारा چجارا पुं० कडियो
चिट چٹ स्त्री० चिठ्ठी, रुक्को
चिट्टा چٹّا पुं० खोटो उत्साह के हिंमत (२) वि० सफेद
चिट्ठा چٹھّا पुं० रोजमेळ, चोपडो (२) वार्षिक सरवैयु (३) यादी (४) पगार के मजूरीनी रकम (५) बिल कच्चा-चिट्ठा=पूरेपूरो हेवाल [(२) कागळ; पत्र
चिट्ठी چٹّھی स्त्री० चिठ्ठी, 'चिट'
चिट्ठी-पत्री چٹّھی پتّری स्त्री० चिठ्ठी-पत्री, कागळपत्र (२) पत्रव्यवहार
चिट्ठीरसाँ چٹّھی رساں पु० टपाली
चिडचिडा چڑچڑا वि० चीडियु, झट चिडानारु
चिडचिड़ाना چڑچڑانا अ० क्रि० चिडावु (२) ततडी जवु (३) बळतां तड तड थवुं
चिडवा چڑوا पु०[स चिविट] पौंआ
चिडा چڑا पु० चकलो, चकलीनो नर
चिडिया چڑیا स्त्री० पक्षी (२) पत्तानी एक भात. –का दूध=अप्राप्य वस्तु, गगनकुसुम
चिडियाख़ाना چڑیاخانہ पु० पशु-पक्षीनु सग्रहस्थान
चिडी چڑی स्त्री० पक्षी (२) चकली
चिढ़ چڑھ स्त्री० चीड –ना अ० क्रि० चिडावु
चिढ़ाना چڑھانا स० क्रि० चीडववु
चितकबरा چتکبرا चितला چتلا वि० कावरचीतरु
चिताना چتانا स० क्रि० चेतववु
चितावनी چتاونی स्त्री० चेतवणी, 'चेतावनी'
चितेरा چتیرا पुं० चितारो [नानी कोढी
चित्ती چتّی स्त्री० डाघो; टपकुं (२)
चित्र उतारना چتر اتارنا चित्र काढवुं के वर्णनादिथी खडु करवु
चिथडा چتھڑا पुं० चींथरु
चिथाडना چتھاڑنا स०क्रि० चीरवुं, फाडवु (२) अपमानवुं
चिनिया چنیا वि० चिनाई (२) चीनी माटी जेवुं, सफेद –केला=नानी जातनु केळुं. –बदाम=चिनाई-सींग; मगफळी [–री स्त्री०)
चिन्हार چنہار वि० परिचित (नाम
चिपक(-ट)ना چپک(-ٹ)نا अ० क्रि० चोटवु, वळगवु [लगाडवुं
चिपकाना چپکانا स०क्रि० चोटाडवुं,
चिपचिपा چپچپا वि० चीकणु, चोंटे एवुं [चीकणुं लागवुं
चिपचिपाना چپچپانا अ०क्रि०
चिपटा چپٹا वि० चपटु
चिप्पड چپّڑ पुं० नानो चपटो ककडो, चापडो (२) पापडी
चिप्पी چپّی स्त्री० नानो 'चिप्पड'
चिमटना چمٹنا अ०क्रि० चोटवुं (२) वळगवुं
चिमटा چمٹا पुं० चमठो; चीमटो
चिमटी چمٹی स्त्री० नानो चीपियो
चिमड़ा چمڑا वि० जुओ 'चीमड'
चिरकना چرکنا अ०क्रि० चरकवुं; जराक अघवु
चिरकीन چرکین वि० [फा] मेलु; गंदु
चिरकुट چرکٹ पुं० फाटेलुं वस्त्र; चींथरुं
चिरना چرنا अ०क्रि० फाटवुं; चिरावुं
चिरमि(०टी) (ٹی०) چرمی स्त्री०चनोठी

चिरा چرا अ० [फा.] केम ? शा माटे ?
चूँ व चिरा करना=चेंचू करवु
चिराग़ چراغ पुं० [फा.] दीवो. **-जले**=दीवा वखते
चिरायँध چرائیندھ स्त्री० वाळ चामडुं वगेरे बळवानी गंध
चिरायता چرائتا पुं० करियातुं
चिरौंजी چرونجی स्त्री० चारोळी
चिलक چلک स्त्री० चळक (२) सणको
चिलकना چلکنا अ०क्रि० चमक चमक थवुं; चळकवु (२) सणको नांखवो
चिलग़ोजा چلغوزہ पुं०[फा.]एक मेवो
चिलचिल چلچل स्त्री० अवरख
चिलचिलाना چلچلانا अ०क्रि० चमकवु (२) चीस पाडवी
चिलडा چلڑا पुं० एक पकवान
चिलबिला(-ल्ला) (چلبلا(-لّا वि० 'चुलबुला', चचळ
चिलम چلم स्त्री० [फा.] चलम
चिलमची چلمچی स्त्री० [तु] अदर हाथमो धोवानु एक वासण (२) चलम पीनार
चिलमन چلمن स्त्री०[फा.]'चिक';चक
चिल्लड چلّڑ पुं० जुओ 'चीलर'
चिल्लपों چلّپوں स्त्री० शोरबकोर
चिल्ला چلّہ पु० [फा] चाळीस दिवस के तेनु व्रत के पुण्यपर्व (२) प्रसवना चाळीस दिवस. (३) धनुषनी दोरी **-बाँधना**=चाळीस दिवसनुं व्रत करवुं **-खींचना**=चाळीस दिवस एकान्तमा ईश्वरोपासनामा गाळवा. ० **चिल्लेका जाडा**=खूब ठडी [बुमराण करवु
चिल्लाना چلّانا अ०क्रि० शोर करवो;
चिल्लाहट چلّاہٹ स्त्री० शोर करवो ते; 'चिल्लपों' [(२) चपटी
चिहूँटी چہونٹی स्त्री० चूंटी, चीमटी
चीं چیں स्त्री० [फा.] चहेरा पर पडती करचोळी **-ब-जबीं होना**=गुस्से थवु [जवाब आपवो ते
चीं चपड چیں چپڑ स्त्री० सामे
चींटा چینٹا पु० जुओ 'चिउँटा' (स्त्री० **-टी**) [तिलनो मेल
चीकट چیکٹ वि० बहु मेलुं (२) पुं०
चीख़ چیخ स्त्री० चीस.**-ना** अ०क्रि० चीस पाडवी [चाखवुं
चीखना چیکھنا स० क्रि० 'चखना';
चीज़ چیز स्त्री० [फा.] चीज, वस्तु (२) जणस (३) गायन के राग (४) विलक्षण के महत्त्वनी वस्तु [भाव (२) सरसामान
चीज़-वस्तु چیز وستو स्त्री०जणस-
चीड(-ढ) (چیڑ(-ڑھ पुं० चीडनु झाड
चीतना چیتنا स० क्रि० चिंतवु, विचारवु (२) याद करवु (३) चीतरवुं
चीता چیتا पु० चित्तो (२) चित्त
चीथडा(रा) (چیتھڑا(-را पुं० चींथरु
चीथना چیتھنا स०क्रि०(कपडुं)फाडवु
चीदा چیدہ वि० [फा.] पसंद करेलुं; चूंटेलु (२) उत्तम
चीनी چینی स्त्री० खाड [ओळखवुं
चीन्हना چینہنا स० क्रि० चीनवु;
चीपड چیپڑ पु० चीपडुं
चीमड چیمڑ वि० चवड; चामडा जेवुं
चीरफाड چیرپھاڑ स्त्री० वाढकाप
चील چیل स्त्री०[स. चिल्ल]समडी पक्षी
चीलर چیلر पु० गंदा वस्त्रमा पडतुं जू जेवुं एक जतु

चील्ह چیلہ स्त्री० चील, समडी
चुंगी چنگی स्त्री० चपटी जेटली वस्तु (२) टोल, दाण
चुंगी-घर چنگی گھر पु० टोलनु नाकुं
चुंदी چندی स्त्री० चोटली
चुँधलाना چندھلانا अ० क्रि० जुओ 'चौंधियाना'
चुंधा چندھا वि० चूंधळु; चूखडुं
चुँधियाना چندھیانا अ० क्रि० जुओ 'चौंधियाना'
चुअना چوانا अ० क्रि० 'चूना'; चूवु
चुआन چوان स्त्री० खाई; नहेर [एक शाक
चुक़ंदर چقندر पु० [फा] गाजर जेवु
चुकना چکنا अ० क्रि० चूकवावुं, चूकतु थवु, बाकी न रहेवु, पतवुं (२) पूरुं थवुं (३) (प.) चूकवु; 'चूकना'
चुकाई چکائی स्त्री० चूकते थवु
चुकाना چکانا अ० क्रि० चुकाववुं
चुगद چغد पु० [फा.] घुवड, (२) उल्लु, मूर्ख [(नाम, चुगाई स्त्री०)
चुगना چگنا स० क्रि० (पक्षीनु) चूगवु
चुगलख़ोर چغلخور पुं०[फा] चुगली करनारो. (नाम –री स्त्री०)
चुग़ा چغہ पुं० जुओ 'चोगा'
चुचकारना چچکارنا स० क्रि० (रव०) चूमवानो अवाज करी बोलवु,वहाल करवुं
चुचकारी چچکاری स्त्री० (चूमवानो) बचकारो
चुचाना چچانا अ० क्रि० चूवु, टपकवु
चुटकी چٹکی स्त्री० चपटी (२) चूटी –भरना=चूटी खणवी –लेना= मश्करी करवी (२) टोणो मारवो; कटाक्ष करवो
चुटकुला چٹکلا पु० मजेदार वात (२) दवानो सारो नुसखो. –छोडना=कोई मजानी वात छेडवी
चुटिया چٹیا स्त्री० चोटली
चुटीला چٹیلا वि० चोट लागी के घा थयो होय एवु (२) सौथी उपरनुं, उत्तम
चुटैल چٹیل वि० 'चुटीला', घायल
चुड़िहारा چڑہارا पुं० (स्त्री० -रिन) चूडगर
चुड़ैल چڑیل स्त्री० चुडेल
चुनचुना چنچنا वि० चचणे एवु
चुनचुनाना چنچنانا अ० क्रि० चणचणवु [गडी
चुनट(-न) چنٹ(-ن) स्त्री० करचली;
चुनना چننا स० क्रि० चूंटवु, पसंद करवु (२) वीणवु (३) सजवु; ठीकठाक करवु(४)(दीवाल इ०) चणवु (५) चूटवुं (जेम के फूल) (६) कपडानी कल्ली करवी
चुनरी چنری स्त्री० चूदडी
चुनाँचे چنانچہ अ० [फा चुनाचिह्] दाखला तरीके (२) एटले, अत·
चुनाई چنائی स्त्री०, चुनाव पु० चूटणी
चुनिंदा چنیدہ वि० चुनदा
चुनौटी چنوٹی स्त्री० चूनानी डबी
चुनौती چنوتی स्त्री० उश्केरणी (२) आह्वान
चुन्नी چنی स्त्री० 'चुनी'; चूनी (२) वहेर (३) अनाजनी कणकी
चुपका چپکا वि० चूपकी राखनार,मौनी
चुपड़ना چپڑنا स० क्रि० चोपडवु; 'पोतना' [‘चुपका’ जुओ
चुप्पा چپا वि० (स्त्री० -प्पी)
चुप्पी چپی स्त्री० चूपकी, मौन

चुभकना چبھکنا अ०क्रि० डूबकी खावी
चुभकी چبھکی स्त्री० डूबकी
चुभना چبھنا अ०क्रि० भोंकावुं (चुभाना, चुभोना प्रेरक)
चुमकारना چمکارنا स०क्रि० प्रेमथी चूमवाना जेवो अवाज
चुम्मा چمّا पु० चूमी; 'चूमा'
चुरकी چرکی स्त्री० चोटली
चुरमुर چرمر पुं० (रव०) दवावाथी थतो अवाज, जेम के चणानो, सूकां पाननो
चुरमुरा چرمرا वि० 'चुरमुर' अवाज करे एवुं (जेम के, पापड)
चुरना چرنا अ०क्रि० चडवु; सीझवुं (२) खानगी मसलत करवी
चुरमुराना چرمرانا अ०क्रि० 'चुरमुर' अवाज करी तूटवु (२) स०क्रि० तेवा अवाजथी तोडवु
चुराई چرائی स्त्री० चोरवुं ते
चुराना چرانا स० क्रि० चोरवु (२) छुपाववुं [खंजवाळ
चुल(०चुली) چل(०چلی) स्त्री०
चुलचुलाना چلچلانا अ० क्रि० खजवाळ आववी
चुलबुला چلبلا वि० चंचल(२)नटखट
चुलबुलाना چلبلانا अ० क्रि० 'चुलबुला' थवुं
चुल्लू چلّو पु० अजलि, चागलु
चुसकी چسکی स्त्री०चूसवु ते(२)घूटडो
चुसना چسنا अ० क्रि० चुसावु (२) शोषावु, सार जतो रहेवो (३) खाली थवु
चुसनी چسنی स्त्री० वाळकनी धावणी के दूधनी शीशी
चुस्त چست वि० [फा.] तग, कसेलुं (२) चुस्त; दृढ (३) फूर्तिलुं; तत्पर (नाम, –स्ती स्त्री०) [रसयुक्त
चुहचुहा(०ता)(تا०)چہچہا वि० चूतुं;
चुहचुहाना چہچہانا अ०क्रि० रस टपकवो (२) पक्षीनु वोलवुं, कलरव करवो
चुहल چہل स्त्री० मजाक
चुहिया چہیا स्त्री० उंदरडी
चूँकि چونکہ अ० [फा.] 'क्योंकि'; एटला माटे के [अवाज
चूँचूँ چوں چوں अ० चकलीनो
चूकना چوکنا अ० क्रि० चूकवु
चूची چوچی स्त्री०; चूचुक पु० [सं] स्तन
चूज़ा چوزہ पुं० [फा.] मरघीनुं वच्चुं
चूतड چوتڑ पु० धगडो, कूलो
चूदरी چودری स्त्री० 'चुनरी'; चूंदडी
चून چون पुं० चूर्ण, आटो
चूना چونا पु० चूनो (२) अ० क्रि० चूवु (३) नीचे पडवुं; गरवुं
चूमा چوما पुं० चूमी [(३) चकचूर
चूर چور पु० चूरो (२) वि० तल्लीन
चूल چول स्त्री० सालमा वेसाडवा तैयार करेलो लाकडाना सांधानो भाग (२) चणियारामां फरतो बारणानो छेडो (३) पु० [स.] चोटली
चूल्हा چولھا पु० [स. चुल्लि] चूलो
चूहडा(-रा) (را-)چوہڑا पु० (स्त्री० -ड़ी) भंगी
चूहा چوہا पुं० उंदर
चूहादान چوہادان पु० उदरियु
चे چہ अ० [फा] शु ? [मातानो रोग
चेचक چیچک स्त्री० [फा.] शीतला-

चेतावनी چیتاونی स्त्री० चेतवणी, चितावनी
चेना چینا पुं० चीणो
चेप چیپ पु० कोई चीकणो रस;चीकाश
चेर(-रा) (ا-)چیر चेलो (२) नोकर
चेरि(-री) (ی-)چیر स्त्री०'चेरा'नु स्त्री०
चेलिन چیلن स्त्री०चेली,'चेला'नु स्त्री०
चेष्टा چیشٹا स्त्री० [सं.] चेष्टा, चाळा (२) प्रयत्न; कोशिश (३) काम (४) इच्छा
चेहरा چہرہ पु० [फा] चहेरो (२) आगलो भाग -होना = फोजमां नाम लखाववु
चैत چیت पु० चैत्र
चैती چیتی स्त्री० रवीपाक (२) वि० चैत्र सबन्धी [करवी
चैन چین पु० चेन. -उड़ाना = मोज
चैला چیلا पुं० फाचरो
चैली چیلی स्त्री० भूकरी, छोल, वहेर
चोंगा چونگا पु० वांसनी भूंगळी, जेवी के कलमदानीनी (२) मूर्ख [नळी
चोंगी چونگی स्त्री० धमणनी हवानी
चोंच چونچ स्त्री० चाच दो दो चोंचें होना = चोलाचोली थवी
चोंथ چونتھ पु० पोदळो
चोंथना چونتھنا स० क्रि० फाडवु के तोडवु या उखाडवुं
चोआ چوا पुं० एक सुगधी पदार्थ जे चूवा पेठे वनावाय छे [भूसु इ०
चोकर چوکر पु० आटानु चळामण-
चोक्ष چوکش वि० [स] चोख्खु (२) पवित्र (३) तीक्ष्ण, तेज (४) प्रशस्य (५) दक्ष ['चोक्ष'
चोख(खा) (کھا-)چوکھ वि० जुओ
चोग़ा چوغہ पु०[तु. चूगा] चोगो, झभ्भो
चोचला چوچلا पु० हावभाव; नखरां
चोज چوج पुं० मजाकनो बोल
चोट چوٹ स्त्री० चोट; घा के आघात (२) टोणो (३) दगो; 'धोखा' (४) वार; 'दफा'. -खाना = चोट लागवी. -बचाना = घा चुकाववो, तेमांथी बचवु
चोट-चपेट چوٹ چپیٹ स्त्री० चोट,घा
चोटा چوٹا पु० (तमाकुनो) शीरो; काकव
चोटी چوٹی स्त्री० चोटली के चोटलो (२) शिखर. -दबना = लाचार थवु. -का वि० उत्तम
चोट्टा چوٹّا पुं० चोट्टो, चोर
चोबचीनी چوب چینی स्त्री० [फा.] चोपचीनी-एक औषधि
चोराचोरी چوراچوری अ० चोरी-छूपीथी; चूपकीथी
चोलना چولنا पु० चोला,फकीरनो जामो
चोला چولا पु० फकीरनो चोळो-लाबु मोटु जामा जेवु पहेरण (२) शरीर
चोली چولی स्त्री० चोळी. -दामनका साथ = खूब घनिष्ठ सबन्ध
चौंआलिस چوں آلیس (چوالیس) वि० 'चौवालिस', चूवाळीस
चौंक چونک स्त्री० चोंक -ना अ०क्रि० चोंकवु
चौंतिस, چونتیس चौंतीस چونتیس, वि० ३४, चोत्रीस
चौंध چوندھ स्त्री० आख अजावी ते; 'चकाचौंध'
चौंधियाना چوندھیانا अ० क्रि० आंख अंजावी (२) न देखावु
चौंर چونر पु० चमर; 'चॅवर'

चौंरी چونری स्त्री० चमरी गाय (२) चोटलानो दोरो

चौंसठ چونسٹھ वि० चोसठ; ६४

चौ چو वि० चार (समासमां) ['चौवा'

चौआ(-वा) چوآ(-وا) पु० जुओ

चौक چوک पु० [स चतुष्क, प्रा चउक्क] चोक [चोकडु

चौकड़ा چوکڑا पुं० कानमां पहेरवानुं

चौकडी چوکڑی स्त्री० फाळ; फलग (हरणनी) (२) चार जणनी चोकडी (३) चार घोडानी गाडी [चोंकिलुं

चौकन्ना چوکنّا वि० सावधान (२)

चौकस چوکس वि० चोकस, सावधान, होशियार (नाम, -साई, -सी)

चौका چوکا पु० चोको (२) चोखंडो टुकडो (३) रोटलीनी आडणी (४) चोक्को (५) चार सरखी चीजोनो समूह –**फेरना, देना, लगाना** = चोको करवो, लींपवुं –**लगाना** = सत्यानाश करवुं

चौकी چوکی स्त्री० बाजठ के खुरशी (२) चोकी (३) नानी आडणी (४) पडाव, उतारो

चौकोना(–र) چوکونا(-ر) वि० चोखडु

चौखट چوکھٹ स्त्री० बारणानुं चोकठु (२) ऊमरो

चौखटा چوکھٹا पु० चोकठुं, 'फ्रेम'

चौखानि چوکھانِ स्त्री० चार प्रकारना (अडज, पिंडज, स्वेदज, उद्भिज्ज) जीव

चौखूँट چوکھونٹ पु० चारे दिशा (२) आखु भूमंडल (३) अ० चोपास; चोखूंट

चौखूँटा چوکھونٹا वि० चोखडुं, 'चौकोना'

चौगान چوگان पुं० [फा] गेडीदडा के पोलो या ते रमवानुं मेदान–चोगान (२) नगारानो दांडियो

चौगिर्द چوگرد अ० चोगरदम

चौगुना چوگنا वि० चोगणु

चौगोशिया چوگوشیا वि० [फा] चोखंडुं; चतुष्कोण

चौघड़ چوگھڑ पु० 'चौभर'; दाढ

चौघडा چوگھڑا पु० चार खानावाळु पात्र–जेवु के पाननो डब्बो, मसालानुं पात्र इ०

चौडा چوڑا वि० चोडु; पहोळु

चौड़ाई(–न) چوڑائی(-ن) स्त्री० चोडाई, पहोळाई

चौतरा چوترا पु० चोतरो; चबूतरो

चौथ چوتھ स्त्री० चोथ (२) चोथाई

चौथा چوتھا चोथु (स्त्री० -थी)

चौथिया چوتھیا पु० चोथियो ताव (२) चोथा भागनो हकदार

चौदह چودہ वि० चौद; १४

चौपट چوپٹ वि० बधेथी खुल्लुं (२) पायमाल; बरबाद [चोपाई

चौप(–पा)ई چوپ(-پا)ئی स्त्री०

चौपड़ چوپڑ स्त्री० सोकटां बाजी; 'चौसर'

चौपाया چوپایا पु० चोपगु

चौपाल چوپال पुं० चारे बाजूथी खुल्ली एवी बेठक (२) गामलोकने बेसवानो चोतरो–चोरो (३) एक जातनी पालखी

चौबाइन چوبائن स्त्री० चोबानी स्त्री

चौबारा چوبارا पुं० उपला माळनी चारे बाजू खुल्ली मेडी (२) खुल्ली बेठक (३) अ० चोथी वार

चौबीस چوبیس वि० चोवीस; २४

चौबे چوبے पु० एक ब्राह्मणनी जात, चोबो

चौभड़ چوبھڑ स्त्री० 'चौंघड'; दाढ

चौमंज़िला چومنزلا वि० चार मजला के खडावाळु (मकान)

चौमासा چوماسا पुं० चोमासु

चौमुहानी स्त्री०, چومہانی चौरस्ता چورستا, चौराहा چوراہا पु० चार-रस्ता

चौरस چورس वि० सपाट; सरखु (२) चोरस

चौरा چورا पु० चोरो (चोतरो, बेठक; देवदेवी के महात्मानुं स्थानक) (स्त्री० –री)

चौराई چورائی स्त्री० जुओ 'चौलाई'

चौरानबे چورانبے वि० चोराणु, ९४

चौरासी چوراسی वि० चोराशी; ८४ (२) पु० ८४ लाख योनि; लखचोराशी (३) पगमा वावताना घूघरा

चौराहा چوراہا पुं० चार-रस्ता

चौलाई چولائی स्त्री० चोळाई शाक

चौवन چوون वि० चोपन, ५४

चौवा چووا पुं० हाथनी चार आंगळी (२) चार आंगळ माप (३) चोक्को (४) चोपगुं [४४

चौवालीस چووالیس वि०चूवाळीस,

चौसर چوسر पुं० चोसर–सोगटावाजी

चौहट्ट,–ट्टा چوہٹ،–ٹا पुं० चौटु; चोक (२) चार रस्ता

चौहत्तर چوہتر वि० चुमोतेर, ७४

चौहद्दी چوہدی स्त्री० चोपासनी सीमा

छ

छग چھگ पु० (प) उछग, गोद

छँटना چھنٹنا अ०क्रि० छंटावु, कपाईने अलग थवु (२) अलग, छूट पडवुं

छकडा چھکڑا पुं० शकट, गाडुं

छकना چھکنا अ०क्रि० धरावु (२) नशाथी चकचूर बनवुं, छकवु (३) छक थवु

छक्का چھکا पुं० छक्को (२) छकडु (३) होशकोश, सूधबूध. छक्के छूटना= सूधबूध जती रहेवी (२) हिंमत हारवी

छगडा چھگڑا पु० (स्त्री०, –डी) छग, बकरो

छगुनी چھگنی स्त्री० टचली आगळी

छछिआ(–या) چھچھیا(–یا) स्त्री० छाग (२) छाश देवानुं मापियु के वासण

छजना چھجنا अ०क्रि० छाजवु (२) शोभवु

छज्जा چھجا पु० छजुं

छटपटाना چھٹپٹانا अ०क्रि० बेचेन थवु तरफडवु (२) आकुलव्याकुल थवु

छटपटी چھٹپٹی स्त्री० चटपटी; बेचेनी (२) आतुरता

छटाँक چھٹانک स्त्री० नवटांक, (पाका) शेरनो १६मो भाग

छठा چھٹا वि० छठ्ठु (स्त्री० –टी)

छठी چھٹی स्त्री० छठ्ठी, जन्म पछीनो ६ठ्ठो दिवस –का दूध निकालना= दम के ठूस काढवी –का दूध याद आना=एवु हेरान थवुं के बाळपणनु सुख याद आवे

छड چھڑ स्त्री० धातु के लाकडानो दडूको
छड़ा چھڑا पु० छडो (२) वि० छडुं, एकाकी
छडिया چھڑیا पु० दरवान; छडीदार
छतगीर(-री) (ری-)چھت گیر स्त्री० चदरवो
छतरी چھتری स्त्री० छत्री (२) मंडप (३) समाधिना स्थान परनो मंडप
छतनार چھتنار वि० फेलायेलु; घटादार (झाड)
छतियाना چھتیانا स०क्रि० छाती पासे लेवु (२) बदूकने फोडवा छाती पासे लगाववी
छतीसा چھتیسا वि० चतुर (२) धूर्त
छत्ता چھتّا पु० छत्री (२) मधपूडो
छत्तीस چھتّیس वि० छत्रीस
छत्तीसा چھتّیسا पु० हजाम (२) वि० जुओ 'छतीसा'
छत्तीसी چھتّیسی स्त्री० भारे बदमास स्त्री, छिनाळ
छदाम چھدام पु० पैसानो चोथो भाग
छन(०क) (ک٠)چھن पुं० क्षण, 'छिन'
छनना چھننا अ०क्रि० चळावुं (२) छणावु (३) तळावु
छप چھپ स्त्री० छब एवो पाणीनो अवाज
छपछपना چھپچھپنا अ०क्रि० छब-छबवु (२) स०क्रि० छबछबाववु
छपना چھپنا अ०क्रि० छाप पडवी (२) छपावु [स्त्री० छप्परखाट
छपरख(-खा)ट چھپرکھ(-کھا)ٹ
छपरी چھپری स्त्री० छापरी
छपाका چھپاکا पु० छबाको
छब्बीस چھبّیس वि० छब्बीस, २६
छमना چھمنا स०क्रि०(प)क्षमा करवी
छमाही چھماہی वि० छ मासिक
छरहरा چھرہرا वि० (स्त्री -री) पातळुं; हलकुं (२) तेज; फूर्तिलुं
छरछराना چھرچھرانا अ०क्रि० चचरवुं (जेम के घा पर मीठुं) [झांझरनी घूघरी
छर्रा چھرّا पुं० बंदूकनो छरो (२)
छलक(०न) (ن٠)چھلک स्त्री० छालक; छलकावु ते
छलकना چھلکنا अ० क्रि० छलकावु
छलकाना چھلکانا स० क्रि० छलकाववुं
छलछंद, چھلچھند छलछिद्र چھلچھدر पु० कपट; चालबाजी
छलछलाना چھلچھلانا स० क्रि० छल छल अवाज थवो(२)छलकावुं (पाणी इ०)
छलनी چھلنی स्त्री० चाळणी
छलाँग چھلانگ स्त्री० छलग
छलावा چھلاوا पुं० (भूतप्रेत) देखा दई अलोप थवुं ते
छलिया چھلیا छली چھلی वि० कपटी; छळ करनार ['छौना' जुओ
छवना چھونا पुं० (स्त्री० -नी)
छवाई چھوائی स्त्री० छावु ते के तेनी मजूरी
छवाना چھوانا स०क्रि० 'छाना'नुं प्रेरक
छवैया چھویّا पुं० छापरु छानारो
छहराना چھہرانا अ०क्रि०(प) छवावुं; फेलावु (२) स० क्रि० फेलाववुं
छहियाँ چھہیاں ०छाँ چھاں० स्त्री० 'छांह', छाया [तोडवी-कापवी
छाँगना چھانگنا स० क्रि० (डाळी)
छाँगुर چھانگر पुं० छ-आगळियो
छाँट چھانٹ स्त्री० ऊलटी (२)काटवुं के अलग करवु ते के तेम करेली वस्तु

छाँटना چھانٹنا स० क्रि० कापीने जुदु करवु (२) अलग करवु, जुदुं पाडवु
छाँद چھاند स्त्री० ढोरना पग वांधवानी रसी [वाधवु
छाँदना چھاندنا स० क्रि० जकडवुं,
छाँवँ چھانوں, छाँह چھانہ, स्त्री० छाया. छाँह न छूने देना=पासे न आववा देवु. छाँह बचाना=पासे न जवु
छाक چھاک स्त्री० तृप्ति (२) छाक, नशो
छाछ چھاچھ स्त्री० [स, छच्छिका] छाश
छाज چھاج पुं० सूपडु(२)छाज(३)छजु
छाजना چھاجنا अ०क्रि० (प) छाजवु घटवु
छाता چھاتا पुं०छत्री(२)विलाडीनो टोप
छान چھان स्त्री० छापरुं
छानना چھاننا स० क्रि० चाळवु (२) अलग करवुं; छूटु पाडवु (३) तपासवुं
छानबीन چھان بین स्त्री० बरोबर तपास के विचार
छाना چھانا स० क्रि० छावु (२)बिछावबु (३) अ० क्रि० प्रसरवु
छापा چھاپا पुं० छाप (२) छापु, बीबु (३) हाथनो थापो (४) छापो
छापाख़ाना چھاپاخانہ पुं० छापखानु; 'मतवा' [के धूळ
छार چھار पु० खार (२) छार; राख
छाला چھالا पुं० छाल (२) फोल्लो
छालिया چھالیا पु० कासानु छालु; छालियुं (२) जुओ 'छाली'
छाली چھالی स्त्री० सोपारी
छावनी چھاونی छाज (२) छावणी
छावा چھاوا पुं० [सं शावक] बच्चु (२) पुत्र

छिछला چھچھلا वि० छीछरु
छिछोरा چھچھورا वि० छीछरु, पामर; क्षुद्र, [नाम, र(-रा) पन]
छिटकना چھٹکنا अ० क्रि० चोतरफ वीखरवुं (प्रेरक छिटकाना)
छिडकना چھڑکنا स० क्रि० छाटवुं (छिड़कवाना प्रेरक) [के तेनी मजूरी
छिडकाई چھڑکائی स्त्री० छांटवुं ते
छिड़काव چھڑکاو पु० छटकाव
छिड़ना چھڑنا अ०क्रि०शरू थवु; छेडावु
छितराना چھترانا अ०क्रि० वीखरवु, वेरावुं (२) स०क्रि० वेरवुं; विखेरवु
छिदना چھدنا अ० क्रि० छेदावु, भोंकावु (छिदाना-प्रेरक)
छिदरा چھدرا वि० वीखरायेलु; छूटु (२) जर्जर (३) छिद्रालु
छिन چھن पु० (प) क्षण, 'छन'
छिनक چھنک अ० (प) क्षण वार; जरा वार
छिनकना چھنکنا स०क्रि० छींकवु
छिनना چھننا अ० क्रि० छिनावु, हरण थवु [पु० छिनालु
छिनाल چھنال स्त्री० छिनाळ. -ला
छिपकली چھپکلی स्त्री० घरोळी
छिपना چھپنا अ० क्रि० छीपवुं, छुपावु, ढकायेलु होवुं [(२) ढाकवु
छिपाना چھپانا स०क्रि० छुपाववु
छिपाव چھپاو पु० छुपाववु ते
छिया چھیا स्त्री० छी, मळ (२) घृणित चीज (३) वि० गदु -छरद करना=छी छी करवु [छाल; छीलटुं
छिलका چھلکا पु० फळनुं छोडु -
छिलना چھلنا अ०क्रि० छोलावुं; छिलावु

छींट چھینٹ स्त्री० छांट, सीकर (२) छींट ['छितराना'

छींटना چھینٹنا स०क्रि० जुओ

छींटा چھینٹا पुं० छांटो (२) छांटा–थोडो वरसाद ['सींका'

छीका چھیکا पुं० [स. शिक्य] शीकुं;

छीछड़ा چھیچھڑا पुं० मांसनो रद्दी टुकडो [दुर्दशा, बेहाल

छीछा-लेदर چھیچھالیدر स्त्री०

छीजना چھیجنا अ०क्रि० क्षीण थवु, घटवुं

छीदा چھیدا वि० 'छिदरा', छिद्रालु (२) आछु; छूटुं छूटुं, पांखु

छीनना چھیننا स०क्रि० छीनवु, झूटवु (२) छूटुं करवुं (३) (घंटी) टांकवी

छीनाझपटी چھیناجھپٹی स्त्री० छीनवी लेवु ते

छीप چھیپ स्त्री० छीप, (२) छाप, डाघ, चिह्न (३) डाघा पडी जाय एवो एक त्वचारोग (४) माछली पकडवानी लाकडी

छीपी چھیپی पु०छीपो [फळी, सींग

छीमी چھیمی स्त्री० [स शिंबी]

छीलना چھیلنا स०क्रि० छीलवु,छोलवुं

छीलर چھیلر पु० (पाणीनो) छछरो खाडो

छुआछूत چھوآچھوت स्त्री० स्पर्शास्पर्शनो ख्याल (२) अछूतने अडवु ते

छुईमुई چھوئی موئی स्त्री० लजामणीनो छोड

छुटपन چھٹپن पु०नानपण;बाल्यावस्था

छुटपुटा چھٹپٹا पु० समीसाज, संध्या

छुड़वाना, چھڑوانا छुड़ाना چھڑانا स०क्रि० छोडववु(२)नूर भरी पार्सल लेवुं

छुरा چھرا पु० छरो (२) अस्तरो (स्त्री० –री) ['छूना'नुं प्रेरक

छुला(-वा)ना چھلا(-وا)نا स०क्रि०

छुहारा چھہارا पुं० खारेक

छूँछा چھونچھا वि० खाली (२) निःसत्त्व (३) निर्धन

छू چھو पुं० मंत्र भणी फूंक मारवानो शब्द –मंतर होना=छूमतर–अलोप थई जवु

छूट چھوٹ स्त्री० छुटकारो, मुक्ति (२) रजा, अवकाश; छुट्टी (३)लेणदेणमां जती करातीꟷछूट अपाती रकम (४) कोई काम करवानु भूलथी रही जवुं, गफलत

छूटना چھوٹنا अ०क्रि० छूटवुं, मुक्त थवुं (२) ऊपडवु; चालवा माडवु (३) छूटु–अलग पडवुं (४) नियम के व्रत तूटवु (५) रस छूटवो (६) बाकी बचत रहेवु (७) काम करातुं रही जवुं–भूल थवी (८) फारेग थवु; बेकार बनवु

छूत چھوت स्त्री० अडवु ते, स्पर्श (२) अस्पृश्यनो स्पर्श (रोग, गदकी वगेरेनो) (३) वळगण –का रोग=चेपी रोग

छूतछात چھوت چھات स्त्री० 'छुआछूत' [स० क्रि० स्पर्शवु

छूना چھونا अ० क्रि० स्पर्श थवो (२)

छेंकना چھینکنا स० क्रि० छेकवुं (२) रोकवु; थोभाववुं (३) घेरवु

छेक چھیک पु० छेद; छिद्र

छेड़ना چھیڑنا स०क्रि० छेडवुं; सताववु (२) मश्करी करवी (३) खोदवुं (४) 'छिडना', शरू करवुं (५) फोल्लो फोडवो

छेना چھینا पु० दूध फटवीने कढातो मावो
छेनी چھینی स्त्री० छीणी, टाकणु
छेरी(-ली) چھیری(-لی) स्त्री० बकरी
छेव چھیو पु० छेद; घा(२)पडनार दुःख
छेवना چھیونا स० क्रि० छेदवुं (२) चिह्न करवु जीव पर छेवना=जान जोखममां नाखवो
छैला چھیلا पु० छेल, शोखी माणस
छोटा چھوٹا वि० छोटु, नानु (२) तुच्छ, सामान्य [साधारण
छोटामोटा چھوٹاموٹا वि० सामान्य;
छोटी हाज़िरी چھوٹی حاضری स्त्री० सवारनो नास्तो
छोप چھوپ पु० जाडो लेप के तनो थर (२) बचाव; छुपाववु ते
छोपना چھوپنا स० क्रि० लेप करवो (२) लींपवुं; छादी लेवु [क्रि० -ना)
छोभ چھوبھ पु० (प.) क्षोभ .(अ०
छोर چھور पु० सीमा, हद (२) धार; किनारो
छोलदारी چھولداری स्त्री० नानो तंबू
छोह چھوہ पु० ममता, प्रेम (२) दया
छोहरा چھوہرا पु० 'छोरा', छोरो, छोकरो (स्त्री० -रिया,-री)
छौंक چھونک स्त्री० वघार -ना स० क्रि० वघारवु
छौना چھونا पुं० पशुनुं बच्चु
छौलदारी چھولداری स्त्री० जुओ 'छोलदारी'

ज

जंग جنگ स्त्री० [फा] जग, युद्ध(२) 'ज़ग'; काट
ज़ंग زنگ पु० [फा.] लोढानो काट
जंगजू جنگجو वि० [फा] लडायक, वीर
जँगला جنگلا पु० [पो जॅंगिला] जाळी
ज़ंगार زنگار पु० [फा] जगाल; तागनो काट [रगनुं
ज़ंगारी زنگاری वि०जगाली, जंगालना
ज़ंगी زنگی पु० [फा] झगवारनो वतनी; हवसी
जँचना جنچنا अ० क्रि० 'जांचना'नुं कर्मणि (२) ठीक लागवु, गमवु (३) मालूम पडवु; लागवुं [अचूक
जँचा جنچا वि० बरोबर तपासेलुं(२)
ज़ंजीर زنجیر स्त्री० [फा.] जजीर; सांकळ के वेडी (२) कमाडनी साकळ
जंता جنتا पु० जतरडु, तार खेचवानुं ओजार-यत्र
ज़ंबूर زنبور पु० [फा.] जबूरो, एक नानी तोप (२) तोपनी गाडी
जंभ جنبھ पु० [स] दाढ (२) जडबु (३) बगासु
जँभाई جنبھائی स्त्री० बगासु -लेना='जंभाना' अ०क्रि० बगासुं खावु [(२) 'जवारा'
जई جئی स्त्री० जव जेवु एक अन्न
ज़ईफ़ ضعیف वि० [अ] जईफ; वृद्ध (२) दुर्बळ -उल्-बयान, ज़ईफुल बयान=बयान करवामा दुर्बळ
ज़क زک स्त्री० [फा.] हार (२) हानि (३) पराभव

ज़कात زکوٰة स्त्री०[अ.] जकात, कर (२) दान, खेरात
ज़कावत ذکاوت स्त्री० [अ.] बुद्धिमत्ता, नेकी, पवित्रता
ज़की ذکی वि० [अ.] बुद्धिमान; नेक, पवित्र (वि०, –मी)
ज़ख़म زخم पुं० जुओ 'ज़ख्म',
ज़ख़्म زخم पुं० [फा] जखम, घा
ज़ख़ामत ضخامت स्त्री० [अ.] स्थूलता, जाडपण
ज़ख़ीम ضخیم वि० [अ] स्थूल; जाडुं
ज़ख़ीरा ذخیرہ पुं० [अ.] जखीरो, सग्रह (२) 'नर्सरी', फूलझाड फळझाडना उछेरनी जगा
जगजगा جگجگا वि० झगझगतु. (–ना अ०क्रि०) [परथाळ
जगत جگت स्त्री० कूवानो चोतरफनो
जगना جگنا अ०क्रि० जागवु (२) झगवुं
जगमग,-गा جگمگ،-گا वि० झगमगतु. (–ना अ०क्रि०)
जगमगाहट جگمگاہٹ स्त्री० झगमगाट
जगह جگہ स्त्री० जगा (२) मोको, अवसर
जगात جگات पु० जकात [तेनु काम
जगाती جگاتی पुं० जकातदार के
जगाना جگانا अ०क्रि० जगाडवुं
ज़च्चा زچّہ स्त्री० [फा.] प्रसूता
जज़ा جزا स्त्री० [अ] प्रतिकार (२) फळ, परिणाम [जजिया–वेरो
जज़िया جزیہ पुं० [अ] दंड (२)
जज़ीरा جزیرہ पु० [फा] जजीरो, बेट
जज़ीरा-नुमा جزیرہ نما पु० [अ] द्वीपकल्प [(२) शोषण
जज़्ब جذب पु० [अ] आकर्षण
जज़्बा جذبہ पुं० [अ.] आवेश (२) प्रबळ इच्छा
जटना جٹنا स०क्रि० ठगी लेवु
जड जमना جڑجمنا पकड़ना پکڑنا 'जमना'; दृढ थवुं
जडहन جڑہن पु० डांगर
जड़ावर جڑاور पुं० [हिं. जाडा] गरम कपडां
जतलाना, جتلانا जताना جتانا स०क्रि० जणावबु (२) अगाउथी सूचववु
ज़द زد स्त्री० [फा.] चोट; मार (२) हानि (३) चोटनु लक्ष्य
जदल جدل पुं० [अ.] जग, युद्ध
जदीद جدید वि० [अ] नवुं; नवीन
जद्द جدّ पु० [अ] प्रयत्न, कोशिश
जद्दी جدّی वि० [अ.] बापदादानुं
ज़न زن स्त्री० [फा.] स्त्री (२) पत्नी
ज़नख़ा زنخا वि० [फा.] नपुसक
जनना جننا स० क्रि० जणवु (२) पेदा करवुं
जनमघूँटी جنم گھونٹی स्त्री० गळथूथी
ज़न-मुरीद زن مرید वि०[फा]पत्नीवश
जनरव جنرو पु० [सं] जनवाद; अफवा (२) लोकनिंदा, लोकापवाद
जनवाना جنوانا स०क्रि० 'जनना' (जणवु)नुं, 'जानना' (जाणवु)नुं प्रेरक
जनवास(–सा) جنواس(-سا) पु० जानीवासो [अफवा, लोकवायका
जनश्रुति جن شروت स्त्री० [स]
जनाई جنائی स्त्री० दाई के तेनी मजूरी
जनाज़ा جنازہ पुं० [अ.] शव (२) जनाजो
जनाना جنانا स०क्रि० जुओ 'जनवाना'

ज़नाना زنانہ वि० [फा.] स्त्रीओनु (२) नपुसक (३) निर्बळ (४) पु० पत्नी (५) जनानखानु [महोदय; जनाबे आली
जनाबे मन جنابِ من = मान्य
जनाव جناو पु० जणाववुं ते; सूचना
जनु جنو अ० (प.) यथा, जेम (२) जाणो, मानो
जनूब جنوب स्त्री०[फा] दक्षिण दिशा
जनेऊ(-व)(-उ) جنیؤ पु० जनोई
जनेत جنیت स्त्री० (प.) जान, 'वरात'
ज़न्न ظنّ पु० [अ.] ख्याल, विचार, (२) भ्रम
जन्नत جنّت स्त्री० [अ.] स्वर्ग
जपनी جپنی स्त्री० माळा (२) गोमुखी
ज़फ़र ظفر पु० [अ] जीत (२) लाभ
जफ़ा جفا स्त्री० [फा.] सखताई (२) जुलम (३) कष्ट. –कश वि० सहनशील
ज़फ़ील زفیل स्त्री०[अ ज़फीर] सीटी के तेनो अवाज [क्यारेक
जब جب अ० ज्यारे –तब = क्यारेक
जबड़ा جبڑا पुं० जडबु
ज़बर زبر वि० [अ] 'जबरा'; जबरु (२) मजबूत (नाम –रई स्त्री०)
ज़बरदस्त زبردست वि०[फा.] जबर-जस्त, मजबूत, बळवान
ज़बरदस्ती زبردستی स्त्री० [फा.] अत्याचार, बलात्कार (२) अ० बळजोरीथी
जबरन् جبراً अ० बळपूर्वक
जबरा جبرا वि० जबरुं (२) पु० जिब्रा पशु
ज़बह ذبح पुं० [अ.] झवे, कतल
जबहा جبہا पुं० साहस; हिंमत
ज़बान زبان स्त्री० [फा.] जीभ(२)भाषा
ज़बान-ज़द زبان زد वि० [फा.] सौनी जीभे होय तेवु, प्रसिद्ध
ज़बान-दराज़ زبان دراز वि० [फा.] लांबी जीभनु; गमे तेम–अनुचित वकनार
ज़बानी زبانی वि० [फा.] मौखिक (२) मोढामोढ [अपशुकनियाळ
ज़बून زبون वि० [फा] बूरुं, खराब
ज़ब्त ضبط पु० [अ] जप्त करेलु ते (नाम–ज़ब्ती स्त्री० जपती)
जब्बार جبّار वि० [फा] 'जब्र' करनार
जब्र جبر पु० [अ.] जबरदस्ती, सखती, जुलम
जब्रन् جبراً अ० [अ.] 'जबरन्' जुओ
जब्र व मुकाबला جبر و مقابلہ पु० [अ] बीजगणित
जमघट جمگھٹ पुं० जमाव, भीड
ज़मज़म زمزم पु० [अ.] काबा पासेनो पवित्र कूवो
ज़मज़मी زمزمی स्त्री० [अ.] 'ज़मज़म' कूवाना पवित्र जळनुं पात्र
जमना جمنا स० क्रि० जामवु
जमवट جموٹ स्त्री० कूवानुं चक्कर
जमहूर جمہور पु० [अ] जनसमूह, प्रजा (२) राष्ट्र
जमहूरी جمہوری वि० [अ.] प्रजा-कीय; राष्ट्रीय –सल्तनत = प्रजातन्त्र
जमा جمع वि०[अ] जमा; एकठु, जमा करेलु (२) स्त्री० पूजी; धन (३) महेसूल (४) सरवाळो(५) (व्या.) बहु वचन (६) समूहवाचक नाम –ख़र्च पुं० आवक ने खर्च [झुड, समूह (२) श्रेणी, दरज्जो
जमा(०अ)त جما(ع)ت स्त्री० जमात;

जमाद جماد पुं० [अ. जिमाद] पथ्थर जेवा पदार्थ (२) वरसाद वगरनो देश (३) कंजूस [माटी वगेरे पदार्थ
जमादात جمادات स्त्री० [अ] पथ्थर
ज़मानत ضمانت स्त्री० [अ.] जमानी, जामिनगीरी
ज़मानतन् ضمانتاً अ०[अ]जामिनरूपे
ज़माना زمانہ पुं० [अ] समय (२) लांबो समय, जमानो
जमाना جمانا स०क्रि० जमाववु
ज़मानासाज़ زمانہ ساز वि० [अ+फा.] जमानो जोई वर्तनार; कार्यदक्ष
जमाबंदी جمع بندی स्त्री० [फा.] ‘जमाबंदी’ के ते अगेनु तलाटीचुं पत्रक
जमामार جمع مار वि० बीजानुं धन दबावी पडनार के लई लेनार
जमाल جمال पुं० [अ.] सुन्दरता (वि० –ली)
ज़मींकंद زمینکند पुं० सूरण
ज़मींदार زمیندار पुं० [फा.] जमीनदार (नाम, –री स्त्री०)
ज़मींदोज़ زمیندوز वि० [फा.] जमीनदोस्त
ज़मीन زمین स्त्री० [फा.] जमीन, भूमि (२) पृथ्वी (वि० –नी)
ज़मीमा ضمیمہ पुं० [अ] परिशिष्ट, जुओ ‘क्रोडपत्र’ [(३) सर्वनाम
ज़मीर ضمیر पुं० [अ.] मन (२) विवेक
ज़मुर्रद(-रू) زمرد(-رو) पु० [फा] ‘पन्ना’–हीरो
जमुहाना جمہانا अ०क्रि० बगासु खावुं
जमैयत جمعیت स्त्री०[अ.]जमात; समूह (२) सतोष, शाति (३) फोज
जमोगना جموگنا स०क्रि० हिसाव तपासवा (२) समर्थनमां बीजाने साक्षी आपवो (३) देवाना जामिन आपवा
जम्म جمّ वि० [अ] खूब (२) वधुं
ज़र زر पुं० [फा.] जर; पैसो (२) सोनुं
ज़रकस(-सी) زرکس(-سی) वि० सोनाना तारकसबवाळुं, कसबी
ज़र-ख़रीद زرخرید वि० [फा.] (पैसा आपीने) खरीदेलु [जरखोज
ज़रख़ेज زرخیز वि० [फा] फळद्रुप;
जरगा جرگہ पुं० [तु. जर्ग.] जिर्गा, ‘जिरगा’ [जरथुष्ट्र
ज़रतु(द्दु)श्त زرتُ(دُ)شت पुं०
ज़रद زرد वि० जुओ ‘ज़र्द’
ज़रदा زردہ पु० [फा] खावानी तमाकु (२) पीळो घोडो
ज़रदालू زردآلو पु० [फा] जरदाळु, एक सूको मेवो
ज़रदी زردی स्त्री० जुओ ‘ज़र्दी’ (२) ईडा अदरनो पीळो रस
जरन(–नि) جرن(-نِ) स्त्री० (प) ‘जलन’. दाह [चोट (२) गुणाकार
ज़रब ضرب स्त्री० [अ.] आघात,
ज़रबफ़्त زربفت पुं० [फा] भरेलुं रेशमी कपडु [कसबवाळो
ज़रबाफ़ زرباف पु० जरदोज, तार-
ज़रबीला زربیلا वि० भभकदार, सुदर
ज़रर ضرر पु० [अ] हानि (२) आघात
जरा ذرا वि० [अ] जरा; थोडुं
ज़राअत زراعت स्त्री०[अ] खेती के तेनी पेदाश [(२) बुद्धिमत्ता
ज़राफ़त ظرافت स्त्री० [अ.] मजाक
जराफतन् ظرافتاً अ० [अ] मजाकमा

जरायम جرائم पु० [अ. 'जुर्म'नुं व व.] अनेक-विध गुना
ज़रिया ذریعہ पु० [अ.] कारण; सवव (२) सवध, लाग (३) उपाय; मदद
ज़रीफ़ ظریف [अ.] जरीफ—मजाकी के समजदार माणस
जरीव جریب स्त्री० [फा] जमीन मापवानी साकळ
ज़रूर ضرور वि० [अ. ज़ुरूर] जरूरी; आवश्यक(२)अ० जरूर(नाम, ०त स्त्री०)
ज़रूरी ضروری वि०जरूरनुं,आवश्यक
ज़र्क़ वर्क़ زرق برق वि० [फा.] झलकदार
ज़र्द زرد वि० [फा.] 'जरद', पीळुं —चोव स्त्री० हळदर (—र्दी स्त्री०)
ज़र्फ़ ظرف पु० [अ.] वासण (२) वुद्धिमत्ता, समज (३) काल ने स्थान वाचक क्रियाविशेषण
ज़र्व ضرب स्त्री० जुओ 'ज़रव'
ज़र्ब-उल्-मसल ضرب المثل स्त्री० [अ] कहेवत(२)वि० जाणीतुं, सर्वविदित
ज़र्रा ذرّہ पुं० [अ] अणु, कण [(सेना)
जर्रार جرّار वि०[अ.]वहादुर(२)विशाळ
जर्राह جرّاح पु०[अ] सरजन; शस्त्रवैद
जर्राही جرّاحی स्त्री० शस्त्रवैदुं
ज़लक़ زلق स्त्री० [अ. ज़ल्क] हस्तमैथुन
ज़लज़ला زلزلہ पु० [फा] धरतीकंप
जलन جلن स्त्री० दाह, ज्वलन (२)ईर्षा
जलना جلنا अ० क्रि० जळवु, वळवुं
जलपान جل پان पु० [स] नास्तो
जलवा جلوہ पु० जुओ 'जल्वा'
जलसा جلسہ पुं० [अ] जलसो (२) अधिवेशन, वेठक
जलहरी جلہری स्त्री० जळधारी के लिंगनी वेठक
जलापा جلاپا पुं० वळापो; दाझ (ईर्षानी)
जलाल جلال पु० [अ.] तेज(२)प्रभाव
जलावतन جلاوطن वि० [अ.] निर्वासित, देशपार थयेलु (नाम, -नी स्त्री०)
जली جلی वि० [अ.] चोख्खा मोटा (अक्षर)
जली-कटी جلی کٹی, जली-भुनी جلی بھنی (वात)=द्वेष के क्रोधादिथी कहेली वात
ज़लील ذلیل वि० [अ.] तुच्छ (२) अपमानित
जलूस جلوس पु० जुओ 'जुलूस'
जल्द جلد अ० [अ] (नाम, -ल्दी स्त्री०) जलदी, झटपट. —वाज वि० [फा] काममां जलदी करनार
जल्लाद جلّاد पुं० [अ] फासियो, घातक (२) क्रूर घातकी माणस
जल्वा جلوہ पुं० [अ]शोभा, वैभव
जवाँमर्द جوانمرد वि० [फा.]वहादुर, जवरु, मरद
जवाव جواب पु० [अ]जवाव, उत्तर, सामेथी प्रतिक्रिया (२)जोड, मुकावलानी वस्तु (३) नोकरी छूटवानी आज्ञा
जवाव-दावा جواب دعوی पु० [अ.] प्रतिवादीनी केफियत
जवाव-देह جواب دہ वि० [फा] (नाम, —ही स्त्री०) जवावदार
जवार جوار पुं० [अ]आसपासनी जगा
ज़वाल زوال पु० अवनति (२) आफत
जवाह(-हि)र جواہ(-ہ)ر पु० [अ] जवाहिर, रत्न

जवाहरात جواہرات पु०[अ.]झवेरात
जशन, جشن जश्न جشن पु० [फा.] उत्सव, जलसो(२)हर्ष [स्थूलता,जाडाई
जसामत جسامت स्त्री० [अ.] शरीरनी
जसीम جسیم वि० [अ] जाडु; स्थूल
जस्त جست स्त्री०[फा.]कूदको; छलंग
जस्ता جستا पुं० जसत
जहँड(–डा)ना جہنڑ(–ڑا)نا अ० क्रि० खोटमां पडवुं (२) फसावुं; छेतरावुं
जहद جہد स्त्री० [अ.] कोशिश
जहदना جہدنا अ० क्रि० 'जहदा' –कीचड थवो (२) थाकवुं
जहदा جہدا पु० खूब कादवकीचड
ज़हन ذہن पु० जुओ 'ज़िहन'
जहन्नम جہنّم पु०[अ.]जहन्नम,नरक
ज़हमत زحمت स्त्री० [अ] जहेमत; मुसीबत
ज़हर زہر स्त्री०[फा]झेर (वि० –रीला)
जहल جہل पु०[अ. जहल] अज्ञान; नादान ['जहान'नु समासनु रूप
जहाँ جہاں अ० ज्या (२) पु० [फा]
जहाँ-दीदा جہاندیدہ पु०[फा.] भारे अनुभवी माणस
जहाज़ جہاز पु० [अ.] जहाज; वहाण.
जहाज़ी جہازی वि० वहाण अंगेनु (२) खलासी
जहान جہان पु० [फा.] ससार, जगत
ज़हानत ذہانت स्त्री० बुद्धिमत्ता, समजशक्ति [नादानी
जहालत جہالت स्त्री०[अ] अज्ञानता,
ज़हीन ذہین वि० [अ] बुद्धिमान
जहूर ظہور पु०[अ] जाहेरात, प्रकाश
जहेज़ جہیز पु० [अ] वरने विवाहमां अपातु धन इ०, दहेज

जाँ-कनी جانکنی स्त्री० [फा.] मरण-काळनी पीडा; खूब यातना
जाँगर جانگر पु० शरीर (२) हाथ-पगनुं जोर
जाँच جانچ स्त्री० तपास [(२) जाचवुं
जाँचना جانچنا स०क्रि० तपासवु
जाँत(–ता) جانت(–تا) पु० दळवानो मोटो घटो [खूब महेनत
जाँ-फ़िशानी جانفشانی स्त्री० [फा.]
जा جا वि०[फा.] उचित(२)स्त्री० जगा
जाकड جاکڑ पु० जागड दीधेलो माल
जाग़ زاغ पुं०, [फा.] कागडो
जाज़रूर جاضرور पुं० [फा.] जाजरू
जाज़िब جاذب पु० [अ] शाहीचूस (२) वि० आकर्षक
जाजिम جاجم स्त्री० जाजम
जाठ جاٹھ पुं० कोलुनो वचलो लठ्ठो (२) तळावनो वच्चेनो स्तभ
जाडा جاڑا पु० शियाळो (२) ठंडी
ज़ात ذات स्त्री० [अ] जात; देह
जातपाँत جات پانت स्त्री० जाति
ज़ाती ذاتی वि० [अ] वैयक्तिक (२) पोतानुं
ज़ाद-राह زادراہ पु०[अ] रस्तानो खर्च
जान جان स्त्री० जाण, खबर (२) [फा] प्राण; जान (३) वळ (४) सार. –आना = जीवमा जीव आववो –के लाले पड़ना = आवी बनवुं –पर खेलना = जाननी परवा न करवी. –से जाना = मरवु
जानकार جانکار वि० जाणकार(२)तज्ज्ञ
जानकारी جانکاری स्त्री० जाण (२) निपुणता

जानना جاننا स०क्रि० जाणवु
जान-पहचान جان پہچان स्त्री० जानपिछान; परिचय
जा-नमाज़ جانماز स्त्री० [फा] नमाजनु आसन; मुसल्लो
जा-नशीन جانشین वि० [फा] वारस
जाना جانا अ०क्रि० जवु (२) स०क्रि० (प.) जणवुं [तरफ, बाजु
जानिब جانب स्त्री० (२)अ० [अ.]
जानी جانی वि० [फा.] जान जोडे संबंधवाळु (२) प्राणप्रिय
जापा جاپا पु० जुओ 'सौरी'
ज़ाफत ضیافت स्त्री० जाफत; मिजवानी; 'ज़ियाफत'
ज़ाफ़रान زعفران पु०स्त्री० [अ.] केसर
जा-ब-जा جابجا अ० [फा.] ठेरठेर
जाबिर جابر वि०[फा] अत्याचारी
जा-बेजा جابیجا अ० [फा] टाणेकटाणे
ज़ाब्ता ضابطہ पु० [अ.] कायदो, नियम (२) जाप्तो, बंदोबस्त –दीवानी पु० दीवानी कायदो –फौजदारी पु० फोजदारी कायदो
जामगी جامگی पु० जामगरी
जामन جامن पु० दहीं माटेनु मेळवण
जामा جامہ पु० [फा] जामो (२) वि० [अ] कुल; सव. जामेसे बाहर होना= खूब गुस्से थवु –मसजिद=जुमामस्जिद
ज़ामिन, ०दार (دار०)ضامن पु०[अ.] जामीन; बीजानी जोखमदारी पोता उपर कबूलनार, जवाबदार. (नाम, –नी स्त्री० जामीनगीरी) [के जांबुडो
जामु(,-म)न جامن(-,ن) पुं० जावु
जामुनी جامنی वि० जांबुडियु
जाय جائے अ० वृथा (२) स्त्री० [फा.] جائے 'जा', जगा
जायक़ा ذائقہ पु० [अ] जायको, खावापीवानो स्वाद के लहेजत (वि०, –क़ेदार)
ज़ायचा زائچہ पु० [फा.] जन्मोत्री
जायज़ جائز वि० [अ] उचित
जाय-ज़रूर جائےضرور पु० [फा.] 'जा-ज़रूर' [इनाम
जायज़ा جائزہ पुं० [अ.] तपास (२)
ज़ायद زائد वि० [अ.] वधारे पडतुं, नकामुं; फालतु [मिलकत
जायदाद جائداد स्त्री० [फा.] माल-
जाय-नमाज़ جائےنماز स्त्री० [फा] मुसल्लो, नमाजनी चटाई
ज़ायल زائل वि० [फा] पडती थतु, नाश पामतुं; पायमाल
ज़ाया ضائع वि० [फा.] बरबाद, नष्ट
ज़ार زار पु० रशियानो झार (२) [फा.] 'जा', जगा, स्थान (२) अ० खूब –व क़तार=सतत
ज़ारी زاری स्त्री०[फा.] रोवु ते; रोककळ
जारूब جاروب पु० [फा] झाडु
जाल جال पुं० [अ. जअल] जाळ, दगो, युक्ति [वि० दगाबाज
जालसाज़ جالساز जालिया جالیا
जाला جالا पु० करोळियानु जाळु (२) आंख पर बाझतु जाळु –एक रोग (३) पाणीनु एक मोटुं माटीनु वासण
ज़ालिम ظالم वि० [अ.] जालिम; जुलम करनार; जुलमी
जाली جالی वि० बनावटी; कपटी
जावन جاون पुं० 'जामन' जुओ

जावित्री جاوتری स्त्री० जावत्री
ज़ाविया زاویہ पुं० खूणो [दीर्घजीवी
जावेद جاوید वि० [फा] स्थायी;
जासु جاسُو स० (प) 'जिसको', जेने
जाह جاہ पुं० [अ.] उच्च पद (२) प्रतिष्ठा
ज़ाहिद زاہد पु० [अ.] जाहेद; धर्मनिष्ठा, त्यागी माणस
ज़ाहिर ظاہر वि० जाहेर
ज़ाहिरदार ظاہردار वि० [फा.] मात्र देखाडो करनारु
ज़ाहिरदारी ظاہرداری स्त्री० [फा] मात्र देखाव के ते अर्थेनुं काम के वात
ज़ाहिरा ظاہرا अ० [अ.] जाहेरमां; खुल्ली रीते [अभण
जाहिल جاہل वि० [अ] मूर्ख (२)
ज़िंदगी,-गानी زندگی،-گانی स्त्री० [फा.] जिंदगी, जीवन, आयु
ज़िंदा زندہ वि० [फा] जीवतुं
ज़िंदा-दिल زندہ دل वि० [फा] खुश-मिजाज (२) हसमुख (३) रसिक; विनोदी
जिंस جنس स्त्री० [फा] प्रकार (२) जणस, चीज (३) सामग्री (४) अनाज
ज़िक्र ذِکر पुं० [अ.] जिकर; चर्चा
जिगर جگر पु० [फा] जीव (२) कलेजु (३) हिंमत (४) सत्त्व, सार
जिगरा جگرا पुं० जिगर; छाती; हिंमत
जिगरी جگری वि० [फा.] जिगरनुं (२) दिलोजान [विवशता
ज़िच,-च ژچ،-چ स्त्री०[फा] लाचारी,
जित جت अ० (प.) जे बाजु, 'जिधर' (२) वि० [सं.] जितायेलुं

जितना جتنا वि० जेटलुं
ज़िद ضد स्त्री० [अ] जिद, हठ. -दी वि० हठीलु
जिधर جدھر [अ०] ज्यां, जे बाजु
जिन جن पु० [अ] भूतप्रेत
ज़िना زنا पुं० [अ] व्यभिचार
ज़िनाकार زناکار वि०[फा] व्यभिचारी
ज़िना-बिल्-जब्र زنا بالجبر पुं० [अ०] स्त्री पर बळात्कार करनार
जिनि جنِ अ० मत, नहि
ज़िबह ذبح पुं जुओ 'ज़बह'
ज़िमन ضمن पुं० [अ] संबंध, अनुसधान (२) 'दफा', कायदानी कलम
जिमाना جماना स० क्रि० जमाडवुं; 'जीमना'नुं प्रेरक
ज़िम्मा ذمہ पुं० [अ] जुम्मो; जवाबदारी (२) देखरेख, रक्षण
ज़िम्मादा(-वा)र ذمہدا(-وا)ر [फा.] जिम्मेवार वि० जुम्मेदार (नाम, -री स्त्री०)
जिय جیے पुं० (प) मन, चित्त, जीव
जियरा جیرا पु० जीव, जीवडो
ज़ियाँ زیاں ज़ियान زیان पुं० [फा.] घट, तोटो, खोट [बहु, ज्यादा
ज़ियादा زیادہ वि० [अ] वधारे,
जियाना جیانا स० क्रि० जिवाडवुं (२) पोषवु [जाफत, मिजबानी
ज़ियाफ़त ضیافت स्त्री० [अ.]
ज़ियारत زیارت स्त्री० [अ.] दर्शन (२) तीर्थयात्रा [(२) यात्री
ज़ियारती زیارتی वि०[फा.] दर्शनार्थी
जियारी جیاری स्त्री० जिंदगी (२) आजीविका (३) साहस; हिंमत

जिरगा جرگہ पु०[फा.] जुओ 'जरगा'
जिरह جرح स्त्री० [अ. जुरह] चर्चा, वादविवाद (२) ऊलट-तपास
ज़िरह زره स्त्री० [फा.] कवच, बखतर
ज़िराअ(-य)त زراع(ی)ت स्त्री० [अ. ज़िराअत] जुओ 'ज़राअत'
जिर्म جرم पु० [अ.] जतु, 'जर्म' (३)
जिला جلا स्त्री० [अ] चमक; प्रकाश (२) माजी के रंगी-करीने चमकाववु ते
ज़िला ضلع पु० [अ] जिल्लो –दार पु० 'जिलेदार' जुओ
जिलाना جلانا स०क्रि० जिवाडवु (२) पाळवु पोषवु
जिल्द جلد स्त्री० [अ] खाल; चामडी (२) पुस्तकनी बांधणी (३) पुस्तक, ग्रंथ
जिल्दबंद جلد بند जिल्दसाज़ جلد ساز पु० [फा.] बुकबाइन्डर (नाम, –दी, –ज़ी स्त्री०)
ज़िल्लत ذلت स्त्री० [अ] अपमान, बेआबरू (२) दुर्दशा. –उठाना या पाना=अपमानित थवु [माटेनु रूप
जिस جس स० 'जो'नु विभक्ति
जिस्म جسم पु० [फा.] जिसम; देह
जिस्मानी جسمانی वि०[अ]शारीरिक
ज़िहन ذہن पु [अ] समज, बुद्धि (२) याददास्त –खुलना=बुद्धि खीलवी –लड़ाना=खूब विचारवुं, मगज दोडाववुं
जिहाद جہاد पु० [अ]जेहाद, धर्मयुद्ध
जिहालत جہالت स्त्री०जुओ 'जहालत'
जी جی पु० जीव (२) अ० जी. –करना=हिंमत करवी (२) जीव घालवो, इच्छवु –का बुखार निकलना= जीवनो कढापो बळापो इ० नीकळी जीव ठरवो –खट्टा होना=मन फरी जवु; घृणा थवी. –टंगा रहना या होना= चिंता थवी –डूबना=चित्त व्याकुल थवु. –पर आ बनना=आवी बनवुं. –पर खेलना=जीव जोखममां नाखवो. –मालिश करना=जीव गभरावो (२) ऊलटीनी हाजत थया करवी –से उतर जाना=मनथी ऊतरी जवु –से जाना= मरी जवुं –होना=मरजी होवी.
जीजा جیجا पु० मोटी बहेननो वर
जीजी جیجی स्त्री० मोटी बहेन
जीता جیتا वि० जीवतु. जीती मक्खी निगलना=जाणीबूजीने अयोग्य के अन्यायी काम करवु
ज़ीन زین पु० [फा] घोडानु जीन (२) एक जाडुं जीननु कपडु. ०पोश पु० [फा] जीन परनुं कपडु
ज़ीनत زینت स्त्री०[फा] शोभा शणगार
ज़ीनहार زینہار अ० [फा] 'हरगिज़', कदापि
जीना جینا अ०क्रि० जीववु
ज़ीना زینہ पु० [फा] जीनो
जीमना جیمنا स०क्रि० [स जिम्]जमवु
जीय جیے पु० जीव, 'जी'
जीवट جیوٹ पु० [स. जीवथ] छाती, हिंमत, 'जिगरा' [जीवनमूळी
जीवनमूरि جیون مور स्त्री०
जीवनी جیونی स्त्री० जीवनचरित
जीवरा جیورا पु० (प) जीवडो; जीव
जीवसू جیوسو स्त्री० [स] जेनी संतति जीवती होय एवी स्त्री [प्राणीमात्र
जीवाजून جیواجون पु० जीवजतु,
ज़ीस्त زیست स्त्री० [फा] जिंदगी

जीह(-हा,-ही) (جیہ(-ہا،-ہی)) स्त्री० (प) जीभ [गति (२) झुंबेश
जुंबिश جنبش स्त्री० [फा.] चाल,
जुआँ جواں स्त्री० 'जूँ'; जू
जुआ جوا (جوا) जुवा; जुगटु
जुआचोर جواچور पुं० ठग, धुतारो
जुआर جوار (جوار) स्त्री० जुओ 'ज्वार'
जुआर भाटा (جوار بھاٹا) جوار بھاٹا पु० जुओ 'ज्वार भाटा'
जुआरी جواری पु० जुगारी
जुई جوئی स्त्री० नानी जू
.जुकाम زکام पुं०[अ.] सळेखम, शरदी. मेंढकीको .जुकाम होना = न थई शके एवु थवुं [व्यवहारदक्षता
जुगत جگت स्त्री० युक्ति, उपाय (२)
जुगनी جگنی स्त्री०, जुगनू पुं० आगियो (२) गळानु रामपगला जेवुं घरेणु [भूगोळ
जुग़राफ़िया جغرافیہ पु० [अ]
जुगवना جگونا जुगाना جگانا स०क्रि० साचवी मभाळीने राखवुं
जुगालना جگالنا अ०क्रि० वागोळवुं
जुगाली جگالی स्त्री० वागोळवुं ते
जुज़ جز पुं०[फा]भाग,हिस्सो(२) ८ के १६ पानानी थोकडी, फोर्म
जुज़दान جزدان पु० [अ+फा.] पुस्तक बाधवानु कपडु
जुज़बंदी جزبندی स्त्री०[फा]जुस-बांधणी, अनेक फोर्म सीवीने पुस्तक बाधवानी रीत
जुज़वी جزوی वि०[फा.] जूज; थोडु
जुझाऊ جھاؤ वि० युद्ध सबधी
जुझार جھار वि० झूझे एवुं; लडवीर; बहादुर

जुट جٹ स्त्री० जोडी (२) जथो; टोळी
जुटना جٹنا अ०क्रि० जोडावु, मळवुं; एकत्र थवुं, सगठित थवुं
जुटाना جٹانا स०क्रि० 'जुटना'नुं प्रेरक
जुठारना جٹھارنا स०क्रि० जूठुं छांडवु, छांडवुं
जुठिहारा جٹھہارا पु० एठु खानार
जुड़ना جڑنا अ०क्रि० जोडावु, 'जुटना'
जुड़पित्ती جڑپتی स्त्री० शीळस-एक त्वचारोग
जुडवाँ جڑواں वि० जोडियु (२) पु० जोडियुं जन्मेलुं बाळक
जुडवाना جڑوانا स०क्रि० जुओ 'जुडाना' (२) जुओ 'जोडवाना'
जुडाई جڑائی स्त्री० जुओ 'जोडाई'
जुडाना جڑانا अ०क्रि० ठडु के शात थवु (२) तृप्त थवुं (३) अ०क्रि० ठडु पाडवु (४) तृप्त करवुं
जुतना جتنا अ०क्रि० हळे के गाडीए जोडावुं;
जुताई جتائی स्त्री० जुओ 'जोताई'
जुतियाना جتیانا स०क्रि० जोडाटवुं (२) भारे अपमान करवुं
जुनून جنون [फा.]झनून,पागलपणुं
.जुन्नार زنار पु०[अ]कस्ती के जनोई
जुफ़्त جفت वि०[फा]बेकी (२) पु० जोडी; युग्म
जुब्बा جبہ पु०[अ] फकीरनो झब्बो
.जुमरा زمرہ पु०[अ]जथो,भीड(२) फोज
जुमला جملہ पु० [अ] पूरुं वाक्य (२) जुमलो; कुल सरवाळो. (३) वि० कुल, बधु

जुमेरात جمعرات स्त्री० [अ. जुमअ-रात] गुरुवार [हिंमत; साहस
जुरअत جرأت स्त्री० [अ.] जुरत,
जुरमाना جرمانه पुं० जुओ 'जुर्माना'
जुराफ़ा جرافا पुं०[अ जुर्राफ़' زرّاف] जिराफ पशु
.जुरूफ़ ظروف पुं०[अ. 'ज़र्फ़'नु ब० व०] वासणकूसण
.जुरूर ضرور, जुरूरी ضروری [अ.] जुओ 'ज़रूर,-री'
जुर्म جرم पुं० [अ.] गुनो, अपराध
जुर्माना جرمانه पुं० [फा] दंड
जुर्रा جرّا पुं० [फा] बाजपक्षी (नर)
जुर्राब جرّاب स्त्री०[तु]पगनो मोजो
जुल جل पुं० छळ, कपट
.जुलाल زلال वि०[अ.] स्वच्छ (पाणी)
जुलाहा جلاها पुं० [फा जौलाह]वणकर
जुलूस جلوس पुं० [अ] राजगादी पर आववु ते (२) सरघस के उत्सवनी धामधूम [लट-जुलफु
.जुल्फ़ زلف स्त्री० [फा.] वाळनी
.जुल्म ظلم पुं०[अ.]जुलम;अत्याचार, अन्याय -टूटना=आफत आववी -ढाना=जुलम करवो (२) भारे करवी
जुल्मत ظلمت स्त्री० [अ] अंधारुं
.जुल्मात ظلمات स्त्री० [अ.] अंधारी जगा [दस्त, रेच
जुल्लाब جلّاب पुं०[अ] 'जुलाब';
जुवा جوا पुं० जुवा; जूगटु (२) 'जूआ' जुओ [तपास; शोध
जुस्तजू جستجو स्त्री० [फा]जुस्तेजू;
जुहारना جہارنا स० क्रि० जुहार करवो; प्रणाम करवा (२) मदद मागवी

जुही جہی स्त्री० [स. यूथी] जूई,'जूही'
जूँ جوں स्त्री० जू -कानों पर जूँ रेंगना=स्थितिनुं भान थवुं
जूआ جوا पुं० धूंसरी (२)[प्रा. जूआ] द्युत, जुगटु [हाउ
जूजू جوجو पुं० बाळकने डरावबानो
जूझना جوجھنا अ० क्रि० झझवु; लडवु (२) लडतां प्राण आपवा
जूठन جوٹھن स्त्री०एठुं खावानु; जूठण
जूठा جوٹھا वि० [सं जुष्ट] (स्त्री० -ठी) एठु
जूड़ा جوڑا पुं० जूट, वाळनो अंबोडो
जूड़ी جوڑی स्त्री० टाढियो ताव
जूता جوتا पुं० जूतु; जोडो
जूताख़ोर جوتاخور वि० निर्लज्ज, शरम वगरनुं
जूती جوتی स्त्री० (स्त्रीनो) जोडो
जूती पैज़ार جوتی پیزار स्त्री०जोडाथी मारपीट
जून جون पुं० समय (२) तृण, घास (३) जून मास (४)वि० जूनु; जीर्ण
जूस جوس पुं० [सं. जूष] दाळनुं ओसामण के सूप (२) [फा जुफ्त सं० युक्त ?] बेकी संख्या [रमवानु एक द्युत
जूस-ताक جوس تاک पुं० एकीबेकी
जूह جوه पुं० जूथ; समूह (२) जूसरुं
जूही جوہی स्त्री०[स. यूथी]जुओ 'जुही',
जेंवन جیوَن पुं० भोजन; जमण
जेंवना جیونا स०क्रि० [स जेमन] जमवु; 'जेवना'
जे جے स० 'जो'नु ब० व०; जेओ
जेह جے, जेउ(-ऊ) (جیو)ا جے स० 'जो', जे

जेठा جیٹھا वि० (स्त्री० –ठी) ज्येष्ठ; मोटुं (२) सौथी सरस
जेठानी جیٹھانی स्त्री० जेठाणी
जेठी मधु جیٹھی مدھو स्त्री० जेठी-मध, 'मुलेठी'
जेठौत(–ता) جیٹھوت(-تا) पुं० जेठनो छोकरो (स्त्री० –ती)
जेता جیتا वि० 'जितना', जेटलु (२) [सं] पु० जीतनार
जेना جینا स०क्रि० जमवु
जेब جیب स्त्री० [अ.] जेब, खीसुं
ज़ेब زیب स्त्री० [फा.] जेब, शोभा; सुंदरता
ज़ेब(बा) زیب(ا) वि० [फा.] योग्य, छाजतु (२) शोभादायी (नाम, ज़ेबाइश)
जेबकट جیب کٹ पु० खीसाकातरु
जेबघडी جیب گھڑی स्त्री० खीसानुं घडियाळ
जेबी جیبی वि० खीसानु (२) घणु नानु
जेर جیر स्त्री० ओर, 'ऑवल'
ज़ेर زیر वि० [फा] नीचेनु; ऊतरतु (२) वि० जेर, परास्त (३) पु० फारसी लिपिनु एक चिह्न [स्त्रीना जोडा
ज़ेरपाई زیرپائی स्त्री० [फा] हलका
ज़ेरबार زیربار वि० [फा.] दुःखी; दबायेलु (नाम, -री स्त्री०)
ज़ेर-व-ज़बर زیروزبر पु० [फा] ससारनी सारी माठी दशा
ज़ेलख़ाना جیل خانہ पु० .जेल
जेवना جیونا स०क्रि० 'जेंवना', जमवुं
जेवनार جیونار स्त्री० जमणवार
ज़ेवर زیور पुं० [फा] आभूषण, घरेणुं
जेवरी جیوری स्त्री० रसी, दोरी
ज़ेहन ذہن पुं० 'ज़हन'; बुद्धि, समज
जेहि جیہہ स० (प.) जेने (२) जेनाथी
ज़ैतून زیتون पु० [अ.] जेतून
जैनी جینی पुं० जैन
जैयद جیّد वि० [अ] बळवान (२) खूब मोटु (३) श्रेष्ठ [–में=नीचे
ज़ैल ذیل पुं० [अ.] नीचेनो भाग.
जैसा جیسا वि० (स्त्री० –सी) जेवुं. जैसे का तैसा=पूर्ववत्; जेमनुं तेम
जैसे جیسے अ० जेम. जैसे तैसे= जेमतेम करीने
जैसो جیسو वि० जुओ 'जैसा'
जों جوں अ० जेम; जेवी रीते
जोंक جونک स्त्री० जळो
जो جو स० जे (२) अ० (प.) जो, यदि
जोइ جوئی जोइया جوئیا स्त्री० जोरु, स्त्री
जोखना جوکھنا स०क्रि० [स. -जुष] जोवुं; तपासवु; विचारवु (२) जोखवु
जोख(-खि)म جوکھ(-کھ)م स्त्री० जोखम [पत्नी (२) योगीपणु
जोखिता جوکھتا स्त्री० (प) योषिता;
जोगडा جوگڑا पु० जोगटो, नकली जोगी
जोगवना جوگونا स० क्रि० जुओ 'जुगवना' [योगिनी; जोगण
जोगिन(-नी) جوگن(-نی) स्त्री०
जोगिया جوگیا वि० गेरु रगनु (२) जोगी सबंधी (३) पु० जोगियो, योगी
जोगीडा جوگیڑا पुं० एक प्रकारनु गायन के ते गानार वृंद
जोटा جوٹا पु० जोटो
जोटी جوٹی स्त्री० जोडी
जोड جوڑ पु० सरवाळो के ते करवानी

क्रिया (२) जोडाणनी जगा, सांधो (३) जोडीनी वस्तु (४) समानता; बराबरी
जोड़न جوڑن स्त्री० मेळवण, 'जावन'
जोड़वाँ جوڑواں वि० जोडवु (बाळक)
जोड़ा جوڑا पु० (स्त्री० –ड़ी) जोडी, जोटो (२) जोडा (३) पूरो पहेरवेश
जोड़ाई جوڑائی स्त्री० जोडवु ते के तेनी मजूरी (२) चणतर
जोड़ी جوڑی स्त्री० जोडी (२) मगदळ-जोडी (३) बेल के घोडा-गाडी [दामणु
जोत جوت स्त्री० जोतर (२) त्राजवानु
जोतना جوتنا स० क्रि० जोतरवु (२) खेडवु
जोताई جوتائی स्त्री० 'जोतना'–ए काम के तेनी मजूरी [(देव आगळनो)
जोति جوتِ स्त्री० जोत, घीनो दीवो
जोती جوتی स्त्री० जुओ 'जोति' (२) लगाम (३) त्राजवानी 'जोत'–दामणु
ज़ोफ़ ضعف पु० [अ. .ज़ुअफ] बुढापो घडपण (२) निर्बळता [सुंदरता (२) रोनक
जोबन جوبن पु० जोबन, जुवानी (२)
ज़ोम زعم पु० [अ.] उमंग, उत्साह (२) जोम; शक्ति (३) अभिमान; गुमान
जोया جویا वि० [फा.] ढूंढनार, खोळनार
ज़ोर زور पु० [फा.] जोर (वि०, ०दार. –रावर) ज़ोरों पर होना = जोर पर आववु के होवु –ज़ोरों पर = जोरथी, खूब वेगथी
ज़ोर-शोर زور شور पुं० [फा.] खूब जोर
जोरू جورو स्त्री० जोरु, पत्नी
जोश جوش पु० (फा.) जोस –खाना = ऊभरो आववो, ऊकळवु –देना = पाणी साथे उकाळवु –व-खरोश = खूब जोरशोर
जोशन جوشن पु० [फा. जौशन] हाथनु एक घरेणुं (२) कवच [क्वाथ, काढो
जोशाँदा جوشاندہ पु० [फा.]
जोहना جوہنا स० क्रि० जोवु (२) राह जोवी (३) खोळवु [बृहस्पति ग्रह
ज़ोहरा زہرہ पु० [अ. .ज़ुहरः] गुरु-
जोहार جوہار पु० 'जुहार'; प्रणाम
जौं جوں अ० जा (२) 'ज्यों' जुओ
जौ جو पु० जव (२) अ० (प.) जो –(३) ज्यारे
जौक़ جوق पुं० [अ.] भीड, गरदी
ज़ौक़ ذوق पुं० [अ.] आनंद –से = सुखपूर्वक [मोजशोख
ज़ौक़ शौक़ ذوق شوق पु० [अ.]
ज़ौजा زوجہ स्त्री० [अ.] जोरु; पत्नी
जौर جور पु० [अ.] जुलम, अत्याचार
जौहर جوہر पु० [अ.] रत्न (२) सार (३) विशेषता, खूबी [जमोर
जौहर جوہر पु० [जीव + हर] जौहर;
जौहरी جوہری पु० [फा.] झवेरी
ज्ञान छाँटना گیان چھانٹنا = पोतानु ज्ञान बतावबा लांबीपहोळी वातो ठोकवी
ज्यादती زیادتی स्त्री० [फा.] अधिकता (२) अत्याचार, बळात्कार
ज्यादा زیادہ वि० जुओ 'ज़ियादा'; ज्यादा [जुओ
ज्याफ़त ضیافت स्त्री० 'ज़ियाफत'
ज्यूँ, جیوں ज्यों جیوں अ० जेम; जेवी रीते (२) 'जैसे ही', जेवुं, जे क्षणे; ज्या [स्त्री० रसोई (२) जाफत
ज्यों(–ज्यौं)नार جیو(-جیوں)نار
ज्वार جوار स्त्री० जुवार (२) जुआळ; भरती
ज्वारभाटा جوار بھاٹا पु० भरतीओट
ज्वारी جواری पु० जुओ 'जुआरी'

झ

झक(-ख)ना جھکنا(-کھنا) अ० क्रि० जुओ 'झीखना'

झंखाड़ جھنکھاڑ पुं० घीच कांटावाळी झाडी के वृक्ष, झाखरु (२) रद्दी झाड-झांखरानो समूह

झंझट جھنجھٹ स्त्री० जुओ 'झाझट'

झंझर جھنجھر स्त्री० 'झज्झर', एक जातनु माटीनु पाणी ठडु करवानु वासण

झँझरा جھنجھرا वि० काणाकाणांवाळुँ; जाळीदार [जाळीवाळी बारी

झँझरी جھنجھری स्त्री० जाळी,

झंझा,०वात جھنجھا،وات पुं० [स.] वटोळियो; आधी

झंझी جھنجھی स्त्री० फूटी कोडी

झँझोडना جھنجھوڑنا स० क्रि० झझेडवुं, झटकाथी हलाववु(जेम के झाडने)

झँडूला جھنڈولا पुं० (वाळनी) वाधा उतार्या वगरनुं बाळक (२) घटादार झाड

झंप جھنپ पुं० [स] उछाळो, छलग

झँपना جھنپنا अ० क्रि० छूपावु, ढकावु, (२) ऊछळवु, कूदवु (३) धसवु, 'लपकना' (४) 'झेंपना' जुओ [डोळी

झंपान جھنپان पु० (पहाड चडवानी)

झँवा جھنوا पुं० 'झांवां', झामरो, खूब पकवेलो ईंट के ठींकरानो टुकडो जे हाथपग घसवा वपराय छे

झइँ(-ईं) جھئیں(-ئیں) स्त्री० 'झांई'; पडछायो; अधारु

झक جھک स्त्री० जक, धून (२) वि० साफ, चोख्खु [नकामी तकरार

झकझक جھک جھک स्त्री० रकझक,

झकझोर جھکجھور पुं० झटको, धक्को (२) वि० झगझगतु

झकझोरा جھکجھورا पु० झटको;धक्को

झकना جھکنا अ० क्रि० जक करवी (२) गुस्सामा अघटतु बोलवु

झकोर(-रा) جھکور(-را) पु० हवानो झपाटो के लहरी

झक्की جھکّی वि० जक्की, हठीलु

झख جھکھ स्त्री० खिजावु ते (२) दु.ख रडवुं ते (३) माछली ['झकना, झीखना'

झखना جھکھنا अ० क्रि० जुओ

झगड़ा पाक करना جھگڑا پاک کرنا

—होना —ہونا झघडो मटाडवो

—मटवो (कोईनो) झगडा पाक करना =(कोईने) मारी नांखवो [ढीलु कुरतुं

झगा جھگا पु० वाळकनी गगा के

झज्झर جھجّھر स्त्री० जुओ 'झंझर'

झज्झी جھجّھی स्त्री० जुओ 'झझी'

झझक جھجھک स्त्री० खमचावुं ते (२) भडक, चमक

झझकना جھجھکنا अ०क्रि०खमचावु (२) चमकवुं (३) खिजावु (प्रेरक—झझकाना) [वढवु (२) तुच्छकारवुं

झझकारना جھجھکارنا स० क्रि०

झटकना جھٹکنا, झटकारना جھٹکارنا स० क्रि० झाटकवु

झड़ جھڑ स्त्री० झडी (२) पुं० वे के वधारे कळनु एक जातनु ताळु

झड़ना جھڑنا अ०क्रि० झरवु, गरवु (२) साफ थवु [क्रोध, आवेग

झड़प جھڑپ स्त्री० झपाझपी (२)

झडपना جھڑپنا अ०क्रि० जोरथी हल्लो करवो (२) लडवुं (३) झडपी लेवुं
झड(–र)बेरी جھڑ(ر)بیری स्त्री० रानी बोर [झटपट
झडाझड جھڑاجھڑ अ० लगातार (२)
झनझनी جھنجھنی स्त्री० 'झिनझिनी', झणझणी [ऊघनु झोकुं
झपक جھپک स्त्री० पलक वार (२)
झपकी جھپکی स्त्री० पलकारो (२) झोकु [झपाटो
झपट جھپٹ स्त्री० हल्लो, हुमलो;
झपटना جھپٹنا अ०क्रि० हल्लो करवो; तूटी पडवु
झपट्टा جھپٹّا पु० जुओ 'झपट'
झपना جھپنا अ० क्रि० आख पटपटाववी के मींचवी
झपाझपी جھپاجھپی स्त्री० पडापडी; उतावळ, जलदी
झप्पान جھپّان पुं० जुओ 'झंपान'
झप्पानी جھپّانی पु०झपान ऊचकनारो
झबरा جھبرا, झबुआ جھبوا वि० लाबा लांबा वाळवाळु; जाफरियु (पशु)
झबा(–ब्बा) (جھبّا)جھبا पु० घरेणा के कपडाने छेडे लटकतु रखातुं शोभानुं फूमतुं के गुच्छ
झमझम جھمجھم अ० खूब वर्षानो अवाज (२) छम छम अवाज (३) झमक झमक (चळकतु) [झरमर
झमर झमर جھمرجھمر अ० झरमर
झमाझम جھماجھم अ० 'झमझम' वर्षानो अवाज
झमूरा جھمورا पु० (रींछ इ०) जाफरियुं पशु (२) बाजीगरनो जबूरो
झमेला جھمیلا पु० बखेडो; झघडो (२) भीड [झरवुं
झरना جھرنا पु० झरणुं (२) अ०क्रि०
झरी جھری स्त्री० झरणुं (२) कर;लागो
झरोखा جھروکھا पुं० झरुखो
झल جھل पु० दाह; आच (२) तीव्र इच्छा (३) क्रोध
झलका جھلکا पु० फोल्लो
झलझ(–म)ल جھلجھ(–م)ل स्त्री० झलेमले (२) अ० झळझळ
झलझलाना جھلجھلانا अ० क्रि० झळहळवुं (२) स०क्रि० झळकाववु
झलना جھلنا स०क्रि० (हवा नांखवा) हलाववुं; वींझवु (२) अ०क्रि० आमतेम हालवु (३) 'झालना'नुं कर्मणि
झलार جھلار पु० झाडी, गाढुं वन
झल्लाना جھلّانا अ० क्रि० चिडावुं, (२) स० क्रि० चीडववु
झाँई جھانئیں स्त्री० पडछायो (२) दगो (३) चहेरा पर पडी जतु काळु चकामुं. –बताना=दगो देवो
झाँक جھانک स्त्री०, झाँकना अ० क्रि० आडमांथी के छूपु जोवु(२)डोकाववु
झाँकी جھانکی स्त्री० 'झाक'; जोवु ते, झाखी (२) दृश्य
झाँझट جھانجھٹ स्त्री० झझट, झघडो
झाँझन(–र) جھانجھن(ر) स्त्री० झाझर –पगनुं घरेणु [जीर्ण, तूटयुफूटयु
झाँझर جھانجھر वि० (प.) भागेलुं;
झाँप جھانپ स्त्री० ऊघ (२) पडदो; चक (३) ढांकणनी कोई पण वस्तु
झाँपना جھانپنا स०क्रि० ढांकवुं (२) शरमाववु

झाँवना جھانوْنا सक्रि॰ 'झांवां'थी – झामराथी घसीने (हाथ पग इ॰) धोवु
झाँवर(–रा) جھانوَر(-را) वि॰ काळुं (२) मेलु (३) सुस्त [इशारो — नखरुं
झाँवली جھانوَلی स्त्री॰ आखनो
झाँवाँ جھانوَان पु॰ जुओ झँवा'
झाँसना جھانسنا सक्रि॰ ठगवु,दगो देवो, छेतरवु
झाँसा(॰पट्टी) جھانسا(٠پٹّی) पु॰ छेतरपिंडी; धोखाबाजी, दगो. –देना = दगो देवो, छेतरवुं
झाँसू جھانسو पुं॰ दगाबाज
झाग جھاگ पुं॰ 'गाज', फीण
झाड جھاڑ पुं॰ छोड (धुंगा जेवो) (२) झाड (३) झुमर (४) स्त्री॰ झाडवुं ते
झाड़खंड جھاڑکھنڈ पुं॰ वन
झाड़-झंखाड جھاڑ جھنکھاڑ पु॰ झाड-झाखरां, जुओ 'झखाड'
झाडना جھاڑنا सक्रि॰ दूर करवु (२) वातो फेंकवी (३) झाडवुं
झाड़-फ़ानूस جھاڑفانوس पु॰ झुमर, हांडी, काचना प्याला इ॰ (रोशनी माटे)
झाड-फूँक جھاڑ-پھونک स्त्री॰मन्त्रथी झाडवुं के फूकवु ते [सफाई
झाड–बुहार جھاڑ بہار स्त्री॰ वाळ्झूड;
झाडा جھاڑا पुं॰ 'झाडफूक' (२)झाडो, तपास (३) विष्ठा या दस्त
झाडू جھاڑو पु॰झाडु (२) पूछडियो तारो
झापड़ جھاپڑ पु॰ झापट, थप्पड
झाबा جھابا पुं॰ टोपलो
झाम جھام पुं॰ एक मोटी कोदाळी
झामक جھامک पु॰[स] जुओ 'झँवा'
झायँझायँ جھایں جھایں स्त्री॰ झणकार (२) नीरव जगामां काने पडतो शून्य-कारनो शब्द
झार جھار स्त्री॰ झाळ; आंच (२) दाह (३) वळतरा, ईर्षा (४) पु॰ समूह (५) वि॰ एक मात्र (६) कुल; समस्त
झारना جھارنا स॰ क्रि॰ ओळवु (२) जुओ 'झाडना'
झाल جھال पु॰ झाझ, छवलीकां (२) स्त्री॰ तीखाट (३) लहेर; मोज (४) वर्षानी झडी के हेली (५) झालवु ते
झालना جھالنا स॰ क्रि॰ झालवु; रेण करवु [छवलीकां
झालर جھالر स्त्री॰ झूल (२) झाझ,
झावँझावँ جھاوں جھاوں स्त्री॰ बकवाद (२) जक, कजियो
झिझक جھجھک स्त्री॰ चोंकवु के पाछा पडवु ते ['झझकना'
झिझकना جھجھکنا अ॰ क्रि॰ जुओ
झिडकना جھڑکنا सक्रि॰ झाटकवुं
झिडकी جھڑکی स्त्री॰ झाटकणी; ठपको (२) झटको
झिड़झिडाना جھڑ جھڑانا अ॰ क्रि॰ कढवु, गुस्सो करवो [झनझनी'; झझणी
झिनझिनी جھنجھنی स्त्री॰
झिपना جھپنا अ॰ क्रि॰ शरमावु; 'झेंपना' (प्रेरक –झिपाना)
झिरझिरा جھرجھرا वि॰ झीणु, बारीक (कपडुं)
झिलंगा جھلنگا पु॰झोला जेवो खाटलो
झिलमिल جھلمل स्त्री॰ झबूकतो प्रकाश (२) वि॰ झबूका मारतु
झिलमिला جھلملا वि॰ पांखुं, आछु, जाळीदार (२) चमकतु (३) अस्पष्ट

ट

टँकना ٹنکنا अ० क्रि० टकावु ('टाँकना'नु कर्मणि)
टंकी ٹنکی स्त्री० टांकी
टँगना ٹنگنا अ०क्रि० टंगावुं, लटकवु (२) पु० वळगणी के ते कामनी दोरी
टँगारी ٹنگاری स्त्री० कुहाडी
टंड(-डै)ल ٹنڈ(-ڈَ)ل पु० मजूरोनो जमादार, मुकादम (२) नाखुदो; टंडेल
टक ٹک स्त्री० टस, टकटक नजर. –बाँधना = एकटसे ताकवुं
टकटकाना ٹکٹکانا स०क्रि० एकटसे ताकवुं (२) टक टक अवाज करवो
टकटकी ٹکٹکی स्त्री० टस, एक नजर –बाँधना = एकटसे ताकवुं
टकटो(०र)ना ٹکٹو(ر)نا स०क्रि० जुओ 'टटोरना'
टकराना ٹکرانا अ०क्रि० टक्कर खावी; जोरथी अफळावु (२) स०क्रि० अफाळवु
टकसार(-ल) ٹکسار(-ل) स्त्री० टकशाळ –बाहर = न चालतो (सिक्को) (२) अशिष्ट (शब्द या प्रयोग)
टकसाली ٹکسالی वि० टकशाळनुं (२) खरु (३) शिष्ट, सर्वसमत (४) पु० टकशाळी–टंकशाळनो उपरी
टका ٹکا पु० जूनो सिक्को, रूपियो (२) टको, दवु (३) धन. –सा जवाब देना = कोरु परखावबुं, साफ ना कहेवी. –सा मुँह लेकर रह जाना = झाखा पडवु; शरमावु टका(-के)सी जान, टकासा दम = एकलो माणस
टकासी ٹکاسی स्त्री० रूपिये ढवु व्याज
टकी ٹکی स्त्री० 'टकटकी'; टस
टकुआ ٹکوا पु० त्राक [वाळु, धनी
टके(-कै)त ٹکیت(-کَ) वि० टका-
टक्कर का ٹکر کا वि० बरोबरियुं, समान
टख़ना ٹخنا पुं० घूंटी; गुल्फ
टगरा ٹگرا वि० बाडु
टटका ٹٹکا वि० तात्कालिक; ताजु, नवुं
टटड़ी ٹٹڑی स्त्री० खोपरी
टटपूजिया ٹٹپونجیا वि० अत्यंत गरीब, निर्धन थई गयेलुं
टटोर(-ल)ना ٹٹور(-ل)نا स०क्रि० स्पर्श करीने तपासवु के ढूंढवु (२) पारखवु
टट्टर ٹٹر टट्टा ٹٹا पु० टाटुं
टट्टी ٹٹی स्त्री० टट्टी; टाटुं (२) चक (३) पातळी दीवाल (४) पायखानु. –की आड़ (या ओट)से शिकार खेलना = कोई विरुद्ध छूपी चाल चालवी के बूरुं काम करवुं. धोखेकी टट्टी = जेथी लोक फसाय एवी बात के वस्तु
टट्टू ٹٹو पुं० टट्टु भाड़ेका टट्टू = खाधियो
टन ٹن स्त्री० टनटन अवाज
टनकना ٹنکنا अ० क्रि० टन टन वागवु के खखडवुं (२) रही रहीने (माथामां) दर्द नाखवुं [तंदुरस्त
टनमन(-ना) ٹنمن(-نا) वि० स्वस्थ,
टनाका ٹناکا पुं० टनटन अवाज (२) वि० सखत (ताप)
टप ٹپ पु० गाडीनी छत्री जे पाछी के चडावी शकाय (२) टब (३) स्त्री०

टपकवानो अवाज (३) सळक जेवुं दर्द
टपक ٹپک स्त्री० टपकवुं ते (२) टप टप पडवानो अवाज (३) सळक जेवुं दर्द
टपकना ٹپکنا अ० क्रि० टपकवुं (२) गरवुं (जेम, पाकुं फल) (२) टप दईने –ओचिंतु आवी पडवुं के गरवु
टपका ٹپکا पुं० टपकवुं ते के टपकेली वस्तु (२) पाकीने खरेलु फळ (केरी)(३) सुळक जेवुं दर्द
टपकाटपकी ٹپکاٹپکی स्त्री० टपोटप टपकवुं के पडवुं ते
टपना ٹپنا अ० क्रि० 'टापना', खाधा पीधा विना तप्या करवु–बेठा रहेवुं
टप्पा ٹپّا पु० उछाळो; फलंग (२) टप्पो, वच्चेनो फासलो (३) टक्कर; जेम के बोल वच्चे टक्कर खातो जाय छे ते (४) टप्पो गायन
टब्बर ٹبّر पुं० कुटुंब; खानदान
टमाटर ٹماٹر पुं० टमेटु; 'टोमेटो'
टर ٹر स्त्री० कडवुं के कर्कश बोलवुं ते (२) देडकानु बोलवुं (३) हठ
टरकना ٹرکنا अ० क्रि० टळवुं; खसवुं (प्रेरक टरकाना) [करवु
टरटराना ٹرٹرانا अ० क्रि० वक वक
टरटरी ٹرٹری स्त्री० बकवाट
टर(-ल)ना ٹر(-ل)نا अ० क्रि० टळवु
टर्रा ٹرّا वि० अविनीत ने कठोर बोलनार; उद्धत
टर्राना ٹرّانا अ०क्रि० उद्धत जवाब देवो
टर्रू ٹرّو पु० 'टर्रा'–माणस(२)देडको
टल्ला ٹلّا पुं० टल्लो; 'टिल्ला'
टल्लेनवीसी ٹلّےنویسی स्त्री० टल्ले चडाववानी होशियारी

टस ٹس स्त्री०भारे चीज खसवानो अवाज –से मस न होना = जरा पण न चसकवुं
टसक ٹسک स्त्री० चसक (अ० क्रि० टसकना)
टसुआ ٹسوا पुं० आंसु; 'टिसुआ'
टहना ٹہنا पुं० (स्त्री० –नी)डाळुं,शाखा
टहल ٹہل स्त्री० सेवाचाकरी(२)कामधंधो
टहलना ٹہلنا अ० क्रि० टहेलवु,फरवु. टहल जाना = खसी जवुं
टहलनी ٹہلنی स्त्री० दासी, नोकरडी
टहलुआ, ٹہلوا **टहलू** ٹہلو पु० सेवक; दास
टहलुई ٹہلوئی स्त्री० 'टहलनी' जुओ
टहोका ٹہوکا पुं० धव्वो के लात; झटको; धक्को
टाँक ٹانک स्त्री० टांक वजन(२)टांक, अणियुं (३) किंमतनो अडसट्टो; अंदाज (४) सीवणनो टाको [लफगो माणस
टाँकर ٹانکر पुं० बदमाश, लुच्चो
टाँकना ٹانکنا स०क्रि० टांको मारवो; सीववु (२) टांकी–लखी लेवुं, टकाववु (३) साथे जोडवु (४) टागवु; लटकाववुं (५) (घंटी) टांकवी
टाँका ٹانکا पुं० पथ्थरनु टांकणु (२) पाणीनुं टांकुं (३) (सीवणनो के घानो) टांको (४) थींगडु
टाँकी ٹانکی स्त्री० नानुं टांकणु (२) फळ चाखवा कपाती डगळी (३) पाणीनी टाकी
टाँग ٹانگ स्त्री० टांग; पग. –अडाना = नकामी दखल करवी, माथुं मारवुं. –तले से (या नीचे से) निकलना = हारवु

टाँगना ٹانگنا स० क्रि० टागवुं; टिंगाडवुं
टाँग(-व)न ٹانگن(-گھن) पु० टांगण, पहाडी टट्टु
टाँगा ٹانگا पु० कुहाडो (२) टागों, गाडी
टाँगी ٹانگی स्त्री० कुहाडी
टाँच ٹانچ स्त्री० जुओ 'टांका' ३, ४ अर्थ (२) वि० तकलीफ देनारु, ऊधी मतिनुं
टाँचडा ٹانچڑا वि० जुओ 'टाच'
टाँट ٹانٹ पु० खोपरी
टाँठ(-ठा) (ٹانٹھ(-ٹھا वि० कठोर (२) दृढ, मजबूत
टाँड ٹانڈ स्त्री० खेडूतनो माळो के तेना जेवी कोई रचना (२) मोईनो टोल्लो (३) सामान मूकवानी अभराई, 'परछत्ती' [माल, टांडु
टाँडा ٹانڈا पु० वणजारानी पोठ के
टाँय टाँय ٹانیں ٹانیں स्त्री० टेंटें, नकामो बकवाद —फिस = धामधूम खूब पण फळ काई नहि, खाली डफास
टाइम-पीस ٹائم پیس पु० [इ.] घडियाळनो डब्बो
टाट ٹاٹ पु० टाट, गूणपाट (२) साहुकारनी बेठक (३) नात, जमात; 'बिरादरी'. —में पाटकी बखिया = मेळ वगरनो साज —उलटना = देवाळु काढवु
टाटक ٹاٹک वि० जुओ 'टटका'
टाटबाफ़ी ٹاٹ‌بافی स्त्री० भरतकाम
टाटर ٹاٹر पु० टाट्ट (२) 'टाट' खोपरी
टाटी ٹاٹی स्त्री० टाटुं
टान ٹان स्त्री० ताण, 'तनाव'; खेंच (स० क्रि० टानना)
टाप ٹاپ स्त्री० घोडानी खरी के तेनो अवाज
टापना ٹاپنا अ० क्रि० घोडाए पग पछाडवो (२) आमतेम फाफा मारवा के राह जोता तपवु, 'टपना'
टापा ٹاپا पु० मेदान (२) छलंग; कूदको (३) ढाकवा माटेनो टोपलो
टापू ٹاپو पु० टापु, बेट [टुचको
टामन ٹامن पु० टूमण; बतरमतरनो
टाल ٹال स्त्री० मोटो ढग (२) टाळवुं ते (३) लाकडां भूसा इ०नी दुकान
टालटूल ٹال ٹول स्त्री० टाळवानी युक्ति; बहानु
टालना ٹالنا स० क्रि० टाळवुं ['टालटूल'
टालमटूल ٹالمٹول स्त्री० जुओ
टाली ٹالی स्त्री० ढोरना गळानी घंटडी
टिंडा ٹنڈا पु० एक शाक
टिकट ٹکٹ पु० टिकिट [टकटक
टिकटिक ٹکٹک अ० घडियाळनी
टिकठी ٹکٹھی स्त्री० टिपाई (२) फटका मारवा माटे गुनेगारने बाधवानी घोडी
टिकड़ा ٹکڑا पु० (स्त्री० —ड़ी) गोळ चपटो टुकडो (२) बाटी
टिकना ٹکنا अ० क्रि० टकवु
टिकली ٹکلی स्त्री० टीकडी (२) टीलडी
टिकस ٹکس पु० टॅक्स, कर
टिकाऊ ٹکاؤ वि० टकाउ [के टकवुं ते
टिकान ٹکان स्त्री० टकवानुं ठेकाणुं
टिकाव ٹکاو पु० टकाव
टिकिया ٹکیا स्त्री० टीकडी
टिकैत ٹکیت पु० टिकायत—पाटवी कुंवर (२) नायक, सरदार
टिकोरा ٹکورا पु० आवानो मरवो

टिक्का ٹِکّا पु० 'टीका'; तिलक
टिक्की ٹِکّی स्त्री० टीकडी —जमना, —बैठना, —लगना = टीकडी लागवी; फाववुं ['टेघरना'
टिघलना ٹِگھلنا अ० क्रि० जुओ
टिचन ٹِچن वि० [इं एटेन्शन] तैयार
टिड्डा ٹِڈّا पु० तीतीघोडो
टिड्डी ٹِڈّی स्त्री० तीड
टिपका ٹِپکا पु० टपकु, बुद [प्रेरक
टिपवाना ٹِپوانا स० क्रि० 'टीपना'नु
टिपारा ٹِپارا पु० कलगीवाळो मुगट
टिमटिमाना ٹِمٹِمانا अ० क्रि० दीवो झाखो बळवो के बुझावा टमटमवो
टिरफिस ٹِرپھِس स्त्री० टडपड, डफासभेर विरोध [के वच्चुं
टिलिया ٹِلیا स्त्री० नानी मरघी
टिल्ला ٹِلّا पु० टल्लो; धक्को
टिसुआ ٹِسوآ पु० 'टसुआ', आसु
टिहुनी ٹِہنی स्त्री० घूटण (२)कोणी
टींटी ٹیں ٹیں अ० पोपटनो अवाज
टीकना ٹیکنا स०क्रि० 'टीका'–तिलक करवुं (२) टीक–निशानी करवी
टीकरा ٹیکرا पु० टेकरो (—री स्त्री०)
टीका ٹیکا पु० तिलक, चाल्लो (२) सगाई कर्यानो के राज्याभिषेकनो चाल्लो (३) डाघो; चिह्न (४) रसी मुकाववी ते; 'इन्जेक्षन' (५) [स.] टीका
टीड़ी ٹیڑی स्त्री० 'टिड्डी'; तीड
टीन ٹین पुं०टिन के तेनु पतरुं या डब्बो
टीप ٹیپ स्त्री० टीपवु ते (२) टीप; नोंध (३) गोवामा ऊचो सूर(४)जन्मपत्री
टीपटाप ٹیپٹاپ स्त्री० टापटीप
टीपना ٹیپنا स० क्रि० टीपवु (२) दबाववुं, चापवु (३) टीप करवी
टीबा ٹیبا पुं० टींबो; टेकरो
टीमटाम ٹیمٹام स्त्री० टापटीप
टील ٹیل स्त्री० नानी मरघी; 'टिलिया'
टीला ٹیلا पु० 'टींबा', टेकरो, टिंबो (२) डुंगरो
टीस ٹیس स्त्री० चसक, 'टसक'. —ऊठना; —मारना = चसका मारवा के नांखवा
टीसना ٹیسنا अ०क्रि० चसका नाखवा
टुंटा(-डा) ٹُنٹا(-ڈا) वि० ठूठुं; ठूठुं
टुक ٹُک अ० थोडु, जरा
टुकडगदा ٹُکڑگدا पुं० टुकडा मागी खानार; भिखारी
टुकडतोड ٹُکڑتوڑ पु० आश्रित; परोपजीवी [निर्वाह करवो
टुकडा तोडना ٹُکڑا توڑنا = बीजा पर
टुकड़ासा जवाब देना साफ ना पाडवी
टुकड़ी ٹُکڑی स्त्री० नानो टुकडो (२) टुकडी
टुच्चा ٹُچّا वि० तुच्छ, क्षुद्र, हीन
टुटका ٹُٹکا पु० टुचको, मन्त्रनो प्रयोग
टुटपुँजिया ٹُٹ پُنجیا वि० थोडी पूंजीवाळुं; तूटेलु
टुटरूँ ٹُٹرُوں पु० होलो
टुटरूँ टूँ ٹُٹرُوں ٹُوں स्त्री० होलानी बोली(२)वि० एकलु (३) दुर्बळ ने पातळु (माणस)
टुनगा ٹُنگا पु०, (टुनगी स्त्री०) डाळीनो आगळनो–कूंपळवाळो भाग
टूँगना ٹُونگنا स० क्रि० करपी खावु (जेम के कूंपळ) (२) धीरे धीरे करपीने खावु

टूँड़ ٹونڑ पुं० मच्छर वगेरेने वे मूछो जेवुं मों पर होय छे ते

टूँडी ٹونڑی स्त्री० डूंटी (२) डूंटो; फणगो [टुकडो

टूक ٹوک टूकर ٹوکر पुं० टुकं;

टूका ٹوکا पुं० टुकडो (२) भीख

टूट ٹوٹ स्त्री० तूटी अलग पडेलो टुकडो (२) तूटवु ते (३) लखाणमां रही गयेलो भाग जे पछी उमेराय छे (४) पुं० तोटो; घट

टूटना ٹوٹنا अ० क्रि० तूटवुं (२) तूटी पडवु; हल्लो करवो. टूट टूट कर वरसना=मुसळधार वरसवुं [निर्धन

टूटा ٹوٹا वि० तूटलु (२) कमजोर (३)

टूटाफूटा ٹوٹاپھوٹا वि० तूटयुफूटयु

टूठना ٹوٹھنا अ० क्रि० (प) तूटवु प्रसन्न थवु [प्रसन्नता

टूठनि ٹوٹھن स्त्री० (प) संतोप,

टूम ٹوم स्त्री० घरेणु(२)महेणुं; 'ताना'

टूसी ٹوسی स्त्री० फूलनी कळी

टेंगना(-रा) ٹینگنا(-را) स्त्री० एक जातनी माछली [जींडवु

टेंट ٹینٹ स्त्री० ओटी (२) कपासनु

टेंटी ٹینٹی स्त्री० 'करील'-केरडो के तेनुं केरडु [हैडियो

टेंटुवा ٹینٹوا पुं० टोटो, गळानो

टेक ٹیک स्त्री० टेक, टेको(२) हठ(३) आदत [स्त्री० टेको; टेकण

टेक(-का)न ٹیک(-کا)ن पुं०, टेकनी

टेकर(-रा) ٹیکر(-را) पु० टेकरो

टेकी ٹیکی वि० टेकीलुं; टेकवाळु (२) जिद्दी

टेकुआ ٹیکوا पु० त्राक

टेकुरी ٹیکری स्त्री० दोरडुं भागवानी फरकडी के तकली [ओगळवुं

टेघरना ٹیگھرنا अ० क्रि० पीगळवुं;

टेढ़बिढ़ंगा ٹیڑھ بیڑھنگا वि० वांकुंचूकुं

टेढ़ा ٹیڑھا वि० वांकु (२) कठण; मुश्केल (३) उद्धत. -टेढ़ी खीर=अघरुं काम. -पड़ना या होना=गरम थवु; 'टर्राना'. टेढ़ी सीधी सुनाना=सारुं-माठुं संभळाववुं

टेढ़ा मेढ़ा ٹیڑھامیڑھا वि० वाकुचूंकुं

टेढ़े ٹیڑھے अ० सीधुं नहि; वांकमां, फेरमां

टेना ٹینا स० क्रि० धार काढवा पथ्थर पर घसवु (२) मूछ मरडवी [समय

टेम ٹیم स्त्री० दीवानी टश (२)टाईम,

टेर ٹیر स्त्री०ऊंचो अवाज(२)पोकार; हांक

टेरना ٹیرنا स० क्रि० ऊंचे अवाजे गावु के बोलवुं, हांक मारवी

टेरा ٹیرا वि० वाडु (२) पुं० पडदो

टेवना ٹیونا स० क्रि० जुओ 'टेना'

टेवा ٹیوا पुं० जनमोत्री

टेवैया ٹیویّا पु० धार काढनारो

टेसू ٹیسو पुं० केसूडो के तेनु फूल (२) बाळकोनो (दशेरानो) एक उत्सव

टोंट ٹونٹ स्त्री० चाच

टोंटी ٹونٹی स्त्री० नाळचुं (जेम झारीनुं) (२) नळनी चकली

टोकटाक ٹوک ٹاک स्त्री० टोकणी; खणखोद

टोकना ٹوکنا पु० टोपलो (२) मोटो हाडो-देगडो (३) स०क्रि० टोकवुं

टोकरा ٹوکرا पु० टोपलो; छाबडुं

टोकरी ٹوکری स्त्री० टोपली; छाबडी (२) वटलाई

टोटका ٹوٹکا पु० टुचको, 'टुटका'. —करने आना = आवीने तरत जता रहेवु

टोटा ٹوٹا पुं० कारतूस (२) घट, तोटो

टोनहा (०या) (یا٠)ٹونہا पुं० टुचको करनारो–भूवो

टोना ٹونا पुं० टुचको, जादू (२) विवाहनु एक जातनु गीत (३) स०क्रि० हाथथी स्पर्शी जावु; 'टटोलना'

टोप ٹوپ पु० टोपो, मोटी टोपी (२) टोप, लोढानी लश्करी टोपी

टोपा ٹوپا पु० टोपो (२) टोपलो (३) मोटो टाको; टेभो

टोपी ٹوپی स्त्री० टोपी (२) बदूक फोडवानी टीकडी, 'केप'

टोबा(-भा) (بھا-)ٹوبا पुं० 'टोपा', टेभो

टोल ٹول स्त्री० टोळी (२) पाठशाळा

टोला ٹولا पु० लत्तो, वगो; महोल्लो (२) रोड़ु, पथरा के ईंटनो ककडो

टोली ٹولی स्त्री० नानो महोल्लो (२) टोळी

टोवना ٹوونا स०क्रि० जुओ 'टोना'

टोह ٹوہ स्त्री० खोळ, तपास (२) खबर, सभाळ ['टटोलना'

टोहना ٹوہنا स०क्रि० खोळवु (२)

ट्रेन छूटना ٹرین چھوٹنا स्टेशनेथी गाडी ऊपडवी

ठ

ठंठ ٹھنٹھ वि० ठुठु (झाड)

ठंड(-ढ) (ڈھ-)ٹھنڈ स्त्री० ठडी

ठंड(-ढ)क ٹھنڈ(-ڈھ)ک स्त्री० ठडक (२) शाति, तृप्ति

ठंडा(-ढा) (ڈھا-)ٹھنڈا वि० ठडु (२) प्रसन्न, खुश (३) शात, निरातवाळु ठंडी साँस = दु खी श्वास; आह ठंढे ठंढे = चुपचाप (२) खुशीथी —होना = ठडुं पडवुं, मरी जवु. —मुलम्मा पु० विना तपाव्ये करातो गिलेट

ठंढाई ٹھنڈھائی स्त्री० शरीरनी गरमी शमावे एवी दवा के मसालानुं पीणु (२) रगडेली भाग

ठकठक ٹھکٹھک स्त्री० ठकठक अवाज (२) खटखट

ठकठकाना ٹھکٹھکانا स०क्रि० ठकठक करवुं, खटखटावबु

ठकुरसुहाती ٹھکرسہاتی स्त्री० खुशामत [(२) क्षत्रियाणी (३) वाळदण

ठकुराइन ٹھکرائن स्त्री० ठकराणी

ठकुराई ٹھکرائی स्त्री० ठकराई, ठकरात

ठकुरानी ٹھکرانی स्त्री० ठकराणी (२) शेठाणी

ठकुरायत ٹھکرایت स्त्री० ठकरात

ठगना ٹھگنا स० क्रि० ठगवु (२) अ०क्रि० ठगावु (३) चकित थवुं ठगा सा = आश्चर्यचकित

ठगनी ٹھگنی, **ठगिन(-नी)** ٹھگن(-ی) स्त्री० ठगणी के ठगनी स्त्री

ठगी ٹھگی स्त्री० ठगनु काम के ठगविद्या

ठगोरी ٹھگوری स्त्री० ठगविद्या जेवी करामत के मोहिनी; जादु

ठट(-ठ) (ٹھ-)ٹھٹ पु० ठठ, भीड (२) ठाठ, सजावट —लगना = ठठ जामवी

ठटना ٹھٹنا स०क्रि० ठराववु (२) सजवु (३) अ० क्रि० ठेरवुं, थोभवु (४) सजावु

ठटरी ٹھٹری स्त्री० हाडपिंजर (२) कोई वस्तुनुं खोखुं, फरमो (३) ठाठडी

ठट्ट ٹھٹّ पुं० जुओ 'ठट' [मश्करी

ठट्ठा ٹھٹّھا पु० [स. अट्टहास] ठठ्ठो;

ठठ ٹھٹھ पुं० ठठ; भीड [जुओ

ठठकना ٹھٹھکنا अ०क्रि० 'ठिठकना'

ठठरी ٹھٹھری स्त्री० जुओ 'ठटरी'

ठठाना ٹھٹھانا स०क्रि० ठोकवु, ठाठां भांगवा (२) अ०क्रि० जोरथी हसवुं

ठठेरा ٹھٹھیرا पु० कसारो ठठेरे ठठेरे बदलाई=जेवो माणस तेवो वहेवार. ठठेरेकी बिल्ली=विकट वातथी न गभरानार [कसाराकाम

ठठेरी ٹھٹھیری स्त्री० कसारण (२)

ठठोल ٹھٹھول पु० मश्करो (२) मश्करी

ठठोली ٹھٹھولی स्त्री० मश्करी

ठनकना ٹھنکنا अ०क्रि० ठणकवुं (२) चसका नाखवा

ठनगन ٹھنگن स्त्री० मगळ प्रसगे दापु लेनार वधारे लेवा करे छे ते हठ

ठनठन-गोपाल ٹھنٹھن گوپال पु० ठणठण-गोपाळ; नकामी वस्तु के निर्धन खाली माणस

ठनना ٹھننا अ०क्रि० प्रारभ थवो (२) ठराव थवा; ठरवु (३) तैयार थवुं

ठनाका ٹھناکا पु० ठणकारो

ठपका ٹھپکا पुं० ठेस, धक्को; आघात

ठप्पा ٹھپّا पु० कोई पण बीबु के तेनी छाप (२) नकसीदार फूलगोटो; थप्पो

ठयना ٹھینا स०क्रि० दृढताथी शरु करवुं के करवा लागवु (२) ठराववुं (३) अ०क्रि० स्थिर थवु; 'ठनना' जुओ

ठरना ٹھرنا अ०क्रि० ठरवुं, ठंडीथी अकडावु (२) खूब ठंडी पडवी

ठर्रा ٹھرّا पु० जाडु सूतर (२) महुडी-दारू [ऊठवानी रीत

ठवनी ٹھونی स्त्री० बेसवा के

ठस ٹھس वि० ठस, सज्जड (२) 'ठोस'; सगीन (३) आळसु (४) बरोबर न खखडतो (रूपियो) (५) कजूस

ठसका ٹھسکا पु० सूकी उधरस, ठांसो (२) ठोकर [(२) ठरवु

ठहरना ٹھہرنا अ०क्रि० ठेरवु; थोभवु

ठहराव ٹھہراو पु० ठराव; निश्चय (२) स्थिरता [लेवडदेवडनो ठराव

ठहरौनी ٹھہرونی स्त्री० विवाहमां

ठहाका ٹھہاکا पुं० अट्टहास

ठाँठ ٹھانٹھ वि० नीरस (२) वसूकेल

ठाँय ٹھانیں पु०, स्त्री० ठाम, स्थान (२) समीप

ठाँव ٹھانو पु० ठाम, स्थान

ठाँसना ٹھانسنا स०क्रि० ठासवु (२) रोकवु (३) अ०क्रि० ठासवु, खांसवु

ठाकुरद्वारा ٹھاکردوارا पु०, ठाकुरवाड़ी ٹھاکرباڑی स्त्री०मंदिर

ठाट(–ठ) (ٹھاٹھ-)ٹھاٹ पु० ठाठ (२) ठाठु (३) अविकता (४) 'साधन-सामग्री, साज

ठाट–बाट ٹھاٹ باٹ पुं० ठाठमाठ (२) आडंबर

ठाढ़ा ٹھاڑھا वि० तद्दन सीधु ऊंचु-खडु; टटार (२) लष्ट, हृष्टपुष्ट

ठान ٹھان स्त्री० कार्यनो आरंभ; प्रस्थान (२) ठराव; दृढ निश्चय
ठानना ٹھاننا, **ठाना** ٹھانا स०क्रि० तत्पर थई आरंभवु (२) ठरावबु
ठाला ٹھالا पुं० बेकारी (२) कमाणीनो अभाव (३) वि० ठालु, बेकार
ठाली ٹھالی वि० ठालु, बेकार; खाली
ठिंगना ٹھِنگنا वि० ठींगणु
ठिकाना ٹھکانا पु० ठेकाणु (२) स०क्रि० ठरावबु [खचकावु
ठिठकना ٹھٹھکنا अ०क्रि० खमचावु,
ठिठरना ٹھٹھرنا, **ठिठुरना** ٹھٹھُرنا अ०क्रि० टाढे ठठरवुं [खाई रोवुं
ठिनकना ٹھنکنا अ०क्रि० डूसकां
ठिर,०न ٹھِر،٠ن स्त्री०'ठार', खूब ठंडी
ठिरना ٹھرنا अ०क्रि० जुओ 'ठरवु'
ठिलना ٹھلنا अ०क्रि० ठेलावुं (२) धसवुं
ठिलिया ٹھلیا स्त्री०, **ठिल्ला** पु० गागर, नानो घडो ['निठल्ला'
ठिलुआ ٹھلُوا वि० ठालुं; बेकार;
ठिल्ला ٹھلّا पु० जुओ 'ठिलिया'
ठीक ٹھیک वि० साचु, यथार्थ (२) योग्य (३) अच्छु (४) स्थिर; पाकु (५) अ० ठीक (६) पुं० निश्चय; ठराव. –देना = मनमा नक्की करवु
ठीकठाक ٹھیکٹھاک पु० नक्की, ठीकठाक करेलु ते, वदोवस्त (२) ठराव (३) वि० वरोबर
ठीका ٹھیکا पु० ठेको; कन्त्राट (२) पटो; इजारो
ठीकेदार ٹھیکدار पु० ठेकादार
ठुंठ ٹھُنٹھ पुं० झाडनु ठूठु (२) ठूंठो
ठुकना ٹھُکنا अ०क्रि० ठोकावु (२) मार खावो (प्रेरक, ठुकवाना)
ठुकराना ٹھُکرانا स०क्रि० ठोकर मारवी
ठुड्डी ٹھُڈّی स्त्री० चिवुक; 'ठोडी'
ठुर्री ٹھُرّی स्त्री० गांगडु दाणो जे शेक्ये फूले नहि
ठुसना ٹھُسنا अ०क्रि० ठांसावुं
ठुसाना ٹھُسانا स० क्रि० ठासावबु
ठूँठ ٹھُونٹھ पु० जुओ 'ठुठ'
ठूँठा ٹھُونٹھا वि० ठूठु (झाड के माणस) [स०क्रि० ठासवु
ठूँसना ٹھُونسنا **ठूसना** ٹھُوسنا
ठेंगना ٹھینگنا वि० ठींगणुं
ठेंगा ٹھینگا पु० अगूठो (२) सोटो
ठेंठी(–पी) ٹھینٹھی(–پی) स्त्री० काननो मेल (२) (काननो) दाटो
ठेकना ٹھیکنا स० क्रि० टेकवु (२) टकवु; ठेरवु
ठेका ٹھیکا पु० टेको (२) तवलानो ठेको (३) ठोकर (४) ठेरवानु ठेकाणु(५) जुओ 'ठीका' [काळी पटी ठेकवी ते
ठेकाई ٹھیکائی स्त्री०कपडाने छापवामा
ठेठ ٹھیٹھ वि० शुद्ध (२) बिलकुल, पूरु (३) स्त्री० बोली
ठेला ٹھیلا पुं० ठेलो (२) ठेलण-गाडी (३) धक्कधक्का
ठैयाँ ٹھیاں स्त्री० 'ठाँयॅ'; ठाम, ठेकाणुं
ठोंकना ٹھونکنا स० क्रि० ठोकवुं. –बजाना = तपासवुं; परखवु
ठोकर खाना, लेना ٹھوکر کھانا، لینا = ठोकर खावी
ठोड़ी,–ढ़ी ٹھوڑی، ٹھوڑھی स्त्री० चिवुक, हडपची

ठोर ٹھور पु० ठोर पकवान (२) चाच
ठोस ٹھوس वि० संगीन, पोलु नहि (२) दृढ (३) पुं० ईर्षा, दाझ
ठौर ٹھور पु० ठार; ठाम (२) अवसर —न आना=पासे न आववु.—रखना=ठार करवु
ठौर कुठौर ٹھور کٹھور अ० कटे-काणे (२) अवसर वगर, कवखते

ड

डंक ڈنک पु० डख(२)कलमनी टाक
डंका ڈنکا पु०[स ढक्का] डंको. डंकेकी चोट कहना=दाडी पीटीने कहेवु
डंगर ڈنگر पु० 'डांगर', ढोर
डंठल ڈنٹھل पु० नाना छोडनु थड के डाखळी
डंड ڈنڈ पु० दडो (२) दडनी कसरत (३) दड —पेलना=दंड पीलवा
डंडपेल ڈنڈپیل पु० पहेलवान (२) वळवान माणस
डंडी ڈنڈی पु० दडी, साधु(२)स्त्री० डाडी, नानो दडो (३) दाडी (४) हाथा, दस्तो —मारना=तोलवामां हाथ-चालाकीथी दाडी नमावी देवी
डंटोरना ڈنڈورنا स० क्रि० (१) ढढवु, खूब खोळवु
डंडौत ڈنڈوت अ० (१) दडवत्
डँवाँडोल ڈنواںڈول वि० जुओ 'डांवांडोल'
डंस ڈنس पुं० डास (२)दंशनी जगा
डकार ڈکار पुं० ओडकार (२) वाघ-सिंहनी गर्जना. —न लेना=परायु धन चुपचाप हजम करी जवुं
डकारना ڈکارنا अ० क्रि० ओडकार खावो (२) गर्जवुं
डकैत ڈکیت पुं० डाकु, लटारो
डकैती ڈکیتی स्त्री० डकाटी
डग ڈگ पु० डगलु, पगलु. —देना, भरना=डगलु भरवु, आगळ चालवुं —मारना=पग उपाडवा, जलदी चालवु
डगडौर ڈگڈور वि० डामाडोळ, डगुमगु
डगना ڈگنا अ० क्रि० जुओ 'डिगना'
डगमगाना ڈگمگانا अ०क्रि० डगमगवु
डगर ڈگر स्त्री० रस्तो, मार्ग
डगरा ڈگرا पु० 'डगर' (२) छाबडु
डटना ڈٹنا अ०क्रि० लागवु; मडवु; जारी रहेवु डटा रहना=लाग्या रहेवुं, न हठवु. डटकर खाना=खूब पेट भरीने खावु
डट्टा ڈٹا पु० हूकानो मेर (२) डट्टो
डडार(–रा) ڈڑھار(-را) वि० दाढ के दाढीवाळुं
डपट ڈپٹ स्त्री० वढवु ते (२) घोडानी रपेट—जोरदार चाल
डपटना ڈپٹنا स० क्रि० वढवुं, ऊंचो अवाज काढवो [मारनार (२) डफोळ
डपोरसंख ڈپورسنکھ पुं० डिंग
डफ(०ला) ڈپھ(لا) पु० डफ (२) चंग; एक वाजु
डफली ڈپھلی स्त्री० खजरी
डफाली ڈپھالی पुं० डफ वजावनार (२) डबगर
डब्ब ڈب पु० थेलो, खीसु

डबडबाना ڈبڈبانا अ०क्रि० डबडब आंसु आववां [होज या कुंड
डबरा ڈبرا पु० पाणीनु खावडुं के
डबोना ڈبونا स०क्रि० 'डुबाना' जुओ
डब्बू ڈبّو पु० पीरसवानो डूघो
डमरूमध्य ڈمرومدھیہ पुं० सयोगीभूमि
डरावना ڈراونا वि० भयानक
डरावा ڈراوا पुं० डरावबा कहेली वात (२) (खेतरनो) चाडियो
डलना ڈلنا अ०क्रि० पडवु, नखावु
डलवाना ڈلوانا स०क्रि० नंखाववुं; 'डालना'नुं प्रेरक [के छाबडु
डला ڈلا पु० गांगडो (२) करडियो
डलिया ڈلیا पु० 'डला', छाबडु
डली ڈلی स्त्री० गांगडी (२) सोपारी
डहकना ڈہکنا स०क्रि० ठगवु, छेतरवुं (२) अ०क्रि० विलाप करवो (३) दुखथी डसका भरवा; डसकवु
डहकाना ڈہکانا स०क्रि० खोवु; गुमाववु (२) अ०क्रि० ठगावु (३) स०क्रि० ठगी लेवु; छेतरवु [प्रसन्न, आनदी
डहडहा ڈہڈہا वि० ताजु, लीलु (२)
डहडहाना ڈہڈہانا अ० क्रि० (वनस्पतिनु) लीलु, ताजु होवु (२) प्रसन्न होवु
डहना ڈہنا अ०क्रि० बळवु (२) दाझे बळवु(३)स०क्रि०बाळवुं (४) दुःखी करवु
डहर ڈہر स्त्री० 'डगर', रस्तो
डॉक ڈانک स्त्री० डाक, नग नीचे जडातु त्रावा सोनानु पातळुं पतरु (२) ऊलटी, ओक [करवुं(२)अ०क्रि०ओकवु
डॉकना ڈانکنا स०क्रि० कूदीने पार

डॉग ڈانگ पुं० जंगल (२) डाग, लाठी [(२) तेनी लाश
डाँगर ڈانگر वि० 'डगर'; चोपगु
डाँट ڈانٹ स्त्री० काबू, वश (२) धमकी [धमकाववु
डाँटना ڈانٹنا स० क्रि० वढवु.
डॉड ڈانڑ पुं० दंडो (२) हलेसुं (३) सीमा, हद (४) दंड; 'जुरमाना'
डाँड़ना ڈانڑنا अ०क्रि० दंड करवो
डाँडा ڈانڑا पु० जुओ 'डांड १ थी ३'
डाँडा मेंडा ڈانڑامینڑا पुं०, –डी स्त्री० बे मालकी वच्चेनी हद (२) झघडो; अणबनाव
डाँडी ڈانڑی स्त्री० दाडी
डाँवरा ڈانورا पु० (स्त्री० –री) छोकरो; पुत्र [वि० डामाडोळ
डाँवा(-वाँ)डोल ڈانوا(-واں)ڈول
डाइन ڈائن स्त्री० डाकण
डाक ڈاک स्त्री० टपाल (२) 'डाँक'; ऊलटी –ख़ाना, –घर पु० टपाल-ऑफिस –गाडी = मेलगाडी
डाकना ڈاکنا स० क्रि० (२) अ०क्रि० जुओ 'डांकना'
डाका ڈاکا पु० डाको, धाड
डाकाज़नी ڈاکازنی स्त्री०धाड पाडवी ते, डकाटी
डाकिया ڈاکیا पु० टपाली
डाट ڈاٹ स्त्री० टेको(२)दाटो(३)'डांट'
डाटना ڈاٹنا स० क्रि० दाटो मारवो (२) 'डांटना' (३) 'डटकर खाना;' खूब खावु (४) जोर करीने धकेलवुं
डाढ़ ڈاڑھ स्त्री० दाढ
डाढा ڈاڑھا स्त्री० दावानळ (२) ताप

ठोर ٹھور पु० ठोर पकवान (२) चाच
ठोस ٹھوس वि० संगीन, पोलु नहि (२) दृढ (३) पु० ईर्षा, दाझ
ठौर ٹھور पु० ठार; ठाम (२) अवसर. —न आना = पासे न आववु.—रखना = ठार करवु
ठौर कुठौर ٹھورکٹھور अ० कठेकाणे (२) अवसर वगर, कवखते

ड

डंक ڈنک पु० डख(२)कलमनी टाक
डंका ڈنکا पु०[स ढक्का] डंको. डंकेकी चोट कहना = दांडी पीटीने कहेवु
डंगर ڈنگر पु० 'डांगर', ढोर
डंठल ڈنٹھل पु० नाना छोडनु थड के डाखळी
डंड ڈنڈ पु० दडो (२) दडनी कसरत (३) दड —पेलना = दड पीलवा
डंडपेल ڈنڈپیل पु० पहेलवान (२) बळवान माणस
डंडी ڈنڈی पु० दंडी, साधु(२)स्त्री० डाडी, नानो दंडो (३) दांडी (४)हाथो, दस्तो —मारना = तोलवामा हाथचालाकीथी दांडी नमावी देवी
डॅडोरना ڈنڈورنا म० क्रि० (प) ढूंढवु, खूब खोळवु
डंडौत ڈنڈوت अ० (प) दंडवत्
डँवाँडोल ڈنواںڈول वि० जुओ 'डांवांडोल'
डंस ڈنس पुं० डांस (२)दशनी जगा
डकार ڈکار पु० ओडकार (२) वाघसिंहनी गर्जना. —न लेना = परायु धन चुपचाप हजम करी जवुं
डकारना ڈکارنا अ० क्रि० ओडकार खावो (२) गर्जवु
डकैत ڈکیت पु० डाकु, लटारो
डकैती ڈکیتی स्त्री० डकाटी
डग ڈگ पु० डगलु, पगलु. —देना, भरना = डगलु भरवु, आगळ चालवु —मारना = पग उपाडवा, जलदी चालवु
डगडौर ڈگڈور वि० डामाडोळ, डगुमगु
डगना ڈگنا अ० क्रि० जुओ 'डिगना'
डगमगाना ڈگمگانا अ०क्रि० डगमगवु
डगर ڈگر स्त्री० रस्तो, मार्ग
डगरा ڈگرا पु० 'डगर' (२) छाबडु
डटना ڈٹنا अ०क्रि० लागवु, मडवु, जारी रहेवुं डटा रहना = लाग्या रहेवुं; न हठवु. डटकर खाना = खूब पेट भरीने खावु
डट्टा ڈٹا पुं० हूकानो मेर (२) डट्टो
डढार(–रा) ڈڑھار(-را) वि० दाढ के दाढीवाळुं
डपट ڈپٹ स्त्री० वढवु ते (२) घोडानी रपेट — जोरदार चाल
डपटना ڈپٹنا स० क्रि० वढवु, ऊंचो अवाज काढवो [मारनार (२) डफोळ
डपोरसंख ڈپورسنکھ पु० डिंग
डफ(०ला) ڈفلا(٠لا) पु० डफ (२) चंग, एक वाजु
डफली ڈفلی स्त्री० खजरी
डफाली ڈفالی पुं० डफ वजावनार (२) डवगर
डब ڈب पु० थेलो, खीसु

डबडबाना ڈبڈبانا अ०क्रि० डबडब आंसु आववा [होज या कुंड

डबरा ڈبرا पु० पाणीनु खाबडुं के

डबोना ڈبونا स०क्रि० 'डुबाना' जुओ

डब्बू ڈبّو पु० पीरसवानो डूचो

डमरूमध्य ڈمرو مدھیہ पु० सयोगीभूमि

डरावना ڈراونا वि० भयानक

डरावा ڈراوا पुं० डराववा कहेली वात (२) (खेतरनो) चाडियो

डलना ڈلنا अ०क्रि० पडवु, नखावु

डलवाना ڈلوانا स०क्रि० नंखाववुं; 'डालना'नु प्रेरक [के छाबडु

डला ڈلا पु० गांगडो (२) करडियो

डलिया ڈلیا पु० 'डला', छाबडु

डली ڈلی स्त्री० गागडी (२) सोपारी

डहकना ڈہکنا स०क्रि० ठगवुं, छेतरवुं (२) अ०क्रि० विलाप करवो (३) दुःखथी डसका भरवा, डसकवु

डहकाना ڈہکانا स०क्रि० खोवु, गुमाववु (२) अ०क्रि० ठगावुं (३) स०क्रि० ठगी लेवु, छेतरवु [प्रसन्न, आनदी

डहडहा ڈہڈہا वि० ताजु, लीलु (२)

डहडहाना ڈہڈہانا अ० क्रि० (वनस्पतिनु) लीलु, ताजु होवु (२) प्रसन्न होवु

डहना ڈہنا अ०क्रि० बळवु (२) दाझे बळवु (३) स०क्रि० बाळवुं (४) दुःखी करवु

डहर ڈہر स्त्री० 'डगर', रस्तो

डॉक ڈانک स्त्री० डाक, नग नीचे जडातु त्रांबा सोनानु पातळुं पतरु (२) ऊलटी, ओक [करवुं (२) अ०क्रि० ओकवु

डाँकना ڈانکنا स०क्रि० कूदीने पार

डाँग ڈانگ पुं० जंगल (२) डांग, लाठी [(२) तेनी लाश

डाँगर ڈانگر वि० 'डगर'; चोपगु

डाँट ڈانٹ स्त्री० काबू; वश (२) धमकी [धमकाववु

डाँटना ڈانٹنا स० क्रि० वढवु;

डाँड़ ڈانڑ पु० दडो (२) हलेसुं (३) सीमा, हद (४) दड, 'जुरमाना'

डाँडना ڈانڑنا अ०क्रि० दंड करवो

डाँड़ा ڈانڑا पु० जुओ 'डांड १ थी ३'

डाँड़ा मेंड़ा ڈانڑا مینڑا पु० –ड़ी स्त्री० बे मालकी वच्चेनी हद (२) झघडो; अणबनाव

डाँड़ी ڈانڑی स्त्री० दाडी

डाँवरा ڈانورا पु० (स्त्री० –री) छोकरो; पुत्र [वि० डामाडोळ

डाँवा(-वाँ)डोल ڈانوا(-واں)ڈول

डाइन ڈائن स्त्री० डाकण

डाक ڈاک स्त्री० टपाल (२) 'डाँक', ऊलटी –ख़ाना, –घर पुं० टपाल-ओफिस –गाडी = मेलगाडी

डाकना ڈاکنا स० क्रि० (२) अ०क्रि० जुओ 'डाँकना'

डाका ڈاکا पु० डाको, धाड

डाकाज़नी ڈاکازنی स्त्री० धाड पाडवी ते, डकाटी

डाकिया ڈاکیا पु० टपाली

डाट ڈاٹ स्त्री० टेको (२) दाटो (३) 'डांट'

डाटना ڈاٹنا स० क्रि० दाटो मारवो (२) 'डांटना' (३) 'डटकर खाना;' खूब खावु (४) जोर करीने वधेलवुं

डाढ़ ڈاڑھ स्त्री० दाढ

डाढ़ा ڈاڑھا स्त्री० दावानळ (२) ताप

डाढ़ी ڈاڑھی स्त्री० दाढी
डाबर ڈابر पुं० नीची जमीन (२) तळावड़ु (३) हाथ धोवानु वासण; 'चिलमची' (४) मेलु पाणी
डाभ ڈابھ पु० दर्भ, डाभ(२)आंबानो मोर (३) लीलु नारियेळ
डामर ڈامر पु० [स.] धामधूम (२) ठाठमाठ (३) चमत्कार (४) डामर
डामल ڈامل स्त्री० जनमकेद; काळा-पाणीनी सजा
डायन ڈاین स्त्री० डाकण
डार(–ल) (ل-)ڈار स्त्री० डाळ (२) 'डलिया', छाबडुं
डालना ڈالنا स० क्रि० नांखवु
डाली ڈالی स्त्री० डाळी (२) 'डलिया'
डावरा ڈاورا पु० 'डांवरा' जुओ
डासन ڈاسن पु० (प.) बिछानु, पाथरणु
डासना ڈاسنا स०क्रि० बिछाववु
डासनी ڈاسنی स्त्री० खाटलो, पलग
डाह ڈاہ स्त्री० दाह (२) ईर्षा
डाहना ڈاہنا स०क्रि०बाळवुं(२)सतावबु
डिंगर ڈِنگر पु० ढोरनो ढेरो
डिंगल ڈِنگل वि० नीच (२) स्त्री० रजपूतानानी चारणी भाषा
डिंब ڈِنب [स] पु० ईंडु (२) दगो-फिसाद (३) शोरबकोर
डिंभ ڈِنبھ पु० दंभ, घमड (२) [स] बच्चुं के बाळक (३) मूर्ख
डिगना ڈِگنا अ० क्रि० डगवु
डिगरी ڈِگری स्त्री० [इ डिग्री, डिक्री] पदवी (२) हुकमनामु
डिठार ڈِٹھار डिठियार ڈِٹھیار वि० देखनार
डिठौना ڈِٹھونا पु० नजर न लागे माटे करातु काळु टपकुं
[अमलदार
डिपटी ڈِپٹی पुं० डेप्युटी–नायब
डिबिया ڈِبیا स्त्री० डबी
डिब्बा ڈِبا पु० डबो (२)एक बाळरोग
डिभगना ڈِبھگنا स० क्रि० (प.) मोहित करवु; 'डहकना'
डिमडिमी ڈِمڈِمی स्त्री० डुगडुगी; डिंडिम
[डिंग; शेखी
डींग ڈِینگ स्त्री० [सं डीन ?]
डीठ ڈِیٹھ स्त्री० दृष्टि, नजर (२) समज
डीठना ڈِیٹھنا अ० क्रि० देखावुं (२) स० क्रि० देखवु के देखाडवु
डीठबंध ڈِیٹھ بندھ पुं० नजर-बंधी के ते करनार जादूगर
डीमडाम ڈِیمڈام स्त्री० ठाठमाठ
डील ڈِیل पु० कद (२) डिल, शरीर –डौल=शरीरनु कद; काठु
डीह ڈِیہ पु० वस्ती, गाम (२) ऊजड गामनी जगा (३) ग्रामदेवता
डुक,–क्का ڈُک،-کّا पु० धुम्मो
डुग्गी ڈُگّی स्त्री० डुगडुगी, ढोलकी
डुबाना ڈُبانا स०क्रि० डुबाडवु ('डूबना'नु प्रेरक)
डुबाव ڈُباو पु० डुबाय एटलु ऊंडाण
डुबोना ڈُبونا स० क्रि० जुओ 'डुबाना'
डूँगर ڈُونگر पु० डुगर (२) टेकरो
डेड़हा ڈیڑہا पु० डेंडवुं साप
डेढ़ ڈیڑھ वि० दोढ –ईंट की मसजिद बनाना=मळीने काम न करवु; अतडु रहेवु –चावलकी खिचड़ी पकाना=जमातभाईनो जुदो चोको करवो; बधाथी जुदा पडवु

डेढ़ा ڈیڑھا वि० दोढु

डेरा ڈیرا पु० डेरो, पडाव (२) तंबू इ० पडाव नांखवानो सामान (३) घर —पडना=डेरो नंखावो

डेल(—ला) ڈیل(-لا) पु० रोडु

डेला ڈیلا पु० आखनो सफेद डोळो (२) रोडु (३) ढोरनो डेरो

डेवढा ڈیوڑھا वि० 'डेढ़ा' (२) पु० दोढाना आक

डेवढी ڈیوڑھی स्त्री० डेली; डोळी (२) फाटक, दरवाजो

डैना ڈَینا पु० पाख

डोंगर ڈونگر पु० डुगर

डोंगा ڈونگا पुं० होडी (स्त्री० —गी)

डोई(-ही) ڈوئی(-ہی) स्त्री०डोयो,डूघो

डोडी ڈوڈی स्त्री० जींडवु

डोडा ڈوڈا पु० मोटु जींडवुं

डोब(-बा) ڈوب(-با) पु० डूबकी

डोम ڈوم डोमड़ा ڈومڑا पु० एक अस्पृश्य जात [स्त्री० डोम स्त्री

डोमनी ڈومنی, डोमिन ڈومن

डोर ڈور स्त्री० [सं.] दोर. —पर लगाना=रस्ता पर आणवु

डोरा ڈورا पुं० दोरो (२) लीटी. —डालना=(रजाई इ०ना) दोरा नांखवा (२) प्रेममा फसाववुं—आकर्षवुं

डोरी ڈوری स्त्री० दोरी (२) पाश, बधन

डोल ڈول पुं० डोल, वालटी (२) हींडोळो (३) डाळी (४) वि० चचल

डोलची ڈولچی स्त्री० डोलचुं; नानी डोल [हिल्लो

डोला ڈولا पु० मेनो (२) हींचकानो

डोली ڈولی स्त्री० डोळी

डोही ڈوہی स्त्री० जुओ 'डोई'

डौंड़ी ڈَونڑی स्त्री० दांडी पिटाववी ते. —देना, बजाना=दांडी पिटाववी

डौआ ڈَوا पु० लाकडानी कडछी

डौल ڈَول पु० ढग; ढब, रीत (२) युक्ति; उपाय —बाँधना, —लगाना= उपाय के तजवीज करवी —पर लाना=ढगमा आणवु, ठीक स्वरूप घडवुं

ड्योढ़ा ڈیوڑھا वि० दोढुं (२) पुं० दोढा; 'डेवढा'

ड्यौढी ڈیوڑھی स्त्री० जुओ 'डेवढी' —दार, —वान पुं० दरवान

ढ

ढंग ڈھنگ पु० ढंग (२) उपाय, युक्ति (३) ढाग, बहानु. —का= ढगवाळु; चतुर

ढंगी ڈھنگی वि० चतुर, चालाक

ढंढोरची ڈھنڈھورچی पुं० ढढेरो पीटनार

ढँढोरना ڈھنڈھورنا स०क्रि० ढूंढवु

ढँढोरा ڈھنڈھورا पु० ढढेरो

ढँपना ڈھپنا, ढकना ڈھکنا अ० क्रि० ढाकवु, छुपाववुं(२)पु०ढाकणुं

ढई ڈھئی स्त्री० धरणु, त्रागु —देना= धरणु धरीने वेसवु [स्त्री०ढांकण;ढाकणी

ढकनिया ڈھکنیا, ढकनी ڈھکنی

ढकेलना ڈھکیلنا स० क्रि० धकेलवु

ढकोसना ڈھکوسنا स० क्रि० एक साथे खूब ढींचवुं—पीवुं

ढकोसला ڈھکوسلا पु० ढोंग; पाखंड
ढक्कन ڈھکن पु० ढाकण
ढक्का ڈھکّا मादु ढोल, नगारु
ढचर ڈھچر पु० साहित्यसामग्री (२) वखेडो (३) ढोंग
ढड्‌ढा ڈھڈّھا वि० बेडोळ ने मोटु (२) पुं० खोखु, रूपरेखा (३) जूठो ठाठ
ढपना ڈھپنا अ०क्रि० (२) पु० जुओ 'ढॅपना' [प्रकृति (३) युक्ति
ढब ڈھب पु० ढब (२) आदत,
ढयना ڈھینا अ० क्रि० (दीवाल इ०) धसी आववु–पडवु (२) ध्वस्त–जमीनदोस्त थवु
ढरकना ڈھرکنا अ०क्रि० ढळवु
ढरका ڈھرکا पु०ढोरने कांई पावानी नाळ
ढरकी ڈھرکی स्त्री० वणवानो काठलो
ढर्रा ڈھرّا पु० रस्तो, मार्ग (२) युक्ति, उपाय (३) ढग, चाल, टेव
ढलकना ڈھلکنا अ० क्रि० ढळवु (२) गबडवु
ढलका ڈھلکا पु० आंखनो एक रोग
ढलना ڈھلنا अ० क्रि० ढळवु (२) गबडवु (३) बीबामां ढळावु
ढलवाँ ڈھلواں वि० भरतर, ढाळेलु
ढलवाना ڈھلوانا, ढलाना ڈھلانا स० क्रि० 'ढालना'नु प्रेरक [के मजूरी
ढलाई ڈھلائی स्त्री० ढाळवानु काम
ढहना ڈھہنا अ०क्रि० जुओ 'ढयना' [ढहवाना, ढहाना प्रेरक]
ढाँचा ڈھانچا पु० बीबु; फरमो (२) योजना, खरडो
ढाँस ڈھانس पु० ठांसो, सूकी खांसी
ढाँसना ڈھانسنا अ० क्रि० ठांसवु
ढाई ڈھائی वि० अढी
ढाक ڈھاک पु० पलाशनु झाड; खाखरो –के तीन पात = सदाय सरखु (निर्धन) [–मारना = पोक मूकीने रडवुं
ढाड़ ڈھاڑ स्त्री० राड, चीस, गर्जना
ढाढ़(–र)स ڈھاڑھ(ر)س पु० धैर्य (२) हिंमत; दृढता
ढाना ڈھانا स०क्रि० वसावी पाडवुं; गबडावी नाखवु, 'ढाहना'
ढाबर ڈھابر वि० मेलु; गदुं (पाणी)
ढारना ڈھارنا स०क्रि० 'ढालना' जुओ
ढाल ڈھال स्त्री० ढाल (२) ढाळ (३) ढंग, रीत
ढालना ڈھالنا स०क्रि० ढाळवु (आसु के आकार) (२) ढोळवु, रेडवु (३) दारू ढींचवो [ढळवु, ढोळवावु
ढालवाँ ڈھالواں ढालू ڈھالو वि०
ढासना ڈھاسنا पुं० अठींगण, तकियो
ढाहना ڈھاہنا स०क्रि० जुओ 'ढाना'
ढिंढोरा ڈھنڈھورا पु० ढंढेरो के ते पीटवानु ढोल
ढिग ڈھگ अ० पासे (२) स्त्री० किनार (३) तट, किनारो
ढिठाई ڈھٹھائی स्त्री० धृष्टता, निर्लज्जता, अघटित साहस
ढिबरी ڈھبری स्त्री० दीवानो रकडियो के कोडियु (२) लोढानी चाकी
ढिमका ڈھمکا स० (स्त्री० –की) फलाणुं, अमुक
ढिलाई ڈھلائی स्त्री० ढीलाश (२) सुस्ती (३) ढीलु करवुं ते [प्रेरक
ढिलाना ڈھلانا स०क्रि० 'ढीलना'नु
ढिल्लड ڈھلّڑ वि० ढील करनारु, मद

ढीचूँढीचूँ ڈھیچُوں ڈھیچُوں अ० गधेडानो अवाज–होंची होंची

ढीठ(–ठा) (ڈھیٹھ(-ٹھا) वि० धीट; धृष्ट (२) साहसिक [माटीनुं)

ढीम ڈھیم पु० ढीमचु (पथ्थर के

ढीमर ڈھیمر पु० ढेकवो (कूवामाथी पाणी खेंचवानो)

ढील ڈھیل स्त्री० जुओ 'ढिलाई' –देना=ढील मूकवु, जाप्तो के पकड ढीला करवा [(२) छोडवु

ढीलना ڈھیلنا स०क्रि० ढीलु करवु

ढीला ڈھیلا वि० ढीलु

ढुँढवाना ڈھُنڈھوانا स०क्रि० 'ढूँढना'नु प्रेरक [आडमा संतावु

ढुकना ڈھُکنا अ०क्रि० घूसवु (२)

ढुरहुरी ڈھُرہُری, ढुर्री ڈھُرّی स्त्री० पगदडी, पगथी

ढुलकना ڈھُلکنا अ०क्रि० गबडवु

ढुलना ڈھُلنا अ०क्रि० ढळवु (२) रेडावु, ढोळावु

ढूँढ ڈھُونڈھ स्त्री० तपास, ढूढवु ते

ढूह(–हा) (ڈھُوہ(-ہا) पु० ढगलो (२) टेकरो

ढेंकली ڈھینکلی स्त्री० ढेकवो (२) पाणीना ढेकवा जेवी युक्तिनो खाडणियो (३) गोटमडु

ढेंकी ڈھینکی स्त्री० 'ढेंकली'; एक जातनो खाडणियो [पैसो

ढेबुआ(–वा) (ڈھبُوا(-وا) पु०

ढेर ڈھیر पु० ढेर; ढग (२) वि० खूब –करना=मारी नांखवुं; ठार करवुं –हो रहना या जाना=मरी जवुं (२) थाकीने लोथ थई जवुं

ढेलवाँस ڈھیلواںس स्त्री० गोफण

ढेला ڈھیلا पु० ढेखलो, दगडुं –चौथ=दगडाचोथ, भादरवा सुद ४

ढैया ڈھیّا स्त्री० अढीशेरियो (२) अढिया

ढोंढ ڈھونڈھ पु० कपास इ०नो दोडो

ढोंढी ڈھونڈھی स्त्री० ः मिडूटी

ढोटा(–टौना) (ڈھوٹا(-ٹونا) पुं० (स्त्री० –टी) पुत्र (२) छोकरो

ढोना ڈھونا स०क्रि० भार वहवो (२) उठावीने लई जवु

ढोरना ڈھورنا स० क्रि० (प) ढोळवु

ढोरी ڈھوری स्त्री० ढोळवु के ढळवु ते (२) धून; लगनी

ढोलना ڈھولنا पु० ढोलना आकारनु मादळियु

ढोलनी ڈھولنی स्त्री० पाळणु, खोयु

ढोला ڈھولا पु० सडेली वस्तुमा पडेलो धोळो कीडो–इयळ (२) गामनी सीमनुं निशान (३) देह; शरीर (४) मूर्ख–जड माणस (५) पति (६) एक पंजाबी गीत–प्रकार

ढोली ڈھولی स्त्री० २०० पाननी थोकडी (२) मश्करी

ढौंचा ڈھونچا पु०साडा चारना आक

त

तंग تنگ पुं० (२) वि० [फा] तंग.
 –आना, होना=थाकी जवु; कायर, हेरान थई जवु –करना=सतावबुं हाथ तंग होना=हाथ भीडमा होवो
तंग-ख़याल تنگ خیال वि० [फा] संकुचित विचारवाळु
तंगदस्त تنگ دست वि० [फा] (नाम,–स्ती) कजूस (२) गरीब
तंग-दिल تنگ دل वि०[फा] साकडा मननु (२) कजूस [(३) कष्टग्रस्त
तंगहाल تنگ حال वि०[फा] गरीब
तंगी تنگی स्त्री० [फा] ताण, टाच (२) गरीबी (३) दुःख
तंज़ طنز पु० [अ] टोणा, व्यंग
तंज़ेब تن زیب स्त्री०[फा.] एक जातनु [illegible] मलमल
[illegible] تنس منس पु० [illegible]
तनुबाव تنوا‌ئے पु० [म] [illegible], '[illegible]'
तंदुरुस्त تندرست वि० [फा] [illegible], [illegible] (नाम –स्ती स्त्री०)
तंदूर تندور पु० [फा तनूर] एक प्रकारनो माटीनो [illegible] [illegible] (वि० –री)
तंदेही تندہی स्त्री० [फा] तनदिही] [illegible], [illegible], [illegible] [नियमन
तंबीह تنبیہ स्त्री० [अ] चेतवणी,
तंबूरची [illegible] पु० तंबूरावाळो
तअज्जुब تعجب पु० [अ] नवाई, [illegible]
[illegible] [illegible] पु० [अ] [illegible], [illegible]

तअल्लुक़ تعلق पु० [अ] संबंध (२) आधार
तअल्लुक़(–क़ा) (–ہ)تعلق पु०[अ.] अनेक गामनी जमीनदारी (२) तालुको
तअस्सुब تعصب पुं० [अ] तासुबी; धर्मांधता [पिछान
तआरुफ़ تعارف पु० [अ.] परिचय,
तआला تعالےٰ वि० [अ] सर्वश्रेष्ठ (उदा० खुदाताला) [अ० वास्ते
तईं تئیں (प्रत्यय) प्रति, तरफ (२)
तई تئی स्त्री० जलेबीनी कढाई [' तैनात '
तइनात تعینات वि० [अ०] जुओ
तक تک अ० सुधी, पर्यंत
तकदमा تکدمہ पु० [अ तक्दिमा] अंदाज, 'बजेट'
तक़दीर تقدیر स्त्री०[अ] तक्दीर, नसीब
तक़दीरवर تقدیرور वि० भाग्यवान
तकना تکنا अ०क्रि० ताकवु, जोवु (२) शरण लेवु
तकबीर تکبیر स्त्री० [अ.] आदर के प्रशंसा करवी ते (२) ईश्वरस्तुति (३) 'अल्लाहो अकबर' के एवा सूत्रनु वारंवार बोलवु ते [घमंड
तकब्बुर تکبر पु० [अ] अभिमान;
तकमील تکمیل स्त्री० [अ] पूर्णता
तक़रीब تقریب स्त्री० [अ] समीपता (२) शुभ अवसर [लगभग
तक़रीबन् تقریبا अ० [अ] प्राय.,
तक़रीर تقریر स्त्री० [अ] वातचीत (२) भाषण [मौखिक
तक़रीरन् تقریرا अ० [अ] मोढेथी,

तक़र्रुर, تقرّر पुं० [अ. तकर्रुर] –री स्त्री० निमणूक

तकला تکلا पु० त्राक (स्त्री० –ली)

तकलीद تقلید स्त्री० [अ] अनुकरण, नकल [बनावटी

तक़लीदी تقلیدی वि० [अ.] नकली;

तकल्लुफ़ تکلّف पु० [अ] शिष्टाचार (२) ठाठ; डोळ, देखाव

तक़वा تقوی पु० [अ] सदाचार

तक़वियत تقویت स्त्री० [अ.] ताकात देवी ते, पुष्टि; समर्थन

तक़सीम تقسیم स्त्री० [अ] वहेंचणी (२) भागाकार [भूल

तकसीर تقصیر स्त्री० [अ] तकसीर,

तक़ाज़ा تقاضا पु० [अ.] तकादो (२) वचन प्रमाणे करवा कहेवुं ते (३) प्रेरणा

तकान تکان स्त्री० थकावट, 'थकान'

तकिया تکیہ पु० [फा] ओशीकु (२) तकियो (३) फकीरनो तकियो

तकिया-कलाम تکیہ کلام पु० बोलवामां केटलाक अमुक शब्द के शब्दो वारवार कहे छे ते उदा० छते, समज्याने

तकुआ تکوا पु० त्राक [कमी; न्यूंनता

तख़फ़ीफ़ تخفیف स्त्री० [अ.]

तख़मीनन् تخمیناً अ० [अ] अदाजथी, लगभग [अनुमान

तख़मीना تخمینہ पुं० [अ.] अंदाज;

तख़लिया تخلیہ पु० [अ] एकांत स्थान [विशेषता, खासियत

तख़सीस تخصیص स्त्री० [अ]

तख़्त تخت पु० [फा] राजानु सिंहासन (२) पाट

तख़्त-ताऊस تخت طاؤس पुं० [फा + अ.] तख्तेताऊस, मयूरासन

तख़्ता تختہ पुं० [फा.] तख्तो (२) पाट (३) ता, एक कागळ (४) ठाठडी. –उलटना = तैयार काम कथळवुं –हो जाना = अकडावु

तख़्ती تختی स्त्री० नानो तख्तो (२) स्लेट तरीके वपरातु पाटियु

तग़य्युर تغیّر पुं० [अ] मोटो भारे फेरफार [बेदरकारी

तग़ाफ़ुल تغافل पुं० [अ] उपेक्षा;

तग़ार تغار पु० [अ], तगारी स्त्री० चणवा माटे चूनो के गारो तैयार करवानी जगा (२) तगारु

तचना تچنا अ०क्रि० तपवुं, गरम थवुं

तज تج पु० तज के तेनु झाड

तज़किरा تذکرہ पुं० [अ.] चर्चा

तजम्मुल تجمّل पुं० [अ.] शणगार (२) शोभा

तजर(–रि)बा تجر(ر)بہ पु० [अ] अनुभव (२) अजमायश; प्रयोग ०कार पुं० अनुभवी माणस

तजल्ली تجلّی स्त्री० [अ.] प्रकाश (२) ईश्वरी नूर, जेवु मूसाने पर्वत पर मळेलुं

तजवीज़ تجویز स्त्री० [अ] मत (२) फेंसलो, निर्णय (३) बदोबस्त; तजवीजं

तजावुज़ تجاوز पु० [अ] मर्यादानु उल्लंघन, हदपार करवी ते [ब० व०

तज्जार تجّار पु० [अ] 'ताजिर'नुं

तज्ञ تگیّ वि० तज्ज्ञ, तत्त्वज्ञ, ज्ञानी

तडका تڑکا पु० सवार (२) वघार (३) तडको

तड़प(फ)ना تڑپ(پھ)نا अ० क्रि० दुःखथी तरफडवु [जवा त

तड़चंदी تڑچندی स्त्री० तड उघाडे

तड़ाक(०पड़ाक) (تڑاک(پڑاک अ० तड़ाकभड़ाक, तुरन्त, तड़ाक दईने

तड़ाका تڑاکا पु० तड़ाको (२) अ० तड़ाक, तरत [मगहरी

तड़ावा تڑاوا पु० उपरनो रोफ के

तड़ी تڑی स्त्री० धोल, तमाचो (२)बहानु

तताना [illegible] अ० क्रि० गरम पाणीथी [illegible]

ततैया تتیا स्त्री० 'भिट', भमरी

तत्ता تتا वि० (प) तप्त, गरम

तदबीर تدبیر स्त्री० [अ] कामगीरी

तदफ़ीन تدفین स्त्री०[अ]भणाववुं ते

तदावीर تداویر स्त्री० [अ] तदबीर'नु ब० व०

तदारुक تدارک पु० [अ] बंदोबस्त (२) [illegible] तरत (३) शोध तपास

तन تن पु० तन, देह (२) अ० (प) [illegible] —को लगना = अमर पडवी (२) (खाना) शरीरने फायदा —देना = ध्यान [illegible] मन दे[illegible]

तनक़ीह تنقیح स्त्री० [अ] तपास (२) मुकदमाना तकरारी मुद्दा, 'इश्यू'

तनख़्वाह تنخواہ स्त्री० [फा] [illegible] पगार [महेणाम्प

तनज़्ज़ुल [illegible] अ० [अ] पडती, [illegible]

तनज़ीम تنظیم स्त्री० गठाण, संगठन

तनज़्ज़ुल [illegible] पु० [अ] पडती [illegible]

[illegible]

[illegible] अ० [अ] [illegible]

[illegible]

तनतनाना تنتنانا अ० क्रि० रोफ के क्रोध देखाडवा

तनदिह تندہ वि० [फा] तन दईने काम करनार

तनदिही تندہی स्त्री० जुओ 'तंदेही'

तनना تننا अ० क्रि० तणावुं (२)अक्कड के टटार थवु (३) गर्व के क्रोधथी रीसमां के अक्कड रहेवु

तनमीक़ تنصیص स्त्री०[अ] दुभागवु —अडधवारवु ते (२) भाग पाडवा ते

तनहा تنہا वि० तन्हा, एकलु, एकाकी

तनहाई تنہائی स्त्री० [फा.] एकाकी-पणु (२) एकांत [अ० तरफ

तना تنا पु० [फा] झाडनु थड (२)

तनाज़ा تنازع पु०[अ.] झघडो (२) वेर, शत्रुता [रसी

तनाब تناب स्त्री०[अ.] तंबू बांधवानी

तनाव تناؤ पु० तणाव त ताण (२) दोरी, रस्सी

तनावर تناور वि० [फा.] मोटु(२)जबरु

तनावुल تناول पु० [अ] ग्रहण करवु ते (२) खावु ते

तनासुख़ تناسخ पु० [अ.] विनाश (२) रूपांतर के बीजु शरीर लेवुं ते

तनासुल تناسل पु० [अ] प्रजोत्पत्ति

तनि(०क) (تنی(ک वि० थोडु, जरा

तनिया تنیا स्त्री० लंगोटी (२) नाडो (३) चोळी

तनी تنی स्त्री० कपडानी कस (२) जुओ 'तनिया' (३) अ० 'तनिक'

तनूर تنور पु० [अ] जुओ 'तंदूर'

तनै تنے पु० (प) तनय

तनैया تنیا स्त्री० (प) तनया

तन्ज़ीम تنظیم स्त्री० [अ.] जुओ 'तनज़ीम'
तन्ना تنّا पु० ताणो [अक्कड थवु
तन्नाना تنّانا अ०क्रि० तणावु (२)
तन्नी تنّی स्त्री० त्राजवाना दामणा
तप تپ पु० तप (२) ताव
तपाक تپاک पु० [फा] आवेश, जोश (२) वेग
तपिश تپش स्त्री० [फा] गरमी
तपे–दिक تپ دق पु० [फा] क्षयरोग
तपे–लरज़ा تپ لرزہ पुं०[फा] टाढियो ताव, मलेरिया [श्रेष्ठता; मोटाई
तफ़ज़ील تفضیل स्त्री० [अ]
तफ़तीश تفتیش स्त्री० [अ] तपास
तफरक़ा تفرقہ पुं० [अ. तफरिक·] अतर, फरक (२) फासलो (३) वियोग
तफरीक़ تفریق स्त्री० [अ.] वहेंचणी (२) वर्गीकरण (३) फरक (४) बादबाकी
तफ़रीह تفریح स्त्री० [अ] खुशी, प्रसन्नता (२) हासी (३) सहेल
तफ़सील تفصیل स्त्री०[अ] तफसील, विगतवार वर्णन (२) टीका; 'तशरीह'
तब تب अ० ते वखते त्यारे (२) तेथी
तबअ طبع स्त्री० [अ] प्रकृति (२) छाप, महोर (३) ग्रंथनी आवृत्ति
तबई طبعی वि० [अ] प्राकृतिक
तबक طبق पु० [अ] पृथ्वीनी उपर नीचे कल्पातो लोक (२) तवक, तासक (३) (सोनाचांदीनो) वरख
तबका طبقہ पुं० [अ.] तबको; कक्षा, दरज्जो; (२) तह, थर (३) लोकसमूह (४) मकाननो माळ [–ली) बदलायेलुं
तबदील تبدیل वि० [अ] (नाम
तबद्दुल تبدّل पु० [अ] 'तबदीली', परिवर्तन
तबर تبر पु० [फा.] कुहाडी (२) फरसी
तबर्रा تبرّا पुं० [अ] घृणा
तबर्रुक تبرّک पुं० [अ] आशीर्वाद (२) परसाद, तबरुक [(२) नगारुं
तबल طبل पु० [फा] मोटुं ढोल
तबलची طبلچی **तबलिया** طبلیا पु० तबलची [धर्मान्तर कराववु ते
तबलीग़ تبلیغ पु० [अ] तबलीघ,
तबस्सुम تبسّم पु० [अ] मंद हास्य
तबाक طباق पु० [अ.] एक मोटी थाळी, तबट [परिवर्तन
तबादला تبادلہ पु० [अ.] 'तबदीली',
तबाशीर طباشیر स्त्री० [अ] वास-लोचन औषधि [स्त्री०) बरबाद, नष्ट
तबाह تباہ वि० [फा] (नाम, –ही
तबीअत طبیعت स्त्री० [अ.] तबियत मन, प्रकृति (२) समज. (किसी पर) **तबीअत आना**=चाहवु **–लगना**= चाह पेदा थवी(२)ध्यान चोंटवु. **–फड़क उठना**=खूब उत्साही के प्रसन्न थवु
तबीअतदार طبیعتدار वि० [फा] समजदार (२) भावुक, रसज्ञ
तबीब طبیب पु० [अ] हकीम
तब्दील تبدیل वि० जुओ 'तबदील'
तभी تبھی अ० ए ज वखते, त्यारे ज (२) तेथी ज
तमक تمک पुं० जोस; तीव्रता (२) क्रोध (३) [स] दम रोगनो एक प्रकार
तमग़ा تمغہ पु० [तु] चाद (२) महोर
तमतमाना تمتمانا अ० क्रि० ताप के क्रोधथी चहेरो लाल थवो

तमद्दुन تمدّن पुं० [अ] नागरिकता (२) संस्कृति [(२) उपमा

तमसील تمثیل स्त्री० [अ] उदाहरण

तमस्खुर تمسخر पु० [अ] हासी

तमस्सुक تمسّک पु०[अ]दस्तावेज

तमहीद تمہید स्त्री० [अ] भूमिका, प्रस्तावना

तमाँ(-मा)चा طماں(-ما)چہ पु० [फा] तमाचो, -जडना=तमाचो ठेवो

तमा طمع स्त्री० [अ तमुअ] लालच, लोभ (२) इच्छा

तमाकू تماکو पु० तमाकु -चढ़ाना, -भरना चलम के हूको भरवो

तमाम करना تمام کرنا पूरु करवु (२) मारी नाखवु होना=पूरु थवु (२) मरी जवु

तमी تمی स्त्री० [स.] रात (२) हळदर

तमीज تمیز स्त्री०[अ]सारासार विवेक (२) पारख, पिछान (३) ज्ञान(४) अदब

तमोली تمولی पु०तबोळी(स्त्री०-लिन)

तय طے वि० [अ] समाप्त (२) निश्चित (३) निर्णीत, फेंसलो करेलु

तर تر वि० [फा] भीनु (२) चीकटवाळु; मालदार (३) स्त्री० काकडी

तरकश ترکش पु०[फा] तरकस, भाथो

तरका ترکہ पु० [अ.] वारसो

तरकारी ترکاری स्त्री० [फा] शाक (२) (हिंदु लोकमा) मास

तरकीब ترکیب स्त्री०[अ.] मेळ (२) रचना (३) युक्ति [उन्नति

तरक़्क़ी ترقّی स्त्री० [अ,] आबादी;

तरखान ترکھان पु० सुतार

तरग़ीब ترغیب स्त्री०[अ] उत्तेजन (२) उश्केरवुं ते (३) आकर्षण

तरजना ترجنا अ०क्रि०वढवुं(२)गुस्साथी कहेवुं [देवुं ते

तरजीह ترجیح स्त्री० [अ] महत्त्व

तरजुमान ترجمان पुं० [अ.] तरजुमो करनार (२) वक्ता

तरतीब ترتیب स्त्री० [अ.] क्रम; व्यवस्था

तरतीबवार ترتیب وار अ० क्रमवार

तर-दामन تردامن वि० [फा+अ.] अपराधी (२) पापी [रदियो

तरदीद تردید स्त्री०[अ] खंडन (२)

तरद्दुद تردّد पु०[अ] चिंता, फिकर; अदेशो [पछी एक

तरपर ترپر अ० उपर नीचे (२) एक

तरफ़ طرف स्त्री० [अ.] बाजु (२) पक्ष ०दार वि० पक्षपाती

तरफ़ैन طرفین पुं० [अ. 'तरफ'नुं ब० व०] बेउ पक्ष

तरब طرب स्त्री०[अ.] प्रसन्नता, खुशी

तर-बतर تربتر वि० [फा.] भींजायेलु, भीनुं; तर

तरबियत تربیت स्त्री०[अ.] तालीम, केळवणी (२)पालनपोषण, उछेर

तरबूज़ تربوز पु०[फा तर्बुज़] तरबूच

तरमीम ترمیم स्त्री० [अ] सुधारो; 'संशोधन'

तरवा تروا पु० जुओ 'तलवा'

तरस ترس पु० दया -खाना=(कोई पर) दया खावी

तरसना ترسنا अ०क्रि० तरसवु,तलसवु

तरह طرح स्त्री० [अ] तरेह, भात; प्रकार (२)जड; पायो (३) रीत; ढंग(४) युक्ति, उपाय (५)हाल, दशा(६)पादपूर्ति

माटे आपेलु पाद. —देना=जवा देवुं, टाळवुं; ध्यान न आपवु [जमीन

तरहटी ترہٹی स्त्री० तळेटी (२) नीची

तरहदार طرحدار वि० [फा.] सुंदर बनावटनुं (२) शोखीन [पहाडनी खीण

तराई ترائی स्त्री० तळेटीनो प्रदेश (२)

तराज़ू ترازو पु० [फा] त्राजवु

तराबोर ترابور वि० तरबोळ

तरारा طرارا पु० छलग; कूदको

तरावट,-त طراوٹ،-ت [अ०तरावत] स्त्री० भीनाश (२) तर भोजन

तराश تراش स्त्री० [फा.] काप (२) रचनानो प्रकार (३) ढग

तराशना تراشنا स० क्रि० कापवुं

तरियाना تریانا स० क्रि० नीचे–तळे करवुं के वेसाडवुं (२) ढाकवु, छुपाववु (३) अ० क्रि० नीचे ठरवु

तरी تری स्त्री० भीनाश (२) ठडक(३) भीनाशभूमि (४) 'तराई' (५)[स] होडी

तरीक़ा طریقہ पु० [अ] रीत,ढंग(२) प्रणाली (३) उपाय, तरीको

तरेटी تریٹی स्त्री० तळेटी, 'तराई'

तरेरना تریرنا स० क्रि० तरेरु थवुं

तरोई تروئی स्त्री० जुओ 'तुरई'

तर्क ترک पु० [अ] त्याग (२) [स.] तर्क (३) टोणो

तर्कश ترکش पु० [फा] तरकस

तर्कमवालात ترکِ موالات पु० [अ] असहकार

तर्ज طرز पु० [अ] प्रकार, तरेह (२) रीत, ढग (३) रचना [तरजुमो

तर्जुमा ترجمہ पु० [अ] 'तरजुमा';

तर्रार طرار वि० [अ]वाचाळ(२)चपळ

तलक تلک अ० (ग्राम्य) 'तक'

तलकीन تلقین स्त्री०[अ.] शिखामण; समजण

तलख़ تلخ वि० जुओ 'तल्ख़'

तलछट تلچھٹ स्त्री० प्रवाही नीचे ठरतो काप के काटेडो

तलना تلنا स० क्रि० तळवु

तलपट تلپٹ वि० 'चौपट';नष्ट,बरबाद

तलफ़ تلف वि० [अ]जुओ 'तलपट'

तलफना تلپھنا अ० क्रि० जुओ 'तडपना', तलफवुं

तलफ़्फ़ुज़ تلفظ पु० [अ] उच्चारण

तलब طلب स्त्री० [अ] तपास, शोध (२) तलप, इच्छा (३) जरूर; माग (४) पगार(५)बोलवु ते.—**गार** वि० चाहनार; इच्छुक —**नामा** पु० समन्स

तलबाना طلبانہ पुं० [फा.] साक्षीओ बोलाववा अदालतने अपातो खरच

तलबी طلبی स्त्री० [अ] मांग (२) बोलाववु ते

तलबेली تلبلی स्त्री० तालावेली

तलवा تلوا पु० पगनु तळियु.—**खुजलाना**=मुसाफरीमा जवानुं थवुं (२) पगे झामरो होवो—मुसाफरीनी आदत पडी जवी. **तलवे चाटना**=अति खुशामत करवी **तलवे छलनी होना**=खूब चालीने तळिया चाळणी थई जवा. **तलवोंसे आग लगना**=भारे क्रोध चढवो

तलहटी تلہٹی स्त्री० तळेटी

तला تلا पुं० तळियु (२) सखतळी

तलाक़ طلاق पु० [अ.] तल्लाक; फारगती

तलातम تلاطم पु० [अ.] मोटुं मोजु, लोढ
तलाफ़ी تلافی स्त्री० [अ.] निवारण, प्रायश्चित्त [(२) जरूर, आवश्यकता
तलाश تلاش स्त्री० [तु.] तलाश, खोज
तलाशी تلاشی स्त्री० [फा] तपास, खोळ
तली تلی स्त्री० तळियु (२) तळिये ठरेलो कचरो, 'तलछट' [तळेउपर
तले تلے अ० तळे, नीचे —ऊपर अ०
तलैटी تلیٹی स्त्री० तळियु (२) तळेटी
तलैया تلیا स्त्री० तलावडी
तलौंछ تلونچھ स्त्री० जुओ 'तलछट'
तल्ख़ تلخ वि० [फा] कडवु (२) बेस्वाद (३) अप्रिय
तल्ख़ी تلخی स्त्री० सखतळी, 'तला'
तवक़्क़ा توقع स्त्री० [अ तवक़्क़ुअ] आशा
तवक़्क़ुफ़ توقف पु० [अ] विलव, वार
तवक्कुल توکل पु० [अ.] ईश्वर-श्रद्धा (२) परमार्थ दृष्टि [(२) कृपादृष्टि
तवज्जह توجہ स्त्री० [अ] ध्यान
तवना تونا अ० क्रि० तवावु, तपवुं
तवल्लुद تولد वि० [अ] जन्मेलु. —होना = जनमवु
तवा توا पु० तवो तवेकी बूंद = क्षण वार टकनारुं (२) जेनाथी जराय तृप्ति न वळे एवु [(२) आतिथ्य
तवाज़ा تواضع स्त्री० [अ] आदर
तवाना توانا वि० [फा] बळवान (नाम, —नाई)
तवायफ़ طوائف स्त्री० [अ 'ताइफ'नु व व] वेश्या (२) तायफो, (गानार वजावनारनी) टोळी
तवारा توارا पु० (प) ताप, ताव
तवारीख़ تواریخ स्त्री० [अ] इतिहास —ख़ी वि० [अ.] ऐतिहासिक
तवालत طوالت स्त्री० [अ] लंबाई (२) अधिकता (३) अझट, आपत्ति
तवील طویل वि० [अ] लांबु
तवेला طویلہ पु० [अ. तवेल] तबेलो
तशख़ीस تشخیص स्त्री० [अ.] ठराव (२) रागनु निदान
तशदीद تشدید स्त्री० [अ] कठोरता, सखताई, अत्याचार (२) लेखनमां अक्षरनु द्वित्व सूचववा फारसी लिपिमा वपरातु चिह्न [कठोरता
तशद्दद تشدّد पु० [अ] 'तशदीद';
तशफ़्फ़ी تشفّی स्त्री० [अ.] सात्वन (२) सतोष [(२) उदाहरण
तशबीह تشبیہ स्त्री० [अ] उपमा
तशरीफ़ تشریف स्त्री० [अ] मोटाई, महत्ता —लाना = पधारवु. —रखना = विराजवुं
तशरीह تشریح स्त्री० [अ] टीका, टिप्पण (२) शरीरशास्त्र [फिकर, चिंता
तशवीश تشویش स्त्री० [अ]
तश्तरी طشتری स्त्री० [फा] रकाबी
तस تس वि० (२) अ० (प.) तेवु, 'तैसा'
तसकीन تسکین स्त्री० [अ] तसल्ली, दिलासो
तसदीअ(०ह) (تصدیع(०ہ स्त्री० [अ] माथु दु:खवु ते (२) तस्दी
तसदीक़ تصدیق स्त्री० [अ] सत्यता (२) प्रामाण्य, समर्थन (३) साक्षी
तसद्दुक़ تصدّق पु० [अ] दान (२) वलिदान [ग्रंथ-रचना
तसनीफ़ تصنیف स्त्री० [अ.]

तसन्ना تصنّع पु० [अ. तसन्नुअ] आडंबर, देखाडो; दंभ
तसफिया تصفیہ पुं० जुओ 'तस्फिया'
तसबीह تسبیح स्त्री० [अ.] तसवी; माळा
तसमा تسمہ पुं०[फा] चामडानो पटो
तसर्रुफ़ تصرّف पुं० [अ.] खर्च (२) उपयोग (३) चमत्कार
तसला تسلا पु० तांसळुं (स्त्री० –ली)
तसलीम تسلیم स्त्री० [अ] सलाम; प्रणाम (२) स्वीकृति
तसल्ली تسلّی स्त्री० [अ.] तसल्ली; दिलासो (२) धीरज [‘तसौवफ’
तसव्वुफ़ تصوّف पु० [अ.] जुओ
तसहीह تصحیح स्त्री० [अ] शुद्ध करवु ते (२) मूळ साथे तपासवुं ते
तसू(–स्सू) تسو(-سّو) पुं० तसु
तसौवुफ़ تصوّف(تصوُّف) पुं० 'तसव्वुफ', गूढवाद; सूफीवाद (२) ईश्वरपरायणता
तस्दीअ تصدیع स्त्री० जुओ 'तसदीअ'
तस्फ़िया تصفیہ पु० [अ] साफ के स्वच्छ करवुं ते (२) झघडानो निपटारो
तह تہ स्त्री० [अ] थर (२) पातळुं पड (३) तळियुं (४) गडी. –की बात= गुप्त बात–रहस्य –तोडना=झघडो पतावयो. –तक पहुँचना=मर्म पामवो
तहक़ीक(-क़ात) تحقیق(-قات) स्त्री० [अ] शोधखोळ
तहक़ीर تحقیر स्त्री० अपमान,बेआबरू
तहख़ाना تہ خانہ पु० [फा.] भोंयरुं
तहज़ीब تہذیب स्त्री० [अ.] शिष्टाचार (२) सभ्यता; संस्कृति
तहज़ीब-याफ़्ता تہذیب یافتہ वि० [अ+फा.] शिष्ट; सभ्य
तहत تحت पुं० [अ.] अख्तयार (२) अधीनता [[अ.] पाताळ
तहत-उस्सरा تحت الثّریٰ स्त्री०
तह-दर्ज تہ درز वि०[फा.] बिलकुल नवुं
तहपेच تہ پیچ पुं० [फा] पोतानु
तहफ़्फ़ुज तحفّظ पु० [अ.] बचाव; रक्षण, सलामती [स्त्री० लुगी
तहबंद تہ بند पु० [फा], तहमत(-द)
तहरीक تحریک स्त्री०[अ.] आंदोलन (२)उश्केरणी(३)प्रस्ताव; ठराव [के लेख
तहरीर تحریر स्त्री० [अ] लेखन-शैली
तहलका تہلکہ पुं० [अ] मोत (२) बरबादी (३) हिलचाल; खळभळाट
तहलील تحلیل स्त्री० [अ.] पीगळवुं ते (२) पचवु ते [(२)अनामत(३)खजानो
तहवील تحویل स्त्री० [अ] सुपरत
तहस-नहस تحس نہس वि० बरबाद; खेदानमेदान [प्रशंसा, शाबाशी
तहसीन تحسین स्त्री० [अ] तारीफ;
तहसील تحصیل स्त्री० [अ] महेसूल उघरावबु ते (२) तहसील; तालुको के महेसूल (३) महेसूलनी कचेरी
तहसीलना تحصیلنا स०क्रि० वसूल करवु; उघरावबुं
तहाँ تہاں अ० त्यां, तहीं
तहाना تہانا स० क्रि० लपेटवु
तहीं تہیں अ० त्या ज; तहीं ज; 'वहीं'
तही تہی वि०[फा] रहित; वगरनुं जेम के, तही-दस्त=खाली हाथनुं; निर्धन. तही मग़ज़=मूर्ख [(२) बरबाद
तहोबाला تہ و بالا वि० [फा]ऊधुंचत्तुं

ताँत تانت स्त्री तात (२) ततु; दोरी (३) पणछ (४) साळनुं राच

ताँता تانتا पु० पक्ति; हार

ताँती تانتی स्त्री० पंक्ति (२) ओलाद; पेढी (३) पु० वणकर

ता تا अ० [फा] 'तक'; सुधी

ताअत طاعت स्त्री० [अ.] सेवाचाकरी (२) उपासना

ताईं تائیں अ० प्रति, पासे; तरफ

ताई تائی स्त्री० मोटी काकी (२) तावली (३) टाढियो ताव [समर्थन; टेको

ताईद تائید स्त्री० [अ.] तरफदारी

ताऊ تاؤ पु० मोटा काका

ताऊन طاعون पु० [अ.] प्लेग, मरकी

ताऊस طاؤس पुं० [अ.] मोर (२) ताऊस वाद्य

ताक़ طاق पुं० [अ] ताकुं (२) वि० एकी (३) अजोड. –पर धरना या –रखना, = पडयु रहेवा देवु

ताक تاک स्त्री० ताकवुं ते (२) स्थिर दृष्टि (३) ताक, तक; लाग (४) तलास –में रहना = लाग जोता रहेवुं –रखना, लगाना = लाग ताकवो

ताक-झॉक تاک جھانک स्त्री० वार-वार के छूपु जोवुं ते

ताक़त طاقت स्त्री० [अ.] ताकात

ताक़तवर طاقتور वि० ताकातवालु

ताक़ा طاقہ पु० [अ] ताको; कपडानु 'थान'

ताकि تا کہ अ० [फा] जेथी करीने

ताकीदन् تاکیداً अ० ताकीदथी; आग्रहपूर्वक [ताकीदनुं, जरूरी

ताकीदी تاکیدی वि० [अ]

ताख़ीर تاخیر स्त्री० [अ.] वार; विलब

ताग(-गा) تاگ(-گا) पुं० तागडो; दोरो

तागना تاگنا स०क्रि० (गोदडा इ०मा) दूर दूर दोरा नांखवा

ताज تاج पु० [अ] वादशाहनो मुगट (२) कलगी (मोर, मरघा इ०नी) (३) आग्रानो ताजमहाल [-ज़गी)

ताज़ा تازہ वि० [फा.] ताजु (नाम,

ताज़ा-दम تازہ دم वि० [फा.] तत्पर, तैयार

ताज़िया تعزیہ पु० [अ.] ताजियो

ताज़ियाना تازیانہ पु० चाबुक; साटको के तेना फटकानी सजा

ताजिर تاجر पुं० [अ.] वेपारी

ताज़ी تازی पुं० [फा] अरबी घोडो (२) स्त्री० अरबी भाषा [अदब

ताज़ीम تعظیم स्त्री० [अ] ताजीम;

ताज़ीमी सरदार تعظیمی سردار पुं० प्रतिष्ठावान–मोटो सरदार

ताड़ना تاڑنا स०क्रि० मारवु, पीटवु; मारी ठोकी हठाववु (२) समजी जवु; कळी जवुं; पामी जवुं

ताता تاتا वि० तातुं, तपेलु; गरम

तातील تعطیل स्त्री० [अ.] रजा; छुट्टी

तादाद تعداد स्त्री० [अ] सख्या; गणतरी

तान تان स्त्री० ताणवु ते, खेंच

तान طعن पु० [अ] ठपको; ताणो, महेणु, निंदा. (किसी पर) तान तोड़ना = (कोईनु) वूरु बोलवुं [(२) केदमां नाखवु

तानना تاننا स०क्रि० ताणवु, खेंचवु

ताना تانا पुं० ताणो (२) स०क्रि० ताववु (३) [अ] طعنہ तानो, महेणु

ताना-बाना تانا بانا पु० ताणो-वाणो
तानारीरी تانا ریری स्त्री० साधारण गावु ते
तानी تانی स्त्री० ताणी; ताणानुं सूतर
तापतिल्ली تاپ تِلّی स्त्री० प्लीहानो रोग
तापस्वेद تاپ سوید पुं० [सं.] कोई रीते गरमी आपी निपजावेलो परसेवो
ताफ़्ता تافتہ पुं०[फा] ताफतो, टाफेटो
ताब تاب स्त्री० [फा.] ताप (२) चमक (३) शक्ति (४) धैर्य
तावडतोड़ تابڑتوڑ अ० लगातार, एक पछी एक; झट झट; तावडतोब
ताबदान تابدان पु० [फा] बारी के प्रकाश माटेनी जाळी
ताबा,-बे تابع वि० [अ. ताबिअ] ताबामां रहेतु; आधीन; आज्ञांकित
ताबीर تعبیر स्त्री० (स्वप्ननु शुभ-अशुभ) फळ [ठाठडी (२) ताबूत
ताबूत تابوت पुं० [अ.] 'जनाज़ा';
ताम تام पु० तामस, क्रोध (२) तमस, अवारुं (३) वि० भीषण (४) पुं० [सं] दोष, विकार (५) दुःख (६) طعام [अ.] भोजन; खावुं ते
तामजान تامجان पु० एक प्रकारनी खुल्ली पालखी
तामलेट تاملیٹ पुं० [इ. टम्लर] टिननु टमलर [(मकाननुं)
तामीर تعمیر स्त्री० [अ.] बाधकाम
तामीरी تعمیری वि० रचनात्मक
तामील تعمیل स्त्री० [अ] (आज्ञा) पालन, अमल करवो ते [आनाकानी
ताम्मुल تامّل पु० [अ.] संदेह;दुविधा,

तायफ़ा طائفہ पुं०; स्त्री० [फा] वेश्या (२) गानारनी के वेश्यानी मडळी (३) फिरको; जथो
तायर طائر पुं० [अ.] ऊडनार(२)पक्षी
ताया تایا पुं० (स्त्री० ताई) 'तांऊ'; मोटाकाकां
तार تار पु० (२) वि० तार -जमना, बैठना या बँधना=वेंत बेसवो; बरोबर गोठवावुं
तारघर تارگھر पु० तार-ऑफिस
तारपीन تارپین पु० टर्पेन्टाईन
तार-बर्की تار برقی पु० वीजळीथी खबर देनारो तार
तारा تارا पु० [सं] तारो. -**गिनना**= ऊंघ वगर रात काढवी -**टूटना**= तारो खरवो. **तारे तोड लाना**=भारे के चालाकीनुं काम करवु
ताराज تاراج पु० [फा] लूंटफाट (२) ताराज थवुं ते; नाश, खुवारी
तारिक تارک वि० [अ] त्यागी
तारीक تاریک वि० [फा] (नाम, -की) अंधारु (२) काळु
तारीख़ تاریخ स्त्री० [फा.] महिनानी तारीख (ईस्वी के इस्लामी पचांगनी) **डालना**=तारीख नाखवी-नक्की करवी (कोई काम माटे)
तारीफ़ تعریف स्त्री०[अ] लक्षण (२) विशेषता, गुण (३) वर्णन (४) तारीफ; प्रशंसा [लडवाने आह्वान देवु
ताल تال पु० ताल(२)तळाव -**ठोंकना**
तालअ طالع पु० [अ] नसीब; भाग्य
ताल-बेताल تال بیتال अ० टाणे-कटाणे, ठेकाणा वगर

तालमेल تال میل पु० ताल-सूर मेळववो ते (२) योग्य अवसर (३) बरोबर योजना, तालमेल
ताला تالا पु० तालु
तालाकुंजी تالا کنجی स्त्री० ताळाकूंची
तालाब تالاب पु० तळाव [तालावेली
तालावेली تالابیلی स्त्री० 'तलवेली',
तालिका تالکا स्त्री० कूंची (२) सूची, अनुक्रमणिका (३) यादी
तालिब طالب पु० [अ] शोधनार (२) पूछनार; मागनार [विद्यार्थी
तालिब-इल्म طالب علم पु० [अ]
ताली تالی स्त्री० [स] कूची (२) ताळी (३) ताळी (४) नानुं 'ताल'-तळावडी
तालीफ تالیف स्त्री० [अ] सग्रह-ग्रंथ रचवो ते (२) बे वच्चे मेळ के एकता करवी ते [केळवणी
तालीम تعلیم स्त्री० [अ] शिक्षण,
तालु(-लू) تالو(-لو) पुं० ताळवु. -में दाँत जमना=खराब दहाडा आववा -से जीभ न लगना=बोल्या करवु; जीभ झाली न रहेवी
ताल्लुक़ تعلق पुं० जुओ 'तअल्लुक'
ताव تاو पु० ताप, गरमी (२) अधिकार के सत्तानो गर्व (३) गुस्सो (४) ताव, ता -आना=जोईए तेवु तपवु (२) गुस्से थवुं -खाना=गरम थवु -देना=गरम करवु मूँछों पर ताव देना=मूछ पर ताल देवी. -चढना=प्रबल इच्छा थवी
ताव भाव تاو بھاو पुं० लाग मोको
तावान تاوان पुं० [फा] नुकसानीनी भरपाई, दंड
तावीज़ تعویز पु० [अ तअवीज़] तावीज [प्रकारनु कसबी कपडु (२) गजीफो
ताश(-स) تاش(-س) पु० [अ.] एक
ताशा(सा) تاشہ(-سہ) पु० [अ तासः] ताछु, तासु [फळ; परिणाम, गुण
तासीर تاثیر स्त्री० [अ] असर, प्रभाव;
तासु تاسو स० (प.) तनुं
तासूँ(-सों) تاسوں(-سوں) स० (प.) ते वडे के प्रत्ये, 'उससे'
तास्सुब تعصب पुं० जुओ 'तअस्सुब'
ताहम تاہم अ० [फा] तोपण
ताह(-हि)री تاہ(-ہ)ری स्त्री० [अ.] एक प्रकारनी खीचडी
तिंतिडी تنتڑی स्त्री० [स] आमली
तिकोना(-निया) تکونا(-نیا) वि० त्रिकोण [तरियो
तिक्की تکی स्त्री० पत्तानी तीरी-
तिगुना تگنا वि० तगणु
तिजरा تجرا पु० जुओ 'तिजारी'
तिजारत تجارت स्त्री० [अ] वेपार, धंधोरोजगार [त्रीजे दिवसे आवतो ताव
तिजार تجار पु०, तिजारी स्त्री०
तिडी-बिडी تڑی-بڑی, तितर बितर تتر بتر वि० छिन्नभिन्न; अस्तव्यस्त, वेरणछेरण
तित تت अ० (प) त्यां (२) ते बाजु
तितर बितर تتر بتر वि० वेरणछेरण, आमतेम अस्तव्यस्त
तितली تتلی स्त्री० पतगियु [के दूधी
तित-लौकी تتلوکی स्त्री० कडवी तूमडी
तितारा تتارا पु० त्रण तारनु वाद्य
तितिम्मा) تتمہ [अ] पु० बचत; परिशिष्ट

तिते تِتے वि० (प) 'उतने'; एटलुं
तितेक تِتیک वि० (प) 'उतना', एटलुं
तितै تِتَے अ० (प.) त्यां
तितैया تِتَییا पु० भमरी
तितो تِتو वि० (प) 'उतना', एटलुं
तित्तर बित्तर تِتّر بِتّر वि० जुओ 'तितरबितर' [जातनो थोर
तिधारा تِدھارا पु०[सं त्रिधार] एक
तिन تِن स० (प) 'तिस'नु व०व०
तिनक(-ग)ना تِنک(-گ)نا अ०क्रि० चिडावु
तिनका تِنکا पु० तृण (२) तणखलुं. -तोडना=संबंध तोडवो (२) नजर न लागे एम करवु के इच्छवुं (स्त्री बाळकने करे छे ते). -तिनकेको पहाड करना=रजनुं गज करवुं
तिपाई تِپائی स्त्री० त्रण पायानी घोडी के टेबल, त्रिपाई
तिफ़्ल طِفل पु० [अ] बच्चु; बाळक
तिबाबत طِبابت स्त्री०[अ]तबीबी,वैदु
तिबारा تِبارہ अ० त्रीजी वार
तिब्ब طِبّ स्त्री० [अ.] हकीमी (वि० ब्बी) [मार्ग के फाटकवाळुं स्थान
तिमुहानी تِمُہانی स्त्री० त्रण मों-
तिय(-या) تِیے(-یا) स्त्री० त्रिया; स्त्री
तिरकुटा تِرکُٹا पु० त्रिकटुं; सूठ मरी ने पीपर
तिरछ(-छा)ई تِرچھ(-چھا)ئی स्त्री० तीरछापणु [तीरछुं
तिरछा تِرچھا वि० [स. तिरश्चीन]
तिरछौहाँ تِرچھَوہاں वि०जरा तीरछु
तिरछौहैं تِرچھَوہیں अ० वाकथी; वक्रतापूर्वक
तिरना تِرنا अ०क्रि० तरवुं
तिरनी تِرنی स्त्री० घाघरानुं नाडु
तिरपाई تِرپائی स्त्री० त्रिपाई
तिरपाल تِرپال पु० छापराना छाजनुं साठी वगेरे (२) शणनी ताडपत्री
तिरमिरा تِرمِرا पु० आंखे अंधारां आववां के खूब प्रकाशमां ते अंजावी ते (२) पाणी उपर चीकटनु बुंद
तिरमिराना تِرمِرانا अ०क्रि० आंखो अंजावी
तिरयाक़(-क) تِریاق(-ک) पु० [अ] सापनो महोरो (२) सव रोगनी रामबाण दवा
तिरानवे تِرانوے वि० त्राणु; ९३
तिराना تِرانا स०क्रि० तरावबु(२)तारवुं
तिरासी تِراسی वि० त्र्यासी, ८३
तिरेन्दा تِریندا पु० समुद्रमां तरतु रखातुं नीचेना पहाड के विघ्ननु निशान; 'बोय' (२) जाळमां माछली फसाई एम बतावनार तरतु रखातु चिह्न
तिलंगा تِلنگا पु० अंग्रेजी फोजनो देशी सिपाई
तिलगाना تِلنگانا पु० तैलंगण देश
तिलमिल تِلمِل स्त्री० जुओ 'तिरमिरा'
तिलमिलाना تِلمِلانا अ० क्रि० जुओ 'तिरमिराना' (२) दु.ख पीडाथी गभरावुं तडफडवु
तिलवा تِلوا पु० तलनो लाडु
तिलस्म طِلِسم पु० जादु; चमत्कार
तिलहन تِلہن पु० तेली बियांना छोड
तिला طِلا पु०[अ.] सोनु (वि० -लाई)
तिलाक़ طِلاق पु० 'तलाक' जुओ
तिल्ली تِلّی स्त्री० प्लीहा (२) तल

तिशना تشنا पु० [अ.] नानो, महेणु
तिश्ना تشنہ वि० [फा] तरस्यो, अभिलाषी
तिस تس स० (प) 'उस' 'ता'नुं विभक्ति पूर्वेनु रूप [तोपण, छता
तिस पर تس پر ते उपरात, वळी (२)
तिसरैत تسریت पु० त्रीजो-तटस्थ माणस
तिहरा تہرا वि० 'तहरा', त्रेवडु (२) त्रीजी वारकु —ना स० क्रि० 'तिहरा' करवुं
तिहवार تہوار पु०[स तिथिवार]तहेवार
तिहाई تہائی स्त्री० त्रीजो भाग (२) फसल
तीतर تیتر पु० तेतर पक्षी
तीता تیتا वि० तीखु (२) तिक्त,कडवु
तीन تین वि० त्रण. —पांच करना = झघडा के पचातनी वात करवी.—तेरह करना = वेरविखेर—अस्तव्यस्त करवु
तीनत طینت स्त्री० [अ.] प्रकृति, स्वभाव
तीमारदार تیماردار वि० [फा] सहानुभूतिवाळु(२)रोगीनी बरदास्त करनार
तीय(—या) (تیا-)تیے स्त्री० स्त्री, औरत
तीली تیلی स्त्री० सळी के तार (२) पगनी पिंडी [दिन = हमेश
तीस تیس वि० त्रीस —दिन, तीस्रो
तीसरा تیسرا वि० त्रीजु
तीसी تیسی स्त्री० अळसी (२) फळ गणवानु (१५०नु) एक मान
तुंद تند वि० [फा.] तुद, चडाउ, उग्र (२) विरुद्ध; घोर
तुक تک स्त्री० तुक; तूक —जोडना = जोडकणा जेवा हल्की कविता करवी

तुकबंदी تک بندی स्त्री०जोडकणुं; काव्य विनानी हलकी कविता
तुकार تکار स्त्री० तुंकारो
तुकारना تکارنا स० क्रि० तुकारवु
तुख्म تخم पुं० [अ.] तुखम, बीज
तुगयानी طغیانی स्त्री० [अ.] (नदीनुं) पूर
तु.जुक تزک पु० [तु] शोभा (२) कानून(३)आत्मकथा (प्रायः बादशाहनी)
तुझ تجھ स० 'तू'नुं विभक्ति पूर्वेनु रूप [बीजीनु रूप
तुझे تجھے स० 'तू'नु ४थी तथा
तुड़वाना تڑوانا, तुड़ाना تڑانا स०क्रि० तोडावबु (२) मोटा सिक्कानुं परचूरण करावबु
तुतलाना تتلانا अ०क्रि० तोतडावु
तुनक تنک वि० [फा] नाजुक (२) कमजोर
तुनक-मिज़ाज تنک مزاج वि० [फा] जरामा छछेडाई जाय एवा स्वभावनुं
तुफ़ैल طفیل पुं० [अ] साधन —से = द्वारा
तुम تم स० तमे
तुम्हारा تمہارا स० तमारु
तुम्हें تمہیں स० तमने, 'तुमको'
तुर تر पु० साळनो वणातु जतुं कपडुं लपेटवानो भाग—तार
तुरई ترئی स्त्री० तूरियु
तुरपई(—न) (ن-)ترپئی स्त्री० दोरो भरी ओटीने सीववुं ते
तुरपना ترپنا स०क्रि० दोरा भरी ओटीने सीववु
तुरबत تربت स्त्री० [अ] कबर

तुराई تُرائی स्त्री० तळाई; गादलु (२) अ० तरत; जलदी

तुर्की-ब-तुर्की जवाब देना تُرکی بہ تُرکی جواب دینا रोकडो–बरोबर उत्तर देवो

तुर्रा طُرّہ पु० [अ.] तोरो (२) कलगी (३) वि० [फा.] अद्भुत

तुर्श تُرش वि० [फा.] (नाम, –र्शी) खाटु (२) कठोर

तुलना تُلنا स्त्री० तुलना (२) अ०क्रि० तोलावु (३) गाडीनां पैडां आजवा (४) तैयार थवु

तुलवाई تُلوائی स्त्री० तोलवानी मजूरी (२) पैडां आंजवानी मजूरी

तुलवाना تُلوانا स०क्रि० तोलाववु

तुलाई تُلائی स्त्री० रजाई (२) तोलवानी मजूरी के क्रिया [उदय

तुलूअ طُلوع पु० [अ] (सूर्यादिनो)

तुष,–स تُش، –س पु० [स] अनाजनु भूसु; फोतरु (खास चोखानु)

तुसी تُسی स्त्री० जुओ 'तुस'

तूँ تُوں, तू تُو स० तु. तू तडाक, तू तुकार, या तू तू मैं मैं करना= सामसामे तुता करीने बोलाबोली करवी

तूत تُوت पुं० [फा] एक फळझाड, 'शहतूत'

तूदा تُودہ पु० [फा] ढगलो (२) हदनी निशानी; पाळी (३) बांध

तूफान طُوفان पु० [अ] तोफान (२) तहोमत (३) आफत (४) भारे मोटुं पूर; रेल (वि० –नी)

तूम तडाक تُوم تڑاک स्त्री० [फा.] ठाठमाठ, सजावट

तूमार طُومار पु० [अ] वातनो व्यर्थ विस्तार; लांबु पुराण (–बाँधना श०प्र०)

तूल طُول पुं० [अ.] लंबाई; विस्तार. –देना = लंबाववुं. –खींचना = ढील थवी

तूलतवील طُول طویل वि० लांबुं-पहोळु; विस्तृत [उत्तम पशमीनो के कामळी

तूस تُوس पु० जुओ 'तुस' (२) [अ]

तें تیں (प्रत्यय) द्वारा; थी (२) –ना करता (३) –माथी

तेंतालिस تینتالیس वि० तेंतालीस

तेंति(–ती)स تینتِ(–تی)س वि० तेत्रीस; ३३ [जेवु एक हिंस्र प्राणी

तेंदुआ تیندُوا (تیندُوا) पु०चित्ता

तेग़ تیغ स्त्री० [अ] तलवार

तेगा تیغا पु० खाडु; कटार [(२) मोंघु

तेज़ تیز वि० [फा.] तेज; तीक्ष्ण; उग्र;

तेरह تیرہ वि० तेर, १३

तेरहीं تیرہیں स्त्री० तेरमु

तेरा تیرا स० तारुं तेरी सी = तारा लाभ मतलबनी वात (प.) [एवा अर्थमां

तेरे تیرے अ० (प) 'से'; ने; प्रति–

तेलहन تیلہن पुं० तेली बी

तेवन تیون पु० बाग (२) खेल, क्रीडा

तेवर تیور पुं० गुस्सानी नजर (२) आंखनी भमर. –चढ़ना = क्रोधनी आंख थवी –बदलना या बिगडना = मिजाज जवो

तेशा تیشہ पु० [फा.] वासलो

तेहरा تیہرا वि०, तेहराना स० क्रि० जुओ 'तिहरा, तिहराना' ['त्योहार'

तेहवार تیہوار पुं० तहेवार, 'तिहवार,'

तेहा تیہا पुं० गुस्सो (२) शेखी; घमंड (वि० –ही)

तेही تیہی स० (प.) एने, तेने
तैंतालीस تینتالیس वि० तेतालीस
तैंतीस تینتیس वि० तेत्रीस
तै طے تے अ० एटलु (२) पु०[अ] फेंसलो (३) समाप्ति (४) वि० जुओ 'तय'
तैनात تعیّنات वि०[अ. तअय्युनात] नियत, मुकरर (नाम, -ती)
तैयार تیّار वि०[अ.] तैयार(२)हृष्टपुष्ट
तैरना تیرنا अ० क्रि० तरवु
तैश طیش पु० [अ] क्रोध, गुस्सो
तैसा تیسا वि० तेवु तैसे अ० तेम
तोंद توند स्त्री० फूलेलु पेट, दुद; फांद
तोंदल توندل वि० दुदाळुं, फादवाळुं
तो تو अ० तो (२) स० (प) तारुं
तोड़ توڑ पु० तोडवु ते (२) नदीनु जोरथी वहेण (३) दहींनु पाणी (४) तोड; निकाल करवानो उपाय
तोड़ा توڑا पु० तोडो (२) १००० रू. राखवानी थेली (३) नदीनो काठो (४) पलीतो (५) चकमकथी आग करवानो लाढानो ककडो
तोतरा(-ला) توترا(-لا) वि० तोतडु. -ना अ० क्रि० तोतडावु
तोता طوطا، توتا पु० [फा] तोतो, पोपट (२) बदूकनो घोडो हाथों के तोते उड जाना=बहु गभराई जवु तोतेकी तरह आँखें फेरना या बदलना=('बेमुरव्वत होना') बेशरम बनवु [(नाम, -श्मी)
तोताचश्म توتاچشم पु०[फा] बेशरम
तोदा تودہ पुं० जुओ 'तूदा'
तोवड़ा توبڑا पु० तोबरो
तोबा توبہ स्त्री० [अ. तौब] पश्चात्ताप, फरी न करवानी प्रतिज्ञा -करना= तोबा पोकारवी; फरी नहि करु एम कहेवु; -बुलवाना= तोबा पोकरावबी. -तिल्ला करना या मचाना=रडतां के नम्र बनीने तोबा पोकारवी. तोबा तोबा=कोई खराब काम विषे घृणा के न थाओ एवो भाव बतावबा 'राम राम' जेवा अर्थनो उद्गार
तोशक توشک स्त्री० [तु] रूनी गादी
तोशदान توشہ‌دان पु०[फा] भाथानी थेली के बचकी; कारतूसनी सिपाहीनी थेली
तोशा توشہ पु० [फा] बटेशरी; भाथु
तोशाखाना توشہ‌خانہ पुं० [तु +फा] वस्त्रादिनो अमीर वगेरेनो भंडार; तोशाखानु
तोहफ़गी تحفگی स्त्री०[फा]उत्तमता
तोहफ़ा تحفہ वि० [अ तुहफ] उमदा; उत्तम (२) भेट, उपहार
तोहमत تہمت स्त्री० [अ] तहोमत
तोहमती تہمتی वि०तहोमत मूकनार
तोहि توہ، स० तने
तौंस تونس स्त्री० तापथी लागती सखत तरस [तरस लागवी
तौंसना تونسنا अ०क्रि० "तौंस"-
तौंसा تونسا पु० सखत गरमी
तौक़ طوق पु०[अ] गळानु एक घरेणु (२) कांठलो (३) चपरास [सन्मान
तौक़ीर توقیر स्त्री० [अ.] आदर;
तौफ़ीक़ توفیق स्त्री० [अ.]ईश्वरकृपा (२) श्रद्धा (३) शक्ति, ताकात
तौबा توبہ स्त्री० [अ] जुओ 'तोबा'
तौर طور पु० [अ.] ढग, रीत; चाल (२) दशा

तौर-तरीक़ा طور طریقہ पुं० [अ.] चालचलगत; रहेणी

तौरा(-रे)त تورا(-ری)ت पुं० यहूदीओनो धर्मग्रन्थ जे मूसाने प्रगट थयेलो; जूना करार

तौल تول पु०[स] त्राजवुं (२) स्त्री० तोल, वजन (३) तोलवु ते; 'तौलाई'

तौलना تولنا स० क्रि० तोलवु

तौला تولا पुं० तोलाट

तौलिया تولیا स्त्री०; पुं० टुवाल

तौसीअ توسیع स्त्री० [अ] विस्तार लवाण [स्तुति

तौसीफ़ توصیف स्त्री०[अ.] प्रशंसा,

तौहीद توحید स्त्री०[अ] एकेश्वरवाद; ईश्वर एक छे एवी मान्यता

तौहीन(-नी) توہین(-نی) स्त्री०[अ] अपमान; अनादर; बेआबरू

त्यागपत्र تیاگ پتر पु०[स]राजीनामुं

त्यों تیوں अ० तेवी रीते, तेम (२) तत्काल [के बे वर्ष पछी आवनारुं वर्ष

त्योरुस تیورُس पु० बे वर्ष पूर्वेनुं

त्योरी تیوری स्त्री० जुओ 'तेवर'

त्योहार تیوہار पु० तहेवार

त्योहारी تیوہاری स्त्री० तहेवारने दहाडे बाळको, नोकर वगेरेने मीठाई इ० अपाय ते

त्यौनार تیونار पु० ढंग, रीत, 'तौर'

त्यौर تیور पु० जुओ 'त्योरी'

त्रिपिताना ترپتانا अ०क्रि० (१) धराव; तृप्त थवु (२) स०क्रि० तृप्त करवुं

थ

थंब(-भ) تھنب(-بھ) पुं० थभ, थाभलो (२) टेको (स्त्री० -बी)

थकना تھکنا अ० क्रि० थाकवुं (२) धीमु पडवुं; रोकावुं (३) घडपणथी अशक्त थवु (४) मुग्ध थवुं

थकान تھکان स्त्री० थकावट; थाक

थका-माँदा تھکاماندہ वि० थाकेलु

थकाव(-ह)ट تھکاو(-ہ)ٹ स्त्री० जुओ 'थकान'

थकित تھکت वि० थाकेलु (२) मुग्ध

थक्का تھکا पुं० जामेलो थर, पोपडी जेम के दहींनी

थगित تھگت वि० स्थगित(२)शिथिल

थन تھن पु० थान (चोपगानु), आचळ

थनी تھنی स्त्री० अजागलस्तन [तलाटी

थनैत تھنیت पु० गामनो मुखी के

थपकना تھپکنا स० क्रि० थावडवु

थपकी تھپکی स्त्री० थाबडी

थपडा تھپڑا पुं० टपलो

थपडी تھپڑی स्त्री० ताळी (२) टपली

थपथपाना تھپتھپانا अ०क्रि० थावडवु

थपुआ تھپوا पुं० नळियु (छतुं गोठववानु जरा चपटु होय छे ते) [आघात

थपेडा تھپیڑا पु० थप्पड (२) धक्को;

थमना تھمنا अ०क्रि० थभवु, थोभवुं

थर تھر स्त्री० थर, पड

थरथराना تھرتھرانا, **थर्राना** تھرّانا अ०क्रि० थरथरवु

थल تھل पु० थळ, स्थळ (२) (कठण) जमीन (३) रण (४) वाघसिंहनी बोड

थलकना تھلکنا अ०क्रि० लथडी-लची पडी झूलवु(२)जाडुं शरीर लथडपथड थवुं

थलथल تھل تھل वि० लथडपथड झूलतुं (क्रि० –ना) [जगा–घाट

थलबेड़ा تھلبیڑا पु० नाव थोभवानी

थवई تھوئی पु० कडियो (२) स्थपति

थहाना تھہانا स०क्रि० ऊंडाण मापवु (२) अंदाज काढवो

थाँग تھانگ स्त्री० चोरडाकुनु गुप्त स्थान (२) तपास [थाणु

थाँवला تھانولا पु० खामणुं (झाडनु),

था تھا अ०क्रि० हतुं (स्त्री० –थी)

थाती تھاتی स्त्री० थापण, संघरा (२) अनामत

थान تھان पु० थान, स्थान (२) देवदेवीनु थानक (३) गमाण के तबेलो (४) थान, ताको (५) संख्या

थाना تھانا पुं० थाणु

थानेदार تھانیدار पु० थाण(–णे)दार

थानैत تھانیت पु० थानकनी देवता, ग्रामदेवता [थप्पड (३) प्रतिष्ठा (४)सोगन

थाप تھاپ स्त्री० तबलानी थाप (२)

थापा تھاپا पु० थापो, पंजानी छाप (२) छापनु बीबु के फरमो

थापी تھاپی स्त्री० थापडी (कडियानी)

थाम تھام पु० थाभलो (२) वहाणनो मस्तूल [(२) पकडवु (३) मदद करवी

थामना تھامنا स०क्रि० थभाववु, रोकवु

थाल تھال पु० थाळ, मोटी थाळी

थाला تھالا पुं० थाणु, खामणु

थाली تھالی स्त्री० थाळी. –का बैंगन=आम के तेम, लाभ जोई गबडनार

थाह تھاہ स्त्री० ऊंडाईनु तळियु (२) हद

थाहना تھاہنا स०क्रि० जुओ 'थहाना'

थिगली تھگلی स्त्री० थींगडु

थिति تھت स्त्री० स्थिति

थिर تھر वि० स्थिर; स्थायी

थिरकना تھرکنا अ०क्रि० थनथन नाचवुं; ठमकवु

थिरना تھرنا अ०क्रि० (प्रवाही) हालतु स्थिर थवु (२) कचरो नीचे ठरवो के तेथी प्रवाही नीतरवु

थुक्का फ़ज़ीहत تھکّا فضیحت स्त्री० निंदा ने तिरस्कार

थुड़ी تھڑی स्त्री० थू थू करवु ते; धिक्कार –थुड़ी करना=धिक्कारवु

थूक تھوک पु० थूंक थूकों सत्तू सानना=थोडी ज सामग्रीथी मोटु काम उपाडवु [स०क्रि० निंदा करवी

थूकना تھوکنا अ०क्रि० थूकवुं (२)

थूथन تھوتھن पु०, –नी स्त्री० (ऊंट घोडा इ०नु) लांबु मोढु [' थूनी '

थून تھون स्त्री० जुओ ' थूथन ' (२)

थूनी تھونی स्त्री० थांभलो (२) टेको

थूवा تھووا पु० माटीनो लोंदो के मोटो टेकरो

थूहर تھوہر पु० थूवर, थुवेर

थेगली تھیگلی स्त्री० जुओ 'थिगली'

थैला تھیلا पु० (स्त्री० –ली) थेलो

थोडा(–र,–रा) تھوڑا(–ر،–را) वि०थोडु

थोथा تھوتھا वि० (स्त्री० –थी) खाली; पोलु (२) नकामु

थोपड़ी تھوپڑی स्त्री० धोल

थोपना تھوپنا स०क्रि० थापवु (२) जुओ 'छोपना'

थोबड़ा تھوبڑا पु० जुओ 'थूथन'

थोर تھور वि० थोडु (२) पु० थोरियो

द

दगई دنگئی वि० दंगो करनार, झघडाळु (२) प्रचंड
दगा دنگا पु० दंगो, तोफान
दंडप्रणाम دنڈ پرنام पु०, दंडवत् स्त्री०, पुं० दडवत् प्रणाम [दांत
दँतिया دنتیا स्त्री० दतूडी; नानो
दँतुला دنتلا वि० (स्त्री० –ली) दंताळु; दातवु [पु० द्वंद्व; लडाई
दंद دند स्त्री० बाफ; गरमी (२)
दंदाना دندانہ पु० [फा.] दातो (जेवो के आरीनो)
दंभोलि دنبهولی पुं० [सं.] वज्र
दँवरी دنوری स्त्री० बळद फेरवी खळु करवुं ते, 'दाँय'
दई دئی पु० दई, दैव; ईश्वर. –का घाला, दई-मारा वि० कमनसीब
दक़ियानूस دقیانوس पुं० [अ] एक अत्याचारी अरबी बादशाह (२) वि० प्राचीन (३) घणु घरडुं
दक़ीक़ دقیق वि० [अ] बारीक, पातळु (२) नाजुक (३) कठण
दक़ीका دقیقہ पु० [अ] बारीकाई (२) कठिनता कोई 'दकीका बाक़ी न रखना = बधा उपाय करी चूकवुं
दक्खिन دکھن पु० (वि० –नी) दक्षिण; दख्खण
दख़ल دخل पुं०[अ दखल] अधिकार (२)दखल (–देना श०प्र०) (३)पहोंच, प्रवेश (–रखना श०प्र०)
दख़लनामा دخل نامہ पु० अधिकार के कबजाहक दर्शावतु सरकारी आज्ञापत्र
दखिनहा دکھنہا वि० दक्षिणनु; दखणी [कबजेदार
दख़ील دخیل वि० [अ.] अधिकारी;
दख़ीलकार دخیلکار पुं० [अ. +फा] जमीन पर ओछामां ओछा १२ वर्षनो कबजो धरावनार
दग़दग़ा دغدغا पु० [अ.] डर; भय (२) दगदगो; वसवसो (३) एक जातनु फानस [फूटवु (२)दहवु, बळवु
दगना دگنا अ० क्रि० (बन्दूक इ०)
दगर(–रा) دگر(-را) पु० विलंब; ढील
दग़ल دغل पुं० [अ] दगो (२)बहानुं
दगल(–ला) دگل(-لا) पु० जाडो मोटो डगलो [फटको
दग़लफसल دغل فصل पु० [अ] दगो
दग़ा دغا स्त्री०[अ]दगो,कपट [दगाबाज
दगैल دگیل वि० डाघावाळु (२) पुं०
दच्छिन دچھن वि० दक्षिण
दढ़ियल دڑھیل वि० दाढीवाळुं
दतवन دتون स्त्री० दातण; 'दतुअ(–व) न'
दतिया دتیا स्त्री० जुओ 'दँतिया'
दतुअ(-व)न, دتو(ا)ن, **दतौन** دتون स्त्री० दातण
ददा ددا पु० दादा(२)स्त्री०दाया,धाव
ददिया(-हा)ल ددیا(-ہا)ل पुं० दादानु कुल के घर
ददिया-ससुर ددیا سسر पु०, –सास स्त्री० दादाससरा; दादीसासु
ददोडा(–रा) ددوڑا(-را) पु० ढीमणु (जेवु के मच्छर करडवाथी थाय)

दनदनाना دندنانا अ०क्रि० 'दनदन' अवाज करवो (२) आनन्द करवो
दनादन دنادن अ० घणण अवाज साथे (तोपखानुं छूटवुं)
दफ़ دف स्त्री० [फा] डफ
दफ़अतन् دفعتاً अ०[अ.] अचानक; एकाएक [पूडुं; पत्तुं
दफ़ती دفتی स्त्री० [अ. दफ्तीन]
दफ़ा دفعہ स्त्री०[अ. दफअ] वार (२) कायदानी कलम (३) دفع वि० दूर करेलुं
दफ़ादार دفعہ دار पु० एक फोजी अमलदार; टुकडीनो नायक
दफ़ीना دفینہ पु०[अ.] दाटेलो खजानो
दफ्तर دفتر पु० [फा] दफ्तर (कार्यालय, कागळिया)(२)सविस्तर वृत्तांत
दफ्तरी دفتری पु० [फा] दफ्तरी (२) चोपडी बांधनार, बुक बाइन्डर
दबंग دبنگ वि० प्रभावशाळी; दाबवाळुं (२) अडबंग [संकोच पामवुं ते
दबक دبک स्त्री० दबावुं, छुपावुं के
दबकना دبکنا अ०क्रि० डरथी छुपावुं (२) स० क्रि० वातुने चपटी करवा पीटवुं
दबगर دبگر पु० डबगर
दबना دبنا अ० क्रि० दबावुं
दबिस्ताँ دبستان पु०[फा.]निशाळ
दबीज़ دبیز वि० [फा] जाडुं, मोटुं, घाटुं [दाब के डर तळे हाय एवुं
दबैल دبیل वि० दबायेलुं, कोईना
दबोचना دبوچنا स० क्रि० एकदम पकडीने दबाववुं (२) सताडवुं
दम دم पु० [फा] श्वास, दम (२) पळ (३) फोसलामणी. –घुटना=श्वास घूटावो. –घोंटकर मारना=गळुं दबावी मारवुं (२) खूब दुःख देवुं –तोडना= छेल्लो श्वास लेवो. –मारना=थाक खावो (२) बोलवुं. –भरना=दम भरावबो; अभिमान ने विश्वासथी कहेवुं. –मारना, लगाना=(चलम इ० नो) दम खेंचवो. –के दम=क्षणभर –नाक में आना=खूब हेरान थवुं –सूखना= प्राण सुकावा –ग़नीमत होना=जीवतो नर भद्र पामे. –देना=दगो देवो; छेतरवुं
दमकल دمکل स्त्री०, –ला पु० पंप; डंकी,बंबो (२) गुलाबदानी
दमख़म دمخم पु० [फा] दृढता (२) प्राण [सगडी
दमचूल्हा دمچولھا पु० लोढानी
दमझांसा دمجھانسا पु० छळकपट
दमदमा دمدمہ पु० [फा] मोरचो, रेतीना थेलानुं कामचलाउ रक्षण
दमदार دمدار वि० [फा.] दमवाळुं (२) मजबूत (३) तेज
दम-दिलासा دم دلاسا पु०, –पट्टी स्त्री० पटामणी, जूठी आशा [दोस्त
दमसाज़ دمساز पु०[फा.] दिलोजान
दमा دمہ पु० [फा.] दमनो रोग
दमाद دماد पु० जमाई, 'दामाद'
दयानत دیانت स्त्री० [अ] सत्य दानत, ईमान [वाळुं; ईमानदार
दयानतदार دیانتدار वि० दानत-
दयार دیار पु०[अ] प्रदेश (२) देव दारु
दर در पु० [सं.] दर; काणुं; गुफा (२) डर (३) शंख (४) स्त्री० दर; भाव

(५) किंमत; कदर (६) पु० [फा] द्वार (७) अ० अंदर; महीं
दर असल دراصل अ० [.फा+अ] खरु जोतां, वस्तुतः [(२) आयात
दर-आमद درآمد स्त्री०[फा] आगमन
दरकना درکنا अ० क्रि० चिरावु, फाटवुं, तरडावु
दरका درکا पु० फाट; चीरो (२) चीरी नाखे एवो फटको (—ना स०क्रि० (२) अ०क्रि०) [(२) स्त्री० जरूर
दरकार درکار वि० [फा] जरूरी
दरकिनार درکنار अ० [फा] दूर; अलग [कूच करतां
दरकूच درکوچ अ० [फा.] सतत
दरख़्त درخت, **दरख़्त** درخت पुं० [फा.] झाड [माफ (२) अलग
दरगुज़र درگذر वि० [फा] दरगुजर,
दर-गोर درگور श०प्र० 'जा जहानममा, मर' एवा अर्थमां
दरज درج वि० जुओ 'दर्ज'
दरज़ درز स्त्री० जुओ दर्ज़
दरजन درجن पुं० 'दर्जन'; डझन
दरजा درجہ पु० [अ.] दरज्जो (२) कक्षा; वर्ग (३) हालत; स्थिति (४) मकाननो माळ [[फा] जगा जगाए
दरदर دردر दरबदर دربدر अ०
दरदरा دردرا वि०रवादार, झीणुं नहि एवु [जेवुं थाय एम पीसवु के कूटवुं
दरदराना دردرانا स०क्रि० भरडा
दर-परदा درپرده अ० [फा.] गुप्त रीते; पडदामां [आगळ
दर-पेश درپیش अ० [फा.] सामे;
दर-पै درپے अ० [फा.] (कोईनी) पूठे
दरबदर دربدر अ० [फा] जुओ 'दरदर' [खानादार खोखुं; कबूतरखानुं
दरबा (دربا)دربا पुं० पक्षी राखवानुं
दरमा درما पु०वांसनुं टाटियुं [दवा
दरमान درمان पु०[फा] उपचार (२)
दरमाहा درماہہ पुं० [फा] दरमायो
दरमियान درمیان पु० [फा]मध्य; वच (२) अ० दरमियान
दरमियानी درمیانی वि० [फा.] मध्यनुं (२) पुं० मध्यस्थ; पंच
दरवेशाना درویشانہ वि० [फा.] दरवेश—फकीरना जेवु
दरवेशी درویشی स्त्री० [फा]फकीरी
दरसना درسنا अ० क्रि० देखावु (२) स० क्रि० देखवु
दर-हक़ीक़त درحقیقت अ० [फा.+अ] खरु जोतां, हकीकतरूपे
दरहम درہم वि०[फा] अव्यवस्थित
दरहम-बरहम درہم برہم वि० वेरण-छेरण (२) गुस्से थयेलुं [(२) अ०खूब
दराज़ دراز वि० [फा] लांबुं, विस्तृत
दराज़ دراز स्त्री०चीरो, (२) मेजनु खानुं
दरार درار स्त्री० चीरो; फाट
दरिंदा درندہ पु०[फा]हिंसक पशु
दरिया دریا पु०[फा] नदी(२)दरियो
दरियाए शोर دریائے شور पु०[फा] समुद्र, (२) काळापाणी [मालूम; ज्ञात
दरियाफ़्त دریافت वि० [फा.]
दरी دری स्त्री० शेतरजी (२) [स.] गुफा के खीण
दरीख़ाना دریخانہ पुं० [फा.] घणां द्वारवाळुं घर के महेल; दरीखान (२) शाही दरबार

दरीचा دریچہ पुं०[फा] (स्त्री०—ची) बारी (२) जाळी

दरीदा دریدہ वि० [फा.] फाटेलु

दरीबा دریبا पु० पाननु बजार

दरूद درود स्त्री० जुओ 'दुरूद'

दरेग़ دریغ पु० [फा] दुःख (२) कमी, कसर (३) पश्चात्ताप

दरेरा دریرا पु० धक्को; धप्पो (२) पाणीना प्रवाहनु—दरोडानु जोर

दरोग़ دروغ पुं० [अ] असत्य. ०गो जूठु बोलनार

दरोग-हल्फ़ी دروغ حلفی स्त्री० [अ] साचु बोलवाना सोगन खाईनेय जूठु बोलवु ते

दर्ज درج वि० [अ.] लखेलु

दर्ज़ درز स्त्री० [फा.] चीरो; फाट

दर्जन درجن पु० 'दरजन', डझन

दर्जा درجہ पुं० [अ.] दरजो

दर्ज़ी درزی पु० [फा] (स्त्री०—ज़िन) दरजी

दर्द-अंगेज़, —आमेज़, —नाक درد انگیز، آمیز، ناک वि० [फा.] दर्द करे एवु; करुणाजनक

दर्द खाना دردکھانا दया करवी-खावी

दर्द-मंद دردمند, दर्दी دردی वि० [फा.] दर्दी, दुःखी (२) दयावान

दर्दमंदी دردمندی स्त्री० [फा.] सहानुभूति, सौजन्य

दर्रा درّہ पु० [फा] घाटनो मार्ग

दर्शक درشک पु० [सं.] प्रेक्षक

दर्स درس पु० अभ्यास, भणवु ते

दलकना دلکنا अ० क्रि० चिराबु (२) थरथरवु (३) डरवु

दलदल دلدل स्त्री० कळण-भूमि (२) कादवकीचड. —में फँसना = आफतमां फसावु, मुश्केलीमां आववु

दलदला دلدلا वि० कळणवाळु

दलबंदी دلبندی स्त्री० पक्ष के टोळी बाधवी ते

दलमलना دلملنا स० क्रि० मसळी नांखवु; कचरी नाखवु; नाश करवो

दलहन دلہن पु० द्विदळ [कठोळ

दलिया دلیا पु० थूलीना दळेला

दलेल دلیل स्त्री० सजारूपे सिपाहीने करावाती कवायत [दावाग्नि; दव

दवागि(०न) (دواگ(ن دواگ स्त्री०(प.)

दवात دوات स्त्री०[अ दावात] दवात; खडियो [रहेवु ते (२) अ० हमेश

दवाम دوام पु० [अ.] सदा स्थायी

दवामी دوامی वि० [अ] कायमी, स्थायी. —बंदोबस्त = कायमी महेसूल-पद्धति [(गणित)

दशमलव دشملو पु० [स] दशांश

दश्त دشت पुं० [फा] जंगल

दस्त دست पु०[फा.] दस्त; जुलाब (२) हाथ [[फा] हस्तक्षेप, दखल

दस्तंदाज़ी دست اندازی स्त्री०

दस्तक دستک स्त्री० [फा] खोलाववा दरवाजो खखडाववो ते (२) महेसूल (३) महेसूल के कर वसूल करावानु हुकमनामु [हाथकारीगर

दस्तकार دستکار पुं० [फा.]

दस्तकारी دستکاری स्त्री० [फा.] हाथकारीगरी

दस्तख़त دستخط पु० [फा.] दसकत, हस्ताक्षर

दस्तगीर دستگیر द विं [फा] मददगार; सहायक
दस्त-निगर دست نگر द विं [फा.] कोईना दान तरफ ताकतु, गरीब
दस्त-पनाह دست پناہ द पुं॰ [फा.] चीपियो [टुवाल, रूमाल
दस्त-पाक دست پاک द पुं॰ [फा.]
दस्त-ब-दस्त دست بدست द अ॰ [फा.] हाथोहाथ
दस्तबरदार دست بردار द विं [फा.] कशा परथी पोतानो अधिकार उठावी लेनार [हाथ जोडीने
दस्तबस्ता دست بستہ द अ॰[फा.]
दस्तमाल دست مال द पुं॰ [फा.] हाथरूमाल [हस्तगत; प्राप्त
दस्तयाब دستیاب द विं [फा.]
दस्तरख़्वान دسترخوان द पुं॰ [फा. –ख़्वान] जमवाना भाणा नीचे पथराती चादर के कपडुं [(२) पहोंच
दस्तरस دسترس द स्त्री॰[फा] शक्ति
दस्ता دستہ द पुं॰ [फा.] हस्तो (हाथो के कागळनो घा) (२) फूल-गोटो (३) मूठीभर वस्तु
दस्ताना دستانہ द पुं॰ [फा.]हाथनुं मोजु
दस्तार دستار द स्त्री॰ [फा.] पाघडी
दस्तावर دست آور द विं[फा]रेचक
दस्तावेज़ دستاویز द स्त्री॰ [फा] दस्तावेज
दस्ती دستی द विं [फा.] हाथनुं (२) स्त्री॰ मशाल (३) नानो दस्तो
दस्तूरी دستوری द स्त्री॰ दलाली; कमिशन [विं[फा] दस; १०
दह دہ द पुं॰ ह्रद, धरो (२) कुंड (३)

दहक دہک द स्त्री॰ दाह (२) ज्वाळा
दहकना دہکنا द अ॰क्रि॰ तपवुं, बळवुं
दहक़ान دہقان द पुं॰ [अ.] गामडियो
दहन دہن द पुं॰ [फा.] मो (२) [सं.] दहन; दाह
दहर دہر द पुं॰ [स. ह्रद] जुओ 'दह' (२) دہر द [फा] जमानो; युग
दहरिया دہریہ द पुं॰ [अ.] नास्तिक
दहल دہل द स्त्री॰ भयनो कप–ध्रुजारी
दहलना دہلنا द अ॰क्रि॰ भयथी कपवुं
दहला دہلا द पुं॰ पत्तानो दस्सो–दहेलो
दहलीज़ دہلیز द स्त्री॰ [फा.] ऊमरो
दहशत دہشت द स्त्री॰ [फा.] दहेशत
दहा دہا द पुं॰ [फा. दह] महोरमनो महिनो के तेना प्रथम १० दिवस (२) ताजिया
दहाई دہائی द स्त्री॰ दशक
दहाड دہاڑ द स्त्री॰ गर्जना (२) चीस (अ॰क्रि॰ –ना)
दहान دہان द पुं॰ [फा] मों (२) काणु
दहाना دہانہ द पुं॰ [फा] मोढुं; द्वार (२) नदीनो संगम–मुख (३) मोरी,गटर
दहिना دہنا द विं (स्त्री. –नी) जमणुं, 'दाहिना'
दहिने دہنے द अ॰ जमणी तरफ. –होना=अनुकूल के प्रसन्न थवु
दही دہی द पुं॰ दहीं
दहेंड़ी دہینڑی द स्त्री॰ (दहींनी) दोणी
दहेज دہیز द पुं॰ [अ जहेज़] देज
दाँ داں द पुं॰ [फा.] 'जाणनार' ए अर्थनो प्रत्यय. उदा कद्र–दाँ=कदरदान
दाँत دانت द पुं॰ दात (२) दातो –काटी रोटी=भारे मैत्री. –खट्टे

करना, तोडना=खूब पजववुं के बरोबर हराववु —रखना या लगाना= खूब इच्छा राखवी (२) वेर लेवानो विचार राखवो

दाँता دانتا पुं० दांतो

दाँताकिटकिट, دانتا کٹ کٹ

दाँताकिलकिल دانتا کل کل स्त्री० झघडो; बोलाबोली (२) गाळागाळी

दाँती دانتی स्त्री० दातरडु (२) बत्रीस दातनो समूह; बत्रीशी

दाँना دانا स०क्रि० खळु करवा बळद फेरववा

दाँयँ دانیں स्त्री० जुओ 'दँवरी'

दाँवनी دانونی स्त्री० माथानी दामणी–घरेणु

दाईं دائیں वि०स्त्री०'दाहिनी'; जमणी

दाई دائی स्त्री० दाई, धाव —से पेट छिपाना=जाणकारथी काई छुपाववु

दाऊ داؤ पु० मोटाभाई

दाख داکھ स्त्री० द्राक्ष

दाख़िल داخل वि० [अ] दाखल

दाख़िल-ख़ारिज داخل خارج पु० [अ + फा.] दफतरमा हक़दारनुं नाम बदलवु ते

दाख़िल-दफ्तर داخل دفتر वि० [अ + फा] विचार पर न लेतां दफतरमा नाखेलुं

दाख़िला داخلہ पुं० [अ] प्रवेश

दाग داگ पु० दाह. —देना=दाह देवो (मडदाने)

दाग داغ पु० [फा] (वि० —गी) डाघ (२) चिह्न (३) वाग्यानु सोळ के जखम (४) दु:ख; शोक

दागना داگنا स०क्रि० दागवु, सळगाववु (२) डाम देवो (३) डाघ के निशानी पाडवी

दागबेल داگبیل स्त्री० जमीन पर कोदाळी के कशाथी करातुं निशान (सडक, पायो इ० करवामां)

दागी داغی वि० डाघवाळुं(२)कलंकित

दाढ़ داڑھ स्त्री० दाढ(२)जुओ 'दहाड'

दातुन داتن दातौन داتون स्त्री० दातण

दाद داد स्त्री० दादर, दराज (२) [फा.] दाद; न्याय. —चाहना=दाद मागवी —देना=न्याय करवो (२) वखणावु

दादनी دادنی स्त्री० देवुं (२) 'एडवान्स'; 'पेशगी'

दादफरियाद داد فریاد स्त्री०[फा.] न्यायनी मागणी, फरियाद

दाना دانہ पु० [फा.] दाणो

दाना دانا वि० [फा.] बुद्धिमान, (०ई स्त्री०) बुद्धिमत्ता [अन्नजळ

दानापानी دانہ پانی पुं० दाणोपाणी;

दानिश دانش स्त्री०[फा] बुद्धि; समज

दानिस्त دانست स्त्री० [फा] जाण, खबर [जोईने

दानिस्ता دانستہ अ० [फा] जाणी

दानेदार دانہ دار वि० [फा] दाणादार; रवादार

दाप داپ पुं० [सं. दर्प, प्रा दप्प] अहंकार (२) जोर (३) दाब (४) क्रोध

दाब داب स्त्री० दाब, काबू के दबाव (२)पु०[अ]रोफ; दबदबो

दाम دام पु० [फा] जाळ, फांसो (२) दाम; पैसो

दामन دامن पु०[फा.] दामन, कपडांनो नीचलो भाग–कोर के पालव (२) पहाड नीचेनी जमीन – तळेटी

दामन-गीर دامن‌گیر पु० [फा.] पीछो पकडनार (२) दावो करनार

दामाद داماد पु० [फा.] जमाई

दायज دایج, दायजा دایجا पु० जुओ 'दहेज़'

दायम دائم अ० [अ.] सदा

दायम–उल्–हब्स, दायमुलहब्स دائم‌الحبس पु०[अ] जन्मटीप

दायर دائر वि०[अ.] जारी, चालु. –करना =(दावो कोरटमां) दाखल करवो

दायरा دائره पु० [अ] गोळ; वर्तुळ (२) मडळी, टोळी, डायरो

दायाँ دایاں वि० 'दाहिना' जुओ

दायें دایں (دائیں) अ० 'दाहिने' जुओ

दार دار स्त्री० [फा] शूळी के फांसी (२) पुं० [अ.] जगा (३) घर (४)वि० [फा.] 'वाळुं' अर्थनो प्रत्यय [दालचीनी; तज

दारचीनी دارچینی स्त्री० [फा.]

दार-व-मदार دارومدار पु० [फा] मदार; आश्रय (२) अवलंबन

दारुल्ख़िलाफ़त دارالخلافت पु० [अ] खलीफनुं घर (२) राजधानी

दारुल्शफ़ा دارالشفا पु० [अ.] इस्पिताल

दारू دارو स्त्री० [फा.] दवा (२) दारू

दारोग़ा داروغا पुं० [फा.] तपास राखनारो अमलदार

दाल دال स्त्री० दाळ. –गलना = दाळ गळी थवी, कार्यमां फाववुं

दालमोठ دال موٹھ स्त्री० दाळनुं एक चवाणुं

दालान دالان पुं० [फा]वरडा; ओसारो

दालिम دالم पु० दाडम

दावँ داوں (داؤں) पु० दाव, वारी (२) लाग; मोको

दावँना داونا स०क्रि०जुओ 'दांना'

दावत دعوت स्त्री० [अ] नोतरुं (२) मिजवानी

दावा داوا स्त्री० दावानळ, दव

दावा دعوےٰ पुं०[अ.] दावो, हक, अधिकार (२) फरियाद; 'नालिश' (३) निश्चयथी के दृढतापूर्वक कथन करवुं ते

दावागीर دعویٰ‌گیر, दावा(-वे)दार دعوی‌دار पु०[फा] हकदार; दावो करनार [खडियो

दावात داوات स्त्री० [अ 'दवात']

दास्तान داستان स्त्री० [फा.] हेवाल, वृत्तांत (२) कथा, किस्सो (३) वर्णन

दाहिना داہنا वि०जमणुं (२) अनुकूळ

दाहिने داہنے अ० जमणी बाजू

दिअली دِالی स्त्री० माटीनो नानो दीवो

दिआ دِآ (دِیا) पु० 'दीया'; दीवो

दिक़ دِق वि० [अ.] हेरान (२) बीमार (३) पुं० क्षय रोग [(२) हेरानगत

दिक्क़त دِقت स्त्री० [फा] मुश्केली

दिखलवाना دِکھلوانا स०क्रि० देखाडाववुं (नाम–दिखलाई)

दिखलाना دِکھلانا स० क्रि० देखाडवुं (नाम–दिखलाई) [के देखाडवुं ते

दिखाई دِکھائی स्त्री० दर्शन, देखवुं

दिखाऊ دِکھاؤ वि० देखाडवु (२) देखवामात्र, देखाडा पूरतुं

दिखाना دکھانا स० क्रि० देखाडवु
दिखाव دکھاو पु० देखवु ते (२) देखाव
दिखावटी دکھاوٹی वि० देखाडा पूरतु
दिखावा دکھاوا पु० देखाडो, आडंबर
दिगर دگر वि० [फा] बीजु; अन्य
दिनाई دنائی पुं० दराज
दिमाग़ دماغ पुं० [अ] दिमाक, मेजु (२) गर्व —लडाना = मेजु वापरवुं
दिरमान درمان पुं० [फा दर्मान درمان] उपचार, चिकित्सा
दिल دل पु० [फा.] दिल; हृदय (२) मन. —के फफोले फोड़ना = दिल ठालवी जीव हळवो करवो. —थोडा करना = मनमा ओछु आववु—लागवुं, रंज थवो —देना = दिल देवु, प्रेम करवो —बुझना = दिलमां उत्साह के उमंग न रहेवो —भरके = मन मान्युं.
दिलकश دلکش, दिलकुशा دلکشا वि० [फा] आकर्षक; मनोहर
दिलचला دلچلا वि० छातीचलु, साहसिक (२) बहादुर
दिलचस्प دلچسپ वि० [फा] (नाम, —स्पी) मन लागे एवु, आकर्षक
दिल-ज़दा دلزده वि० [फा] दुःखी, खिन्न [तसल्ली, दिलासो
दिल-जमई دلجمعی स्त्री० [फा]
दिल-जला دلجلا वि० दुःखी
दिल-जोई دلجوئی स्त्री० [फा] जुओ 'दिलजमई'
दिल-दादा دلداده वि० [फा] प्रेमी; आशक [हरनार
दिलबर دلبر वि० [फा.] प्रिय, दिल
दिलबस्तगी دلبستگی स्त्री० [फा] दिल लागवु ते; प्रेम (२) मनोरंजन
दिलबस्ता دلبسته वि० [फा] आसक्त, प्रेमी [प्रेमपात्र; प्यारुं
दिलरुबा دلربا पु० स्त्री० [फा]
दिलवाना دلوانا, दिलाना دلانا स०क्रि० देवडाववुं [आनंदी
दिलशाद دلشاد वि० [फा.] प्रसन्न;
दिला دلا पु० [फा] हे दिल!
दिलारा دلارا वि० [फा.] प्रिय; माशूक
दिलावेज़ دلاویز वि० [फा] सुंदर; मनने गमे तेवु (नाम, —ज़ी स्त्री०)
दिली دلی वि० दिलनु; हार्दिक
दिलेर دلیر वि० [फा.] 'दिलचला' (नाम —री)
दिल्लगी دلگی स्त्री० मश्करी
दिवाला دوالا पु० देवालु —मारना = देवालु काढवु [देवालियो
दिवालिया دوالیا (دوالیہ) पु०
दिसंबर دسمبر पुं० डिसेंबर मास
दिसावर دساور पु० देशावर
दिसावरी دساوری वि० देशावरथी आवतु, बहारनु (माल)
दिहंदा دہنده वि० [फा] दाता, दानी
दिहाडा دہاڑا पु० बूरी हालत (२) दहाडो
दिहात دہات पु० 'देहात'; गामडु
दीखना دیکھنا अ० क्रि० देखावुं
दीगर دیگر वि० [फा] जुओ 'दिगर'
दीठ دیٹھ स्त्री० दृष्टि, नजर (२) नजर लागे ते (३) कृपादृष्टि —उतारना या झाड़ना = नजर उतारवी —जलाना नजर उतारवा राईमरचा बाळवा

दीद دید स्त्री० [फा.] दर्शन
दीदा دیده पु० [फा.] आंख (२) दृष्टि (३) धृष्टता —लगना=ध्यान लागवुं. दीदेका पानी ढल जाना=निर्लज्ज बनी जवु. दीदे निकालना=आखो काढवी [दर्शन, देखाव
दीदार دیدار पु० [फा.] देदार;
दीदा-रेज़ी دیده ریزی स्त्री० [फा.] (झीणा काममा) आंखो ताणवी के फोडवी ते
दीदी دیدی स्त्री० मोटी बहेन
दीन-दुनिया دین دنیا स्त्री० आ-लोक ने परलोक [प्रस्तावना
दीबाचा دیباچہ पु० [फा] दीवाचो;
दीमक دیمک स्त्री० [फा.] ऊधई
दीयट دیٹ पु० जुओ 'दीवट'
दीया دیا पु० दीवो —ठंडा करना=दीवो राणो करवो
दीयासलाई دیاسلائی (دیاسلائی) स्त्री० दीवासळी [जळाशय-तळाव
दीर्घिका دیرگھکا स्त्री० [स] नानु
दीवट دیوٹ स्त्री० दीवी
दीवान دیوان पुं० [अ] दीवान (२) काव्यसग्रह (३) राजसभा, मोटो ओरडो
दीवान-आम دیوان عام पु० [अ.] दीवानेआम
दिवान-ख़ास دیوان خاص पु० [अ] दीवानेखास [गाडु
दीवाना دیوانہ वि० [अ] दीवानु,
दीवानी دیوانی स्त्री० दीवानी कचेरी (२) दीवानगीरी (३) वि० स्त्री० गाडी
दीवार(—ल) دیوار(ل) स्त्री० [फा] दीवाल
दीवार-गीर دیوارگیر पु० [फा.] दीवालनी अदरनी चाडा जेवी बनावट
दीवाली دیوالی स्त्री० 'दिवाली'; दिवाळी
दुंबा دنبہ पु० [फा.] घेटो
दु دُ वि० 'दो'नु समासमां आवतु रूप उदा० 'दुविधा' [दोआव
दुआबा دوآبہ पुं०[फा.दोआव. دوآبہ]
दुकडा دُکڑا पु० जोटो (२) दोकडो
दुकान دُکان स्त्री० [फा] दुकान —बढ़ाना=दुकान वधाववी, वध करवी. —लगाना=दुकान माडवी.
दुकेला دُکیلا वि० (स्त्री० —ली) बेकलुं
दुकेले دُکیلے अ० बेकल, साथे कोईने लईने
दुक्का دُکّا वि० बेकलु (२) जोडकुं
दुक्की دُکّی स्त्री० दूरी (गजीफानी); दूओ
दुखडा دُکھڑا पु० दुःखडु(२)आपवीती
दुखाना دُکھانا स०क्रि० दुखाडवु
दुख़ानी دُخانی वि० [अ] आगना जोरथी चालतु
दुख़्तर دُختر स्त्री० [फा.] दीकरी, पुत्री
दुगना دُگنا, दुचंद دُچند वि० बमणु, 'दूना'
दुचित(—त्ता) دُچِت(تّا) वि० अस्थिर चित्तनु (२) सदेहमा पडेलुं
दुचिताई دُچِتائی, दुचित्ती دُچتّی स्त्री० चित्तनी अस्थिरता (२) संदेह [=चोरी)
दुज़्द دُزد पुं० [फा] चोर.(स्त्री०-ज़्दी
दुज़्दीदा دُزدیدہ वि०[फा] चोरीनुं —निगाहें=कोई न देखे तेम जोनारी आखो

दुत् دُت اَ० थुत; तुच्छकारनो उद्गार
दुतकार دُتکار पुं० थुत्कार
दुतकारना دُتکارنا स०क्रि० थुत्कारवुं
दुतर्फ़ा دُطرفا वि० (स्त्री० –र्फ़ी) बे तरफनु
दुतिया دُتِیا स्त्री० बीज, द्वितीया
दुधार دُدھار, दुधैल دُدھیل वि० दुधाळ; दूझणु (२) दूधवाळु
दुनियाँ,–या دُنیاں،-یا स्त्री० [अ -दुन्या] दुनिया –के परदे पर= आखी दुनियामां [मतलबी, स्वार्थी
दुनियासाज دُنیاساز वि० [फा]
दुन्या دُنیا स्त्री०[अ]जुओ 'दुनियाँ'
दुपट्टा دُپٹّا पु० बे फाळनी ओढवानी चादर (२) दुपट्टो, खेस. –तानकर सोना=निराते सूवु, निश्चित होवु
दुपहर(–रिया) (دُپہر(-رِیا स्त्री० बपोर, 'दोपहर' [अस्थिरता (२) चिंता
दुबधा دُبدھا स्त्री० दुविधा; संशय,
दुबारा دُبارا अ० बीजी वार;'दोबारा'
दुबाला دُبالا वि० बमणुं, 'दोवाला'
दुमज़िला دُمنزِلا वि० बे खड के मजलानुं (मकान)
दुम دُم स्त्री०[फा]पूछडी [सावकी मा
दुमाता دُماتا स्त्री० खराब के
दुरदुराना دُردُرانا स०क्रि० दूर दूर करवु, अपमानपूर्वक हठाववु-हाकवु (कूतरा माटे) [वानु ओजार
दुरमुस دُرمُس पुं० कूवा जेवु ठोक-
दुराना دُرانا अ०क्रि० दूर थवु (२) छुपावु (३) अ० क्रि० दूर करवु (४) छोडवु (५) छुपाववुं [(२) कपट
दुराव دُراو पु० दूरतानो भाव (२)
दुरुस्त دُرُست वि० [फा.] दुरस्त (२) योग्य, उचित
दुरुस्ती دُرُستی स्त्री०दुरस्ती,सुधारो
दुरूद دُرُود स्त्री० [फा] दुआ, आशीर्वाद
दुरूह دُرُوہ वि० [स.] कठण, दुर्गम
दुर्रा دُرّہ पुं० [फा] कोयडा;चाबुक
दुलकी دُلکی स्त्री० घोडानी रवाल
दुलत्ती دُلتّی स्त्री० चोपगानी पाछला बे पगनी लात
दुलदुल دُلدُل पु० [अ.] पेगबरने भेट मळेलु एक खच्चर
दुलराना دُلرانا स० क्रि० बाळकने लाड करवु (२)अ० क्रि० बाळकनी जेम प्रेममां गेल करवा [नवी वहु
दुलहन دُلہن (دُلھن) स्त्री० नववधू.
दुलहा دُلہا (دُلھا) पु० वर, 'दुल्हा'
दुलाई دُلائی स्त्री० थोडा रूवाळी रजाई
दुलार دُلار पु० लाड, प्रेम
दुलारना دُلارنا स० क्रि० लाड करवु; प्रेमथी गेल करवु
दुलारा دُلارا वि० (स्त्री०,–री) लाडकु
दुली(–लै)चा دُلِیچا(-لَیچا) पु० (प.) गलीचो
दुश्नाम دُشنام स्त्री० [फा.] गाळ
दुश्वार دُشوار वि० [फा](नाम,–री) कठण; मुश्केल (२) दुःसह
दुसार(–ल) دُسار(-ل) अ० (प.) आरपार, सोसरु
दुसूती دُسُوتی स्त्री० मोद जेवुं चोतारुं एक बिछानु ['दोहता'
दुहता دُہتا पुं० दौहित्र, पुत्रीनो पुत्र:

दुहना دُہنا स० क्रि० दोहवुं
दुहनी دُہنی स्त्री० [सं. दोहनी]दोणी
दुहाई دُہائی स्त्री० दोहवु ते के तेनी मजूरी (२) दुहाई; आण (३) घोषणा. –देना=आण देवी –फिरना=आण वर्तवी (२) ढढेरो पिटावो
दुहाग دُہاگ पु० दुर्भाग्य(२) रंडापो
दुहागिन دُہاگن स्त्री० विधवा
दुहागी دُہاگی वि० दुर्भागी
दूई دُوئی स्त्री० [फा.] जुदाई, द्वैत
दूकान دُوکان स्त्री० दुकान
दूज دُوج स्त्री० 'दुतिया'; बीज (तिथि)
दूजा دُوجا वी० बीजु
दूध دُودھ पु० दूध –उतरना= छातीमां दूध भरावुं. –का दूध और पानी का पानी करना=चोखो न्याय तोळवो –की मक्खी की तरह निकालना, निकालकर फेंक देना= तुच्छ समझी दूर करवुं
दूध-पिलाई دُودھ پلائی स्त्री० धाव (२) लग्ननी एक विधि
दूध-पूत دُودھ پُوت पु० धन अने संतति [वि० धावणु
दूध-मुँहा,-मुख دُودھ مُنہا،-مُکھ
दून دُون स्त्री० बमणापणु (२) पुं० लीणनो भाग –की लेना या हाँकना= गप हांकवी
दूना دُونا वि० बमणु, बे गणुं
दूब دُوب स्त्री० दरो घास
दू-बदू دُوبدُو अ०[फा] सामसामे
दूभर دُوبھر वि० कठण. अघरुं
दूरकी बात دُور کی بات स्त्री० बारीक, कठण के भविष्यनी वात
दूर-दराज़ دُوردراز वि० [फा] दूर दूर, बहु दूर
दूरी دُوری स्त्री० दूरत्व, अन्तर
दूलह دُولہہ, दूल्हा دُولھا पु० वर (२) पति
दूसरा دُوسرا वि० बीजु
दृढाना دڑھانا अ० क्रि० दृढ थवुं (२) स० क्रि० दृढ करवु [दियेर
देउ(–व)र دیٔو(-و)ر पु० देवर,
देखना دیکھنا स० क्रि० देखवु; जोवु (२) तपासवु (३) पारखवु (४) समजवुं विचारवु (५) वाचवुं. –सुनना=जाणवुं करवुं; खबर मेळववी. देखते देखते= आंखो सामे (२) जोतजोतामां देखते रह जाना=जोता ज रही जवुं, छक थवु
देखभाल دیکھ بھال, देखरेख دیکھ ریکھ स्त्री० देखरेख, संभाळ
देखाऊ دیکھاؤ वि० खाली देखाडावालु; कृत्रिम
देखादेखी دیکھا دیکھی स्त्री० दर्शन; देखावुं ते (२) अ० देखादेखी
देगचा دیگچہ पु०[फा.]नानो देग–देगडो
देगची دیگچی स्त्री० देगडी
देन دین स्त्री० दान; देवु ते
देनदार دیندار पु० देणदार; देवादार
देना دینا स० क्रि० देवु (२) पु० देणु; देवु [वार (२) समय
देर(–री) (دیر(-ری स्त्री०[फा.] ढील,
देरपा دیرپا वि० [फा.]टकाऊ,मजबूत
देरीना دیرینہ वि०[फा] प्राचीन, जूनुं
देवठान دیوٹھان पु० देवऊठी एकादशी
देवधुनि دیودھُنی, स्त्री०[सं] गंगा नदी
देवपथ دیوپتھ पुं० [स.] आकाश

देवरानी دیورانی स्त्री० देराणी (२) इन्द्राणी [देवळ, मंदिर

देवल دیول पुं० [स] पूजारी (२)

देसवाल دیسوال वि० देशनु, स्वदेशी

देसावर دیساور [फा.] पु० 'दिसावर'; देशावर

देह دیہہ स्त्री० देह, शरीर (२) ده पु० [फा दिह] देहात (३) वि० देनार (समासमा)

देहरा دیہرا पु० देरुं, देवालय (२) मनुष्य-शरीर [ऊमरो

देहरी,-ली دیہری،-لی [स] स्त्री०

देहात دیہات पु० [फा. 'दिह'नु ब० व०] 'दिहात'; गाम (वि० –ती)

दैन دین पु० [अ] देण; देवु

दैनदार دیندار पुं० [अ+फा] देणदार, देवादार

दैवात् دیوات अ० [स] दैववशात्

दो دو वि० [फा] बे (आ अर्थमा समासमा 'दु' जेम पण आवे छे)

दोग़ला دوغلا पु० [फा] जारज के वर्णसंकर मनुष्य

दोचंद دوچند वि० [फा] 'दुचन्द'; बेगणु [बे चार

दो-चार دوچار स्त्री० [फा] केटलाक;

दोचित्ता دوچتا, दोचित्ती دوچتی जुओ 'दुचित्ता,-त्ती'

दोज़ख़ دوزخ पुं० [फा] दोजख, नरक

दोज़ानू دوزانو अ० [फा.] घूटणिये (बेसवुं)

दोतरफ़ा دوطرفہ अ० [फा.] जुओ 'दुतरफ़ा' [दडियो

दोना دونا पु० (स्त्री० –नी) द्रोण,

दोनों دونوں वि० बन्ने

दोपहर دوپہر पु०; –रिया स्त्री० 'दुपहर', बपोर [जुओ

दोबारा دوبارہ अ० [फा] 'दुबारा'

दोबाला دوبالا अ० [फा] 'दुबाला'; 'दूना' [जुओ 'दुमंज़िला'

दोमंज़िला دومنزلہ अ० [फा]

दोयम دوئم वि० [फा] दुय्यम; दूयम, बीजु

दोरसा دورسا पुं० एक जातनी पीवानी तमाकु (२) वि० बे रस के स्वादवाळु. दोरसे दिन=स्त्रीना महिना

दोरुख़ा دورخا वि० जेनी बेउ बाजु सरखो रंग के वेलबुट्टा होय तेवु (२) एक बाजु एक ने बीजी बाजु बीजा रंगवाळु

दोश دوش पु० [फा] खभो

दोशंबा دوشنبہ पु० [फा] सोमवार

दोशीज़ा دوشیزہ स्त्री० [फा.] कुंवारिका (नाम –ज़गी) [स्त्री० 'दुसूती'

दोसूती دوسوتی वि० चोतारु (२)

दोस्ताना دوستانہ वि० [फा.] दोस्तीनुं (२) पु० दोस्ती

दोहता دوہتا पुं० 'दुहता'; दौहित्र

दोहद دوہد स्त्री० [स] दोहद (२) गर्भनु चिह्न के गर्भावस्था

दोहरा دوہرا वि० बेवडुं

दोहराना دوہرانا स०क्रि० बेवडवुं (२) बीजी वार करवु के कहेवुं

दौरी دوری स्त्री० जुओ 'दँवरी'

दौड़ دوڑ स्त्री० दोड; दोडवु ते (२) प्रयत्न (३) क्रिकेटनो 'रन'

दौड़धूप دوڑدھوپ स्त्री० दोड-धाम; परिश्रम

दौड़ना دَوڑنا अ०क्रि० दोडवुं
दौना دَونا पुं० एक छोड (डमरो?) (२) 'दोना'
दौर دَور पु० [अ] दोर (सत्ता; भभको) (२) भ्रमण; फेरो (३) वार; 'दफा (४) काळचक्र, जमानो [सत्ता
दौरदौरा دَوردَورہ पु० प्रबळता;
दौरा دَورہ पु० भ्रमण करवु ते; प्रवास (२) फेरो, आंटो. –सुपुर्द करना=सेशन्स जज पासे मोकलवुं
दौरान دَوران पुं० [फा] भ्रमण; फेरो (२) वारी (३) जमानो
दौरी دَوری स्त्री० टोपली; छाबडी
दौलत دَولت स्त्री० [अ.] दोलत
दौलतख़ाना دَولتخانہ पुं० [फा.] घर, मकान (मानार्थे बोलाय छे)
द्वैध دْوَیدھ पु० [स] विरोध (२) वेमथ्थु राजपद्धति; 'डायर्की'

ध

धंगर دھنگر पु० भरवाड; आहीर
धँधला دھندھلا पु० ढोंग (२) वहानु
धँसना دھنسنا अ०क्रि० अंदर खची–पेसी जवु
धँसान دھنسان स्त्री०, धँसाव دھنساو पुं० अदर पेसी जवुं ते (२) कळण
धक دھک स्त्री० हृदयनी धडक
धकधकाना دھکدھکانا अ०क्रि० धडकवुं
धकियाना دھکیانا, धकेलना دھکیلنا स०क्रि० धकेलवुं; धक्को देवो
धगड़ा دھگڑا पुं० यार; उपपति
धज دھج स्त्री० सुदर रचना के ढग
धजीला دھجیلا वि० सुंदर
धज्जी دھجّی स्त्री० चींदरडी के लांबी पट्टी धज्जियाँ उड़ाना=चीरा के टुकडा करी नांखवा (२) बधु बेहाल करी नाखवु [(२) भय
धड़क دھڑک स्त्री० दिलनी धडक
धड़कन دھڑکن स्त्री० धडक धडक थवुं ते
धड़का دھڑکا पुं० 'धडक' जुओ (२) खेतर इ०नो चाडियो
धड़ल्ला دھڑلا पुं०धडाको. धड़ल्लेसे, –के साथ=कशी रुकावट विना (२) बेधडक
धड़ा دھڑا पु०त्राजवानो धडो (२)पक्ष –बाँधना धडो करवो(२)कलंक लगाडवु
धड़ाकेसे دھڑاکےسے अ०धडाकावध; झटपट
धड़ाधड़ دھڑادھڑ अ० (रव०) तूटवा के पडवानो अवाज (२) लगातार, जलदी
धड़ी(-री) دھڑی(-ری) स्त्री० चार के पाच पाका शेरनो एक तोल (२) पानथी के रंगथी होठ पर तेनी पडती रेखा
धत् دھت अ० धत्, धुत्
धत دھت स्त्री० लत; बूरी आदत
धतकारना دھتکارنا स०क्रि० धुत्कारवुं
धता دھتا वि०धत् करायेलु, धुत्कारेलुं. –करना या बताना=भगाडवु; धत् करी काढवुं
धधकना دھدھکنا अ०क्रि० (अग्नि) भडके धग धग लागवु–बळवुं

धन دهن पु० धन (२) गायोनुं धण
धनक دهنک पुं०जुओ 'धनुक' (२) सोनेरी रूपेरी नानी पटीनी फीत के किनार
धनिया دهنیا पुं० धाणा
धनुआ دهنوا पु० धनुष (२) पींजण
धनुई دهنئی स्त्री० नानो 'धनुआ'
धनुक دهنک पु० धनुष(२)इंद्रधनुष
धनुकवाई دهنکبائی स्त्री० धनुर्वा
धन्ना دهنّا पु० धरणु (२) धन्य
धन्नासेठ دهنّاسیٹھ पु० मोटो धनी आदमी
धप دهپ स्त्री० धप अवाज (२) धप्पो
धप्पा دهپّا पु० धप्पो (२) नुकसान
धब्बा دهبّا पुं० धाबु, डाघ
धमकना دهمکنا अ०क्रि०धम अवाज करवो (२) (माथु)दुखवु आ धमकना= आवी पहोंचवु [धमाचकडी
धमाचौकडी دهماچوکڑی स्त्री०
धमार دهمار स्त्री० धमाल (२) धमार ताल के होळीनु एक गीत [डेणदार
धरना دهرنا पु० धारण करनार (१)
धरन دهرن स्त्री० धारण करवु ते (२) धारण; पाटडो (३) धरणु
धरना دهرنا स०क्रि०धरवु पकडवु (२) रखात राखवी(३)गीरो मूकवु(४)पुं०धरणु
धरहरा دهرہرا पु० मिनारो
धराऊ دهراؤ वि० कीमती; खास अवसर माटे साचवी रखातुं
धराहर دهراہر पु० जुओ 'धरहरा'
धरी دهری स्त्री० जुओ 'धड़ी'
धरोहर دهروہر स्त्री०अनामत राखेलुं ते
धर्षण دهرشن पु०[स]अनादर(२) आक्रमण

धवाना دهوانا स०क्रि० दोडावबु
धसकना دهسکنا अ०क्रि०बसी पडवु, नीचे बेसी पडवु (जमीन इ०नु)
धाँधल دهانْدهل स्त्री० धाधल (२) दगो, फरेब [इ०नी तेज गंध
धाँस دهانْس स्त्री० तमाकु मरचा
धाँसना دهانْسنا अ०क्रि०(पशुओनुं) खोंखारवु [धाक पाडवी
धाक دهاک स्त्री० धाक —बांधना=
धागा دهاگا पु० दोरो, 'तागा'
धात دهات स्त्री० धातु (२) वीर्य
धान دهان पु० डांगर
धानी دهانی वि० 'धान'—डांगरना आछा लीला रंगनु (२) स्त्री० शेकेला जव के घउं (३) आछो लीलो रंग
धाप دهاپ स्त्री० मेदान (१) लंबाईनुं एक माप (एक बे माईल जेवडु)(३)तृप्ति
धापना دهاپنا अ०क्रि० धरावु, तृप्त थवु (२) दोडवु;धावुं (३) स०क्रि०धरववुं
धाबा دهابا पु० मकाननुं धाबु के तेमानी ओरडी
धा-भाई دهابهائی पु० दूधभाई
धामिन دهامن स्त्री० धामण साप
धाय دهاے स्त्री० धात्री, धाव
धारी دهاری स्त्री० लीटी; रेखा (२) समूह [लीटीओवाळु
धारीदार دهاریدار वि० लीटीदार,
धावा دهاوا पुं० आक्रमण; हल्लो (२) दोट [स्त्री० धींगामस्ती
धिंग(-गाई) دهینگ(-گائی)
धिंगा دهینگا पुं० जुओ 'धींग'
धिराना دهرانا अ०क्रि० धीरज राखवी (२) धीरु के धीमु थवु

धींग دھینگ पु० लठ्ठ माणस (२) वि० धिंगुं ['धींग' (२) बदमास

धींगड़ा(-रा) دھینگڑا(-را) पु०

धींगाधींगी دھینگا دھینگی, धींगामुस्ती دھینگامُستی स्त्री० बदमासी (२) धींगामस्ती, तोफान

धींवर دھیور पु० धीवर; ढीमर, माछी

धी دھی, धीदा(-य,-या) دھیدا (-یے،-یا) स्त्री० धी; दुहिता

धुँगार دھنگار स्त्री० वघार

धुँगारना دھنگارنا स०क्रि० वघारवु

धुँद(-ध) دھند(-دھ) स्त्री० धूध; दृष्टिनी झाख (२) धूळ ऊडीने थतो अंधकार

धुँधरा(-ला)ना دھندھرا(-لا)نا अ०क्रि० धूधळावु, 'धुँधला' थवुं

धुँधला دھندھلا वि० काळाश पडतु (२) धूळना रंगनु, धूंधळवु (३) अस्पष्ट

धुआँ دھواں (دھواں) पु० धुमाडो —धुएँका धौरहर=जरामां नाश थनार वस्तु —धुएँ के बादल उडाना= भारे गप हांकवी —निकालना या काढ़ना=शेखी मारवी

धुआँकश دھواںکش पु० आगबोट

धुआँधार دھواںدھار वि० धुमाडाथी भरपूर (२) काळुं (३) घोर

धुआँना دھوانا अ० क्रि० धुमाडी पेसी स्वाद बगडवो

धुकड पुकड دھکڑ پکڑ पुं० गभराट के तेथी आघुपाछुं थवु ते

धुकधुकी دھکدھکی स्त्री० हृदय के तेनी धडक (२) डर

धुन دھن स्त्री० धून —का पक्का= आरंभेलु न छोडे एवो

धुनकना دھنکنا स०क्रि० जुओ ['धुनना'

धुनकी دھنکی स्त्री० पींजण

धुनना دھننا स०क्रि० पींजवुं (२) मारवु पीटवुं (३) वार वार कहेवुं (४) कोई काम कर्ये ज जवुं

धुनिया دھنیا पु० पींजनार, पींजारो

धुपेली دھپیلی स्त्री० 'अॅभौरी', अळाई

धुर دھر पु० धुरा (२) भार (३) वर, शरूआत (४) अ० बरोबर, बिलकुल —सिरसे=तद्दन शरूथी, वरमूळथी

धुरवा دھروا पुं० मेघ, वादळ

धुरा دھرا पु० धरी (स्त्री० —री)

धुर्रा دھرّا पु० रज, धूळ; कण धुर्रे उडाना=धूळ काढवी; खूब मारवु (२) छिन्नभिन्न करवु

धुलना دھلنا अ०क्रि० धोवावु

धुलवाना دھلوانا, धुलाना دھلانا स०क्रि० धोवडाववुं

धुलाई دھلائی स्त्री० धोवु ते के तेनी [मजूरी

धुलेंडी دھلینڈی स्त्री० धुळेटी

धुवन دھون पु० [स] अग्नि

धुवाँ دھواں पु० 'धुआँ' जुओ

धुस्स دھس पुं० माटीनो ढेर (२) नदीनो बंध

धुस्सा دھسّا पु० धूसो, जाडो कामळो

धूँध دھوندھ स्त्री० जुओ 'धुँध'

धूआँ دھواں पु० धुमाडो; 'धुआँ'

धूधू دھو دھو अ० (रव.) ढेवता जोरथी बळवानो—धगधग अवाज

धूना دھونا पु० लोबान के तेनुं झाड

धूनी دھونی स्त्री० साधुनी धूणी (२) धूप
धूप دھوپ पुं०[स]धूप (२)स्त्री०ताप –चढ़ना या निकलना=ताप थवो; दहाडो चडवो. –दिखाना=तडके नाखवु –में बाल या चूंडा सफेद करना= विना कांई कर्ये जीवन वीतवु
धूम-धड़क्का دھوم دھڑکا पुं०, –धाम स्त्री० धामधूम
धूरधान دھوردھان पुं० धूळनो ढग
धूरधानी دھوردھانی स्त्री० धूळधाणी (२) 'धूरधान'
धूवाँ دھوواں पुं० 'धुवां'
धेला دھیلا पुं० अधेलो, अर्धो पैसो
धेली دھیلی स्त्री० अधेली, आठआनी
धोंधा دھوندھا पुं०(माटीनो) लोंदो
धोई دھوئی स्त्री० छोडा विनानी अडद मगनी दाळ
धोका(–खा) دھوکا(-کھا) पुं० धोको, दगो(२)भ्रम,भूल –खाना=ठगावु (२) भ्रममां पडवु –देना=छळवु(२) भ्रममां नाखवु धोखेमें,धोखेसे=भूलथी,अजाणमा. –उठाना=भ्रममा पडी हानि उठाववी
धोखेबाज़ دھوکھے باز वि० धूर्त; कपटी [(२) धोती
धोती دھوتی स्त्री० धोतियु के साडी
धोना دھونا स०क्रि०धोवु. धो बहाना =धोई काढवुं; रहेवा देवुं
धोबिन دھوبن स्त्री० धोबण
धोवन دھوون स्त्री० धोवण, धोता नीकळेलु पाणी [(२) ताप, लू
धौंक دھونک स्त्री० धमणनी फूंक
धौंकना دھونکنا स० क्रि० फूंकवु (धमणथी); धमवु [धमण
धौंकनी دھونکنی स्त्री० फूंकणी के
धौंताल دھونتال वि०धूनवाळुं (२) चालाक(३)साहसिक (४) हृष्टपुष्ट, मजबूत
धौंस دھونس स्त्री०धमकी(२)धाक
धौंसना دھونسنا स०क्रि०धमकाववु (२) मारवु (३) धाक देवी
धौरा دھورا वि० धोळु
धौराहर دھوراہر पुं० मिनारो; बुरज
धौल دھول स्त्री०धोल (२) नुकसान
धौल-धप्पड़ دھول دھپڑ पुं० धोलधपाट, धोलवक्को [स्त्री०)
धौला دھولا वि० धोळु(नाम, –लाई
ध्वन्य دھونے पुं० [स] व्यंग्यार्थ

न

नंग ننگ पुं० नग्नता (२) गुह्येंद्रिय (३) [फा.] प्रतिष्ठा (४) लज्जा, शरम
नंग-धड़ंग,–मुनंगा [नागु ننگ دھڑنگ،-مننگا वि० साव
नंगा ننگا वि० नागु
नंगा-झोली ننگا جھولی स्त्री० पूरेपूरी –नागुं करीने पण –तपास
नंदेऊ نندیئو, नंदोई نندوئی पुं० नणदोई
नंदोला نندولا पुं० नानी 'नांद'–कूंडी. जुओ 'नांद' [महेसूल उघरावनार
नंबरदार نمبردار पुं० [फा०] गामनु
नंवरी نمبری [अ]वि० नवर लागेलु (२) प्रसिद्ध

नककटा نککٹا वि० (स्त्री०,-टी) नाक-कटु

नकघिसनी نک گھسنی स्त्री० नाकलीटी [मिजाजनु, चीडियु

नकचढ़ा نک چڑھا वि० खराब

नक़द نقد पु० [अ] नगद धन (२) वि० नगद (३) अ० रोकडा, नगद

नक़द दम نقد دم अ० [अ] एकलु

नक़ब نقب स्त्री० [अ] चोरे भींतमां पाडेलु खातर -देना,-लगाना=खातर पाडवु; (चोरनु) कोचवुं [सामान्य नाम

नकरा نکرہ पु० [अ. नक्र] (व्या.)

नक़ल نقل स्त्री० [अ] नकल (२) अनुकरण (३) चाळा पाडवा ते (४) हास्यरसनी आकृति के टुचको

नकसीर نکسیر स्त्री० नसकोरी. -भी न फूटना=जराय तकलीफ के हानि न थवी

नक़ाब نقاب स्त्री० [अ] मोढु ढांकवा माथे ओढातुं .(स्त्रीनु) कपडु (२) घूंघट

नकियाना نکیانا अ० क्रि० नाकमां बोलवु (२) नाकमा दम आववो (३) स० क्रि० नाकमा दम आणवो

नक़ीब نقیب पु० [अ.] नकीब; छडीदार (२) भाटचारण

नकेल نکیل स्त्री० ऊटनी नाथ

नक्का نکّا पुं० (सोयनु) नाकु

नक़्क़ारख़ाना نقّارخانہ पु० [फा] टकोरखानु; नगारखानु [वजावनार

नक़्क़ारची نقّارچی पु० [फा] नगारु

नक़्क़ारा نقّارہ पु० [फा] नगारु, नौबत

नक़्क़ाल نقّال पु० [अ] नकल करनार (२) भाड

नक़्क़ाश نقّاش पु० [अ] नकशी करनार

नक़्क़ाशी نقّاشی स्त्री० [अ] नक्शी

नक्कू نکّو वि० लांबा नाकवाळुं (२) सौथी ऊधु वर्तनार (३) पोताने मोटुं माननार

नक़्श نقش वि० [अ] चीतरेलु, अकायेलु के लखायेलु (२) पु० चित्र (३) महोर; छाप (४) तावीज

नक़्शा نقشہ पुं० [अ] नकशो (२) चित्र, आकृति (३) हाल, दशा

नक़्शी نقشی वि० नकशीदार [चचळता

नख़रा نخرا(-ہ) पुं०[फा] नखरु (२)

नख़वत نخوت स्त्री०[अ.]घमंड,शेखी

नख़ास نخاس पु०[अ नखखास]गुलाम के पशुओनु बजार

नखी نکھی पुं०[स.]नखवाळु हिंस्र प्राणी -वाघ चित्तो इ० [खारेकनु झाड

नख़्ल نخل पुं०[अ.] झाड (२) खजूर-

नख़्लिस्तान نخلستان पुं० रणद्वीप

नग نگ पु०[फा.]नग,रत्न(२)[सं]नग, पर्वत

नगण्य نگنیے वि० [स] तुच्छ

नगी(-गीं) نگی(-گیں) [फा]पु०नग, रत्न; नगीनो

नगीच نگیچ अ० नजदीक, नजीक

नगीना نگینہ पुं०[अ]नगीनो,रत्न(२) वि० ठीक जडेलु [गायन

नग़मा نغمہ पु०[अ]मधुर स्वर(२)राग;

नज़दीक نزدیک वि० [फा] (नाम, वि०, -की) नजदीक; नजीक

नज़म نظم स्त्री० [अ नज़्म] कविता

नज़र نظر स्त्री०[अ.]नजर,दृष्टि(२) نذر भेट; नजराणु. -आना=देखावु -पर

चढ़ना = नजरमा आववु, पसद के ठीक लागवु. –पड़ना = नजरे पडवु

नज़र-अंदाज نظر انداز वि० [फा.] ध्यान के नजरमा नहि आणेलु, उपेक्षित

नज़रबंद نظربند वि० नजरकेदमा राखेलु (२) पुं० नजरबधीना मेल

नज़रबंदी نظربندی स्त्री० नजरकेद (२) नजरबधी

नज़र-बाग नظر باغ पु० [अ.] मोटा मकान के महेलनी आसपास ने सामे रखातो बाग

नज़र-हाया نظرہایا वि० नजर लगाडनार

नज़राना نذرانہ अ० क्रि० नजर लागवी (२) स० क्रि० नजर लगाडवी (३) [अ.] नजराणु, भेट

नज़ला نزلہ पु० [अ.] नजलो–एक रोग

नज़ाकत نزاکت स्त्री० [फा.] नाजुकता

नजात نجات स्त्री० [अ.] मुक्ति, छुटकारो

नज़ामत نظامت स्त्री० [अ.] जुओ 'निज़ामत'

नज़ारत نظارت स्त्री० [अ.] नाजरपणु

नज़ारा نظارہ पु० [अ.] दृश्य (२) नजर

नजासत نجاست स्त्री० [अ.] मेल, गदकी (२) अपवित्रता [अपवित्र

नजिस نجس वि० [अ.] मेलु (२) अशुद्ध,

नज़ीर نظیر स्त्री० [अ.] उदाहरण, दृष्टांत

नजूम نجوم पु० [अ.] 'नुजूम', जोश, ज्योतिष विद्या (२) 'नज्म'नु ब० व०

नजूमी نجومی पु० जोषी; 'नुजूमी'

नज़ूल نزول पु० [अ.] सरकारी जमीन (२) 'नज़ला' रोग

नज्जार نجار पु० [अ.] सुतार

नज्म نجم स्त्री० [अ.] तारो [जुओ 'नजम'

नज्म نظم स्त्री० [अ.] प्रबंध, बदोबस्त (२)

नटखट نٹکھٹ वि० चचळ; उधमातियु (२) नटखट; धूर्त, पाकु

नतर(–रु) نتر(–رو), ननु نت अ० नाहितर, नहि तो [दीकरी

ननिनी ننینی स्त्री० 'नातिन'; दीकरीनी

नतीजा نتیجہ पु० [अ.] नतीजा; फळ

नत्थी نتھی स्त्री० पिन के दोराथी जोडेला कागळ (२) एक साथे नाथेलु के जोडेलु ते

नथना نتھنا पु० नसकोरु, नाकनो आगलो भाग (२) अ० क्रि० नथावु (३) एक साथे जोडावु के नथावु [पश्चात्ताप

नदामत ندامت स्त्री० [अ.] शरम (२)

नदारद ندارد वि० [फा.] गेब; अलोप

नदीदा ندیدہ वि० [फा. नादीद] नहि देखेलु (२) लोभी

नधना ندھنا अ० क्रि० जोडावु (बळद, घाडानु) [(पुं० ननदोई)

ननँद ننند, ननद نند स्त्री० नणद

ननसार ننسار स्त्री० ननिहाल ننہال पु० नानानु घर

नन्हा ننھا वि० नानु –सा = नानुशीक

नन्हाई ننھائی स्त्री० (१) नानपण (२) नानम

नफ़ख़ نفخ पु० [अ.] आफरो

नफ़र نفر पु० [अ.] एक जण, व्यक्ति (२) नोकर

नफ़रत نفرت स्त्री० [अ.] घृणा –आमेज़ वि० [अ + फा] घृणाजनक

नफ़री نفری स्त्री० [फा] एक दिवसनी मजूरी (२) शाप, बददुवा

नफ़ा نفع पु० नफो, फायदो –उठाना, –करना = नफो मेळववो के थवो

नफ़ाक़ نفاق पु० जुओ 'निफ़ाक़'
नफ़ासत نفاست स्त्री० [अ.] उत्तमता
नफ़ी نفی स्त्री० [अ.] अभाव; न होवुं ते (२) दूर करवु ते (३) नकार; इन्कार
नफ़ीर نفیر वि० [अ.] नफ़रत–घृणा करनार (२) स्त्री० फरियाद; पोकार
नफ़ीरी نفیری स्त्री० [अ] एक वाद्य; नफेरी [सुंदर (३) स्वच्छ
नफीस نفیس वि० [अ] उमदा (२)
नफ़्स نفس पुं०[अ]प्राण; आत्मा (२) सत्त्व; तत्त्व (३) कामवासना (४) नफस, दम [पोतपोतानी चिंता, 'आपाधापी'
नफ़्सानफ़सी نفسانفسی स्त्री० स्वार्थ,
नफ़्सी نفسی वि० पोतानुं, वैयक्तिक
नबात نبات स्त्री० [अ] शाकभाजी
नबातात نباتات स्त्री० [अ. 'नबात'नुं ब०व० लीलोतरी, शाकभाजी
नबी نبی पु० [अ] ईश्वरनो दूत; पेगंबर
नबेडना نبیڑنا स०क्रि० निवेडो आणवो
नबेड़ा(-रा) نبیڑا(-را) पुं० निवेडो, फेसलो
नब्ज़ نبض स्त्री० [अ.] नब्ज, नाडी —**छूटना, –न रहना**=नाडी बंध थवी, मरी जवु [जोनार, वैद, हकीम
नब्बाज़ نباض पुं० [अ.] नाडी
नम نم वि० (नाम, –मी) भीनुं
नमक نمک पु० [फा.] निमक; लूण —**अदा करना**=उपकारनो बदलो चूकववो —**मिर्च मिलाना या लगाना**= मीठुमरचुं भभराववु. —**फूटकर निकलना**=निमकहरामीनी शिक्षा मळवी
नमकख़्वार نمکخوار वि० [फा.] लूण खानार
नमकसार نمکسار पुं० [फा] ज्यां मीठुं बने के नीकळे ते जगा
नमकीन نمکین वि० [फा] मीठा-वाळुं के खारुं (२) सुंदर (३) पु० मीठावाळी वानी
नमदा نمدہ पु० [फा] नमदो, दबावीने करेलुं जाडुं गरम कपडुं
नमाज़ نماز पु० [फा.] नमाज (ग प्र. अदा करना, –गुज़ारना. –पढ़ना) —**क़ज़ा होना**=वखत परनी नमाज न पडवी [पढनार (२) मुसल्लो
नमाज़ी نمازی पु० [फा.] नमाज
नमाज़े जनाज़ा, –मैयत نماز جنازہ،میت स्त्री० [फा] मरण वखते शब आगळ पढाती नमाज
नमिश(–स) نمش(-س) स्त्री० [फा नमिश्क] दूधमाथी तैयार कराती एक वानी
नमी نمی स्त्री० [फा] भीनाश
नमूद نمود स्त्री० [फा] प्रगट थवुं ते (२) निशान, चिह्न
नमूदार نمودار वि० [फा] प्रगट, जाहेर (२) उदय थयेलु
नयनू نینو पुं० नवनीत, माखण
नया نیا वि० नवुं; नवीन
नयाबत نیابت स्त्री०[अ] नायबपणु, मददनीश के मुनीम होवुं ते.
नयाम نیام पुं० [फा] तलवारनुं म्यान
नरकट نرکٹ पु० सरकट, के वरु
नरगिस نرگس स्त्री० [फा] एक फूलझाड, गुलछडी ? [महोरु
नरद نرد स्त्री० [फा नर्द] सोगटुं के
नरदा نردا पुं० मेला पाणीनी मोरी
नरमा نرما पु० नरमो कपास, देवकपास

नरमाना نرمانا स० क्रि० नरम करवु (२) शांत के धीमु करवु (३)अ० क्रि० नरम के शांत या धीमु थवुं
नरमी نرمی स्त्री० जुओ 'नर्मी'
नरिया نریا पु० नळियुं
नरी نری स्त्री० वणाटना कांठलानी कोकडी (२) [फा.] बकरीनु नरम चामडु
नर्द نرد स्त्री०[फा.]जुओ 'नरद' [नर्म
नर्म نرم वि० [फा.] 'नरम' (२) [स.]
नर्मी نرمی स्त्री०[फा.] नरमाश
नला نلا पु० पडुमांनी पेशाबनी नळी (२) हाथ के पगनु लांबु हाडकु (नळो)
नलुआ نلوا पु० नानो नळ
नवंबर نومبر पु० नवेम्बर मास
नवसप्त نوسپت पु० [स.](९+७) सोळ शणगार [दयाळु (समासमां)
नवाज़ نواز वि० [फा.] कृपा करनार,
नवाज़िश نوازش स्त्री०[फा.]नवाजिश; कृपा, बक्षिस [नम्र करवुं
नवाना نوانا स० क्रि० नमाववुं (२)
नवाला نوالہ पु० [अ.]नवालो,कोळियो
नवासा نواسہ पुं० [फा.] (स्त्री०-सी) दौहित्र
नवासी نواسی वि० ८९, नव्यासी
नवाह نواہ पु० [स.] नव दिननी के कोई सप्ताह (२) نواح [अ.] आसपासनो प्रदेश [लेख (२) दस्तावेज
नविश्त نوشت स्त्री० [फा.] कागळ,
नविश्ता نوشتہ वि० [फा.] लिखित (२) पु० विधि, भाग्य
नवीस نویس पुं०[फा.] लखनार,लेखक
नवेला نویلا वि० स्त्री०—ली) नौजवान (२) नवुं

नशा نشا पुं० [अ. नश्शः] नशो के तेनी चीज —किरकिरा हो जाना=नशानी मजा वच्चे बगडवी (आँखोंमें) नशा छाना=नशो चडवो. [सामग्री
नशापानी نشہ پانی पु० नशा ने तेनी
नशीन نشین वि० [फा.] बेसनार (समासमा उदा. तख्तनशीन) [चडेलुं
नशीला نشیلا वि० मादक (२) केफ
नशेब نشیب पु० [फा. निशेब] नीचाण (२) नीची जगा के जमीन [चडती
नशोनुमा نشو و نما पु०[अ.] 'नश्व';
नश्तर نشتر पु० [फा.] नस्तर
नश्व نشو पु०[अ.] उन्नति,चडती, वृद्धि
नसना نسنا अ० क्रि० नासवु (२) नाश पामवु
नसब نسب पुं० [अ.] कुळ,खानदान (पितृपक्षनु) (२) वंशावळी
नसर نثر स्त्री० जुओ 'नस्र'
नसल نسل स्त्री० जुओ 'नस्ल'
नसवार نسوار स्त्री० छींकणी
नसाना نسانا, नसावना نساونا अ०क्रि० नाश पामवु
नसीनी نسینی स्त्री०'निसेनी',निसरणी
नसीबवर نصیبور वि० [अ.] नसीबदार [मजेदार हवा
नसीम نسیم स्त्री० [अ.] ठंडी धीमी
नसीहत نصیحت स्त्री० [अ.] नसियत, शिखामण, सारी सलाह
नसेनी نسینی स्त्री० जुओ 'नसीनी'
नस्क़ نسق पुं० [अ.] दस्तूर; धारो (२) व्यवस्था
नस्ख़ نسخ पु० [अ.] नकल (२) अरबी लिपिनो एक मरोड

नस्ता نستا स्त्री० [स.] पशुना नाकनो वेध जेनाथी ते नथाय छे
नस्तालीक نستعلیق पु० [अ] उर्दू फारसी लिपिनो (हाथे लखातो) एक सुदर मरोड
नस्ति(-स्तो)त نستت(-ستو)ت पु० [स] नाथवाळु—नाथेलु पशु
नस्ब نصب पु० [अ] रोपवुं; खडुं करवुं (झडो, तवु इ०)
नस्य نسیے पु० [स.] छींकणी ['नस्तित'
नस्योत نسیوت पु० [सं] जुओ
नस्र نثر स्त्री० [अ] गद्य लखाण
नस्ल نسل स्त्री० [अ] नसल, वंश (२) सतति
नस्सार نثار पु०[अ.] 'नस्र'—गद्य लेखक
नहछू نہچھو पु० विवाहनो एक विधि
नहर نہر स्त्री० [फा] नहेर [नराणी
नहरनी نہرنی स्त्री० [स नखहरणी]
नहरी نہری वि०[फा]नहेरनी (जमीन)
नहरुआ نہروا पु० नारु के वाळानो रोग
नहलाना نہلانا स०क्रि० नवडाववु
नहस نحس वि०[अ] अशुभ; अपशुक-नियाळ (२) पुं० अपशुकन
नहान نہان पु० स्नान के तेनु पर्व
नहाना نہانا अ०क्रि० नाहवु
नहार نہار पु० [अ.] दिवस (२) वि० नयणा कोठावाळु. —तोड़ना=नास्तो करवो
नहारी نہاری स्त्री० [फा] नास्तो
नहीफ نحیف वि० [अ.] सूकलकडी, दूबळुं-पातळु
नहूसत نحوست स्त्री० [अ.] उदासीनता (२) अशुभता

नाँऊँ ناتوں पु० नाम
नाँघना نانگھنا स०क्रि० लंघवु,ओळगवुं
नाँठना نانٹھنا अ०क्रि० नाश पामवु
नाँद ناند स्त्री० माटीनुं मोटु कूंडुं जेमां पशुने निराय छे
नाँवँ ناتوں पु० नाम
नाइत्तिफ़ाक़ी نااتفاقی स्त्री० [फा.] विरोध; मतभेद
नाइन نائن स्त्री० नाईनी स्त्री;-वाळंदण
नाईं نائیں स्त्री०समानता(२)अ०बरोबर
नाई,-ऊ نائی،ئو पुं० नाई, हजाम
नाकद ناکند वि० नहि पलोटेलो (वेल, घोडो इ०)
नाक ناک स्त्री० नाक (२)वि० [फा.] पूर्ण अर्थमा समासने अंते उदा० दर्द-नाक (३) [सं] पु० नाक; स्वर्ग. —का बाल=नजीकनो मित्र के सलाहकार. नाकों चने चबवाना=खूब पजववु —रगडना=खूब दीन वनी आजीजी करवी नाकों आना=खूब हेरान थवु. —सिनकना=नाक नसीकवुं —सिकोडना=नाक मरडवु
नाकदर ناقدر, **नाकद्र** ناقدر वि० [फा.] कदर वगरनु; अगुणज्ञ (नाम, —री,—द्री स्त्री०)
नाका ناکا पु० नाकु, —छेकना, —बाँधना=नाकुं रोकवु
नाकारा ناکاره वि० [फा] नकामुं (२) अयोग्य [खराब
नाक़िस ناقص वि० [अ] अधूरु (२)
नाक़ूस ناقوس पुं० [अ] शख
ना-ख़लफ़ ناخلف वि० [फा.] खराब; नालायक (पुत्र-कपूत)

नाखुदा ناخدا पु० नाखुदो; नाविक
नाखु(-ख़ू)न ناخن(-خون) पु०[फा] ना.ख़ुन नख (२) खरी
नाखुना ناخنہ पु०[फा]आखनो एक रोग (धोळा डोळामा लाल थाय छे)
नाग खेलना ناگ کھیلنا = जीवना जोखमवाळु काम करवुं
नागफनी ناگ پھنی स्त्री० फाफडा घाटनो थूवर [घास
नागरमोथा ناگرموتھا पु० नागरमोथ
ना-गवार(-रा) ناگوار(-را) वि०[फा.] असह्य (२) अप्रिय (३) पचवामां भारे
नागहाँ ناگہاں अ० [फा.] अचानक
नागहानी ناگہانی वि०[फा]आकस्मिक (२) स्त्री० अचानक होवु ते
नाग़ा ناغہ पुं० [अ] वच्चे गेरहाजरी, नियमित कार्यमां भग, खाली गाळो
नागा ناگا पु० नागो वावो
नागाह ناگاہ अ० [फा.] अचानक
नागिन ناگن स्त्री० नागण (२) पीठ पर वाळनी नागण
नाचाक़ी ناچاقی स्त्री० [फा नाचाक वि०] बीमारी (२) अणवनाव
नाचार ناچار वि०[फा] (नाम, -री) लाचार; विवश
नाचीज ناچیز वि० [फा.] तुच्छ, हीन
नाज ناج पु० अनाज (२) खावानु
नाज़ ناز पु० [फा.] नखरा, हावभाव (२) नाज, लाड (२) गर्व
नाज़नीं(-नीन) نازنیں(-نین) स्त्री० [फा] नाजनीन, सुदर स्त्री
नाज़रीन ناظرین पु० जुओ 'नाज़िरीन'
नाज़ाँ نازاں वि० [फा]'नाज़'-गर्ववाळु
ना-जायज़ ناجائز वि० [अ+फा.] अनुचित
नाज़िम ناظم वि०[अ.]प्रबन्ध करनार (२) पुं० राजव्यवस्थापक (मुसलमान काळमा) [(२) निरीक्षक (३) भडवो
नाज़िर ناظر पुं० [अ] कोर्टनो नाजर
नाज़िरीन ناظرین पु० [अ 'नाज़िर'नु व० व०] प्रेक्षकगण (२) भणनार
नाज़िल نازل वि० [फा] नीचे ऊतरनारु-अवतरनारु
नाज़ुक نازک वि० [फा] नाजुक (२) पातळुं, वारीक (३) सूक्ष्म (४) झट कथळे के तूटे एवु (५) जोखमवाळु, -दिमाग़, -मिज़ाज वि० जरामां चिडाई जाय एवु
ना-ज़ेब(-बा) نازیب(-با) वि० [फा] वेडोळ (२) अयोग्य
नाटना ناٹنا अ०क्रि० प्रतिज्ञाभग थवु; फरी जवु (२) स० क्रि० ना पाडवी, कबूल ना करवुं
नाटा ناٹا वि० नीचु; गट्टु
नाठना ناٹھنا अ० क्रि० नासवु (२) जुओ 'नाँठना' (३) स० क्रि० नाश करवा
नाठा ناٹھا पु० वारस वगरनो माणस
नाड़ ناڑ स्त्री० गरदन, नाड
नातमाम ناتمام वि० [अ +फा.] अधूरु, अपूर्ण [अशक्त; नातवान
नातवाँ ناتواں वि० [फा] कमजोर;
नातर (-रि,-रु) ناتر(-ر،-رو) अ०(प.) नहींतर, नहीं तो; 'नतर' [अनघड
नातराश ناتراش वि० [फा] असभ्य,
नाता ناتا पु० नातो, सबंध के सगाई
नाताक़त ناطاقت वि० नातवान; ताकत वगरनु

नातिक़ा ناطِقہ पुं० [अ.] वाचा
नाती ناتی पु० (स्त्री० नतिनी, नातिन) पुत्रनो के पुत्रीनो पुत्र
नाते ناتے अ० संबंधथी (२) माटे; वास्ते
नातेदार ناتےدار वि० सगु; संबंधी
नादाँ,-दान ناداں،نادان वि० [फा.] नादान; अणसमजु
नादार نادار वि० [फा] गरीब; अकिंचन
नादिम نادِم वि० [अ] शरमिंदु, लज्जित
नादिया نادِیا पु० नंदी, पोठियो
नादिर نادِر वि० [फा] अद्भुत, अद्वितीय; उत्तम
नादिहंद نادِہند वि० [फा.] (नाम, –दी स्त्री०) लेणु न देनार–न चूकवनार
नाधना نادھنا स०क्रि० (बेल, घोडो) जोडवु (२) शरू करवु
नान نان स्त्री० [फा] नान, रोटी
नानकीन نانکِین पु० एक जातनुं सुतराउ कापड [नानखटाई
नान-ख़ताई نان خطائی स्त्री० [फा.]
नानबाई نان بائی पु० [फा. नानबा] नान बनावी वेचनार
नाना نانا पुं० नानो; मातामह (२) [अ] نعناع फुदीनो (३) अ० [स] नाना प्रकारनु (४) अनेक
नानिहाल نانِہال पु० नाना, नानीनुं घर के स्थान [के तेनुं परिमाण
नाप ناپ पुं० माप (२) मापवुं ते
नाप-जोख ناپ جوکھ, **नाप-तौल** ناپ تول स्त्री० मापवु के जोखवुं ते के तेनु परिमाण
नापना ناپنا स०क्रि० मापवुं
नाफ ناف स्त्री० [फा] नाभि

नाफ़रमाँ نافرماں पु० [फा.] नाफरमान; आज्ञा न माननार [मूरख
नाफहम نافہم वि० [फा] नासमज;
नाफ़ा نافہ पु० [फा.] कस्तूरी मृगनी नाभिनी-कस्तूरीनी थेली (२) نافع वि० [अ] नफाकारक, लाभदायी
नाबदान نابدان पुं० मोरी, गटर
नाबालिग نابالغ वि० [अ.+फा] सगीर
ना-बीना نابینا वि० [फा] अंध
नाम-आवर نام آوَر वि० [फा.] नामवर, प्रसिद्ध
नामए-ऐमाल نامۂ اعمال पुं० [फा.+अ] 'ऐमालनामा', कारकिर्दी
नाम-ज़द نامزد वि० [फा] प्रसिद्ध (२) नाम जेनुं दाखल करायु होय एवुं
नामधराई نام دھرائی स्त्री० बदनामी
नामलेवा نام لیوا पु० वारस, मरण पछी नाम लेनार [(नाम, –री)
नामवर نامور वि० [फा] प्रसिद्ध, नामी
नामहदूद نامحدود वि० [फा.] बेहद
नामा نامہ पुं० [फा] पत्र (२) ग्रंथ
ना-माक़ूल نامعقول वि० [फा +अ] अयोग्य [खबरपत्री
नामा-निगार نامہ نِگار वि० [फा]
नामी نامی वि० [फा.] नामीचुं, प्रसिद्ध
नामी-गिरामी نامی گِرامی वि० [फा] घणुं प्रसिद्ध नामांकित [असंभव
नामुमकिन ناممکن वि० [फा.]
नामूस ناموس स्त्री० [फा.] इज्जत (२) शील, स्त्रीनुं शियळ (३) लज्जा
नामूसी ناموسی स्त्री० नामोशी; बेआबरू [गेरवाजबी
नामौज़ूँ ناموزوں वि० [फा.] अयोग्य,

नायन نائن स्त्री० नाई स्त्री, वाळंदण; 'नाइन'
नायब نائب पु० [अ.] मददनीश; सहायक (नाम, -बत, -बी स्त्री)
नायाब نایاب वि० [फा.] अप्राप्य; दुर्लभ (२) श्रेष्ठ
नारंजी نارنجی वि० [फा.]नारगी रगनुं
नार نار स्त्री० गरदन (२) वणकरनो कांठलो (३) पु० नाळु (४) नाडु (५) [अ.]अग्नि [घोष, पोकार (३) विजयघोष
नारा نارا पुं० नाडु (२) نعره [अ.]
नाराज़ ناراض वि० [फा.] गुस्से थयेलु (२) नाखुश [तेनो हुक्को
नारियली ناریلی स्त्री० काछली के
नारी ناری वि० [अ.] 'नार' – अग्नि संबंधी (२) स्त्री० [सं.] नारी; स्त्री०
नारू نارو पु० 'नहरुआ'; नारु
नाल نال स्त्री० [स.] नाळ (२) نعل पु० [अ] घोडानी, वाळकनी नाळ
नालकी نالکی स्त्री० पालखी
नालबंद نعل بند पुं० [अ.+फा.] जोडा के घोडाने नाळ जडनार
नालाँ نالاں वि० [फा] रोनार; रोईने फरियाद करतुं (२) हेरान, 'तग'
नाला نالا पुं० पाणीनु नाळु (نال) पु० [फा नाल]रोककळ (२) शोर, बुमराण
नालिश نالش स्त्री० [फा.] फरियाद
नाली نالی स्त्री० नीक (२) मोरी
नाश نعش स्त्री० [अ. नअश] लाश; शव (२) ठाठडी(३) ناش पुं० [स]नाश
नाशपाती ناشپاتی स्त्री० [तु.]नासपाती
नाशाद ناشاد वि० [फा] दुःखी, नाराज (२) कमनसीब

नाश्ता ناشتہ पु० [फा.] नास्तो
नास ناس स्त्री० सूंघीने लेवानी दवा (२) छींकणी [[फा] अनुचित
ना-सज़ा(०वार) ناسزا(०وار) वि०
नासदान ناسدان पु० छींकणीनी डबी
नासमझ ناسمجھ वि० (नाम, -झी) अणसमजु, मूर्ख
नासाज़ ناساز वि० [फा.] विरोधी; प्रतिकूळ (२) बीमार (नाम, -ज़ी)
नास(-से)ह ناصح वि० [अ. नासिह] नसियत देनार, सलाहकार; उपदेशक
ना-सिपास ناسپاس वि० [फा.] कृतघ्न, निमकहराम
नासूर ناسور पु० [अ] सडानु छिद्र; जेमांथी ऊडेथी पह नीकळ्या करे,-एवो रोग
नासेह ناصح वि० [अ.] जुओ 'नासह'
नाहंजार ناہنجار वि०[फा.] बदचालनु (२) दुष्ट (३) नीच
नाह ناہ पुं० (प) नाथ [ऊंचुनीचुं
नाहमवार ناہموار वि०[फा]असमान;
नाहर ناہر पुं० वाघ (२) सिंह
नाहरू ناہرو पुं०जुओ 'नारू' ['उनींदा'
निंदासा نندا سا वि० ऊघ भरायेलु;
निंबू نبو पु० 'नीबू'; लींबु
निअमत نعمت [अ०] स्त्री० जुओ निआमत
निअर نیر अ० [स निकट, प्रा निअड] (प) पासे (२) वि० समान [आववुं
निअराना نیرانا अ०क्रि० (प) नजीक
निआमत نعمت स्त्री०[अ] दुर्लभ के कीमती वस्तु (२) स्वादिष्ट भोजन (३) धन दोलत

निकम्मा نِکمّا, **निकर्मा** نِکرما वि० नकामु (२) आळसु

निकलना نِکلنا अ० क्रि० नीकळवुं

निकलवाना نِکلوانا स० क्रि० 'निकालना'नु प्रेरक [सुंदरता (३) जुओ 'निराई'

निकाई نِکائی स्त्री० भलाई (२)

निकाना نِکانا स० क्रि० जुओ 'निराना'

निक़ाब نِقاب स्त्री० जुओ 'नक़ाब'

निकालना نِکالنا स० क्रि० (बहार) काढवु (२) निकाल करवो

निकाला نِکالا पुं० निकाल, बहार काढवु ते

निकास نِکاس पु० [सं] निकाल (२) मूळ, ऊगम (३) नीकळवानु द्वार

निकासी نِکاسی स्त्री० रवानगी, जवुं ते (२) परदेशनी निकास (३) आय; लाभ; नफो (४) खपत; उपाड

निकाह نِکاح पुं० [अ] निका; लग्न. —करना, पढ़ाना, बाँधना=लग्न करवुं

निखंड نِکھنڈ वि० मध्य; बरोबर वच्चेनुं

निखट्टू نِکھٹّو वि० ठेकाणा वगरनुं, रखडेल (२) नकामुं, आळसु [नीखरावुं

निखरना نِکھرنا अ०क्रि० साफ थवु;

निखरी نِکھری स्त्री० चोखडियात—घीनी रसोई [(२) सजावट

निखार نِکھار पु० स्वच्छता; सफाई

निखारना نِکھارنا स०क्रि० निखारवु; धोवु; साफ के पवित्र करवु

निख़ालिस نِخالِص वि०निखालस, शुद्ध

निखोट نِکھوٹ वि० खोटाई के दोष वगरनु [इ०मां दोरा नाखवा

निगंदना نِگندنا स०क्रि० गोदडा

निगंदा نِگندہ पु० [फा.] वखियो (२) दोरा नाखवा ते

निगराँ نِگراں वि० [फा.] निरीक्षक (२) राह जोनार

निगरानी نِگرانی स्त्री० [फा.] देखरेख; निरीक्षण [गटाप करी जवुं

निगलना نِگلنا स०क्रि० गळवु (२)

निगह نِگہ स्त्री० जुओ 'निगाह'

निगहबान نِگہبان पुं० [फा.]देखरेख राखनार, रक्षक [भरतकाम

निगार نِگار पुं० [फा.] चित्र (२)

निगाली نِگالی स्त्री० हूकानी नेह

निगाह نِگاہ स्त्री० [फा.] नजर; दृष्टि (२) महेरबानी; कृपादृष्टि (३) ध्यान; देखरेख

निगुरा نِگُرا वि० नगरुं, गुरुमंत्र वगरनु

निगोड़ा نِگوڑا वि० नघरोळ(२)दुष्ट

निघरघट نِگھرگھٹ वि० नहि घरनुं के नहि घाटनु (२) निर्लज्ज —देना =निर्लज्ज थई खोटी सफाई करवी

निघरा نِگھرا वि० जुओ 'निगोड़ा'

निचला نِچلا वि० नीचलुं (२) निश्चल

निचाई نِچائی स्त्री० नीचाण(२)नीचता

निचान نِچان स्त्री० नीचाण(२) ढाळ

निचित نِچِنت वि० निश्चित

निचुड़ना نِچُڑنا अ०क्रि० निचोवावु

निचोड़ना نِچوڑنا, **निचोना** نِچونا स०क्रि० निचोववुं

निछक्का نِچھکّا पुं० एकांत

निछावर نِچھاور स्त्री० माथे उतारीने दान कराती वस्तु (२) न्योछावर करेलु—बलिदान (कोई उपर) —होना = (कोईने माटे) बलिदान थवु — मरवु

निछोह(-ही) نِچھوہ(ی) वि० प्रेमरहित (२) निर्दय

निज(-जी,०का) (نج(-جی،-کا) वि० निज, पोतानुं. निज करके=अवश्य, जरूर
निज़ाम نظام पु० [अ] बंदोबस्त (२) निझाम
निज़्द نزد अ० [फा] पासे (२) सामे
निठल्ला(-ल्लू) (نٹھلا(-لو) वि० ठालु, कामधंधा वगरनुं [ठालापणुं
निठाला نٹھالا पुं० बेकारी; नवराश,
निडर نڈر वि० नीडर (२) साहसिक
निढाल نڈھال वि० ढीलु, अशक्त (२) उत्साहरहित, मंद
निथरना نتھرنا अ०क्रि० नीतरवु
निथार نتھار पु० नितार, नीतरेलु साफ प्रवाही के नीतरीने नीचे बेसे ते
निथारना نتھارنا अ०क्रि०नितारवु [करवो
निदरना ندرنا स०क्रि० (प.) निरादर
निधड़क ندھڑک अ० बेधडक
निधन ندھن पु० [स] अंत; मरण
निधन(-नी) (ندھن(-نی) वि० निर्धन
निनानवे ننانوے वि० नव्वाणुं; ९९. —के फेर में आना या पड़ना=धननी धूनमां पडवु [निरालुं, जुदु, अलग
निनार(-रा) (نِنار(-را) वि० (प.)
निपजना نپجنا अ० क्रि० नीपजवुं; उत्पन्न थवु [लाभ
निपजी نپجی स्त्री० (प) नीपज (२)
निपट نپٹ अ० नीपट; केवळ; बिलकुल (२) खूब
निपटना نپٹنا अ०क्रि० जुओ 'निबटना'
निपटारा نپٹارا पु० जुओ 'निबटाव'
निपूत(-ता) (نپوت(-تا) वि० अपुत्र
निफ़ाक़ نفاق पु० [अ] विरोध (२) वेर (३) अणबनाव
निबकौरी نبکوری स्त्री० लींबोळी
निबटना نبٹنا अ०क्रि० छूटवु (२) पूरु थवु (३) निवेडो आववो (४) परवारवुं (जेमके शौचादि) [के निवेडो आणवो
निबटाना نبٹانا स० क्रि० पूरु करवुं
निबटाव نبٹاؤ, **निबटेरा,** نبٹیرا पुं० समाप्ति (२) निवेडो; फेंसलो
निबहना نبہنا अ०क्रि० पार पामवु (२) नभवु
निबाह نباہ पु० निभाव, गुजारो
निबाहना نباہنا स०क्रि० 'निभाना'; नभाववु, चलाववु
निबेड़(-र)ना (نبیڑ(-ر)نا स०क्रि० छोडाववु (२) निवेडो आणवो
निबेड़ा(-रा) (نبیڑا(-را) पु० निवेडो; फेंसलो (२) अन्त, पार (३) मुक्ति
निबौरी(-ली) (نبوری(-لی) स्त्री० लींबोळी
निभना نبھنا अ०क्रि० नभवु
निभाना نبھانا स०क्रि० नभाववु
निमकौड़ी نمکوڑی स्त्री० जुओ 'निबकौरी' [नरम; भोळु
निमाना نمانا वि० नीचुं, ढळतु (२)
नियर نیر, **नियराना** نیرانا जुओ 'निअर' 'निअराना'
नियाज़ نیاز स्त्री० [फा] इच्छा (२) आजीजी (३) कृपा (४) भेट. —हासिल करना=मोटानी सेवामां हाजर थवु
नियाज़-नामा نیازنامہ पु० [फा.] कृपापत्र (कागळमां वपराय छे)
नियामत نیامت स्त्री०जुओ 'निआमत'
नियार نیار पुं० सोनीनी दुकाननो पूंजो, कचरो

नियारा نیارا वि० न्यारु; अलग
नियारिया نیاریا पु० धूळधोयो
निरंध نرندھ वि० भारे अंध (२) महामूर्ख
निरख نرخ पु० जुओ 'निर्ख़'
निरजोस نرجوس पु० [सं. निर्यास] निचोड (२) निर्णय [केवळ, नर्यु
निरा نرا वि० (स्त्री० –री) शुद्ध,
निराई نرائی स्त्री० नींदामण
निराना نرانا स०क्रि० नींदवु,'निकाना'
निराला نرالا पु० एकात जगा (२) वि०एकात (३) निराळु(४)अजोड,उत्तम
निर्ख़ نرخ पु० [फा.] भाव, दर
निर्ख़बन्दी نرخ بندی स्त्री० [फा.] भाव नक्की करवो ते
निर्भीक نربھیک वि० [स] नीडर
निर्मोक نرموک पु० [स] सापनी कांचळी (२) चामडी [थतो माल
निर्यात نریات पुं० [स] निकास
निर्यातन نریاتن पु० [स] बदलो; प्रतिकार [झरतो के कढातो रस (२) गुदर
निर्यास نریاس पु०[स.] वनस्पतिमाथी
निर्वाचक نرواچک पुं० [स] चूटनार, मताधिकारी
निर्वाचन نرواچن पु० [स] चूटणी
निर्वाचित نرواچت वि० [स] चूंटायेल; चूटणीमा आवेल
निर्वाह نرواہ पु० [स.] निर्वाह, गुजारो (२) टकवु–नभवुं ते; निभाव(३) पालन (४) समाप्ति
निवाज़ نواز वि० जुओ 'नवाज़'
निवाज़ना نوازنا स०क्रि० निवाजवुं; कृपा करवी
निवाज़िश نوازش स्त्री० कृपा, दया
निवाड(–र) نواڑ(-ر) स्त्री० खाटलानी पाटी (२) कूवानु चक्कर; 'जमवट'
निवाला نوالہ पु० जुओ 'नवाला'
निशस्त نشست स्त्री० [फा.] बेठक
निशाख़ातिर نشاخاطر स्त्री० संतोष; निरात
निशानची نشانچی पुं०[फा.] निशान –झडो लई चालनार; झडाधारी
निशान-देही نشاندہی स्त्री० [फा.] निशानी आपवी–ओळखाववुं ते
निशाना نشانہ पु० [फा.] ताकवानु निशान, एधाण
निशास्ता نشاستہ पु० [फा] घउ पलाळी तेने वाटीने कराती एक वानी
निशीथ نشیتھ पुं० [स] रात
निषंग نشنگ पुं० [स] तीरनो भाथो (२) तलवार
•निसबत نسبت स्त्री० [अ] निस्बत; सबंध(२)विवाहनी वात, सगाई(३)तुलना
निसबती نسبتی वि० संबधी
निसबती भाई نسبتی بھائی पु० बनेवी के साळो [ब० व०] स्त्रीओ
निसवाँ نسواں स्त्री० [अ. 'निसा'नु
निसार نثار पुं० [अ] जुओ 'निछावर' (२) न्योछावर (३) वि० نسار नि.सार
निसास نساس पुं० (प) निसासो (वि० –सी) [निसरणी
निसे(–सै)नी نسے(-سیٰ)نی स्त्री०
निसोत نسوت वि० (प) शुद्ध
निस्फ़ نصف वि० [अ] अरधुं
निहंग نہنگ वि० नि सग, एकाकी (२) एकल; नमारमूंडु (३) पु० [फा]

मगर; ग्राह. —लाडला वि० मावापना लाडथी वगडेलुं (छोकरु)
निहत्था نہتّھا वि० शस्त्रहीन(२)गरीब
निहाँ نہاں वि० [फा.] छूपुं, गुप्त
निहाई نہائی स्त्री०; निहाउ पु० एरण
निहायत نہایت वि० [अ.]खूब, बेहद
निहारना نہارنا स०क्रि० (प) निहाळवुं
निहाल نہال वि० [फा] न्याल; कृतकृत्य [(२) 'निहाई'
निहाली نہالی स्त्री० [फा.] गादी
निहोरना نہورنا स०क्रि० (प)वीनववु (२) मनाववुं (३) कृतज्ञ थवु
निहोरा نہورا पु० (प) उपकार (२) विनति (३) आशरो; भरोसो
नींद نیند स्त्री० निद्रा; ऊंघ —उचटना, —खुलना, —टूटना= ऊंघ ऊडी जवी, जागवुं. —पड़ना= ऊंघ आववी —लेना=सूवु,ऊंघवु [निंदवुं
नींदना نیندنا स०क्रि० नींदवु (२)
नीक(-का) (نیک(-کا, नीको نیکو [फा] वि० भलुं, अच्छु (२) सुंदर
नीके نیکے अ० ठीक रीते; बरोबर
नीकोई نیکوئی स्त्री० [फा] भलाई (२) सुंदरता
नीचा نیچا वि० (स्त्री० —ची) नीचु —खाना=नीचु जोवु—नीचु पडवुं, हारवु; शरमावु —दिखाना=नीचु नमाववुं, हराववु; मानभंग करवु; नीचु जोवडाववुं. —देखना=जुओ 'नीचा खाना'
नीचा ऊंचा نیچا اونچا वि० ऊचुं-नीचुं (२) सारुंनरसुं (३) सुखदु:ख (४) लीलीसूकी
नीज़ نیز अ० [फा] उपरांतमां,पण,वळी
नीबू نیبو पु० लींबु [कंजूस
नीबू-निचोड़ نیبو نچوڑ वि० भारे
नीम نیم पु० लीमडो (२) वि० [फा.] अडधु [मृतप्राय
नीम-जाँ نیم‌جاں वि०[फा] अधमूउं;
नीम-रोज़ نیم روز पु० [फा.] बपोर
नीमास्तीन نیم آستین स्त्री० नीचे पहेरवानुं अर्धी बांयनु एक कुरतुं के बंडी
नीयत نیت स्त्री० [अ] नैयत, भावना, दानत [तुल्य] मोरथूथुं
नीला-थोथा نیلا تھوتھا पु० [सं. नील-
नीलाम نیلام पु० लिलाम [कमळ
नीलोफ़र نیلوفر पु० [फा.] नीलोत्पल;
नीवँ نیوں, नीव نیو स्त्री० पायो. —जमाना, डालना या देना=पायो नाखवो [नुक्तो
नुक़ता نقطہ पुं० [अ.] टपकुं; बिंदु;
नुकता نکتہ पु० [अ.] सूक्ष्म वात (२) दोष (३) रहस्य [दोष शोधनार
नुकताचीं نکتہ چیں वि० नुक्तेचीन;
नुकताचीनी نکتہ چینی स्त्री० [फा.] नुक्तेचीनी [घोडानो सफेद रंग
नुक़रा نقرہ पु० [अ.] चांदी (२)
नुक़ल نقل पु० जुओ 'नुक्ल'
नुक़सान نقصان पुं० [अ.] नुकसान; कमी; खोट, घट. —भरना=नुकसान भरी आपवु [अणीदार (२) सुंदर
नुकीला نکیلا वि० नोकदार;
नुक्कड़ نکّڑ पु० अणी (२) खूणो नीकळेलो होय ते; ढेको
नुक़्ल نقل पुं० [अ] एक जातनी मीठाई (२) नशा पर खावानुं ते(३)नास्तो

नुक़्स نقص पुं० [अ] दोष, ऊणप
नुचना نچنا अ०क्रि० ऊखडवुं (२) उझरडावुं
नुजूम نجوم पुं०[अ] नक्षत्र, ज्योतिष
नुजूमी نجومی पु०[अ] नजूमी, जोशी
नुतफ़ा نطفہ, नुत्फ़ा نطفہ पुं० [अ] वीर्य (२) ओलाद
नुनख(-खा)रा نونکھ(-کھا)را वि० मीठावाळु; 'नमकीन' [करवी
नुनना نننا स०क्रि० लणवुं; कापणी
नुमा نما वि० [फा] 'देखातु', 'दर्शक' के 'समान' अर्थमा समासमा. उदा० '.खुश-नुमा'
नुमाइन्दा نمائندہ पुं० [फा.] प्रतिनिधि. (नाम –न्दगी स्त्री०)
नुमाइश نمائش स्त्री० [फा] प्रदर्शन (२) सजावट, ठाठमाठ [देखाडा पूरतुं
नुमाइशी نمائشی वि० [फा.]
नुमाई نمائی स्त्री० [फा] देखाडवुं ते
नुमायाँ نمایاں वि० [फा.] जाहेर; प्रत्यक्ष
नुसख़ा نسخہ पुं० [अ] नुसखो. –बाँधना=नुसखा प्रमाणे दवा आपवी
नून نون पु० लूण, मीठु; –तेल= मीठु मरचु वगेरे घरनो सामान
नूरका तडका نور کا تڑکا पु० प्रातःकाळ [चमकदार (२) सुंदर
नूरानी نورانی वि० [अ.] नूरवाळु;
नूह نوح पु० [अ] एक पेगंबर; 'Noah' ['निआमत'
नेअमत نعمت स्त्री० [अ] जुओ
नेईं(-ई) نیئں(-ئی) स्त्री० 'नीव', पायो

नेक نیک वि० [फा] नेक, भलु, शिष्ट (२) अ० थोडु, जरा
नेकचलन نیک چلن वि० सदाचारी (नाम,–नी) [सुशील, चारित्रवान
नेकनिहाद نیک نہاد वि० [फा.]
नेकनीयत نیک نیت [फा.] वि० नेक नैयतवाळु, उच्चाशयी
नेकबख़्त نیک بخت वि० [फा.] नसीबदार (२) सुशील
नेग نیگ पु० लग्न के उत्सवने अंगे संबन्धीओ तथा नोकरोने अपातु दापु
नेगचार نیگچار, नेगजोग نیگجوگ पुं० 'नेग'नो रिवाज
नेगी نیگی पु० 'नेग'नुं हकदार
नेगीजोगी نیگی جوگی पुं० 'नेगी'; वसवायां [नेजो, भालो
नेज़ा نیزہ [फा], नेजाल نیجال पु०
नेज़ा बरदार نیزہ بردار [फा] भाला-वाळो के राजानो निशानची
नेत نیت पु० निरधार; ठराव (२) संकल्प (३) स्त्री० नैयत [शाक–गलकुं
नेनुआ(–वा) نینوا(-وا) पु० एक
नेफा نیفہ पु० [फा] लेंघो इ०नो नेफो–नाडुं परोववानो [धर्मक्रिया (वि०, –मी)
नेम نیم पुं० नियम (२) रिवाज (३)
नेमधरम نیم دھرم पु० पूजापाठ इ०
नेरा نیرا, नेरे نیرے अ० नेरुं, पासे; 'नियर'
नेवज نوج पु० नैवेद्य, भोग [नोतरुं
नेवत(–ता) نوت(-تا) पु० 'न्योता';
नेवतना نوتنا स० क्रि० नोतरवु
नेवर نور पुं० नूपुर (२) वि० खराब; क्रूर

नेवला نولا पुं० नोळियो
नेवाज نواج वि० जुओ 'निवाज'
नेश نیش पुं० [फा] नोक; अणी (२) कांटो (३) डख
नेशकर نیشکر पुं० [फा] शेरडी
नेस्त نیست वि० [फा] अस्तित्व वगरनुं –नाबूद वि० नष्टभ्रष्ट, खेदानमेदान
नेस्ती نیستی स्त्री० [फा] न होवुं ते, अभाव (२) आळस (३) नाश
नै نے स्त्री० [फा] वासनी नळी के वांसळी (२) हूकानी नेह (३) (प) नदी (४) नीति, नय
नैचा نیچا पुं० [फा] नेचो, हूकानो मेर
नैन نین पुं० (प.) नयन [निनसूक कपडुं
नैनसुक (–ख) نین سک (-کھ) पुं०
नैनू نینو पुं० 'नयनू', माखण
नैयर نیر पुं० [अ.] खूब चळकतो तारो [चन्द्रमा
नैयरे-असग़र نیر اصغر पुं० [अ]
नैयरे-आज़म نیر اعظم पुं० [अ] सूर्य
नैरंगी نیرنگی स्त्री० [फा] चालबाजी –ए-ज़माना = जमानानो पलटो, समयनो खेल, पलटो के जादु [खराब
नैसा نیسا वि० (प) 'अनैस', अनिष्ट;
नैहर نیہر पुं० पियर [छेडो, अणी
नोक نوک स्त्री० [फा] नोख;
नोक-झोंक نوک جھونک स्त्री० ठाठमाठ, सजावट (२) व्यंग; कटाक्ष (३) छेडछाड
नोच نوچ स्त्री० छीनवी के उखाडी या खेंची के झूटवी लेवु ते
नोच-खसोट نوچ کھسوٹ स्त्री० छीनवी के झूंटवी लेवु ते; लूट
नोचना نوچنا स० क्रि० उखाडी नांखवुं (२) उझरडवुं (३) झूटवी लेवुं
नोन نون पुं० लूण, 'नून'
नोना نونا पुं० लूणो (२) वि० खारुं (३) सुंदर [मीठुं बनावनार
नोनिया نونیا पुं० खारी माटीमांथी
नौ نو वि० नव; ९ (२) नवुं (३) स्त्री० [अ] रीत; प्रकार. –दो ग्यारह होना = अगियारा गणी जवुं [नोकर
नौकर نوکر पुं० [फा] (स्त्री० –रानी)
नौकरीपेशा نوکری پیشہ पुं० [फा.] नोकरियात माणस
नौज نوج अ० 'न करे नारायण'–ए अर्थमां वपराय छे [पुं० 'न्योता'
नौता نوتا वि० नवुं, नौतम (२)
नौना نونا अ० क्रि० 'नवना'; नमवुं
नौ-निहाल نونہال पुं० [फा] नवो ऊगतो छोड (२) नवजुवान
नौबत نوبت स्त्री० [फा.] नोबत (२) वारी, प्रसंग (३) दशा –आना = दशा आववी –झडना = नोबत वागवी. –बजना = आनंदउत्सव थवो (२) प्रताप के दोरनो डंको वागवो
नौरोज़ نوروز पुं० [फा] नवरोज, पारसी बेसतुं वर्ष (२) तहेवार [कीमती
नौलखा نولکھا पुं० नवलख; खूब
नौशा نوشہ पुं० [फा] नौशाह, वरराजा
नौसत نوست पुं० जुओ 'नवसत'
नौसादर نوسادر पुं० [फा. नौशादर] नवसार
नौसिख (–खिया, –खुआ) نوسکھ (-کھیا،-کھوا) वि० शिखाउ; काचुं; नवसवुं

न्यारिया نیاریا पु० जुओ 'नियारिया'
न्याव نیاو पु० न्यायी वात (२) न्याय
न्योतना نیوتنا स० क्रि० नोतरवुं
न्योतहरी نیوتہری पु० नोतरे आवेल
न्योता نیوتا पु० नोतरुं
न्योला نیولا पु० 'नेवला', नोळियो
न्योली نیولی स्त्री० हठयोगनी नौलीनी क्रिया

प

पंख پنکھ पुं० पांख. –जमना = बहेकवु, वंठवु –लगना = पाखो आववी; प्रक्षी जेम वेगवान थवुं
पँखुडा پنکھڑا पु० खभा ने हाथनो साधो, पागोठुं (?) [पाखडी
पँखुडी پنکھڑی स्त्री० फूलनी
पंग پنگ, पंगा پنگا वि० पंगु; लंगडु (२) अपग
पंचकी दुहाई پنچکی دہائی सौने अन्याय सामे के मदद माटे पोकार
पंचकी भीख پنچ کی بھیکھ सौना आशीर्वाद
पँचमेल پنچمیل वि० पाच के अनेक वस्तुओना मेळवाळु, सेळमेळ [पचरगी
पँचरंग,-गा پنچرنگ،-گا वि०
पंछी پنچھی पु० पखी, पक्षी
पंज پنج वि० [फा] पाच
पंजा پنجا पुं० पाचनो समूह (२) پنجہ [फा] हाथनो पजो –करना,-लड़ाना = हाथना पजानी आंगळीओ मिलावीने जोर अजमाववु. पंजे झाड़कर पीछे पड़ना या चिमटना = केड बाधीने लागवुं
पंजारा پنجارا पु० पींजारो [पचाजीरी
पँजीरी پنجیری स्त्री० पजरी;
पंजेरा پنجیرا पुं० वासण साधनारो
पँडवा پنڈوا पु० पाडो (वच्चु)
पंडा پنڈا पुं० तीर्थनो पूजारी के ब्राह्मण
पंडाल پنڈال पु० मंडप
पंडिताइन پنڈتائن, पंडितानी پنڈتانی स्त्री० पडिताणी
पंडिताऊ پنڈتاؤ वि० पडितना जेवुं; पडितियु [(स्त्री०, –की)
पंडुक پنڈک पु० होलो पक्षी
पंडुर پنڈر पु० पाणीनु परडवु, डेंडवुं
पंद پند स्त्री० [फा] नसियत, उपदेश
पँवाडा پنواڑا पु० [स. प्रवाद] पवाडो
पंसारी پنساری पु० मसालानो वेपारी, गाधी [पासळी, 'पसली'
पँसुरी,-ली پنسری،-لی स्त्री०
पंसेरी پنسیری स्त्री० पाचशेरी
पकड़-धकड़ پکڑ دھکڑ स्त्री० धरपकड
पकना پکنا अ० क्रि० पाकवु (२) सीझवुं
पकाई پکائی स्त्री० पाकवु ते के पकाववानी मजूरी [वडा जेवी वानी
पकौड़ा پکوڑا पु० (स्त्री० –ड़ी) पकोडी;
पक्का پکا वि० पाकुं, पाकेलुं (२) पक्कु (३) स्थिर, टकाउ; –खाना, पक्की रसोई = घीमा करेली रसोई
पखड़ी پکھڑی स्त्री० पांखडी, 'पँखुडी'
पखवाड़ा,-रा پکھواڑا،-را पु० पखवाडियु

पखान پکھان پु० (प) पाषाण
पखाना پکھانا पु० 'पाखाना' जुओ (२) (प) उपाख्यान, कथा
पखारना پکھارنا अ० क्रि० पखाळवुं
पखावज پکھاوج स्त्री० पखवाज, पखाज
पखेरू پکھیرو पु० पखेरु, पक्षी
पगड़ी پگڑی स्त्री० पाघडी –उतारना= बेइज्जत करवी (२) ठगवुं (किसीके साथ) पगड़ी बदलना = मैत्री करवी
पगना پگنا अ० क्रि० तरबोळ-रसबस थवुं
पगरा پگرا पुं० पग, डगलुं (२) (प) प्रभात
पगला پگلا वि० पागल
पगहा پگہا पुं० [स. प्रग्रह] जुओ 'पघा'
पगा پگا पु० दुपट्टो (२) पाग; पाघडी (३) 'पघा' जुओ
पगार پگار पुं० चार तरफनी हद-दीवाल (प) (२) पग नीचेनी धूळ के कचरायेलुं ते (३) पार कराय एवुं जळाशय के नदी
पगाह پگاہ स्त्री० [फा.] सूरज नीकळवानो समय, सवार
पगुराना پگرانا अ० क्रि० वागोळवुं (२) हजम करवुं
पघा پگھا पु० ढोर बांधवानुं दोरडुं
पच پچ स्त्री० हठ, आग्रह
पचड़ा پچڑا पु० झझट; वखेडो
पच मरना پچ مرنا = काम करी करीने थाकी जवुं [सामग्री
पचरंग پچرنگ पुं० चोक पूरवानी
पचरंगा پچرنگا वि० पचरंगी (२) पु० पूरेलो चाक
पचहरा پچہرا वि० पांच वेवडुं
पचासा پچاسا पुं० पचास नंगनो समूह
पचोतर सो پچوترسو पु० एकसो पांच
पच्चड़(–र) پچڑ(-ر) स्त्री० साल के सांधो इ० कांई सखत करवा मराती फास
पच्ची پچی स्त्री० 'पच्चर'; फाचर (२) जडवानी वस्तु [काम
पच्चीकारी پچی کاری स्त्री० जडवानुं
पछड़ना پچھڑنا अ० क्रि० पछडावुं; पाछा पडवुं
पछताना پچھتانا अ० क्रि० पस्तावुं
पछतावा پچھتاوا पुं० पस्तावो
पछना پچھنا पु० चीरवा फाडवानुं अस्त्र
पछवाँ پچھواں वि० पश्चिम बाजुनुं; पश्चिमी [तरफनो देश
पछाँह پچھانہہ पु० पश्चिम दिशा
पछाँहिया پچھانہیا वि० पश्चिमनुं; पाश्चात्य [चादर
पछेवड़ा پچھیوڑا पु० पछेडो, मोटी
पछोड़ना پچھوڑنا स० क्रि० ऊपणवुं; झाटकवुं [प्रजाळवुं; बाळवुं
पजारना پجارنا स० क्रि० (प.)
पज़ावा پزاوہ पु० [फा] ईंटनो भठ्ठो
पज़ीर پذیر वि० [फा] पसंद, अनुकूल कबूल; माननार–ए अर्थमां (समासमां). दा. त. दिल-पज़ीर = मन पसंद इस्लाह-पज़ीर = सुधाराने लायक
पज़मुरदा پژمردہ वि० [फा.] करमायेलुं
पट پٹ पु० पट; वस्त्र (२) कमाड (३) पडदो –उघड़ना, खुलना = देवना दरवाजा ऊघडवा. –पड़ना = धीमुं पडवुं, न चालवुं
पटकना پٹکنا स० क्रि० पटकवुं (२) अ० क्रि० फट दईने फाटवुं

पटकनी(–निया), (پٹکنی(-نیا)
पटकान پٹکان स्त्री० पटकवुं ते; पटक
पटका پٹکا पु० कमरे बांधवानो फटको के खेस
पटतर پٹتر पु० समानता (२) उपमा
पटतारना پٹتارنا स०क्रि० सपाट-सरखु करवुं
पटना پٹنا अ० क्रि० सरखुं–एकसमान थवु,(२) बेने बनतु आववुं के सहमत थवुं (३) चूकते थवुं
पटपर پٹپر वि० सपाट; सरखुं
पटबीजना پٹبیجنا पु० आगियो
पटरा پٹرا पुं० चोखडु घडेलु पाटियु –कर देना=मारी झूडी सपाट करी देवु (२) खलास करी देवुं
पटरी پٹری स्त्री० पाटियुं (२) पगथी; फूटपाथ (३) लखवानु पाटियु –जमना या बैठना=बेनु पाटियु बरोबर गोठवु; मन मळवु
पटवा پٹوا पु० (स्त्री० पटइन) पटवो
पटवारी پٹواری पुं० तलाटी (नाम, पटवारगरी)
पटसन پٹسن पुं० शण
पटाना پٹانا स०क्रि० पिटावी करी बरोबर कराववुं (२) चूकते करवुं (३)अ० क्रि० शांत बेसवुं [(जुओ 'पाटना')
पटाव پٹاو पुं० 'पाटना'–ए क्रिया
पटिया پٹیا स्त्री० पथ्थरनो चोखंडो टुकडो (२) पाटी; स्लेट
पटीलना پٹیلنا स०क्रि० पटाववुं; समजावी लेवु (२) पूरुं करवुं
पटुवा پٹوا पुं०'पटसन',शण [पटाबाज
पटेबाज़ پٹےباز, पटैत پٹیت पुं०
पटे(–टै)ला (پٹیلا(-ٹیلا पु० समार; 'हेंगा' (२) कुस्तीनो एक दाव
पटैला پٹیلا पु० जुओ 'पटेला' (२) कमाडनी भूगळ
पट्टी پٹّی स्त्री० पाटी; स्लेट (२) पाठ, बोध (३) खाटलानी ईस (४) पट्टी (कपडा कागळ इ०नी) (५) पक्ति; हार (६) माथानां पटिया (७) 'पत्ती'; भाग
पट्टीदार پٹّیدار पु० भागियो
पट्टू پٹّو पु० एक गरम जाडु कपडु
पट्ठा پٹھّا पु० जुवान (२) पट्ठो–लट्ठ माणस (३) कूलो (४) स्नायु
पठाना پٹھانا स० क्रि०पाटववु.मोकलवुं
पठानी پٹھانی स्त्री० पठाण स्त्री (२) पठाणपणु (३) वि० पठाणने लगतुं
पठिया پٹھیا स्त्री० ['पट्ठा'नु स्त्री०] पट्ठी; जुवान स्त्री [जुओ 'परछत्ती'
पडछती(–त्ती) (پڑچھتی(-تّی स्त्री०
पड़त پڑت स्त्री०, पड़ता پڑتا पु० पडतर किंमत [क्रि० तपास करवी
पड़ताल پڑتال स्त्री० तपास –ना स०
पड़ती پڑتی स्त्री० पडतर जमीन–उठना=पडतरनी खेती थवी –छोड़ना =पडतर छोडवी [=पडया रहेवुं
पड़ना پڑنا अ०क्रि० पडवुं पड़ा होना
पड़पोता پڑپوتا पु० प्रपौत्र
पड़रा(–वा) (پڑرا(-وا पु० पाडु (नर)
पड़री پڑری स्त्री० 'पढिया'; पाडी
पड़वा پڑوا पुं० जुओ 'पडरा' (२) स्त्री० पडवो
पढ़िया پڑیا स्त्री० पाडी, 'पडवा'नु स्त्री०

पड़ि(-रि)वा پڑِوا(-رِ) स्त्री० पडवो; 'पडवा' [पडोशी थवु
पडोस پڑوس पुं० पडोश. -करना=
पडोसी پڑوسی पुं० (स्त्री० -सिन) पडोशी [पढवु ते (२) जादुमन्त्र
पढं(-ढ)त پڑھنت(-ڑھ)ت स्त्री०
पढ़ना پڑھنا स० क्रि० भणवु (२) वाचवुं (३) शीखवुं [भणाववानी पद्धति
पढ़ाई پڑھائی स्त्री० भणतर (२)
पढ़ाना پڑھانا स० क्रि० भणाववुं (२) शीखववु, समजाववु (३) पक्षीने पढाववुं
पढ़ा-लिखा پڑھالِکھا वि० भणेलु; शिक्षित
पतंगा پتنگا पुं० पतग (२) पतंगियुं
पत پت स्त्री० पत, आबरू; इज्जत. -उतारना, -लेना=लाज लेवी
पतझड़ پتجھڑ، पतझाड(र) (-ر)پتجھاڑ स्त्री० पानखर ऋतु
पत-पानी پت‌پانی स्त्री० पत; प्रतिष्ठा; लाज
पतरी پتری स्त्री० पतराळुं
पतला پتلا वि० पातळु. -पड़ना= दुर्दशामा होवुं -हाल=दुर्दशा
पतलून پتلون पुं० पाटलून [सुकान
पतवार(-री) پتوار(-ری) स्त्री०
पता پتا पु० पत्तो (२) सरनामु. पतेकी बात=रहस्य खोलती वात. -निशान=नामनिशान
पताई پتائی स्त्री० खरेला पादडांनो ढग
पतिआ(-या)ना پتیا(-یا)نا स० क्रि० पतियार करवो; पती जवु
पतिआर پتیار، पतियारा پتیارا पुं० पतियार; विश्वास

पतीला پتیلا पुं० [फा] एक वासण, तपेलुं [हांडी
पतीली پتیلی स्त्री० नानो 'पतीला';
पतुरिया پتُریا स्त्री० 'पातुर', वेश्या
पतोखा پتوکھا पु० पडियो
पतोह,-हू پتوہ،-ہو स्त्री० पुत्रवधू
पत्तर پتّر पु० पतरुं (२) 'पत्तल' जुओ
पत्तल پتّل स्त्री० पतराळु (२) पतराळी
पत्ता پتّا पुं० पान, पादडुं (२) पत्तु. -हो जाना=छू थई जवुं [(२)भाग
पत्ती پتّی स्त्री० नानु पान (२) पांखडी
पत्तीदार پتّی‌دار पु० हिस्सेदार
पत्थर پتھر पु० पथ्थर -की लकीर =स्थिर; स्थायी -पर दूब जमना =असंभव काम बनवु. -पड़ना =नष्टभ्रष्ट थई जवुं. -पानी=तोफानी समय
पथरना پتھرنا स० क्रि० पथ्थर पर घसी धार काढवी; पथरी पर चडाववु
पथराना پتھرانا अ० क्रि० पथ्थर जेवुं (कठण के स्तब्ध) थई जवुं
पथरी پتھری स्त्री० पथ्थरियु (२) पथरीनो रोग के धार काढवानी पथरी
पथरीला پتھریلا वि० (स्त्री० -ली) पथ्थरवाळु
पदार پدار पु० [स] पगरज
पन پن (प्रत्यय) पणुं उदा० लडकपन
पनकपड़ा پن‌کپڑا पु० वाग्या पर बांधवानुं भीनु कपडुं [घाट
पनघट پن‌گھٹ पु० पणघट; पाणीनो
पनच پنچ स्त्री० पणछ [चालती चक्की
पनचक्की پن‌چکّی स्त्री० पाणीथी
पनडुब्बा پن‌ڈُبّا पु० मरजीवो (२) पाणीमां डूबी माछली पकडनार पक्षी

पनडुब्बी پن ڈبّی स्त्री० 'सब-मेरीन'
पनपना پنپنا अ० क्रि० पाणी मळतां फरी लीलु थवु (२) फरी साजुं थवुं
पनवाडी پنواڑی पु० पानवाळो; तंबोळी
पनवारा پنوارا पुं० जुओ 'पत्तल'
पनस پنس पु० [सं] फणस
पनसारी پنساری पुं० जुओ 'पंसारी'
पनसाल پنسال स्त्री० पाणीनी परब
पनहरा پنہرا पुं० पाणियारो [भेद
पनहा پنہا पु० कपडानो पनो (२) मर्म,
पनहाना پنہانا स० क्रि० (आचळने) दूध दोहवा माटे शरूमां पंपाळवो
पनहारा پنہارا पु० (स्त्री० –रन,–रिन, –री) जुओ 'पनहरा'
पना پنا पु० पनु; एक पेय
पनाला پنالا पुं० जुओ 'परनाला'
पनाह پناہ स्त्री०[फा] रक्षा (२) शरण
पन्ना پنّا पु० एक जातनो हीरो
पन्नी پنّی स्त्री० पित्तळ के कलाईनो वरख जे वस्तुनी उपर शोभा माटे चोटाडाय छे
पपड़ा پپڑا पु० पोपडो (स्त्री० –ड़ी)
पपीता پپیتا पु० पपैयो के पपैयु
पपीहा پپیہا पुं० पपैयो, चातक
पपोटा پپوٹا पुं० पोपचुं
पबारना پبارنا स० क्रि० (प) फेंकवु
पयान پیان पुं० प्रयाण
पयाम پیام पुं० [फा.] पेगाम; संदेश
पयार,–ल پیار،-ل पु० पराळ
पर پر पु० [फा.] पींछु के पाख (२) अ० पछी (३) परंतु; पण (४) [स] पारकुं (५) उत्तम; परम
परकार پرکار पु० [फा] कपास
परकाला پرکالا पु० सीडी; जीनो (२) [फा] پرکالہ टुकडो (३) चिनगारी
परकोटा پرکوٹا पुं० कोट, किल्लो
परगना پرگنہ पुं० [फा] परगणु; अमुक गामडानो भाग
परचना پرچنا अ०क्रि० परिचय थवो; हळी जवु (२) टेव पडवी
परचा پرچا पु० परिचय (२) پرچہ [फा.] कागळनो ककडो (३) पत्र (४) प्रश्नपत्र
परचाना پرچانا स० क्रि० परिचय करवो; हळतु करवु (२) टेव पाडवी
परचून پرچون पुं० सीधुसामग्री
परचूनी پرچونی पुं० मोदी
परछत्ती پرچھتّی स्त्री० अभराई (२) दीवाल जोडेनु एकढाळियु–छापरुं
परछन پرچھن स्त्री० वरने पोंकवानी क्रिया; पोंकणु
परछना پرچھنا स० क्रि० पोंकवुं
परछाईं پرچھائیں स्त्री० पडछायो
परजाता پرجاتا पु० पारिजातक
परत پرت स्त्री० थर (२) गडी [पटो
परतला پرتلا पु० तलवारनो के चपरासनो
परती پرتی स्त्री० जुओ 'पड़ती'
परतौ پرتو पु० [फा.] प्रकाशनु किरण (२) पडछायो
परथन پرتھن पु० जुओ 'पलेथन'
परदा پردہ पुं० [फा] पडदो
परदादा پردادا पुं० दादानो बाप
परनाना پرنانا पु० नानानो बाप
परनाला پرنالا पु० मोरी; 'पनाला'
परपराना پرپرانا अ० क्रि० (जीभ पर) चचरवु

परपोता پرپوتا पु० जुओ 'पडपोता'
परवाल پربال पु० आंखनी पापणनो रोग (२) प्रवाल [एक चवाणुं
परमल پرمل पुं० जुआर घउंना दाणानुं
परला پرلا वि० (स्त्री०-ली) ते तरफनुं.
परले दरजे या सिरेका=हद पारनुं; खूब
परवर پروَر वि० [फा] (समासमां अंते) पालक [पळायेलुं
परवरदा پروَردہ वि० [फा] पालित;
परवरिश پرورش स्त्री० [फा.] पालनपोषण; परवरश
परवल پروَل पु० परवळनुं शाक के वेलो
परवस्ती پروستی स्त्री० परवशी; पालनपोषण [परवा
परवा پروا स्त्री० पडवो (२) [फा.]
परवान پروان पु० सढनो दांडो (२) (प.) प्रमाण –चढना=मोटुं–उमर लायक थवुं (२) सफळ थवुं
परवाना پروانہ पु० [फा.] परवानो (२) पतंगियु [पीरसवु
परसना پرسنا स० क्रि० स्पर्शवु (२)
परसा پرسا पु० जुओ 'परोसा'
परसाल پرسال अ० गये के आवते वर्षे
परसों پرسوں अ० परम दिवसे
परस्त پرست वि० [फा] पूजक (समासने अंते उदा० बुतपरस्त) [उपासना
परस्तिश پرستش स्त्री० [फा] पूजा;
परहुमा پرہما पुं० [फा.] कलगी
परहेज़ پرہیز पु० [फा.] परेज, करी (२) संयम; बूरा कर्मथी दूर रहेवु ते –करना –रखना=परेज राखवी
परहेज़गार پرہیزگار वि० [फा.] 'परहेज़'वाळुं –परेज राखनार (२) संयमी

परौंठा پراٹھا पुं० 'परोठा'; चोपडुं
परागंदा پراگندہ वि० [फा.] विखरायेलुं (२) बेहाल [घाटनी कथरोट
परात پرات स्त्री० पराज, अमुक
पराना پرانا अ०क्रि० पलायन करवु
पराया پرایا, परावा پراوا वि० परायुं (स्त्री० –ई)
परिंदा پرندہ पु० [फा] परिंदुं; पक्षी
परिकरमा پرکرما, परिक्रमा پرکرما स्त्री० परकंमा [आच्छादन
परिच्छद پرچھد पुं० [स.] ढांकण,
परिधन پردھن पु० (प) परिधान (धोतियु वगेरे नीचे पहेरवानु कपडु)
परिभाषा پربھاشا स्त्री० [स] स्पष्ट कथन (२) लक्षण, व्याख्या (३) परिभाषा [अस्पृश्य जात
परिया پریا पु० दक्षिणनी एक
परिवा پروا स्त्री० प्रतिपदा; पडवो, 'पडिवा' [सुंदर
परीज़ाद پریزاد वि० [फा.] अति
परे پرے अ० पेले पार; पार (२) बाद; पछी (३) बहार; पर, अतीत
परेई پریئی स्त्री० मादा पारेवु
परेखना پریکھنا स० क्रि० (प.) परीक्षवु (२) राह जोवी [के फाळको
परेता پریتا पुं० दोरो लपेटवानी फरकडी
परेवा پریوا पु० पारेवु
परेशान پریشان वि० [फा.] हेरान, दु:खी; व्याकुल. (नाम –नी स्त्री०)
परों پروں अ० जुओ 'परसों'
परोल پرول पु० [इं] पेरोल; केद के पहेरामांथी छूट
परोसना پروسنا स० क्रि० पीरसवु

परोसा پروسا पु० एक जणनुं भाणुं—पिरसण
परोहा پروہا पु० कोस; 'चडस'
पर्वरिश پرورش स्त्री० जुओ 'परवरिश'
पलक پلک स्त्री० [फा.] पलक, क्षण (२) पोपचुं. —**बिछाना**=प्रेमथी स्वागत करवुं. —**मारना**=पोपचु पटपटाववु. —**लगना**=पलकवुं (२) ऊंघ आववी
पलटनिया پلٹنیا पुं० पलटणनो सिपाई
पलटे پلٹے अ०बदले;अवेजमां [—पालडुं
पलड़ा(—रा) پلڑا(-را) पुं०त्राजवानुं पल्लुं
पलथी پلتھی स्त्री० 'पालथी'; पलांठी
पलना پلنا अ०क्रि० पालनथवुं; पलवावु (२) हृष्टपुष्ट थवु
पलरा پلرا पु० जुओ 'पलड़ा'
पलस्तर پلستر पुं० प्लास्टर. —**ढीला होना**, —**बिगड़ना**=बहु हेरान थवु
पला پلا पु० पळ (२) पल्लु
पलाना پلانا अ० क्रि० (२) स० क्रि० पलायन करवुं के कराववुं
पली پلی स्त्री० पळी
पलीता پلیتا पु० [फा.] तावीज मंतरेलो कागळ लपेटीने करातुं मादळियुं (२) पलीतो
पलीद پلید वि० [फा.] गंदुं (२) नापाक (३) पु० भूत, पलीत
पलेट پلیٹ स्त्री० प्लेट, टांको. —**डालना**=प्लेट मारवो—भरवो
पले(—लो)थन پلے(-لو)تھن पु० अटामण —**निकलना**=खूब मार खावो के हेरान थवुं; आटो नीकळवो
पलोटना پلوٹنا स०क्रि० [स प्रलोठन] पग दाबवा (२) अ०क्रि० कष्टथी तडफडवु
पलोथन پلوتھن पुं० जुओ 'पलेथन'
पल्ला پلا अ० दूर (२) पु० पल्लो; छेड्डु (३) त्राजवानुं पल्लु (४) कमाड (५) त्रण मण (६) پلّہ [फा] पल्लो; पालव (७) वि० जुओ 'परला' —**छूटना**=छुटकारो मळवो. —**पसारना**=पालव—खोळो पाथरवो; मागवुं **पल्ले पड़ना**=मळवु **पल्ले बाँधना**=जवाबदारी सोंपवी
पल्लेदार پلّےدار पु० अनाज तोलनार के ते वही जनार
पवनी پونی स्त्री० वसवायां
पवाना پوانا स०क्रि० 'पाना'नुं प्रेरक
पशेमान پشیمان वि० [फा] (नाम, —नी) पस्तायेलु (२) लज्जित
पश्म پشم स्त्री० [फा.] पशम
पश्मीना پشمینہ पु० [फा.] पशमीनो
पषार(—ल)ना پسار(-ل)نا स०क्रि० (प.) पखाळवुं, धोवु
पसंग—गा,—घा پسنگ،-گا،-گھا पु० 'पासंग'; धडो (२) वि० जराक
पस پس अ० [फा.] पछी (२) अते (३) तेथी
पस-अदाज़ پس انداز पुं० [फा] संकट के घडपण माटेनो धनसंग्रह
पसखुरदा پس خوردہ पुं० [फा] एठवाड
पस-पा پسپا वि० [फा.] पाछुं हटनार
पसर پسر पु० ढोरनुं पसर (२) अर्धी पोश—पसलो
पसरहट्टा پسرہٹا पु० हाट; बजार
पसली پسلی स्त्री०पासळी. —**फड़कना**=मनमां जोश आववु; उत्साह होवो
पसाउ پساؤ पुं० (प) प्रसाद, कृपा

पसाना پسانا सं० क्रि० ओसाववुं
पसारी پساری पु० जुओ 'पंसारी'
पसाव(०न) (ن٠)پساو पु० ओसामण
पसिंजर پسنجر पुं० पेसेन्जर (उतारु के तेवी गाडी)
पसीजना پسيجنا अ० क्रि० झरवु (२) पीगळवुं [दोराथी सीववु
पसूजना پسوجنا स० क्रि० सीधा
पसेरी پسیری स्त्री० पांचशेरी
पसेउ,-व پسیاؤ،-و पुं० पसीनो, परसेवो
पसोपेश پس و پیش पुं० [फा पस-व-पेश] आघापाछी, दुविधा; आनाकानी (२) लाभालाभ
पस्त پست वि० [फा] नीचु; नीचाण-वाळुं (२) थाकेलु (३) परास्त (४) नीच कोटिनु [[फा] भीरु; डरपोक
पस्त-हिमत پست ہمت वि०
पस्ती پستی स्त्री० [फा] नीचाण (२) नीचता (३) भीरुता
पहँ پہں अ० (प.) पासे; नजीक
पहँसुल پہنسل स्त्री० दातरडा जेवी पाटिये जडेली शाक कापवानी बनावट
पहचान پہچان स्त्री० पिछान; ओळख
पहचानना پہچاننا स० क्रि० पिछानवुं; ओळखवु
पहन پہن पुं० (प) पहाणो; पथ्थर (२) [फा] पानो, प्रेमथी माने दूध छूटवु ते
पहनना پہننا स० क्रि० पहेरवुं
पहनाव(-वा) (-وا)پہناو पुं० पहेरवेश
पहर پہر पुं० प्रहर; पहार
पहरना پہرنا स० क्रि० पहेरवु
पहरा پہرا पु० पहेरो
पहरावनी پہراونی स्त्री० पोशाकनी भेट
पहरी پہری पु० पहेरेदार
पहल پہل पु० पहेल; बाजू; पासुं (२) पहेल, प्रारंभ
पहलवान پہلوان पु० [फा] पहेलवान
पहला پہلا वि० पहेलुं (स्त्री० -ली)
पहलू پہلو पुं० [फा.] पहेल; पासुं, पक्ष (२) रहस्य [उपेक्षा
पहलू-तिही پہلو تہی स्त्री० [फा.]
पहले پہلے अ० पहेलां. -पहल अ० पहेलवहेलु, सौथी शरूमां
पहलौठा پہلوٹھا वि० (स्त्री०-ठी) पहेला खोळानु
पहलौठी پہلوٹھی स्त्री० पहेली प्रसूति
पहाड़ा پہاڑا पु० आंकनो पाडो
पहिचान پہچان स्त्री० 'पहचान' जुओ
पहिनना پہننا स० क्रि० 'पहनना जुओ
पहिया پہیا पु० पैडु
पहिला پہلا वि० पहेलु
पहुँच پہنچ स्त्री० पहोंच
पहुँचना پہنچنا अ० क्रि० पहोंचवु
पहुँचा پہنچا पु० पहोंचा
पहुँची پہنچی स्त्री० पहोंची
पहुना پہنا पु० परोणो; 'पाहुना'
पहुनाई پہنائی स्त्री० परोणाचाकरी
पहेली پہیلی स्त्री० समस्या; उखाणो. -बुझाना=समजाय नहि एम लांबुं लावुं कहेवुं
पहलवी پہلوی स्त्री० पहेलवी भाषा
पाँउँ(-व) (-و)پاؤں पु० पग, 'पाँव'
पाँक پانک पु० पंक, कीचड
पाँचा پانچا पुं० खपाली

पाँजर پانجر پु० पासुं; पांसळानो भाग (२) पासळी [नदी सुकावी ते

पाँजी پانجی स्त्री० पार कराय एटली

पांडुलिपि پانڈولپ स्त्री०, **पांडुलेख** پانڈولیکھ पु० [स] काचो खरडो

पाँति پانت स्त्री० पक्ति (२) पंगत

पाँयँता پائینتا पुं० खाटलानी पागत

पाँस پانس स्त्री० खेतरमां नाखवानुं खातर

पाँसा پانسا पु० [स पाशक] रमवानो पासो. –उलटना=बाजी फरी जवी

पा-अंदाज़ پاانداز पु०[फा]रगलुछणियु

पाउँ پاؤں पुं० पग, 'पॉव'

पाक پاک वि० [फा] पवित्र (२) निर्दोष. –करना, –होना=(कोई अनिष्टमांथी) मुक्त करवुं के थवुं

पाक-दामन پاک‌دامن वि० [फा.] पतिव्रता; शीलवती (स्त्री) [पाक–पवित्र

पाकबाज़ پاک‌باز वि० [फा.] अति

पाकर پاکر पु० पीपळनुं (२)झाड

पाक-साफ़ پاک‌صاف वि० तद्दन पाक (२) तद्दन (कशाथी) अलग– संबंध रहित [पवित्र; शुद्ध

पाकीज़ा پاکیزہ वि० [फा.] पाक;

पाख پاکھ पु० पक्ष, पखवाडियु (२) मकानना करानो उपलो त्रिकोण भाग

पाख़ाना پاخانہ पुं० [फा.] पायखानुं (२) मळ. –फिरना=झाडे फरवु

पाग پاگ स्त्री० पाघडी

पागुर پاگر पु० वागोळवुं ते, 'जुगाली'

पाछ پاچھ स्त्री० चीरो; फाट

पाछना پاچھنا स० क्रि० चीरवुं; फाट फरवी; फाडवुं

पाजामा پاجامہ पुं० [फा] पायजामो

पाज़ेब پازیب स्त्री०[फा] नूपुर, झांझर

पाट پاٹ पु० पहोळाई; जेम के धोतियानो पनो; नदीनो पट (२) चक्कीनुं पडियुं

पाटना پاٹنا स० क्रि० सपाट-समतल करवुं (२) तृप्त करवुं (३) खाडा परथी के अध्धर जवाने अध्धर पुल जेवी गोठवण करवी

पाटसन پاٹسن पुं० जुओ 'पटसन'

पाटा پاٹا पुं० पाटलो (२) खेडूतनो समार

पाटी پاٹی स्त्री० परिपाटी; रीत (२) श्रेणी, पक्ति (३) पाटीगणित (४) पु० पाटी; स्लेट(५)खाटलानी ईस(६) लेसन

पाड پاڑ पु० किनार (२) मांचडो (३) फांसीनो मांचडो (४) कूवा परनी जाळी

पाडा پاڑا पु० पाडो; महोल्लो (२) भेंसनो पाडो

पाढ़ پاڑھ पु० सोनी इ०नी पाड (२) खेडूतनो चोकी करवा बेसवा माटेनो माळो

पातर,–ल پاتر،-ل स्त्री० पतराळुं (२) वेश्या

पातशाह پاتشاہ पुं० पादशाह

पाताबा پاتابہ पुं० [फा.] पगनां मोजां

पातुर پاتر स्त्री० पातर, वेश्या

पाथना پاتھنا स०क्रि० घडवुं (२) थापवुं (३) पीटवुं

पाधा پادھا पुं० उपाध्याय (२) पंडित

पान-पत्ता پان پتا पु० पानपट्टी (२) जुओ 'पानफूल'

पान-फूल پان پھول पुं० फूल नहि तो फूलनी पांखडी [(२) खावु; जमवुं

पाना پانا स० क्रि० प्राप्त करवुं; पामवुं

पानी پانی पु० पाणी. —का बतासा या बुलबुला = पाणीना परपोटा जेवुं क्षणभंगुर ते —छूना = झाडे फरी पाणी लेवु. —टूटना = पाणी खूब खूटवुं. (जळाशयमा). —देना = पाणी पावुं (२) पितृओने अंजलि आपवी. —पडना = वरसाद पडवो (२) (किसी पर) —पडना = शरमिंदु थवुं —पानी होना = खूब शरमावु. —मरना = दोष के वांक होवो. —लगना = (पाणीनी के बीजी खराब) असर थवी

पानीदेवा پانی دیوا वि० अंजलि आपनार — तर्पण करनार वारस

पाप پاپ पु० पाप. —कटना = पाप टळवु—नाश थवुं (२) झघडामाथी छूटवुं. —मोल लेना = जाणीजोईने कशा झघडामां पडवुं. —पड़ना = मुश्केल के कठण पडवु

पापोश پاپوش पुं० [फा] जोडा

पा-प्यादा پاپیادہ अ० [फा.] पग-पाळु, 'पैदल'

पाबद پابند वि० [फा.] (नाम, —दी) बद्ध, केद (२) नियमित (३) नियमबद्ध

पामाल پامال वि० [फा] (नाम, —ली) पायमाल; बरबाद

पायँता پایتا, पु०, पायती स्त्री० पांगत

पायंदाज़ پایندار, पुं० जुओ 'पा-अंदाज़'

पायचा پائچہ पु० [फा] लेंघा के पायजामानी बाय [राजधानी

पायतख़्त پائے تخت पुं० [फा]

पायतावा پائے تابہ पुं० [फा] पगनु मोजुं [मजबूत (नाम, —री)

पायदार پائے دار वि० [फा] टकाउ,

पायबंद پائے بند वि० [फा] जुओ 'पाबद'

पायल پائل स्त्री० नूपुर (२) जनमतां पहेला पग बहार आव्या होय तेवुं बाळक

पाया پایہ पुं० [फा.] खाटला इ० नो पायो (२) स्तभ (३) दरज्जो

पायाब پایاب वि० [फा] चालीने पार करी शकाय एवु छछरुं (पाणी)

पारखी پارکھی पु० पारेख; परखनार

पारचा پارچہ पुं० [फा] टुकडो

पारना پارنا स० क्रि० पाडवु [धर्मनिष्ठ

पारसा پارسا, वि० [फा.] सदाचारी;

पारा پارہ पु० पारो (२) [फा.] टुकडो

पारावार پاراوار पु० [स.] बेउ कांठा (२) हद (३) समुद्र

पारी پاری स्त्री० पाळी; वारो

पाल پال पु० सढनुं कपडुं (२) तबू (३) स्त्री० (पाणीनी) पाळ (४) फळ पकाववा नाखवां ते [भाजी

पालकी پالکی स्त्री० पालखी (२) पालकनी

पालतू پالتو वि० पाळेलु; पोषेलुं

पालथी پالتھی स्त्री० 'पलथी', पलांठी

पालना پالنا स० क्रि० पाळवुं (२) पुं० पाळणु

पालव پالو پुं० पल्लव, कोमळ पान

पाला پالا पु० झाकळ; हिम (२) ठंडी (३) सबध; जोग (४) अखाडो. —मार जाना = हिम पडवाथी नुकसान थवुं. —पडना = पालो पडवा, व्यवहार बधावो

पालागन پالاگن स्त्री० पायलागणु; पायवंदन

पाल्ट्ट पालू پالو वि० जुओ 'पालतू'

पावँ پاوں पु० पग [पाथरेलुं वस्त्र

पावँडा پاوںڑا पुं० पग मूकवा

पावँडी پاوںڑی स्त्री० पावडी (२) जोडा

पावँर پاوَنر विं० (प.) पामर, क्षुद्र
पाव پاو पु० पाभाग (२) पाशेर
पावना پاونا स०क्रि० जुओ 'पाना'
पावस پاوس पुं० वरसाद [(२) टुकडो
पाश پاش पु०[फा.] कपडुं जरी जवुं ते
पासंग پاسنگ पु० [फा.] धडो; पाशग. (किसीका) पासंग भी न होना=मुकावले बहु ऊतरतु होवुं
पास پاس पुं० पास; बाजु (२) समीपता (३) अ० पासे (४) पु० [फा.] पहेरो; चोकी (५) तरफदारी; शरम (६) ख्याल, 'लिहाज़'
पास-पड़ोस پاس پڑوس पु० पासेनी जगा, पडोश [(२) स्त्री० रखात
पासबान پاسبان पु० [फा.] पहेरेगीर
पासा پاسا पु० पासो –उलटना, –पलटना=बाजी बगडवी; कथळवु. –पड़ना=फावबु, पोबार पडवुं
पासी پاسی पु० [स. पाशी] एक अस्पृश्य जात (२) स्त्री० पाश
पाहन پاہن पुं० पाषाण, पथ्थर
पाहरू پاہرو पु० पहेरेगीर; रक्षक
पाहिँ,–हीं پاہں،پاہیں अ० (प.) पासे (२) प्रत्ये [(२) जमाई
पाहुना پاہنا पु० परोणो; महेमान
पाहुनी پاہنی स्त्री० स्त्री-महेमान (२) परोणागत [पिंजर
पिंजड़ा,–रा پنجڑا،-را पुं० पाजरुं,
पिंजरापोल پنجراپول पु० पांजरापोळ
पिंड پنڈ पु० [स.] गोळ पिंड (२) देह, शरीर. –छोडना=तग न करवुं; न पजववु [भयथी कंपवु
पिंडली پنڈلی स्त्री०पिंडी –हिलना=
पिंडा پنڈا पु० पिंड (२) देह (३) पिंडो. –पानी देना=सरावबुं
पिंडालू پنڈالو स्त्री० एक कंद
पिघलना پگھلنا अ०क्रि० पीगळवु
पिघलाना پگھلانا अ०क्रि० पिगळावबुं
पिचकना پچکنا अ०क्रि० दवावुं; गोवो पडवो; दवावाथी वेसी जवुं
पिच्चित پچّت, पिच्ची پچّی वि० दवायेलु, वेठेलु
पिच्छ(–च्छि)ल پچھّل(-چھِل) वि० [स.] चीकणु, लीसु [पडवु–रहेवु
पिछड़ना پچھڑنا अ०क्रि० पाछळ
पिछलगा,–ग्गू پچھلگا،-گّو पुं० अनुयायी (२) नोकर
पिछलगी پچھلگی स्त्री० अनुयायी के नोकर होवुं ते
पिछला پچھلا वि० पाछलुं (२) गत
पिछवाडा پچھواڑا पु० मकान पछवाडेनो भाग के जमीन, पछवाडु
पिछाडी پچھاڑی स्त्री० पछाडीनो भाग (२) घोडानी पछाडी
पिछौरा پچھورا पु० पिछोडो; पछेडो
पिछौरी پچھوری स्त्री० पिछोडी (२) स्त्रीओनु उपरणु
पिटना پٹنا अ०क्रि० पिटावु; मार खावो (२) पु० थापडी (कडियानी)
पिटारा پٹارا पु० (वांस नेतर इ०नी)पेटी
पिठौरी پٹھوری स्त्री० 'पीठी'–वाटेली दाळनुं वडु [गार(३) रमतनो भेरु
पिट्ठू پٹھّو पु० अनुगामी (२) मदद-
पित्ता پتّا पुं० पित्ताशय (२) साहस; हिंमत –उबलना या खौलना=पित्तो ऊछळवो. –मारना=क्रोध दवाववो

पीलवान پیلوان पुं० महावत

पीला پیلا वि० पीळु (२) पुं० पीळो रंग

पीलिया پیلیا पु० कमळो

पीसना پیسنا स०क्रि० पीसवुं (२) कडी महेनत करवी (३) पु० दळणुं

पीहर پیہر पुं० पियेर

पुआल پیال पुं० 'पयाल'; पराळ

पुकार پکار स्त्री० पोकार (बूम के फरियाद)

पुकारना پکارنا स०क्रि० पोकारवु

पुख़्ता پختہ वि० [फा.] दृढ; मजबूत (नाम पुख़्तगी)

पुचकार,-री پچکار،-ری स्त्री० वचकारो [बचकारवुं

पुचकारना پچکارنا स०क्रि० प्रेमथी

पुचारा پچارا पु० पोतु के कूचडो (२) भीनु पोतु फेरववु ते (३) पातळो लेप (४) खुशामत (५) उत्तेजन

पुच्छल پچھل वि० पूछडियु, पूंछडीवाळुं

पुछल्ला پچھلا पुं० लावु पूछडु (२) पूछडा जेम साथे लागेलुं ते (३) आश्रित

पुजना پجنا अ० क्रि० पूजावुं; 'पूजना'नु कर्मणि

पुजवाना پجوانا, पुजाना پجانا स०क्रि० पूजाववुं [तिनी मजूरी

पुजाई پجائی स्त्री० पूजवुं ते के

पुजापा پجاپا पुं० पूजापो

पुजा(-जे)री پجا(-جے)ری पुं०पूजारी

पुटकी پٹکی स्त्री० पोटकी (२) अक्स्मात् मृत्यु (३) शाकमां घलातो चणानो लोट

पुटी پٹی स्त्री० नानो दडियो के फटोरी (२) पडीकी (३) लंगोटी

पुट्ठा پٹھا पु० थापानो उपरनो भाग (२) पुस्तकनी बांधणीनी पटी

पुठवार پٹھوار अ० पूठे; पाछळ

पुठवाल پٹھوال पुं० मददगार; सागरीत

पुड़ा پڑا पु० पडो; मोटु पडीकुं

पुडिया پڑیا स्त्री० पडीकु के पडीकी

पुण्याई پنیائی स्त्री० पुण्यनुं फळ के पुण्यता

पुतला پتلا पु० नर-पूतळी; ढींगलो किसीका पुतला बाँधना = वदनामी करवी

पुतली پتلی स्त्री० ढींगली

पुतली-घर پتلی گھر पुं०कारखानुं;मिल

पुताई پتائی स्त्री० 'पोतना' परथी नाम

पुदीना پدینا पु० [फा. पोदीनः پودینہ] फुदीनो [परणेली विधवा

पुनर्भू پنربھو स्त्री० [स] फरी

पुनि(-नी) پن(-نی) अ० पुनः,फरीथी

पुर پر वि० [फा] पूर्ण; भरेलु. (समासमां पहेला पद तरीके पण, जेम के, पुर-असर = असरकारक; पुर-जोश इ०)

पुरखा پرکھا पु० (स्त्री०-खिन) पूर्वज (२) घरनो वृद्धजन

पुरचक پرچک स्त्री० 'पुचकार'; वचकारो (२) उत्तेजन (३) उश्केरणी (४) समर्थन, पक्ष

पुरज़ा پرزہ पुं० [फा.] टुकडो (२) अवयव (३) अंश, भाग (चलता पुरजा = चालाक पाको माणस)

पुरबला پربلا वि० पूर्वनुं (२) पूर्वजन्मनुं

पुरबिया پربیا वि० (स्त्री० ०नी) पुरबियु; पूर्वनु

पित्ती پِتّی स्त्री० अळाई (२) एक पित्तरोग [पिद्दा पु० एक पक्षी

पिदड़ी پِدڑی, **पिद्दी** پِدّی स्त्री०,

पिनकना پِنکنا, अ०क्रि० ऊघथी के अफीणना नशाथी झोका खावा

पिनकी پِنکی पुं० अफीणियो

पियक्कड़ پِیکّڑ वि० (दारू तमाकु इ०) खूब. पीनार–व्यसनी

पियादा پِیادہ, पु० [फा] प्यादुं– शेतरजनुं (२) पेदल सिपाई (३) (अदालतनो) सिपाई [पगपाळुं

पियादा-पा پِیادہ پا अ० 'पैदल';

पिरकी پِرکی, स्त्री० फोल्ली

पिराना پِرانا अ०क्रि० पीडावु

पिरोना پِرونا, स०क्रि० परोववु

पिलना پِلنا, अ०क्रि० एक साथे कशा पर तूटी पडवुं (२) पिलावुं

पिलपिला پِلپِلا, वि० अंदरथी नरम ने मीनु [घोळवुं (जेम के केरी)

पिलपिलाना پِلپِلانا, स०क्रि० दवाववुं;

पिलाना پِلانا स० क्रि० पिवडाववुं (२) पीवाने माटे आपवुं (३) अंदर भरवुं

पिल्ला پِلّا, पुं० कुरकुरियु

पिल्लू پِلّو, पु० इयळ

पिशवाज़ پِشواز, स्त्री० [फा] नाचती वखते पहेराय छे एवो एक जातनो घाघरो

पिसना پِسنا, अ०क्रि० पिसावुं, दळावु (२) थाकीने लोथ थई जवु

पिसर پِسر, पुं० [फा.] पुत्र

पिसवाना پِسوانا, स०क्रि० पिसाववु

पिसाई پِسائی, स्त्री० पीसवु ते के तेनी मजूरी (२) कडी महेनत

पिसान پِسان, पुं० आटो; लोट

पिस्तई پِستئی, वि० पिस्ताना रंगनुं

पिस्तौल پِستَول, स्त्री० पिस्तोल

पिस्सू پِسّو, पुं० डांस [क्रि० टहुकवु

पिहकना پِہکنا, **पीकना** پیکنا, अ०

पीच پیچ, स्त्री० भातनु ओसामण

पीछा پیچھا, पुं० पाछलो भाग (२) पीछो (३) पछीनो समय. –करना = केडे पडवुं; पीछो पकडवो. –पकड़ना = पाछळ लागवु, केडो पकडवो

पीछे پیچھے, अ० पाछळ (२) पछीथी –छोड़ना, –डालना = पाछळ मोकलवुं (२) (धन) बचावी सघरवु

पीटना پیٹنا, स०क्रि० पीटवुं (२) टीपवुं

पीठी پیٹھی, स्त्री० पलाळीने पीसेली दाळ

पीढ़ा پیڑھا, पु० बेसवानो पाटलो

पीढ़ी پیڑھی, स्त्री० पेढी (२) नानो पाटलो

पीतल پیتل, पु० पित्तळ धातु

पीदड़ी پیدڑی, स्त्री० जुओ 'पिदडी'

पीनक پینک, स्त्री० अफीणियानु अडवडियु (२) झोकां खावां ते

पीनस پینس, स्त्री० पालखी (२) पु० [स] पीनस रोग

पीप پیپ, स्त्री० परु [स्त्री० लींडी-पीपर

पीपर(–ल) پیپر(–ل), पु० पीपळो (२)

पीपा پیپا, पु० पीप

पीर پیر, स्त्री० (प) पीडा

पीर پیر, पुं० [फा] पीर, सिद्ध; महात्मा (२) वृद्ध (३) सोमवार

पीरी پیری, स्त्री० [फा] पीरपणु (२) बुढापो (३) चेला मूडवानो धंधो

पील پیل, पुं० [फा] हाथी

पीलवान پِیلوان پुं० महावत
पीला پِیلا वि० पीळु (२) पुं० पीळो रंग
पीलिया پِیلِیا पुं० कमळो
पीसना پِیسنا स०क्रि० पीसवु (२) कडी महेनत करवी (३) पुं० दळणुं
पीहर پِیہر पुं० पियेर
पुआल پُآل पु० 'पयाल'; पराळ
पुकार پُکار स्त्री० पोकार (बूम के फरियाद)
पुकारना پُکارنا स०क्रि० पोकारवु
पुख़्ता پُختہ वि० [फा.] दृढ; मजबूत (नाम पुख़्तगी)
पुचकार,–री پُچکار،-ری स्त्री० वचकारो [वचकारवुं
पुचकारना پُچکارنا स०क्रि० प्रेमथी
पुचारा پُچارا पु० पोतु के कूचडो (२) भीनु पोतु फेरवव ते (३) पातळो लेप (४) खुशामत (५) उत्तेजन
पुच्छल پُچھّل वि० पूछडियु, पूंछडीवाळुं
पुछल्ला پُچھلّا पुं० लावु पूंछडुं (२) पूंछडा जेम साथे लागेलु ते (३) आश्रित
पुजना پُجنا अ० क्रि० पूजावुं, 'पूजना'नु कर्मणि
पुजवाना پُجوانا, पुजाना پُجانا स०क्रि० पूजाववु [तिनी मजूरी
पुजाई پُجائی स्त्री० पूजवु ते के
पुजापा پُجاپا पुं० पूजापो
पुजा(–जे)री پُجا(-جے)ری पु०पूजारी
पुटकी پُٹکی स्त्री० पोटकी (२) अकस्मात् मृत्यु (३) शाकमां घलातो चणानो लोट
पुटी پُٹی स्त्री० नानो दडियो के कटोरी (२) पडीकी (३) लंगोटी
पुट्ठा پُٹّھا पुं० थापानो उपरनो भाग (२) पुस्तकनी बांधणीनी पटी
पुठवार پُٹھوار अ० पूठे; पाछळ
पुठवाल پُٹھوال पुं० मददगार; सागरीत
पुड़ा پُڑا पु० पडो, मोटुं पडीकुं
पुड़िया پُڑیا स्त्री० पडीकुं के पडीकी
पुण्याई پُنّیائی स्त्री० पुण्यनुं फळ के पुण्यता
पुतला پُتلا पु० नर-पूतळी; ढींगलो. किसीका पुतला बाँधना=बदनामी करवी
पुतली پُتلی स्त्री० ढींगली
पुतली-घर پُتلی گھر पुं०कारखानुं,मिल
पुताई پُتائی स्त्री० 'पोतना' परथी नाम
पुदीना پُدینا पु० [फा. पोदीनः پودینہ] फुदीनो [परणेली विधवा
पुनर्भू پُنرّبھو स्त्री० [स.] फरी
पुनि(–नी) پُنِ(-نی) अ० पुनः,फरीथी
पुर پُر वि० [फा] पूर्ण; भरेलु. (समासमां पहेला पद तरीके पण, जेम के, पुर-असर=असरकारक, पुर-जोश इ०)
पुरखा پُرکھا पु० (स्त्री०–खिन) पूर्वज (२) घरनो वृद्धजन
पुरचक پُرچک स्त्री० 'पुचकार'; वचकारो (२) उत्तेजन (३) उश्केरणी (४) समर्थन; पक्ष
पुरज़ा پُرزہ पुं० [फा.] टुकडो (२) अवयव (३) अंश; भाग (चलता पुरजा=चालाक पाको माणस)
पुरयला پُریلا वि० पूर्वनुं (२) पूर्वजन्मनुं
पुरबिया پُربِیا वि० (स्त्री० ०नी) पुरबियुं, पूर्वनु

पुरवट پُروٹ पुं० पाणीनो कोस
पुरवा پُروا पुं० नानु पुर–गाम(२) पूर्वनो पवन (३) कुलडी [स्त्री० पूर्वनो वायरो
पुरवाई پُروائی, पुरवैया پُرویا
पुरसाँ پُرساں वि० [फा.] पूछनार
पुरसा پُرسا पुं० माथोडु, एक माप
पुरसिश پُرسِش स्त्री० [फा.] पुरसीस; पूछपरछ
पुराना پُرانا वि० पुराणु (२) स०क्रि० पुराववु –घाव = भारे चालाक, अनुभवी
पुरिखा,–पा پُرکھا،ـسا पुं० जुओ 'पुरखा'
पुरी پُوری स्त्री० [सं] पुरी, नगरी (२) जगन्नाथ (३) [फा] पूर्णता
पुर्तगाल پُرتگال पुं० पोर्टुगल देश
पुल پُل पुं० [फा.] पुल. –टूटना = खूब वधवु. (किसी बात का) –बाँधना = अतिशयता करवी
पुलटिस پُلٹِس स्त्री० पोटीस [पोचु
पुलपुला پُلپُلا वि० अंदरथी नरम ने
पुलपुलाना پُلپُلانا स०क्रि० नरम चीज दबाववी, घोळवु (२) घोळीने चूसवुं
पुलिंदा پُلِندا पुं० वडल, थोकडो
पुलिस پُلِس स्त्री० पोलीस
पुश्त پُشت स्त्री० [फा] पीठ (२) पेढी (वंशपरंपरानी)
पुश्तक پُشتک स्त्री० [फा] घोडा गधेडानी पाछला पगनी लात
पुश्तनामा پُشت نامہ पुं० [फा] वंशावळी [(२) चोपडीना 'पुट्ठा'
पुश्ता پُشتہ पुं० [फा] पुस्तो; बांध
पुश्तारा پُشتارہ पुं० [फा.] पीठ पर लेवाय एटलो भार
पुश्ती پُشتی स्त्री० [फा.] टेको (२) मदद (३) तरफदारी (४) तकियो
पुश्तैनी پُشتینی वि० [फा.] वंश-परंपरा चालतु आवेलुं के चालनारुं
पुष्टई پُشٹئی स्त्री० पुष्टिनी दवा
पुस्तक پُستک स्त्री० [ग] चोपडी, 'किताब'
पुह(–हु)प پُہ(ـہُ)پ पुं० (प) पुष्प
पुहुमी پُہُمی स्त्री० (प.) पृथ्वी, भूमि
पूँछ پُونچھ स्त्री० पूछडी (२) पछवाडेनो भाग
पूआ پُوآ पु० पूडो के मालपूओ
पूछ پُوچھ स्त्री० पूछवु ते (२) तपास; खोळ (३) कोई पूछे ते; आदर; गणना
पूछताछ پُوچھ تاچھ स्त्री० पूछपरछ
पूड़ा پُوڑا पु० मालपूडो
पूड़ी پُوڑی स्त्री० पूरी
पूतड़ा پُوتڑا पु० वळोतियुं
पूति پُوتِ स्त्री० [स.] पवित्रता (२) दुर्गंध
पूती پُوتی स्त्री० गाठ(२)लसणनुं जींडवु
पूनी پُونی स्त्री० पूणी
पूनो پُونو स्त्री० पूनम
पूरनपूरी پُورن پُوری स्त्री० पूरणपोळी
पूरब پُورب पु० (२) वि० पूर्व
पूला پُولا पु० पूळो (स्त्री० –ली)
पूस پُوس पु० पोष मास
पेंग پینگ स्त्री० हींचकानो हेल्लो. –मारना = हींचकाने हेल्लो मारवो; हींचवुं [जुओ 'गुझिया'
पेंडुकी پینڈُکی स्त्री० होलो (२)
पेंदा پیندا पु०, पेंदी स्त्री० तळियुं
पेच پیچ पुं० [फा.] पेच (स्क्रू, आटो,

युक्ति वगेरे) –घुमाना=पेच मरडवो; युक्ति करी पलटी नाखवुं
पेचक پیچک स्त्री० [फा] दोरनी गूचळी (२) पु० [स] घुवड
पेचकश پیچکش पु० [फा] पेचियुं
पेचताब پیچتاب पु० [फा.] दाझ; मननो गुस्सो
पेचिश پیچش स्त्री०[फा.] मरडानो रोग
पेचीदा پیچیده वि० [फा] (नाम, –दगी) पेचवाळु (२) कठण; आटीघूंटीवाळु
पेचीला پیچیلا वि० जुओ 'पेचीदा'
पेट پیٹ पु० पेट (२) गर्भ. –काटना=बचत करवा ओछुं खावु. –का पानी न पचना=रही के रोकाई न शकावुं –का हलका=हलका पेटनुं; क्षुद्र. –गिरना=गर्भपात थवो. –चलना=दस्त थवा –छूटना=दस्त थवो (२) पूछडुं छूटवु. –देना=मननी वात बतावची. –पानी होना=पातळो झाडो थवो (२) डरवु –में दाढ़ी होना=बचपणथी होशियार होवु. –में पानी होना=गभरावु, चिंतामां पडवु. –में बल पडना=हसवाथी पेट दुखवुं. –लगना=भूखथी पेट चोंटी जवु.
पेटवाली پیٹ والی स्त्री० सगर्भा स्त्री
पेटार्थी,-र्थू پیٹارتھی،-رتھو वि० खाउधरुं, पेटुडुं.
पेटी پیٹی स्त्री० पटो (२) नानी पेटी
पेटू پیٹو वि० जुओ 'पेटार्थी'
पेठा پیٹھا पुं० भूराकोळुं (२) तेनी एक मीठाई
पेड़ پیڑ पुं० झाड
पेडा پیڑا पुं० पेंडो
पेडी پیڑی स्त्री० झाडनु थड (२) धड
पेड़ू پیڑو पु० पेढु (२) गर्भाशय
पेरना پیرنا सं०क्रि० पीलवुं (२) पीडवु (३) प्रेरवु (४) मोकलवु [वघेलवुं
पेलना پیلنا सं०क्रि० घुसाडवु (२)
पेवस پیوس पुं०, –सी स्त्री० करेटु; तरतना वियायेला ढोरनु दूध
पेश پیش अ० [फा] सामे; आगळ. –आना=थवुं, बनवु (२) व्यवहार के वर्तन करवु. –जाना, –चलना=जोर चालवुं [कटारी
पेश-कब्ज़ پیش قبض स्त्री० [फा]
पेश-कश پیش کش स्त्री० [फा] भेट, बक्षिस [शिरस्तेदार
पेशकार پیشکار पु०[फा] अदालतनो
पेशख़ेमा پیش خیمہ पु० [फा.] फोजनी आगळ जती टुकडी के आगळ रवाना थतो तेनो सामान
पेशगी پیشگی स्त्री०[फा] कोई काम माटे अगाउथी अपाती रकम, बानुं
पेशतर پیشتر अ० [फा] पहेला
पेशबंद پیش بند पु० [फा] घोडानी छाती परनो पटो, जेथी जीन पाछळ सरे नहि [अगमचेती; पहेलेथी सावधानी
पेशबंदी پیش بندی स्त्री० [फा.]
पेशराज پیش راج पु० पथ्थर लावनार मजूर ['पिशवाज़'
पेशवाज़ پیشواز स्त्री० [फा] जुओ
पेशा پیشہ पु० [फा.] पेशो; धंधो
पेशानी پیشانی स्त्री० [फा] माथुं (२) कपाळ (३) नसीब –पर बल लाना=मगज गुमाववु; गुस्से थवुं

युक्ति वगेरे). –घुमाना=पेच मरडवो; युक्ति करी पलटी नाखवु

पेचक پیچک, स्त्री० [फा] दोरनी गूचळी (२) पु० [स] घुवड

पेचकश پیچکس, पु० [फा] पेचियु

पेचताव پیچتاب, पु० [फा.] दाझ; मननो गुस्सो

पेचिश پیچس, स्त्री०[फा.] मरडानो रोग

पेचीदा پیچیده, वि० [फा] (नाम, –दगी) पेचवाळु (२) कठण; आटी-घूटीवाळु

पेचीला پیچیلا, वि० जुओ 'पेचीदा'

पेट پیٹ, पु० पेट (२) गर्भ. –काटना= बचत करवा ओछु खावु. –का पानी न पचना=रही के रोकाई न शकावुं –का हलका=हलका पेटनु; क्षुद्र. –गिरना=गर्भपात थवो. –चलना= दस्त थवा. –छूटना=दस्त थवो (२) पूंछडुं छूटवु. –देना=मननी वात बताववी. –पानी होना=पातळो झाडो थवो (२) डरवु –में दाढ़ी होना= बचपणथी होशियार होवु –मे पानी होना=गभरावु; चितामा पडवु. –में बल पडना=हसवाथी पेट दुखवु. –लगाना=भूखथी पेट चोटी जवु.

पेटवाली پیٹ والی, स्त्री० सगर्भा स्त्री

पेटार्थी,-र्थू پیٹارتھی،-رتھو, वि० खाउधरुं, पेटुडु

पेटी پیٹی, स्त्री० पटो (२) नानी पेटी

पेटू پیٹو, वि० जुओ 'पेटार्थी'

पेठा پیٹھا, पुं० भूराकोळु (२) तेनी एक मीठाई

पेड़ پیڑ, पु० झाड

पेड़ा پیڑا, पुं० पेंडो

पेड़ी پیڑی, स्त्री० झाडनु थड (२) धड

पेड़ू پیڑو, पुं० पेढु (२) गर्भाशय

पेरना پیرنا, स०क्रि० पीलवुं (२) पीडवु (३) प्रेरवु (४) मोकलवु [वकेलवु

पेलना پیلنا, स०क्रि० घुसाडवु (२)

पेवस پیوس, पु०, –सी स्त्री० करेंटु; तरतना वियायेला ढोरनु दूध

पेश پیس, अ० [फा] सामे, आगळ. –आना=थवु, बनवु (२) व्यवहार के वर्तन करवुं. –जाना, –चलना= जोर चालवुं [कटारी

पेश-क़ब्ज़ پیس قبض, स्त्री० [फा]

पेश-कश پیس کس, स्त्री० [फा] भेट, बक्षिस [शिरस्तेदार

पेशकार پیسکار, पु०[फा] अदालतनो

पेशख़ेमा پیس خیمہ, पुं० [फा.] फोजनी आगळ जती टुकडी के आगळ रवाना थतो तेनो सामान

पेशगी پیسگی, स्त्री०[फा] कोई काम माटे अगाउथी अपाती रकम, बानुं

पेशतर پیستر, अ० [फा.] पहेला

पेशबंद پیس بند, पु० [फा] घोडानी छाती परनो पटो, जेथी जीन पाछळ सरे नहि [अगमचेती; पहेलेथी सावधानी

पेशबंदी پیس بندی, स्त्री० [फा.]

पेशराज پیس راج, पु० पथ्थर लावनार मजूर ['पिशवाज़'

पेशवाज़ پیسواز, स्त्री० [फा] जुओ

पेशा پیسہ, पु० [फा.] पेशो; धंधो

पेशानी پیسانی, स्त्री० [फा] माथुं (२) कपाळ (३) नसीब. –पर बल लाना= मगज गुमावबु; गुस्से थवु

पेशावर پشاور, पु० [फा] पेशावाळो; धधादार [सुनावणी (३) [स.] पेशी
पेशी پیشی, स्त्री० [फा.] रजूआत (२)
पेशीन-गोई پیشین گوئی, स्त्री० भविष्य कहेवु ते
पेश्तर پیشتر, अ०[फा] जुओ 'पेशतर'
पैंग پینگ, स्त्री० जुओ 'पेंग'
पैंठ پینٹھ, स्त्री० पैंठ, बजार
पैंड़ پینڑ, पुं० डगलु (२) रस्तो [प्रणाली
पैंड़ा پینڑا, पु० रस्तो (२) तबेलो (३)
पैंत پینت, स्त्री० [स. पणकृत; प्रा. पणइत] पैंतरो [पिस्तालीस, ४५
पैंतालीस پینتالیس, वि०
पैंतीस پینتیس, वि० पात्रीस; ३५
पैंदा پیندا, पुं०, –दी स्त्री० जुओ 'पेंदा,–दी'
पैंसठ پینسٹھ, वि० पासठ; ६५
पै پے, प्रत्यय-(सातमीनो) उपर (२) (त्रीजीनो) द्वारा (३) अ० प्रति, तरफ (४) पासे (५) पछी (६) पण
पैक پیک, पुं० [फा] खेपियो
पैकार پیکار, पुं० [फा] फेरियो के नानो वेपारी
पैख़ाना پیخانا, पु० पायखानु
पैग़ंबर پیغمبر, पुं० [फा.] पेगंबर
पैग پیگ, पुं० (प) पग; कदम
पैग़ाम پیغام, पु० [फा.] पेगाम
पैज پیج, स्त्री०(प)प्रतिज्ञा,पण(२) होड
पैज़ार پیزار, स्त्री० [फा] पेजार, जोडा
पैठ پیٹھ, स्त्री० पेस; प्रवेश; गति
पैठना پیٹھنا, अ० क्रि० पेसवुं
पैड़ी پیڑی, स्त्री० सीडी
पैतरा پیترا, पु० पेंतरो; पवित्रा

पै-दर-पै پے در پے, अ० [फा.] क्रमशः (२) लगातार
पैदल پیدل, वि० (२) अ० पगे चालतुं, पगपाळुं (३) पुं० पायदळ
पैदा پیدا, वि० [फा.] पेदा
पैदाइश پیدائش, स्त्री० [फा] पेदाश
पैदाइशी پیدائشی, वि० जनम साथेनु (२) स्वाभाविक [पेदाश
पैदावार پیداوار, स्त्री० [फा] खेतीनी
पैना پینا, वि०[स. पैण] तीक्ष्ण, तेज (२)हाकवानो परोणो (स० क्रि० –पैनाना)
पैमाइश پیمائش, स्त्री० [फा.] मापवु ते
पैमाना پیمانہ, पु० [फा.] धोरण
पैयाँ پیاں, स्त्री० पग
पैया پیا, पु० पोचो दाणो, खोखु
पैर پیر, पु० पेर; पग [जेवी के साईकल
पैर-गाड़ी پیر گاڑی, स्त्री०पगनी गाडी;
पैरना پیرنا, अ० क्रि० तरवुं
पैरवी پیروی, स्त्री० [फा] अनुसरण (२) आज्ञापालन (३) पेरवी
पैराक پیراک, पुं० तारो; तरनारो
पैराव پیراو, पु० तरीने जवाय एवु ऊडु पाणी
पैरी پیری, स्त्री० खळामां एकठां करेलां डूंडानो ढग के खळु करवुं ते
पैरो پیرو, वि० [फा] अनुयायी
पैवंद پیوند, स्त्री० [फा] थीगडुं (२) झाडनी कलम [तरबोळ
पैवस्त پیوست, वि० [फा](प्रवाहीथी)
पैहम پیہم, अ० [फा] जुओ 'पै-दर-पै'
पैहारी پیہاری, वि० पय-दूध ज पीने रहेनार (साधु)

पोंकना پونکنا, अ० क्रि० छेरवुं (२) डरवु (३) पुं० छेरवानो (पशुनो) रोग
पोंगा پونگا, पुं० नळी (वांस के धातुनी) (२) वि० पोलु (३) मूर्ख
पोंछ پونچھ, स्त्री० पूछ, पूंछडी
पोंछना پونچھنا, स॰क्रि० घसवु (२) पुं० घसवानु कपडुं
पोआ پوا पु०' सापनो कणो
पोइया پوئیا, स्त्री० [फा. पोयः] घोडानी जारदार रवाल
पोइस پوئس, स्त्री० सपाटाबंध दोडवुं ते (२) अ० पोईस, हठो; खसो
पोखर(-रा) پوکھر(-را), पु० तळाव (स्त्री० -री) [अशक्त
पोच پوچ, वि० [फा पूच] तुच्छ (२)
पोट پوٹ, स्त्री० पोटली (२) ढेर
पोटा پوٹا, पुं० पेट (२) (चकलीनो) पोटो-वच्चुं [(२) कठण
पोढ़ा پوڑھا, वि० [सं. प्रौढ] दृढ
पोत پوت, पु० जमीनमहेसूल; 'पोता'
पोतड़ा پوتڑا, पु० 'पूतड़ा', वळोतियु
पोतना پوتنا, स०क्रि० धोळवु; लींपवुं (२) पु० पोतु; कूचडो
पोतला پوتلا, पु० 'परांठा'; चोपडुं
पोता پوتا, पुं० पौत्र (२) महेसूल (३) पोतु
पोती پوتی, स्त्री० पौत्री [नानु पक्षी
पोदना پودنا, पुं० वामन (२) एक
पोदीना پودینہ, पुं० [फा] फुदीनो
पोना پونا, स०क्रि० (रोटलो) हाथे घडवो (२) परोववु (३) गूंथवु
पोपला پوپلا, वि० दांत वगरनु; बोखलुं (२) पोपलु, पोचकण

पोपलाना پوپلانا, अ०क्रि० बोखुं थवुं
पोर پور, स्त्री० आंगळ के आंगळीनो वेढो (२) पेराई
पोश پوش, पुं० [फा.] (समासमां) ढांकण. उदा. मेजपोश (२) पोशाक
पोशाक پوشاک, **पोशिश** پوشش [फा.] स्त्री० पोशाक, पहेरवेश [ढकायेलु
पोशीदा پوشیدہ, वि० [फा] गुप्त;
पोस्त پوست, पु० [फा] छोडु (२) पोस; अफीणनो दोडो(३) जुओ 'पोस्ता'
पोस्ता پوستا, पुं० अफीणनो छोड
पोस्ती پوستی, पुं० [फा.] पोस्ती, पोस उकाळी पीनार (२) आळसु
पोस्तीन پوستین, पुं० [फा.] चामडानो (रुवाटीवाळो) कोट के अमुक पोशाक [छेदवु (३) अदर घूसवुं
पोहना پوہنا, स०क्रि० 'पिरोना' (२)
पौंडा پونڈا, **पौंडूक** پونڈک [सं] पुं० जाडी मोटी शेरडी
पौ پو, स्त्री० परव (२) रमतनु पो (३) पोह, पो. -बारह होना = पो पडवु (२) लाभनो लाग मळवो [के तेनु माप
पौआ(-वा) پوا(-وا), पु० पाशेरो
पौडर پوڈر, स्त्री० पावडर
पौढ़ना پوڑھنا, अ०क्रि० जुओ झूलवुं (२) पोढवु
पौद پود, स्त्री० छोड (२) धरु
पौदर پودر, स्त्री० पगदडी (२) रेंट के कोस या कोलुना बळदथी पडी जती वाट
पौधा پودھا, पुं० छोडवो
पौन پون, वि० पोणुं (२) पुं०, स्त्री० पवन (३) प्राण (४) भूत

पौना پونا पु० पोणाना आंक (२) झारो
पौनी پونی स्त्री० वसवायां (२) नानो 'पौना'-झारो
पौने پونے वि० पोणु [[स] पुरवु
पौर پور स्त्री० जुओ 'पौरि' (२) वि०
पौरा پورا पुं० पगलु
पौरि,-री پور،-ری स्त्री० सीडी (२) डेली, खडकी (३) पावडी
पौवा پووا पु० जुओ 'पौआ' [परब
पौसर(-रा,-ला) پوسر(-را،-لا) पु०
पौहारी پوہاری वि० जुओ 'पैहारी'
प्याऊ پیاؤ पु० परब
प्याज़ پیاز(پیاز) पु० पियाज; डुंगळी
प्याज़ी پیازی वि० प्याजना रंगनुं आछु गुलाबी
प्यादा پیادہ पु० [फा.] पायदळ सिपाई, प्यादु (२) दूत, खेपियो
प्याला پیالہ पु०[फा] वाडको. –ली स्त्री० वाडकी [इच्छा
प्यास پیاس स्त्री० तरस (२) प्रबल
प्यासा پیاسا वि० तरस्युं
प्यून پیون पु० [इ] पटावाळो;सिपाई
प्योसर پیوسر पुं० करेंटुं (गायनुं)
प्योसार پیوسار पु० (प.) पियर
प्रकोष्ठ پرکوشٹھ पु० [स] मुख्य दरवाजा पासेनी आरडी (२) आगण,वाडो
प्रण پرن पु० पण; प्रतिज्ञा [नमवु
प्रणवना پرنونا स० क्रि० प्रणामवु,
प्रतिचा پرتیچا स्त्री० प्रत्यचा
प्रतिदान پرتی دان पु० [स.] परत करवु ते (२) बदलो
प्रतिफल پرتی پھل पु० [स] छाया; प्रतिबिंब (२) परिणाम; फळ

प्रतिभू پرتی بھو पु० [सं] जामिन
प्रतुद پرتد पु० [स] चांचथी तोडीने खानार पक्षी [सडक; गली
प्रतोली پرتولی स्त्री० [स] नानी
प्रत्न پرتن वि० [स.] प्राचीन; पुराणु
प्रत्युत پرتیت अ० ऊलटुं; विरुद्ध
प्रत्यूष پرتیوش पु० [स] सवार (२) सूर्य ['नुमाइश'
प्रदर्शनी پردرشنی स्त्री० प्रदर्शन,
प्रभाती پربھاتی स्त्री० प्रभातियु
प्रमीला پرمیلا स्त्री० [स.] तंद्रा (२) शिथिलता [पडो
प्रयागवाल پریاگوال पु० प्रयागनो
प्रविसना پروسنا अ० क्रि० (प.) प्रवेशवु [(२) टेको
प्रश्रय پرشرے पु० [स] आश्रय
प्रसू پرسو स्त्री० [स.] जणनारी
प्रसूत پرسوت पु० प्रसूति बाद थतो स्त्री-रोग–सुवारोग
प्रसेद پرسید पु०(प.) प्रस्वेद, परसेवो
प्रस्ताव پرستاو पु० [सं] (सभामां चर्चा माटे आवे ते) ठराव, दरखास्त
प्रस्थ پرستھ पु० [स] पहाड परनो सपाट प्रदेश [(२) साचु; प्रामाणिक
प्रांजल پرانجل वि० [स.] सीधु, सरळ
प्राकार پراکار, प्राचीर پراچیر पु० [स] कोट, किल्लो [पामवु
प्रापना پراپنا स० क्रि० प्राप्त करवुं,
प्रायद्वीप پرائے دویپ पु० [स] द्वीपकल्प [खानार
प्राशी پراشی वि०[स.]प्राशन करनार;
प्रूम پروم पु० दरियानी ऊडाई मापवा नखाती दोरीनो सीसानो गठ्ठो

प्रेक्षण پریکشن पुं० [स] आख (२) जोवुं ते [(२) नजर (३) प्रज्ञा
प्रेक्षा پریکشا स्त्री० [स] जोवुं ते
प्रेतनी پریتنی स्त्री० भूतडी
प्रेता پریتا स्त्री० [स] पिशाचणी
प्रेती پریتی पु० प्रेतपूजक

प्रेमिक پریمک वि० प्रेमी
प्रोत پروت वि० [स] ओतप्रोत (२) छुपायेलु
प्लक्ष پلکش पुं०[सं] पीपळनु झाड
प्लुत پلت पु० [स] 'पोई'; घोडानी एक रवाल

फ

फंक پھنک स्त्री० फाक; चीरी
फंका پھنکا पुं० फाको (२) फाक; चीरी
फंकी پھنکی स्त्री० फाकी [जाळ, कपट
फंद,-दा پھند،-دا पु० फद, बंधन,
फंदाना پھنداना स०क्रि० फदमा नाखवुं
फँसना پھنسنا अ०क्रि० फसावुं (फँसाना प्रेरक) [(स्त्री०, -रिन)
फँसिहारा پھنسہارا वि० फसावनार
फ़क فق वि०[अ] फग;सफेद (२) विवर्ण
फक्किका پھکّکا स्त्री० [स] कोयडो, प्रश्न (२) फसामणी
फ़क़त فقط अ०[अ] फक्त, केवळ; मात्र
फ़क़ीर فقیر पु० [अ] फकीर; साधु (२) भिखारी (३) गरीब-निर्धन माणस
फ़क्र فقر स्त्री० [अ] दीनता (२) फकीरी (३) जरूर पूरती ज कामना होवी ते [घमड, शेखी
फ़ख़र فخر, फ़ख्र فخر पु० [अ. फख्र]
फगुआ پھگوا पु० होळी (२) फाग. -खेलना या मनाना=होळी रमवी, रग गुलाल वगेरे नाखवां
फगुहारा پھگوہارا पु० फगवो, घेरैयो
फ़ज़ल فضل पु० जुओ 'फज्ल'
फ़ज़ा فضا स्त्री० [अ] खुल्लुं मेदान (२) शोभा

फ़ज़ीलत فضیلت स्त्री० [अ] मोटाई; श्रेष्ठता -कि पगडी=विद्वत्तानुं आदरमान [दुर्दशा के बदनामी
फ़ज़ीहत فضیحت स्त्री० [अ] फजेती;
फ़ज़ूल فضول वि० जुओ 'फुजूल'. -खर्च=उडाउ
फ़ज़्ल فضل पु० [अ.] अधिकता (२) कृपा, दया
फटकना پھٹکنا स०क्रि० झाटकवु; ऊपणवु -पछोरना=झाटकीने साफ करवुं (२) बरोबर तपासीने जोवुं
फटकारना پھٹکارنا स०क्रि० फटकारवु (२) झटको मारी खखेरवु (३) पटकी पछाडीने धोवु (४) मेळववुं, काढी लेवुं (५) झटका साथे दूर फेंकवु (६) साफ साफ ने सखत वात कही चूप करवु
फटना پھٹنا अ०क्रि० फाटवुं
फट पड़ना پھٹ پڑنا अ०क्रि० ओचिंतु आवी पहोंचवु
फटा پھٹا पु० फाट; छेद
फड़ پھڑ स्त्री० जुगारखानुं (२) दाव (३) सोदा करवानु बजार के जगा
फड़ پھڑ पुं० जुगारनो अड्डो के तेनो दाव (२) दुकानदारनी बेठक
फड़कना پھڑکنا अ०क्रि० फरकवुं (२)

धबधबवुं; ऊछळवुं **फड़क उठना या जाना**=राजी राजी थई जवु
फड़बाज़ پھڑباز पु० पोताने त्यां बोलावी जुगार खेलावनार [आज्ञा
फ़तवा فتوی पुं०[अ] फतवो, धर्मनी
फत(-ते)ह فت(-ت-)ح स्त्री० [अ. फतह] फतेह [(२) पतंगियु
फतिंगा پھتنگا, पु० ऊडनारु जीवडु
फ़तीलसोज़ فتیل سوز पु० [फा.] दीवी
फ़तीला فتیلا पु० [अ] पलीतो
फ़तूर فتور पु० 'फुतूर'; फितूर (२) विघ्न, बाधा (३) दोष; विकार
फतूरिया فتوریا वि० फितूरी; उपद्रवी
फ़तूह فتوح स्त्री० [अ. 'फतह'नु ब. व] फतेह [लूंट के लडाईनो माल
फ़तूही فتوحی स्त्री० [अ.] सदरो (२)
फन پھن, पु० फणा, फेण
फ़न فن पु० [फा] खूबी (२) विद्या; कळाकौशल्य(३)फंद; छळ [कि, सापनो)
फनकार پھنکار, स्त्री० फू अवाज (जेम
फ़ना فنا स्त्री० [अ.] नाश, खुवारी
फ़ना-फी-अल्लाह فنا فی اللہ पु०[अ.] ईश्वरमां तन्मय दशा ['फुनून'
फ़नून فنون पु० ब० व० जुओ
फन्नी پھنّی, स्त्री० फाचर
फफदना پھپھدنا, अ० क्रि० फदफदवु (२) जुओ 'फबकना'
फफूँदी پھپھوندی स्त्री० फूग
फफोला پھپھولا, पुं० फोडलो; फफोलो
फबकना پھبکنا, अ० क्रि० (झाड छोड इ०) खीलवु; फूटवु, वधवु
फबती پھبتی, स्त्री० समयने अनुकूळ वात (२) व्यंग; कटाक्ष. **-उड़ाना**= हांसी करवी. **-कसना, -कहना**= कटाक्ष करवु [फबन स्त्री०)
फबना پھبنا, अ० क्रि० शोभवुं (नाम,
फ़य्याज़ فیاض वि० [अ] उदार; दानी; दोलुं (नाम, -ज़ी)
फर فر पु० [फा] शोभा; सजावट
फ़रउन فرعون पु० [अ] मगर (२) मिसरनो एक अभिमानी नास्तिक बादशाह (३) अत्याचारी के घमंडी
फ़रऊनी فرعونی स्त्री० घमड के दुष्टता
फरक(०न) (०ن)پھرک, स्त्री० फरकवु ते
फ़रक فرق पु० फरक; फेर (२) अंतर; फासलो [पुत्र
फ़रज़ंद فرزند पुं० [फा.] संतान;
फ़रज़ी فرزی पु० [फा] शेतरंजनो वजीर (२) वि० जुओ 'फ़र्ज़ी'
फ़रज़ीबंद فرزی بند पु० [फा] शेतरजमा वजीरथी मात करवानो एक दाव
फ़रद فرد स्त्री० [अ फर्द] व्यक्ति, एक माणस (२) यादी (३) खोळ, गलेफ जेवानु कोई एक बाजुनु कपडु (४) वि० अजोड; अद्वितीय
फ़रदा فردا अ० [फ़ा] आवती काले (२) स्त्री० कयामतनो दिन [फद; नखरां
फरफंद پھرپھند, पु० दावपेच (२)
फ़रबा فربہ वि० [फा] जाडु; स्थूल शरीरवाळु [फरमान माननार
फरमाँ-बरदार فرمانبردار वि०[फा.]
फ़रमाँ-रवा فرمانروا पु० [फा.] फरमान करनार (२) बादशाह
फ़रमाइश فرمائش स्त्री०[फा] फर-माश; आज्ञा [फरमाव्या प्रमाणेनु
फ़रमाइशी فرمائشی वि० [फा.]

फ़रवरी فروری पुं० फेब्रुआरी
फरवी پھروی स्त्री० ममरा
फ़रश فرش पुं० [अ. फर्श] बिछानु (२) बेसवानी सपाट जमीन (३) फरसबंधी के पाकी बनावेली जमीन
फ़रशबद فرش بند पुं० जुओ 'फरश'
फ़रशी فرشی स्त्री० हूको (२) वि० फरसने लगतु
फरसा پھرسا पु० फरशी; परशु
फ़रसूदा فرسودہ वि० [फा] जरी-पुराणु, रद्दी (२) थाकेलु (३) बेहाल
फ़रहंग فرہنگ स्त्री० [फा] शब्द-कोश (२) बुद्धिमत्ता [आनद; खुशी
फ़रह(०त) فرح(०ت) स्त्री० [अ]
फ़रहाँ فرحاں वि०[फा] खुश,आनदी
फरहा پھرہرا पुं० धजा, पताका
फ़रहाद فرہاد पुं० [फा] शिल्पी; पथ्थरफोडो (२) एक प्रसिद्ध प्रेमी
फ़राख़ فراخ वि०[फा.] विस्तृत, लांबु पहोळुं; विशाळ
फ़राख़-दस्त فراخ دست वि०[फा] खर्चमां कंजूस नहि–छूटा हाथवाळुं
फ़राग़त فراغت स्त्री० [अ] छुटकारो (२) निश्चिंतता (३) मळत्याग. –जाना =शौच जवुं [विस्मृत
फ़रामोश فراموش वि०[फा]भुलायेलु;
फ़रायज़ فرائض पुं० [अ 'फर्ज़'नुं व. व] कर्तव्यकर्मो [फिरार] भागेलुं, नाठेलु
फ़रार(–री) فرار(-ری) वि० [अ.
फ़रासीस فراسیس पु० [फा] फ्रांस देश के तेनो निवासी. (वि०, –सी)
फ़राहम فراہم वि० [फा] एकठु जमा (नाम, –मी=संग्रह)
फरिया پھریا पु० एक जातनो लेंघो
फरियाना پھریانا स० क्रि० वस्तु प्रथम धोईने तारवी काढवी–चोख्खा पाणीमां फरी झबोळवी के धोवी (२) फेंसलो करवो; 'निबटना' (३) अ०क्रि० फेंसलो थवो (४) वस्तु तारवी कढावी
फ़रिश्ता فرشتہ पु० [फा] फिरस्तो,
फरी پھری स्त्री० ढाल
फ़रीक़ فریق पुं० [अ] टोळी; जथो (२) झघडानो कोई एक पक्ष
फ़रीक़-सानी فریق ثانی पु० [अ] केसनो प्रतिवादी
फ़रीक़ैन فریقین पु० 'फरीक'नु ब०व०
फरुही پھروہی स्त्री० नानो पावडो
फरेफ़्ता فریفتہ वि० [फा] फरेबमां सपडायेलु (२) आसक्त [(२) चालाकी
फ़रेब فریب पु० फरेब; दगो; कपट
फ़रो فرو अ० [फा फिरो] नीचे; वशमां (२) वि० नीच (३) शांत; दाबमां आवेलु [वेचाण
फ़रोख़्त فروخت स्त्री०[फा. फ़िरोख्त]
फ़रोग़ فروغ पुं० प्रकाश; चमक. –पाना=नामना मळवी
फ़रो-गुज़ाश्त فروگذاشت स्त्री०[फा.] उपेक्षा (२) आनाकानी (३) भूल, त्रुटी
फ़रोद فرود अ० [फा.] नीचे (२) पुं० ऊतरवु–मुकाम करवो ते
फ़रोश فروش पु० [फा फिरोश] वेचनार (नाम, –शी)
फ़र्क़ فرق पुं० [अ] फरक
फ़र्ज़ فرض पु० [अ.] फरज; कर्तव्य (२) मान्यता [पूर्वक
फ़र्ज़ांनू فرضا अ० मानीने; मान्यता-

फ़ासिद فاسد वि० [अ.] फसाद करनार; 'फ़सादी' (२) खराब; दुष्ट
फाहा پھاہا पु० घी तेल अत्तर इ०नुं पूमडुं [(२) गदुं, अश्लील
फ़ाहिश فاحش वि० [अ.] अनाचारी
फ़ाहिशा فاحشہ स्त्री० छिनाळ
फ़िक़रा فقرہ पुं० [अ.] वाक्य (२) फकरो (३) टोणो
फिकैत پھکیت पु० ढाल लकडी चलावी जाणनार; 'फेंकनैत'
फ़िक़्क़ा فقہ स्त्री० [अ. फिक:] मुसलमाननु धर्मशास्त्र
फ़िक्र فکر स्त्री० [अ] फिकर
फ़िगार فگار वि० [फा.] घायल
फिचकुर پھچکر पु० मोंमाथी नीकळतु फीण (जेमके, मूर्छामां)
फिटकिरी پھٹکری स्त्री० फटकडी
फिटन پھٹن स्त्री० फेटन गाडी
फिट्टा پھٹا वि० फिटकार पामेलु
फिड्डा پھڈا वि० एडीनो भाग वेठेलो (जोडो)
फ़ितना فتنہ पु० [अ.] झघडो; दंगो; फितनो [प्रकृति (२) धूर्तता
फ़ितरत فطرت स्त्री० [अ] स्वभाव;
फ़ितरती فطرتی वि०[अ+फा.] धूर्त, दगावाज.
फ़ितूर فتور पु० जुओ 'फतूर'
फ़िदविया فدویا स्त्री०दासी,नोकरडी
फ़िदवी فدوی वि० [अ] आज्ञाकारी (२) पु० दास [दास (२) प्रेमी
फ़िदाई فدائی पु० [अ] फिदवी;
फ़िन्नार فی النار अ० [अ] 'जा जहान्नममां'

फिरंग فرنگ पु० चांदीनो रोग(२) फिरंगीनो देश, 'फिरंगिस्तान'
फ़िरंट فرنٹ वि० विरुद्ध (२) लडवा सामे थयेलु [तो पछी
फिर پھر अ० फरी (२) पछी (३)
फ़िरक़ा فرقہ पु० [अ.] फिरको
फिरकी پھرکی स्त्री०फरकडी(२)फिरकी
फिरता پھرتا पुं० अस्वीकार (२) पाछुं फेरववुं ते (३) वि० पाछुं फेरवेलुं (स्त्री० -ती) [(२) स्वर्ग
फ़िरदौस فردوس पुं० [अ.] बाग
फिरना پھرنا अ० क्रि० फरवुं (प्रेरक, फिराना) [चोखाना लोटनी खीर
फ़िरनी فرنی स्त्री०[फा.]एक प्रकारनी
फिरवाना پھروانا स० क्रि० फेरवाववुं
फ़िराक़ فراق पु० [अ.] वियोग (२) चिंता (३) खोळ, शोध
फ़िराग़ فراغ पु० [अ.] छुटकारो (२) खुशी (३) संतोष [(वि०,-री)
फ़िरार فرار पुं० [अ] नासवु ते
फ़िरासत فراست स्त्री०[अ.] बुद्धिमत्ता
फ़िरिश्ता فرشتہ पु० [फा] फिरस्तो
फ़िरोख़्त فروخت स्त्री०जुओ 'फरोख्त'
फ़िल्-जुमला فی الجملہ अ० [अ.] टूकमां, सारांश के
फिल्फ़िल فلفل स्त्री० [अ.] मरी
फ़िल्-फ़ौर فی الفور अ०[अ] तरत
फ़िल्-वाक़ा فی الواقع -हक़ीक़त حقیقت अ० [अ.] वस्तुतः, हकीकतमां [देश
फ़िलस्तीन فلسطین पुं० पॅलेस्टाइन
फ़िल्-हाल فی الحال अ०[अ.]हमणां, आ वखते, अत्यारे

फिस پھس अ० कांई नहीं; मींडुं
फिसड्डी پھسڈّی वि० काममां मद; ढीलुं
फिसलन پھسلن स्त्री० लपसवु ते
फिसलना پھسلنا अ० क्रि० लपसवुं; ढळी जवु
फ़िसाना فِسانہ पुं० जुओ 'फसाना'
फ़िहरिस्त فہرست स्त्री० [फा.] यादी; 'फेहरिस्त'
फ़ी فی अ० [अ] दर; प्रति एक
फ़ी-ज़माना فی زمانہ अ० [अ+फा.] आजकाल, हालना समयमां
फ़ीता فیتا पुं० फीत; कोर (२) (मापवानी) पट्टी (३) कागळो इ० बांधवानी पट्टी 'टेप'
फ़ीरनी فیرنی स्त्री० जुओ 'फिरनी'
फ़ीरोज़ा فیروزہ पुं० [फा.] पीरोज (वि०–जी)
फ़ील فیل पुं० [फा] हाथी
फ़ीलपा فیل پا पुं० [फा] हाथीपगो रोग
फ़ील-पाया فیل پایہ पुं० [फा.] थांभलो
फ़ीला فیلہ पुं० [फा] शेतरंजनो हाथी
फ़ीस فیس स्त्री० [इं] फी [सेंकडे
फ़ी-सदी فی صدی अ० [अ.+फा.]
फुँकना پھنکنا अ०क्रि० 'फूकना'नुं कर्मणि (२)पुं०फूंकणी(३)फुक्को; मुत्राशय
फुँकनी پھنکنی स्त्री० फूकणी (२) धमण [फुमतुं
फुँदना پھندنا पुं० फुँदिया स्त्री०
फुंसी پھنسی स्त्री० झीणी फोल्ली
फुचड़ा پھچڑا पुं० कपडा इ०मांथी नीकळतु रूछुं
फ़ुज़ूल فضول वि० जुओ 'फज़ूल'
फ़ुज़ला فضلہ पुं० [अ] वस्तु काढी लेतां रहेतो कचरो (२) शरीरमांथी नीकळतो थूक, गळफो; झाडो पेशाब इ० मळ
फुट پھٹ वि० एकाकी (२) अलग (३) पुं० फूट [फुटकळ, विविध (३) छूटक
फुटकर,–ल پھٹکر،-ل वि० 'फुट' (२)
फुटका پھٹکا पुं० फोडलो
फुटेहरा پھٹہرا पुं० धाणी जेवा फुलेला शेकेला चणावटाणा [(२) खरावी
फ़ुतूर فتور पुं० [अ] फितूर, झघडो
फ़ुतूह فتوح स्त्री० [अ] जुओ 'फतूह'
फुदकना پھدکنا अ०क्रि० ऊछळवु (२) उमगमां आववु
फुदकी پھدکی स्त्री० एक नानु पक्षी
फुनगी پھنگی स्त्री० फणगो; अकुर
फ़ुनून فنون पुं० [अ] 'फन'नु ब०व०
फुफँदी پھپھندی स्त्री० नाडुं
फुफकार پھپھکار पुं० फुफवाटो (अ०क्रि०–ना)
फुफू پھپھو स्त्री०जुओ 'फूफी' [–री)
फुफेरा پھپھیرا वि० फुआनुं (स्त्री०
फुर پھر वि० (प.) साचु; सत्य
फ़ुरक़त فرقت स्त्री० [अ.] वियोग
फुरती پھرتی स्त्री० फूर्ति; स्फूर्ति (वि० –तीला)
फुरना پھرنا अ० क्रि० स्फुरवु
फ़ुरसत فرصت स्त्री० [अ] फुरसद नवराश (२) रोग मटवो ते; आराम
फुरेरी پھریری स्त्री० छेडे पूमडुं लपेटेली सळी (२) रोमाच साथे कंप [रोटली
फुलका پھلکا पु० फफोलो (२) फूलको-
फुलझड़ी پھلجھڑی स्त्री० दारूखानानी फूलकणी के तारामंडळ (२) पचातनी वात

फुलवर پھلور पु० फुलेवर रेशमी कापड
फुलवार پھلوار वि० प्रफुल्ल, प्रसन्न
फुलवारी پھلواری स्त्री० बगीचो (२) कागळनी फूलवाडी
फुलहारा پھلہارا पुं० माळी
फुलाँ فلاں वि० जुओ 'फलाँ'
फुलाना پھلانا स० क्रि० फुलाववु
फुलाव پھلاو पुं० फूलवु के फुलाववु ते
फुलौरी پھلوری स्त्री० एक जातनु भजियु
फुवार پھوار स्त्री० जुओ 'फुहार'
फुसफुसा پھسپھسا वि० फासफूसियुं
फुसफुसाना پھسپھسانا अ० क्रि० गुसपुस धीमे धीमे बोलवु
फुसलाना پھسلانا स०क्रि० फोसलाववु
फ़ुहश فحش वि० [अ.] जुओ 'फहश'
फुहार پھہار स्त्री० पाणीनी झीणी छाट, फरफर; फोरु
फुहारा پھہارا पु० फुवारो (२) झीण
फुही پھہی स्त्री० जुओ 'फुहार'
फूंका پھونکا पु० ढोरनुं दूध खेंची काढवानी एक क्रूर युक्ति (२) फोल्लो
फूट پھوٹ स्त्री० फूट, फूटवु ते (२) एक जातनी काकडी
फूटना پھوٹنا अ० क्रि० फूटवु. फूट फूटकर रोना=विलाप करवो फूटी आँखों न भाना=बहु खराब देखावुं-लागवु
फूफा پھوپھا पु० फुओ (स्त्री० —फी)
फूलगोभी پھول گوبھی स्त्री० फलावरनु शाक
फूली پھولی स्त्री० आंखमां पडतुं फूल
फूस پھوس पु० सूकु घास, खड (२) छाजनु घास [ठेकाणा वगरनु
फूहड़,—र پھوہڑ،-ر वि० फूवड,
फूही پھوہی स्त्री० जुओ 'फुही, फुहार'
फेंट پھینٹ स्त्री० कमरनी भेट के कमर (२) 'फेंटना' नी क्रिया [हलाववु
फेंटना پھینٹنا स० क्रि० फीणवु,
फेंटा پھینٹا पु० 'फेंट' (२) फेंटो
फेन پھین पु० [स] फीण
फेनी پھینی स्त्री० सूतरफेणी
फेफड़ा پھیپھڑا पु० फेफसु
फेफड़ी,—री پھیپھڑی،-ری स्त्री० तरस के गरमीथी होठ पर वळती पोपडी
फेर پھیر पु० फेर (चक्कर; तफावत) (२) दुविधा, मूंझवण (३) सशय (४) फेरफार (५) उपाय, युक्ति (६) लेवडदेवड, फेरफार —खाना=फेरावामा पडवुं —में पडना=गूंचवावु
फेरना پھیرنا स० क्रि० फेरववु (२) पाछु लेवु के करवु
फ़ेल فعل पु०[अ] कार्य (२)दुष्कर्म, फेल
फ़ेल-ज़ामिनी فعل ضامنی स्त्री० सारी चालनी जामीनगीरी
फ़ेलन् فعلاً अ० [अ] कार्यरूपे
फ़ेली فعلی वि० [अ.] 'फेल' वाळु; (२) फेलबाज, ढोंगी
फ़ेहरिस्त فہرست स्त्री० यादी, 'फिहरिस्त' [होशियार, 'फिकैत'
फैंकनैत پھینکنیت पु० घा करवामां
फ़ैज़ فیض पु० [अ] फायदो (२) परोपकार (३) फेज, परिणाम
फ़ैयाज़ فیاض वि० जुओ 'फय्याज़'
फ़ैयाज़ी فیاضی स्त्री० जुओ 'फय्याज़ी'

फ़ैर فیر स्त्री० बदूकनो बार
फैलना پھیلنا अ० क्रि० फेलावु
फ़ैलसूफ़ فیلسوف पुं० [फा.] फिलसूफ (२) 'फजूलखर्च', उडाउ (३) दगलबाज
फ़ैलसूफ़ी فیلسوفی स्त्री० अपव्यय (२) दगलबाजी
फैलाव پھیلاو पु० फेलावो
फ़ैसल فیصل पुं० [अ.] न्यायाधीश (२) न्याय, फेंसलो
फ़ैसला فیصلہ पुं० [अ] फेंसलो
फोक پھوک पु० नकामो कूचो (२) नीरस चीज
फोडा پھوڑا पु० फोडलो
फोड़िया پھوڑیا स्त्री० फोल्ली
फ़ोता فوطہ पु० [फा] थेली (२) अडकोष (३) महेसूल
फ़ोतेदार فوطدار पुं०[फा.] खजानची
फ़ोश فوش वि० गदु, बीभत्स
फ़ौआ(-व्वा)रा فوا(و ّا)را (فوّارہ) पु० फुवारो
फ़ौक़ فوق वि० [अ] उच्च; श्रेष्ठ (२) पुं० उच्चता [श्रेष्ठता (२) उन्नति
फ़ौक़ियत فوقیت स्त्री० [अ.]
फ़ौज فوج स्त्री० [अ.] फोज, लश्कर
फ़ौजदार فوجدار पुं०[फा.] सेनापति (२) फोजदार-अमलदार
फ़ौजदारी فوجداری स्त्री० टंटो; झघडो (२) फोजदारी अदालत
फ़ौजी فوجی वि० [फा] फोजने लगतुं
फ़ौत فوت वि०[अ] गत; मृत (२) स्त्री० नाश (३) मृत्यु
फ़ौती فوتی स्त्री० [फा] मृत्यु
फ़ौरन् فوراً अ० [अ] तरत
फ़ौलाद فولاد पु० [फा.] पोलाद (वि० -दी) [फुवारो
फ़ौवारा فووارا पु० [अ फव्वारः فوّارہ]
फ़्रांसीसी فرانسیسی वि० फ्रांसनुं

ब

बक بک वि० वंकु, वाकु (२) दुर्गम (३) पुं० बेन्क [फूकवानी नळी
बकनाल بکنال स्त्री० सोनीनी
बँगला بنگلا वि० बंगाळी (२) स्त्री० बंगाळी भाषा (३) पुं० बंगलो
बंजर بنجر पु० ऊसर जमीन [कर्मणि
बँटना بنٹنا अ० क्रि० 'बांटना'नुं
बँटवारा بنٹوارا पु० वहेंचणी
बंटा بنٹا पु० गोळ के चोखंडो नानो डबो [भागनी खेती
बँटाई بنٹائی स्त्री० बाटवु ते (२)
बँटाना بنٹانا स० क्रि० 'बँटवाना'-वहेंचाववु (२) मददमां लागवुं हाथ बँटाना=हाथ देवो
बंडा بنڈا पु० एक कद; रताळु (?)
बँडेरी بنڈیری स्त्री० छापरानु मोभनु लाकडुं
बंद بند पु० (२) वि० [फा.] बन्ध
बंदगी بندگی स्त्री० [फा] गुलामी (२) प्रार्थना (३) सलाम
बंद गोभी بند گوبھی स्त्री० करमकल्लो
बंदनवार بندن وار पु०तोरण [वदना
बंदना بندنا स०क्रि० वदवु (२) स्त्री०
बंदर بندر पु० वांदरो (२) [फा]

बन्दर. –घुड़की,-भबकी = खाली डराववा माटे धमकाववु ते
बंदरगाह بندرگاہ पु० [फा.] बन्दर
बंदा بندہ पुं० [फा.] दास; सेवक
बंदा-नवाज़ بندہ نواز वि० [फा.] दास पर दया करनार, दीनदयाळ
बंदिश بندش स्त्री०[फा.] बांधवुं ते (२) प्रबंध (३) पेंतरो
बंदोबस्त بندوبست पु० [फा.] बंदोबस्त (२) महेसूलनी जमाबंधी
बँधक بندھک पु० गीरो मूकेली वस्तु, 'रेहन' [पुं० बांधवानुं साधन
बंधना بندھنا अ०क्रि० बंधावुं (२)
बंधान بندھان पुं०धारो,बंधी; करार (२) पाणीनो बांध (३) समताल
बंधेज بندھیج पु० बंधी, प्रतिबंध (२) बंधामणी, करार
बंपुलिस بم پلس (بم پولیس) स्त्री० सार्वजनिक जाजरूनुं स्थान [झरणुं
बंबा بنبا [अ मंबा] बंबो (२) स्रोत;
बँबाना بنبانا अ०क्रि० (ढोरनु)बाघडवुं
बंसकपूर بنسکپور, बंसलोचन بنسلوچن पु०बासकपूर [बांगो-कावड
बँहगी بہنگی स्त्री० 'बहँगी', पाणीनो
ब ب [फा.] पूर्वग, 'स' जेम, सहित एवा अर्थमां उदा० बकौल
बईद بعید अ०[अ]दूर ['बकुचा'
बकचा بکچہ पुं० [तु बुक्च'] जुओ
बकची بکچی स्त्री० 'बकुची', बचकी
बकतर بکتر पु० बख्तर
बकर-क़साब بکر قصاب पुं० बकरानु मांस वेचनार [–बबडवु
बकरना بکرنا स० क्रि० एकला बकवुं
बकलस بکلس [इ. बकल्स] बकल
बकला بکلا पु० वल्कल(२)फळनुं छोडुं
बकवाद بکواد, बकवास بکواس स्त्री० बकवाद; बकबक
बकस بکس पु० पेटी; 'बॉक्स'
बकसना بکسنا स०क्रि० बक्षवुं (२) माफ करवु ['बकलस'; बकल
बकसुआ(वा) بکسوا(-وا) पु०
बकायन بکاین स्त्री० एक झाड
बक़ाया بقایا पु० [अ] बाकी; बचत
बकावल بکاول पु० [फा] बबरची
बक़िया بقیہ वि०[अ]बचेलु, परिशिष्ट
बकुचा بکچا पु० (स्त्री० –ची) बचको; पोटलु [गाय भेंस
बकेन(–ना) بکین(-نا) स्त्री० वाखडी
बकैयाँ بکیاں पु० घुंटणिये चालवु ते
बकोटना بکوٹنا स०क्रि० नखथी उझरडो भरवो
ब-क़ौल بقول अ० [अ] कोल प्रमाणे
बक्कल بکل पुं० [सं वल्कल] 'बकला', छाल (२) छोडु
बक़्क़ाल بقال पुं० [अ] बकाल
बक़्र-ईद بقر عید स्त्री०[अ.]बकरी-ईद
बक्स بکس पुं० 'बकस'; पेटी
बख़रा بخرا पुं० [फा.] भाग
बखरी بکھری स्त्री० रहेवा लायक घर
बखान بکھان पुं० वर्णन (२) वखाण
बखानना بکھاننا स०क्रि० वर्णववुं(२) वखाणवुं (३) गाळो भाडवी
बखार بکھار पु०वखार(स्त्री० –री= नानी वखार)
बखियाना بکھیانا स०क्रि० बखिया दईं सीववुं

बखीर بکھیر स्त्री० शेरडीना रसमां राधेलो भात

बख़ील بخیل वि०[अ.] बखील; कजूस (नाम –ली स्त्री०) [अच्छी तरेह

बख़ूबी بخوبی अ० [फा] खूबीथी,

बखेरना بکھیرنا स०क्रि० विखेरवुं

ब-ख़ैर بخیر अ० [फा] बरोबर, खूबीथी

बख़्त بخت पुं० [फा] नसीब

बख़्शना بخشنا स०क्रि० बक्षवुं (२) त्यागवु (३) क्षमा करवी

बख़्शिश بخشش स्त्री० [फा.] बक्षिश (२) उदारता (३) क्षमा

बगदना بگدنا अ०क्रि० बगडवुं (२) भूलवु (३) भ्रष्ट थवुं

बगमेल بگمیل पुं० बराबरी, स्पर्धा

बग़ल بغل स्त्री० [फा.] बगल (२) पासु, पडखु (३) पासेनुं स्थान. **–गरम करना**=सहवास करवो. **बगलें बजाना**=काखलियो कूटवी; राजी राजी थवु. **बगलें झाँकना**=आमतेम भागवा मथवु (२) गल्लातल्लां करवां

बग़लगंध بغل گندھ पुं० बगल-बामणी (२) बगलमां खराब पसीनो नीकळवानो रोग

बग़लबंदी بغل بندی स्त्री० बगलबडी

बगला-भगत بگلا بھگت पुं० बगभगत

बग़ली بغلی वि० बगलनुं (२) स्त्री० बगलनु कपडु (३) दरजीनी थेली

बग़ावत بغاوت स्त्री० [अ.] बळवो (२) राजद्रोह

बगुला بگلا पुं० बगलो

बगूला بگولا पुं० वंटोळियो

बग़ैर بغیر अ० [अ.] वगर; विना

बग्गी,–ग्घी بگّی،-گھّی स्त्री० बगी

बघंबर بگھمبر पुं० व्याघ्रचर्म

बघनहाँ(-हियाँ) بگھنہاں(-ہیاں) पुं० वाघनख

बघारना بگھارنا स०क्रि० वघारवु (२) योग्यता बहारनु बोलवु–छांटवुं

बच्चा بچّہ पुं० [फा] बच्चुं (२) बाळक (३) वि० नादान; बालिश

बच्चा-दान بچّہ دان पुं० [फा.], बच्चेदानी स्त्री० गर्भाशय [वाछडो

बछड़ा بچھڑا पु०(स्त्री०–डी, बछिया)

बछेड़ा بچھیڑا पु० घोडानो वछेरो

बजंत्री بجنتری पु० (वाजुं) वगाड-नार–वजावनार [(२) (शस्त्र) चालवुं

बजना بجنا अ०क्रि० वागवुं; बजवुं

बजबजाना بجبجانا अ०क्रि० सडाथी खदबदवु–फीण आववुं

बजरी بجری स्त्री० काकरेट (२) कोटनो कागरो (३) बाजरी

बजा بجا वि० [फा] उचित; ठीक. **–लाना**=बजावबु; करवु

बजा-आवरी بجا آوری स्त्री० [फा] कर्तव्य के आज्ञानु पालन

बज़ाज़ بزاز पु० [अ. बज़्ज़ाज़] कापडियो (नाम, –ज़ी स्त्री०)

बज़ाज़ा بزازا पु० [फा.] बजाजोनुं–कापडियाओनु बजार; कापड-बजार

बजाय بجائے अ० [फा.] बदले, अवेजमां

बजुज़ بجز अ० [फा.] सिवाय; (अमुक) छोडीने

बज़्म بزم स्त्री० [फा.] सभा; मडळी

बझना بجھنا अ०क्रि० बंधावुं (२) फसावुं; गूंचवावुं

वझाव وجھاو पु० ०ट स्त्री० गूचवण; फसावुं ते

वट بٹ पु० वट; वड (२) वड्ड (३) वजन, वाट (४) वळ (५) वाट, रस्तो

वटखरा بٹکھرا पुं० वजन, वाट

वटन بٹن स्त्री० आमळवु ते, वळ (२) पु० वटन [(२) पु० उपटण

वटना بٹنا स०क्रि० वळ देवो; आमळवुं

वट-परा,-पार,-मार بٹ پرا،-پار،-مار पुं० वाटपाडु, डाकु [वटलोई; तांबडी

वटली,–लोई بٹلی،-لوئی स्त्री०

वटवार بٹوار पु० नाकेदार (२)पहेरेगीर

वटवारा بٹوارا पुं० वहेंचणी, 'वँटवारा'

वटाऊ بٹاؤ पु० वटेमार्गु; मुसाफर. –होना = चालवा मांडवु

वटिया بٹیا स्त्री० नानी गोळी

वटी بٹی स्त्री० गोळी [एकठा थवु

वटुरना بٹورنا अ०क्रि० टोळे वळवु,

वटुवा بٹوا पुं० वाटवो(२)मोटी वटलोई

वटेर بٹیر स्त्री० एक पक्षी

वटोर بٹور पु० टोळु (२) ढगलो

वटोरना بٹورنا स०क्रि० समेटवु; एकठुं करवुं

वटोही بٹوہی पु० मुसाफर, 'वटाऊ'

वट्टा بٹا पुं०[स वार्त्त, प्रा वट्ट] दलाली (२) तोटो, घट (३) खलनो वत्तो

वट्टा-खाता بٹا کھاتا पु० डूवेली रकमनु खातुं [सपाट

वट्टाढाल بٹا ڈھال वि० लीसुं अने

वड़ بڑ स्त्री० वकवाद, वेडशी

वड़प्पन بڑپن पुं० मोटाई; महत्ता

वड़वेरी بڑبیری स्त्री० 'झडवेरी', जगली वोर

वड़वोल(-ला) بڑبول(-لا) वि० वडी वडी वातो हांकनार

वड़भाग(-गी) بڑبھاگ(-گی) वि० वडभागी, महा भाग्यशाळी

वड़हार بڑہار पुं० लग्न पछीनु महाभोजन

वड़ा بڑا पु० वड्ड (२) वि० वड्ड, मोटु (उमर, कद, गुण इ०मां)

वड़ाई देना بڑائی دینا आदर करवो

वड़ा घर بڑا گھر पु० केदखानु

वड़ा दिन بڑا دن पु० २५मी डिसेम्बर

वड़ी بڑی स्त्री० वडी (२) वि० मोटी

वड़ी माता بڑی ماتا स्त्री० शीतळा; वळिया

वढ़ई بڑھئی पुं० सुतार

वढ़ती بڑھتی स्त्री० वृद्धि (२)चडती

वढ़ना بڑھنا अ०क्रि० वधवु (२) उन्नति थवी (३) दुकान इ० वंध थवु के दीवो बुझावो. वढ़कर चलना=फुलावु; घमंड करवो

वढ़नी بڑھنی स्त्री० सावरणी

वढ़ाव بڑھاو पु० वृद्धि (२) उन्नति

वढ़ावा بڑھاوا पु० उत्तेजन (२) उश्केरणी

वढ़िया بڑھیا वि० उत्तम [चडती

वढ़ोतरी بڑھوتری स्त्री० उत्तरोत्तर

वतकही بت کہی स्त्री० वातचीत (२) वादविवाद [वतक

वत(-त्त)ख़ بط(-ط)خ स्त्री०[अ. वत]

वतचल بت چل वि० वकवाद करनारुं

वतवढ़ाव بت بڑھاو पु० वात वधवी ते, झघडो

वतरस بت رس पु० वातचीतनो रस

वताऊँ بتاؤں पु० वेंगण, वताक

बताना بتانا स०क्रि० बतावबुं
बताशा(–सा) (–سا)بتاشا पुं० पतासुं (२) फूलकणी (३) परपोटो
बतिया بتیا स्त्री० फळनो मरवो
बतियार بتیار स्त्री० वातचीत
बतौर بطور अ०[अ] रीत प्रमाणे; ढगथी
बत्तक(–ख़) (–خ)بطّک स्त्री० बतक; 'बतख़'
बत्ति(–त्ती)स بتّ(–تی)س वि० बत्रीस; ३२
बत्न بطن पुं० [अ.] पेट (२) गर्भ
बथुआ بتھوا पु० बथवो–एक भाजी
बद بد स्त्री० बदलो, अवेज (२) बद रोग (३) वि० [फा] खराब,
बदकार بدکار वि० [फा] खराब; कुकर्मी, व्यभिचारी
बद-ख़्वाह بدخواہ वि०[फा] अशुभ चाहनार, 'खेर–ख़्वाह'थी ऊलटुं
बद-ज़बान بدزبان वि० [फा.] गाळो बोलनारुं (–नी स्त्री०) [हलकुं
बदज़ात بدذات वि० [फा.] नीच,
बदज़ेब بدزیب वि०[फा] शोभारहित; कदरूपु
बदतर بدتر वि० [फा.] वधारे खराब
बदना بدنا स०क्रि० बदवुं, कहेवुं (२) ठरावबुं (३) शरत के होड बकवी (४) बदवु, गाठवुं [बददानतवाळुं, बेईमान
बदनीयत بدنیت वि० [फा]
बद-नुमा بدنما वि० [फा] कदरूपुं
बद-परहेज़ بدپرہیز वि०[फा.] परेज न राखनारुं, अपथ्य करनारु (नाम, –ज़ी स्त्री०) [दुर्भागी
बदबख़्त بدبخت वि०[अ.] कमबख्त,
बद-मआश بدمعاش, बदमाश بدماش वि० [फा बदमआश] बदमास, दुष्ट (२) लफंगुं, दुराचारी
बदर بدر अ० [फा.] बहार (२) पु० [स] बोर के बोरडी
बदर-रौ بدررو स्त्री० [फा.] मोरी
बद-राह بدراہ वि० [फा.] बदरस्ते चडेलु; बूरु
बदल(–ला) (–لا)بدل पुं०[अ] बदलो (२) फेरफार (३) अवेज [निरंकुश
बद-लगाम بدلگام वि०[फा.] बेलगाम;
बदला بدلا पु० जुओ 'बदल'
बदलना بدلنا अ०क्रि० बदलाबु (२) स०क्रि० बदलवुं [बदली
बदली بدلی स्त्री० वादळानी घटा (२)
बदलौवल بدلووَل स्त्री०अदलाबदली
ब-दस्त بدست अ०[फा] हाथे, द्वारा, मारफत [मुजब, जेमनु तेम, यथापूर्व
ब-दस्तूर بدستور अ० [फा] दस्तूर
बद-हज़मी بدہضمی स्त्री० [फा] अपचो, अजीरण
बद-हवास بدحواس वि० [फा.] बेबाकळु; विकळ (२) बेहोश
बदा بدا वि० नसीबमां लखायेलु, नियत
बदाबदी بدابدی स्त्री० चडसाचडसी, होड
बदाम بدام पुं० जुओ 'बादाम'
बदी بدی स्त्री० बदी, कृष्णपक्ष (२) [फा.] बदी, बूराई [कारणथी
ब-दौलत بدولت अ० [फा] कृपाथी;
बद्दर(–ल) (–ل)بدّر पुं० वादळ
बद्दु بدّو पुं० बदमास; दुराचारी
बद्र بدر पुं० [फा.] पूनमनो चांदो

वध بدھ पु० वध
बधना بدھنا सक्रि० वध करवो (२) पुं० नाळचावाळुं जळपात्र, जेवु के मुसलमान · । वापरे छे
बधाई بدھائی स्त्री० वृद्धि (२) वधाई; वधामणी (३) आनंदोत्सव (४) धन्यवाद
बधाया(-वा) بدھایا(-وا) पु० वधामणी [जल्लाद (३) शिकारी
वधिक بدھک पु० वध करनार (२)
बधिया بدھیا पुं० खस्सी करेलु पशु
बधूटी بدھوٹی स्त्री० पुत्रवधू (२) सधवा स्त्री (३) नववधू
बन بن पु० वन
बनकर بنکر पु० वननी पेदाश
बनजारा بنجارا पु० वणझारो (२) वेपारी
बनत بنت स्त्री० बनावट (२) मेळ; बनवु ते
बनना بنا अ०क्रि० बनवुं बनकर= बनीठनीने, बरोबर बना रहना= कायम रहेवु (२) जीवतु रहेवुं
बनफ़्शा بنفشہ पु० [फा.] बनफशा, एक औषधिनी वनस्पति
बनबिलाव بن بلاؤ पुं० रानी बिलाडो
बनरा بنرا पु० बनडो (वर; लग्ननुं गीत)
बनरी بنری स्त्री० बनडी, कन्या
बनवारी بنواری पुं० श्रीकृष्ण
बना بنا पु० बनडो· वर [विरुद्धमां
बनाम بنام अ० [फा] नामथी (२) प्रति,
बनासपती بناسپتی स्त्री० (प.) वनस्पति, शाक, घासपालो इ०
बनिया بنیا पु० वाणियो (२) मोदी
बनियाइन بنیائن स्त्री० वाणियण (२) [इं बेनियन] गंजीफराक
बनिस्वत بنسبت अ० [फा] सरखामणीमां; मुकाबले
बनीनी بنینی स्त्री० 'बनिया'नी स्त्री
बनैठी بنیٹھی स्त्री० बनेटी
बनैला بنیلا वि० वननु; जंगली
बपतिस्मा بپتسما पु० [इ. बेप्टिझम] जलदीक्षा
बप-(-पु)मार بپ(-پو)مار वि० बापने मारनार (२) सौने दगो देनार
बपुरा بپورا वि० बापडु; बीचारुं
बपौती بپوتی स्त्री० बापीकी जायदाद —वारसो
बफारा بھارا पुं० (वराळनो) नास
बबर ببر पुं० [अ] सिंह
बबुआ ببوا पुं० (स्त्री० –ई) पुत्र के जमाई माटे लाडनुं संबोधन, बाबु,बचु
बबूल ببول पुं० [स बब्बूर] बावळ
बबूला ببولا पुं० जुओ 'बगूला' (२) परपोटो
बभूत بھبوت स्त्री० भभूत; भस्म
बम بم पु० बोम्ब (२) बम बम अवाज –बोलना या बोल जाना= टटण गोपाळ थवु [बडाई हाकवी
बमकना بمکنا अ०क्रि० शेखी मारवी,
बमचख بمچکھ स्त्री० शोरबकोर (२) झघडो ['बंपुलिस'
बमपुलिस بم پلس पुं० जुओ
बमूजिब بموجب अ० [फा] मुजब, अनुसार [तेनी चोपडी
बयाज़ بیاض स्त्री० [अ] नोंध के
बयाना بیانہ पुं० [अ. बैआनः] बानु; 'पेशगी' [जंगल
बयाबान بیابان पु० [फा.] बियाबान;

बर بر पु० वर (२) वरदान (३) बळ (४) वि० वर; श्रेष्ठ (५) [फा] उपर. –आना, पाना=वर आववुं; सफळ नीवडवु [ऊलटुं

बर-अक्स برعکس अ० [फा.+अ.]

बर-आमद برآمد वि० [फा] जुओ 'बरामद'

बरई برئی पु० तबोळी (स्त्री० –इन)

बरक़ंदाज़ برقنداز पु० [फा.] मोटी लाठी के बदूक वाळो सिपाई, बदूकची

बरकत برکت स्त्री० [अ.] बरकत, आबादी (२) एक बे . . एम गणतरीमा एक माटे वपराय छे (३) समाप्ति (शुभसूचक अर्थमा) (४) कृपा

बरकती برکتی वि० बरकतवाळुं

बर-क़रार برقرار वि० [फा.+अ.] कायम (२) मोजूद

बरकाज برکاج पुं० विवाह

बरख़ास्त برخاست वि० [फा.] (सभा) विखरायेलुं (२) (नोकरी के काममाथी) दूर करायेलु; बरतरफ (नाम, ०गी स्त्री०) [प्रतिकूळ, विरुद्ध

बरख़िलाफ़ برخلاف अ० [फा.]

बर-ख़ुरदार برخوردار पु० [फा] पुत्र (२) वि० खाधेपीधे सुखी (नाम,–री)

बरगद برگد पुं० वडनु झाड

बरछैत برچھیت पु० बरछो चलावी जाणनार

बरज़बान برزبان वि० [फा.] कठस्थ

बरज़ोर برزور वि० जोरावर (२) अत्याचारी [स्त्री० जबरदस्ती

बरज़ोरी برزوری अ० बळपूर्वक (२)

बरत برت पु० व्रत (२) बरत; दोरडुं

बरतन برتن पुं० वासण

बरतना برتنا अ०क्रि० वर्तवुं (२) स० क्रि० वापरवुं

बरताना برتانا स०क्रि० वहेंचवु

बरताव برتاو पु० वर्ताव; वर्तन

बरतोर برتور पु० बाल्तोड

बरदा بردہ पु० [तु.] दास, लडाईमां पकडेलो गुलाम [देखाडवो

बरदाना بردانا स०क्रि० मादाने नर

बरदा-फ़रोश بردہ فروش वि० [फा.] गुलामनो वेपारी (नाम, –शी= गुलामी वेपार)

बरदार بردار वि० [फा.] वही जनार

बरदाश्त برداشت स्त्री० [फा.] खमवुं ते; सहन करवुं ते

बरधा بردھا पु० बळद [बळवुं

बरना برنا स०क्रि० वरवुं (२) अ०क्रि०

बरपा برپا वि० [फा] खडु थयेलु, मचेलुं

बरफ़ برف स्त्री० 'वर्फ', बरफ

बरबस بربس अ० बळपूर्वक (२) व्यर्थ

बर-मला برملا अ० [फा.] खुल्लामां, सौनी सामे

बरमा برما पुं० (स्त्री० –मी) सारडी

बरमी برمی पु० बर्मी; ब्रह्मदेशवासी (२) स्त्री० ब्रह्मदेशनी भाषा (३) वि० तेने लगतुं (४) स्त्री० नानी सारडी

बर-वक्त بروقت अ० [फा] बरोबर वखत पर; वखतसर

बरवट بروٹ स्त्री० प्लीहानो रोग

बरस برس पु० बरस. –गाँठ=वर्षगांठ

बरसना برسنا अ० क्रि० वरसवुं

बरस पड़ना برس پڑنا खूब गुस्से थई वढवुं

वरसाइत برسائت स्त्री० वटसावित्री
वरसात برسات स्त्री० वरसादनी ऋतु. (वि० –ती) [मृतक्रिया
वरसी برسی स्त्री० वरसी, वार्षिक
वर-हक़ برحق वि० [फा] हकनु (२) उचित (३) साचुं [–नगी)
वरहना برہنہ वि० [फा] नागु (नाम,
वरहम برہم वि० [फा.] गुस्से थयेलु (२) चकित [वरत
वरहा برہا पु० पाणीनो ढाळियो (२)
वरही برہی पु० मोर; वर्हीं (२) मरघो (३) स्त्री० जन्म पछी बारमा दिवसनी अमुक क्रिया (४) भारो बांधवानु दोरडु (५) लाकडानो भारो
वरा برا पुं० खावानु वडुं
वरात برات स्त्री० जान
वराती براتی पु० जानैयो
वरानकोट برانکوٹ पु० [इं. ब्राउनकोट] बुरानकोट
वराना برانا अ०क्रि० बचबु, अलग रहेवु (२) स० क्रि० वरवु, पसद करवु; चूटवुं
वरावर برابر वि० वरावर; समान (२) सरखुं; सपाट (३) अ० लगातार, सतत (४) हमेश. –करना=पूरुं करवु
वरामद برآمد वि० [फा] वहार के सामे आवेलु, उपस्थित (२) स्त्री० जुओ 'गगवरार, दियारा' (३) आमदानी
वरामदा برآمده पु० [फा.] वरडा (२) छजु
वराय برائے अ० [फा.] वास्ते, माटे. ०नाम = नामनु, कहेवानु
वरायन برائن पुं० विवाहमां वरने पहेरावातुं लोढानु कडु
वराह براه पु० वराह (२) अ [फा.] तरीके (४) द्वारा, मारफत
वरी بری स्त्री० वडी (२) वरपक्ष कन्याने वस्त्र वगेरे आपे छे ते (लग्नविधि बाद) (३) वि० [फा] मुक्त, छूटुं
वरु برو अ०(प.) भले, ठीक
वरुआ(-वा) برآ(-وا) पुं० वडवो, वटुक (२) उपनयन
वरुनी برونی स्त्री० पापण
वरेंडा برینڑا पु० छापरानो मोभारो
वरेखी بریکھی स्त्री० सगाई. विवाह-संबंध ठराववो ते
वरोक بروک पु० सगाई कर्यानो चांल्लो
वरोह بروه स्त्री० वडवाई [चपळ; तेज
वर्क़ برق स्त्री०[अ] वीजळी (२) वि०
वर्ग برگ पु० [फा] झाडनु पान
वर्फ़ برف स्त्री० [फा.] वरफ
वर्फ़ानी برفانی, वर्फ़ीला برفیلا वि० [फा] वरफनु [वरफनो प्रदेश
वर्फ़िस्तान برفستان पु० [फा.]
वर्र بر पु०[अ.] स्थळ, जमीन (२) वन
वर्रे-ए-आज़म برِ اعظم पु० [अ] महाद्वीप ['वर्क'; तेज; चपळ
वर्राक़ براق वि० [अ.] चमकतु (२)
वर्राना برانا अ० क्रि० वकवु (२) ववडवु, लवरी
वर्रै برّے पु० 'तितैया'; भमरी
वलंद بلند वि०[फा] वुलद (२) वहु ऊंचु, श्रेष्ठ
वल بل पु० वळ; आमळ (२) आंटो (३) आटी, गाठ (४) लचकवुं–झूकवु ते (५) कमी, कसर (६) [स] बल –खाना=वळ खावो, समावो (२) कसर

के खोट खावी–खमवी (३) वंकावुं; 'एठना'
बलकट بلکٹ वि० 'पेशगी', अगाउथी अपातुं [ऊमटवु
बलकना بلکنا अ०क्रि० ऊकळवु (२)
बलगम بلغم पु० कफ (वि० –मी)
बलना بلنا अ०क्रि० बळवुं
बलबलाना بلبلانا अ०क्रि० व्यर्थ बकवुं (२) ऊटनुं बोलवुं
बलवा بلوہ पु० [फा.] बळवो
बलवाई بلوائی पुं० बळवाखोर
बला بلا स्त्री० [अ.] बला (२) दुःख, आफत (३) रोग –का=गजब, भारे
बलाग़त بلاغت स्त्री०[अ.] प्रसंगोचित बोलवुं ते (२) जुवानी; उमरे पहोंचवु ते
बलाय بلاے स्त्री० बला
बलि بل पुं० [सं] महेसूल, करभार (२) भेट (३) पूजापो (४) बलि; भोग (५) स्त्री० सखी. –जाना=वारी जवु
बलिहारी بلہاری स्त्री० वारी जवु कुरबान थवु ते –जाना=वारी जवुं. –लेना=प्रेम बतावववो
बलीग़ بلیغ पु० [अ] सरस वक्ता
बलुआ بلوا वि० (स्त्री० –ई) रेतीवाळु
बले بلے अ० [फा] हा, ठीक
बलैया بلیا स्त्री० बला. (किसीकी) बलैया लेना=धन्यवाद के शुभाशिष बतावववी [परंतु, प्रत्युत
बल्कि بلکہ अ० [फा] बल्के (२)
बल्ग़म بلغم पु० [अ] जुओ 'बलगम'
बल्लम بلم पु० सोटो, दडो (२) बरछी (३) छडी [स्वयंसेवक
बल्लमटेर بلمٹیر पुं० 'वोलंटियर',
बल्ला بلّا पुं० सोटो, लाकडानो वळो (२) हलेसु (३) बोलनुं बेट [हलेसुं इ०
बल्ली بلّی स्त्री० नानो 'बल्ला', वळी,
बवंडर بونڈر पुं० वटोळियो(२)आंधी
बवासीर بواسیر स्त्री० [अ] हरसनो रोग
बशर بشر पु० [अ] मनुष्य
बशारत بشارت पुं०[अ] शुभ समाचार
बशाशत بشاشت स्त्री० [अ] खुशी, प्रसन्नता [लावनार (२) सुंदर
बशीर بشیر वि० [अ.] 'बशारत'
बश्शाश بشّاش वि० [अ] राजी, खुश
बसंदर بسندر पुं० आग
बसर بسر पु० [अ] निर्वाह, गुजारो
बसरो-चश्म بسر و چشم अ० [फा] राजीखुशीथी
बसवार بسوار पु० वघार
बसवास بسواس पु० वास, वसवाट
बसह بسہ पु० वृषभ, बैल [वारंवार
बसा-औक़ात بسا اوقات अ० [फा.]
बसारत بصارت स्त्री० [अ] दृष्टि (२) समज [वस्ती (२) वसवाट
बसीक(–ग)त بسیک(گ)ت स्त्री०
बसीठ بسیٹھ पु० दूत
बसीरत بصیرت स्त्री० जुओ 'बसारत'
बसूला بسولا पुं० वासलो (स्त्री० –ली)
बसेरा بسیرا वि० वसनार (२) पु० निवास (३) उतारो [बांधवानुं कपडु
बस्ता بستہ पु०[फा] कागळपत्र इ०
बहँगा بہنگا पु०सोटो बांगो. (स्त्री० –गी)
बहकना بہکنا अ०क्रि० बहेकवु, वंठी जवु (२) फुलावु (३) बीजी वातमा पडी राजी थवु (बाळके)

बहन بہن स्त्री० वहेन (२) वहन; वहेवुं ते
बहना بہنا अ० क्रि० वहेवुं
बहनापा بہناپا पु० वहेनपणां
बहनेली بہنیلی स्त्री० वहेनपणी
बहनोई بہنوئی पु० वनेवी
बहबूदी بہبودی स्त्री० [फा.] भलाई, उपकार (२) शुभ कार्य
बहम بہم अ० [फा] साथे; जोडे (२) (प) वहेम –पहुँचाना=आणी आपवु
बहर بہر अ० [फा] माटे; सारु (२) بحر पु० [अ बह्र] समुद्र
बहर-हाल بہر حال अ०[फा.] गमे तेम करीने; कोई रीते [नसीब; (२) हिस्सो
बहरा بہرا वि० वहेरु (२) पु० [फा]
बहराना بہرانا स० क्रि० वहार काढवु (२) (प) राजी करवु, दु.ख भूले एम करवु (३) फोसलाववुं
बहरावर بہرہ ور वि०[फा] नसीवदार
बहरियाना بہریانا स०क्रि० 'बहराना', वहार काढवु
बहरी بہری वि० स्त्री० [फा] वहेरी (२) स्त्री० वाज जेवु एक पक्षी (३) بحری 'बहर' – समुद्र संबंधी
बहल بہل स्त्री० वहेल, रथ
बहलना بہلنا अ०क्रि० चित्त प्रसन्न थवु
बहलाना بہلانا स० क्रि० वहलाववु, 'बहकाना'; चित्त प्रसन्न करवु
बहलाव بہلاو पु०बहलाववु ते; मनोरंजन
बहली بہلی स्त्री० वहेल, 'बहल' [वोस
बहस بحث स्त्री०[अ]वादविवाद; चर्चा;
बहा بہا पु० [फा.] मूल्य; किंमत
बहाना بہانہ स०क्रि० 'बहना'नु प्रेरक (२) पु० [फा] बहानु

बहार بہار स्त्री०[फा.] बहार, भभको के आनंद, मजा (२) वसत ऋतु (३) विकास [(२) प्रसन्न; स्वस्थ
बहाल بحال वि०[फा] कायम; पूर्ववत्
बहाली بحالی स्त्री० [फा.] बहाली; कायम राखवु ते. بہالی बहानुं
बहाव بہاو पु० प्रवाह, वहेण
बहिन بہن स्त्री० वहेन
बहिला بہلا वि० वाझियु (ढोर)
बहिश्त بہشت पुं०[फा.] बहिस्त, स्वर्ग
बहिश्ती بہشتی पु० [फा] भिस्ती (२)स्वर्गमा रहेनार(३)वि० स्वर्ग सम्बन्धी
बही بہی स्त्री० वही; चोपडो
बहीर بہیر स्त्री० जनसमूह, भीड (२) फोज साथेनो मददनीश नोकर वगेरेनो वर्ग के तेमनी सामग्री
बहुत بہت वि० वहोत, घणु; अनेक
बहुताई(-त,-यत)(-ت،-یت)بہتائی स्त्री० वहुता, अधिकता [अनेक रीते
बहुतेरा بہتیرا स्त्री० वहोत (२) अ०
बहुतेरे بہتیرے वि० संख्यामां बहु
बहुरना بہرنا अ०क्रि० पाछुं आववु (२) फरी मळवु [वधुमां
बहुरि بہر अ० फरी; पुन (२) उपरात,
बहुरूपिया بہروپیا पुं० बहुरुपी
बहू بہو स्त्री० वहु (पत्नी के पुत्रवधू) (२) कन्या, वधू
बहेतू بہیتو वि० भटकतु, रखडतुं
बहेलिया بہیلیا पुं० पारधि
बह्र بحر पु० [अ.] 'बहर', समुद्र
बह्रे-रवाँ بحر رواں पु० [फा.] जहाज; वहाण [(३) वंको; छेलवटाउ
बाँका بانکا वि० वाकु (२) बहादुर

बाँग بانگ स्त्री० [फा] पोकार (२) नमाझनी बाग (३) कूकडानो अवाज
बाँगड़(-र) بانگڑ(-ر) पुं० ऊंचो प्रदेश, जेवो के पंजाबनो हरियाना
बाँगड़ू بانگڑو वि० मूर्ख, बेवकूफ
बाँचना بانچنا स०क्रि० वांचवु (२) वंचित करवुं; छोडवु
बाँझ بانجھ स्त्री० वांझणी; वंध्या
बाँट بانٹ स्त्री० वहेंचणी (२) भाग
बाँटना بانٹنا स०क्रि० वहेंचवु (२) भाग पाडवा
बाँटा بانٹا पु० जुओ 'बाट' [(स्त्री०-टी)
बाँद باند पु० [फा बदा] सेवक; दास
बाँधनूँ باندھنوں पु०पहेलेथी वांधेली अटकळ, मनसूबो (२) रंगरेजनी बाधणी
बाँबी بانبی स्त्री० ऊधई के सापनु घर
बाँसली بانسلی स्त्री० वासळी (वाद्य के रूपियानी)
बाँसुरी بانسری स्त्री० वासळी
बाँह بانہہ स्त्री० बाय (हाथ; के कपडानी बाय). -**गहना या पकड़ना**= मदद करवी (२) परणवु. -**देना**=मदद करवी -**बोल**=मदद के रक्षा करवानु वचन
बा با अ० [फा.] (पूर्वग) साथे; सहित उदा बा-अदब=विवेकपूर्वक
बाइबिल بائبل स्त्री० बाइबल
बाइस باعث पु० [अ] कारण; सबब
बाई بائی स्त्री० वायु (२) बाई
बाईस بائیس वि० २२; बावीस
बाक़र باقر पु० [अ] मोटो विद्वान के धनी [एक जातनी रोटी
बाक़र-ख़ानी باقرخانی स्त्री० [अ]
बाकला باکلا पुं० [अ.] वटाणा जेवी एक फळी [बाकी रकमो
बाक़ियात باقیات स्त्री० [अ]
बाक़ी باقی वि० [अ.] बाकी(२) स्त्री० बादबाकी (३) अ० बाकी, नहि तो
बा-ख़बर باخبر वि० [फा] वाकेफ
बाग باگ, **बागडोर** باگ ڈور स्त्री० लगाम
बाग़ باغ पुं० [अ] बाग, बगीचो
बाग़ बाग़ होना باغ باغ ہونا =खुश खुश थई जवु
बाग़बान باغبان पु० [फा.] माळी
बागर باگر पुं० बागड, नदीकांठानो ऊंचो प्रदेश ज्यां कदी नदीनु पाणी न पहोंचतुं होय
बागा باگا पु० वाघो; जामो
बाग़ाती باغاتی स्त्री० [फा.] बागायती जमीन [वि० बाग संबंधी
बाग़ी باغی पु० [अ.] राजद्रोही (२)
बाग़ीचा باغیچہ पु० [फा.] बगीचो, नानो बाग
बागुर باگر पुं० जाळ, फांदो
बाघंबर باگھمبر पुं० वाघ-चामडु (२) एक जातनो कामळो
बाघ باگھ पु० वाघ
बाछ باچھ स्त्री० होठना वे छेडा **बाछें खिल जाना**=खडखड हसवु
बाछा باچھا पुं० वाछडो (२) वत्स; छोकरो
बाज़ باز पुं० [फा.] बाज पक्षी (२) 'वाळुं' अर्थनो प्रत्यय (३) वि० वगरनुं; वंचित; रहित (४) -**आना**=पाछु आववुं (२) वगरनु थवुं, खोवु (३) दूर रहेवुं. -**करना**, -**रखना**=रोकवुं; मना करवी

[अ. बअज़ بعض] थोडुक; केटलुक; अमुक [आवतुं, ऊलटुं
बाज़-गश्त بازگشت वि०[फा] पाछु
बाज-गुज़ार باجگزار पु० [फा.] कर भरनार
बाज़-दावा بازدعوےا पु० [फा.] दावा—अधिकारनो त्याग; फारगती
बाजना باجنا अ० क्रि० वागवु, वजवु (२) वाझवु, लडवु (३) जाहेर थवु (४) वागवु; लागवु
बाजा باجا पु० वाजु
बाजा-गाजा باجاگاجا पु० वागतु गाजतुं ते; अनेक वागतां वाजांनो समूह
बा-ज़ाब्ता باضابط अ० [फा.] जाप्ताथी, नियमथी(२)वि० नियमवाळु
बाज़ार بازار पु०[फा] बजार —करना =खरीदी करवा बजारमा जवु —गर्म होना=घराको खूब होवा (२) काम जोरथी चालवु
बाज़ारी(—रू) بازاری(رو) वि० [फा.] बजार सबन्धी (२) बजारु, सामान्य के अशिष्ट
बाज़िन्दा بازنده पु०[फा.] खेलाडी (२)बाजंदु-धूर्त माणस(नाम,—दगी स्त्री०)
बाज़ी بازی स्त्री०[फा.] बाजी; शरत; दाव. —मारना=बाजी जीतवी —ले जाना=फाववु, आगळ जवुं
बाज़ीगर بازیگر पु० [फा] जादुगर
बाज़ीचा بازیچہ पु० [फा] रमकडु
बाट باٹ पु० वाट, रस्तो (२) तोलवानु बाट (३) वत्तो ['बटना'
बाटना باٹنا स०क्रि० वाटवु (२) जुओ
बाटी باٹی स्त्री० बाटी—रोटी (२) गोळी
बाड़ باڑ स्त्री० वाड (२) धार
बाड़ा باڑا पु० वाडो (स्त्री० —ड़ी)
बाढ़ باڑھ स्त्री० वृद्धि (२) रेल (३) नफो (४) सतत शस्त्र चालवु ते (५) शस्त्रादिनी धार. —दगना=सतत तोप छूटवी
बात بات स्त्री० वात (२) पु० वात; वायु —बनाना=जूठु बोलवु (२) वहानुं काढवु —का बतंगड़ करना=रजनुं गज करवु —का धनी, पक्का या पूरा =प्रतिज्ञा के वचन पाळनार —खोना= शाख बगाडवी —पाना=रहस्य समजी जवुं
बातिन باطن पु०[अ.] बातेन—अंदरनो भाग (२) अंतःकरण [(२) मननुं
बातिनी باطنی वि० [अ.] अंदरनु
बातिल باطل वि० [अ] मिथ्या, जूठुं; नकामु (२) बातल; रदबातल
बाती باتی स्त्री० वत्ती, वाट
बातुल باتل वि० [स. वातुल] वायल; पागल [वि० वातोडियु
बातूनिया باتونیا, **बातूनी** باتونی
बाथ باتھ पु० बाथ, गोद
बाद باد पु० वाद, बोझ (२) वाद; होड; शरत (३) अ० व्यर्थ, 'बादि' (४) वि० बाद; कम [फा.] वात; हवा بعد [अ] बाद; पछी
बादना بادنا स०क्रि० (प) वादविवाद करवो, झघडवु
बाद-फ़रोश بادفروش पु० [फा.] खुशामतियु (२) बकबक करनारु
बादबान بادبان पु० [फा.] वहाणनो सढ
बादल بادل पु० वादळ
बादला بادلا पु० कसबनु बादलुं

बाद्-सख्त بادسخت स्त्री० [फा.] आंधी (२) भारे कष्ट

बाद-हवाई بادہوائی अ० [फा] व्यर्थ; 'फजूल' [(वि०, –मी)

बादाम بادام पुं० [फा.] वदाम

बादि بادِ अ० (प) व्यर्थ, नकामु

बादियान بادِیان पुं० [फा.] वरियाळी

बादी بادی वि० [फा] वायु संवधी (२) वायु करनारु (३) स्त्री० वातविकार

बादे-सवा بادِ صبا स्त्री० [फा] पूर्वनी हवा [[सं] अडचण

बाध بادھ पु० मुजनुं दोरडुं (२)

बाधना بادھنا स०क्रि० (प) वाध नाखवो, रोकवु

बान بان पुं० वाण (२) वाण, दोरी (३) स्त्री० वान; वर्ण के वाधो के रचना (४) टेव, आदत

बानगी بانگی स्त्री० वानगी; नमूनो

बा-नवा بانوا वि० [फा] सारा अवाजवाळु (२) सपन्न (३) समर्थ

बाना بانا पु० पहेरवेश; पोशाक (२) रीत, ढग (३) वणाट (४) वाणो (५) पतगनो दोर (६) भाला जेवु एक शस्त्र (७) स०क्रि० पहोळु करवु, खोलवुं (जेम के मोढु)

बानी بانی स्त्री० वाणी (२) प्रतिज्ञा (३) पुं० वाणियो (४) [अ.] प्रवर्तक, नेता

बानैत بانیت पुं० 'वाना' शस्त्र के वाण चलावी जाणनार (२) योद्धो

बापुरा باپُرا वि० वापडु; बीचारु

बाफ़्ता بافتہ पु० [फा] एक जातनु रेशमी कपडु

बाब باب पु० [अ.] प्रकरण; अध्याय

बाबरची بابرچی पुं० वबरची; 'वावर्ची'

बाबू بابو पुं० बावु, सद्गृहस्थ (आदर-सूचक)

बाम بام त्रि० वाम (२) पु० [फा.] घरनी मेडी के छत (३) स्त्री० एक जातनी माछली (४) वाम माप

बायँ بایں वि० 'वाया', डावुं (२) दाव के लक्ष्य चूकेलुं

बायद باید अ० [फा] जेम जोईए एम –व शायद वि० आदर्श; उत्तम

बायाँ بایاں वि० डावु (२) ऊलटु (३) विरुद्ध (४) पु० वायु तवलु –**देना**= वची जवु; सरकी जवु, जाणीने छोडवु

बायें بائیں(بائں) अ० डाबी वाजू (२) विपरीत –**होना**=विरुद्ध के नाराज थवु

बार بار पुं० [फा] भार; वोजो (२) परिणाम (३) वार; द्वार (४) स्त्री० वार

बारक بارک स्त्री० बराक, फोजनु मकान

बारकश بارکش पु० [फा] वोजो लई जनार गाडी

बारग(–गा)ह بارگ(گا)ہ स्त्री०[फा] दरबार (२) तवू

बारगीर بارگیر पु० [फा] बोजो उठावनार (२) बारगीर–घोडेसवार सैनिक

बारजा بارجا पु० खडकीनो मेडो के कठेरो–अटारी अथवा वरंडो

बारतिय بارتیے स्त्री० 'वारस्त्री', वेश्या

बारदाना باردانہ पु० [फा] वारदान (२) फोजनु सीधुसामान [वाळवुं

बारना بارنا स०क्रि० वारवुं, रोकवु (२)

बार-बरदार باربردار पु०[फा.] वोजो लई जनार, मजूर. (नाम,–री)

बारयाब بارياب वि०[फा.](नाम,–बी) मोटा माणस पासे जनार
बारह بارہ वि० बार, १२. –बाट करना या घालना=बारेबाट–छिन्नभिन्न करी नांखवु. –बाट जाना या होना=छिन्न-भिन्न–रफेदफे थवु
बारहखड़ी بارہ کھڑی स्त्री० बाराखडी
बारहदरी بارہ دری स्त्री०(मंडप जेवी) चारे पास खुल्ली बेठक
बारहमासा بارہ ماسا पुं०बार महिनानु [गीत
बारहमासी بارہ ماسی वि० बारमासी (२) हमेश लीलु रहेनार
बारह-वफ़ात بارہ وفات स्त्री०[फा] बारेवफात; महमद पेगंबरना अंतिम मांदगीना बार दिवस
बारह-सिंगा بارہ سِنگا पु० बारसींगु हरण [प्राय॰; घणु करीने
बारहा بارہا अ० [फा.] वारंवार (२)
बारहीं بارہیں स्त्री०'बरही', बाळकना जन्म पछी बारमा दिवसनो उत्सव
बाराँ باراں पुं० [फा.] वरसाद [वरयात्रा
बारात بارات स्त्री० 'बरात', जान,
बारानी بارانی वि०[फा.] वर्षा संबंधी (२) स्त्री० चोमासु खेती कराती जमीन (३) वरसादथी बचवा पहेरातुं कपडु
बारिश بارش स्त्री०[फा] वरसाद (२) वर्षाऋतु
बारी باری स्त्री० वारी, पाळी (२)वाडी, बगीचो (३) वाड (४) किनार, धार (५) शस्त्रादिनी धार (६) घर, मकान (७) वहाणनुं बारु (८) नादान छोकरी के युवती (९) पु० पढिया पतराळां बनावनी एक जात
बारीक-बीं باریک بیں वि० [फा.] बारीकाई जोनार के समजनार
बारूद باروُد स्त्री० [फा.] बारूत, फोडवानो दारू
बारे بارے अ० [फा] अंते, छेवटे
बारेमें بارے میں अ० संबंधमां; विषे
बारोठा باروٹھا पुं० द्वारपूजा, वर द्वारे आवता कराती क्रिया
बाल بال पुं०[सं.] बाळ (२) बाळक (३) स्त्री० घउ इ०नु डूडुं (४) पु०[फा.] पांख. –पकना=वाळ धोळा थवा. –न बाँकना=वाळ वांको न थवो. –बाल बचना=मांड मांड बचवुं
बालना بالنا स०क्रि० बाळवुं, लगाडवु
बालम بالم पु० वहालम; पति, वल्लभ
बाला بالا अ० [फा.] ऊंचे; उपर (२) वि० उपरनु; उपलुं
बालाई بالائی वि०[फा] उपरनुं (२) स्त्री० दूधनी मलाई (३) ऊंचाई
बालाख़ाना بالاخانہ पु० [फा.] मेडो
बालावर بالابر पु० [फा.] एक जातनुं अंगरखु [जुवान
बालिग़ بالغ पु० [अ] उंमरे पहोंचेल
बालिश بالِش स्त्री०[फा.] ओशीकुं (२) वि० [स.] अज्ञान, बेसमज ['बित्ता'
बालिश्त بالِشت स्त्री० [फा] वेंत,
बाली بالی स्त्री० काननी वाळी–कडी (२) 'बाल', डूडु (३) वालि वानर
बालीदगी بالیدگی स्त्री० [फा] वृद्धि, विकास
बालीन بالین पु० [फा.] ओशीकु
बालुका بالکا स्त्री०, **बालू** بالو पुं० रेती. –की भीत=क्षणभंगुर वस्तु

बालूसा(-शा)ही بالوسا(شا)ہی स्त्री० एक मीठाई
बाव باو पुं० वायु (२) अपानवायु. -गोला पुं० गोळानो रोग
बा-वजूद باوجود अ० [फा.] तोपण
बावड़ी باوڑی स्त्री० वाव [ठींगणुं
बावन(-ना) باون(-نا) वि० वामन;
बावर باور पु० [फा] भरोंसो, विश्वास
बावर(-रा,-ला) باور(-را،-لا) वि० बावरुं, घेलु (२) मूर्ख
बावरची باورچی, बावर्ची باورچی पुं० [तु] बबरची [तलावडी
बावली باولی स्त्री० वाव (२) ऊंडी
बावाँ باواں वि० डाबु, 'बायाँ' (२) प्रतिकूल [रहीश
बाशिंदा باشندہ पुं० [फा.] निवासी;
बास باس पु० वास, रहेठाण (२) वास, गंध (३) कपडु (४) स्त्री०वासना (५)आग
बासन باسن पुं० वासण [चोखानी जात
बासमती باسمتی पुं० ए नामनी
बासा باسا पु० वीशी,(२) वास; रहेठाण
बासिरा باصرہ पु० [अ.] दृष्टि; नजर
बासी باسی वि० वासी. -कढ़ी में उबाल आना=घडपणमा जुवानीनो उमंग थवो(२)कसमये कोई वासना ऊठवी
बाहना باہنا स० क्रि० वही लाववुं (२) हांकवुं (३) खेडवु (४) हथियार चलाववु
बाहम-मी باہم-می अ०[फा] आपसमां; अदरेअंदर — [करवुं
बाहर باہر अ० बहार. -करना=दूर
बाहरी باہری वि० बहारनु (२) परायुं (३) देखवा मात्र; उपरनु [चांल्लो
बिंदा। بندا स्त्री० वृंदा गोपी (२) मोटो
बिंदी بندی स्त्री० बिंदु, मीडुं (२) चाल्लो (३) टपकु [जणवुं (ढोर माटे)
बिआना بیانا (بیانا) स०क्रि० वावु;
बिकना بکنا अ० क्रि० वेचावुं
बिकाऊ بکاؤ वि० वेचाउ; वेचावा माटेनुं
बिक्री بکری स्त्री० वेचाण
बिखरना بکھرنا अ० क्रि० वीखरावुं
बिखराना بکھرانا, बिखेरना بکھیرنا स० क्रि० विखेरवुं
बिगड़ना بگڑنا अ० क्रि० वगडवु (२) क्रोधे भरावु (३) सामे थवुं के न बनवुं
बिगड़ेदिल بگڑےدل पुं० वगडेला दिलनु; कुमार्गी (२) झघडाळु
बिगड़ैल بگڑیل वि० झघडाळु (२) जिद्दी (३) वगडेलु
बिगल بگل पु० जुओ 'बिगुल'
बिगसना بگسنا अ०क्रि०(प.)विकसवुं; खीलवुं
बिगहा بگہا पु० वीघु
बिगाड़ بگاڑ पुं० वगाड (२) खराबी, बूराई (३) अणबनाव
बिगाना بگانا वि० 'बेगाना' जुओ
बिगुल بگل पु० ब्यूगल
बिगुलर بگلر पुं० ब्यूगलवाळो
बिगूचन بگوچن स्त्री० गूचवण; मूझवण (२) मुश्केली [मूंझावुं
बिगूचना بگوچنا अ०क्रि० गूचावुं;
बिगोना بگونا स०क्रि० (प) वगाडवुं (२) छुपाववु (३) विताववुं (४) भ्रममां नांखवुं
बिच بچ अ० जुओ 'बीच'
बिचकना بچکنا अ०क्रि० वचकवुं (२) भडकवुं

बिचकाना بچکانا अ० क्रि० वचकावु; चिडावु (२) मों मरडवु

बिचबिचाव بیچ بچاو पुं० झघडामां वच्चे पडवुं ते, मध्यस्थी

बिचला بچلا वि० वचलु

बिचवई بچوئی, बिचवान(-नी) بچوان(-نی) पुं० झघडामां मध्यस्थ, वचलो माणस

बिच्छू بچھو पु० वींछी

बिछना بچھنا अ० क्रि० बिछावावु; 'बिछाना'नुं कर्मणि

बिछाना بچھانا स० क्रि० बिछाववुं; पाथरवु (२) मारीने जमीन पर सुवाडी देवु (३) विखेरवु

बिछुआ بچھوا पु० वींछियो; पगनी आगळीनु घरेणु (२) चुलेतरुं

बिछुड(-र)ना بچھڑ(ر)نا अ०क्रि० वछोडावु, वछूटवु; विखूटु थवुं

बिछोडा بچھوڑا पु० विरह (२) वछूटवुं ते, वियोग ['बिछोडा'; वियोग

बिछोय(-ह) بچھوے(ہ) पुं०

बिछौना بچھونا पुं० बिछानु(२)पथारी

बिजन بجن वि० एकलु; विजन,एकांत

बिजन(-ना) بجن(-نا) पु० वींझणो; पखो

बिज़न بزن पुं० [फा.] कत्लेआम

बिजली بجلی स्त्री० वीजळी. —कड़कना = आकाश गर्जवुं

बिजौरा بجورا पु० बिजोरु

बिज्जु بجّو स्त्री० वीजळी [करवुं

बिटारना بٹارنا स० क्रि० वटाळवु, गदु

बिटिया بٹیا स्त्री० बेटी

बिठाना بٹھانا स०क्रि० 'बैठाना' जुओ

बिडर بڈر वि० विखरायेलुं (२) नीडर

बिडरना بڈرنا अ०क्रि० विखेराई जवुं (२) डरवुं [संघरवुं

बिढ़वना بڑھونا स० क्रि० वधारवुं;

बित بت पु० वित्त; धन (२) शक्ति (३) कद

बितरना بترنا स०क्रि० वहेंचवुं

बिताना بتانا स० क्रि० वितावबुं

बित्ता بتّا पु० वेंत [(२) मोहवु

बिथकना بتھکنا अ०क्रि० चकित थवुं

बिथरना بتھرنا अ०क्रि०(प) विखेरावु; छूटु छूटु थवुं

बिथा بتھا स्त्री० (प) व्यथा

बिदकना بدکنا अ०क्रि० फाटवुं, चिरावु (२) घायल थवुं (३) डरवु

बिदकाना بدکانا स०क्रि० 'बिदकना'नु प्रेरक [विदाय; जवु ते

बिदा بدا स्त्री० [अ. विदाअ وداع]

बिदाई بدائی स्त्री० विदाय थवु ते के तेनी आज्ञा के ते वेळा कांई आपवुं ते; विदायगीरी

बिदून بدون अ० [फा.] विना; वगर

बिद्दत بدّت स्त्री० [अ विदअत بدعت] खराबी (२) कष्ट (३) आफत (४) जुल्म (५) दुर्दशा

बिध بدھ स्त्री० रीत, प्रकार (२) विधि, ब्रह्मा (३) जमा उधारनो हिसाव. —मिलाना = हिसाव मेळववो

बिधना بدھنا पु० विधाता; ब्रह्मा

बिन بن अ० विना; विण (२) [अ.] पु० पुत्र

बिनती بنتی स्त्री० विनती; अरज

बिनना بننا स०क्रि० वीणवुं (२) वणवु

बिनसना بنسنا अ०क्रि० (प) विनाश पामवुं

बिना بنا अ० विना (२) [अ.] स्त्री० पायो (२) जड; मूळ (३) आरभ

बिनाई بنائی स्त्री० 'बिनना' ए क्रिया

बिना-बर بنابر अ०[फा]आथी, आ वास्ते

बिनावट بناوٹ स्त्री० वणाट

बिनौला بنولا पु० कपासियो

बिफरना بپھرنا अ०क्रि० वीफरवु

बिबा(-वा)ई بپا(-وا)ئی स्त्री० पग फाटवा ते

बिबि بب वि० (प.) द्वि, बे

बिया بیا पु० बियु; बीज (२) वि० बीजुं

बियाना بیانا स०क्रि० 'बिआना' जुओ

बियाबान بیابان पुं० [फा] 'बयाबान' जुओ

बियारी(-रू,-लू) بیاری(-رو،-لو) [स्त्री० (रातनुं) वाळु

बिरंज برنج पुं०[फा] बिरंज(२) पीतळ

बिरंजी برنجی वि०[फा] पीतळनु

बिर(-रि)छ برچھ(-ر) पु० (प) वृक्ष

बिरता برتا पु० शक्ति, बळ; ताकात

बिरथा برتھا अ० (प) वृथा

बिरयाँ بریاں वि०[फा.] शेकेलु

बिरयानी بریانی स्त्री० [फा] मासनी एक वानी– (चोखामां शेकेला मांस साथे कराती)

बिरला برلا वि० विरल; कोक

बिरवा بروا पुं० छोड (२) झाड

बिरवाही بروای स्त्री० बाग, वाडी

बिरादराना برادرانہ वि० [फा] भाई जेवु (२) बिरादरीनु

बिरादरी برادری स्त्री०[फा.] भाईचारो (२) एक जातनो समूह

बिराना برانا स०क्रि० चीडववु; सामे मोंथी चाळा करवा(२)वि०जुओ 'बेगाना'

बिरियाँ بریاں स्त्री० समय; वेळा (२) वार; फेरो

बिलंद بلند वि० बुलंद; ऊंचुं; मोटु

बिलखना بلکھنا अ० क्रि०. विलाप करवो; रोवुं (२) दु खी थवुं (३)संकोचावुं

बिलग بلگ वि० अलग, जुदुं (२)पुं० जुदाई [(२) स०क्रि० अलग करवुं

बिलगाना بلگانا अ० क्रि० अलग थवुं

बिलटी بلٹی स्त्री० रेलवे–रसीद

बिलनी بلنی स्त्री० माटीना घरवाळी काळी भमरी (२) आंखनी आंजणी

बिलबिलाना بلبلانا अ० क्रि० कीडा खदबदवा (२) व्याकुळ थईने बकवु के रोवुं

बिलम بلم पु० विलंब; ढील

बिलमना بلمنا अ०क्रि० विलबवु; थोभवु के मोडु करवु

बिललाना بللانا अ०क्रि० विलाप करवो, वलवलवुं

बिल्ला بلّا वि० मूर्ख, गमार

बिलवाना بلوانا स० क्रि० नष्ट करवुं; विलय करवु के करावबुं (२) छुपाववुं; सताडवु

बिला بلا अ० [अ.] वगर; विना; उदा० बिला-नाग़ा = सतत; लगातार

बिलाई بلائی स्त्री० बिल्ली (२) कूवामा नाखवानी बिलाडी (३) बारणुं बध करवानी आंकडी

बिलाना بلانا अ०क्रि० विलय पामवु

बिलैया بلیا स्त्री० 'बिल्ली'(२) छीणी

बिलोड़ना بلوڑنا स०क्रि० वलोववु (२) अस्तव्यस्त करवुं

बिलोना بلونا स०क्रि० वलोववु
बिल् بل [अ] 'साथे, सहित' अर्थमां शब्दना पूर्वग तरीके. उदा. बिलकुल
बिल्-अक्स بالعکس अ०[अ] एथी विरुद्ध-ऊलटु [साधारणतः
बिल्-उमूम بالعموم अ० [अ.]
बिल्-जब्र بالجبر अ० [अ.] जबरदस्तीथी
बिल्-ज़रूर بالضرور अ० [अ. बिदजरूर] जरूर, अवश्य
बिल्-जुमला بالجملہ अ० [अ.] कुल मळीने [फरज मानीने
बिल्-फ़र्ज़ بالفرض अ० [अ.]
बिल्-फ़ेल بالفعل अ०[अ] आ समये
बिल्-मुक़ाबिल بالمقابل अ० [अ] तुलनामा, मुकाबले
बिल्मुक़्ता بالمقطع वि० [अ.] अचल, निश्चित (२) पु० कायमी महेसूल
बिल्ला بلا پु० विलाडो(२)बिल्लो, पदक
बिल्ली بلی स्त्री० विलाडी (२) बारणुं खुल्लु राखवानी कडी के ठेस वगेरे
बिल्लौर بلور पुं० [फा.] बिलोर (वि० -री) [वाळ ओळवा
बिवर(-रा)ना بور(-را)نا स०क्रि०
बिसनी بسنی वि० व्यसनी
बिसमिल بسمل वि० जुओ 'बिस्मिल'
बिसरना بسرنا स०क्रि० वीसरवुं; भूली जवुं
बिसरात بسرات पु० (प) सध्वर
बिससना بسسنا अ०क्रि० विश्वास करवो
बिसाँयँध بسان یندھ वि०सडेलानी गंधवाळु (२) स्त्री० सडेलानी गंध, बदबो
बिसात بساط स्त्री० [अ] बिसात (२) शेतरंज के बाजी रमवानु चीतरेलुं कपडु (३) पाथरणु; जाजम (४) पूंजी
बिसाती بساطی पु० [अ.] नानी नानी चीजोनो दुकानदार
बिसाहना بساہنا स०क्रि० खरीदवुं (२) पु० खरीदी; सोदो
बिसाहनी بساہنی स्त्री०, बिसाहा بساہا पु० सोदो [अधिक
बिसियार بسیار वि० [फा] खूब,
बिसु(-सू)रना بسو(-سو)رنا अ०क्रि० (प) चिंता करवी (२) रोतल चहेरो करवो के धीमु रडवुं (३) स्त्री० चिंता, फिकर
बिस्तर بستر पुं० पथारी; बिस्तरो
बिस्तुइया بستئیا स्त्री० घरोळी
बिस्मिल بسمل वि० [अ] घायल (प्रायः प्रेमी माटे) [श्रीगणेश; आरंभ
बिस्मिल्लाह بسم اللہ पु० [अ]
बिस्वा بسوا पुं० वसो; वीघानो वीसमो भाग [आवती काल
बिहान بہان पु० वहाणु, प्रभात (२)
बिहाना بہانا अ०क्रि० (प) वहेवुं; वीतवु (२) स०क्रि० छोडवुं; त्यागवु
बिहिश्त بہشت पु० [फा.] बेहेस्त; स्वर्ग
बिही بہی स्त्री० [फा.] एक झाड. -दाना पु० 'बिही'ना फळना दाणा
बींड़ी بینڑی स्त्री० उढाणी (२) वेलगाडीमा आगळ जोडातो त्रीजो बळद के तेनु दोरडुं [छेद पाडवो
बींधना بیندھنا स० क्रि० वींधवुं,
बी بی स्त्री० बीबी, स्त्री
बीका بیکا वि० वांकु; 'बाँका'

बीघा بیگھا पु० वीघुं
बीच بیچ पु० वच; मध्य –खेत= खुल्लेखुल्लुं (२) अवश्य ['बिचबिचाव'
बीच-बचाव بیچ بچاو पु० जुओ
बीचोबीच بیچوبیچ अ० वच्चोवच्च
बीछना بیچھنا स०क्रि० वीणवु; चूंटवुं
बीजन,–ना بیجن،–نا पुं० वींजणो
बीजु(०री) بیجُ(٠رِی) स्त्री०वीजळी
बीजू بیجُو वि० बीज वाव्ये थतु, 'कलमी'थी ऊलटु
बीट بیٹ स्त्री० अघार; पक्षीनी विष्टा
बीड़ بِیڑ स्त्री० रूपियानी थोकडी
बीड़ा بیڑا पुं० पाननुं बीडुं.–उठाना =बीडुं झडपवुं
बीड़ी بیڑی स्त्री० पाननी के पीवानी बीडी (२) दांतनी मसी
बीतना بیتنا अ० क्रि० वीतवु
बीन بین स्त्री० बीन वाजुं (२) मदारीनु वाजुं
बीनना بیننا स०क्रि० वीणवुं(२)वणवुं
बीनाई بینائی स्त्री० [फा.] जोवानी शक्ति; दृष्टि
बीनी بینی स्त्री० [फा] नाक
बीफै بیپھے पुं० गुरुवार [पत्नी
बीबी بی بی स्त्री०[फा] कुलीन स्त्री(२)
बीमा بیمہ पु० [फा.] वीमो
बीमारदार بیماردار वि० [फा] बीमारनी बरदास करनार (नाम, –री)
बीमार-पुरसी بیمارپُرسی स्त्री० [फा] बीमारनी खबर पूछवी ते
बीरन بیرن पुं० वीरो, भाई [जीवडुं
बीरबहूटी بیربہوٹی स्त्री० इंद्रगोप
बीवी بیوی स्त्री० जुओ 'बीबी'

बीस بیس वि० वीस. –बिस्वे=वीस वसा, घणुं करीने [(२) विकट
बीहड़ بیہڑ वि० असमान, ऊंचुनीचुं
बुंद بُند स्त्री० बुद; टीपु; 'बूँद'
बुआ بوا स्त्री० जुओ 'बूआ'
बुक़चा بُقچہ पु० [तु] वचको; गांसडी, पोटलुं
बुकनी بُکنی स्त्री० बूकणी; भूकी; चूर्ण
बुक्का بُکّا स्त्री० [स.] हृदय
बुख़ार بُخار पुं० [अ] ताव (२) बाफ; वराळ (३) शोकक्रोधादिनो आवेग
बुख़ारात بُخارات पुं० व. व. [अ.] बाफ; वराळ [बखीलता
बुख़्ल بُخل स्त्री० [अ.] कजूसाई,
बुग़दा بُغدا पुं०[फा] कसाईनो छरो
बुग़्ज़ بُغض पु० [अ] द्वेष, कीनो,वेर
बुज़ بُز स्त्री० [फा] बकरी
बुज़दिल بُزدِل वि०[फा.] डरपोक
बुज़ुर्ग بُزُرگ पुं० [फा.] बुजरग; वयोवृद्ध (२) वडवो, पूर्वज (३) पूज्य व्यक्ति ['बुजुर्ग')
बुज़ुर्गी بُزُرگی स्त्री० बुजरगी (जुओ
बुझना بُجھنا अ०क्रि० बुझावु,ओलावुं
बुझाना بُجھانا स०क्रि० बूझववुं (२) बुझवाववुं [बबडवुं
बुडबुड़ाना بُڑبُڑانا अ० क्रि० मनमां
बुड्ढा بُڈّھا, बुढ़ा بُڑھا वि० बुढ्ढुं; वृद्ध (नाम, बुढाई,–पा)
बुढाना بُڑھانا अ०क्रि० वृद्ध थवु
बुत-शिकन بُت شِکن वि० [फा] मूर्तिभंजक
बुताना بُتانا स०क्रि० बूझववु
बुताम بُتام पुं० बटन; बोरियु

बुत्ता بُتّا पुं० दगो (२) बहानुं
बुनना بُننا स० क्रि० वणवुं (२) गूथवुं; भरवुं
बुनाई بُنائی स्त्री० वणाट के वणतरी
बुनावट بُناوٹ स्त्री० वणाटनो प्रकार
बुनियाद بُنیاد स्त्री० [फा] जड, पायो (२) वास्तविकता (वि०–दी)
बुयाम بُیام पु० चीनी माटीनी बरणी
बुरकना بُرکنا स० क्रि० भभरावबु
बुरक़ा بُرقا पुं० बुरखा [भलुंबूरु
बुरा بُرا वि० बूरु, खराब. –भला=
बुराक़ بُراق पुं० [अ.] कल्पित घोडो (एम मनाय छे के एनी पर बेसी पेगवर साहेब आकाशमां गया हता)
बुरादा بُرادہ पुं० [फा.] लाकडानो वेर
बुरुश بُرُش पुं० ब्रश; पींछी के कूचडो इ०
बुर्क़ा بُرقع पुं० [अ.] जुओ 'बुरका'
बुर्ज بُرج पुं० [अ] बुरज (२) राशि; नक्षत्र
बुर्द بُرد स्त्री० [फा] नफो; लाभ (२) होड; शरत (३) शेतरजमां फक्त राजा रहे एवी बाजी. –देना=खोवुं, गुमाववुं –मारना=मफतनी रकम लेवी
बुर्दबार بُردبار वि० [फा.] (नाम,–री) सहनशील (२) सुशील
बुर्राक़ بُرّاق वि० जुओ 'बर्राक'
बुलंद بُلند वि० (नाम, –दी) बुलंद, ऊंचुं (२) महान
बुलबुला بُلبُلا पुं० बुद्‌बुद; परपोटो
बुलाक़ بُلاق स्त्री० [तु.] बुलाख–नथनु एक मोती
बुलाना بُلانا स० क्रि० बोलावबु
बुलावा بُلاوا पु० नोतरुं
बुलूग़ بُلوغ पु० [अ] 'बालिग' थवु ते, उमरे पहोंचवु ते
बुल्ला بُلّا पु० परपोटो
बूँद بوند स्त्री० बुंद; टीपु
बूँदाबाँदी بوندا باندی स्त्री० छांटा जेवो वरसाद
बूआ بوا स्त्री० फोई (२) मोटी बहेन
बूकना بوکنا स० क्रि० पीसवु, दळवु
बूचड़ بوچڑ पुं० कसाई –खाना= कसाईवाडो [कदरूपु
बूचा بوچا वि० कान वगरनु (२)
बूज़ना بوزنہ पु० [फा] वांदरु
बूझ بوجھ स्त्री० बूज; समज
बूट بوٹ पु० चणानो लीलो दाणो, पोपटो [वेलबुट्टो
बूटा بوٹا पुं० छोड (२) फूलवेल इ०
बूटी بوٹی स्त्री० बुट्टी (२) भांग
बूत بوت, बूता بوتا पुं० बळ,शक्ति
बूदो-बाश بود و باش स्त्री० [फा.] रहेठाण; निवास
बूम بوم पुं० [अ] घुवड
बूर بور स्त्री० लाटनु चाळण–भूसु. –के लड्डू=छेतरपिंडी, दगो
बूरा بورا पु० खांडनु बूरु
बेंट(–ठ) (بینٹھ-)بینٹ स्त्री० दस्तो,हाथो
बेंत بینت पुं० नेतर के तेनी सोटी
बेंवड़ा بیوڑا पुं० बारणानी भूगळ
बे بے अ० [फा] 'विना'ना अर्थनो पूर्वग उदा. बेईमान [(२) जूठु
बे-असल بے اصل वि०[फा] निराधार,
बे-आब بے آب वि० [फा.] पाणी वगरनुं; निस्तेज

बे-क़दर بےقدر वि० [फा.] बेआबरू (२) कृतघ्न
बे-क़रार بیقرار वि०[फा] बेचेन, अशांत
बेकल بےکل वि० विकल; व्याकुळ (नाम, –ली)
बेकस بےکس वि०[फा.] एकलु; असहाय (२) गरीब; कंगाळ (नाम, –सी स्त्री०)
बेकहा بےکہا वि० कह्युं न माननार-
बेकाबू بےقابو वि० [फा] काबू खोई बेठेलु; विवश (२) काबूमा न आवे एवुं
बेकाम بےکام, बेकार بےکار वि० नवरुं (२) नकामुं; रद्दी
बेक़ायदा بےقاعدہ वि० [फा.] कायदा विरुद्ध
बेख़ بیخ स्त्री० [फा] जड; मूळ
बेखटक بےکھٹک वि० खटका-सकोच वगरनुं
बेख़तर بےخطر वि० निर्भय; नीडर
बेख़ता بےخطا वि० बेकसूर; बेगुना; निर्दोष
बेख़बर بےخبر वि० अजाण्यु (२)बेहोश
बेख़ुद بےخود वि० बेहोस; बेभान
बेख़ौफ़ بےخوف वि० नीडर; खोफ वगरनु
बेग بیگ पु० वेग
बेग़रज़ بےغرض वि० गरज वगरनु; बेपरवा (२) व्यर्थ
बेगाना بیگانہ वि०[फा] (नाम, –नगी) परायुं (२) अजाण्यु [=वेठ उतारवी
बेगार بیگار स्त्री०[फा.] वेठ –टालना
बेगारी بیگاری स्त्री० [फा] वेठियो, वेठे काम करनार
बेचना بیچنا स०क्रि० वेचवु
बेचारा بےچارہ वि०[फा]बीचारु,दीन
बेचैन بےچین वि० (नाम, –नी) बेचेन, व्याकुळ [नापायादार
बेजड़ بےجڑ वि० जड-मूळ वगरनुं,
बेज़बान بےزبان वि०[फा]मूक(२) दीन
बेजा بےجا वि० [फा] ठेकाणा वगरनुं (२) अनुचित (३) खराब, बूरुं
बेजान بےجان वि० जान वगरनुं, मृत (२) निर्बळ [नियम विरुद्ध
बेजाब्ता بےضابطہ वि० बेकायदा;
बेज़ार بیزار वि०[फा] नाराज (२)दुखी
बेजोड़ بےجوڑ वि० अखंड, (२) अजोड
बेठन بیٹھن पु० लपेटवा माटेनु कपडुं, वेष्टन [वगरनु (२) व्यर्थ
बेटिकाने بےٹھکانے वि० ठेकाणा
बेड़ा بیڑا पुं०तरापो(२)वहाणोनो समूह
बेडौल بےڈول वि० बेडोळ; कदरूपुं
बेढंगा بےڈھنگا वि० कढंगु
बेढ़ना بیڑھنا स०क्रि०खेतर, छोड इ० ने वाड वाडोलियु करडु(२) ढोर हाकी जवां
बेढब بےڈھب वि० कढंगु, ढब वगरनु
बे-तकल्लुफ़ بےتکلف वि० सरळ; चोख्खावाळुं, निर्व्याज(२)अ० साफसाफ; बेधडक [बेअदबी
बे-तमीज़ بےتمیز वि० अविवेकी;
बे-तरह بےطرح अ० बूरी तरेहथी (२) असाधारण रीते (३) खूब, बेहद
बे-तहाशा بےتحاشا अ०उतावळथी (२) अधीराईथी (३) विना समज्ये
बेताब بےتاب वि०[फा] (नाम, –बी) दुर्बळ (२) बेचेन
बेतार بےتار वि० तार विनानुं
बेतार का तार بےتار کا تار पु०'वायरलेस'

बेतुक–,का بے تُک،-کا वि० मेळ के ढग वगरनुं; 'बेढब'
बेद بید स्त्री०[फा] 'बेंत'; नेतर
बेदख़ल بے دخل वि० [फा.] (नाम, –ली) अधिकार रहित
बेदम بے دم वि० [फा] मरेलुं (२) अधमूउ (३) दम वगरनुं
बेद-मुश्क بید مُشک पु०[फा] एक फूलझाड [निष्ठुर
बेदर्द بے درد वि०[फा.]कठोर हृदयनु,
बेदाग़ بے داغ वि० [फा.] डाघ वगरनु (२) निष्कलंक
बेदाना بے دانہ पुं० सरस काबुली अनार (२) बेदाणा (३) بیدانا वि० मूर्ख; बेवकूफ [(नाम, –री)
बेदार بیدار वि० जागतु; जाग्रत
बेधड़क بے دھڑک वि० (२) अ० निःसंकोच (२) नीडर (३) निःशंक
बे-नज़ीर بے نظیر वि० [फा] अनुपम; अजोड
बे-नवा بے نوا वि०[फा.]गरीब(२)फकीर
बेना بینا पु० वासनो पंखो
बेनागा بے ناغہ अ० सतत, लगातार
बे-नियाज़ بے نیاز वि० [फा] सौथी पर (२) बेपरवा
बेनी بینی स्त्री० वेणी (२) त्रिवेणी
बेनुली بینُلی स्त्री० घटीनी मांकडी
बेपरद بے پرد, बेपर्द بے پرد वि० पडदा वगरनुं, खुल्लु (२) नग्न (नाम, बेपर्दगी)
बेपीर بے پیر वि० बीजानी पीड न समजनारु, निष्ठुर; निर्दय (२) [फा.] गुरु वगरनु, नगरुं
बेपेंदी بے پیندی वि० तळिया वगरनुं. –का लोटा=ढोचका जेम गबडता विचारनो [[फा.]व्यर्थ, नकामुं
बेफ़ायदा بے فائدہ वि० (२) अ०
बेफ़िक्र بے فِکر वि० [फा] बेफिकर (नाम, –क्री) [(नाम, –सी)
बेबस بے بس वि० लाचार; विवश
बेबहा بے بہا वि० [फा.]भारे किमतनुं, अमूल्य [थयेलु (ऋण)
बेबाक़ بے باق वि० [फा.] चूकते
बेभाव بے بھاو अ० बेहद
बे-महल بے محل वि० [अ.] कवखतनुं
बे-मिस्ल بے مثل वि० अजोड, अद्वितीय, 'बेनमून'
बेमौक़ा بے موقع वि० कवखतनुं (२) पु० मोको न होवो ते [(३) विलंब
बेर بیر पु० बोर (२) स्त्री० वार; फेरो
बेरहम بے رحم वि० [फा] निर्दय
बेरुख़ بے رُخ वि०[फा]काम पडे त्यारे मों फेरवी बेसनार (२) गुस्से थयेलुं
बेरोक بے روک वि० रोक वगर, निर्विघ्न
बेल بیل पु० बीली के बीलुं (२) स्त्री० वेल [कोदाळी के पावडो
बेलचा بیلچہ पुं० [फा.] एक जातनी
बेलदार بیل دار पु० [फा] पावडो चलावनार मजूर
बेलन بیلن पुं० रोलर (रस्ता माटे के कोई यत्रनो) (२) पींजणनो गोटीलो (३) वेलण [रोटली वणवुं इ०
बेलना بیلنا पु० वेलण (२) स०क्रि०
बेला بیلا पु० मोगरानु फूलझाड (२) वेळा; वखत
बेलाग بے لاگ वि० बिलकुल अलग–

नहि लागेलु (२) स्वतत्र; निष्पक्ष (३) साफ; चोख्खु (४) पवित्र
बेलौस بے لوث वि०[फा] साचुं, खरुं
बेवक़्त بے وقت अ० [फा] कवखते
बेवरेवार بیورےوار वि०तफसीलवार, विस्तृत
बेवा بیوہ स्त्री० [फा.] विधवा
बेश بیش वि० [फा] वधारे (२) श्रेष्ठ (नाम, –शी) [समजु (नाम, –री)
बेशऊर بے شعور वि०[अ] मूर्ख, अण-
बेसन بیسن पुं० चणानो लोट
बेसबरा بے صبرا वि० बेसबूर; अधीरु
बेसर بیسر पु० खच्चर (२) वेसर; नथ
बेसरोसामान بے سر و سامان वि० [फा.] गरीब, कगाळ
बेसवा بیسوا, बेसा بیسا स्त्री०वेश्या, रंडी [सहज; कुदरती, अकृत्रिम
बेसाख़्ता بے ساختہ वि० [फा.]
बेसाहना بیساہنا स०क्रि० जुओ 'बिसाहना' [(२) कवखतनुं
बेसुर(–रा) بے سُر(-را) वि० बसूरुं
बेहंगम بے ہنگم वि० कढंगु
बेह بہ वि० [फा] उत्तम
बेहतर بہتر वि० [फा.] वहेतर (२) अ० ठीक, भले [(२) भलाई
बेहतरी بہتری स्त्री० [फा.] उत्तमता
बेहमिय्यत بے حمیت वि०[फा] वेहया, वेशरम
बेहुनरा بے ہنرا वि० हुनर कसब वगरनुं
बेहूदगी بیہودگی स्त्री० [फा] वेहूदापणु
बेहूदा بیہودہ वि० [फा] वेहूदुं; अशिष्ट, असभ्य

बेहैफ़ بے حیف वि०[फा.] वेफिकर, चितारहित
बैंगन بینگن पु० वेंगण, वंताक
बैंग(–ज)नी بینگ(-ج)نی वि० वेंगणना रगनु
बै بیع स्त्री० [अ.] वेचाण
बैआना بیعانہ पु० [अ.] वानुं, 'बयाना'
बैकल بیکل वि० पागल; गांडुं
बैज़ بیض पु०ब०व० 'बैज़ा'नुं [अ.] ईंडा (२) अडकोश
बैज़वी بیضوی वि०[फा.] अंडाकार
बैज़ा بیضہ पु० [फा] ईंडुं (२)अंडकोश
बैठक بیٹھک स्त्री० वेठक
बैठका بیٹھکا पुं० वेठक; दीवानखानुं
बैठकी بیٹھکی स्त्री० वेठकनी कसरत
बैठना بیٹھنا अ०क्रि० वेसवुं
बैठे बैठे بیٹھے بیٹھے, बैठे बैठाए بیٹھے بیٹھائے अकारण (२) अचानक
बैत بیت स्त्री० [अ] वेत; श्लोक (२) पुं० (समासमा) घर, स्थान. उदा बैत-उल्-इल्म = विद्यामंदिर; शाळा
बैत-उल्-ख़ला بیت الخلا पुं० [अ.] पायखानु
बैत-उल्-माल بیت المال पुं०[अ] सरकारी खजानो (२) विनवारसी माल
बैत-उल्-मुक़द्दस بیت المقدس, बैत-उल्-हराम بیت الحرام पु० [अ] मक्का
बैत-उल्ला بیت اللہ पु०[अ] कावा, खुदानु घर
बैद بید पु० (स्त्री० –दिन) वैद
बैन بین अ० [अ] वच्चे; मध्ये

वैना بينا पुं० विवाह वगेरे शुभ निमित्ते मित्रादिने मोकलाती मीठाई इ०
वै-नामा بيع نامه पुं० [अ.]वेचाणखत
वैपार بيپار पुं० वेपार
वैरंग بيرنگ वि० 'वेरर'नुं, लेनारे नाणां आपवाना करीने मोकलेलु (पार्सल इ०)
बैर بير पुं० बेर
बैरा بيرا पुं० [इं-बेरर] चाकर; दास
वैरी بيری वि० वेरी; विरोधी
बैरूँ بيروں अ० [फा. बेरूँ] बहार
बैरूनी بيرونی वि० [फा. बेरूनी] बहारनु
बैल بيل पुं० बेल, बळद (२) मूर्ख
बैसर بيسر स्त्री० फणी
बैसाख بيساكھ पुं० वैशाख
बैसाखी بيساكھی स्त्री० लंगडानी लाकडी (बगलमां राखी चालवानी)
बोआई بوآئی स्त्री० वावणी के तेनी मजूरी
बोझ بوجھ पुं० बोजो
बोझना بوجھنا स०क्रि० बोजो लादवो
बोझ(-अि)ल بوجھ(جھ)ل वि० वजनदार
बोझा بوجھا पुं० 'बोझ', बोजो
बोटी بوٹی स्त्री० मांसनो टुकडो
बोतल بوتل स्त्री० बाटली [बोदुं
बोदा بودا वि०मूर्ख (२) जड, मंद (३)
बोना بونا स०क्रि० वाववुं [गांसडी
बोबा بوبا पुं० (स्त्री० -बी) स्तन (२)
बोय بوئے स्त्री० बू; गंध
बोरना بورنا स० क्रि० बोळवु
बोरसी بورسی स्त्री० माटीनी सगडी
बोरा بورا पुं० थेलो, कोथळो, बोरो
बोरिया بوریا पुं०[फा.] सादडी (२) बिस्तो
बोरी بوری स्त्री०नानो कोथळो; थेली
बोलचाल بول چال स्त्री० वातचीत; बोलवु चालवुं ते, के तेवो संबंध (२) बोलाचाली, झघडो
बोलता بولتا पुं० प्राण; जीव (२)वि० वाचाळ [(२) चलण होवु ते
बोलबाला بول بالا पुं०ख्याति, प्रसिद्धि
बोली بولی स्त्री० बोली, वाणी (२) हराजीनी मागणीनो बोल (३) मजाक
बोली-ठोली بولی ٹھولی स्त्री०मस्करी; मजाक
बोश بوش पुं०[अ] दबदबो; दमाम
बोसा بوسہ पुं०[फा.] चुंबन
बोसीदा بوسیدہ वि० [फा] दम वगरनु, जरी पुराणु
बोसो-कनार بوس وکنار पुं० [फा] चूमवुं ने भेटवु ते
बोहतान بہتان पुं०[अ] खोटो आरोप, आक्षेप. —जोड़ना=कलंक लगाडवु
बोहनी بوہنی स्त्री० बोणी
बौंड़ بونڑ स्त्री० (प) लांबी गयेली शाखा के लता [काचु फल
बौंड़ी بونڑی स्त्री० छोड के वेलानुं
बौखल بوکھل वि० पागल
बौखलाना بوکھلانا अ०क्रि० गभराई जवु, गांडा जेवुं थवुं
बौछाड़(-र) بوچھاڑ(ر) स्त्री०पाणी, वायु के कणानी झडी (२) टाणो, कटाक्ष
बौना بونا पुं० वामन–ठींगणो माणस
बौर بور पुं० आंबानो मोर

बौरना بورنا अ०क्रि० मोरवुं,मोर आववो
बौरहा بورہا, बौरा بورا वि०वावरुं; पागल
बौलाना بولانا अ०क्रि०जुओ 'बौखलाना'
ब्याना بیانا स०क्रि० वियावुं, जणवुं
ब्यारी بیاری स्त्री०, ब्यालू पुं०वाळु
ब्याह بیاہ पु० विवाह; लग्न
ब्याहना بیاہنا स०क्रि० विवाह करवो
ब्योंत بیونت स्त्री० वेंत, व्यवस्था; वेतरण
ब्योंतना بیونتنا स० क्रि० (कपडुं) वेतरवु
ब्योरना بیورنا स० क्रि० (प) वाळ ओळवा
ब्योरा بیورا पुं० विवरण, वर्णन
ब्योहर بیوہر पुं० व्याजवटावनो व्यवहार [करनार
ब्योहरिया بیوہریا पु० व्याजवटुं
ब्यो(ब्यौ)हार بیو(-بیو)ہار पु० व्यवहार

भ

भँगरा بھنگرا पु० भागरो
भँगार بھنگار पु० कूवो खोदवा करेलो खाडो (२) घास इ० कचरो
भँजना بھنجنا अ०क्रि० भंगावुं, तूटवु (२) मोटो सिक्को वटाववो (३) भागवुं; वळ देवो
भँटा بھنٹا पुं० भट्टो, गोळ मोटु वेंगण
भँड़फोड़ بھنڑپھوڑ पु० भांगफोड
भंडा بھنڈا पु० भांड, वासण (२) मर्म; भेद –फुटना=भेद खूलवो
भँडारा بھنڈارا पु० भंडारो (साधुनो) (२) भंडार (३) समूह (४) पेट
भँवना بھنونا अ०क्रि० भमवुं; फरवु; रखडवुं
भँवर بھنور पु० भमरो
भँवरी بھنوری स्त्री० पाणीनो भमरो (२) शरीर परना वाळनो भमरो (३) फेरी
भइया بھیا पु० भाई
भगदड़(–र) بھگدڑ(-ر) स्त्री० भागवु–नासवुं ते
भगना بھگنا अ०क्रि० भागवुं; नासवुं (२) पु०भाणेज
भगड़ू(–लु) بھگڑو(-لو), भगोड़ा بھگوڑا, भग्गू بھگّو वि० भागेलु (२) कायर
भजनी بھجنی पु० भजनिक
भटा بھٹا पुं० 'भटा', भट्टो
भठियारा بھٹھیارا पु० धर्मशाळानो व्यवस्थापक (२) मुसलमानोनु रांधनार– भठियारो [भडक, बीक
भड़क بھڑک स्त्री० चमक (२)
भड़कदार بھڑکدار, भड़कीला بھڑکیلا वि० चमकतु (२) भडकामणु
भड़भूँजा بھڑبھونجا पु० भाडभूजो
भड़ी بھڑی स्त्री० खटी उश्केरणी
भड़ुआ بھڑوا पु० भडवो [भत्रीजो
भतीजा بھتیجا पु० (स्त्री० –जी)
भत्ता بھتّا पु० भथ्थु
भदई بھدئی स्त्री० भादरवानी फसल
भद्दा بھدّا वि० कुरूप; कढगु
भनक بھنک स्त्री० भणकारो

भनभनाना بھنبھنانا अ०क्रि० गुंजारव करवो; गणगणवु [भभूकवुं
भन्नाना بھنّانا अ०क्रि० क्रोधथी
भबका بھبکا पुं० अर्क काढवानुं वासण
भभक بھبھک स्त्री० ऊभरो, उछाळो
भभकना بھبھکنا अ०क्रि० ऊकळवु; उछाळो मारवो (२) भभकवुं
भभकी بھبھکی स्त्री० खाली धमकी
भभूका بھبھوکا पु० ज्वाळा; झोळ
भया بھیا 'हुआ', थयु, वन्युं (स्त्री० भई,-यी) [भयामणु; भयंकर
भयावन(-ना) بھیاوَن(-نا) वि०
भरता بھرتا पुं० भरतनु शाक
भरती بھرتی स्त्री० भरावु के उमेरावुं ते (२) दाखल थवु ते —होना= दाखल थवु
भरनी بھرنی स्त्री० 'ढरकी', कांटलो
भरपाई بھرپائی अ० वरोवर, पूरेपूरुं (२) स्त्री० भरपाई; बाकी पूरी चूकते करवी ते
भरपाना بھرپانا भरपाई थवी (२) तंग थवु, थाकवु
भरम بھرم पुं० सदेह (२) भेद, रहस्य —गँवाना=भेद खोलवो
भरमाना بھرمانا स०क्रि० भरमाववु (२) भमाववु, रखडाववु (३) अ०क्रि० चकित थवुं
भरमार بھرمار स्त्री० खूब होवुं ते
भरसक بھرسک अ० यथाशक्ति, बने तेटलु [भठ्ठी, 'भाड़'
भरसाई بھرسائی पुं० भाडभूजानी
भराई بھرائی स्त्री० भरवानी क्रिया के तेनु महेनताणुं

भलमनसत بھل منست, भलमनसाहत بھل مساہت, भलमनसी بھل منسی स्त्री० भलमनसाई
भले ही بھلے ہی श०प्र०भलेने; छोने
भसना بھسنا अ०क्रि० पाणी पर तरवु के तेमां डूबवुं [पडवुं; एकाएक तूटवुं
भहराना بھہرانا अ० क्रि० ढसडाई
भाँज بھانج स्त्री०भागवुं ते (२) सिक्का के नोटनु परचूरण
भाँजना بھانجنا स०क्रि० भागवुं,तोडवुं
भाँजी بھانجی स्त्री० काममा फाच्चर मारवी ते
भाँटा بھانٹا पु० भट्टो, वेंगण
भाँड़ा بھانڑا पु० भांड; वासण. भाँड़े भरना=पस्तावु [रीत, प्रकार
भाँत بھانت, भाँति بھانتِ स्त्री०
भाँपना بھانپنا स०क्रि० ओळखवुं, पारखवुं [शून्यकारनो ध्वनि
भाँयँ भाँयँ بھائیں بھائیں पु०
भाँवर بھانور स्त्री० परिक्रमा (२) लग्ननी चोरीमा वरकन्या फेरो फरे छे ते
भा بھا अ० (प) या; अथवा (२) स्त्री० [स.] तेज
भाई-दूज بھائی دُوج स्त्री० भाईबीज
भागड़ بھاگڑ स्त्री० भंगाण, 'भगदर'
भागनेय بھاگنیے, भागिनेय بھاگِنیے पु० [स.] भाणो
भाजी بھاجی स्त्री०शाकभाजी; तरकारी
भाटा بھاٹا पु० ओट, भरतीथी ऊलटुं
भाड़ بھاڑ पु० भाडभूजानी भठ्ठी. —झोंकना=नकामा के तुच्छ काममां वखत काढवो [=क्षणिक (२) नकामुं
भाड़ा بھاڑا पु० भाड़ुं भाड़ेका टट्टू

माथी بھاتھی स्त्री० धमण

भादों بھادوں पु० भादरवो

भानजा بھانجا पु०(स्त्री० –जी) भाणेज

भानमती بھانمتی स्त्री०जादुगर स्त्री. –का पिटारा=नकामी बरकूस

भाना بھانا अ०क्रि० भाववुं, गमवुं(२) मालूम पडवुं, लागवुं (३) शोभवुं

भाप بھاپ स्त्री० वराळ, वाष्प

भायप بھایپ पुं० भाईचारो

भाया بھایا वि० प्रिय; प्यारु

भारी بھاری वि० भारे –**भरकम**= मोटुं ने भारे

भालू بھالو पु० रींछ

भावज بھاوج स्त्री० भामी

भावताव بھاوتاو पु० भावताल

भिगा(–जा)ना بھگانا(-جا) स० क्रि० 'भिगाना' जुओ

भिंडी بھنڈی स्त्री० भींडो–शाक

भिखमंगा بھکھ منگا पु० भिखारी, भीख मागनार

भिगा(–गो)ना بھگا(-گو)نا स०क्रि० भिजावबुं; पलाळवुं (भिजवाना प्रेरक)

भिजा(--जो)ना بھجا(-جو)نا स०क्रि० जुओ 'भिगोना' (२) जुओ 'भिजवाना'

भिड़ بھڑ स्त्री० भमरी; 'बरैं'

भिड़ना بھڑنا अ०क्रि० टक्कर खावी (२) लडवुं (३) भिडावु, साथे साथे लागी जवु [पु० अस्तर

भितल्ला بھتلا वि० भीतरनु (२)

भिनकना بھنکنا अ० क्रि० वमणवुं; गगणवु (२) घृणा थवी

भिनभिनाना بھنبھنانا अ० क्रि० 'भिनकना', वमणवु

भिन(–नु)सार بھن(-نُ)سار पुं० प्रभात, सवार

भिन्न بھِن पुं० [स.] अपूर्णांक

भिलनी بھلنی स्त्री० भीलडी

भिलावाँ بھلاواں पुं० भिलामुं

भिश्ती بھشتی पु० भिस्ती

भी بھی अ० 'पण' जेम के, 'मैं भी' =हुंय, हु पण [भींजावुं, पलळवु

भीग(–ज)ना بھیگ(-ج)نا अ० क्रि०

भीटा بھیٹا पु० ऊची टेकराळी जमीन

भीडभड़क्का بھیڑ بھڑکّا पु०, **भीड़भाड़** بھیڑ بھاڑ स्त्री० भीड

भीत بھیت स्त्री० भींत, दीवाल. –**में दौड़ना**= गजा उपरवटनु काम करवुं

भीतर بھیتر अ० अदर (२) पु० अत करण (३) जनानखानुं

भीतरी بھیتری वि० अंदरनु, गुप्त

भीना بھینا पु० बनेवी (२) वि० भीनु (३) आछु, हल्कु (रंग के वास)

भीलनी بھیلنی स्त्री० 'भिलनी',भीलडी

भुँई بھُنئی स्त्री० (प.) भोय, भूमि; 'भुइँ'

भुँइहरा بھُنئہرا पु० भोंयरुं

भुँजना بھُنجنا अ०क्रि० भूजावु,शेकावुं

भुअन بھُئن पुं० (प) भुवन

भुआल بھُآل पुं० (प) भूपाल

भुइँ بھُئیں स्त्री०(प.) जुओ 'भुँई'

भुक्खड بھُکھڑ वि० भूख्युं के भुखारवुं (२) दरिद्र

भुगतना بھُگتنا स०क्रि० भोगववु, सहवुं (२) अ०क्रि० चूक्ते के पूरुं थवु (३) वीतवु [फेंसलो, पतावट

भुगतान بھُگتان पुं० चुकादो;

भुच्च(०ड़) (ڑ٥)ّ بھچ وि० मूर्ख
भुजाली بھجالی स्त्री० छरो, कूकरी
भुजी بھجی स्त्री० भाजीनु तैयार शाक
भुट्टा بھٹا पुं० भुट्टो (२) जुवार बाजरीनुं डूंडुं
भुनगा بھنگا पु० पतंगियुं
भुनना بھنا अ०क्रि० भूजावुं; शेकावुं (२) मोटो सिक्को के नोट वटावावी
भुनभुनाना بھنبھنانا अ०क्रि० (मनमा चिडाई) गणगणवु; बदबडवुं
भुनाना بھنانا स०क्रि० (मोटो सिक्को) वटाववो; परचूरण करवुं
भुरकना بھرکنا अ०क्रि० सुकाईने छूटु पडी जवु–भभरुं थई जवु
भुरक(–कु)स بھرک(-کُ)س पुं० भूको; चूर्ण. –निकलना = आदो नीकळवो (२) नाश पामवु
भुरता بھرتا पु० जुओ 'भरता'. –कर देना = खूब मारवुं, पीटवुं
भुरभुरा بھربھرا वि० भभरुं, कण कण छूटु पडी जाय एवु
भुरभुराना بھربھرانا अ० क्रि० 'भुरकना' जुओ (२) स०क्रि० भभराववु
भुलक्कड़ بھلکّڑ वि० भुलकणु
भुवाल بھوال पुं० (प.) भूपाल
भुस بھس पु० जुओ 'भूसा'
भूँकना بھونکنا अ०क्रि० (कूतरानुं) भसवु (२) व्यर्थ बकवु
भूँचाल بھونچال, भूँडोल بھونڈول पु० भूकंप
भूखा بھوکھا वि० भूख्युं
भूतिनी بھوتنی स्त्री० भूतडी [तळवु
भूनना بھونا स०क्रि०भूजवुं; शेकवुं(२)
भूभल بھوبھل स्त्री० भरसाडना जेवी गरम राख, रेती, धूळ वगेरे
भूमिया بھومیا पुं० जमीनदार (२) ग्रामदेवता [पी नी एक जात
भूमिहार بھومہار पुं० बिहार, यू.
भूरा بھورا वि० कथ्थई के छींकणीना रंगने मळतु; 'ब्राउन'
भूलभुलैयाँ بھول بھلیّاں स्त्री० भुलभुलामणी (२) बहु गूंचवाडावाळी वात के घटना
भूसा بھوسا पु० भूसु, घउ जुवार इ०नां डूंडां के डूंणसांनु गोतुं, कुशका
भूसी بھوسی स्त्री० जुओ 'भूसा' (२) कुशकी
भेंगा بھینگا वि० वाडु [उपहार)
भेंट بھینٹ स्त्री० भेट (मुलाकात के
भेंटना بھینٹنا स० क्रि० भेटवुं
भेजना بھیجنا स० क्रि० मोकलवुं (प्रेरक भेजवाना)
भेड़ بھیڑ स्त्री० घेटी
भेड़ा بھیڑا पुं० घेटो
भेड़िया بھیڑیا पु० वरु
भेड़िया धसान بھیڑیا دھسان पुं० गाडरियो प्रवाह [भेदु
भेदिया بھیدیا, भेदी بھیدی पु०
भेली بھیلی स्त्री० गोळनो (के कोई चीजनो) गोळो (२) सूरणनी गांठ
भेष(–स) (س-)بھیس پ पुं०भेख, वेश
भैंस بھینس स्त्री० भेंस
भैंसा بھینسا पुं० पाडो
भैक्ष بھیکش पुं० [सं] भीख
भैन(–ना,–नी) (-نا،-نی)بھین स्त्री० बहेन

भैया بھیّیا पु० भाई. –चारी स्त्री० भाईचारो

भोंडा بھونڈا वि० बेडोल, कदरूपुं

भोंदू بھوندو वि० मूर्ख

भोगना بھوگنا अ०क्रि०'भुगतना' जुओ

भोगबंधक بھوگ بندھک पुं० गीरो-हक

भोट بھوٹ पुं० भुतान देश

भोटिया بھوٹیا पु० भुतानवासी(२) स्त्री० भुतानी भाषा –बदाम=आलु (२) मगफळी

भोथरा بھوتھرا वि० बुठ्ठी धारवाळुं

भोपा بھوپا पुं०मिलनुं भूगळु (२) मूर्ख

भोर بھور पु० सवार; प्रभात (२) (प) भ्रम (३) वि० भोळु (४) मुग्ध,चकित

भोरा بھورا वि० भोळु, 'भोर'

भोला بھولا वि० भोळु, सरळ (२) मूर्ख

भोलाभाला بھولا بھالا वि० भोळुभाळु, साव भोळुं

भौं بھوں स्त्री० जुओ 'भौंह' (२) अ० कूतरानो अवाज

भौंकना بھونکنا अ० क्रि० जुओ 'भूँकना'

भौंर بھونر पुं० भमरो (२) पाणीनो भमरो

भौंरा بھونرا पुं० भमरो (२) एक रमकडुं(३)भरवाडनो कूतरो (४) भोयरुं

भौंरी بھونری स्त्री०'भांवर', चोरीमां वरकन्यानो फेरो (२) वाळनो के पाणीनो भमरो

भौंह بھونہہ स्त्री० भमर, भृकुटी. –चढ़ाना, –तानना=भमरो चडाववी –जोहना=खुशामत करवी

भौंचक بھونچک वि०स्तभित; चकित

भौज بھوج, भौजाई بھوجائی स्त्री० भोजाई, भाभी

भ्रमी بھرمی वि० भ्रमित (२)चकित

भ्रामर بھرامر पुं० [सं] मध

म

मंगता(–न) منگتا(ن) पु० मागण; भिखारी

मँगनी منگنی स्त्री० उछीनुं लेवु ते (२) मागु

मँगवाना منگوانا, मँगाना منگانا स०क्रि० मंगाववु

मँगेतर منگیتر वि०जेनु कोईने माटे मागुं थयु होय तेवुं, मागुं करायेलु

मँजना منجنا अ०क्रि० मंजावु (२) अभ्यास होवो

मंज़िल منزل स्त्री० [अ] मजल, उतारो, पडाव (२) मकाननो खड. –मारना=दूर मजल करवी (२) भारे मोटुं काम करवुं

मंज़िलत منزلت स्त्री०[अ]पद,होद्दो

मंज़ूर منظور वि० [अ.] स्वीकारेलुं; मजूर

मँझा منجھا पुं० 'माँझा',मांजो (२) वि० मध्यनु –देना=दोर पावो

मँझा(–झिया)ना منجھا(جھیا)نا स०क्रि० नदी चालीने पार करवी

मँझार(–रि) منجھار(ر) अ० (प) वचमां, मोझार ['मँझाना'

मँझियाना منجھیانا स०क्रि०जुओ

मँडरा(–ला)ना منڈرا(-لا)نا अ० क्रि० चक्कर चक्कर घूमवुं (२) चोतरफ फरवुं
मँडवा منڈوا पुं० मांडवो, मंडप
मंडी منڈی स्त्री० मोटुं बजार
मँडुआ منڈوا पुं० एक जातनुं धान
मंत منت पुं० मन्त्रणा, सलाह
मंतिक़ منطق पुं० [अ] तर्कशास्त्र
मंदा مندا वि० मंद; धीमुं के ढीलुं (२) सस्तुं (३) हलकी जातनुं
मंशा منشا पुं० [अ] मनिषा, इच्छा (२) आशय [(२) कार्य
मंसब منصب पुं० [अ.] पद; होद्दो
मंसा منسا स्त्री० जुओ 'मंशा'
मंसूख़ منسوخ वि०[अ.] रद करेलुं; बातल
मअदिन معدن पुं०[अ.]धातुनी खाण
मअदिनियात معدنیات स्त्री०[अ] खनिज; धातु
मअबूद معبود पुं० [अ.] आराध्य; ईश्वर [करेलुं, निवेदित
मअरूज़ معروض वि० [अ] अरज
मअक़ूल معقول वि० [अ.] तर्कसिद्ध (२) पुं० निष्कर्ष, सार
मआज़-अल्लाह معاذ الله श०प्र०[अ] ईश्वर रक्षा करे [अर्थ; उद्देश
मआनी معانی पुं० [अ] मायनो,
मआश معاش स्त्री०[अ] आजीविका; निर्वाह [समूहजीवन
मआशरत معاشرت स्त्री० [अ.]
मक(–का)ई مک(-کا)ئی स्त्री० मकाई
मकड़ा مکڑا पुं० मोटी 'मकड़ी'
मकड़ी مکڑی स्त्री० करोळियो
मकतब مکتب पुं० [अ.] मदरेसा, निशाळ
मक़तल مقتل पुं०[अ.] कतलनुं स्थान
मक़ता مقطع पुं० [अ०] मक्तो; गझलनी छेल्ली कडी
मकतूब مکتوب पुं०[अ.] पत्र;लेख (२) वि० लखेलुं [करारेलुं (२) प्रेमी
मक़तूल مقتول वि० [अ.] कतल
मक़दूर مقدور पुं०[अ.] मगदूर; शक्ति
मक़नातीस مقناطیس पुं० [अ] चुंबक पथ्थर [राखेलुं
मकफ़ूल مکفول वि० [अ] गीरो
मक़बरा مقبره पुं०[अ] मकबरो,रोजो
मक़बूज़ा مقبوضہ वि० [अ.] कबजे करायेलुं, वश
मक़बूल مقبول वि० [अ.] कबूलेलुं (२) सरस, पसंद करायेलुं
मक़रूज़ مقروض वि०[अ] करजदार
मकरूह مکروہ वि० [अ.] घृणापात्र, गंदुं ने खराब
मक़सद مقصد पुं० [अ.] मकसद; मुराद, आशय [अभिप्रेत
मक़सूद مقصود वि० [अ] धारेलुं,
मक़सूम مقسوم वि०[अ.] विभक्ति, वहेंचायेलुं (२) पुं० तगदीर
मकाफ़ात مکافات स्त्री०[अ.] पापनुं फळ (२) बदलो
मक़ाला مقالہ पुं० [अ] ग्रंथ (२) प्रकरण (३) करारनामुं
मकु مکُ अ० (प) भले; चाहे
मकुना مکنا पुं० दांत वगरनो हाथी (२) मूछ वगरनो–वडमूछो माणस
मकूला مقولہ पुं० [अ.] कहेवत,उखाणो

मकोड़ा مکوڑا पुं० मकोडो
मकोय مکوئے(مکو) स्त्री०-एक औषधि
मक्का مکّا पु० मकाई
मक्कार مکّار वि० [अ.] फरेबी, मक्करबाज. (नाम, —री)
मक्खन مکّھن पु० माखण
मक्खी مکّھی स्त्री० माखी
मक्र مکر पुं० [अ] फरेब, दगो
मख़ज़न مخزن पु० [अ.] खजानो (२) शब्दकोष [स्वामी; सेव्य
मख़दूम مخدوم पु० [अ] शेठ,
मख़दूश مخدوش वि० [अ] जोखम भरेलुं [प्रश्न के प्रसंग
मख़मसा مخمصہ पु० [अ] विकट
मख़मूर مخمور वि० [अ] नशामा चकचूर
मख़रज مخرج पुं० [अ] मूळ, ऊगम (२) शब्दनी व्युत्पत्ति (३) मों
मख़लूक़ مخلوق वि० [अ] रचेलुं, सृष्ट (२) स्त्री० सृष्टि
मख़लूक़ात مخلوقات स्त्री० [अ] सृष्टिना जीवजतु
मख़लूत مخلوط वि० [अ] मिश्र
मख़सूस مخصوص वि० [अ] खास, विशेष
मख़ौल مخول पु० मश्करी; ठठ्ठो
मख़्फ़ी مخفی वि० [अ] छूपु, गुप्त
मग مگ पु० मार्ग, रस्तो
मग़ज़ مغز पु० मगज (मेजुं, फळनो गर) —खाना, —चाटना=मगज खावु, मेजु पक्ववु [मारी
मग़ज़पच्ची مغزپچّی स्त्री० मगज-
मग़ज़ी مغزی स्त्री० मुगजी, गोट
मग़फ़िरत مغفرت स्त्री० [अ.] क्षमा, माफी
मग़फ़ूर مغفور वि० [अ] मृत; स्वर्गस्थ [व्यथित
मग़मूम مغموم वि० [अ] दु:खी,
मग़रिब مغرب पु० [अ] पश्चिम दिशा. —की नमाज़=साजनी नमाज
मग़रूर مغرور वि० [अ] मगरूर, अभिमानी (नाम, —री)
मग़लूब مغلوب वि० पराजित; हारेलुं
मगस مگس स्त्री० [अ.] माखी
मग़ज़ مغز पु० [अ] मगज
मग़ज़ी مغزی स्त्री० जुओ 'मगजी'
मचक مچک स्त्री० दबावव्रु ते के तेथी थती पीडा ['मच मच' थाय
मचकना مچکنا स०क्रि० दबाववु जेथी
मचना مچنا अ०क्रि० शोरबकोरवाळुं काम शरू थवु (२) फेलावुं,मचवुं, जामवुं
मचल مچل स्त्री० हठ
मचलना مچلنا अ०क्रि० हठ करवी
मचला مچلا वि० जिद्दी (२) जाणी-बूजीने न बोले एवु; मीढुं
मचलाना مچلانا अ०क्रि० ऊलटी थवा जेवु लागवु (२) स०क्रि० 'मचलना'नु प्रेरक [के खेतरनो माळो
मचान مچان स्त्री० शिकारनी माची
मचाना مچانا स०क्रि० मचाववु; जमाववु (कर्मणि, मचना)
मचिया مچیا स्त्री० पलगडी
मच्छड़(-र) مچّھڑ(-ر) पुं० मच्छर
मछुआ(—वा) مچھوا(-وا), मछेरा مچھیرا पु० माछी

मज़कूर(-रा) مذکور(-ره), मज़कूरा वाला مذکوره بالا वि० [अ.] उपरोक्त, आगळ कहेलु, मजकूर
मज़दूर مزدور पु०[फा.] मजूर (स्त्री० ०नी, -रिन) [दूबळा शरीरनु
मजनूँ مجنوں वि० अ० मजनू (२)
मजबूर مجبور वि० [अ.] लाचार (नाम, -री) [रीथी, न चाल्ये
मजबूरन् مجبوراً अ०[अ] लाचा-
मजमा مجمع पु० [अ] भीड के भीडनी जगा [(२) वि० सघरेलुं
मजमूआ مجموعه पु० [अ] संग्रह
मजमूई مجموعی वि०[अ]कुल,बधु
मज़मून مضمون पु०[अ] लेख के तेनो विषय. -बाँधना=गद्यपद्यमां नवु लखवुं [गाम
मज़रअ مزرع पु०[अ] खेतर (२)
मज़रूआ مزروعه वि०[अ] खेडीने वावेलु (खेतर) [जखमी
मजरूह مجروح वि० [अ] घायल,
मजल مجل स्त्री० जुओ 'मज़िल',पडाव
मजलिस مجلس स्त्री० [अ.] सभा, मंडळी (२) नाचनो जलसो(३)मिजलस
मज़लूम مظلوم वि०[अ] जुलमनु भोग बनेलु [हासी
मज़हका مضحکه पुं० [अ] मजाक;
मज़हब مذہب पु०[अ] धर्म,संप्रदाय
मज़हबी مذہبی वि० [अ] धार्मिक (२) पु० भंगीकाम करनार शीख
मजहूल مجہول वि० [अ] सुस्त, आळसु (२) थाकेलु (३) अप्रसिद्ध (४) [व्या] सह्य (भेद)
मज़ा مزه पुं०[फा.] स्वाद (२) आनंद, सुख (३) मजाक -चखाना=गुना बदल मजा करवी
मज़ाक़ مذاق पुं०[अ.] मजाक (२) रुचि, स्वाद [हासीमां
मज़ाक़न् مذاقاً अ० [अ.] मजाकमा,
मज़ाक़िया مذاقیہ वि०[अ] मजाकी
मजाज़ مجاز पुं० [अ] बनावटी (२) अधिकार
मजाज़न् مجازاً अ०[अ] नियमसर; कायदा प्रमाणे [(२) सांसारिक
मजाज़ी مجازی वि०[अ] बनावटी
मजार مزار पुं० [अ.] कबर; समाधि के मकबरो ['मज़हब'नु ब० व०
मजाहिब مذاہب पुं० [अ]
मजीद مجید वि० [अ] पवित्र (२) वडु (३) पु० कुरान [अधिक
मज़ीद مزید पु०[अ] अधिकता, वि०
मजीरा مجیرا पु० मजीरो
मझधार مجھدھار स्त्री०(नदीनी) मध्य धारा (२) मध्य, वच
मझला مجھلا वि० मझलु; वच्चेनु
मझाना مجھانا अ० क्रि० दाखल थवुं, पेसवु
मझार مجھار अ० मांझार; मध्ये
मझोला مجھولا वि० मझलु, वचलु (२) मध्यम कदनु [बळदगाडी
मझोली مجھولی स्त्री० एक जातनी
मटकना مٹکنا अ०क्रि० मटको करीने चालवु (२) आंख मटमटाववी
मटका مٹکا पु० मटकु, माटलु
मटकी مٹکی स्त्री० मटकी; माटली (२) मटको, चाळो
मटकीला مٹکیلا वि० मटकावालु

मटमँगरा مٹ منگرا पु० वरध जेवो एक लग्नविधि
मटमैला مٹ مٹیلا वि० माटीना रगनुं
मटर مٹر पु० वटाणा
मटरगश्त مٹر گشت पु० सहेल-सपाटो (२) फरवुं ते, सहेल
मटिया मसान مٹیا مسان
मटियामेट مٹیامیٹ वि० सत्तानाश, नष्टप्राय; 'मलियामेट'
मट्ठर مٹھر वि० सुस्त; जड
मट्ठा مٹھا, मठा مٹھا पु० छाश
मठोर مٹھور स्त्री० वलोणानी गोळी
मड़ई مڑئی स्त्री० नानो माडवो, पर्णकुटी
मड़वा مڑوا पु० 'मँडवा', मांडवो
मड़ुआ مڑوا पु० 'मँडुआ' जुओ
मड़ैया مڑیا स्त्री० जुओ 'मड़ई'
मढ مڑھ वि० अडियल (२) पु० मठ
मतन متن पुं० [अ] मध्यभाग (२) वि० दृढ, पाकु
मतबख़ مطبخ पु० [अ] रसोडु
मतबा مطبع पु० [अ] छापखानु
मतब्ब مطب पु० [अ] दवाखानुं
मतरूक متروک वि० [अ] छोडायेलुं, त्यक्त
मतलब مطلب पु० [अ] मतलब; आशय (२) अर्थ (३) स्वार्थ (४) सबब, लेवादेवा —गाठना, —निकालना = मतलब काढवी, सरे एम करवु
मतला مطلع पु० [अ] पूर्व दिशा (२) गजलनी पहेली बे कडी —साफ़ होना = आकाश चोख्खु थवु (२) मुस्केली दूर थवी [थवु ते
मतली متلی स्त्री० ऊलटी थाय एवु
मतवारा(—ला) متوارا(لا) वि० मदमस्त, केफथी चकचूर (२) पागल
मतानत متانت स्त्री० [अ] दृढता, मजबूती
मतालिब مطالب 'मतलब'नु ब० व०
मतीन متین वि० [अ] दृढ; पाकुं
मतीरा متیرا पु० तडबूच
मतेई متیئی स्त्री० (प.) सावकी मा
मत्था متھا पु० माथुं —टेकना = माथु नमाववुं; नमवुं
मथना متھنا स० क्रि० मथवु; वलोववु (२) नाश करवो (३) खूब श्रमपूर्वक कांई करवुं
मथनी متھنی स्त्री० वलोणानी गोळी (२) वलोववुं त के तेनु साधन—वास
मथानी متھانی स्त्री० वलोववानो वास —पड़ना, —बहना = खळभळाट मचवो
मद مد स्त्री० [अ] विभाग (२) खातु (३)पु०[स.] मद (४) वि० मत्त, मदवाळुं
मदक مدک स्त्री० अफीणना सत्त्वनो चलममा पीवानो एक पदार्थ
मदकची مدکچی पु० मदक पीनार
मदक(—ग)ल مدک(گ)ل वि० [स.] मत्त, 'मतवारा' [के जमा करेलु
मदख़ला مدخلہ वि० [अ] दाखल
मदख़ूला مدخولہ स्त्री० [अ] रखात
मदफ़न مدفن पु० [अ.] कबर के कबरस्तान
मदरसा مدرسہ पु० मदरेसा; शाळा
मदह مدح स्त्री० [अ] प्रशसा, तारीफ
मद-होश مدہوش वि० (नाम,—शी) मदमत्त [प्रवेशद्वार (२) आमदानी
मदाख़िल مداخل स्त्री० [अ]

मदाख़िलत مداخلت स्त्री० [अ.] अधिकार जमाववो ते, दखल करवी के रोकवु ते. –बेजा स्त्री० अनधिकार प्रवेश के दखल
मदार مدار पु० आकडो (२) [अ.]मदार; आधार (३) एक पीरनु नाम [ब०व०
मदारात مدارات स्त्री०[अ.] 'मदार'नु
मदारी مداری पु० रींछ वानर इ० नो (सापनो नहि) खेल करनार, मदारी
मद्द व जज़र مدّ و جزر पु० [अ.] भरतीओट
मद्देनज़र مدّ نظر नजर सामे (२) इरादो
मद्धिम مدھم वि० मध्यम, मारोथी ऊतरतु
मद्रसा مدرسہ पुं०[अ.] 'मदरसा' जुओ
मधुमक्खी مدھ مکھّی स्त्री० मधमाख
मन من पु० मन, चित्त (२) मण (३) (प.) मणि (४.)स्त्री० कूवानी फरती पाळ
मनका منکا पु० मणको (२) गरदननु करोडनी तरत ज उपरनु हाडकु
मनक़ूला منقولہ वि० स्त्री० [अ.] जगम (मिलकत) [(स्त्री)
मनकूहा منکوحہ वि०[अ.] परणेतर
मन-गढ़ंत من گڑھنت वि० कपोलकल्पित, कल्पी ज लीधेलु (२) स्त्री० कल्पना ज मात्र [(२) रसिक
मनचला منچلا वि० हिंमतवान, नीडर
मनचाहा من چاہا मनचीता من چیتا वि० मनवांछित, इष्ट
मनज़र منظر पु० [अ.] दृश्य, देखाव
मनफ़ी منفی वि०[अ.]कमी के बाद करेलु (२) (व्या.) नकारवाचक

मनमाना من مانا वि० मनगमतुं; फावतु (२) मनमान्यु, खूब
मनमुटाव من مٹاؤ पु० अणबनाव; वैमनस्य [लहेरी
मनमौजी من موجی वि० मोजी,
मनशा منشا स्त्री०[अ.]जुओ 'मशा'
मनसब منصب पु०[अ.]पद,होद्दो(२) अधिकार
मनसूख़ منسوخ वि० [अ.] (नाम, –खी) खाटु ठरावेलु,रद करेलुं(२)त्यक्त, छोडेलु
मनसूबा منصوبہ पु०[अ.]युक्ति (२) मनसूबो,इरादो –बाँधना=युक्ति विचारी राखवी; मनमां गोठवी राखवुं
मनहूस منحوس वि०[अ.] अशुभ, अपशुकनियाळ
मना منع वि०[अ.] मना करेलु; निपिद्ध
मनाक़(–ग़)(–گ)مناک वि०[स.]थोडु
मनादी منادی स्त्री० जुओ 'मुनादी'
मनावन مناون पुं० मनामणी; रूठेलाने मनाववु ते
मनाही مناہی स्त्री० [अ.] मनाई
मनिहार منہار पु० (स्त्री० –रिन) चुडगर [[अ.] वीर्य
मनी منی स्त्री० (प.) मान, अहंकार (२)
मनुआँ(–वाँ) (–نواں)منوآں पुं० मन (२) मनुष्य
मनुहार منہار स्त्री०विनती प्रार्थना(२) मनाववु–राजी करवु ते (३) खुशामत
मनेजर منیجر पु० मॅनेजर,व्यवस्थापक
मनोज्ञ منوگیہ वि० [सं.] मनोहर; सुंदर [करेलु, चूटेलु, 'निर्वाचित'
मनोनीत منونیت वि० [स.] पसंद

मनोविज्ञान منو وگیان पु० [स] मानसशास्त्र

मनौती منوتی, **मन्नत** منّت स्त्री० मानता, बाधा —मानना=मानता मानवी के राखवी. —**उतारना** या **चढ़ाना**=मानता पूरी करवी

मन्ज़र منظر पु० [अ.] जुओ 'मनज़र'

मन्नत منّت स्त्री० जुओ 'मनौती'

मन्सूख़ منسوخ वि० [अ.] जुओ 'मनसूख़'

मन्सूब منصوب वि०[अ]संबंधवाळु (२) जेनु मागुं थयु होय तेवु

मन्सूबा منصوبہ पु० [अ] जुओ 'मनसूबा'

मफ़हूम مفہوم पु० [अ] मुद्दो, वस्तु

ममनून ممنون वि० [अ] कृतज्ञ, आभारी, 'मश्कूर' [बें बें करवु

ममियाना ممیانا अ०क्रि० (बकरी)

ममिया ससुर ممیاسسر पु० मामोससरो [मामीसासु

ममिया सास ممیاساس स्त्री०

ममियौरा ممیورا पु० मोसाळ

ममेरा भाई ممیرا بھائی पु०मामानो दीकरो

मम्बा منبع पु०[अ]झरणु (२) ऊगम

मयंक مینک पुं० मृगांक; चद्र

मयद میند पु० मृगेंद्र, सिंह

मय مع अ० [अ] साथे,

मयस्सर میسّر वि० [अ] मळेलु, प्राप्त

मरकज़ مرکز पुं०[अ]केन्द्र, मध्यस्थान

मरकद مرقد पु०[अ.]सूवानो ओरडो (२) कबर [तूटवु

मरकना مرکنا अ०क्रि० दबावु; दबाईने

मरकहा مرکہا वि०मारकणु(ढोर–पशु)

मरक़ूम(–मा) مرقوم(ـمہ) वि०[अ.] लखेलु

मर(–ल)गजा مر(ل)گجا वि० मेलुं, गंदुं, चूथायेलु (२) झांखु [सुदर

मरग़ूब مرغوب वि०[अ] प्रिय (२)

मरगोल(–ला) مرغول(ﻻ) पुं०[फा.] संगीतनी गिटकीडी

मरघट مرگھٹ पुं० स्मशान

मरज़ مرض पुं० [अ. मर्ज़] मरज, रोग (२) कुटेव

मरजिया مرجیا पु० मरजीवो (२) वि० मृतप्राय; अधमूउ (३) मरतु बचेलु

मरज़ी مرضی स्त्री० [अ] मरजी; खुशी (२) आज्ञा (३) स्वीकार

मरतबा مرتبہ पु० [अ.] मरतबो; मोभो (२) वार, फेरो

मरतूब مرطوب वि० [अ] भीनुं

मरदुम مردم पु० [फा.] माणस

मरदूद مردود वि० [अ] नीच; तिरस्कृत

मरनी مرنی स्त्री० मरण

मरनी–करनी مرنی کرنی स्त्री० अंत्येष्टि क्रिया

मरफ़ा مرفا पु० [फा.] ढोल; मरफो

मरभुक्खा مربھکھا वि० जुओ 'भुक्खड'

मरमर مرمر पु०[अ] संगेमरमर

मरसा مرسا पु० एक शाक–भाजी

मरसिया مرثیہ पु० [अ.] मरसियो; राजियो (२) मरणशोक

मरहटा(–ठा) (مرہٹا(ـٹھا), (مرہٹہ) पु० (स्त्री० –ठिन) मराठो, महाराष्ट्री

मरहबा مرحبا अ० [अ.] शाबाश; वाहवाह [मरहम] मलम
मर(-ल)हम مر(-ل)ہم स्त्री० [अ.
मरहला مرحلہ पुं०[अ] जुओ 'मञ्जिल'. -तय करना=कठण काम पूरु करवु
मरहून مرہون वि०[अ.] गीरो मूकेलुं
मरहूम مرحوم वि० [अ०] स्वर्गस्थ
मरात مرات स्त्री० [अ] स्त्री
मरातिब مراتب पुं० [अ]'मरतबा' नु ब०व० (२)क्रमिक अवस्थाओ, पगलां
मरियम مریم स्त्री० [अ.] कुमारी (२) ईशुनी मा
मरियल مریل वि० खूब दुर्बळ
मरी مری स्त्री० महामारी
मरीज़ مریض पु० [अ] बीमार,मांदो
मरुआ(-वा) (مروا(وا पु०डमरो (२) छापरानां मोभारो [मरुभूमि, रण
मरुस्थ(-थ)ल مروستھ(-تھ)ل पु०
मरोड़ مروڑ पु० पेटमां मरडावानी पीडा (२) मरडावु ते (३) क्रोध (४) गर्व -खाना=चक्कर खावु (२) गूंचवणमां पडवु.-गहना=क्रोध करवो
मरोड़ना مروڑنا स० क्रि० मरडवु; आमळवु (२) दुःख देवु, पीडवु
मरोड़ा مروڑا पु० मरोड, वळ (२) चूक, मरडो
मर्ग مرگ पु० [फा] मरण
मर्ग़ज़ार مرغزار पु०[फा.]लीलु मेदान
मर्ज़ مرض पु० [अ] रोग, बीमारी
मर्ज़ी مرضی स्त्री० [अ] 'मरज़ी'
मर्तबा مرتبہ पुं० [अ] जुओ 'मरतबा'
मर्तबान مرتبان पुं० अथाणा इ०नी बरणी, 'अमृतवान'
मर्दक مردک पुं० मर्द; माणस (तुच्छकारवाचक)
मर्दुम مردم पु० [फा] माणस
मर्दुम-शुमारी مردم شماری स्त्री० [फा.] वस्ती के तेनी गणना
मर्दुमी مردمی स्त्री० [फा]मरदानगी
मर्मर مرمر पुं० जुओ 'मरमर'
मर्मी مرمی वि० मर्मज्ञ; मर्म जाणनार
मलंग ملنگ पुं० [फा.] एक जातनो फकीर
मलऊन ملعون वि०[अ]निंद्य,शापित
मलक ملک पु० [अ] देवदूत,फिरस्तो
मलका ملکہ पु० [अ] प्रतिभा (२) दक्षता (३) स्त्री० महाराणी; मलिका
मलगजा ملگجا वि० जुओ 'मरगजा'
मल(-ला)गिरी مل(-لا)گری पु० आछो कथ्थई रंग
मलग़ोबा ملغوبا पु० [तुर्की]गदकी, मळ, मेल (२) कचरापटी [जरूरी
मलज़ूम ملزوم वि० [अ] आवश्यक,
मलना ملنا स०क्रि० मसळवुं, मर्दन करवु; घसवु [कि धर्माचार्यनुं वचन
मलफ़ूज़ ملفوظ पु० [अ.] संतमहात्मा
मलबा ملبا पु० कचरापटी (२) रोडां मटोडुं वगेरे भागला मकाननो काटरडो
मलबूस ملبوس पु० [अ] पहेरवेश, पोशाक
मलमास ملماس पु० [स] अधिकमास
मलहम ملہم पु० जुओ 'मरहम'
मलाई ملائی स्त्री० दूधनी मलाई (२) सार, तत्त्व (३) 'मलना' परथी नाम
मलामत ملامت स्त्री० [अ] वढवु ते (२) गदकी

मलाल ملال पुं० [अ] दुःख (२) उदासीनता [(२) चहेरानी कान्ति
मलाहत ملاحت स्त्री० [अ] शामळापणुं
मलिक ملک पुं० [अ] (स्त्री० –का ملکہ) राजा [खुवारी
मलियामेट ملیامیٹ पुं० सत्तानाश,
मलीदा ملیدہ पुं० [फा.] मलीदो, चूरमु (२) मुलायम ऊननुं एक कापड
मलूल ملول वि० [अ] दुःखी, शोकातुर; खिन्न (२) मांदुं, बीमार (३) थाकेलु
मलोला ملولا पुं० दु:ख (२) चिंता मलोले आना = दुःख के पस्तावो थवो. –खाना = सहवु, खमवु
मल्लाह ملاح पुं० [अ.] माछी के होडीवाळो [असील
मवक्किल موکل पुं० [अ. मुवक्किल]
मवाजिब مواجب पुं० [अ] नियमथी मळे ते, जेम के पगार
मवाज़ी موازی वि० [अ. मुवाज़ी] कुल
मवाद مواد पुं० [अ.] पाच; परु (२) रद्दी के गदो भाग
मवास مواس पुं० [स.] आश्रय के रक्षानु स्थान (२) किल्लो, गढ
मवासी مواسی स्त्री० नानो गढ (२) पुं० किल्लेदार
मवेशी مویشی पुं० [अ.] ढोर, जानवर
मवेशीख़ाना مویشی خانہ पुं० ढोरनो तबेलो [मजूरी; तकलीफ
मशक़्क़त مشقت स्त्री० [अ] महेनत,
मशग़ला مشغلہ पुं० [अ] विनोद; मनरंजन
मशग़ूल مشغول वि० [अ] मशगूल, काममा रोकायेलु–मग्न (नाम, –ली स्त्री०)
मशरफ़ مشرف पुं० [अ.] ऊंचु प्रतिष्ठानु स्थान [दिशा (वि० –क़ी)
मशरिक़ مشرق पुं० [अ] पूर्व
मशरू مشرو पु० एक जातनुं कपडुं
मशवरत مشورت स्त्री०; मशवरा مشورہ पु० [अ.] सलाह
मशीख़त مشیخت स्त्री० [अ.] वडीलपणु (२) शेखी; गर्व
मशीर مشیر पु० सलाहकार
मश्क مشک स्त्री० [फा.] मशक, पखाल
मश्क़ مشق स्त्री० [अ.] महावरो, अभ्यास [आभारी; 'ममनून'
मश्कूर مشکور वि० [अ] कृतज्ञ,
मश्शाक़ مشاق वि० [अ] कुशळ (२) महावरा के अभ्यासवाळुं
मस مس पु० [अ] स्पर्श (२) स्त्री० ऊगती मूछ. –भींजना = मूछनो वाळ फूटवो
मसकना مسکنا स० क्रि० जोरथी दबाववुं जेथी वस्तु फसकी–फाटी जाय (२) अ० क्रि० फसकी जवु; फाटवु
मसकरा مسکرا पु० मश्करो, 'मस्खरा'
मसक़ला مصقلہ पु० –ली स्त्री० मसकलो; 'मिस्कला'
मसका مسکہ पु० [फा] मसको, माखण (२) ताजुं घी (३) दहींनु पाणी
मसकीन مسکین वि० जुओ 'मिसकीन'
मसख़रा مسخرا पु० जुओ 'मस्खरा'
मसख़री مسخری स्त्री० मश्करी
मसजिद مسجد स्त्री० [अ] मस्जिद
मसनद مسند स्त्री० [अ.] मोटो तकियो (२) (अमीरनी) गादी
मसनूअ مصنوع पुं० [अ.] कारीगरनी बनावेली चीज

मसनूई مصنوعی वि०[अ.]बनावटी, नकली [(२) क्रियापदनो धातु
मसदर مصدر पु० [अ] मूळ, ऊगम
मसरफ़ مصرف पु०[अ]उपयोगिता
मसरूका مسروقہ वि०[अ.] चोरीनु, चोरेलु [मशगूल, काममां लागेलु
मसरूफ़ مصروف वि० [अ.]
मसरूर مسرور वि०[अ] प्रसन्न,खुश
मसल مثل स्त्री० [अ.] कहेवत
मसलख़ مسلخ पुं० [अ.] कतलखानु
मसलन् مثلاً अ० [अ] दाखला तरीके
मसलना مسلنا स०क्रि० मसळवु (२) गूदवु
मसलहत مصلحت स्त्री० [अ] मसलहत, संतलस; गुप्त सलाह करवी ते
मसलहतन् مصلحتاً अ० [अ] सलाहभेर, समजीने [विषय, प्रश्न
मसला مسئلہ पु० [अ.] विचारवानो
मसविदा مسودہ पु० मसूदो, खरडो, 'मसौदा'
मसहरी مسہری स्त्री० मच्छरदानी
मसा مسا पुं० मसो (२) मच्छर
मसाइब مصائب पु०[अ]'मुसीबत'नु ब० व० [(२) भूतपिशाच
मसान مسان पु० मसाण, श्मशान
मसाना مثانہ पु० [अ.] मूत्राशय
मसाफ़ مصاف पु०[अ] युद्ध (२)रणक्षेत्र
मसाफ़त مسافت स्त्री० [अ] अंतर, फासलो (२) श्रम [छिद्र, रोमकूप
मसाम مسام पु० [अ] चामडी परनुं
मसायल مسائل पु० [अ.] 'मसला'नु ब०व०; प्रश्नो; समस्याओ [करवी ते
मसालहत مصالحت स्त्री० मेळ के संधि
मसाला مصالح पु० [फा.] साधन-सामग्री (२) मसालो
मसाहत مساحت स्त्री० [अ.] मसात, जमीनमापणी (२) मापवु ते
मसीत(–द) مسیت(-د) स्त्री०मसीद
मसीह(–हा) مسیح(-حا) पु०[अ.] ईशु ख्रिस्त (२) जीवनदाता
मसीहाई مسیحائی, मसीही مسیحی पु० ख्रिस्ती (२) स्त्री० 'मसीह'नु पद के कार्य
मसूडा(–रा) مسوڑا(-را) पुं० दांतनु पेढु [मसूरनी दाळ
मसूर مسور पु० मसूरा स्त्री० [स.]
मसूरी (–रिका, –रिया) مسوری(-ریکا،-ریا) स्त्री० बळिया, ओरी [व्यथा, पीडा
मसूस(०न) مسوس(०ن) स्त्री०
मसू(–सो) सना مسو(-سو)سنا अ० क्रि० मनमां पीडावुं; अन्दर व्यथा थवी (२) अमळावु (३) स० क्रि० आमळवु (४) निचोववु
मसौदा مسودا पु० मसूदो, खरडो –गाँठना, –बाँधना=कोई काम करवानी युक्ति के योजना विचारवी
मसौदेबाज़ مسودے باز पु० युक्तिबाज; चालाक
मस्कन مسکن पु० [अ]मकान, घर
मस्ख़रा مسخرہ पु० [अ] मश्करो
मस्तगी مصطگی स्त्री० [अ] एक जातनो गुंदर
मस्ताना مستانا अ०क्रि० (२) स०क्रि० मस्त थवु के करवु (३) مستانہ वि० [फा.] मस्तानु

मस्तूर مستور वि० [अ] गुप्त; छूपु
मस्तूरात مستورات स्त्री० [अ.] स्त्रीओ (२) सन्नारीओ
मस्तूल مستول पु० [पो] वहाणनो कूवा स्तंभ, मुख्य स्तंभ [मही
महँ(-हुँ) (ہُن)ہں अ० (प.) मा,
महँगा مہنگا वि० [स. महार्घ] मोघु (नाम, -गाई, -गी) [दुकाळ
महँगी مہنگی स्त्री० मोंघवारी (२)
महक مہک स्त्री०महेक, वास (अ०क्रि० महकना, वि० महकदार, महकीला)
महकमा محکمہ पु०[अ.] खातु, विभाग
महकूम(-मा) (ـمہ)محکوم वि० [अ] हुकममा आवतुं, आधीन
महज़ محض वि० [अ] शुद्ध (२) अ० मात्र, केवळ
महज़-क़ैद محض قید स्त्री० [अ.] सादी सजा, आसानकेद [नोटीस
महज़र محضر पु० [अ] सूचनापत्र,
महता مہتا पु० गामनो मुखी (२) महेतो, मुनशी, लखनार
महताब مہتاب स्त्री० [फा] चादनी (२) पु० चद्र
महताबी مہتابی स्त्री० [फा] महताब, एक दारूखानु (२) चादनीमा वेसवा जेवो चोतरो (बाग के तळाव पासेनो)
महतारी مہتاری स्त्री० माता
महदूद محدود वि० [अ] हद बांधेलु, मर्यादित
महफिल محفل [अ.] महेफिल
महफूज़ محفوظ वि० [अ.] सुरक्षित
महबस محبس पुं०[अ.] जेल, केदखानु
महबूब محبوب वि० [अ.] महेबूब (स्त्री० -बा) (नाम, -बियत, -बी)
महमह مہمہ अ० मघमघ -हाना अ०क्रि० मघमघवु. -हा वि० मघमघतुं
महमेज़ مہمیز स्त्री० [फा मिहमेज़] मिहमेज, घोडेसवारनी एडीनी लोढानी रेख
महरम محرم पुं० [अ] नजीकनो सगो के मित्र (२) विवाहसबंध न थई शके एवु सगु (३) स्त्री० स्त्रीना कबजानो छातीनो भाग
महरा مہرا पु० कहार, पालखी ऊचकनार (२) वि० मुख्य, प्रधान
महराब محراب स्त्री० [अ मिहराब] महेराब, कमान
महरी مہری स्त्री० 'महरा'नुं स्त्री०
महरू مہرو वि० [फा.] चद्रवदन
महरूम محروم वि० [अ] वचित (२) कमनसीब
महल محل पु०[अ.] महेल (२) अत.पुर (३) मोटो ओरडो (४) अवसर, मोको
महलसरा محل سرا स्त्री० [अ+फा] जनानखानु [चोकीदार, व्यडळ
महली محلی पु० [अ] अत पुरनो
महल्ला محلہ पु० [अ] महेल्लो
महशर محشر पु० [अ] कयामतनो दिवस -बरपा करना = भारे आदोलन करवु
महसूल محصول पु० [अ] महेसूल
महसूस محسوس वि० [अ] अनुभवेलु, मालूम पडेलु
महसूसात محسوسات स्त्री०ब०व० [अ.] जाणी के अनुभवी शकाय एवा पदार्थो

महाजन مہاجن पु० [सं] महापुरुष (२) धनवान (३) शराफ (४) वाणियो
महाजनी مہاجنی स्त्री० शराफनो धंधो (२) शराफनी चोपडानी एक लिपि
महानिद्रा مہانِدرا स्त्री० [स] मोत; मृत्यु [(२) प्रलयरात्रि
महानिशा مہا نِشا स्त्री० [स] मध्यरात
महापथ مہا پنتھ पु० [स] राजमार्ग (२) मरण
महाबत مہابت पु०[अ] भय, डर
महामास مہاماس पुं० [स] गाय के मनुष्यनु मास
महार مہار स्त्री० [फा.] ऊंटनी नाथ
महारत مہارت स्त्री० [अ.] अभ्यास, महावरो (२) दक्षता
महार्घ مہارگھ वि० [स.] मोंघुं
महाल محال पुं० [अ 'महल'नु ब० व०] महेल्लो (२) महाल, परगणु (३) भाग (४) मधपूडो [मावठु
महावट مہاوٹ स्त्री० महा महिनानुं
महावर مہاور पु० अळतो (पगे चोपडवानो) [गोटी
महावरी مہاوری स्त्री० 'महावर'नी
महीन مہین वि० पातळु; बारीक; झीणुं (२) कोमळ, धीमुं (अवाज माटे)
महीना مہینا पु० महिनो (२)मासिक पगार (३) रजोधर्म महीनेसे होना= वेगळु बेसवु
महुँ مہوں अ० (प) 'मह', महीं
महुअर مہوار पुं० [स मधुकर] महुवर के ते बजावी करातो एक खेल (२) स्त्री० एक जातनु घेटु [महुडो
महुआ مہوا पु०[स] मधूक;[प्रा.महुआ]
महुवरि مہوَری पुं०जुओ 'महुअर'
महेर مہیر पु० अडचण, पंचात (२) जुआ 'महेरा'
महेरा مہیرا पु० जुओ 'महेरी'
महेरी مہیری स्त्री० छाशमां राधेला अनाजनी एक वानी (२) वि० अडचण नांखनारु
महोला مہولا पु०(प.) बहानु (२)दगो
महव محو वि०[अ] लीन; गुलतान, गरक (२) नष्ट [(पैदा क०नी
महर محور पुं० [अ मिह्र] धरी
माँ ماں स्त्री० मा
माँखी مانکھی स्त्री० माखी, 'मक्खी'
माँग مانگ स्त्री० मांग; मागणी (२) वाळनी पाती; सैंथो. –कोख से सुखी रहना=सौभाग्यवती ने संतानवाळी –पट्टीकरना=सैंथो पाडवो, ओळवु
माँगटीका مانگ ٹیکا पु० सैंथा परनु एक घरेणु
माँजना مانجنا स०क्रि० माजवु (२) पतगनी दोरी पावी
माँझा مانجھا पु० माजो के तेनी लुगदी (२) नदी वच्चेनो टापु (३) झाडनु थड
माँझी مانجھی पु० माजी; होडीवाळो (२) मध्यस्थ, झघडो पतवनार
माँठ مانٹھ पु० मटकु; माटलु
माँड مانڈ पुं० भातनुं ओसामण, मंड
माँडव مانڈو पु० माडवो; मडप
माँडा مانڈا पु० आंखनो एक रोग, मोतियो (२) 'परॉठा' (३) माडवो
माँडी مانڈی स्त्री० भातनु ओसामण (२) कपडाने करातो आर

माँद ماند स्त्री० बखोल, बोड (२) वि० मद, हलकु; ऊतरतुं (३) पराजित
मा ما स्त्री० [सं.] मा (२) ماء पुं० [अ.] पाणी (३) प्रवाही
मा-उल्-लहम ماءاللحم पुं० [अ] मासनो एक पौष्टिक सेरवो [पहेलां
मा-क़बल ماقبل अ० [अ] आनी
माकूल معقول वि० [अ.] उचित, योग्य (२) अच्छु (३) वादविवादमां निरुत्तर थयेलुं के मानी लेनारु
माकूस معکوس वि० [अ] ऊलटु; ऊधुं [आरोपी
माख़ूज़ ماخوذ वि० [अ] दोषित,
माख़ूलिया ماخولیا पु०[फा]गाडपण
माछी ماچھی स्त्री० माखी
माजरा ماجرا पु० [अ] हाल, वृत्तान्त (२) बनाव, प्रसग
माजिद ماجد पु० [अ.] बुजरग, वडील
माज़िया ماضیہ अ० [अ] पछीथी, आगळथी [उजर
माज़िरत معذرت स्त्री० [अ] वहानु;
माज़ी ماضی वि० [अ] माजी; भूत-पूर्व (२) पु० भूतकाळ
माजून معجون स्त्री०[अ] (शक्तिनी दवावाळो) मीठो अवलेह (२) भागवाळी चासणीनु चकतु [असमर्थ
माज़ूर معذور वि० [अ.] नकामुं (२)
माज़ूल معزول वि० [अ] रद करेलु (२) पदभ्रष्ट
मात مات स्त्री० [अ] मात थवु ते; हार (२) वि० मात –करना, देना= मात करवुं –खाना=हारवु
मातदिल معتدل वि०[अ मुअतदिल] न वहु गरम के ठंडु; समशीतोष्ण
मातबर معتبر वि० [अ मुअतबर] विश्वासपात्र, इतबार लायक
मातम ماتم पु० [अ.] मरणनो शोक के रोवु वगेरे [पाळवो ते
मातमदारी ماتمداری स्त्री० शोक
मातमपुर्सी ماتم پرسی स्त्री० [फा.] शोकमां सात्वन दवु ते, दिलासो, खरखरो
मातमी ماتمی वि० [फा] शोकसूचक
मातहत ماتحت वि० [अ] अधीन; तावानु (नाम, –ती) [मातना
माता ماتا वि० मातुं,मस्त (अ०क्रि०
मादन معدن पु०,[अ] –नियात स्त्री० जुओ 'मअदन', 'नियात'
मादर مادر स्त्री० [फा.] मा
मादरज़ाद مادرزاد वि० [फा] सहोदर (२) नग्न
मादरी مادری वि० माता सबधी –ज़बान=मातृभाषा [[फा.], मादा
मादा مادہ, मादीन مادین स्त्री०
मादूम معدوم वि० [अ.] नष्ट, हयाती वगरनु
माद्दा مادّہ पुं० [अ.] मूळतत्त्व (२) योग्यता (३) परु, पाच [स्वाभाविक
माद्दी مادّی वि० [अ] तात्त्विक (२)
माथा ماتھا पु० माथु –टेकना=माथु नमाववु. प्रणाम करवा –ठनकना=कोई खराब बनावनी आगळथी शका जवी माथे पर बल आना, पडना=चहेरा पर क्रोधनी के दुःख इ०थी करचली पडवी—ते देखावा –मारना=खूब मथवुं माथे मानना=स्वीकारवु; माथे चडाववु, अगीकार करवो

माथा-पच्ची ماتھاپچی स्त्री० मगज-मारी, माथाझीक [आपत्ति
मानअ' مانع पु० [अ] मनाई (२)
मानमंदिर مان مندر पु०[स] कोप-भवन (२) वेधशाळा
मान-मनौती مان منوتی स्त्री० मानता (२) रिसामणु-मनामणुं
मानवी معنوی वि० [अ.] मायना संबंधी (२) अदरनु [मानव संबंधी
मानवी مانوی स्त्री० [स] नारी (२)
मानहुँ مانہں अ० (प.) मानो, समझो, जाणो [बरोबर
मानिंद مانند वि० [फा] समान,
मानिक مانک पु० माणेक
मानिकचंदी مانک چندی स्त्री० एक जातनी नानी सोपारी
मानी معنی स्त्री०[अ] अर्थ, मायनो, मतलब (२) वि० [स.] مانی मानी
मानूस مانوس वि० [अ] हळी गयेलु, प्रिय
माने معنے पु० [अ] 'मानी', अर्थ
माफ़ معاف वि० [अ. मुआफ] क्षमा करायेलु, जतु करेलु (नाम,–फ़ी स्त्री०)
माफ़(–फ़ि)क़त موافقت स्त्री० माफक होवु ते, अनुकूलता (२) मेळ, मैत्री
माफ़िक़ موافق वि० [अ मुवाफिक] माफक [माफ करेली जमीन
माफ़ी معافی स्त्री० माफी (२) महेसूल
माफ़ीदार معافی دار पुं० माफी जमीन जेने मळी होय ते
मा-बक़ा مابقا वि० [अ.] बचेलु; अवशिष्ट
मा-बाद مابعد अ० [अ] (कशानी) पछी, बाद
माबूद معبود पु० जुओ 'मअबूद'
मा-बैन مابین अ० [अ] दरमियान
मामलत معاملت स्त्री०[अ मुआमलत] मामलो (२) मुद्दो, चर्चानो विषय
मामला معاملہ पु० [अ. मुआमला] कामकाज (२) व्यवहार के तेनो झघडो (३) विवादनो प्रश्न (४) मुकद्दमो. –करना = सोदो के फेंसला करवो, वात पाकी करवी (२) अदालतमां केस करवो
मामा ماما पुं० मामो (२) स्त्री० [फा] नोकरडी, दासी (३) रसोइयण
मामाग(–गी)री ماماگ(گی)ری स्त्री० [फा] 'मामा' दासीनु काम के पद
मामूँ ماموں पु० मामा
मामूर معمور वि० [अ] पूर्ण (२) नियुक्त, मुकरर [रिवाज
मामूल معمول पुं० [अ] रीत;
मामूली معمولی वि०[अ] साधारण; सामान्य
मायका مایکا पुं०पियर [(२) मिश्रित
मायल مائل वि०[अ] वळेलु, झूकेलु
मायह مایہ स्त्री० [फा] धन, पूंजी; मिलकत [वाळु (२) खराब, निंद्य
मायूब معیوب वि० [अ] एब-
मायूस مایوس वि० [अ] निराश (नाम, –सी) [पु० [स.] मार
मार مار स्त्री० मार, मारवु ते (२)
मारका معرکہ पु० [अ.] लडाई (२) भारे मोटी घटना (३) [इ] मारको; निशान मारके का = महत्त्वपूर्ण
मारतौल مارتول पुं० हथोडो
मारपेच مارپیچ पु० पेच, युक्ति; चालबाजी

मारामार ماراماр अ० जलदीथी
मारिफ़त معرفت स्त्री०[अ.] ईश्वरनुं ज्ञान (२) परिचय, ओळखाण (३) अ० मारफत, द्वारा
मारू مارو पु० मारू राग (२) एक मोटुं नगारु (३) वि० मारु; मारनारु (४) हृदयवेधी, कातिल
मारूफ़ معروف वि० [अ] जाणीतु प्रसिद्ध (२) (व्या) मूळ (भेद)
मारे مارے अ० -नु मार्यु, कारणथी
माल مال स्त्री० माळा (२) रेंटियानी माळ (३) पुं० [अ]माल(४)मालमलीदा
माल-ए-मुफ्त مال مفت पु०[अ० +फा] मफतियो माल [कांगणी
मालकँगनी مال کنگنی स्त्री० माल-
मालकियत مالکیت स्त्री० [अ] मालकी
मालगुज़ार مال گزار पुं० [अ +फा] जमीनदार [गोदी
माल-गोदाम مال گودام पु० स्टेशननी
मालन مالن स्त्री० माळण
मालामाल مالامال वि० खूब मालदार, अमीर [हक (२) वि० मालिकनु
मालिकाना مالکانہ पु० [फा] मालकी
मालियत مالیت स्त्री० [अ] संपत्ति, पूंजी(२)किंमत(३)कीमती चीज
मालिया مالیہ पु० [फा] महेसूल
माली مالی पु० (स्त्री -लिन -लिनी) माळी (२) वि० [फा] माल संबंधी, आर्थिक ['मलीदा'
मालीदा مالیدہ पु० [फा] जुओ
मावस ماوس स्त्री० 'अमावस', अमास
मावा ماوا पु० सत्त्व(२)मंड (३) मावो

माश(-ष) (ماش(-ش पु० माष, अडद. -मारना=अडद मंतरी कोई पर नाखवा [आठ रती
माशा(-सा) (ماشہ(-سا पु० मासो;
माशा अल्लाह ماشاءاللہ श० प्र० [अ.] ईश्वर बूरी नजरथी बचावो
माश्की ماشکی पु० मशकवाळो;भिस्ती
मा-सबक़ ماسبق वि० [अ] पूर्वोक्त, पहेला कहेलु [गयेलु, विगत
मा-सलफ़ ماسلف वि० [अ] थई
मासियत معصیت स्त्री० [अ.] आज्ञा न मानवी ते (२) गुनो
मा-सिवा ماسوا अ० [अ.] सिवाय
मा-सूम معصوم वि०[अ.] निरपराध (नाम, -मियत)
माह ماہ पु० [फा] चांदो (२) माह, महिनो (३) [स माघ] माह महिनो
माहज़र ماحضر वि० [अ] मोजूद, वर्तमान
माहत ماہت स्त्री० महत्ता, मोटाई
माहताब ماہتاب पु० [फा] चन्द्र के चांदनी
माहर ماہر वि० जुओ 'माहिर'
माह-रू ماہرو, माह-लक़ा ماہ لقا वि० [फा] चंद्रमुखी
माहवार ماہوار अ० (२) वि० मासिक; माहवारी [पगार, वि० मासिक
माहवारी ماہواری स्त्री० [फा.] मासिक
माहसल ماحصل पुं०[अ] ऊपज (२) प्राप्ति (३) परिणाम [मांही, मां; अंदर
माहिं(-हीं) (ماہیں(-ہیں अ० (प.)
माहिर ماہر वि०[अ]माहेर, माहितगार
माहिला ماہلا पु० जुओ 'मल्लाह'

माहीं ماہیں अ० जुओ 'माहिं'

माही ماہی स्त्री० [फा] माछली (२) वि० मासिक [वगलो

माही-ख्वार ماہی خوار पु० [फा.]

माहीगीर ماہی گیر पु० [फा] माछी

माही-मरातिब ماہی مراتب पु० [फा] राजधानी आगळ हाथी पर चालता सात झंडा

माहुर ماہر पु० विष; झेर

माहौल ماحول पु० वातावरण, 'वायुमंडल'

मिंबर منبر पु० [अ.] मसीदमां ज्यां मुल्ला बेसीने उपदेश करे छे ते जगा

मिअयार معیار पु० [अ] कसोटीनो पत्थर (२) सोनाचांदी तोलवानो कांटो (३) धोरण [माप

मिक़दार مقدار स्त्री० [अ] परिमाण,

मिक़नातीस مقناطیس पु० [फा] जुओ 'मकनातीस' [पलकवी

मिचकना مچکنا अ० क्रि० आंखो

मिचना مچنا अ० क्रि० ['मीचना'नु कर्मणि] मिचावुं [ऊलटी थवा जेवु थवु

मिचलाना مچلانا अ०क्रि० 'मचलाना';

मिज़राब مضراب स्त्री० [अ] मिजराफ, नखी

मिज़ाज مزاج पु० [अ] प्रकृति, स्वभाव (२) शरीर के मननी दशा (३) अभिमान **—ख़राब होना, बिगड़ना**=मनमां क्रोध, नाराजी, के अस्वस्थता इ० उत्पन्न थवु **—पाना**=स्वभावथी परिचित होवु **—पूछना**=तबियतनी खबर पूछवी **—न मिलना**=अभिमानने लईने कोई साथे बोलवु नहि **—आली,—शरीफ**=मजामां छो? एवो कुशळ-प्रश्न

मिज़ाजदार مزاجدار वि० मिजाजी, भारे अभिमानी [वि० व०

मिझगाँ مژگاں स्त्री० [फा] 'मिझह'नुं

मिझह مژہ स्त्री० [फा] आंखनु पोपचुं

मिटना مٹنا अ०क्रि० मटवु, रद थवुं के नाश पामवुं के हयात न रहेवुं

मिटाना مٹانا स०क्रि० 'मिटना'नु प्रेरक

मिट्टी مٹی स्त्री० जमीन (२) माटी; धूळ (३) राख (४) शब; लाश **—करना**=माटी भेगु—धूळधाणी करवु **—के मोल**=पाणीने भावे, खूब सस्तु. **—देना**=दफनाववु **—पलीद या बरबाद करना**=दुर्दशा करवी

मिट्टीका तेल مٹی کا تیل पु० ग्यासतेल

मिट्ठी مٹھی स्त्री० मीठी; चुंबन

मिट्ठू مٹھو पु० पोपट (२) मीठु—मधुर बोलनार

मिठाई مٹھائی स्त्री० मीठाई

मिठास مٹھاس स्त्री० मीठाश

मिडिल مڈل वि० [इ मिडल] माध्यमिक (शाळा) [पास थयेलो

मिडिलची مڈلچی पु० 'मिडिल'

मिती متی स्त्री० मिति, देशी तारीख

मिनक़ार منقار पु० [अ] चांच (२) सारंगी [तरफथी, बाजुथी

मिन-जानिब منجانب अ० [अ]

मिन-जुमला من جملہ अ० [अ] कुल; बधामांथी

मिनवाल منوال पु० [अ] वणायेलु कपडु लपेटवाना साळनो भाग; तर

मिनहा منہا वि०[अ.] कापी लीधेलु, घटाडेलु

मिन्नत مِنّت स्त्री० [अ.] मिन्नत-जारी, आजीजी —मानना=बाधा राखवी
मिमियाना مِمِیانا अ०क्रि० बकरा-घेटानुं बोलवु
मियाँ مِیاں पु० [फा] स्वामी; शेठ के पति (२) महाशय (सबोधन) (३) मिया ['मिट्ठ' (२) बेवकूफ
मियाँ मिट्ठू مِیاں مِٹّھو पु० जुओ
मियान مِیان पुं० [फा] मध्य भाग (२) कमर (३) स्त्री० म्यान
मियाना مِیانہ वि० [फा] मध्यम कदनु (२) पु० म्याना [वच्चेनो भाग
मियानी مِیانی स्त्री० पायजामानो
मिरगी مِرگی स्त्री० [स मृगी] वायुथी मूर्छा आववानो एक रोग, अपस्मार
मिरचा مِرچا पु० मरचु; 'मिर्च'
मिरज़ई مِرزئی स्त्री० एक जातनु अंदर पहेरातु डगलुं
मिरज़ा مِرزا पु० [फा.] अमीर-जादो (२) राजकुवर (३) एक उपाधि
मिरात مِرات स्त्री० [अ مِرآت] दर्पण
मिर्च مِرچ स्त्री० मरचु (२) मरियु
मिर्रीख़ مِرّیخ पु० [अ.] मगळ ग्रह
मिलना مِلنا स०क्रि० मळवु (प्रेरक मिलाना) [मळता रहेवु
मिलना जुलना مِلنا جُلنا स० क्रि०
मिलनी مِلنی स्त्री० लग्नमा वेउ पक्षना लोके मळवानो एक विधि
मिलान مِلان पु० मळवुं के मेळववुं ते मेळाप, मिलन (२) मळतापणु; मुकाबलो (३) मेळवी के बरोबर छे के केम ते तपासी लेवुं ते
मिलाना مِلانا स०क्रि० मिलाववु; भेळववुं
मिली भगत مِلی بھگت स्त्री० छूपी सतलस के मळतियापणु
मिल्क مِلک स्त्री० [अ] जागीर (२) जमीनदारी ['मिल्क' (२) मिलकत
मिल्कियत مِلکیّت स्त्री० [अ.]
मिल्लत مِلّت स्त्री० मेळ (२) मिलन-सारपणुं (३) [अ] पथ; सप्रदाय
मिश्क مِشک पु० [फा] मुश्क; कस्तूरी [गरीबडु; निर्धन
मिस्कीन مِسکین वि० मिस्कीन,
मिसरा مِصرع पु० [अ.] मिसरो; तूक, चरण [फाईल
मिस(सि)ल مِسل(-سِل) स्त्री० तुमार,
मिसवाक مِسواک स्त्री० [अ] दातण
मिसाल مِثال स्त्री० [अ] उपमा (२) उदाहरण (३) कहेवत
मिसिल مِسِل स्त्री० तुमार; फाईल
मिस्क़ल(-ला) مِصقل(-لہ) पु० [अ] मसकलो [जुओ मिसकीन
मिस्कीन مِسکین वि० [अ.]
मिस्तर مِسطر पु० [अ] लखवामा लीटी सीधी रहे ते सारु कागळ नीचे रखातु आकेलु साधन
मिस्तरी مِستری पु० मिस्त्री; कारीगर—सुतार कडियो
मिस्र مِصر पु० [अ] मिसर, ईजिप्त
मिस्ल مِثل वि० [अ] बरोबर, समान (२) مِسل फाईल [काळु मजन
मिस्सी مِسّی स्त्री० दात रगवानु एक
मिस्सी काजल مِسّی کاجل पु० सधवानी शृगारसामग्री [गर, मींज
मींगी مِینگی स्त्री० बीनो अंदरनो

मींज(–ड)ना میںج(-ڑ)نا स०क्रि० मसळवु; गूंदवु [(वि०, –दी)

मीआद میعاد स्त्री० [अ] अवधि

मीज़ान میزان स्त्री० [अ] सरवाळो (२) त्राजवु

मीठा میٹھا वि० मीठु, मधुर

मीठा तेल میٹھا تیل पु० तलनु तेल

मीठा पानी میٹھا پانی पु० पीवानो 'लेमन' [विश्वासघातक (२) कपटी

मीठी छुरी میٹھی چھری स्त्री०

मीत میت पु० (प) मित्र

मीना مینا पु० [फा] मीनो; मीनाकारी

मीनाकार میناکار पु० [फा] मीनानो कारीगर

मीनार مینار स्त्री० [अ मनार] मिनारो

मीर میر पु०अमीर (२) धर्माचार्य (३) समासमा 'सौथी मोटु, वडु' ए अर्थमा उदा० –अदल पु०वडो न्यायाधीश (४) शरतमा –हरीफाईमा पहेलो आवनार (५) पत्तामा राजा [(वि०, –री)

मीरास میراث स्त्री० [अ] वारसो

मीरी میری पु० जुओ 'मीर' (४)

मील میل पु० माईल [मोगरी

मुँगरा مُنگرا पु० मोगरो–मोटी

मुँगरी مُنگری स्त्री०ठोकवानी मोगरी

मुँहचिरा مُنہ چرا पु० पोता पर घा करी मागतो फकीर

मुँडना مُنڈنا अ०क्रि० माथु मूडावु (२) लटावु के ठगावु

मुँडाई مُنڈائی स्त्री० मूंडामण

मुँडेर مُنڈیر स्त्री०, –रा पु० मकाननी छत्नी सौथी उपरनी धारनी दीवाल

मुंतक़िल مُنتقل वि०जुओ 'मुन्तकिल'

मुंतखिब مُنتخب वि० जुओ 'मुन्तखिब' ['मुन्तज़िम'

मुतजिम مُنتظم वि० जुओ

मुंतज़िर مُنتظر वि०जुओ 'मुन्तज़िर'

मुतही مُنتہی वि० जुओ 'मुन्तही',

मुँदना مُندنا अ०क्रि० बुरावु ढंकावु; बंध थवु [लखनार

मुंशी مُنشی पु० [अ] मुनशी,

मुंसरिम مُنصرم पु०[अ](दफ्तरनो) मुख्य कामदार; व्यवस्थापक

मुंसिफ़ مُنصف पु० [अ] न्यायाधीश, मुनसफ (२) क्रिकेटनो 'अपायर'

मुंसिफ़ी مُنصفی स्त्री० मुनसफनु काम, पद के कचेरी

मुँह مُنہ पु० मों –छूना=उपर उपरथी, विवेकनु कहेवुं –दर मुँह= सामे; रूबरू –पर पानी फिर जाना =चहेरा पर पाणी आववु–खुश थवु –पर लाना=मुखथी कहेवु–वर्णववु –पडना=(कहेवा) हिंमत होवी –पर रखना=चाखवु (२) नमाचो मारवो –धो रखना, लेना=आशा छोडवी –निकल आना=चहेरो ऊतरी–पडी जवो (रोग, कमजोरी के शरमथी) –पाना=रूख – मरजी जोवी –पेट चलना=झाडा ऊलटी थवा –भरके =मनमान्यु; खूब –फैलाना=(लोभथी) घणु मागवु, लेवुं –लगना=माथे चडी लागवु, मोढे चडवुं –लगाना =मोढे चडाववु. –में थूँक भिलोना =खाली थूक उडाडवु –भरना=लांच आपवी –देखेका=उपर उपरनु देखाव पूरतु –मुलाहजेका=परिचित

मुँहकाला منہ کالا वि० कालु मों करेलु, बेआबरू [आखाबोलु
मुँहज़ोर منہ زور वि० बहुबोलु (२)
मुँहतोड़ منہ توڑ वि० जडबांतोड (उत्तर)
मुँहदिखाई منہ دکھائی स्त्री० नवी वहुनु मों जोवानी रीत के त्यारे तेने अपातुं धन [पूरतुं, कृत्रिम
मुँहदेखा منہ دیکھا वि० देखाडा
मुँहफट منہ پھٹ वि० आखाबोलुं
मुँहमाँगा منہ مانگا वि० मोंमाग्युं
मुँहामुँह منہا منہ अ० छलोछल; मों सुधी [बोली; तकरार
मुँहासुँही منہا منہی स्त्री० बोला-
मुँहासा منہاسا पु० जुवानीमां थतो खील [आझान पोकारनार
मुअज़्ज़न مؤذن पु० मसीदनो
मुअज़्ज़म معظم वि० [अ.] प्रतिष्ठित, मोटु (माणस) [प्रतिष्ठित
मुअज़्ज़िज़ معزز वि० [अ] इज्जतदार;
मुअज़्ज़िन مؤذن पु० [अ.] जुओ 'मुअज़्ज़न'
मुअतदिल معتدل वि० [अ.] जुओ 'मातदिल' ['मातबर'
मुअतबर معتبر वि० [अ] जुओ
मुअत्तल معطل वि० [अ] (दंडरूपे) अमुक समय कामथी बरतरफ करायेलुं
मुअद्दिब مؤدب वि० [अ] अदब-वाळुं; विनयी [(२) स्त्रीलिंग
मुअन्नस مؤنث पुं० [अ] मादा
मुअम्मा معمہ पु० [अ] भेद, रहस्य (२) गोटाळो [निश्चित
मुअय्यन معین वि० [अ] नक्की करेलु,
मुअल्लक़ معلق वि० [अ.] लटकतु
मुअल्ला معلے वि० [अ.] सर्वोच्च (२) मान्य
मुअल्लिम معلم वि० [अ] 'इल्म' -ज्ञान देनार, शिक्षक (नाम, -मी)
मुअस्सिर مؤثر वि० [अ.] असर-कारक, प्रभावयुक्त [(नाम, -री)
मुआफ معاف वि० [अ.] माफ
मुआमलत معاملت स्त्री० [अ] जुओ 'मामलत'
मुआमला معاملہ पु० [अ.] जुओ 'मामला' [निरीक्षण
मुआयना معاینہ पुं० [अ.] तपास;
मुआलिज معالج पु० [अ] इलाज करनार [चिकित्सा
मुआलिजा معالجہ पु० [अ] इलाज;
मुआवज़ा معاوضہ पु० [अ] मुआजेव, 'बदलो के महेनताणु या वळतर
मुआहदा معاہدہ पु० [अ] निश्चय; करार
मुक़त्ता مقطع वि० [अ.] कापी करीने ठीक करेलुं (२) सभ्य, शिष्ट
मुक़द(-द्द)मा مقد(د)مہ पु० [अ. मुकद्दमा] मुकद्दमो, दावो [क्षुब्ध
मुकद्दर مکدر वि० [अ] गदु; मेलु (२)
मुकद्दर مقدر पु० [अ.] नसीब
मुक़द्दस مقدس वि० [अ] पाक, पवित्र
मुकम्मल مکمل वि० [अ] संपूर्ण
मुकरना مکرنا अ० क्रि० मुकरी जवु, कहीने फरी जवु
मुकर्रब مقرب पुं० घनिष्ठ मित्र
मुकर्रर مکرر अ० [अ] बीजी वार; फरीथी [थयेलुं (२) नियुक्त (नाम, -री)
मुक़र्रर مقرر वि० [अ.] मुकरर, नक्की

मुक़व्वी مقوی वि० [अ] पौष्टिक.
मुक़ाबला مقابلہ पु० [अ] सामसामा आवी जवु ते, 'मुठभेड' (२) हरीफाई (३) मुकाबलो, तुलना (४) विरोध
मुक़ाबिल مقابل पु० [अ.] हरीफ (२) विरोधी, शत्रु (३)अ० सामे;आगळ
मुक़ाम مقام पु० [अ मकाम] जगा; मुकाम; उतारो [कायम
मुक़ामी مقامی वि० स्थानिक (२)
मुक़ैयद مقید वि०[अ.] केद करायेलुं
मुख़तार مختار पु० मुखत्यार; एलची, वकील
मुख़तार-ए-आम مختار عام पु० [अ.] मुखत्यारनामावाळो, प्रतिनिधि
मुख़तारनामा مختارنامہ [अ+फा] पु० मुखत्यारनामु
मुख़न्नस مخنث वि० [अ.] नपुसक
मुख़फ़्फ़फ़ مخفف वि०[अ] संक्षिप्त (२) पु० संक्षेप
मुख़बिर مخبر पु० [अ.] जासूस
मुखर مکھر वि० [स] बोलकणुं (२) कडवाबोलु [(२) अविवाहित
मुख़लिस مخلص वि०[अ.] एकलु
मुख़लिसी مخلصی स्त्री० [अ] छुटकारो, मुक्ति
मुख़ातिब مخاطب वि० [अ.]कहेवा के साभळवा प्रवृत्त थनार, सन्मुख थनार
मुखापेक्षा مکھاپیکشا स्त्री० [स] कोईना मों सामे ताकवु ते, आश्रितता
मुखापेक्षी مکھاپیکشی पु० आश्रित; मुखापेक्षावाळो
मुख़ालिफ़ مخالف वि० [अ] विरोधी (२)शत्रु(३)ऊलटु (नाम,-फ़त)
मुख़ासमत مخاصمت स्त्री० [अ] शत्रुता
मुखिया مکھیا पुं० मुखी, नायक
मुख़िल مخل वि० [अ.] खलेल पाडनारुं; विघ्नकर [विविध (२) भिन्न
मुख़्तलिफ़ مختلف वि० [अ]
मुख़्तसर مختصر वि० [अ] मुखतेसर, टूंकु ['मुख़तार'
मुख़्तार مختار पु० [अ] जुओ
मुगदर مگدر पु०[स. मुद्गर]मगदळियो
मुग़ालता مغالطہ पु० [अ] छळ;कपट दगो (२) भूल, भ्रम [वादी
मुग़ीस مغیث वि० [अ.] (दावामां)
मुग्घम مگھم वि० मोघम, अस्पष्ट. —रहना=चूप रहेवु (व्यक्तिए) (२) स्पष्ट न थवु [जामिनखत
मुचलका مچلکا पु० [तु] मुचरको,
मुछंदर مچھندر पु० मोटो मुछाळो (२) कुरूप ने मूर्ख माणस
मुज़क्कर مذکر पुं० [अ.]पुलिंग (२)नर
मुज़फ़्फ़र مظفر वि० [अ] विजयी
मुज़बज़ब مذبذب वि०[अ.] गोटाळामा पडेलु, अनिश्चित, अस्थिर
मुज़म्मत مذمت स्त्री०[अ मज़म्मत] बुराई, निंदा
मुजरा مجرا पु० [अ] जारी करेलु ते (२) मुजरे के मजरे करवु ते, मजरो (३) मुजरो, सलाम (४) वेश्यानु नाच वगरनु सादु गायन [गुनेगार
मुजरिम مجرم पु० [अ] आरोपी,
मुज़र्रत مضرت स्त्री० [अ मज़र्रत] हानि; नुकसान [एकलु
मुजर्रद مجرد वि० [अ] कुवारुं (२)

मुजर्रब مجرّب वि०[अ.]अजमावेलुं, तपासेलुं [(ग्रंथ)

मुजल्लद مجلّد वि० [अ] 'सजिल्द'

मुजस्स (-स्सि) म مجسّ(ـسّـ)م वि० [अ मुजस्सम] साक्षात्, मूर्तिमंत

मुज़ाअफ़ مضاعف वि० [अ] मुजाफत, वमणु [नुकसान

मुज़ायक़ा مضایقہ पुं० [अ] वांधो,

मुज़ारा مضارع वि०[अ]समान, बराबर

मुजाव(-वि)र مجاو(ِ)ر पु० [अ. मुजावर] 'मज़ार' -कबर जेवां स्थानना रक्षक के पूजारी

मुजिब موجب अ० मुजब; प्रमाणे (२) पु० कारण; हेतु [खराब

मुज़िर مضر वि० [अ.] हानिकारक,

मुझ مجھ स० 'मैं'नु १ली तथा ६ठ्ठी विनानी विभक्तिओमा थतुं रूप उदा. 'मुझको', 'मुझसे'

मुझदा مژدہ स्त्री० [अ.] शुभ खबर

मुझे مجھے स० मने (२जी, ४थीनु रूप)

मुटका مٹکا पु० मुकटो, रेशमी अबोटियु

मुटाई مٹائی स्त्री० स्थूलता, जाडपण (२) मोटाई, अभिमान

मुटाना مٹانا अ०क्रि० 'मोटा' (शरीरे जाडा के अभिमानी) थई जवु

मुटासा مٹاسا वि० वेपरवा ने घमंडी

मुटिया مٹیا पु० मजूर, हेलकरी

मुट्ठा مٹھا पु० मुठ्ठो (२) मूठ, हाथो

मुट्ठी مٹھی स्त्री० (२) चंपी -भरना=पग दाववा, चंपी करवी

मुठभेड़ مٹھ بھیڑ स्त्री० झघडो, लडाई, अथडामण

मुठिया مٹھیا स्त्री० दस्तो; हाथो (२) मुठ्ठी [वांकु थवु

मुड़ना مڑنا अ०क्रि० मोडावु; वळवु;

मुडहर مڑہر पु० साल्लानो माथा-वटीनो भाग [मूडावेलो

मुड़िया مڑیا पुं० मूंडियो; माथु

मुतअद्द متعدّد वि०[अ.] अनेक, कई

मुतअद्दी متعدّی वि० [अ.] चेपी (रोग) (२) (व्या) सकर्मक

मुतअल्लिक़ متعلّق वि० [अ.] 'तअल्लुक'-संबंध राखतु (२) अ० ए संबंधे; विषे; बाबत

मुतअल्लिक़ीन متعلّقین पु० [अ] संबंधी लोको; सगांसंबधी, आश्रित लोको

मुतकल्लिम متکلّم वि० [अ.] (व्या.) बोलनार-पहेलो पुरुष

मुतफ़न्नी متفنّی वि० [अ] पहोंचेल; चालाक, धूर्त

मुतफ़र्रिक़ متفرّق वि० [अ] तफरके-अस्तव्यस्त थयेलु (२) विविध; तरेहवार

मुतबन्ना متبنّی पु०[अ.] दत्तकपुत्र

मुतबर्र(-र्रि)क متبر(ّ)ک वि० [अ मुतबर्रक] मुबारक (२) पवित्र

मुतमइन مطمئن वि० [अ] संतुष्ट (२) शांत

मुतमौवल متموّل वि० [अ. मुतमव्विल] धनी; अमीर

मुतरज्जिम مترجّم वि० [अ. मुतरजिम] अनुवादक; तरजुमो करनार

मुतरिब مطرب पु० [अ.] गायक (नाम, -बी) [मुतलग

मुतलक़ مطلق अ० [अ.] जरा पण,

मुतलाशी متلاشی वि० [अ] तलास करनार [ध्यान देनार
मुतवज्जह متوجه वि० [अ]
मुतवातिर متواتر अ० [अ.] सतत; लगातार
मुतसद्दी متصدی पुं० [अ.] मुत्सद्दी, मुनशी; महेतो के प्रबंध करनार
मुतहम्म(-म्मि)ल متحم(-مّ)ل वि० [अ] सहिष्णु, सहनशील
मुतहैयर متحیر वि० [अ.] आश्चर्य-चकित
मुताबिक़ مطابق अ० [अ] अनुसार, प्रमाणे (२) वि० अनुकूल (नाम, मुताबिक़त) [मागती रकम
मुतालबा مطالبہ पु० [अ] बाकी
मुताला مطالعہ पु० [अ] भणवुं ते, अभ्यास, स्वाध्याय
मुतास्सिर متاثر वि० [अ.] असरतळे आवेलु, प्रभावित
मुताह متعہ पु० [अ] शिया मुसलमानोमां थतो एक प्रकारनो अस्थायी विवाह
मुताई متاعی स्त्री० 'मुताह' करेली स्त्री (२) रखात
मुत्तफ़िक़ متفق वि० [अ] सहमत; एकतावाळु [संबद्ध
मुत्तसिल متصل वि० [अ.] पासेनु,
मुत्तह(-हि)द متح(-ح)د वि० [अ.] जोडे मळेलु; संयुक्त
मुदब्बिर مدبر पु० [अ] सलाहकार; अमात्य [अभिमानी
मुदम्मिग़ مدمغ वि० [अ.]
मुदर्रिस مدرس पु० [अ] शिक्षक
मुदल्लल مدلل वि० [अ.] दलीलवाळु, तर्कसिद्ध [करनार
मुदल्लिल مدلل वि० [अ.] दलील
मुदाम مدام अ० [अ.] सदा (२) सतत
मुदामी مدامی वि० सदा हयात
मुदारात مدارات स्त्री० [अ] आगता स्वागता [अभिप्राय, मतलब
मुद्दआ مدعا पु० [अ.] मुद्दो,
मुद्दई مدعی पु० [अ.] (स्त्री० मुद्दैया) दावो करनार; वादी (२) शत्रु, मूदई
मुद्दत مدت स्त्री० [अ] मुदत, अवधि (२) समय, अरसो [प्रतिवादी
मुद्दा-अलेह مدعاعلیہ पु० [अ]
मुद्दैया مدعیہ स्त्री० [अ] जुओ 'मुद्दई' मा [व्यर्थ (२) असत्य
मुधा مدھا अ० [स] वृथा (२) वि०
मुनकिर منکر वि० [अ] इन्कार करनार (२) नास्तिक
मुनगा منگا पु० सरगवो
मुनसिफ منصف पु० जुओ 'मुंसिफ'
मुनहनी منحنی वि० [अ] वळेलु; वांकु (२) सूकलुं [वक्र (२) विरोधी
मुनहरिफ़ منحرف वि० [अ.]
मुनहसिर منحصر वि० [अ] आश्रित; आधारवाळु
मुनाज़रा مناظرہ पु० [अ.] वाद-विवाद; चर्चा
मुनादी منادی स्त्री० [अ.] ढंढेरो
मुनाफ़ा منافع पु० [अ. मुनाफअ] नफो
मुनासिब مناسب वि० [अ] मुनासब, योग्य, ठीक (२) अ० प्रमाणे; अनुसार
मुनीब(-म) منیب(-م) पु० [अ.] मुनीम (२) मददगार

मुन्तक़िल مُنتقل वि० [अ] स्थानांतर करेलु के थयेलु
मुन्तख़िब مُنتخب वि० [अ.] चूंटायेल; 'मनोनीत' [करनार
मुन्तज़िम مُنتظم वि०[अ]'इंतज़ाम'
मुन्तज़िर مُنتظر वि० [अ] इतेजार
मुन्तही مُنتهی वि० [अ.] पूर्ण
मुन्ना مُنّا पु० -न्नी स्त्री० प्रिय, प्यारा (नानाने माटे प्रेमनो शब्द)
मुफ़लिस مُفلس वि० [अ] गरीब; रंक (नाम -सी) [बखेडो (२) दगो
मुफ़सदा مُفسده पुं० [अ] फिसाद;
मुफ़सिद مُفسد वि०[अ]फिसादखोर; उपद्रवी [विस्तृत (२) पुं० मुफसिल
मुफ़स्सल مُفصّل वि०[अ.]विगतवार;
मुफ़ारक़त مُفارقت स्त्री० [अ] जुदाई, वियोग [उपकारक
मुफ़ीज़ مُفیض वि०[अ]गुणकारक,
मुफ़ीद مُفید वि० [अ.] फायदेमद, लाभकारी [=मफत (२) व्यर्थ, नकामुं
मुफ़्त مُفت वि० [अ] मफतनु -में
मुफ़्तख़ोर مُفت خور पुं० मफतियो
मुफ़्ती مُفتی वि० मफतनु (२)पुं० [अ] मुफती, मुसलमान धर्मशास्त्री
मुबतला مُبتلا वि० जुओ 'मुब्तला'
मुबद्दल مُبدّل वि०[अ.] बदलायेलु
मुबनी مُبنی वि०[अ मबनी] आश्रित
मुबर्रा مُبرّا वि०[अ.] पवित्र; साफ (२) निर्दोष [(धननी)
मुबलिग़ مُبلغ पुं० [अ] रकम
मुबादला مُبادله पुं०[अ] मोंबदलो; अवेज
मुबादा مُبادا अ० [फा]कदाच,रखे ने
मुबारकबाद(-दी)(ـدی)مُبارک باد, मुबारकी مُبارکی स्त्री० धन्यवाद
मुबाल(-लि)ग़ा مُبال(ـلِ)غہ पुं०[अ. मुबालग़ा] अतिशयोक्ति
मुबाहिसा مُباحثہ पु० [अ.] वाद-विवाद, चर्चा
मुब्तदी مُبتدی पु० [अ.] शिखाउ
मुब्तला مُبتلا वि० [अ.] (रोग के सकटमा) सपडायेलु [शक्य
मुमकिन مُمکن वि० [अ.] संभवित;
मुमताज़ مُمتاز वि० [अ] माननीय
मुमलकत مُملکت स्त्री०[अ मम्लुकत] राज्य; सल्तनत [मुमानियत, मनाई
मुमानअत مُمانعت स्त्री० [अ.]
मुमानी مُمانی स्त्री० (उर्दू) मामी
मुम्तहन مُمتحن पु० [अ.]परीक्षार्थी; परीक्षानो उमेदवार
मुम्तहिन مُمتحِن पु० [अ.] परीक्षक
मुरकना مُرکنا अ० क्रि० मरडावुं; वळवु; झूकवु (नाम, मुरक स्त्री०)
मुरगा مُرغا पु० [फा मुर्ग] (स्त्री० -ग़ी) मुरघो [जळकूकडी
मुरग़ाबी مُرغابی स्त्री० मुरघाबी;
मुरचग مُرچنگ पु० मोरचंग; मोंथी वजाववानु एक वाद्य
मुरज مُرج पु० [स] मृदग
मुरझाना مُرجھانا अ० क्रि० करमावु (२) सुस्त के खिन्न थवु
मुरत्तब مُرتّب वि० [अ] क्रमबद्ध
मुरत्तिब مُرتِّب पु० [अ.] क्रममा गोठवनार
मुरदन مُردن पु० जुओ 'मुर्दन'
मुरदनी مُردنی स्त्री० जुओ 'मुर्दनी'

मुरदा مردہ पुं० जुओ 'मुर्दा'
मुरदार مردار वि० [फा] मुडदाल; मृत (२) अपवित्र [थई जवु
मुरमुराना مرمرانا अ० क्रि० चूरेचूरा
मुरव्वज مروّج वि० [अ.] रिवाज पडेलुं; प्रचलित
मुरव्वत مروّت स्त्री० [अ.] सज्जनता; शील, सारमाणसाई (२) 'लिहाज़' जुओ
मुरशिद مرشد पुं० [अ.] गुरु (२) पूज्य व्यक्ति [नग जडेलु
मुरस्सा مرصّع वि० [अ] जडाउ,
मुर(-ल)हा مر(-ل)ہا वि० मूल-नक्षत्रमा जन्मेलुं (२) तोफानी (३) अनाथ
मुराद مراد स्त्री० [अ.] इच्छा, अभिलाषा —पाना=मुराद वर आववी. —माँगना=मुराद पूरी करवा प्रार्थना करवी
मुरादी مرادی वि० [अ.] मुरादवाळुं
मुरासला مراسلہ पु० [अ मुरासिल.] पत्र, कागळ
मुरासलात مراسلات पु० [अ] 'मुरासला'नुं ब व (२) पत्रव्यवहार
मुरीद مرید पुं० [अ.] चेलो, शिष्य
मुरौवज مروّج वि० जुओ 'मुरव्वज'
मुरौवत مروّت स्त्री० जुओ 'मुरव्वत'
मुर्ग مرغ पुं० [फा] मुरघो
मुर्तहन مرتہن वि० [अ]गीरो राखेलुं
मुर्तहिन مرتہن पु० [अ]गीरो राखनार
मुर्दन مردن पु० [फा] मरण
मुर्दनी مردنی स्त्री० [फा] मरणना (मुख परना) चिह्न (२) मरणयात्रा के तेमा जवुं ते
मुर्दा مردہ पु० [फा] मडदु
मुर्रा مرّا पु० मरडो
मुर्री مرّی स्त्री० दोरानी एक सांध (२) कपडानी कळी करी टंगावता पहेला वळ आपे छे ते (३) आमळीने करेली दिवेट
मुर्शिद مرشد पु० [अ] जुओ 'मुरशिद' [अपराधी
मुलजिम ملزم वि० [अ.] आरोपी,
मुलमची ملمّچی पु० गिलेट चडावनार
मुलम्मा ملمّع पुं० [अ.] गिलेट; ढोळ
मुलहा ملہا वि० जुओ 'मुरहा'
मुलाक़ात ملاقات स्त्री० [अ.] मेळाप (२) मेळ, परिचय
मुलाक़ाती ملاقاتی पु० मुलाकात लेनार अथवा परिचित व्यक्ति
मुलाक़ी ملاقی पु० [अ] मुलाकात लेनार, मळनार [सेवक
मुलाज़िम ملازم पु० [अ] नोकर,
मुलाज़िमत ملازمت स्त्री० [अ] नोकरी, सेवा
मुलायम ملائم वि० [अ] मृदु, नाजुक (२) मद, धीमु —करना=नरम, शात करवु. —चारा=हलको खोराक (२) सहेजे बीजानी वातमा फसाय एवु (३) सुप्राप्य (४) नाजुक शरीरनु
मुलायम(-मि)त ملائم(-می)ت, [अ. मुलायमत] मुलायमी ملائمی स्त्री० मुलायमपणु
मुलाहज़ा ملاحظہ पु० [अ] मलाजो, मर्यादा, सकोच (२) आदरयुक्त नम्र वर्तन
मुलेठी ملیٹھی स्त्री० जेठीमध
मुलैयन ملیّن वि० [अ] रेचक
मुल्क ملک पु० [अ] मुलक; देश (२) राज्य

मुल्तवी ملتوی वि० [अ] मुलतवी; स्थगित

मुवक्किल مؤکل पु०[अ] वकीलनो असील [योग्य

मुवज्जह موجہ वि० [अ.] तर्कशुद्ध,

मुवर्रिख़ مورخ पुं० [अ] इतिहासकार

मुवाफ़क़त موافقت वि०[अ] जुओ 'माफकत'

मुवाफ़िक موافق वि० [अ] माफक; अनुकूळ (२) समान, बरावर

मुशब्बह مشبہ वि०[अ] समान,तुल्य

मुशफ़िक़ مشفق वि०[अ] दयावान, महेरबान (२) दोस्त, मित्र

मुशर्रफ़ مشرف वि० [अ.] उच्च (२) माननीय

मुशाबह مشابہ वि० [अ.] मळतुं; समान (नाम, मुशाबहत स्त्री०)

मुशायरा مشایرہ पु० [अ मुशाअर مشاعرہ] मुशायरो

मुशाहरा مشاہرہ पु० [अ] मुसारो; पगार

मुशाहदा مشاہدہ पु० [अ] देखवुं ते, दर्शन [प्रेक्षक

मुशाहिद مشاہد वि०[अ] देखनार,

मुशाहीर مشاہیر पुं० [अ मशाहीर] मशहूर लोक [(२) वजीर

मुशीर مشیر पु० [अ.] सलाहकार

मुश्क مشک पु० [फा] कस्तूरी (२) स्त्री० भुजा, खभा कोणी वच्चेनो हाथनो भाग. मुश्कें कसना या बाँधना= मुश्केटाट वाधवु [(२) स्त्री० मुश्केली

मुश्किल مشکل वि० [अ.] मुश्केल

मुश्किल-कुशा مشکل کشا पु० [अ.+फा.] दुःखभंजन, परमेश्वर

मुश्की مشکی वि० [फा.] कस्तूरीना रंगनुं, काळु (२) कस्तूरीवाळुं

मुश्त مشت पु० [अ] मूठी

मुश्तबह مشتبہ वि० [अ] संदिग्ध

मुश्तमिल مشتمل वि० [अ] भेगुं; सामेल थयेलुं; समिलित, जोडायेलु

मुश्तहर مشتہر वि० [अ] प्रसिद्ध; प्रकाशित [प्रसिद्धकर्ता

मुश्तहिर مشتہر वि० [अ.] प्रकाशक;

मुश्ताक़ مشتاق वि०[अ.] मुस्ताक; आतुर, भारे कामनावाळु (२) शोखवाळुं

मुसकराना مسکرانا अ०क्रि० मुस्कावु, मंद हसवु [मुस्कावु ते

मुसकराहट مسکراہٹ स्त्री० स्मित;

मुसकाना مسکانا अ० क्रि० मुस्कावु

मुसद्दस مسدس पु०[अ.] षट्कोण

मुसन्ना مثنیٰ पुं० [अ.] नकल

मुसन्निफ़ مصنف पु०[अ] लेखक

मुसफ़्फ़ा مصفّا वि०[अ] शुद्ध; साफ

मुसम्मम مصمم वि०[अ] पाकु, दृढ

मुसम्मा مسمّیٰ वि० [अ] नामी, नामवाळु

मुसम्मात مسمات स्त्री०[अ] श्रीमतीनी माफक स्त्रीओनां नामनी साथे जोडाय छे उदा० मुसम्मात हमीदा (२) स्त्री

मुसरिफ़ مسرف वि०[अ] खर्चाळ, उडाउ [आनंद

मुसर्रत مسرت स्त्री० [अ] खुशी;

मुसलमीन مسلمین पु० ['मुस्लिम'नुं व०व०] मुसलमान लोक [क्रमिक

मुसलसल مسلسل वि०[अ.] क्रमबद्ध;

मुसलेह مصلح वि० [अ.] सुधारक

मुसल्लम مُسلّم वि० [फा.] मान्य; मजूर (२) साबूत; अखंड (३) पूरु, कुल
मुसल्लस مُثلّث पु० [अ] त्रिकोण
मुसल्लह مُسلّح वि० [अ] सशस्त्र
मुसवद्दा ٥ مُسوّد पु० 'मसविदा', मुसद्दो
मुसव्विर مُصوّر पु० [अ.] चित्रकार
मुसव्विरी مُصوّری स्त्री० [अ] चित्रकला [माणस
मुसहर مُسہر पु० एक जंगली जातनो
मुसहिल مُسہل वि० [अ] रेचक
मुसाफ़हा مُصافحہ पु० [अ.] मळती वखते मित्र जोडे हाथ मेळववो ते
मुसाफ़िर مُسافر पु० [अ] मुसाफर
मुसाफ़िरत مُسافرت, मुसाफ़िरी مُسافری स्त्री० [अ.] मुसाफरी
मुसालहत مُصالحت स्त्री० [अ.] जुओ 'मसालहत' [बराबरी; समानता
मुसावात مُساوات स्त्री० [अ]
मुसावी مُساوی वि० [अ] बरोबर; तुल्य (२) समांतर (लीटी)
मुसाहिब مُصاحب पु० [अ] साथी; हजूरमा रहेनार [संग, साथ
मुसाहिबत مُصاحبت स्त्री० [अ.]
मुस्किरात مُسکرات पु० [अ] मादक पदार्थो [बदमाश
मुस्तंडा مُستنڈا वि० हृष्टपुष्ट (२)
मुस्तअफ़ी مُستعفی वि० [अ] 'इस्तीफा'—राजीनामु देनार
मुस्तक़बिल مُستقبل पुं० [अ] भविष्यकाळ [स्थिर (२) मुस्ताक
मुस्तक़िल مُستقل वि० [अ] दृढ;
मुस्तक़ीम مُستقیم वि० [अ.] सीधु; टटार
मुस्तग़ीस مُستغیث पुं० [अ.] दावेदार; फरियादी [चोरस
मुस्ततील مُستطیل पुं० [अ] लब-
मुस्तनद مُستند वि० [अ] प्रमाणभूत
मुस्तफ़ा مُصطفی वि० [अ.] शुद्ध (२) पु० शुद्ध दुर्गुणरहित पुरुष
मुस्तफ़ीज़ مُستفیض वि० [अ] लाभ के उपकारनी आशावाळुं
मुस्तफ़ीद مُستفید वि० [अ] फायदो चाहतु [सपाट
मुस्तवी مُستوی वि० [अ.] समतल,
मुस्तस्ना مُستثنےٰ वि० [अ] अलग पडतुं, जुदु (२) अपवादरूप
मुस्तहक़ مُستحق वि० [अ] अधिकारी; हकदार; पात्र
मुस्तहकम مُستحکم वि० [अ] दृढ, (२) वाजबी
मुस्तेमल مُستعمل वि० [अ] उपयोगमा आवतु—वपरातुं
मुस्तैद مُستعد वि० [अ मुस्तइद مُستعد] तत्पर (२) चालाक (नाम, —दी) [अन्वेषक, 'ऑडिटर'
मुस्तौफ़ी مُستوفی पु० [अ]
मुस्बत مُثبت वि० [अ] प्रमाणित, सिद्ध (२) (व्या.) हकारवाचक
मुहकम مُحکم वि० [अ] दृढ, पाकु
मुहक़्क़क़ مُحقّق वि० [अ] अजमावी जोयेलु (२) ठीक, साचु
मुहक़्क़िक़ مُحقّق पु० [अ.] परीक्षक, अजमावनार
मुहज़्ज़ब مُہذّب वि० [अ.] शिष्ट, सभ्य
मुहतमिम مُہتمم पु० [अ.] व्यवस्थापक

मुहताज محتاج वि० [अ] गरीब, कंगाळ (२) आश्रित (नाम, –जी)
मुहद्दिस محدث पु० [अ] 'हदीस' –धर्मशास्त्र जाणनार
मुहन्दिस مهندس पुं०[अ] गणिती
मुहब्बत محبت स्त्री० [अ.] महोबत; प्रेम; चाह, दोस्ती
मुहम्मद محمد पु० [अ] महम्मद पेगंबर (वि० –दी)
मुहरा مهرا पु० सामेनो–मोरनो भाग. –लेना=सामे आवीने लडवुं
मुहर्रम محرم पु० [अ.] महोरम, अरबी वर्षनो पहेलो मास –की पैदाइश =रोतल के शोकातुर चहेरानुं माणस
मुहर्रमी محرمی वि० महोरम अंगेनुं के लगतुं(२)शोकदर्शक, दुःखी. –सूरत पुं० जुओ 'मुहर्रमकी पैदाइश'
मुहर्रिक محرک वि० [अ.] संचालक (२) नेता
मुहर्रिर محرر पु० [अ.] मुनशी; महेतो, कारकुन, लहियो (नाम, –री)
मुहलत مہلت स्त्री० [अ] फुरसद (२) छुट्टी (३) अवधि; महेतल
मुहल्ला محلہ पुं० [अ] महोल्लो
मुहसिन محسن वि० [अ] उपकार करनार
मुहस्सिल محصل वि० उघरावनार; वसूल करनार (२) पु० पायदल सैनिक
मुहाजरत مہاجرت स्त्री० [अ]अलग थवुं ते (२) हिजरत करवी ते
मुहाफ़ज़त محافظت स्त्री० [अ] 'हिफाज़त'; संभाळ; रक्षा [(स्त्री माटे)
मुहाफ़ा محافہ पु० [अ] माफो, रथ
मुहाफ़िज़ محافظ वि० [अ.]'हिफाज़त' करनार, संरक्षक, संभाळ लेनार
मुहाफ़िज़–ख़ाना محافظ خانہ पु० दफ्तरखानुं, कागळ दस्तावेज संभाळी राखवानुं स्थान
मुहाल محال वि० [अ.] असंभव, अघरु
मुहावरा محاورہ पु० [अ.] महावरो; आदत (२) भाषानो रूढिप्रयोग
मुहासरा محاصرہ पु० [अ] घेरो
मुहासिब محاسب [अ] हिसाबनीस (२) अन्वेषक (३) गणिती ['मुहासरा'
मुहासिरा محاصرہ पु० जुओ
मुहासिल محاصل पु० [फा.] आवक (सरकारी अने बीजी) (२) नफो
मुहिब्ब محب पु० [अ] दोस्त
मुहिम مہم स्त्री० [अ] भारे काम (२) लडाई (३) चडाई
मुहीत محیط वि०[अ] घेरो घालनारु (२) पु० घेरो [डरामणु, भयानक
मुहीब مہیب वि० [अ महीब]
मुहैया مہیا वि० [अ.] तैयार, हाजर
मूँग مونگ स्त्री०, पुं० मग
मूँगफली مونگ پھلی स्त्री० मगफळी
मूँगा مونگا पुं० परवाळु, एक लाल रत्न
मूँछ مونچھ स्त्री० मूछ –उखाड़ना =अभिमान उतारवुं. मूँछों पर ताव देना=मूछ पर ताल देवो; मूछ मरडवी मूँछें नीची होना=मूछ नीची थवी; पाछा पडवुं; आबरू जवी
मूँड مونڈ पुं० मुंड; माथु –मारना= माथाझीक करवी –चढ़ाना =मोढे चडाववुं

मूँदना مُوندنا सं० क्रि० ढांकवु
मू مُو, मूए مُوئے पु० [फा.] ' मुवाळो, वाळ ['ईजाद' करनार
मूजिद مُوجِد वि० [अ] शोधक,
मूजिब مُوجِب पु० [अ] कारण
मूज़ी مُوذی वि० [अ] दुष्ट, पीडा करनार
मूट(–टि, –ठी) (مُوٹ(-ٹھی،-ٹھی) स्त्री० मूठी (२) दस्तो; हाथो (३) मूठनो मंत्रतंत्र [गर्भमा वगाड–विक्रिया
मूढगर्भ مُوڑھ گربھ पु० [स.]
मूत مُوت पु० मुत्र, मूतर
मूतना مُوتنا अ० क्रि० मूतरवु
मूनिस مُونِس पु० [अ.] मित्र (२) मददगार [काईथी (२) सौ वातोमा
मू–ब–मू مُوبمُو अ० [अ] वारी-
मूर مُور, पु०, मूरि(–री) (مُور،(-ری) स्त्री० मूळी, मूळ (२) जडीबुट्टी
मूल धन مُول دھن पु० [स] वेपारनी मूळ मूडी (२) रोकडुं धन; पूजी
मूली مُولی स्त्री० मूळो –गाजर समझना = भाजीमूळा समजवु, तुच्छ लेखवु
मूस مُوس पु० 'मूसा'; उदर
मूसदानी مُوس دانی स्त्री० उदरियु
मूसना مُوسنا सं० क्रि० चोरवु
मूसर(–ल) (مُوسر(-ل) पु० मुसळ; सांबेलु [मूर्ख
मूसलचंद مُوسل چند पु० गमार,
मूसल(–ला)धार مُوسل(-لا)دھار अ० मुसळधार (वर्षा)
मूसा مُوسا पु० उंदर
मूसा مُوسےٰ पु० [अ] मूसा पेगंबर
मूसीक़ी مُوسیقی स्त्री० [अ] संगीतशास्त्र ['मिरगी'
मृगी مرِگی स्त्री० [स.] हरणी (२)
मृणाल مرِنال स्त्री० [स.] कमळदंड
में میں 'मां', सातमीनो प्रत्यय
मेंगनी مینگنی स्त्री० लींडी
मेंढ मेंڈ स्त्री० जुओ 'मेड़'
मेंडक مینڈک पु० जुओ 'मेढक'
मेअराज مِعراج पु० [अ.] सीडी
मेख़ میخ स्त्री० [फा.] मेख; खीली. –मारना = मेख मारवी (२) मकानमा खातर पाडवुं [वि० काळुं
मेचक میچک पु० [स.] अंधारु (२)
मेज़ میز स्त्री० [फा.] मेज, टेबल
मेज़बान میزبان पु० [फा.] मिजबान
मेट میٹ पु० [इं] मजूरोनो जमादार
मेटना میٹنا सं० क्रि० जुओ 'मिटाना'
मेड़ میڑ पु० नानो बाध, पाळ
मेढक میڈھک पुं० मेंडक, देडको
मेढ़ा میڑھا पु० मेंढो; घेटां
मेथौरी میتھوری स्त्री० मेथीनी भाजीनु वडुं
मेदा میدا स्त्री० [स] एक औषधि– मूळियु (२) [अ मेअ्द. مِعدہ] पेट, जठर
मेना مینا सं० क्रि० मोवु, करमोववुं
मेम میم स्त्री० मडम; गोरी (२) गंजीफानी राणी
मेमना میمنا पु० घेटानु बच्चु
मेमार معمار पु० [अ मेअमार مِعمار] कडियो (नाम, –री)
मेय میے वि० [स.] मापी शकाय एवु
मेरवना میرونا सं० क्रि० (प) मेळववु; भेगुं–मिश्रित करवुं

मेरा میرا स० मारु (स्त्री० –री)
मेराउ(–व) میراؤ(و) पुं० मेळाप (२) स्त्री० अहकार
मेरे میرے स० 'मेरा' साथे व०व० शब्द के विभक्तिवाळो शब्द आवता थतुं रूप
मेल میل पुं० [स] मेळ; मळवु ते (२) एकता; मेळ के बनतुं होवु ते (३) मळतुं होवु के आववु ते, बराबरी (४) प्रकार, तरेह (५) मिश्रण; मेळववु ते
मेला میلا पु० भीड; जमावट (२)मेळो
मेली میلی पु० साथी(२)वि०मळतावडु
मेवा میوہ पु० [फा] सूको मेवो ०फ़रोश पु० मेवो वेचनार [मेंदी
मेहँदी مہندی स्त्री० [स. मेन्धी]
मेहतर مہتر पु०[फा] महापुरुष (२) नायक (३) महेतर (स्त्री०–रानी)
मेहनत محنت स्त्री० [अ] महेनत
मेहनताना محنتانہ पु० [अ+फा] महेनताणु
मेहनती محنتی वि० महेनतु
मेहमान مہمان पु० [फा] महेमान (नाम,–नी)
मेहर مہر स्त्री० महेर, कृपा
मेहरबानी مہربانی स्त्री० [फा] महेरबानी; कृपा के दया
मेहरा مہرا पु० स्त्री जेवो माणस, बायलो [कमान
मेहराब محراب स्त्री०[अ.] महेराब,
मेहरी مہری स्त्री० ओरत (२) पत्नी
मेह्र مہر स्त्री० [फा.] महेर, कृपा (२) सहानुभूति (३) पु० सूरज
मैं میں स० हु [[अ مع] साथे
मै مے स्त्री० [फा] दारू (२) अ०
मै–कश مےکش वि०[फा] दारूडियो
मै–ख़ाना میخانہ पु०[फा]दारूनु पीठुं
मैका میکا पु० 'मायका'; पियर
मैगल میگل पु० मेगळ, मस्त हाथी (२)वि० मदगळ
मैदा میدہ पु० [फा] मेंदो
मैदान میدان पु० [फा.] मेदान
मैन مین पु० मीण (२) (प) मदन, कामदेव
मैना مینا स्त्री०[स मदना]मेना,सारिका
मैयत میت स्त्री० [फा] मोत (२) मडदु
मैल میل स्त्री० [स. मलिन, प्रा. मइल] मेल, गदकी (२) दोष, विकार (३) पुं० [अ] वलण, झोक (४) चाह, प्रेम (५) सुरमो आजवानी सळी
मैलख़ोरा میل‌خورا वि० मेलखाउ
मैला میلا वि० मेलु, गदु, अस्वच्छ (२) पु० मेलु, गू
मैला–कुचैला میلا کچیلا वि०बहु मेलु
मोंढा مونڈھا पु० मूडो, सरकट इ०नु गोळ आसन (२) खभो
मोकल(–ला) موکل(لا) वि० (प) मोकळु, छूटवाळु, छूट [जाळियु
मोखा موکھا पु० (प.) नानी बारी के
मोच موچ स्त्री० अगनी मचकोड
मोछ موچھ स्त्री० मूछ (२) पु० (प.) मोक्ष
मोज(–जि)ज़ा موجزا(جزا) पुं० [अ मुअजिजः معجزہ] मोजेजो, अद्‌भुत कृत्य, चमत्कार

मोज़ा موزه पु० [फा.] पगनुं मोजुं

मोट موٹ स्त्री० पोटली (२) पु० पाणीनो कोस

मोटरी موٹری स्त्री० (प.) पोटली

मोटा موٹا वि० जाडु, स्थूल (कद के दळमा). –ताज़ा=जाडु, हृष्टपुष्ट, स्थूल. मोटी बात=साधारण के सामान्य वात. मोटे हिसाबसे=अंदाजथी

मोटाई موٹائی स्त्री० जुओ 'मुटाई' (२) दुष्टता –चढ़ना=बदमाश के गर्विष्ठ थवु

मोटाना موٹانا अ०क्रि० जुओ 'मुटाना' (२) स०क्रि० जाडु करवुं (बीजाने)

मोटिया موٹیا पु० जाडु खद्दड कपडुं (२) मोटिया, कूली [मउष्ठ] मठ

मोठ موٹھ स्त्री० [सं मकुष्ट; प्रा.

मोड़ موڑ पु० वळवु ते के वळाक

मोड़ना موڑنا स०क्रि० फेरववुं, वाळवु (२) मोडवु, मरडवु के (धार) कुंठित करवी

मोतक़िद موتقد वि० [अ मुअतकिद] विश्वास करनार (२) कोई धर्मनो अनुयायी

मोतबर موتبر वि० [अ मुअतबर] विश्वासपात्र [विश्वास करनार

मोतमिद معتمد वि० [अ मुअतमिद]

मोताद موتاد स्त्री० [अ मुअताद معتاد] (दवानी) मात्रा, प्रमाण

मोतियाबिंद موتیابند पु० आंखनो मोतियो

मोतीझ(–झि)रा موتی جھرا (–جھیرا) पु० छातीए मोती जेवी फोल्ली थाय छे एवो एक ताव

मोम موم पु० [फा.] मीण

मोमजामा موم جامه पु० [फा] मीण-कापड; मीणियु

मोमबत्ती موم بتی स्त्री० मीणबत्ती

मोमिन مومن पुं० [अ] आस्तिक, ईमानदार मुसलमान (२) मुसलमान वणकरनी जात, (मोमनो ?)

मोमियाई مومیائی स्त्री० [फा] नकली शिलाजीत

मोमी مومی वि० [फा.] मीणनुं

मोयन موئن पु० मोण

मोर مور स० मारुं; मोरु (२) पु० मयूर (३) [अ] कीडी

मोरचा مورچہ पुं० [फा.] काट (लोढानो) (२) दर्पण परनो मेल (३) किल्लानी खाई (४) मोरचो. –जीतना या मारना=शत्रुनो मोरचो जीतवो. –लेना=युद्ध करवु [पीछांनी चमर

मोरछल مورچھل पु० मोरना

मोरनी مورنی स्त्री० मोरडी, ढेल

मोरी موری स्त्री० मोरी; गटरनी नीक (२) मोरडी

मोल مول पु० मूल्य, किंमत. –करना=वधारे भाव कहेवो (२) मूलववु –लेना=खरीदवु

मोष موٹس पुं० (प) मोक्ष, छुटकारो

मोहड़ा موہڑا पु० पात्रनु मोढुं (२) वस्तुनुं मोढु—उपरनो के आगलो भाग

मोहतमिम موہتمم पुं० 'मुहतमिम', व्यवस्थापक

मोहताज موہتاج वि० जुओ 'मुहताज'

मोहनभोग موہن بھوگ पु० एक मीठाई–मोहनथाळ

मोहमिल موہمل वि० [अ मुहमिल] निरर्थक (२) छोडेलु; त्यक्त

मोहर موہر स्त्री० [फा. मुह्र مُہر] महोर
मोहरा موہرا पु० जुओ 'मुहरा' 'मोहडा' (२) [फा.] महोरु
मोहर्रिर موحرر पु० जुओ 'मुहर्रिर'
मोहलत موہلت स्त्री० जुओ 'मुहलत'
मोहलिक موہلک वि०[अ. मुहलिक] मारी नाखे एवु; जीवलेण (रोग)
मोहसिन موحسن वि० जुओ 'मुहसिन'
मोहिं موہں स० (प) मने
मौक़ा موقع पुं० [अ] मोको
मौक़ूफ़ موقوف वि० [अ.] मोकूफ, वध पाडेलु (२) रद के बरखास्त करेलुं (३) निर्भर; आधारवाळु [(वि० –जी)
मौज موج स्त्री० [अ] मोज (२) मोजुं
मौज़ा موضع पु० [अ] गाम (२) खेतर, वांटो
मौज़ूँ موزوں वि० [अ.] योग्य, ठीक
मौजूद موجود वि० [अ.] मोजूद (नाम, –दगी)
मौजूदा موجودہ वि० [अ.] वर्तमानकाळनुं, प्रस्तुत [समस्त सृष्टि
मौजूदात موجودات स्त्री० [अ]
मौत موت स्त्री० [अ] मोत; मरण
मौर مور पु० [स मुकुट, प्रा मउड] लग्ननो मोड (२) शिरोमणि, सरदार (३) [सं. मुकुल, प्रा. मउल] मोर
मौरना مورنا स० क्रि० मोर आववो, मोरवु [पैतृक
मौरूसी موروثی वि० [अ] वारसानु;
मौलसिरी مولسری स्त्री० बोरसळी, बकुल [धणी (३) ईश्वर
मौला مولا पु० [अ] मित्र (२)
मौलूद مولود पु० [अ] जन्मेलु बालक (२) महमद पेगंबरनो जन्मोत्सव
मौसा موسا पु० मासो–मासीनो पति
मौसिम موسم पु० [अ] मोसम; ऋतु वि० –मी)
मौसिया موسیا वि० मासी जेवु –सास=मासी-सासु –ससुर=मासो-ससरो
मौसी موسی स्त्री० मासी [उल्लेखेलु
मौसूफ़ موصوف वि० [अ] वर्णवेलु,
मौसूम موسوم वि० [अ] नामवाळु, नामे
मौसूल موصول वि० [अ]मळेलुं,प्राप्त
मौसेरा موسیرا वि० मसियाई, मासीने लगतुं [میوں अ० म्याउ
म्याँवँ میاؤں ,(میاؤں) म्यौं
म्युनिसिपैल्टी میونسپلٹی (میونسپلٹی) स्त्री०म्युनिसिपालिटी

य

यंत्र ینتر पु० [स] यंत्र (२) वाजुं
यंत्रणा ینترنا स्त्री० [सं.] तकलीफ; पीडा [(२) छापखानु
यंत्रालय ینترالے पु०[स] कारखानु
यक یک वि० [फा.] एक
यक–क़लम یک قلم वि० पूर्ण, कुल (२) अ० एक साथे, एकझपट
यकजा یکجا अ० [फा] एकत्र; एकठु
यकता یکتا वि०[फा.] एक, अद्वितीय (नाम, यकताई)

यक-बयक یک بہ یک, यक-बारगी یکبارگی अ० [फा] अचानक
यकमुश्त یک مشت अ० [फा.] एकसाथे ['यक-कलम'
यक-लख्त یک لخت अ० एकदम,
यकसाँ یکساں वि० [फा.] एकसरखुं
यकसू یکسو वि०[फा] एक ज तरफनुं (२) स्थिर [अचानक
यकायक یکایک अ० [फा.] एकाएक,
यक़ीन یقین पु० अ० विश्वास; खातरी. – दिलाना = खातरी आपवी. –लाना= विश्वास करवो, मानवुं
यक़ीनन् یقیناً अ० [अ] जरूर, खातरीपूर्वक [खातरीबंध
यक़ीनी یقینی वि० [अ.] निश्चित,
यकुम یکم वि० [फा.] प्रथम, पहेलुं
यक्का یکا वि० [फा] एक्को, अजोड (२) एकलुं (३) पु० एका-गाडी
यख़ یخ पुं० [फा] हिम, बरफ (२) वि० बहु ठंडुं [शेरवो
यख़नी یخنی स्त्री० [फा.] मांसनो
यगानगत یگانگت, यगानगी یگانگی स्त्री०[फा यगाँ] सगपण, संबंध (२) मेळ, एकता [(२) अजोड (३) पु० मित्र
यगाना یگانہ वि० [फा.] सगुसबंधी
यज़दान یزدان पुं० [फा] ईश्वरनुं नाम (वि० –नी) [(नाम, –मी)
यतीम یتیم पु० [अ] अनाथ
यथातथ्य یتھا تتھیہ अ० आबेहूब, बराबर तेम ज
यमज یمج, यमल یمل पु० [स] जोडका बाळक [पांडुरोग
यरक़ान یرقان पु० [अ] कमळो;
यह یہ स० आ (विभक्तिनां रूपमां 'इस' थाय छे. उदा० 'इसको'. व्रज-भाषामां 'या' थाय छे 'याको')
यहाँ یہاں अ० अहीं
यही یہی स० 'यह+ही'; आ ज
यहूदिन یہودن स्त्री० यहूदी स्त्री
यातायात یاتایات पु०[सं.] आवागमन
यात्रावाल یاتراوال पु० यात्रीओने तीर्थमां देवदर्शनादि करावनार पंडो
यादगार یادگار स्त्री० [फा.] स्मारक, स्मृतिचिह्न
याददाश्त یادداشت स्त्री० [फा] याददास्त (२) याद राखवा लखी के नोंधी लीधेलुं ते
यानी(–ने) یانی(–نے) अ० [अ यअनी یعنی] याने, अर्थात्; एटले के
यापन یاپن पुं० [स] वीतवुं–पसार थवुं ते
याफ़्त یافت स्त्री० [फा.] प्राप्ति (२) आवक [लेणुं
याफ़्तनी یافتنی स्त्री० [फा.] बाकी
याब یاب [फा.] 'प्राप्त करनार' ए अर्थमां उदा. काम-याब (नाम. –बी)
याबू یابو पु० [फा] टट्टु
यार-बाश یار باش वि० [फा.] मिलन-सार (२) यारबाज; विषयी
यार-मार یار مار वि० मित्रद्रोही
यारान یاران पु०[फा] 'यार'नुं ब०व०, यारो [मित्र जेवुं (२) पु० मैत्री
याराना یارانہ वि० [फा.] मित्रतानुं,
याल یال स्त्री० [तु] गरदन (२) याळ (घोडा सिंह इ० नी)
यावा یاوہ वि०[फा] उटपटांग, हगधडा वगरनी (वात) –होना = उल्लु बनवुं

यास ياس स्त्री० [अ.] निराशा
युग युग یگ یگ श०प्र० बहु दिवसो सुधी; घणो समय
युयुत्सा یُیُتسا स्त्री० [सं.] लडवानी इच्छा (२) शत्रुता [इच्छनार
युयुत्सु یُیُتسُ वि० [सं] लडवा
यूँ یُوں अ० जुओ 'यों'
यूनान یُونان पु० युनान देश
यूनानी یُونانی वि० युनाननु (२) स्त्री० युनाननी भाषा के वैदक-पद्धति
यूरिश یُورِش स्त्री० [तु] हल्लो; आक्रमण
ये یے स० 'यह'नुं ब०व०; आ बधा
यों یوں अ० आम, आ प्रमाणे
योंही یونہی अ० आम ज (२) व्यर्थ; विना खास प्रयोजन
योगरूढि یوگ رُوڑھِ स्त्री० [सं] खास अर्थमां प्रचलित समास उदा० चंद्रभाल [दिवस
योम یوم, **यौम** یوم पु०[अ. यौम]
यौमिया یومیہ पु०[अ.] रोजी (२) वि० रोजनु (३) अ० रोज

र

रंग رنگ पु० [सं] कलाई, 'रांग' (२) रंगभूमि (३) रंग (वर्ण वगेरे अर्थमां) –निखरना=चहेरो साफ ने चमकतो होवो. –चूना या टपकना= भरजुवानीमां होवु –लाना=प्रभाव के गुण देखाडवो –रलना=लहेर करवी. –मारना=जीतवु [आनंद (३) दगा
रंगत رنگت स्त्री० रंग (२) मजा,
रंगतरा رنگترا पु० सतरु
रँगना رنگنا स० क्रि० रंगवु
रंगबिरंगा رنگ برنگا वि० रंगबेरंगी
रंगर(–रे)ली رنگر(-ری)لی स्त्री० आनंद, लहेर, रंगरस
रँगरूट رنگروٹ पु० लश्करमां दाखल थनार [रंगरेज
रँगरेज़ رنگریز पुं०[फा] (स्त्री०–ज़िन)
रंगरेली رنگریلی स्त्री० जुओ 'रंगरेली'
रँगाई رنگائی स्त्री० रंगवानु काम के तेनी मजूरी
रंगारंग رنگارنگ वि०[फा]रंगबेरंगी
रंगीन رنگین वि० [फा] रंगित (२) रसियुं, शृंगारी; रंगीलु (३) खुशमिजाज (४) ढीला दिलनु [नाम–नी स्त्री०]
रँगीला رنگیلا वि० आनंदी, रंगीलु (२) सुंदर; खूबसूरत
रंच(०क) رنچ(ک) वि० रज; थोडुं, जरा
रंजक رنجک स्त्री० [फा] तोप बंदूक फोडवा रखातो थोडो दारू (२) [ला] उश्केरनारी वात [ति, अणबनाव
रंजिश رنجش स्त्री०[फा.] रंज पामवु
रंजीदा رنجیدہ वि० [फा] (नाम, –दगी) नाराज, रंजाडायेल
रंडुआ(–वा) رنڈُوا(-وا) पु० विधुर
रँदना رندنا स० क्रि० रंदवु; रंदाथी छोलवु
रंदा رندہ पु० [फा] रंदो
रँभाना رنبھانا अ०क्रि० [सं रंभण] (गायनु) चागरडवु
रअय्यत رعیت स्त्री०[अ]रैयत,प्रजा

रई رئی स्त्री० रवैयो; नानी वलोणी (२) रवो

रईस رئیس पुं० [अ.] जागीरदार, तालुकदार (२) अमीर; मोटो माणस

रउरे راورے स० आप; बीजा पुरुषनु मानवाचक

रऊनत رعونت स्त्री० [अ.] अभिमान

रक़बा رقبہ पुं० [अ] क्षेत्रपट

रक़म رقم स्त्री० [अ.] लखवु ते (२) छाप, महोर(३) रकम; दागीना के धन (४) तरेह, प्रकार

रकाब رکاب स्त्री० [अ.] रकाब, पेंगडु

रकाबदार رکاب دار पु० [फा] कदोई (२) खानसामो (३) खवास [तुच्छ

रकीक रکیک वि० [अ.] दुर्बळ (२)

रक़ीक़ رقیق वि० [अ] पाणी जेवु पातळु (२) कोमळ (३) दयाळु

रक़ीब رقیب पुं० [अ] रकीब, एकनी प्रियानो बीजो आशक [(२) एक राक्षस

रक्तबीज رکت بیج पु०[स] दाडम

रक्तार्श رکتارش पु० दूझता हरस

रक्तिका رکتکا [सं] रती

रक़्स رقص पुं० [अ] नृत्य. रक़्से ताउस=मोर जेवो नाच

रखना رکھنا स० क्रि० राखवु. रख छोड़ना=राखी मूकवुं

रख़ना رخنہ पु० [फा.] बारी (२) खलेल (३) एब; दोष

रख़ना-अंदाज़ رخنہ انداز वि०[फा.] विघ्न नांखनार. अडचणकर्ता (नाम,–ज़ी)

रखनी رکھنی स्त्री० रखात [रखवाळी

रखवाई–ली رکھوائی-لی स्त्री०

रखवार,–रा رکھوار،-ا पु० रखवाळ

रखवाली رکھوالی, रखाई رکھائی स्त्री० जुओ 'रखवाई'

रखेली رکھیلی स्त्री० रखात

रग رگ स्त्री०[फा.]रग,नस –उतरना =जिद के क्रोध ऊतरवो. –चढ़ना= जिद्दे के क्रोधे चढवुं

रगड़ رگڑ स्त्री० रगडवु, घूटवु के घसवु ते (२) रगड, भारे महेनत (३) रगडो; झघडो, पचात (४) घसावाथी थतु चह्न; उझरडो

रगड़ना رگڑنا स० क्रि० रगडवु; घसवु के घूटवु (२) खूब महेनतपूर्वक करवुं (३) हेरान करवु (४) अ० क्रि० खूब महेनत करवी

रगड़ा رگڑا पु० जुओ 'रगड़'

रग़बत رغبت स्त्री० [अ] रुचि; चाह; इच्छा

रग-रेशा رگ ریشہ पुं० पादडानी नसो (२) शरीरनी रगेरग–अदरना बधा अग

रगेदना رگیدنا स०क्रि० खदेडवुं,दोडाववुं

रज़ رز पुं० [फा.] अगूर

रज़ा رضا स्त्री० [अ] रजा (मजूरी; छूटी) (२) अनुमति

रजाइ رجاء स्त्री० (प) आज्ञा, हुकम

रज़ाई رضائی स्त्री० [फा] ओढवानी रजाई [(नाम, –दी)

रज़ामंद رضامند वि० [फा] सहमत

रज़ील رذیل वि० [अ] रजाळु; नीच; हलकट [(२) ईश्वर

रज़्ज़ाक़ رزاق पु०[अ.]रोजी आपनार

रज़्म رزم स्त्री० [फा] युद्ध

रट رٹ स्त्री० रटवुं ते, रटन(२)गोखण

रटना رٹنا स०क्रि० रटवु (२) गोखवुं

रणसिंघा رَن سِنگھا पु० रणशिंगुं

रतजगा رت جگا पु० जागरण (उत्सवादिनुं)

रतनार(-रा) رتنار(-را) वि० रतूमडुं

रतल رطل स्त्री० [अ] शराबनो प्यालो (२) रतल वजन

रताल् رتالو पुं० रताळु [भीनाश

रतूबत رطوبت स्त्री० [अ] भेज;

रतौंधा رتوندھا पु०, -धी स्त्री० रताधळापणु (वि० -धिया) [चनोठी

रत्ती رتی स्त्री० रती वजन (२) रती;

रत्तीभर رتی بھر वि० रतीभार, बहु थोडुं

रत्थी رتھی स्त्री० ठाठडी

रद رد पुं० दांत [स] (२) वि० 'रद्द'

रदच्छद ردچھد रदछद ردچھد (प), **रदपट** ردپٹ [स] पुं० होठ

रदीफ़ ردیف स्त्री० [अ] गजलमां काफिया बाद वारवार आवतो शब्द

रदीफ़वार ردیف وار वि० [अ+फा.] अक्षरक्रममा आवेलुं

रद्द رد वि० [अ] रद करेलु (२) खराब, नकामुं 'रद्दी' (३) स्त्री० ऊलटी

रद्द-बदल رد بدل पु० रदबदल, फेरफार

रद्दा ردا पु० थर, पड

रद्दी ردی वि० 'रद्द' (२) स्त्री० कागळनी पस्ती

रनबंका رن بنکا, **रनबाँकुरा** رن بانکرا पु० रणबको, शूरवीर

रन(-नि)वास رن(-نِ)واس पुं० रणवास; राणी-वास

रपट رپٹ स्त्री० लपसवु ते (२) ढाळ, उतार (३) लाबी दोड; रपेटी (४) रिपोर्ट; सूचना; निवेदन

रपटना رپٹنا अ०क्रि० लपसवु (२) झपाटामा चालवु, झपाटवुं [झपाटो

रपट्टा رپٹا पु० लपसवु ते (२) रपेटी;

रफ़ल رفل स्त्री० राईफल-बंदूक (२) ओढवानु एक गरम रग

रफ़ा رفع, **रफादफ़ा** رفع دفع वि० [अ.] दूर करेलुं (२) निवृत्त, शांत

रफ़ाह رفاہ स्त्री० [अ] सुख, आराम (२) परोपकार [सहायक; मित्र

रफ़ीक رفیق पुं० [अ] साथी;

रफ़ू-चक्कर رفو چکر वि० रफुचक्कर, गेब, भागी गयेलु [(नाम, -गी)

रफ़्त رفت वि० [फा.] गयेलु, गत

रफ़्तनी رفتنی स्त्री० [फा.] बहार जवुं ते (२) निकास

रफ़्तार رفتار स्त्री० [फा.] चाल, गति

रफ़्ता रफ़्ता رفتہ رفتہ अ० [फा.] रफ्ते रफ्ते [ईश्वर

रब رب पु० [अ] पालनपोषण करनार;

रबड ربڑ पु० रबर

रबडना ربڑنا स०क्रि० घुमाववु, चलाववु (२) प्रवाहीने घुमरडी खवडाववी (३) अ०क्रि० रखडवुं; रखडवुं

रबड़ी ربڑی स्त्री० वासूदी

रबदा ربدا पुं० चालवानो थाक (२) कीचड. -पडना=खूब वरसाद थवो

रबी ربیع स्त्री० [अ रबीअ] वसंत के ते ऋतुनी फसल-रबी पाक

रबी-उल्-अव्वल ربیع الاول पुं० [अ] अरबी वर्षनो त्रीजो मास

रबी-उल्-आखिर ربیع الآخر

रबी-उस्सानी ربیع الثانی पुं० [अ] अरबी वर्षनो चोथो मास

रबीब ربیب पु० [अ] आगळियो पुत्र (२) पालक-पितानो पुत्र

रब्त ربط पु० [अ.] रफ्त, महावरो (२) मेळ, संबंध. –ज़ब्त पु० मेळ, खूब संबंध

रमक़ رمق स्त्री० [अ.] अंतिम श्वास (२) थोडो भाग (३) वि० थोडुक, जराक

रमज़ानी رمضانی वि० रमजानने लगतु के ते मासमा जन्मेलुं (२) भुखाळवु

रमना رمنا अ०क्रि० रमवुं, आनंद के भोगविलास करवो (२) घूमवु; विचरवु (३) पु० रमणु; चोगान के चरो (४) बाग के तेवु रम्य स्थान [लोभाववुं

रमाना رمانا स० क्रि० मोहित करवु,

रमूज़ رموز स्त्री० [अ 'रम्ज़'नु ब० व०] आखनो इसारो (२) रहस्य, झीणी वात

रम्ज़ رمز स्त्री० [अ] जुओ 'रमूज़'

रम्माल رمّال पु० [अ] रमली, (रमल –पासाथी) जोश जोनार

रम्हाना رمہانا अ०क्रि० जुओ 'रँभाना'

रया ریا स्त्री० [अ]चालाकी;दगो, धोको

रय्यत رَیّت स्त्री० जुओ 'रअय्यत'; रैयत

रली رلی स्त्री० मजा, आनद; खेल

रवन्ना روّنا पु० रवानगीनो भरतिया जेवो कागळ (२) नाकेथी जवा देवानो परवानो–नाकानी रसीद

रवाँ رواں वि० [अ] वहेतु (२) जारी, चालु (३) प्रचलित

रवा روا पु०दाणो, कण (२) रवो (३) वि० [फा] उचित; वाजवी [कणकीदार

रवादार روادار वि०संबन्ध राखनारु (२)

रवाज رواج स्त्री० [फा.] रिवाज

रवायत روایت स्त्री० [अ.] कहेवत (२) पुराणी कथा

रवा-रवी رواروی स्त्री० जलदी, उतावळ

रविश روش स्त्री० [फा.] गति, चाल (२) ढग, रीत, रवेश (३) क्यारीओमा वच्चे थई जती केडी के नानो रस्तो

रवैया رویّہ पुं० [फा]रवैयो, परिपाटी

रशीद رشید वि० [अ] बोध पामेलु (२) सभ्य ने शिक्षित, संस्कारी

रश्क رشک पु० [फा] ईर्षा, दाझ

रसद رسد वि० [स] रसप्रद (२) स्वादिष्ट (३) स्त्री० [फा.]भाग, वहेचणी (४) सीधुसामान (५) [अ] वेधशाळा

रसना رسنا अ०क्रि० चूवु के झमवु या धीरे धीरे झरवु (२) रसमग्न के तन्मय थवु (३) स्त्री० [स] जीभ

रसम رسم स्त्री० जुओ 'रस्म

रसमसा رسمسا वि०तरबोळ(२)रसमय

रसाँ رساں वि० [फा] 'पहोंचाडनार' ए अर्थमां शब्दने अंते दा त 'चिट्ठीरसॉ'

रसा رسا स्त्री० [स] रसना (२) पृथ्वी (३) पु० रसो (४) वि० [फा] पहोंचनार

रसाई رسائی स्त्री० [फा] पहोंचवु ते (२) पहोंच, प्रवेश (३) ओळख (४) धीरज, सबूरी

रसाल رسال पु० [स] शेरडी (२) आंबो (३) वि० रसाळ, मीठु के सुदर

रसाव رساؤ पु०झमवु के चूवु–'रसना'-ते

रसावर(–ल) (ل–)رساور पु० जुओ 'रसौर'–'बखीर'

रसिया رسیا पुं० रसियो (२) फागणमा गवातु एक प्रकारनु गायन

रसीद رسید स्त्री०[फा] पहोंचवुं ते के तेनी पावती
रसुन رسن पु० [स] लसण
रसूम رسوم पु० [अ 'रस्मनु'ब०व०] नियम, धारा (२) धारा प्रमाणे आपवाना लागानु धन उदा० रसूम अदालत= अदालतमा केस करवा आपवु पडतु धन, कोर्ट-फी
रसूल رسول पुं० [अ] पेगंबर
रसोई رسوئی स्त्री० रसोई (२) रसोडु
रसोई-घर رسوئی گھر पु० रसोडुं
रसौर رسور पु० जुओ 'वखीर'
रसौली رسولی स्त्री० रसोळी
रस्म رسم स्त्री० [अ] 'रसम', रिवाज (२) मेळ, संबंध [लिपि
रस्म-उल्-खत رسم الخط पु० [अ.]
रस्सा رسّا पु० रसो, जाडु दोरडु
रस्सी رسّی स्त्री० रसी, दोरडी
रहॅकला رہکلا पु० रेंकडी के तेवी (तोप लादवानी) नानी गाडी
रहँट رہٹ पु० [स. आरघट्ट] रहेंट
रहँटा رہٹا पु० रेंटियो
रहज़न رہزن पुं०[फा.] जुओ 'राहज़न'
रहन رہن स्त्री० रहेणी के रहेवु ते
रहन-सहन رہن سہن स्त्री० रहेणीकरणी
रहना رہنا अ० क्रि० रहेवु रहा जाना =रहेवावुं (प्राय आ प्रयोग नकार साथे) रहा सहा=थोडुघणु बचेलु, रह्युंसह्युं
रहनुमा رہنما रहबर رہبر वि०[फा] मार्गदर्शक; राहबर [रहम رحم गर्भाशय
रहम رحم पु० [अ] रहेम. दया (२)
रहमत رحمت स्त्री० [अ] रहेमत. दया

रहमान رحمان वि०[अ]दया करनार (२) पुं० ईश्वर; रहेमान
रहल رحل स्त्री० जुओ 'रिहल'
रहवाल رہوال स्त्री० [फा. रहवार] घोडानी रवाल [(२) रहेठाण
रहाइश رہائش स्त्री० रहेणीकरणी
रहाई رہائی स्त्री० 'रहन' (२) चेन, आराम
राँग رانگ पु० 'रंग', कलाई
राँगा رانگا पु० सीसु
राँभना رانبھنا अ० क्रि० (गायनुं) बागरडवु [जेवडा टुकडा करवा
राई काई करना رائی کائی کرنا=राई
राउर راور पु० रणवास, जनानो (२) वि० (प) आपनुं, 'रावर'
राक़िम راقم वि० [अ] राकिम, लेखक
राखी راکھی स्त्री०राखडी (२) राख, खाक
राखी पूनो راکھی پونو स्त्री० बळेव, राखडीनी पूनम [रुचि के इच्छावाळु
राग़िब راغب वि० [अ] 'रगबत',
राछ راچھ पु० वणकरनुं राच (२) जान के सरघस (३) घंटीनो खीलडो
राज راج पु०राज्य (२) राजा (३) कडियो
राज़ راز पु०[फा] रहस्य, मर्म
राजकर راج کر पुं०[स.] जुओ 'राजस्व'
राजगीर راج گیر पुं० 'राज', कडियो
राजश्री راج سری स्त्री० [स] राज्य-लक्ष्मी, राजानी विभूति
राजस راجس वि० [स.] रजोगुणी (२) पु० क्रोध, गुस्सो [कर
राजस्व راجسو पु० राजाने आपवानो
राज़िक़ رازق पु० [अ.] अन्नदाता (२) ईश्वर

राज़ी راضی वि० [अ] राजी, समत (२) नीरोग (३) राजी, खुश (४) सुखी (५) स्त्री० 'रजामदी', सहमती
राज़ीनामा راضی نامہ पुं० [फा] (वादी प्रतिवादीना) झघडानी पतावटनु सुलेहनामु
राढ راڑ वि० नीच, क्षुद्र (२) कायर
रातिब راتب पु०[अ] रातब, रोजनुं बांधेलु सीधु (प्राय' हाथी वगेरे पशुनु)
रान ران स्त्री० [फा.] जाघ
राना رانا पुं० राणा, राजा [स्वामिनी
रानी رانی स्त्री० राणी (२) शेठाणी,
राब راب स्त्री० शेरडीना रसने उकाळी 'मध जेवो करे छे ते पदार्थ
राबता رابطہ पु०[अ. राबित]मेळ(२) संबंध [किन –करना=तावे करवु
राम رام वि० [फा] सेवक (२) आज्ञा-
राम-कहानी رام کہانی स्त्री० लांबु रामायण, लांबुं वर्णन
रामतरोई رام تروئی स्त्री० भींडो
रामतारक رام تارک पुं० [स] 'ॐ रामाय नम' ए राममंत्र
रामनामी رام نامی पुं० रामनाम छापेलु कपडु [पीळी माटी
रामरज رام رج स्त्री० गोपीचंदन–
राम राम करके رام رام کرکے =भारे मुश्केलीथी [=मरी जवु
राम राम हो जाना رام رام ہو جانا
रामशरण होना رام سرن ہونا =साधु थवुं (२) मरी जवु
राय رائے स्त्री० [अ] मत; अभिप्राय, सल्लाह (२) رائے पु० राजा (३) सरदार (४) भाट

रायगाँ رائگاں वि०[फा.]व्यर्थ, नकामु
रायज رائج वि० [अ.] प्रचलित
रार رار पु० राड; झघडो, तकरार
राल رال स्त्री० [स.] राळ (२) [स. लाला] लाळ, थूंक. –गिरना, चूना, टपकना=लाळ गळवी
रावटी راوٹی स्त्री० नानो तंबू–डेरो (२) नानी छापरी के खुल्ली अगाशी
रावर راور पुं० (२) वि० जुओ 'राउर'
रावी راوی पु० [अ.] कथावार्ता कहेनार के लखनार [रुश्वत लेनार
राशी راشی पु० [अ] लांचियो,
रास راس पु० [अ] भूशिर (२) पशुओनी संख्या जोडे वपराय छे उदा 'चालीस रास बैल'=चालीस बळद (३) स्त्री० [अ] लगाम (४) [सं] रासक्रीडा (५) वि० [फा रास्त] अनकूळ; ठीक
रासिख راسخ वि० [अ] दृढ, पक्कु
रास्त راست वि० [फा.] ठीक, साचुं, वाजबी (२) सीधुं; सरळ (३) अनुकूळ [कहेनार
रास्तगो راست گو वि० [फा.] साचु
रास्तबाज़ راست باز वि० साचुं, ईमानदार [उपाय (२) प्रथा, चाल
रास्ता راستہ पुं० [फा] रस्तो (२)
राह راہ स्त्री० [फा] राह; रस्तो
राहख़र्च راہ خرچ पुं०[फा] वाटखरची
राहगीर راہگیر पु० [फा] वटेमार्गु, मुसाफर [रस्ते जतो–त्राहित माणस
राहचलता راہ چلتا पु० 'राहगीर' (२)
राहज़न راہ زن पु० [फा] लूटारो, डाकु; वाटपाडु

राहज़नी رہزنی स्त्री० [फा.] लूंट, धा[illegible]
राहत راحت स्त्री० [अ.] चैन, आराम
राहदार راہدار पुं० [फा.] मार्ग रक्षक; चोकीदार [रस्तानो कर; मार्ग
राहदारी راہداری स्त्री० [फा.]
राह व रस्म या रस्म راہ و رسط یا رسم स्त्री० [फा+अ] मेळ; संबंध, [illegible]
राहिब راہب पुं० [अ.] खीस्ती सन्यासी
राही راہی पुं० [फा.] मुसाफर
रिंगाना رنگانا सक्रि० जुओ 'रेंगना'
रिंद رند पुं० [फा] मद्यप (२) स्वच्छंदी (३) वि० मस्त, मनमानुं
रिया ریا वि० [illegible], दंभ
रिआयत رعایت स्त्री० [अ] नरम के दयाळु व्यवहार (२) कमी, घटाडो (३) लाभ, लिहाज ['रिआयत'नुं
रिआयती رعایتی वि० [अ]
रिआया رعایا स्त्री० [अ.] रैयत
रिज़्क़ رزق पुं० [अ. रिज़्क़] रोजी, निभाव
रिज़ाली رذالی स्त्री० नालायकी, नीचता
रिझा(ऽव)ना رجها(و)نا सक्रि० रीझवबुं
रिवाज رواج पुं० [illegible]
रिमझिम رمجهم अ० झरमर झरमर (वरसवुं) (२) स्त्री० वर्षानी फरफर
रियाज़ रियाज़ ریاض पुं० [अ] परिश्रम, महेनत (२) तप
रियाज़ी ریاضی स्त्री० [अ] गणित, ज्योतिष इ० विद्याओ, गणितविद्या
रियासत ریاست स्त्री० [फा] राज्य, हकूमत (२) वैभव, अमीरी

रियाह ریاح स्त्री० [अ. 'रीह'नुं ब० व०] शरीरनो वायु
रिश्ता رشتہ पुं० [फा.] नातो, संबंध
रिश्तेदार رشتہ دار पुं० [फा] सगो; संबंधी
रिस رس स्त्री० रीस, गुस्सो
रिसाली رسالی स्त्री० (प.) रीस
रिसाल رسال पुं० राज्यनो कर
रिसालदार رسالدار पुं० [फा] [illegible]
रिसाला رسالہ पुं० [फा.] घोडेसवारोनुं रसालो (२) नानी चोपडी–चोपानियुं, मासिक इ० [घोडी
रिहल رحل स्त्री० [अ] पुस्तक राखवानी
रिहलत رحلت स्त्री० [अ.] कूच; रवानगी (२) मरण, परलोकगमन
रिहा رہا वि० [फा] मुक्त, छूट
रिहाइश رہائش स्त्री० जुओ 'रहाइश'
रिहाई رہائی स्त्री० [फा] छुटकारो; मुक्ति [सांधवुं
रीधना ریدھنا सक्रि० 'राँधना', रीछ ریچھ पुं० (स्त्री० रीछनी) रींछ
रीठा ریٹھا पुं०, रीठी स्त्री० अरीठी के अरीठुं
रीढ़ ریڑھ स्त्री० करोड, मेरुदंड
रीता ریتا वि० रिक्त, खाली
रीस ریس स्त्री० 'रिस', क्रोध (२) ईर्ष्या, दाझ (३) स्पर्धा, बराबरी. –करना=बराबरी करवी, स्पर्धवुं
रीसना ریسنا अ० क्रि० रिसावुं, गुस्से थवुं
रीह ریح स्त्री० [अ] अपान वायु (२) वात, वायु [प्रेरक
रूँदवाना روندوانا सक्रि० 'रौंदना'नुं

रुँधना رُندھنا अ० क्रि० रुंधावु ('रुँधना'नु कर्मणि)
रुअब رُعب पुं०[अ] जुओ 'रोआब'
रुकना رُکنا अ० क्रि० रोकावु, अटकवुं
रुकाव رُکاو पु० 'रुकावट', रोकाण, अंतराय
रुक्का رُقعہ पु० [अ.] रुक्को, चिठ्ठी
रुक्न رُکن पु० [अ.] स्तंभ
रुक्म رُکم पु०[सं] सोनु
रुख़ رُخ पु० [फा.] गाल (२) मों (३) मों पर जणाती मननी इच्छा (४) कृपादृष्टि (५) शेतरंजनुं महोरु–हाथी (६) अ० तरफ, बाजुए
रुख़सत رُخصت स्त्री० [अ.] आज्ञा (२) रवानगी (३) छुट्टी, रजा
रुख़सती رُخصتی स्त्री०[अ.] विदाय, वळाववुं ते
रुख़सताना رُخصتانہ पु०[अ+फा] विदाय देती वेळा अपातु धन
रुख़सार رُخسار पु०[फा] गाल, कपोल
रुखाई رُکھائی स्त्री० रूक्षपणु,शुष्कता (२) कठोरता
रुखानी رُکھانی स्त्री० सुतारनी फरसी
रुज رُج पु० रुजा स्त्री० [सं.] भांग (२) रोग; पीडा
रुजी رُجی वि० बीमार, रोगी
रुजू رُجوع वि०[अ] कशामां प्रवृत्त थयेलुं–लागेलु
रुठ رُٹھ पु० क्रोध, गुस्सो
रुठाना رُٹھانا स०क्रि० रूठवु, नाराज करवुं [प्रतिष्ठा
रुतबा رُتبہ पु० [अ] होद्दो, पद (२)
रुनझुन, رُن جھن रुनुकझुनुक رُنک جھنک स्त्री० रुमझुम करतो झणकार [कर्मणि
रुपना رُپنا अ०क्रि०रोपावु, 'रोपना'नु
रुपया رُپیا (رُوپیہ) पुं० रुपियो (२) धन, संपत्ति
रुपया-पैसा رُپیا پیسا पु० धन, संपत्ति
रुपहला رُپہلا वि० रूपेरी, चांदी जेवुं
रुबा رُبع वि०[अ] चोथो भागनु [चरण
रुबाई رُباعی स्त्री० [अ] रुबायत, एक
रुमाली رُمالی स्त्री०पट्टीवाळो त्रिकोणाकार लंगोट (२) मगदळनो एक दाव
रुलाई رُلائی स्त्री० रोवु ते
रुलाना رُلانا स० क्रि० रडाववु (२) रोवडाववु, नष्ट के खराब करवु
रुसवा رُسوا वि०[फा.]बदनाम (नाम, रुसवाई) [मेळ (३) विश्वास
रुसूख़ رُسوخ पु० [अ.] दृढता, (२)
रुसूम رُسوم पुं० ब०व० [अ] जुओ 'रसूम' [पहेलवान (२) बहादुर; वीर
रुस्तम رُستم पु० [फा] प्रसिद्ध फारसी
रुस्तमी رُستمی स्त्री० बहादुरी (२) जबरदस्ती
रुहजान رُجحان पु० वलण; रुचि, वृत्ति
रू رُو पु० [फा] मो (२)कारण, सबब –से=रूए, अनुसार
रूई رُوئی स्त्री० रू ०दार वि०रू भरेलुं
रूईदगी رُوئیدگی स्त्री० [फा] वनस्पति [(२) कारण
रूए رُوئے स्त्री० [फा.] 'रू', चहेरो
रूएदाद رُوئے داد स्त्री० [फा] जुओ 'रूदाद'
रूखा رُوکھا वि०लूखु, रूक्ष, सूकुं (२) नीरस (३) कठोर (४) उदासीन,वेरागी

रूखासूखा روکھا سوکھا वि० सूखु-[illegible] [illegible] (खावानुं)
रूठना روٹھنا अ० क्रि० रिसावुं
रूदाद روداد स्त्री० समाचार, हेवाल (२) कथा, [illegible])[illegible] [illegible]
रूना روا [illegible] [illegible]
रूपोश روپوش वि० [फा] [illegible] [illegible], [illegible]
रूबकार روبکار पु० [फा] [illegible] [illegible] (२) [illegible]
रूबराह روبراه वि० [फा] [illegible] [illegible] (२) [illegible], [illegible]
रूम روم पु० [फा] तुर्कस्तान (वि० –मी)
रूरा رورا वि० [illegible], [illegible], [illegible]
रूशनाई? روز عاقبت स्त्री० [फा० [illegible]] [illegible], [illegible]
रूशनास روشناس वि० [फा] परिचित (नाम, –सी) [–सी)
रूस روس पु० [फा.] रशिया (वि०,
रूसना روسنا अ० क्रि० रुसवुं, रोषावुं
रूसियाह روسیاه वि० [फा] काळा मोंनु (२) पापी (३) बदनाम (नाम,–ही)
रूसी روسی स्त्री० रशियन भाषा (२) माथानो खोडो [नस्य. मार
रूह روح स्त्री० [अ] आत्मा (२)
रूहानी روحانی वि० [अ] आत्मानु के तेने लगती; आध्यात्मिक
रेंकना رینکنا अ० क्रि० भूंकवुं
रेंगटा رینگٹا पु० गधेडु
रेंगना رینگنا अ० क्रि० धीरे धीरे, कीडीनी जेम, चालवु (२) पेटे चालवु
रेंट رینٹ पु० लींट, सेडो
रेंड़ ریڑ पु० एरंडो
रेंड़ी ریڑی स्त्री० एरंडी
रेख ریکھ स्त्री० रेखा; लीटी (२) निशानी (३) नवो फूटतो मूछ –भीजना या भीनना = मूछ फूटवी
रेख़ता ریختہ पु० [फा.] रेख्तो; एक प्रकारनो गझल के कव्वालीनो ढाळ
रेग ریگ स्त्री० [फा.] रेती [रण
रेगिस्तान ریگستان पु०[फा] रेतीनुं
रेज़गारी ریزگاری रेज़गी ریزگی स्त्री० आना बेआनी वगेरे परचूरण, छुटा
रेज़ा ریزہ पु० [फा.] नानो टुकडो (२) कपडानो मजूर (३) रेजो; सोनारीनो धातु गाळवानी नळी [नकेनाम
रेतिश ریش स्त्री० [फा] शरदी;
रेत ریت स्त्री० रेती (२) रेतीनु मेदान (३) पु० [सं] वीर्य (४) पारो
रेतना ریتنا स० क्रि० रेतथी घसवु
रेता ریتا पु० रेती के रेतीनु मेदान (२) माटी [के दरियानो रेताळ किनारो
रेती ریتی स्त्री० रेतडी, कानस (२) नदी
रेतीला ریتیلا वि० रेताळ ['रेलपेल'
रेलटे(-पे)ल ریل ٹھیل(-پیل) स्त्री० जुओ
रेलना ریلنا स० क्रि० धकेलवुं (२) खूब खावु (३) अ० क्रि० ठसोठस भरावु
रेलपेल ریل پیل स्त्री० खूब भीड (२) भरमार
रेला ریلا पु० रेलो (२) हल्लो, धाधसो
रेह ریہ स्त्री० खारी माटी, ऊस
रेहन رہن पु० [फा] गीरो
रेहनदार رہن دار पुं०[फा.] गीरवीदार, गीरो राखनार [गीरो-खत
रेहननामा رہن نامہ पु० [फा.]

रैदास رَیداس पुं० रहीदास भक्त (२) चमार

रैन(–नि) (رَین(-نِ پुं० स्त्री० रात

रोंगटा رونگٹا पुं० रुंवु, रोम

रोंगटी رونگٹی स्त्री० अणची; रमतमां वांकुं बोलवु ते

रोआब روآب पुं० 'रुअब'; रोफ

रोकड़िया روکڑیا पुं० खजानची; रोकड लेनार मुनीम

रोग़न روغن पुं० [फा. रौगन] रोगान

रोगनी روغنی वि० रोगानी, रोगान करेलु [अ० रोज

रोज़ روز पुं० [फा.] दिवस (२)

रोज़गार روزگار पुं०[फा] धधो(२)वेपार

रोज़गारी روزگاری पुं० [फा.] वेपारी

रोज़-नामचा روزنامچہ पुं० [फा] डायरी, रोजनीशी [दररोज, प्रतिदिन

रोज़-ब-रोज़ روزبروز अ० [फा]

रोज़मर्रा روزمرّہ अ० [फा.] रोज, नित्य (२) पुं० व्यवहारमां चालती भाषा

रोज़ा روزہ पुं० [फा] रोजो (२)उपवास

रोज़ाख़ोर روزہ خور पुं० [फा.] रोजो न करनार [करनार

रोज़ादार روزہ دار पुं० [फा.] रोजो

रोज़ाना روزانہ अ० [फा] रोज, हमेश

रोज़ी روزی स्त्री० [फा] रोजी

रोज़ीना روزینہ पुं० [फा.] दिवस के मासनी मजूरी, रोजी के पगार

रोटी روٹی स्त्री० रोटली (२) रसोई –दाल चलना=निर्वाह थवो

रोड़ा روڑا पुं० रोडु –अटकाना, डालना=विघ्न पाडवु [पृथ्वी

रोदसी رودسی पुं० [स.] स्वर्ग (२)

रोना رونا अ०क्रि० रोवु, रडवु (२) चिडावुं के दु:ख मानवुं (३) वि० रोतल (स्त्री०–नी) (४) पुं० दु:ख, खेद

रोपनी روپنی, रोपाई روپائی स्त्री० रोपणी

रोब روب पुं० रुआब, रोफ, प्रभाव. –जमाना=रोफ (कोई पर) मारवो के पाडवो. –में आना=प्रभाव के भीतिमां आवी जवुं. [प्रभाव; रोफ

रोब-दाब رُعب داب पुं० [अ]

रोयाँ رویاں पुं० रुंवु, रोम –पसीजना दया आववी [धमाल; आंदोलन

रोर رور स्त्री० रोळ, कळाहोळ (२)

रोला رولا पुं० रोळ; शोरबकोर (२) घमसाण

रोली رولی स्त्री० कंकु [रडु थयेलु

रोवासा رُوواسا वि० (स्त्री० –सी) रडु

रोशन روشن वि० [फा] प्रकाशमान (२) प्रसिद्ध (३) जाहेर, प्रगट

रोशन–चौकी روشن چوکی स्त्री० शरणाई [आववानी बारी

रोशन-दान روشن دان पुं०[फा.]प्रकाश

रोशनदिमाग روشن دماغ पुं० [फा] उत्तम दिमागवाळो (२) छींकणी

रोशनाई روشنائی स्त्री०[फा]रुशनाई, शाही (२) जुओ 'रोशनी'

रोशनी روشنی स्त्री०[फा] अजवाळु; प्रकाश (२) दीवो के तेनो प्रकाश –का मीनार=दीवादांडी ['राउन्ड'; चक्कर

रौंद رَوند स्त्री० कचडवु ते (२)

रौंदना رَوندنا स०क्रि० पगथी कचडवुं

रौ رَو स्त्री० गति, चाल (२) वेग (३) पाणीनो प्रवाह (४) धून (कशी वातनी)

रौज़न روزن पु० [फ़ा.] छिद्र; बाकुं (२) बारी, बारी

रौज़ा روضه पु० [अ.] रोजो, समाधि (२) बगीचो [ठरावेलो

रौलाइन رولائن स्त्री० गाडी नो रस्तो,

रौलाई رولائی स्त्री० शरारत; मश्करी

रौनक़ رونق स्त्री० [अ.] रोनक; शोभा

रौरे رورے पु० (प.) 'रउरे', आप (आदरवाचक)

रौला رولا पु० 'रोला'; शोरबकोर, धमाल

रौहाल روہال स्त्री०(प.) घोडानी रवाल

ल

लंक لنک पु०[फ़ा.] लंगडापणुं (२) वि० लंगडुं; [-ना

लंगड़ा لنگڑا वि० लंगडुं (कोई) वि०

लंगर لنگر पु० [फ़ा.] वहाणनुं लंगर (२) लटकतुं वजनदार लोलक; लंगर (३) सदाव्रतनी जगा (गरीबोनुं रसोडुं) (४) पहेलवाननो लंगोट [लंगोट

लंगोट(-टा) لنگوٹ (ٹا) पु०

लंगोटबंद لنگوٹ بند पु०ब्रह्मचारी

लंगोटिया यार لنگوٹیا یار पु० लंगोटियो मित्र

लंगोटी पर फाग खेलना لنگوٹی پر پھاگ کھیلنا = थोडा पैसा छतां मोज करवी

लंठ لنٹھ वि० मूर्ख; जड

लंडूरा لنڈورا वि० बांडुं (पक्षी)

लंतरानी لنترانی स्त्री० [अ.] शेखी, डिंग, मोटी मोटी वातो

लंप لمپ पु० 'लॅम्प', दीवो [लांबु डग

लंबतड़ंग لمب تڑنگ वि० लांबु

लंबा لمبا वि० लांबु -करना = (मारवाने) सुवाडवुं (२) जमीन पर लांबु करी देवुं [लंबाई, लंबाण

लंबाई(-न) لمبائی(-ن) स्त्री०

लंबी तानना لمبی تاننا लांबा थवुं, सूवुं

लअन-तअन لعن طعن स्त्री० [अ.] गाळो ने टोणा

लकड़हारा لکڑہارا पु० कठियारो

लकड़ा لکڑا पु० लाकडानुं ढीमचुं

लकड़ी لکڑی स्त्री० लाकडुं (२) वळतण, ईंधण (३) लाकडी

लक़ब لقب पु० [अ.] इलकाब, पदवी

लक़लक़ لق لق पु० [अ.] सारस पक्षी, (२)वि० दुबळुं पातळुं, नाजुक

लक़लक़ा لقلقہ पु० [फ़ा.] वारंवार जीभ बहार काढवी ते (२) महाराजा (३) कलाम, शेख (४) माणसनी बोली

लक़-व-दक़ لق و دق पु० [अ.] उजाड वेरान मेदान [-मारना = लकवो थवो

लक़वा لقوہ पु० [अ.] लकवो रोग

लकसी لکسی स्त्री० जुओ 'लग्गा'

लक़ा لقا पु० [अ.] चहेरो (२) एक पक्षी

लकीर لکیر स्त्री० लीटी -का फ़क़ीर = विना समज्ये जूनाने वळगी रहेनार, चीलावाळु -पीटना = वगर समज्ये रूढिने वळगवुं

लकुट(-टी) لکٹ(-ٹی) स्त्री० लाकडी

लक्कड़ لکّڑ पु० लाकडानुं मोटुं ढीमचुं

लक़्क़ा لقّا पु० [अ.] 'लक्का', एक पक्षी, लक्का

लक्खी لکھی वि० लाखी, लाखना रंगनु (२) पुं० लखपति
लखलखा لخلخہ पु० [फा.] मूर्छा दूर करनार एक सुगंधी वस्तु
लखलुट لکھ لٹ वि० उडाउ अपव्ययी (आदमी) [इ० बनावनार
लखेरा لکھیرا पु० लाखनी चूडी
लखौटा لکھوٹا पु० कंकु वगेरे शृंगारनी सामग्री राखवानी पेटी के डबो
लख़्त لخت पुं० [फा] टुकडो
लग لگ अ० लगी, सुधी (२) स्त्री० लगनी [के ठोकर खावी ते
लग़ज़िश لغزش स्त्री० [फा.] लपसवुं
लगन لگن स्त्री० लगनी (२) प्रेम (३) संबंध (४) पु० विवाहनुं महुरत (५) [फा.] एक जातनी मोटी थाळी, परात
लगनपत्री لگن پترى स्त्री० कन्यानो बाप वरना पिताने लग्नमुहूर्त लखी मोकले ते
लगनवट لگن وٹ स्त्री० लगनी, प्रेम
लगना لگنا अ० क्रि० लागवु
लगनी لگنی स्त्री० नानी थाळी
लगमात لگ مات स्त्री० कानो मात्रा वगेरेना चिह्न
लगलग لگ لگ वि० जुओ 'लकलक'
लगातार لگاتار अ० सतत, चालु, एक पछी एक [(२) महेसूल
लगान لگان पु० लागवुं के लगाडवु ते
लगायत لغایت अ० [अ] लागु, साथे (२) सुधी; पर्यन्त
लगार لگار स्त्री० (प) लागो, रिवाज (२) संबंध, 'लगाव' (३) लगनी, प्रीति (४) लागलागट थवु ते, क्रम (५) भेदु
लगाव لگاؤ पु० लागतु वळगतु होवु ते, संबंध
लगि لگ अ० (प.) लगी; 'लग'
लग्गा لگّا पु० लांबो वांस (२) त्रासी के तेना जेवु फळ वगेरे पाडवानु साधन. –लगना = कामे लागवु; काम शरू करवु
लग्गी لگّی स्त्री० जुओ 'लग्गा'
लग्घड لگھڑ पु० बाज पक्षी
लग्घा لگھا पु० जुओ 'लग्गा'
लग़्वियात لغویات स्त्री० [अ] नकामी, वाहियात के जूठी वातो
लच(०क)ना لچ(کـ)نا अ०क्रि० लची पडवुं, लचकवु
लचीला لچیلا वि० लची जाय एवुं नरम
लच्छा لچھا पु० दोरनो लच्छो (२) हाथ के पगनु एक घरेणु
लजाना لجانا अ०क्रि० लाजवु, शरमावु (२) स०क्रि० लजववुं
लजारू(–ळू) لجارو(-ڑو) पुं० लजामणीनो छोड
लज़ीज़ لذیذ वि० [अ] लहेजतदार; स्वादिष्ट
लजीला لجیلا, **लजोहा** لجوہا, **लजौहाँ** لجوہاں वि० लज्जाळु
लज़्ज़त لذّت स्त्री० [अ.] लहेजत, मजा, स्वादनो आनंद
लज्जालु لجّالو पु० [स.] लजामणी; 'लजालू' (२) वि० लज्जाळु
लटका لٹکا पुं० चाल; हींडछा (२) लटको (३) बोलवामां लहेंको इ० करवु ते–तेवी कृत्रिमता (४) नानो मंत्रोपचार के नुसखो

लटना لٽڻا अ०क्रि० [illegible] (२) (गु.) [illegible] लटु [illegible]

लटपटा [illegible] (२) [illegible] (३) [illegible]

लटपटाना [illegible] (लटपटी, लटपटाना) [illegible] (२) [illegible]

लटूरी [illegible] स्त्री० [illegible]

लट्टू [illegible] पु० [illegible] —होना = ([illegible]) लटू [illegible] [illegible]

लट्ठ [illegible] पु० [illegible]; लाठी लाठी

लट्ठमार [illegible] वि० लट्ठ मारनार (२) [illegible] के [illegible] (कान के [illegible])

लट्ठा [illegible] पु० [illegible] लट्ठ [illegible] [illegible] के [illegible] के [illegible] (२) [illegible] (३) [illegible] [illegible] [illegible] नाम [[illegible]

लठैत [illegible] पु० लाठी [illegible]

लड़ैत [illegible] स्त्री० लड़ाई; [illegible]

लड़ [illegible] स्त्री० लड़ी; सेर, माळा, लड़

लड़का لڙڪا पु० छोकरो (२) पुत्र (स्त्री०, —की)

लड़का-बाला لڙڪا بالا पु० संतान; परिवार

लड़खड़ाना [illegible] अ०क्रि० लथडाणु; [illegible] [लड़ाकू, लड़वणु

लड़ाका لڙاڪا वि० लड़नार (२)

लड़ाकू لڙاڪو वि० लड़वामां रस लागनार (२) लड़ाकु

लड़ुआ(—वा) (لڊُوا(وا) पु० लाडवो, लड्डु

लड़ैता [illegible] वि० लाडकुं, 'लाडलो' (२) [illegible]

लड्डू لڏُو पु० लाडवो, लडु, (मनमें) लड्डू खाना या फोड़ना = [illegible] [illegible] (दिवास्वप्न [illegible])

लतिया [illegible] स्त्री० [illegible]

लत لت स्त्री० [illegible] = बूरी टेव, के व्यसन

लतखोर(—रा) (لتخور(را) वि० [illegible] (२) [illegible] (३) पु० [illegible]

लतर [illegible] स्त्री० लता, वेल

लताड़ना لتاڙڻا स०क्रि० [illegible]; [illegible] (२) [illegible]; [illegible]

लताफ़त لطافت स्त्री० [अ] सुंदरता, कोमलता (२) [illegible] (३) उत्तमता

लतियाना لتيانا स०क्रि० लातोथी [illegible]

लतीफ़ لطيف वि० [अ] मजेदार, [illegible] (२) उत्तम (३) सूक्ष्म, कोमळ

लतीफ़ा لطيفه पु० [अ] लतीफो; टुचको, मजेदार के गमती वात

लत्ता لتا पु० चीथरुं (२) कपड़ाना टुकड़ो

लत्ती لتي स्त्री० (पशुनी) लात (२) [illegible] (३) [illegible] पूछडुं

लथपथ لٿ پٿ वि० लदबद, तरबोळ

लथाड़ لٿاڙ स्त्री० जमीन पर पटकी [illegible] ते (२) हार

लथा(—थे)ड़ना لٿاڙڻا (لٿيڙڻا) स०क्रि० रगदोळवुं (२) जमीन पर पटकी रगडवुं (३) [illegible], हेरान करवुं (४) वढवुं

लदना لدڻا अ०क्रि० लदावुं

लदाव لداو पु० लादवुं ते (२) बोजो

लदुवा لدُوا, लद्दू لدُّو वि० बोजो उठावनारु

लद्धड़ لدّھڑ वि० सुस्त, आळसु
लप لپ पुं० पोश; अंजलि
लपक لپک स्त्री० आगनी ज्वाळा (२) चमक (३) वेग, तेजी [कूदी पडवुं
लपकना لپکنا अ०क्रि० वेगथी धसवुं;
लपट لپٹ स्त्री० ज्वाळा (२) आंच (३) महेक [लपटावु
लपटना لپٹنا अ०क्रि० 'लिपटना';
लपलपाना لپلپانا स०क्रि० (२) अ०क्रि० लपलप करवु के थवुं (जीभ) (२) चाबुक फटफट करवी के थवी (३) चाकु इ० चमकवु के चमकाववु
लपसी لپسی स्त्री० लापसी (२) राव
लपेट(०न) (ن٠)لپیٹ स्त्री० लपेटवु ते (२) लपेटो, लपेटवानु चक्कर (३) घेराव (४) लपटामण, पंचात
लफ़ंगा(-गा) (گا-)لفنگ वि० [फा.] लफगु [०मानी पुं० शब्दार्थ
लफ़्ज़ी لفظی वि० [अ] शाब्दिक,
लफ़्फ़ाज لفّاظ वि० शेखी मारनार (नाम, -ज़ी) [लाळ (३) किनारो
लब لب पुं० [फा] होठ (२) थूक,
लबड-धोधों لبڑ دھوں دھوں स्त्री० नकामी धमाल (२) गोटाळो, अंधेर (३) लवाडीपणु
लबरेज़ لبریز अ०[फा.]जुओ 'लबालब'
लबलबी لبلبی स्त्री० बदूकनो घोडो
लब व लहजा لب ولہجہ पुं० [फा] बोलवानी रीत [रुयेल डगलो
लबादा لبادہ पुं० [फा] एक लांबो
लबार لبار वि० लबाड, जूठो (२) गप्पी
लबारी لباری वि० लबाडी (२) स्त्री० लबाडीपणुं

लबालब لبالب अ० [फा.] ठेठ काना सुधी—छलोछल भरेलु
लबे-गोर لبِ گور वि० [फा.] घोर नजीक पहोंचेलुं; मरणने कांठे आवेलु
लबेद لبید पुं० वेदमा नहि एवु पण लोकाचारनुं वचन
लब्ध-प्रतिष्ठ لبدھ پرتشٹھ वि० [स] प्रतिष्ठा पामेलुं, प्रतिष्ठित
लब्बैक لبّیک अ० [अ.] लब्बेक; 'सेवामा हाजर छुं' एवो उद्गार
लमतड़ग لمتڑنگ वि० जुओ 'लबतडंग'
लमधी لمدھی पुं० वेवाईनो बाप
लमहा لمحہ पुं०[अ] क्षण, जरा वार
लरज़ना لرزنا अ०क्रि० कंपवु, हालवुं (२) डरवु
लरजा لرزہ पुं० [फा.] कंप (२) भूकंप
ललक للک स्त्री० प्रबळ के ऊंडी इच्छा, लालच (अ०क्रि०, ललकना)
ललकार للکار स्त्री० पडकार, आह्वान (स०क्रि० ललकारना)
ललचाना للچانا स०क्रि० ललचाववु (अ०क्रि०, ललचना)
लला للا पुं० (स्त्री०, -ली) प्रिय पुत्र के नायक या पति (संबोधन)
ललाई للائی स्त्री० लाली
ललाना للانا अ०क्रि० इच्छा के लालच करवी, मेळववा आतुर बनवु
लली للی स्त्री० 'लला'नु स्त्री०
लल्ला للّا पुं० जुओ 'लला'
लल्लो للّو पुं० जीभनो लोलो-जीभ
लल्लो-चप्पो, -पत्तो للّو چپّو، -پتّو स्त्री० खुशामत

लवनि(-नी) لون(-نی) स्त्री० लणणी, फसल कापणी
लवलीन لولین वि० तल्लीन, मग्न
लवाई لوائی स्त्री० जुओ 'लुनाई' (२) (प्र.) हाल वियायेली गाय
लवाजमा لوازمہ, लवाजिम لوازم [अ] पु० साधनो सामग्री के सरसामान (२) जरूरी सामग्री
लशकर لشکر पु० [फा] लश्कर (२) छावणी (३) खलासीओनी टुकडी
लशु(-सु)न لشن،لسن पु० [सं] लसण
लस لس पु० [हिं] चीकाश; चीकणी वस्तु (२) आकर्षण
लसदार لسدار वि० चीकणुं
लसना لسنا सक्रि० चोंटाडवुं, चिपकाव- वुं (२) अ०क्रि० शोभवुं, लागवुं, सोहवुं
लसम لسم वि० मंद; खोटुं; दूषित
लसलसा لسلسا वि० चीकणुं
लसी لسی स्त्री० जुओ 'लस' (२) आकर्षण, फायदानी नजर (३) संबंध (४) दूध पाणीनुं शरबत
लसीला لسیلا वि० चीकणुं (२) रसीलुं, सुंदर [गमे तम पसीने
लस्टम पस्टम لسٹم پسٹم अ०
लस्त لست वि० थाकेलुं (२) अशक्त
लस्सान لسان वि० [अ] वातोडियुं
लस्सी لسی स्त्री० चीकाश, 'लसी' (२) जाडी छाश
लहँगा لہنگا पु० घेरदार घाघरो
लहक لہک स्त्री० लहेकवुं ते (२) लळक, चमक
लहकना لہکنا अ०क्रि० लहेकवुं (२) चमकवुं
लहकौरि(-र) لہکور(ر) स्त्री० लग्न- समये वरकन्या परस्पर कोळिया खवडावे ते विधि
लहजा لہجہ पु० [अ] गान बोलवानी रीत—आरोहअवरोह [पळ, क्षण
लहज़ा لحظہ पु० [अ] लहेजो,
लहज़ा ब लहज़ा لحظہ بہ لحظہ अ० प्रतिक्षण, क्षणे क्षणे
लहद لحد स्त्री० [अ] कबर; घोर
लहनदार لہندار वि० लेणदार
लहना لہنا सक्रि० [सं. लभन] मेळववुं (२) पु० लेणुं
लहबर لہبر पु० एक जातनो मोटो ढीलो-अंगरखो (२) झंडो
लहबा لہبا पु० 'लहबर', झंडो
लहर لہر स्त्री० लहेर (अ०क्रि०, लहर(-रा)ना)
लहरा لہرا पु० लहेर; मोजुं के नशा
लहलहा لہلہا वि० मघमघतुं (२) प्रफुल्ल, फूल्युंफाल्युं (अ०क्रि०, -ना)
लहसुन لہسن पु० [सं लशुन] लसण
लहालोट لہالوٹ वि० आनंदमग्न (२) खुश, लट्टु थयेलुं
लहुरा لہرا वि० (स्त्री० -री) लघु, नानुं (भाई माटे) [लोहीलुहाण
लहू لہو पु० लोही. –लुहान=
लाँग لانگ स्त्री० काछडी [लघवुं
लाँघना لانگھنا सक्रि० ओळगी जवुं;
ला لا अ० [अ] नकार दर्शावतो पूर्वग. उदा० ला चार, ला इलाज
लाई لائی स्त्री० जुओ 'लावा'
लाई लुतरी لائی لتری स्त्री० चाडी- चुगली (२) चुगलीखोर स्त्री [निश्चित
ला-कलाम لاکلام वि० [अ] निःसंदेह

लाख टक्की वात لاکھ ٹکے کی بات =खूव महत्त्वनी वात

लाग لاگ स्त्री० सवध (२) लाग, आधार (३) प्रेम (४) लाग; युक्ति (५) विवाहनु दापु (६) जुओ 'लागडॉट'

लाग-डॉट لاگ ڈانٹ स्त्री० शत्रुता (२) प्रतिस्पर्धा

लागत لاگت स्त्री० पडतर खर्च

लाग़र لاغر वि० [फा] दूवळु, सूकळु (नाम, –री) [कारणथी

लागि لاگ अ० (प) लईने, लीधे,

लागू لاگو वि० लागु, लागे एवु

लाजवर्द لاجورد पु० [फा] एक जातनो नील-भूरो हीरो (वि० –र्दी)

ला-जवाब لاجواب वि० [फा.] अनुपम (२) निरुत्तर

ला-ज़वाल لازوال वि० [अ] अविनाशी

लाजा لاجا स्त्री० [स.] चोखा (शेकेला) (२) धाणी

लाज़िम لازم वि० [अ] जरूरी, अनिवार्य (२) लाजम, योग्य (३) (व्या) अकर्मक [जरूरी

लाज़िमी لازمی वि० [अ.] आवश्यक,

लाट(–ठ) (لاٹ-ٹھ) स्त्री० मोटा ऊंचो थामलो (२) पु० लॉट, जथ्थो (३) लाट साहेब [सुकावु ते

लाटी لاٹی स्त्री० (प) होठ जीभनु

लाडलडैता لاڈلڈیتا, लाडला لاڈلا वि० लाडीलु, प्यारु [(३) आतरडु

लाद لاد स्त्री० लादवु ते (२) पेट

लादवा لادوا वि० [अ.] लाइलाज; जेनी दवा नथी एवु [भार

लादी لادی स्त्री० लादेडो, लादवानो

लानत لعنت स्त्री० [अ. लअनत] ल्यानत, धिक्कार

लाना لانا स०क्रि० लाववु, लई आववु (२) सामे राखवु, रजू करवु

ला-पता لاپتہ वि० पत्ता वगरनु, गूम, गेव [वेदरकार

लापरवा(०ह) (ہ०)لاپروا वि० [फा]

लापरवाही لاپروائی स्त्री० [फा.] लापरवाई [मारवी ते

लाफ़-ज़नी لافزنی स्त्री० [फा] शेखी

लावुद لابد वि० [अ.] जरूरी; आवश्यक (२) निश्चित, नक्की (३) लाचारीथी, न चाल्ये

लाम لام पुं० [फा] सेना, लश्कर

लाम-काफ़ لام کاف पुं० [फा.] मम्मोचच्चो, अपशब्द

लार لار स्त्री० लाळ (२) लार, हार. –लगाना=मधलाळ लगाडवी

लारी لاری स्त्री० [इ. 'लॉरी'] मोटर-वस

लालची لالچی वि० लालचु, लोभी

लालटेन لالٹین स्त्री० दीवो, फानस

लालवुझक्कड़ لال بجھکڑ पु० वातनो उटपटाग अर्थ काढनार

लाल मिर्च لال مرچ स्त्री० लाल मरचु

लाला لالہ पु० [फा.] एक लाल रगनु फूल

लाला لالہ पु० मानवाचक शब्द, जेम के लाला लजपतराय (२) वाळक माटे प्रेमनु सवोधन

ललित لالت वि० [स] प्यारु (२) पाळेलु पोषेलु

लाली لالی स्त्री० लालाश (२) आवरू

लाखे لاکھے पुं० [illegible] —पड़ना = [illegible]

लाग لاگ स्त्री० [illegible]

लागती لاگتی स्त्री० [illegible] [illegible]

लावलद لاولد वि० [अ.] निःसंतान

लावा لاوا पुं० 'लावो', [illegible]

लावारिस لاوارث वि० [अ.] [illegible] मालम

लासा لاسا पुं० 'लस'; [illegible] चीकणो पदार्थ [illegible]

लासानी لاثانی वि० [अ.] अद्वितीय,

लाह لاہ स्त्री० लाख (२) चमक (३) [illegible]

लाहक لاحق वि० [अ.] [illegible] (२) [illegible]

लाहासिल لاحاصل वि० [अ.] निष्फळ, नकामुं

लाहू لاہو पुं० (प.) जुओ 'लोह'

लाहौल لاحول पुं० [अ.] [illegible] —पढ़ना, —भेजना = [illegible] [आ.]

लिंगी لنگی पुं० [illegible] (२)

लिए لئے अ० माटे, वास्ते

लिक्खार لکھار पुं० भारे मोटो लेखक (व्यंगमां)

लिक्षा لکشا स्त्री० [सं.] लीख

लिखत لکھت स्त्री० लिखित, लेख

लिखना لکھنا स०क्रि० लखवुं (प्रेरक, लिखवाना)

लिखाई لکھائی स्त्री० लखवुं ते के तेनी ढब के मजूरी (२) लेख

लिखापढ़ी لکھا پڑھی स्त्री० लखा-पढी, पत्रव्यवहार (२) करारने लगती लखाण [illegible]

लिटाना لٹانا स०क्रि० 'लेटना'नुं प्रेरक

लिथड़ना لتھڑنا अ०क्रि० लथबथ थवुं; रगदोळावुं

लिपटना لپٹنا अ०क्रि० लपटावुं (२) गळे वळगवुं (३) तन्मय थईने कोई कामना पाछळ [illegible]

लिपना لپنا अ०क्रि० लीपावुं, पोतावुं ते लेपावुं; 'लीपना'नुं कर्मणि

लिपाई لپائی स्त्री० लीपवुं ते के तेनी मजूरी

लिपाना لپانا स०क्रि० 'लीपना'नुं प्रेरक

लिपिबद्ध لپ بدّھ वि० [सं.] लखेलुं

लिफ़ाफ़ा لفافہ पुं० [अ.] परबीडियुं (२) उपरनो आडंबर (३) देखाडो, पोशाक

लिफ़ाफ़िया لفافیا वि० आडंबरी

लिबास لباس पुं० [अ.] लिबास; पोशाक

लियाक़त لیاقت स्त्री० [अ.] आवडत, योग्यता

लिल्लाह للہ अ० [अ.] ईश्वरना नामथी

लिवाना لوانا स०क्रि० लेवडाववुं (२) लेवडाववुं [लेनार, लेवाल करनार

लिवाल لیوال पुं० खरीदनार के

लिहाज़ لحاظ पुं० [अ.] ख्याल, कोई नातनुं ध्यान (२) विवेकमर्यादा; अदब

लिहाज़ा لہٰذا अ० [अ.] एटला वास्ते, माटे

लिहाड़ा لہاڑا वि० नीच (२) खराब

लिहाफ़ لحاف पुं० [अ.] ओढवानुं गादलुं के रजाई

लीक لیک स्त्री० लीक (रेखा के हद) (२) चीलो (३) पडेली प्रथा, रूढि. –खिंचना = अटल के दृढ निश्चय करवो (२) मर्यादा बाधवी. –खींचकर = नक्की (२) जोर दईने. –पीटना = रूढि प्रमाणे चालवुं, चीले चालवुं

लीचड़ لیچڑ वि० नकामु, 'वेकाम' (२) लेणदेणमा ठीक न होय एवु

लीतड़ा (–रा) لیتڑا(-را) पु० जूनो फाटेलो जोडो

लीद لید स्त्री० (पशुनी) लाद

लीपना لیپنا स० क्रि० लींपवु. –पोतना = लींपवु गूपवु. लीप पोतकर बराबर करना = सत्यानाश वाळवु

लीलना لیلنا स० क्रि० गळवु, गळे उतारवु

लुँगाड़ा لنگاڑا पु० लफंगो

लुंज, ०पुंज لنج، پنج वि० हाथपग वगरनु (२) ठुंठु (झाड)

लुंड لنڈ पु० धड, कबन्ध

लुंडमुंड لنڈ منڈ वि० हाथपग के माथा वगरनु (२) पान वगरनु; ठूंठु

लुंडा لنڈا वि० पाख के पूछडी वगरनु (पशु, पक्षी)

लुआठा لواٹھا पु० खोरियु, उवाडियु

लुआब لعاب पुं० [अ] जुओ 'लासा' (२) थूक

लुक لک स्त्री० 'लूक'; झोळ

लुकनत لکنت स्त्री० [अ] तोतडापणु

लुकना لکنا अ० क्रि० सतावु; छूपवुं

लुकठी لکٹھی स्त्री० जुओ 'लुआठा'

लुक़मा لقمہ पु० [अ] कोळियो –करना = खाई जवुं [स० क्रि० तेनुं प्रेरक

लुकाना لکانا अ० क्रि० 'लुकना' (२)

लुगत لغت स्त्री० [अ] भाषा; बोली (२) शब्दकोश

लुगदी لگدی स्त्री० लूगदी, पिंडो

लुगरी لگری स्त्री० जूनी फाटेली साडी

लुगात لغات स्त्री० ['लुगत'नुं ब० व०] शब्दकोश

लुगाई لگائی स्त्री० स्त्री, ओरत

लुग़वी لغوی वि० [अ] शाब्दिक

लुच्चा لچّا वि० दुराचारी; लफंगु, बदमाश [बरबाद थवु

लुटना لٹنا अ० क्रि० लूटावुं (२)

लुटिया لٹیا स्त्री० नानी लोटी

लुटेरा لٹیرا पु० लुटारो

लुढ़कना لڑھکنا अ० क्रि० गबडवु (प्रेरक –लुढ़काना)

लुतरा لترا वि० चुगलीखोर, निंदक

लुत्फ لطف पु० [अ] मजा, आनद (२) रुचि, स्वाद

लुनना لننا स० क्रि० लणवुं [मजूरी

लुनाई لنائی स्त्री० लणणी के तेनी

लुनेरा لنیرا पु० लणनार [सार, सत्त्व

लुब्बे-लुबाब لبّ لباب पुं० [अ]

लुभाना لبھانا अ० क्रि० लोभावु; ललचावु के मोहावु (२) स० क्रि० लोभाववु [लुहार-काम

लुहारी لہاری स्त्री० लुहारण (२)

लू मारना, लगना لو مارنا، لگنا लू लागवी

लूक لوک स्त्री० अग्निनी झोळ (२) लू (३) खरतो तारो –लगाना = आग लगाडवी

लूका لوکا स्त्री० आगनी झोळ (२) खोरियु

लूटपाट لوٹ پاٹ लूटमार لوٹ مار स्त्री० लूटफाट, डाको

लूलू لولو पुं० [फा] मोती (२) मूर्ख
लेंड़ी لیڑی स्त्री० [सं. लेंड] लींडी [ठार (पशु माटे)
लेकर(-के) (لیکر) لیکے पुं० लकड़,
से ले अ० लईने; साथ लईने; 'लेना'
लेई لیی स्त्री० लाई
लेकिन لیکن अ० [अ.] पण, परंतु
लेमिन لیمن स्त्री० [फा] लेमीन
लेटना لیٹنا अ०क्रि० सूवुं, पडवुं (प्रेरक, लिटाना)
लेन لین पुं० लेवुं ते (२) लेणुं
लेनदेन لین دین पुं० लेवडदेवड
लेना لینا सक्रि० लेवुं आड़े हाथों लेना = हाथ तळे करी धमकाववुं-हलकुं पाडवुं. लेने के देने पड़ना = लाभने बदले नुकसान थवुं, लाभने बदले हानि थवी लेना एक न देना दो = कशी लेवादेवा नहीं कानमें लेना = सांभळवुं
लेपना لیپنا सक्रि० लीपवुं, लेप करवुं
लेपालक لے پالک पुं० दत्तक पुत्र
लेबुल لیبل पुं० लेबल, नामठामवाळी चिट्ठी
लेव لیو पुं० लेप (२) दडगाळो
लेवा-देई لیوادیئی स्त्री० लेवडदेवड
लेवाल لیوال पुं० ग्राहक 'लिवाल'
लेसना لیسنا सक्रि० लगाडवुं, चोपडवुं (२) लेप करवो, 'पोतना' (३) चोटाडवुं (४) आगनुं नहीं करीने लगाडवुं; चुगली करवी
लेहसा لیہسا पुं० लार; लाळनो तार
लैत व लअल لیت ولعل पुं० [अ.] बहानुं. (वात के काम) टाळवुं ते
लैल لیل स्त्री० [अ.] रात्रि

लैल व नहार لیل ونہار पुं० [अ] रातदिन
लैस لیس वि० [इं. ?] तैयार, कटिबद्ध
लोई لوئی स्त्री० कणकनो लूओ (२) एक जातनी कामळी
लोकना لوکنا सक्रि० झीलवुं (२) अद्धर उठावी लेवुं, वच्चेथी ज उठावुं
लोकाट لوکاٹ पुं० एक फळ के तेनो छोड
लोखर لوکھر पुं० हजाम के सुतारनां ओजार
लोग لوگ पुं०ब०व० लोको
लोट لوٹ स्त्री० लोटवुं ते
लोटिया لوٹیا स्त्री० नानो लोटो, लोटी
लोढ़ना لوڑھنا सक्रि० लोढवुं (२) चूंटवुं; तोडवुं [पत्थर
लोढ़ा لوڑھا पुं० निशानरो; वाटवानो
लोढ़िया لوڑھیا पुं० नानो 'लोढा'
लोथड़ा لوتھڑا पुं० मांसनो लोचो
लोन لون पुं० लूण; मीठुं (२) लावण्य
लोना لونا वि० मीठावाळुं, खारुं (२) लवण, सुंदर (३) पुं० दीवालनो लूणो (४) खारी माटी
लोनी لونی स्त्री० लूणीनी भाजी
लोबिया لوبیا पुं० [फा.] शाकनी एक फळी
लोरी لوری स्त्री० हालरडुं
लोहा لوہا पुं० लोह, लोढुं (२) हथियार (३) लोढानुं ओजार. –बजना = युद्ध थवुं (किसीका) लोहा मानना = हारवुं –लेना = लडवुं
लोहार لوہار पुं० [स्त्री० लोहाइ(-रि)न)] लुहार [लुहारकाम
लोहारी لوہاری स्त्री० 'लुहारी';

लोहिया لوہیا पुं० लोढानो वेपारी (२) मारवाडीनी एक जात
लोहू لوہو पुं० लोही
लौंग لونگ पुं० लविंग
लौंडा لونڈا पुं० छोकरो (स्त्री०, –डी, –डिया)
लौंडी لونڈی स्त्री० लूंडी
लौंद لوند पुं० अधिक मास
लौंदा لوندا पुं० लोंदो; 'लोंदा'
लौ لو स्त्री० आगनी झोळ (२) दीवानी शग (३) लगनी; चाह (४) आशा –उठना=झोळो नीकळवी –लगना= लगनी लागवी
लौकी لوکی स्त्री० दूधी
लौटना لوٹنا अ०क्रि० पाछुं आववु (२) ऊलटुं थवुं (नाम, लौट स्त्री०)
लौट पौट لوٹ پوٹ स्त्री० ऊलट सूलट करवु ते (२) बेउ बाजू सरखु छापकाम [परिवर्तन
लौट फेर لوٹ پھیر पुं० फेरफार;
लौटाना لوٹانا स०क्रि० पाछु आपवुं (२) उलटाववुं; फेरववु [माखण
लौनी لونی स्त्री० लाणी (२) (प.)
लौलीन لولین वि० (प) जुओ 'लवलीन' [(३) कलंक
लौस لوث पुं० [अ] संबंध (२) मेल
लौह لوح पुं० [सं] लोह (२) स्त्री० [अ.] लाकडानुं पाटियु (३) पुस्तकनुं मुखपृष्ठ
ल्यारी لیاری पुं० वरु; 'भेडिया'

व

वंकट ونکٹ वि० वांकु (२) विकट
वकनाल ونکنال पुं०, –ली स्त्री० सुषुम्णा नाडी
वंद وند [फा.] 'वाळु' ए अर्थमां शब्दने अंते लागतो प्रत्यय [जेल
वंदीगृह وندی گرہ पुं० वंदीगृह,
वंदीजन وندی جن पुं० [स] वंदीजन
वंशी ونشی स्त्री० [सं] वंसी; वांसळी
वंशीवट ونشی وٹ पुं० [सं] वृंदा-वनना वंसीवट
व و अ० [फा] अने [अगर तो, 'वरना'
व-इल्ला والّا अ० [अ] नहीं तो,
वक़अत وقعت स्त्री० [अ] ताकात (२) शाख, आबरू (३) किंमत, महत्त्व
वक़ाया وقائع पुं० ब० व० [अ.] बनावो के तेनी खबरो
वक़ार وقار पुं० [अ.] शील, चारित्र्य (२) मननी स्थिरता
वकालतन् وکالتاً अ० [अ.] वकील द्वारा
वक़ूअ(–आ) وقوع(–عہ) पुं० [अ.] घटना, बनाव
वक़ूफ़ وقوف पुं० [अ.] ज्ञान, समज
वक़्त وقت पुं० [अ.] वखत
वक़्तन्–फ़वक़्तन् وقتاً و قتاً, वक्त-बवक्त وقت بوقت अ० [अ] कोई कोई वार, वखते वखते
वक्तव्य وکتویہ पुं० जाहेर निवेदन; 'स्टेटमेन्ट' [मालमिलकत
वक़्फ़ وقف पुं० [अ] वकफ–धर्मादा
वक़्फ़ा وقفہ पुं० [अ] छुट्टी, आराम
वगर وگر अ० 'अगर', यदि, जो
वगर-ना وگرنہ अ० नहीं तो; अगर तो

वसीयत وصيت स्त्री० [अ.] [illegible]
वसील وسيل पु० [illegible] [illegible]
[illegible]
वसूल [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
वसूली وصولى स्त्री० [illegible] [illegible]
वस्ल وصل स्त्री० [अ.] [illegible]
वस्ता [illegible] पु० [illegible] [illegible]
वस्फ़ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]
वस्फ़दार وصف‌دار [illegible]
[illegible] [illegible]
वहशत [illegible] [illegible]
वहीदा [illegible] पु० [अ.] [illegible],
[illegible]
[illegible]
वहीर [illegible] पु० [illegible] [illegible]
[illegible]
वज़ू وضو पु० [अ वुज़ू] [illegible]
[illegible] [illegible]
वजूद وجود पु०[अ. [illegible]] [illegible],
[illegible] (२) [illegible], [illegible] (३)
[illegible], शरीर. –[illegible] [illegible]
[illegible] –में [illegible]
[illegible] [वि० रू०] कारणे
वजहात وجوهات स्त्री० ['वजह'नु
वतीरा وتيره पु०[अ.] रस्ता, पद्धति
वफ़ा وفا स्त्री०[अ.] वफ़ा, प्रामाणिकता,
ईमानदारी (२) सुशीलता
वफ़ात وفات स्त्री०[अ.] मरण
वबा وبا स्त्री०[अ.] कॉलेरा, प्लेग जेवी
महामारी [आफ़त (२) ईश्वरीकोप
वबाल وبال पु०[अ.] भार, बोजो (२)
वयस्क ويسک वि० [स] उंमरनु

([illegible]) (२) [illegible], [illegible]
[illegible]
वरंच ورنچ अ० [स] [illegible] (२) परंतु
वर ور [फा] [illegible] [illegible] प्रत्यय.
उदा० '[illegible]'
वरक़ ورق पु० [अ] [illegible]
[illegible] (२) [illegible] पानु
वरग़लाना ورغلانا स०क्रि० [illegible];
[illegible] (२) उश्केरवुं [illegible]
वरज़िश ورزش स्त्री० [फा.] व्यायाम;
वरण ورن पु० [स] [illegible] के पसंद
[illegible] (२) [illegible] होता
[illegible] [illegible]
वरदी وردى स्त्री० [अ] अमलदार
[illegible] खास पोशाक, 'यूनिफोर्म'
वरन ورن अ० [illegible] [तो
वरना ورنا अ०[अ.] नहीं ना, अगर
वरम ورم पु० [अ] सोजो
वरसा ورثا पु० [अ वर्सा.] वारस
वरासत وراثت स्त्री० वारसो के वारस
[illegible]
वरुणालय ورونالے पु० [स] समुद्र
वर्ग़लाना ورغلانا स०क्रि० जुओ
'वरग़लाना' ['वरज़िश'
वर्ज़िश ورزش स्त्री० [फा] जुओ
वर्दी وردى स्त्री० जुओ 'वरदी'
वलवला ولوله पु० [अ] शोर (२)
उत्साह; आवेश [प्रसव
वलादत ولادت स्त्री० [अ विलादत]
वलाहक ولاهک पु० [स] वादळ
(२) पर्वत
वलि(–ली) (ولى) ول पु० [स]
रेखा, करचली

वली ولی पुं० [अ.] मालिक (२) पीर; फकीर. –अल्लाह पुं० मोटो फकीर. –अहद पु० युवराज

वले ولے, वलेक ولیک, वलेकिन ولیکن [अ] अ० परंतु; पण

वल्द ولد पुं० [अ] पुत्र ('वल्दे, विन' ए अर्थमा दस्तावेजमा वपराय छे)

वल्दियत ولدیت स्त्री० [अ] बापनुं नाम दई परिचय आपवो ते– खानदान

वल्लाह واللّٰه अ०[अ] ईश्वरना सोगन; खरेखर [जाणे; कोण जाणे

वल्लाह-आलम واللّٰه اعلم [अ] दैव

वसअ وسع, वसअत وسعت स्त्री० विस्तार; फेलावो (२) क्षेत्रफळ (३) वसात; सामर्थ्य

वसमा وسمہ पु० [अ] वाळनो कलफ

वसवास وسواس पु०[अ.] वसवसो; आशंका, संदेह

वसी وصی पुं० [अ] वारस; जेने नामे वसियत करी होय ते

वसीक़ा وثیقہ पु० [अ] वकफनो दस्तावेज [वसियत; वारसा-खत

वसीयत وصیت स्त्री० [अ]

वसीला وسیلہ पुं० [अ] वसीलो, संबंध, सहाय के आशरो (२) रस्तो; कार्यसिद्धिनो मार्ग

वसूली وصولی स्त्री० वसूलात, वसूल करवुं के करवावुं ते; प्राप्ति

वस्त وسط पुं० [अ] (वि० –स्ती) मध्यभाग [विशेषता, खूबी

वस्फ़ وصف पु० [अ] गुण;

वस्ल وصل पु०[अ] मिलन (२) मृत्यु

वस्साफ़ وصّاف वि० [अ] प्रशंसक; वखाणनार

वह وہ स० ते (२) वि० पेलुं

वहदत وحدت स्त्री० [अ] एकता

वहदानियत وحدانیت स्त्री०[अ] एकता (२) अद्वितीयता

वहम وہم पु० [अ.] (वि०–मी) वहेम

वहशत وحشت स्त्री० [अ.] जंगलीपणु, असभ्यता (२) गांडपण (३) चंचळता, अधीराई (४) डर, भय, भयंकरता

वहशी وحشی वि० [अ.] जंगली; असभ्य (२) अधीर, चंचळ

वहाँ وہاں अ० त्यां

वहाबी وہابی पु० एक मुसलमान संप्रदाय के तेनो अनुयायी

वहीं وہیں अ० त्यां ज

वही وہی स० [वह ही] ते ज (व्यक्ति) (२) وحی स्त्री० [अ.] खुदानो पेगाम

वहीद وحید वि० [अ] अनुपम, अजोड

वाइज़ واعظ पु० [अ.] धर्मोपदेशक; वायेज [(२) आवेलु; स्थित

वाक़अ واقع पुं० [अ] बननारु, थनारु

वाक़ई واقعی वि० [अ] यथार्थ, साचु (२) अ० खरेखर; साचे, वस्तुतः

वाक़फ़ियत واقفیت स्त्री०[अ] वाकेफगारी, जाण (२) परिचय

वाक़या واقعہ पु० [अ. वाकिअ] बनाव (२) समाचार

वाक़िफ़ واقف वि० [अ.] वाकेफ

वाक़िफ़कार واقف کار वि० वाकेफगार, प्रवीण

वाक़ियात واقعات स्त्री० [अ.] 'वाकया'नुं ब० व०

वाक़्फ़ियत واقفیت स्त्री० [अ] जुओ 'वाक़्फ़ियत'

वागुज़ा واگزا स्त्री० [सं] [illegible]

वाग्मी واگمی पुं० [सं.] सारु बोलनार (२) बृहस्पति (३) पंडित

वाज़ وعظ पुं० [अ] उपदेश (२) धार्मिक कथा

वाज़ा واضع वि० [अ] बनावनार

वाजिब(-बी) واجب वि० [अ] वाजबी

वाजिबात واجبات स्त्री० ब० व० [अ.] फरजियात कार्यो

वाज़ेह واضح वि० [अ] स्पष्ट, प्रगट -होना = स्पष्ट थवुं

वाबिल وابل वि० [अ.] [illegible]

वादा وعده पुं० [अ] वायदो, करार; वचन -ख़िलाफ़ी करना = वायदाथी फरी जवुं -वफ़ाई करना = वायदो पूरो करवो

वादी وادی स्त्री० [अ] पहाडो वच्चेनी खीण (२) [सं.] (अदालतमां) वादी, फरियादी

वापस واپس वि० [फा] पाछुं -करना = पाछुं आपवुं -होना = पाछुं फरवुं (२) पाछुं आववुं

वापसी واپسی वि० पाछुं फरतुं-वळतुं (२) स्त्री० पाछुं फरवुं ते

वाफ़िर وافر वि० [अ] पुष्कळ

वाफ़ी وافی वि० [अ.] पूरतुं, जोईए तेटलुं

वाबस्ता وابسته पु० [फा.] बांधेलुं; सगुं, संबंधी

वाय وائے अ० [फा.] 'हाय' अर्थनो उद्गार

वारदात واردات स्त्री० [अ.] दुर्घटना (२) रमखाणफिसाद, मारामारी

वारना وارنا सक्रि० ओवारवुं (२) पुं० वारवुं -वारने जाना = वारी जवुं

वारपार وارپار पुं० (नदीना) आ थारेथी ते पार, पूरो विस्तार (२) अ० आरपार [illegible]

वारंटर وارنٹر स्त्री० [illegible]

वारा وارا पुं० वायदो (२) लाभ (३) वि० सस्तुं (४) (मजूरी) वारो, 'वारा' (५) वारी वळवुं, ओवारवुं

वारा-न्यारा وارا نیارا पुं० फेंसलो, निवेडो

वारिद وارد वि०[अ.] आवनार (२) पुं० महेमान (३) दूत

वारिस وارث पुं० [अ.] वारस

वारे-न्यारे होना وارے نیارے ہونا = खूब फायदो थवो

वाला والا 'वाळुं' अर्थनो प्रत्यय (स्त्री० वाली)

वाला والا वि० [फा.] उच्च; श्रेष्ठ

वालिद والد पुं० [अ] पिता

वालिदा والدہ स्त्री० [अ] माता

वालिदैन والدین पु० ब० व० [अ.] माबाप

वावैला واویلا पु० [अ] रोककळ (२) शोरबकोर

वास واس पु० [सं] वास, घर के रहेठाण (२) सुवास; सुगंध

वासिक़ واثق वि० [अ] दृढ, पाकुं

वासिल واصل वि०[अ.] वसूल थयेलुं; मळेलुं

वासिल बाक़ी واصل باقی स्त्री० [अ] वसूल बाकी -नवीस पु० वसूल बाकीनो हिसाबनवीस, वसूलदार

वास्ता واسطہ पु०[अ.]संबंध; लेवादेवा

वाहवाही واہ واہی स्त्री० वाहवाह; प्रशंसा

वाहिद واحد वि० [अ] एकमात्र (२) पुं० ईश्वर (३) (व्या.) एकवचन
वाहियात واہیات वि० वाहियाद, नकामु (२) खराब, बूरु
वाही واہی वि० [अ.] नवरु; नकामु (२) सुस्त, ढीलु (३) मूर्ख (४)वेहूदुं
वाही तबाही واہی تباہی वि० वेहूदु (२) ढगवडा वगरनु(३)स्त्री० तेवी वातो
विगंध وِگندھ वि० [स.] निर्गंध (२) गंधातु [तुच्छकारायेलु(२) खराब
विगर्हित وِگرہت वि० [स.] निंद्य;
विचिकित्सा وِچکتسا स्त्री० [स] शक, सदेह ['फिसलना'
विछलना وِچھلنا अ० क्रि० चळवु;
विछोह وِچھوہ पु० वियोग; विच्छेद (वि० –ई) ['वज़ारत'
विज़ारत وِزارت स्त्री० [अ.] जुओ
विजोर وِجور वि० कमजोर
विज्जु وِجّو स्त्री० वीजळी
विडारना وِڈارنا स०क्रि० वेरणछेरण नष्टभ्रष्ट करवु [वहेंचणी
वितरण وِترن पु० [स] दान (२)
वितरना وِترنا स० क्रि० (प.) वहेंचवुं
वितरेक وِتریک अ० (प.) सिवाय, 'व्यतिरिक्त'
वितुंड وِتُنڈ पु० [स.] हाथी
विथकना وِتھکنا अ० क्रि० (प) थाकवुं; ढीलु थवु (२) मोह के आश्चर्यथी चूप थई जवु
विदा وِداع स्त्री० [अ] विदाय
विदाई وِدائی स्त्री० विदाय (२) विदायगीरी के त्यारे अपातु धन
विदाही وِداہی वि०[स] दाही,दाहक
विदूपना وِدُوسنا स० क्रि० दोष देवो (२) सतावबु (३) अ० क्रि० दु खी थवुं [पु० विधि, भावी
विधना وِدھنا स०क्रि० मेळववु (२)
विधर्म(–र्म्म) وِدھرم(م) पु० परधर्म [खावो, फाववुं
विधि वैठना وِدھی بیٹھنا = मेळ
विनश(–स)ना وِنش(س)نا अ० क्रि० वणसवुं, नाश पामवु
विनु وِنُو अ० (प) विना
विपत्ति وِپتّی स्त्री० [स] सकट; आफत (२) दु.खदशा (३) मुश्केली, पंचात –ढहना=दु.ख आवी पडवुं
विपन्न وِپنّ वि०[सं] दु खी;विपत्तिमा आवेलु [विपर्यय पामेलु (२) अस्तव्यस्त
विपर्यस्त وِپریَست वि० [स.]
विमत وِمت पुं० विरुद्ध मत (२) असमति
विमाता وِماتا स्त्री० [स.] सावकी मा
विमुद وِمُد वि०[स] अप्रसन्न,उदास
वियोगान्त وِیوگانت वि० [सं] अशुभान्त (नाटक इ०) [(२)विविध रगोनु
विरंग وِرنگ वि०[स] खराब रगनु
विरत وِرت वि० [सं] विशेष रत–लीन (२) विरतिवाळुं; विरक्त
विरद وِرد पुं० [स. विरुद] विरद; ख्याति [यशोगान
विरदावली وِرداولی स्त्री० विरदावली,
विरसा وِرثہ पु० 'वरसा'; वारसो
विराजना وِراجنا अ०क्रि० विराजवु, शोभवु (२) विराजवुं, वेसवुं (३) हाजर होवु ['वरासत'
विरासत وِراثت स्त्री० [अ.] जुओ

विरद وِرد पुं० [अ.] [illegible]; [illegible]

विरदावली وِردَاوَلی स्त्री० [सं] [illegible] 'विरदावलि' [illegible]

विर्द وِرد स्त्री० [अ] [illegible]

विरंचना وِلَنسنا [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] जुओ 'हलनना' [illegible]

[illegible] [illegible] वि० (२) पुं० जुओ

[illegible] [illegible] [illegible] (२) [illegible] [illegible] जुओ '[illegible]'

[illegible] [illegible] पुं०, स्त्री० [अ] [illegible] [illegible] [पुं० [illegible]

[illegible] थैला وِلایتی ٹھیلا [illegible]

[illegible] وِلائِا [illegible] वि० [illegible] '[illegible]'

विसकोव وِسکوس पुं० [अ.] [illegible], '[illegible]'

विसर्जन गाँठ وِسرجن کی گانٹھ = [illegible] [illegible] पर

विसाल وِصال पुं०[अ.] [illegible] (२) [illegible] (३) मृत्यु [-नी]

वीरान وِیران वि०[फा] वेरान (नाश,

वीराना وِیرانہ पुं० [फा] वेरान [illegible], जगल

शुक्र وُضو पुं०[अ.] जुओ 'वजू'

वुजूद وُجود पुं० जुओ 'वजूद'

वुसअ وُسعت, वुसअत وُسعت स्त्री० [अ.] जुओ 'वसअ', 'वसअत'

वुसूल وُصول वि० जुओ 'वसूल'

वैनतेय وَینتیے पुं०[सं] गरुड (२) [illegible] [सं] मावस्, 'सौतेला'

वैनात्र(-त्रेय) (وَیناتر(-تریے) वि०

व्यग्र وِیَگر वि०[सं.] व्याकुल (२) कामनो लाग

व्यतिरिक्त وِیتِرِکت अ० सिवाय, 'अलावा'

व्यलीक وِیلیک वि० [सं] अप्रिय (२) [illegible] (३) पुं० अपराध (४) दुःख

व्यस्त وِیَست वि०[सं] जुओ 'व्यग्र'

व्याल्ह وِیالُو स्त्री०; पुं० वालु

व्यापार وِیاپار पुं० [सं.] वाणिज्य

व्युत्पन्न وِیُتپن वि० [सं] विद्वान; पंडित

व्रज وِرج पुं०[सं.] [illegible] (२) समूह, टोळु (३) व्रज प्रदेश

व्रतिक وِرتِک, व्रती وِرتی, व्रत्य وِرتیے पुं०[सं.] व्रती; व्रतधारी (२) ब्रह्मचारी

श

शग्रफ شنجرف पुं० [फा.] 'शिंगरफ'; हिंगळोक

शठ شٹھ पुं० शठ (२) बेवकूफ

शंढ(ड) (شنڈھ(ڈ پुं०[सं] शठ, नपुंसक (२) सांढ [अरबी ८मो मास

शअबान شعبان पुं० [अ] शाबान,

शऊर شعور पुं० [अ.] शहूर; अक्कल; आवडत (२) काम करवानी रीत, पहोंच

शऊरदार شعوردار पुं० शहूरवाळु, काबिल

शकर شکر स्त्री० [फा.] 'शक्कर', सांड

शकरकंद شکرقند पुं० शकरियुं

शाकल شکل स्त्री० [अ. शक्ल] सिकल, चहेरो, रूप (२) उपाय; रस्तो

शकील شکیل वि० [फा.] रूपाळुं; सुदर सिकलवाळुं
शकुन شگن पु० [म.] शुकन. –विचारना, –देखना=शुकन जोवा
शक़्क़ شق पुं० [अ] चीरो; फाट
शक्की شکی वि० शकवाळु, शंकाशील
शक्त شکت पु० [स] सशक्त, समर्थ
शक्तु شکت पु० [स] सक्तु, साथवो
शक्ल شکل स्त्री० [अ०] जुओ 'शकल'
शख़्स شخص पुं० [अ.] शख्स, माणस, व्यक्ति [व्यक्तित्व
शख़्सियत شخصیت स्त्री० [अ.]
शग़ल شغل पु० [अ शग़्ल] चेपार; कामधवो (२) विनोद; मनोरंजन
शग़ाल شغال पु० [अ] शृगाल, शियाळ
शगुन شگن पु० शुकन (२) सगाई थयानो चांल्लो इ० करवानो विधि. –लेना=शुकन जोवा
शगुनियाँ شگنیاں पुं० शुकन जोई खानार साधारण जोषी
शगुफ्ता شگفتہ वि० [फा.] खीलेलु, प्रफुल्ल (नाम, –फ़्तगी)
शगून شگون, शगूनियाँ شگونیاں जुओ 'शगुन, शगुनियाँ'
शगूफ़ा شگوفہ पुं० कळी (२) फूल (३) विलक्षण कांई नवी घटना
शजर شجر पुं० [अ] वृक्ष; झाड
शजरा شجرہ पु० [अ.] 'शजर' (२) वंशवृक्ष (३) तलाटीनो खेतरोनो नकशो
शतरंज شطرنج स्त्री० [अ. ?] शेतरंज
शतरंजी شطرنجی स्त्री० [फा.] शेतरंजी (२) शेतरज रमवानुं खानानु कपडु (३) पु० सरस शेतरंज रमी जाणनार [सख्त
शदीद شدید वि० [अ] भारे, खूब;
शनाख़्त شناخت स्त्री० [फा. शिनाख्त] पिछान; परिचय
शनास شناس वि० [फा. शिनास] पिछाननार; परिचित (समासने अते)
शफ़क़ شفق स्त्री० [अ] संध्या के उषानी लाली (२) खूब सुदर
शफ़क़त شفقت स्त्री० [अ.] कृपा, महेरबानी [आरोग्य
शफ़ा شفا स्त्री० [अ. शिफा] तंदुरस्ती;
शफ़ाख़ाना شفاخانہ पु० [अ +फा] दवाखानुं [वच्चे पडी पतावट करनार
शफ़ी شفیع वि० [अ शफीअ]
शफ़ीक़ شفیق वि० [अ.] दयाळु, महेरबान [(२) पारदर्शक
शफ़्फ़ाफ़ شفاف वि० [अ] स्वच्छ
शब شب स्त्री० [फा] रात
शब-कोर شب کور वि० [फा] (नाम, –री) रतांधळु
शबनम شبنم स्त्री० [फा] झाकळ; ओस (२) पातळा बारीक मलमलनी एक जात
शबनमी شبنمی स्त्री० [फा] मच्छरदानी
शब-बरात شب برات स्त्री० [फा] एक इस्लामी तहेवार
शबाब شباب पु० [अ] यौवन, जुवानी (२) खूब सौंदर्य [सिकल
शबाहत شباہت स्त्री० [अ.] सूरत;
शबीह شبیہ स्त्री० [अ.] चित्र; छबी
शबेक़द्र شب قدر स्त्री० [फा +अ.] रमजान मासनी २७मी तारीखनी रात

(एम मनाय छे के त्यारे खुदा जुए छे के कोण मारी बंदगी करे छे)
शबे-तार شب, تار, शबे-तारीक شب, تاریک स्त्री०[फा]अंधारी रात
शबे-माह شب, ماه, शबे-माहताब شب, ماهتاب स्त्री०[फा.]चादनी रात
शब्बीर شبیر वि० [फा. ?] नेक; भलु (२) सुंदर; खूबसूरत
शमला شملہ पुं० [अ] पाघडी के फेंटानो तलो
शमस شمس पुं० जुओ 'शम्स'
शम्बा شنبہ पुं० [फा.] शनिवार
शम्मा شمہ वि० [अ] जराक, तनीक (२) पुं० मृदु-जरा सुवास
शम्स شمس पु० [अ] सूर्य
शर شر पुं०, स्त्री० [अ] दुष्टता (२) पुं० [सं] बाण
शरअ شرع स्त्री० [अ] शर; कुराननी आज्ञा (२) मुसलमाननुं धर्मशास्त्र (३) दीन, मजहब
शरई شرعی वि० [अ] शर–धर्मशास्त्र प्रमाणेनु (२)धर्मने अनुसरी चालनार
शरक़ी سرقی वि० जुओ 'शर्की'
शरफ़ شرف पु० [अ] मोटाई (२) उत्तमता
शरमसे गड़ना شرم سے گڑنا या पानी पानी हो जाना یا پانی پانی ہوجانا =शरमना मार्या मरी जवु; खूब शरमावु
शरमाऊ(-लू) شرماؤ(-لو) वि० शरमाळ [शरमे, शरमथी
शरमाशरमी شرماشرمی अ० शरमे
शरमीला شرمیلا वि० शरमाळु
शरर شرر पु० [अ] चिनगारी
शरह شرح स्त्री० [अ] टीका, भाष्य, स्पष्टीकरण (२) भाव, दर
शरह–लगान شرح لگان स्त्री० 'लगान'नो दर; विघोटी
शराकत شراکت स्त्री० [फा.] शरीक थवुं ते, हिस्सेदारी, सामेलगीरी, सहयोग
शरा(–र्रा)टा شرا(-رّا)ٹا पु० सुसवाट (हवानो) (२) मोटो अवाज़
शराफ़त شرافت स्त्री० [अ] शरीफपणु; भलमनसाई; सुजनता
शराब شراب स्त्री० [अ] दारू
शराबी شرابی पु० दारूडियो
शराबोर شرابور वि० [फा.] तरबोळ; बिलकुल पलळीने लदपद थयेलु [शरतो
शरायत شرائط स्त्री०[अ शर्तनु ब०व०]
शरार شرار पु०[अ] 'शरर',चिनगारी
शरारत شرارت स्त्री०[अ] दुष्टता,'शर'
शरारतन् شرارتا अ० [अ] दुष्टताथी
शरारा شراره पुं० [अ] चिनगारी
शरीअत شریعت स्त्री०[अ] शरियत; 'शरअ' [पु० भागीदार (२) मददगार
शरीक شریک वि०[अ] सामेल (२)
शरीफ़ شریف पु०[अ] खानदान के भलो माणस (२) वि० पवित्र (माणस)
शरीफा شریفہ पु०सीताफळ के सीताफळी
शरीर شریر वि०[अ] दुष्ट, शरारतवाळुं (२) पु० [स] शरीर
शर्क़ شرق पु० [अ] (वि०–र्क़ी) सूर्योदय (२) पूर्व दिशा
शर्त شرط स्त्री० [अ.] शरत
शर्तिया شرطیہ अ०[अ] शरत साथे, नक्की (२) वि० निश्चित
शर्ती شرطی वि० शरती, शरतवाळु

शर्फ़ شرف पु० [अ.] जुओ 'शरफ'
शर्म شرم स्त्री०[फा] जुओ 'शरम'
शर्मसार شرمسار वि०[फा.] शरमाळ (२) शरमिंदु
शर्राटा شراٹا पु० जुओ 'शराटा'
शर्व شرو पु० [स] शिव के विष्णु
शलग़म شلغم, शलजम شلجم पु० [फा] सलगम, गाजर जेवुं एक कंद
शलभ شلبھ पु० [सं] तीड (२) पतंगियु [एक जातनो कबजो
शलूका شلوکا पु० [फा] (स्त्रीओनो)
शश-माही ششماہی वि० [फा.] छमासिक
शशो-पंज شش و پنج पु० [फा.] 'शश व-पंज'; छक्कोपंजो; जुगटुं (२) गडमथल, विमासण; चिंता
शस्त شست स्त्री० जुओ 'शिस्त'
शहंशाह شہنشاہ पु०[फा.]शहेनशाह
शह شہ पु०[फा] शाह, बादशाह (२) वरराजा (३) वि० श्रेष्ठ, उत्तम (४) स्त्री० शेह, प्रभाव
शहज़ोर شہ زور वि० [फा] बळवान
शहतीर شہتیر पु०[फा] लांबो पाटडो
शहतूत شہتوت पु०[फा.] एक फळ-झाड - शेतूर
शहद شہد पु० [अ] मध. —लगाकर चाटना = मध मूकीने चाटवु [नफेरी
शहनाई شہنائی स्त्री० [फा] शरणाई,
शहबाला شہ بالا पुं०[फा] वर जोडे जतो नानो छोकरो
शहमात شہمات स्त्री०[फा.] शेहमात करवु ते
शहर شہر पुं०[फा.] शहेर
शहर-पनाह شہر پناہ स्त्री०[फा.] कोट, शहेर-कोट [बहार काढेलु —बहिष्कृत
शहर बदर شہر بدر वि०[फा.] शहेर
शहरयार شہریار पुं०[फा.] एक मोटो बादशाह (२) शहेरनो रक्षक ने सहायक
शहरियत شہریت स्त्री० [फा] नागरिकता; शहेरीपणु
शहरी شہری वि० [फा.] शहेरी, नागरिक [कामातुरता
शहवत شہوت स्त्री० [अ.] शहेवत,
शहादत شہادت स्त्री० [अ.] साक्षी (२)साबिती (३) साक्षी थवु ते (४) शहीदी
शहाना شہانہ वि० [फा] शाही, राजवी (२) उत्तम (३) पु० एक राग
शहाब شہاب पुं० [फा.] एक जातनो घेरा लाल रग (वि० —बी)
शाइस्तगी شائستگی स्त्री० [फा] शिष्टता; सभ्यता (२) सारमाणसाई
शाइस्ता شائستہ वि० [फा.] शिष्ट, सभ्य (२) भलु, नम्र
शाक़(—क़ा) (شاقہ) شاق वि०[अ.] कठण; मुश्केल (२) असह्य
शाकल شاکل पुं० [स] टुकडो (२) ऋग्वेदनी एक शाखा
शाकिर شاکر वि० [अ.] कृतज्ञ (२) संतापी [चुगलीखोर
शाकी شاکی वि० [अ.] फरियादी (२)
शाख़ شاخ स्त्री० [फा.] शाखा. —निकालना = दोष काढवो (२) एकमांथी बीजुं काम काढवुं
शाख़-साना شاخسانہ पु० अणबनाव के झघडो या पंचात (२) शक, संदेह (३) कलक; ऐब

शागिर्द شاگرد पु० [फा.] शिष्य (नाम, –र्दी)
शाज़ شاذ, शाज़-व-नादिर شاذ و نادر अ० [अ] कदी कदी; क्यारेक क्यारेक [(२) पूर्ण, भरेलुं
शाद شاد वि० [फा.] खुश, राजी
शाद-बाश شاد باش अ० [फा] राजी रहो (२) शाबाश
शादमान شادمان वि०[फा.]राजी, खुश
शादाब شاداب वि० [फा] भर्युभादर्यु
शादियाना شادیانہ पु० [फा] खुशीनां वाजां वागे ते (२) मुबारक-बादी के तेने अगे अपाती भेट
शादी شادی स्त्री० [फा] खुशी, आनंद (२) लग्न
शान شان स्त्री० [अ] ठाटमाठ; भपको, छटा (२) भव्यता (३) शक्ति; वैभव (४) प्रतिष्ठा. किसीकी **शान में** = कोई मोटाना सबबमां
शान-शौकत شان شوکت स्त्री० [अ.] शानसोगात, भपको; ठाठ
शाना شانہ पु० [फा] कंधो, खभो (२) कांसकी
शाब شاب पु० [अ.] २४थी ४० उमरनो–आधेड वयनो पुरुष
शाम شام स्त्री० [फा.] सांज (२) पुं० सीरिया देश
शामत شامت स्त्री० [अ] कमनसीब (२) दुर्दशा (३) आफत, विपत्ति –का घेरा या मारा = दुर्दशामां सपडानार–आवेलुं [साथे मळेलुं
शामिल شامل वि० [फा.] सामेल,
शाम्मा شامہ पु०[अ]सूंघवानी शक्ति

शायक़ شائق वि० [अ] शोखीन
शायद شاید अ० [फा] कदाच
शायर شاعر पुं० [अ. शाइर] (स्त्री० –रा) कवि [(२) छपावेलु, प्रकाशित
शाया شائع वि० [अ] प्रगट; जाहेर
शालदोज़ شال دوز पुं० [फा] शाल पर भरतकाम करनार [[फा.] शहेनशाह
शाहंशाह, शाहन्शाह شاہنشاہ पु०
शाहंशाही شاہنشاہی स्त्री० शहेन-शाहपणुं (२) शाहवट, चोख्खो वहेवार
शाहाना شاہانہ वि० (२) पु० जुओ 'शहाना' [साक्षी (नाम, –दी)
शाहिद شاہد पु० [अ] शाहेद;
शिंगरफ़ شنگرف पु० हिंगळोक (वि०, –फी)
शिंबी شنبی स्त्री० [सं] शिंग, फळी
शिंबी धान्य شنبی دھانیے पु० [स] द्विदळ, दाळ
शिकंजा شکنجہ पु० [फा] सकजो. शिकंजेमें खिंचवाना=खूब कष्ट देवडाववुं
शिकन شکن स्त्री० [फा] दबावाथी के बीजी रीते पडती गडी [–नी)
शिकम شکم पु० [फा] पेट (वि०,
शिकमी काश्तकार شکمی کاشتکار पुं० [फा] साथियो
शिकरा شکرہ पु० [फा.] शकरो बाज
शिकवा شکوہ पुं० [अ] शिकायत, फरियाद [पराजय
शिकस्त شکست स्त्री०[फा] हार;
शिकस्ता شکستہ वि० [फा] तूटयुं-फूटयुं, भागलुं(२)घसडी नाखेलुं (लखाण)
शिकायत شکایت स्त्री०[अ] फरियाद (२) चाडीचुगली (३) रोग, बीमारी

शिकेब شکیب पु० [फा] सतोष
शिखरन شکھرن स्त्री०दहीं खांड इ०नुं एक पेय
शिगाफ़ شگاف पुं० [फा] चीरो; नस्तर (२) फाट (३) काणुं, छेद
शिगुफ्ता شگفتہ, शिगूफ़ा سگوفہ जुओ 'शगुफ्ता', 'शगूफ़ा'
शिताब شتاب अ० [फा.] (नाम, –बी) सिताबीथी, जलदी
शिद्दत شدت स्त्री०[अ] तेजी,जोर (२) अधिकता ['शनाख्त'
शिनाख़्त شناخت स्त्री०[फा] जुओ
शिनास(–सा) شناس(–سا) वि० [फा] जुओ 'शनास'
शिफर شپر पुं० [फा सिपर] ढाल
शिरकत شرکت, शिराकत شراکت स्त्री०[अ] जुओ 'शराकत'
शिरहन شرہن पु० ओशीकु
शिर्क شرک पु० [अ] ईश्वर जेवु बीजाने मानवु ए पाप (इस्लाममां)
शिवरानी شورانی स्त्री० पार्वती
शिवाला شوالا पु० शिवालय (२) मंदिर [डेरो (२) कोट, किल्लो
शिविर شور पुं० [स] शिविर,छावणी;
शिस्त شست स्त्री० [फा] माछली पकडवानो काटो (२) निशान; लक्ष्य
शीआ(–या) شیعہ पु०[अ] शिया संप्रदाय
शीर شیر पुं० [फा] दूध; क्षीर. –व-शकर=दूध अने साकर पेठे खूब मळेलु
शीर-गर्म شیر گرم वि०[फा]साधारण गरम; कोकरवायुं

शीरमाल شیرمال स्त्री० [फा.] एक जातनी खमीरनी रोटी [चासणी
शीरा شیرہ पु० [फा] शरबत (२)
शीराज़ा شیرازہ पु०[फा.] पुस्तकनी बांधणीनी पट्टी के त्यानु सीवण (२) व्यवस्था [मीठु (२) प्यारु
शीरीं شیریں वि० [फा] शीरीन;
शीरीनी شیرینی स्त्री०[फा]मीठाश (२) मीठाई
शीशम شیشم पु० [फा] सीसम
शीशा شیشہ पु० [फा] काच (२) दर्पण (३) काचनी बनेली वस्तु
शुआअ شعاع स्त्री० [अ] सूर्यकिरण
शुकराना شکرانہ पु० शुक्राना,कृतज्ञता, आभार [[फा] आभार; 'धन्यवाद'
शुक्र(–क्रिया) شکر(–کریہ) पु०
शुक्रगुज़ार شکرگذار वि० (नाम, –री) आभारी, कृतज्ञ
शुक्रिया شکریہ पु० जुओ 'शुक्र' –अदा करना=आभार मानवो
शुगल شغل पु० जुओ 'शगल'
शुजाअ شجاع वि० [अ] वीर, बहादुर
शुजाअत شجاعت स्त्री० [अ.] वीरता
शुतुर شتر पुं० [फा] उष्ट्र; ऊंट
शुदनी شدنی स्त्री० [फा] भविष्यनी वात, भावी
शुदबुद شد بد स्त्री० [फा] कोई विषयनु थोडुक ज्ञान के समज–सूझबूझ
शुदा شدہ वि० [फा] थई चूकेलु, गयुगुजर्यु (२) थयेलुं (समासमां) उदा० 'तयशुदा'
शुफ़ा شفع पु०[अ]पडोस [वहेम,भ्रम
शुबहा شبہہ [अ.], शुभा पु० शक (२)

शुमार شمار पुं० [फा] गणतरी, हिसाब (२) सख्या (३) शुमार; अदाज
शुमाल شمال स्त्री०;पु० [अ] उत्तर दिशा [कुल, बधु
शुमूल شمول वि० [अ.] पूरु,
शुरू شروع पु० [अ] शरूआत; आरभ (२) ऊगम
शुस्त-व-शू شست وشو स्त्री० [फा] नाहवुधोवु ते (२) धोई करी शुद्ध करवु ते
शुस्ता شستہ वि० [फा] धोयेलु (२) स्वच्छ
शूप سوپ पुं० [स शूर्प] सूपडु, 'सूप'
शूम شوم वि० [अ] खराब (२) अभागी (३) सूम, कजूस
शृंगारना شرنگارنا स०क्रि० शणगारवु, सजवु [विश्यावाडो
शृंगारहाट شرنگارہاٹ स्त्री०
शेख़चिल्ली شیخ چلّی पु० [फा] शेखचल्ली [मारवी के हाकवी
शेख़ी बघारना شیخی بگھارنا शेखी
शेफ़्ता شیفتہ वि० [फा] (नाम, –फ़्तगी) आसक्त, आशक
शेर شیر पु० [फा] वाघ (२) भारे बहादुर साहसिक माणस
शेरनी شیرنی स्त्री० वाघण
शेर-बबर شیر ببر पु० [फा] सिंह
शेरवानी شیروانی स्त्री० उत्तर हिंदनी ढबनो कोट [दस्तूर, प्रथा
शेवा شیوہ पुं० [फा] रीत; ढग (२)
शै شے स्त्री० [अ] चीज; वस्तु (२) भूतप्रेत
शैतनत شیطنت स्त्री० [अ] शेतानियत
शैतान شیطان पुं० [अ] शेतान. –की आंत = बहु लाबी वस्तु (नाम, वि०, –नी)
शैदा شیدا वि० [फा.] शयदा, आशक
शैलेय شیلیے वि० [स] पथ्थरनुं (२) पहाडी
शोख़ شوخ वि० [फा] (नाम, –ख़ी) धीट, धृष्ट (२) नटखट (३) चपळ (४) (रगमा) चटकदार
शोध سودھ पु० [स] शुद्धि (२) दुरस्ती (३) पतावट; अदा करवुं ते (४) शोध, तपास, खोळ [तेनी मजूरी
शोब شوب पु० [फा.] धोवु ते के
शोबदा شعبدہ पु० [अ शअबद] जादु (२) दगोफटको [शाखा
शोबा شعبہ पु० [अ शुअब] खातुं;
शोर شور पु० [फा] क्षार (२) शोरबकोर
शोरबा شوربا पु० [फा] सेरवो
शोरा شورہ पु० [फा शोर.] एक खार (सूरोखार) शोरेकी पुतली = बहु गरी स्त्री
शोरापुश्त شورہ پشت वि० [फा] झघडाळु
शोरिश شورش स्त्री० [फा.] शोरबकोर (२) झघडो (३) खळभळाट [विकळ
शोरीदा شوریدہ वि० [फा] व्याकुळ,
शोरीदा–सर شوریدہ سر वि० [फा] पागल [शोलो
शोला شعلہ पुं० [अ] आगनी झाळ;
शोला–ख़ू شعلہ خو वि० उग्र स्वभावनु
शोला–रू شعلہ رو वि० बहु सुदर
शोशा شوشہ पु० [फा] अद्भुत वात
शोहदा شہدا पु० व्यभिचारी, लफंगो (२) गुंडो [شہرہ पु० [अ] ख्याति, प्रसिद्धि
शोहरत شہرت स्त्री०, [अ] शोहरा

शौक़ شوق पु० [अ] शोख, हौंस (२) वलण, झोक

शौकत شوکت स्त्री० [अ] शान, ठाठ (२) ताकात (३) रोफ; प्रभाव

शौक़िया شوقیہ वि० शोखवाळु (२) अ० शोखथी

शौक़ीन شوقین वि० शोखीन (नाम, –नी)

शौत شوت स्त्री० 'सौत', शोक, पतिनी बीजी स्त्री

शौहर شوہر पु०[फा] स्वामी, मालिक

श्याल شیال पु० शियाळ (२) [स.] साळो के बनेवी

श्लील شلیل वि० [स] सारु; शुभ

श्लेष्मा شلیشما पु०[स] श्लेष्म, कफ

श्वासा شواسا स्त्री०श्वास,दम (२)प्राण

ष

षड سڈ पु० [स.] षढ, हीजडो

षट्तिला سٹٹنلا स्त्री० [स.] महा वद एकादशी

षड्यंत्र سڑینتر पु० [स.] कावतरु [(२) जाळ, फांदो

षाण्मासिक ساٹماسک वि०[स] छमासिक

ष्ठीवन سٹھیون पु० [स.] थूकवु ते

स

सँइतना سنئتنا स० क्रि० लींपवु, अवोट करवो [सांकड, कष्ट

सँकरा سنکرا वि० साकडु (२) पुं०

संकीर्ण سنکیرن वि०[स]संकुचित (२) संकीर्ण, मिश्र (३) क्षुद्र (४) पु० मिश्र राग (५) संकट [समेटवु

सँकेलना سنکیلنا स०क्रि० संकेलवुं;

सँकोचना سنکوچنا स०क्रि० संकोचवु

संकोची سنکوچی वि०[स] संकोचायलुं (२) संकोचवाळु, शरमाळ

संक्षिप्त लिपि سنکشپت لپ स्त्री० लघुलिपि [तेनी भस्म

संखिया سنکھیا पु० सोमल के

संग سنگ अ० साथ, सगाथे (२) पु० [फा] पथ्थर

संगत سنگت स्त्री० संगति (२) उदासी साधुनो मठ

संग-मर्मर سنگ مرمر पु० [फा.] संगेमरमर; आरसपहाण

संगमूसा سنگ موسےٰا पु० [फा.] एक जातनो काळो लीसो कीमती पथ्थर

संग-यशब سنگ یشب पु०[फा.] एक लीलो कीमती पथ्थर

संग-लाख سنگ لاخ पु० [फा.] पहाडी स्थान (२) वि० कठण; कठोर

संग-सार سنگ سار पुं० [फा] 'संगसारी'–पथ्थरटाळीनी सजा

संगाती سنگاتی पुं० संगाथी (२) दोस्त

संगीन سنگین वि० [फा] (नाम, –नी) पथ्थरनु (२) संगीन, मजबूत, टकाउ (३) विकट, अटपटु (४) पु० बंदूकनु संगीन

संगे-असवद سنگِ اسود पु० [फा+अ.] काबानो पवित्र काळो पथ्थर

संगे-पारस سنگ پارس पुं० पारसमणि [क्रि० संघारवु; सहारवु
संघ(–घा)रना سنگھ(-گھا)رنا स०
संजाफ سنجاف स्त्री०[फा], संजाब पुं० सजाप, झूल, कोर (२) मगजी, गोट
संजीदा سنجیده वि०[फा.](नाम, –दगी) गंभीर, धीर, शांत (२) समजु
सँजोइल سنجوئل वि० सुसज्ज (२) एकत्रित [जेवु, खूब जाडु
संड मुसंड سنڈ مسنڈ वि० पाडा
सँड़सा سنڑسا पुं०(स्त्री०-सी)साणसो
संडा سنڈا वि० जुओ 'सड मुसड'
संतरी سنتری पुं० सत्री, पहेरेगीर
संदल صندل पुं०[फा] चदन
संदली صندلی वि० चंदनना रगनु, आछु पीळु
संदूक صندوق पुं०[अ] सदूक,पेटी
संदूकचा صندوقچہ पुं०, संदूक़ची (–ड़ी) स्त्री० नानी पेटी
सँदेसा سندیسا पुं० सदेशो, कहेवडावेली खबर
सँदेसी سندیسی पुं० संदेशो लई जनार, दूत
संदोह سندوہ पुं०[स.] समूह,टोळु
संधना سندھنا अ०क्रि० सधावु,जोडावु
संधाना سندھانا पुं० सधानुं, अथाणु
संपुट سمپٹ पुं०[स] पात्राकार वस्तु (२) पडियो (३) डब्बो (४) खोबो, अजलि (५) फूलनी पादडी वच्चेनो पात्राकार भाग (६) बे शकोरानो सपुट
सँपेरा سنپیرا पुं० (स्त्री० –रिन) सापनो मदारी
सँपोला سنپولا पुं० सापोलियु

संबल سنبل पुं० वटेशरी [सं.] (२) सामल [नुं कर्मणि
सँभलना سنبھلنا अ०क्रि० 'सँभालना'
सँभारना سنبھارنا स० क्रि० जुओ 'सँभालना' (२) सभारवुं, याद करवुं
सँभाल سنبھال स्त्री० सभाळ,देखरेख
सँभालना سنبھالنا स० क्रि० भार उपाडवो (२) पडतु रोकवु, टेकववुं(३) सभाळवुं [भागमां
संभूय سنبھوئے अ०[स] साथे,
संभूय समुत्थान سنبھوئے سمتتھان पुं० भागीदारीथी थतु काम [कर्मणि
सँवरना سنورنا अ०क्रि० 'सँवारना'नु
सँवारना سنوارنا स०क्रि० सजवु (२) समारवु, ठीक करवु (३) बरोबर क्रमथी राखवु
संशोधन سنشودھن पुं० [स] शुद्धि, सफाई (२) सुधारो (जेम के ठरावमा) (३) (ऋण आदि) अदा करवु ते
संसृष्ट سنسرشٹ वि० [स.] साथेनु; मिश्रित (२) सबद्ध (३) सामेल
संहत سنہت वि० [स] सयुक्त, एकठु (२) संपवाळु
सआदत سعادت स्त्री० [अ.] सद्भाग्य
सई سعی स्त्री० [अ] प्रयत्न
सईद سعید वि० [अ.] शुभ, सारु
सऊबत صعوبت स्त्री० [अ] मुश्केली; आफत
सकता سکتہ पुं० [अ] मूर्छानो रोग; मृगी (२) कवितामा यतिभंग
सकना سکنا अ०क्रि० शकवु

सकपकाना سکپکانا अ०क्रि० अचरज पामवु (२) अचकावु (३) शरमावु

सकरना سکرنا अ०क्रि० 'सकारना'नु कर्मणि [(२) शिकारवुं

सकारना سکارنا स०क्रि० स्वीकारवु

सक़ील ثقیل वि० [अ] पचवामां भारे (२) वजनदार (नाम, सक़ालत)

सकुच سکچ स्त्री० सकोच, शरम

सकुचना سکچنا अ०क्रि० सकोच करवो, शरमावु

सकून سکون पु० जुओ 'सुकून'

सकूनत سکونت स्त्री० [अ.] 'सुकूनत', रहेठाण, निवास [सकेलवुं

सकेलना سکیلنا स०क्रि० एकत्र करवुं;

सकोरा سکورا पु० शकोरु, 'कसोरा'

सक़्क़ा سقّا पु० [अ] भिस्ती

सक़्फ़ سقف पु० [अ] मकाननी छत

सखरा سکھرا पु०, सखरी स्त्री० सखडी, बोटाय एवी रसोई, दाळभात जेवी

सख़ावत سخاوت स्त्री० [अ.] दान (२) उदारता

सख़ी سخی वि०[अ] सखी;दानी, उदार

सख़ुन سخن पु० [फा] वातचीत (२) वाल, वचन; सुखन (३) काव्य

सख़ुन-चीन سخن چین वि० [फा] चुगलीखोर ['तकिया कलाम'

सख़ुन-तकिया سخن تکیہ पु०[फा.]

सख़ुन-दाँ سخن داں वि० (नाम, –दानी) काव्यरसिक

सख़ुन-परवर سخن پرور वि० [फा] वचन पाळनार (२) हठीलु, मूढाग्रही

सग سگ पु० [फा] कूतरो

सग-पहनी سگ پہنی स्त्री० शाक साथे कराती दाल

सगरा سگرا वि० सघळुं; बधु

सग़ीर صغیر वि० [अ] नानुं. सग़ीर-सिन=सग़ीर; नानी उमरनु

सगुन سگن पु० (१) शुकन (२) सगुण

सगोती سگوتی पु० सगोत्र (२) सगुं

सच سچ वि० साचु (नाम,–चाई)

सचमुच سچ مچ अ० खरेखर, साचे; साचमाच

सचान سچان पुं० सींचाणो; बाज

सचिक्कण سچکّن वि० खूब चीकणु

सच्चा سچّا वि० साचु (२) साचु बोलनार

सज سج स्त्री०सजावट(२)शोभा [सचेत

सजग سجگ वि० सावधान; जाग्रत,

सजदार سج دار वि० सुंदर

सज-धज سج دھج स्त्री० सजावट; ठाटमाठ [सजाववु ते के तेनी मजूरी

सजवाई سجوائی स्त्री० सजाई, सजवुं

सज़ा سزا [फा], सज़ाइ स्त्री० सजा, शिक्षा [सजा पामेलु

सज़ायाफ़्ता سزا یافتہ वि० [फा]

सज़ायाब سزا یاب वि० [फा.] सजापात्र (२) सजा पामेलुं

सज़ावल سزاول पु० [तु सज़ावुल] कलेक्टर, कर उघरावनार अमलदार

सज़ावार سزاوار वि० [फा] सजावार; योग्य (२) सजावार, सजापात्र [सुन्दर

सजीला سجیلا वि० छेलबटाउ (२)

सजूरी سجوری स्त्री० एक मीठाई

सज्जादा سجّادہ पु० [अ] मुसल्लो; नमाजनी चटाई (२) फकीरनो तकियो

सज्जी سجّی स्त्री०, ०खार पु० साजीखार

सटक سٹک स्त्री० सटकी जवुं ते; छटक (२) लांबी वळी शके तेवी हूकानी नेह (३) पातळी सोटी; साटको

सटकाना سٹکانا स०क्रि० सटकावबुं; सोटी के सटका(साटका)थी मारवुं [(वाळ)

सटकारा سٹکارا वि० लावा सुंवाळा

सटना سٹنا अ०क्रि० वे चीजोनां पडखां बरोबर साथे बधवेसवा के गोठवावां

सटपट سٹ پٹ स्त्री० दुविधा, गूंचवण, सपटामणी [सपटावुं

सटपटाना سٹپٹانا अ०क्रि० गूंचवावु,

सटरपटर سٹر پٹر वि० तुच्छ, मामूली (२) स्त्री० सटरपटरियु के नकामु काम

सटाना سٹانا स०क्रि० जोडवु; बंध बेसाडवुं [चालबाजी (२) मेळ

सट्टा बट्टा سٹا بٹا पु० युक्ति;

सट्टी سٹّی स्त्री० हाट; बजार

सठियाना سٹھیانا अ०क्रि० साठ वर्षना थवुं (२) साठे बुद्धि नासवी

सड़सठ سڑسٹھ वि० सडसठ, ६७

सड़ाईं(-यँ)ध سڑائںد(-یںد)ھ स्त्री० सडेलानी दुर्गंध [रद्दी (३) तुच्छ

सड़ियल سڑیل वि० सडेलुं (२)

सत ست पु० सच्चाई **–पर चढ़ना** = सती थवु **–पर रहना** = पतिव्रता रहेवुं

सतनजा ست نجا पु० सात अनाजनो खीचडो [विवाहना सात फेरा

सतफेरा ست پھیرا पु० सप्तपदी;

सतमासा ست ماسا पुं० गर्भाधानने सातमे मासे थतो विधि (२) सातमे महिने अवतरेलो ते

सतर سطر स्त्री० [अ.] लीटी (२) हार, कतार (३) ستر वि० [स.] वांकु (४) क्रोधे भरायेलु [सत्तर

सत(-त्त)रह ست(-تّ)رہ वि० १७;

सतराना سترانا अ०क्रि० चिडावु; गुस्से थवुं [सप्तशती

सतसई ست سئی स्त्री० सतसाई;

सतह سطح स्त्री० [अ.] सपाटी, तल; क्षेत्रफळ

सतहत्तर ستہتّر वि० सित्तोतर, ७७

सताइश ستائش स्त्री० [फा. सिताइश] प्रशंसा, वखाण

सतुआ ستوا पुं० सत्तु, साथवो

सतून ستون पुं० [फा.] स्तंभ

सत्त ستّ पुं० सत्त्व, सार

सत्तर ستّر वि० सित्तेर, ७०

सत्तरह ستّرہ वि० सत्तर; १७

सत्ताईस ستّائیس वि० सत्तावीस, २७

सत्तानवे ستّانوے वि० सत्ताणु, ९७

सत्तासी ستّاسی वि० सित्यासी, ८७

सत्तू ستّو पु० सत्तु, साथवो

सत्यसंध ستیہ سندھ वि० [सं.] सत्य-वचनी [खुवारी

सत्यानास ستیاناس पु० सत्यानाश;

सत्यानासी ستیاناسی वि० सत्या-नाश करनार [शास्त्रवेद

सथिया ستھیا पु० साथियो (२)

सदक़ा صدقہ पु० [अ.] दान (२) कोईने माथे उतारीने रस्ते मुकाय ते; उतार

सदफ़ صدف स्त्री० [अ.] मोतीनी छीप

सदमा صدمہ पुं० [अ.] आघात; धक्को (२) दुःख

सदर صدر वि०[अ सद्र] प्रधान, मुख्य; प्रमुख (२) पुं० केन्द्रस्थान (३) कशानो आगलो भाग (४) सभानो प्रमुख

सदर-आला صدر اعلےٰ पु० नानो न्यायाधीश

सदर-नशीन صدر نشین पुं०सभापति

सदरी صدری स्त्री० [अ.] सदरो

सदहा صدہا वि०[फा] सेंकडो, अनेक

सदा صدا स्त्री०[अ] प्रतिध्वनि,पडघो (२) अवाज, शब्द (३) पोकारनो शब्द

सदाक़त صداقت स्त्री० [अ] सत्य

सदाव्रत سدابرت, **सदावर्त** سداورت पु० सदाव्रत

सदा-बहार سدا بہار वि० हंमेश खीलेलु रहे एवु (२) सदा लीलु रहेतु

सदारत صدارت स्त्री० [अ.] सदर-पणु; सभापतित्व [वेश्या (व्यंग्य)

सदा-सुहागिन سدا سہاگن स्त्री०

सद्र صدر पुं० [अ] जुओ 'सदर'

सधना سدھنا अ०क्रि० सधावु (प्रेरक सधाना=सधाववुं)

सन سن पुं०शण (२) वि० स्तब्ध,सूम (३) [अ] सन, साल [कळाकौशल्य

सनअत صنعت स्त्री० [अ] कारीगरी;

सनक سنک स्त्री० धून, मननु घेलु (२) झनून —सवार होना=धून आववी

सनकना سنکنا अ०क्रि० पागल थवु

सनद-याफ्ता سند یافتہ वि० [फा.] सनद पामेलुं

सनना سننا अ० क्रि० पलळीने एक सरखुं थवु (जेम के, आटो) (२) कशामां मळी के लीन थई जवुं, तरबोळ थवु (३) गद्दु थवुं

सनम صنم पु० [अ.] मूर्ति (२) प्रिय पुरुष [सणवुं; सणसण अवाज करवो

सनसनाना سنسنانا अ० क्रि० सण-

सनसनाहट سنسناہٹ पु० सणसणाट (२) जुओ 'सनसनी' [सनसनाटी

सनसनी سنسنی स्त्री० झणझणाट (२)

सनहकी سنہکی स्त्री० [अ. सनहक] (मुसलमानोमां प्राय. वपरातु) माटीनुं एक वासण [(२) سنا जुओ 'सनाय'

सना ثنا स्त्री० [अ.] वखाण; स्तुति

सनाअत صناعت स्त्री० जुओ 'सनअत'

सनाय سناے स्त्री० सोनामुखी [बखतर

सनाह سناہ पु० [सं. सन्नाह]कवच;

सनीचर سنیچر पु० शनिश्चर, शनिवार

सनीचरी سنیچری पु० शनिनी दशा

सनोवर صنوبر पुं० [अ] सनूबर; चीडनु के सरुनुं शकु घाटनु झाड

सन्न سنّ वि० सूम, शून्य; 'सन'

सन्नाटा سنّاٹا पु० शून्यता, नीरवता (२) एकांत (३) स्तब्धता; (४) हवानो सणसणाट (५) वि० नीरव (६) एकांत. —खींचना या मारना=एकदम चूप थई जवुं सन्नाटेमें आना=स्तब्ध थई जवुं

सन्निविष्ट سنّوشٹ वि० [स] साथे बेठेलु; एकठुं (२) स्थापेलुं (३) दाखल थयेलु

सन्निहित سنّہت वि० [सं.] पासेनु (२) पासे राखेलु (३) तत्पर, तैयार

सपरदाई سپردائی पु० [सं. सम्प्रदायी] नाचनारी साथेना साजनो माणस,सारिंदो

सपरना سپرنا अ०क्रि० पूरु थई शकवु, निपटावु [इ० ना ठाठ साथे

सपरिकर سپرکر वि० [स.] अनुचरो

सपुर्द سپرد स्त्री० [फा. सिपुर्द] सुपरत; सोंपण [सुपरत करवी ते
•सपुर्दगी سپردگی स्त्री० सोंपवुं ते;
सपेत(-द) سپیت(-د) वि० सफेद
सपेरा سپیرا पु० सापनो मदारी
सपोला سپولا पु० सापोलियु
सफ़ صف स्त्री० [अ.] पंक्ति; हार
सफ़र سفر पुं० [अ.] सफर; मुसाफरी (२) अरबी बीजो मास
सफरा صفرا पुं० [अ.] पित्त
सफरी سفری वि० [अ] सफरमां कामनु (२) पुं० सफर–खर्च
सफ़हा صفحہ पु० [अ] सफो; पानुं
सफ़ा صفا वि० [अ.] साफ (२) पाक; पवित्र (३) लीसु, सपाट
सफ़ाई صفائی स्त्री० सफाई, स्वच्छता (२) मामलानी पतावट; तोड
सफाया صفایا पु० सफाचट–पूरुं थई जवुं ते (२) सत्यानाश
सफ़ी صفی वि० [अ] साफ (२) पवित्र (३) पु० एक फारसी फकीर
सफ़ीना سفینہ पुं० [अ] अदालती समन्स (२) नोंधपोथी (३) होडी
सफ़ीर سفیر पु० [अ] एलची, राजदूत
सफ़ूफ़ سفوف पु० [अ सुफूफ़] चूर्ण, भूको
सफ़ेद سفید वि० [फा. सुफैद] सफेद; धोळु (२) कोरु; कशु लख्या वगरनुं
सफ़ेद-पोश سفید پوش पु० सफेद कपडांवाळो (२) शिष्ट माणस, बाबु
सफ़ेदी سفیدی स्त्री० सफेदी; धोळाश (२) चूनाथी धोळवु ते —आना= घरडा थवुं; वाळ धोळा थवा

सब سب वि० सौ, बधु (२) पूरु, सारुं
सबक़ سبق पुं० [अ] पाठ, शिखामण
सबक़त سبقت स्त्री०[अ] बीजाथी आगळ के विशेष होवुं ते
सब का सब سب کا سب वि० बधुं ज; पूरेपूरुं [बधुं ज
सब कुछ سب کچھ वि० एकेएक,
सबत करना ثبت کرنا =(कागळ दस्तावेज पर) सही दस्कत (के महोर) करवां
सबर صبر पु० सबूर, 'सब्र'
सबा صبا स्त्री० [अ] (सवारनी) पूर्वनी हवा
सबात ثبات पुं० [अ.] स्थिरता; दृढता
सबील سبیل स्त्री० [अ] सडक, रस्तो (२) उपाय, युक्ति (३) परब
सबू سبو पुं० [फा] माटीनो घडो
सबूचा سبوچہ पु० [फा.] नानो 'सबू'
सबूत ثبوت पु० [अ] साबूती; सगीनता, दृढता (२) साबिती; प्रमाण
सबेरा سویرا पुं० जुओ 'सवेरा'
सब्ज़ سبز वि० [फा.] काचु ताजुं (फळफूल इ०) (२) लीलु. —बाग़ दिखलाना=पोतानुं काम काढी लेवा मोटी मोटी आशाओ देखाडवी
सब्ज़ा سبزہ पुं०[फा.] हरियाळी (२) सबजी, भाग [(२) लीलु शाक
सब्ज़ी سبزی स्त्री०[फा]जुओ 'सब्ज़ा'
सब्बल سبّل पुं० कोश; नराज
सब्र صبر पु० [अ.] सबर, धीरज. (किसीका) सब्र पडना=कोकने कष्ट दीधानां फळ मळवां
समंत سمنت पु० [स.] सीमा, हद

समंदर سمندر पु० समुद्र
सम سم पु० [अ. सम्म] झेर
समअ سمع पु० [अ] कान
समअ-ख़राशी سمع خراشی स्त्री० [फा] नकामी वातोथी कान फोडवा के माथु खावु ते
समझ سمجھ स्त्री० समज; बुद्धि
समझौता سمجھوتا पु० समजूती, आपसमां समजीने आणेलो निकाल
समदना سمدنا अ०क्रि० (प.) प्रेमथी मळवुं; मेटवु (२) मेट करवुं, आपवु
समधियाना سمدھیانا पु० पुत्र के पुत्रीनु सासरु [ससरो, वेवाई
समधी سمدھی पु० पुत्र के पुत्रीनो
समन ثمن पुं० [अ] मूल्य, किंमत
समर(-रा) (ثمر(ره पु० [अ] परिणाम; फळ (२) लाभ, बदलो
समसाम صمصام स्त्री० [अ] नागी तलवार
समाँ سماں पुं० समय. -बँधना= (संगीत वगेरे) एवु थवुं के लोक छक थई जाय
समा سما पुं०[अ] आसमान, आकाश
समाअत سماعت स्त्री०[अ] साभळवुं ते
समाई سمائی स्त्री० समावेश, गुजाश (२) سماعی वि० [अ.] साभळेलुं; कोईनु कहेलु [आकाशीय
समावी سماوی वि०[अ] आसमानी;
समुहा سموہا वि० सामेनु (२) अ० सामे, सन्मुख [आववु; सन्मुख थवुं
समुहाना سموہانا अ० क्रि० सामे
समूम سموم स्त्री० [अ.] लू; ऊनो-गरम वा
समूर سمور पुं० [स] सावर हरण (२) [अ] शियाळ जेवु एक पशु के तेनुं रुवाटीदार चामडुं
समोना سمونا स०क्रि० पाणी समोववुं
समौरिया سموریا वि० समोवडियु; समान उंमरनु
सयानपत سیانپت स्त्री०, सयानपन سیانپن पु० शाणपण (जुओ 'सयाना')
सयाना سیانا वि० शाणुं; समजु; चतुर (२) चालाक, पहोंचेल (३) उंमरे पहोंचेलुं
सर سر पु० [फा] शिर (२) टोच (३) पत्तानो सर (४) वि० सर-तावे करेलुं; पराजित (५) अ० उपर (६) सामे
सर-अंजाम سرانجام पु०[फा.]सरंजाम
सरकंडा سرکنڈا पुं० सरपट जेवी एक वनस्पति, सरकट
सरक سرک स्त्री० 'सरकना'-परथी नाम (२) दारूनो नशो
सरकना سرکنا अ० क्रि० सरकवुं, खसवु (२) नियत समयथी मोडु थवु-मुहूर्त खसवु (३) काम नभवु के चालवुं
सरकश سرکش वि०[फा.] उद्धत (२) सामे थाय एवुं
सरकारी काग़ज़ سرکاری کاغذ पुं० सरकारी कागळियुं (२) पैसानी नोट
सरकोबी سرکوبی स्त्री० [फा. सर+कोब] दमन (२) शिक्षा दंड
सरख़त سرخط पु० [फा.] भाडा-चिठ्ठी (२) ऋण चूकते कर्यानी पहोंच
सरगना سرغنہ पु० [फा] नेता; आगेवान
सरगम سرگم पुं० संगीतनी सारीगम

सरगरदाँ سرگرداں वि० [फा.] गभरायेलुं, हेरान
सरगरम سرگرم, **सरगर्म** سرگرم वि० [फा.] जोशीलुं (२) उत्साही (३) तत्पर; चालाक
सरगश्ता سرگشتہ वि० [फा.] (नाम, –श्तगी) दुर्दशामां सपडायेलु; बेहाल
सर-गुज़श्त سرگذشت स्त्री० [फा] आपवीती (२) वर्णन (३) जीवनचरित
सर-गोशी سرگوشی स्त्री० [फा.] कानफूसिया
सरघा سرگھا स्त्री० [सं.] मधमाख
सर-चश्मा سرچشمہ पुं० [फा.] नदीनो उगम (२) पाणीनो झरो
सरज़द سرزد वि० प्रगट; जाहेर
सर-ज़मीन سرزمین स्त्री० [फा.] देश (२) जमीन
सरजा سرجا पु० सिंह (२) सरदार
सरज़ोर سرزور वि० [फा] जबरु (२) शिरजोर (३) जुओ 'सरकश' (नाम, –री)
सरताज سرتاج पुं० [फा] सर्वश्रेष्ठ; शिरताज
सरतान سرطان पु० [अ] करचलो
सर-ता-पा سرتاپا अ० [फा.] माथाथी पग लगी; आदिथी अत लगी
सरद سرد वि० जुओ 'सर्द'
सरदा سردہ पु० [फा.] एक जातनुं खडबूचु
सरदी سردی स्त्री० जुओ 'सर्दी'
सर-नविश्त سرنوشت स्त्री० [फा.] नसीब; तकदीर
सरना سرنا अ० क्रि० सरवुं; चालवु; (२) निपटवुं (३) नभवु, चाली जवुं
सरनाम سرنام वि० [फा] नामीचु; प्रख्यात [मथाळुं, शीर्षक (२) सरनामुं
सरनामा سرنامہ पुं० [फा.] (लेखनु)
सरपट سرپٹ अ० पूरपाट; पूरजोश
सरपत(–ता) سرپت(–تا) पु० [स. शरपत्र] सरपट; कुश जेवु छाजनुं घास
सरपरस्त سرپرست वि० [फा] संरक्षक (नाम –स्ती) [(नाम, –ज़ी)
सर-फ़राज़ سرفراز वि० [फा] प्रतिष्ठित
सरफ़ा صرفہ पु० जुओ 'सर्फा'
सर-बराह سربراہ (०कार) पु० [फा.] सरभरा करनार; व्यवस्थापक (२) मुकादम
सर-बराही سربراہی स्त्री० [फा.] सरभरा, वंदोबस्त
सर-बस्ता سربستہ वि० [फा] छूपुं; गुप्त
सर-बाज़ سرباز वि० [फा.] जानना जोखमथी वर्तनार, वीर; बहादुर
सर-बुलंद سربلند वि० [फा] प्रतिष्ठित (२) नसीबदार [मदमत्त
सरमस्त سرمست वि० [फा] मस्त;
सरमा سرما स्त्री० [स.] देवनी कूतरी (वेदोमां) (२) कूतरी (३) पु० [फा] शियाळो [संपत्ति (३) कारण; सबब
सरमाया سرمایہ पु० [फा] मूडी (२)
सरवत ثروت स्त्री० [अ] समृद्धि, वैभव
सरवरे-कायनात سرور کائنات पुं० [फा.] सृष्टिनो सरवर–नेता (२) महमद पेगंबरनो एक इल्काब
सरशार سرشار वि० [फा.] नशाथी चकचूर (२) मदमत्त (नाम, –री)
सरसठ سرسٹھ वि० सडसठ; ६७
सरसब्ज़ سرسبز वि० [फा.] हरियाळुं; भर्युंभादर्युं

सरसरी سرسری अ० सरसर, झटझट
सरसाम سرسام पुं० [फा.] सन्निपात; मूंझारो
सरसार سرسار वि० मग्न (२) चकचूर
सरसेटना سرسیٹنا स० क्रि० वढवु; झाटकवुं
सरसों سرسوں स्त्री० सरसव
सरहज سرہج स्त्री० साळावेली
सरहद سرحد स्त्री० [फा +अ]सरहद
सरापा سراپا अ० [फा.] जुओ 'सर-ता-पा'
सराफ़ صراف पुं०[अ सर्राफ] शराफ; नाणावटी.(२) सोना चांदीनो वेपारी
सराफ़ा صرافہ पुं० सराफी (२) सराफ-बजार (३) बेन्क
सराब سراب पु०[अ] मृगजळ
सराबोर سرابور वि० तरबोळ, साव पलळेलु
सराय سرائے स्त्री०[फा.] सराई, धर्मशाळा
सरायत: سرایت स्त्री० घूसवु ते; प्रवेश (२) असर, प्रभाव
सरावग(-गी) سراوگ(-گی) पुं० श्रावक; जैन [सरावरा, हरार
सरासर سراسر अ० [फा] सरार;
सरासरी سراسری स्त्री०[फा]जल्दी; उतावळ (२) सरेराश, अदाज (३) अ० जल्दी (४) सरासरी; अदाजथी
सराहत صراحت स्त्री० [अ] टीका (२) स्पष्टता
सराहना سراہنا स्त्री० सराह; स्तुति (२) स०क्रि० सराहवु,वखाणवु
सरिश्त سرشت स्त्री०[फा.] स्वभाव (२) गुण (३) वि० मिश्रित

सरिश्ता سررشتہ पुं० [फा सररिश्त:] कचेरी (२) कार्यालयनु खातुं; दफतर
सरिश्तेदार سررشتے دار पुं० शिरस्तेदार (२) खातानो मोटो अमलदार
सरीअ سریع वि०[अ.] जल्दी करनार; उतावळु
सरीखा سریکھا वि० सरखुं; समान
सरीह صریح वि० [अ.] स्पष्ट, खुल्लुं
सरीहन् صریحا अ० [अ] सरेतोरे; जाहेर; छ्याक
सरुज سرج वि०[सं.] रोगी
सरूर سرور पु० जुओ 'सुरूर'
सरे-दस्त سردست अ० [फा.] हमणा ज, अवघडी (२) हाल पूरतुं; 'फिल्हाल'
सरे-नौ سرنو अ०[फा] तद्दन शरूआतथी
सरे-बाज़ार سربازار अ०[फा.] छडेचोक; सरेतोरे
सरेरह سرره पु०[फा.] धोरी रस्तो (२) अ० रस्ता उपर
सरो سرو पु०[फा.] बागमा शोभा माटे होतु एक झाड [लेवादेवा, 'वास्ता'
सरोकार سروکار पु० [फा] सबध;
सरो-सामान سروسامان पु०सरसामान
सरौता سروتا पु० सरोतो, सूडी
सर्द سرد वि० [फा] टाढु; शीतल (२) ढीलु; मद (३) नामरद, निर्वीर्य
सर्द-मिज़ाज سردمزاج वि० उत्साह वगरनु (२) शुष्क; कठोर
सर्दी سردی स्त्री० [फा.] 'सर्द' परथी नाम (२) शरदी, सळेखम (३) शियाळो [(२) व्याकरण
सर्फ़ صرف पुं० [अ.] व्यय; खरच

सर्फ़ा صرف पुं॰ [अ] खरच; वापर; व्यय

सर्राफ़ صرّاف पुं॰[अ] 'सराफ' जुओ

सर्राफ़ा صرّافہ पु॰ जुओ 'सराफा'

सर्वकाम سروکام पुं॰ [स.] सौ कामनाओ पूरी करनार (२) शिव

सर्वग्रास سروگراس पुं॰ [सं] खग्रास ग्रहण

सर्वतोभाव سروتوبھاو अ॰ [सं.] 'भली भाति', सौ रीत, बरोबर

सर्षप سرشپ पुं॰ [सं] सरसव

सलतनत سلطنت स्त्री॰ [अ] सल्तनत (२) प्रबंध; गोठवण (३) आराम, निरात [बोंधावुं

सलना سلنا अ॰क्रि॰ साल पडवुं,

सलफ़ سلف वि॰ [अ.] गत, व्यतीत

सलब سلب वि॰[अ. सल्ब] बरबाद; नष्ट

सलमा سلما पुं॰ सोनाचांदीनो तार

सलहज سلہج स्त्री॰ जुओ 'सरहज'

सला صلا स्त्री॰ [अ.] नोतरुं, आमत्रण

सलाई سلائی स्त्री॰ पातळो सळियो (२) दीवासळी

सलाख سلاکھ स्त्री॰ सळियो [मजबूती

सलाबत صلابت स्त्री॰ [अ] दृढता,

सलाम سلام पु॰ [अ] सलाम; वदन. –लेना=सामे सलाम करवी, सलाम झीलवी. –देना= सलाम करवी

सलामत-रवी سلامت روی स्त्री॰ [अ.+फा.] मध्यममार्ग (२) मापसर खरच

सलाह صلاح स्त्री॰ [अ] भलाई; सदाचार (२) सलाह सूचना (३) इच्छा, विचार

सलीक़ा سلیقہ पु॰ [अ.] ढंग; रीत (२) कुशळता, होशियारी (३) सभ्यता (४) वर्तन; रीतभात [ख्रिस्ती क्रोस

सलीब صلیب स्त्री॰ [अ] शूळी (२)

सलीम سلیم वि॰ [अ.] ठीक; सारुं (२) तदुरस्त (३) साफ दिलनु (४) शांत; धीर

सलीम-उत्तबा سلیم الطبع वि॰ [अ] कोमळ दिलनु (२) धीर; गभीर (३) बुद्धिमान

सलीस سلیس वि॰[अ] सुगम, सरळ

सलूक سلوک पु॰ [अ] वर्तन; रीत-भात (२) मेळ (३) भलाई, नेकी

सलोतर سلوتر पुं॰ सालोत्रीनी विद्या; ढोर-वैदुं

सलोतरी سلوتری पु॰ सालोत्री

सलोना سلونا वि॰ लूण–मीठावाळुं (२) सलूणुं, सुदर [तहेवार

सलोनो سلونو पु॰ बळेव; रक्षाबधननो

सल्ह صلح स्त्री॰ [अ] सुद बीज

सवत(–ति) سوت(–تی) स्त्री॰ 'सौत'; शोक; सपत्नी

सवन سون पु॰ [स.] प्रसव

सवाब ثواب पु॰ [अ.] पुण्य(२) भलाई

सवाल سوال पु॰ [अ] प्रश्न (२) मागणी

सवाली سوالی पु॰ [फा.] मागणी करनार

सविनय अवज्ञा سوِنے اَوگیا स्त्री॰ [स] सविनय कानूनभंग

सवेरा سویرا पु॰ सवार; प्रभात

सवैया سویّا पु॰ सवाशेरनु वजन (२) सवाना आंक (३) सवैया छंद

ससुर سسر पुं॰ ससरो

ससुराल سسرال स्त्री० सासरी
सस्ता سستا वि० सस्तु सस्ते छूटना=थाडामां के थाडी महेनते पतवुं
सस्ती سستی स्त्री० सस्तापणु
सस्त्रीक سستریک वि० [स.] साथे पत्नी के स्त्रीवाळु
सहत سہت पु० 'शहद'; मध
सहन سہن पु० [स.] सहेवुं ते (२) صحن [अ.] चोक, आगणु
सहनीय سہنیہ वि० [स.] सह्य
सहभोज سہبھوج पु० सहभोजन
सहभोजी سہبھوجی पु० सहभोजन करनार [संकाच
सहम سہم पुं० [फा.] भय; डर (२)
सहमना سہمنا अ०क्रि० डरवुं (प्रेरक सहमाना)
सहर سحر पुं० [अ.] सवार; प्रभात (२) [अ. सिह्र سحر] जादु (३) سہر अ० धीमे धीमे; मद गतिए
सहर-खेज सحر خیز वि० [अ+फा.] चोर, उठावगीर [सरगी
सहर-गही سحر گہی स्त्री० 'सहरी';
सहरा صحرا पुं० [अ.] खाली मेदान (२) जगल
सहरी سہری स्त्री० शफरी माछली (२) سحری सरगी; रोजामां करातो मळस्कानो नास्तो
सहल سہل वि० [अ.] सहेलु
सहलाना سہلانا स० क्रि० थावडवुं; धीरेथी पपाळवुं या घसवुं के हाथ फेरववो (२)गलीपची करवी (३) अ०क्रि० गली थवी के वलूर आववी
सहाइ(-ई,-उ) (ئی-,ؤ-)سہاا पुं० सहाय; मददगार
सहाब سحاب पु० [अ.] वादळुं
सहाबा صحابہ पु० [अ.] मित्र, दोस्त
सहाय سہاے पुं० [स.] सहाय, मदद (२) सहायक
सहार سہار पुं० सहन (२) सहनशीलता
सहारना سہارنا स०क्रि० सहवुं; खमवुं
सहारा سہارا पु० सहाय; मदद (२) आशरो, हूफ
सहालग سہالگ पुं० लगनगाळो
सहावल سہاول पुं० 'साहुल'; ओळंबो
सहिजन سہجن पु० [सं. शोभाजन] सरगवो
सही صحیح वि० [अ. सहीह] साचु, प्रामाणिक, शुद्ध (२) स्त्री०सही; दस्कत
सही भरना صحیح بھرنا =मानी लेवुं
सही-सालिम صحیح سالم वि० बरोबर; पूरुं
सहूलत سہولت [अ.], सहूलियत سہولیت स्त्री० सहेलाई (२) अदब, विनय, विवेक
सहेजना سہیجنا स०क्रि० सभाळीने तपासवुं के जोई लेवु (२) कही समजावीने सोंपवुं [(२) दासी
सहेली سہیلی स्त्री० साहेली, सखी
सहो سہو पु०[अ सह्व سہو] भूल; चूक
सहूवन् سہواً अ० [अ.] भूलथी
साँई سائیں (سائں) पु० स्वामी (२) प्रभु (३) फकीर
साँकड़ा سانکڑا पुं० पगनुं सांकळुं
साँच سانچ वि० साच, सत्य
साँचला سانچلا वि० साचकलु,सत्यवादी
साँचा سانچا पु० सांचो; बीबु; फरमो
साँचेमें ढालना=बहु सुदर बनाववु

साँची سانچی पुं० पोथी आकारनी छपाई [या तेनो सोळ

साँट سانٹ स्त्री० सोटी के कोयडो

साँटा سانٹا पुं० सोटो (२) सांठो (शेरडीनो) [सांकळु

साँठ سانٹھ पुं० सांठो (२) पगनुं

साँठ-गाँठ سانٹھ گانٹھ स्त्री० गांठ; मेळाप (२) अनुचित गुप्त संबंध

साँड़ سانڑ (سانڈ) पुं० साढ; गोधो

साँड़नी سانڑنی (سانڈنی) स्त्री० सांढणी [(२) सांढणीनो सवार

साँड़िया سانڑیا पु० वेगवाळु ऊंट

साँप سانپ पु० (स्त्री० साँपिन) साप. **कलेजे पर साँप लोटना**=भारे दु ख थवुं. **–सूँघ जाना**=मरी जवुं

साँभर سانبھر पु० सांभर सरोवर के तेमाथी पकवातु मीठु (२) बटेसरी, भाथु

साँवला سانولا वि० शामळुं; काळाश पडतु (२) पुं० श्रीकृष्ण

साँस سانس स्त्री० सास; श्वास (२) दमनो रोग. **–उखडना, –टूटना**= श्वास ऊपडवो के तूटवो (मरती वेळा) **–चढ़ना,–फूलना**=श्वास चडवो **–लेना** =सास खावो; विराम लेवो

साँसत سانست स्त्री० श्वास लेवानी मुश्केली (२) सांसता; सांसा; मुश्केली

साँसत-घर سانست گھر पुं० जेलनी काळी कोटडी, अंधेरी

साँसा سانسا पु० सास, दम (२) प्राण, जिंदगी (३) संशय, सासो (४) डर; दहेशत

सा سا वि०पुं० जेवु; समान. उदा. 'चाँदसा'

साअ(–इ)त ساع(۔عِ)ت स्त्री० [अ.] एक कलाक (२) पळ (३) महुरत

साइक़ा صاعقہ स्त्री० [अ] वीजळी

साईं سائیں पुं० 'साईं' जुओ

साई سائی स्त्री० बानुं; 'पेशगी'

साका ساکا पुं० शक; सवत (२) कीर्ति के तेनुं स्मारक

साकिन ساکن वि० [अ] निवासी, रहेवासी (२) खोडो अक्षर जेमके 'द्'

साक़ी ساقی पु० [अ] दारू पानार (२) प्रेमीनु सबोधन (स्त्री० साक़िन)

साकेत ساکیت पु० [स] अयोध्या

साक्ष्य ساکشیے पुं० [स] साक्षी; शाहेदी [साख

साख ساکھ पुं० साक्षी, शाहेद (२)

साखना ساکھنا स० क्रि० (प.) साख पूरवी

साखी ساکھی पुं० साक्षी देनार (२) स्त्री० साक्षी (३) साखी काव्य. **–पुकारना**=साक्षी आपवी

साख़्त ساخت स्त्री० [फा.] बनावट (२) कल्पित वात [भाजीपालो

साग ساگ पु० तैयार करेलु शाक (२)

सागपात ساگ پات पुं० लूखुसूकु भोजन

साग़र ساغر पुं० [अ] प्यालो (शरावनो)

सागूदाना ساگودانہ पु० सागुचोखा; साबुदाणा [सामग्री

साज़ ساز पुं० [फा.] साज, सजावटनी

साजन ساجن पुं० स्वामी (२) ईश्वर (३) सज्जन [मेळ, खूब संबंध

साज़-बाज़ ساز باز पु० तैयारी (२)

साज़-व-सामान ساز و سامان पुं०

[फा.] साजसरजाम; सामग्री (२) ठाटमाठ ['सपरदाई'
साज़िंदा سازندہ पुं०[फा.]साजिंदो;
साज़िश سازش स्त्री०[फा.] मेळ, सप (२) दावपेच, षडयंत्र
साझा ساجھا पु० भाग; हिस्सो
साझी ساجھی, **साझेदार** ساجھے دار पु० भागियो, हिस्सेदार
साटन ساٹن पु० साटीन कपडुं
साटना ساٹنا स०क्रि० जुओ 'सटाना'
साठा ساٹھا पु० सांठो (२) वि० साठ उमरनु
साढ़(-ढ़े)साती ساڑھ(-ڑھے)ساتی स्त्री० साडासात वर्ष मास के दिवसनी (अशुभ) दशा
साढ़ु ساڑھو पु० साढु, साळीनो वर
साढ़े ساڑھے वि० साडा. उदा. साढेचार
साढ़ेसाती ساڑھےساتی स्त्री० जुओ 'साढसाती'
सात سات वि० ७ **–पाँच**=चालाकी, धूर्तता **–राजाओंकी साक्षी देना**= कोई वातनी सत्यता पर खूब जोर देवुं
सात-फेरी سات پھیری स्त्री० लग्नना सात फेरा
साथ ساتھ पु० साथ, सवात (२) मेळ, सबंध (३) अ० साथे **–ही**=एनी साथे, उपरांत **–ही साथ**=साथे साथे
साथिन ساتھن स्त्री० 'साथी'नु स्त्री०
सादगी سادگی स्त्री० [फा.] सादाई (२) सरळता, निष्कपटता
सादा سادہ वि० [फा] सादु (२) एकलु; निर्मळ (३) निष्कपट (४) भोळु; मूर्ख

सादिक़ صادق वि० [अ.] साचु (२) सत्यनिष्ठ [होनाऽ (२) नीकळनाऽ
सादिर صادر वि० [अ.] जारी, चालु
साध سادھ पुं० साधु (२) सज्जन (३) स्त्री० इच्छा
साधुवाद سادھوواد 'साधु साधु' कही शाबाशी आपवी ते
सान سان पुं० सळी, अस्त्रो घसवानी पथरी. **–देना, धरना**=पथरी पर अस्त्रो चडाववो; धार काढवी
सानना ساننا स०क्रि० 'सनना'नुं प्रेरक जुओ 'सनना'
सानिअ صانع पु० [अ] रचनार (२) कारीगर [माटो बनाव
सानिहा سانحہ पु० [अ.] दुर्घटना;
सानी سانی स्त्री० पाणीमां पलाळी पशुने अपातुं खाण (२) ثانی वि० [अ.] बीजु; 'दूसरा' (२) जोडियुं; समान, साथी
सानु سانو पु० [स.] शिखर; टोच (२) अंत
साफ़ा صافہ पु० [अ] साफो: फेंटो (२) पाघडी(३)पहेरवानां कपडा धोवां ते
साफ़ी صافی स्त्री० [अ] हाथरूमाल (२) साफी; चलम पीवानो कपडानो कक्डो (३) भाग गाळवानो रूमाल
साबक़ा سابقہ पुं० जुओ 'साबिका'
साबिक़ سابق वि० [अ] पूर्वनु, पुराणुं
साबिक़ दस्तूर سابق دستور अ० पूर्ववत्; यथापूर्वम्
साबिक़ा سابقہ पुं०[अ]पिछान (२) संबंध (३) वि० जुओ 'साबिक'
साबित ثابت वि० [अ.] साबूत; आखुं पूरु (२) ठीक,बरोबर (३) [फा] साबित

साबिर صابر वि० [अ] सबूर करनार
साबु(-बू)न صابن(-بون) पुं० [अ.] साबू
साबूदाना ساگودانہ पु० साबुचोखा
सामना سامنا पुं० सन्मुख थवु के आववु ते (२) सामनो; सामे थवु ते
सामने سامنے अ० सामे
सामा سامع पुं० [अ] श्रोता
सामान سامان पुं० [फा] सामान; साधनसामग्री
सामिष سامِس वि० [स.] आमिष-मांस साथेनु
सायत ساعت पुं० जुओ 'साअत'
सायबान سایبان पुं० [फा साय बान] सायबान, वाछंटियुं
सायर سایر वि० [अ. साइर سائر] वधु, कुल (२) अवशिष्ट; बाकी (३) पुं० जकात [मागण
सायल سائل पुं० [अ] प्रश्नकर्ता (२)
साया سایہ पु० [फा.] छाया; छांयडो (२) भूतप्रेत (३) असर; छाया (४) [इं शेमीज़] स्त्रीओनु घाघरा जेवुं एक वस्त्र [वेसनार
सारबान ساربان पुं० [फा] ऊंट पर
सारभाटा ساربھاٹا पु० ओट (समुद्रना पाणीनी) [वधुं, पूरु
सारा سارا वि० (स्त्री० -री) सारु;
सार्वराष्ट्रीय سارو راشٹریہ वि० [स] अनेक राष्ट्रो साथे संबंधवाळु, आंतरराष्ट्रीय
साल سال स्त्री० वींधवुं ते (२) साल, छेद (३) सालवु ते; पीडा (४) पु० [फा.] साल, वर्ष
साल.खुर्दा سال خوردہ वि० [फा] पुराणु, जूनु (२) घरडुं
साल-गिरह سالگرہ स्त्री० [फा] सालगरेह; वर्षगाठ
सालन سالن पु० मसालेदार शाक
सालना سالنا अ० क्रि० सालवु (२) स०क्रि० साले तेम करवुं (३) सालववुं
सालरस سالرس पु०[सं] राळ
सालस ثالث पुं०[अ.] 'सालिस', पंच (नाम, -सी)
सालहा-साल سالہاسال अ० [फा.] वर्षो सुधी; घणा वखत सुधी
साला سالا पुं० साळो (२) साळो (गाळ)
सालाना سالانہ वि० [फा] वार्षिक
सालार سالار पु० [फा] नेता -जंग पु० सेनापति [धर्मिष्ठ माणस
सालिक سالک पुं०[अ] यात्रालु(२)
सालिम سالم वि० [अ] संपूर्ण, पूरु (२) तदुरस्त ['सालाना'
सालियाना سالیانہ वि० जुओ
सालिस ثالث वि० [अ] त्रीजुं (२) पुं० पंच, मध्यस्थ
साली سالی स्त्री० साळी
सालेह صالح वि०[अ सालिह] (स्त्री० -हा) नेक, भलु (२) सदाचारी (३) नसीबदार
साव ساو पुं० 'साहु' जुओ
सावन ساون पुं० श्रावण (वि० -नी)
सास ساس स्त्री० सासु
साह ساہ पु० शाह; शेठ (२) 'साहु'
साहब صاحب पु० [अ.साहिब](स्त्री० साहिबा) मित्र(२)मालिक (३)ईश्वर(४) साहेब, गोरो (५) सन्मानसूचक संबोधन

साहब-सलामत صاحب سلامت स्त्री०[अ.] सामसामे जय जय–प्रणाम
साहबी صاحبی वि० साहेबनुं (२) स्त्री० साहेबी
साहा ساہا पु० लग्नमुहूर्त के तेनी पत्रिका
साहिब صاحب पु० [अ] साहेब
साहिर ساحر पु०[अ] जादुगर
साहिल ساحل पु०[अ] किनारो, तट
साही ساہی स्त्री० साहुडी
साहु ساہو पु० साधुपुरुष (२) साहुकार
साहुल ساہل पु० ओळंबो, 'सहावल'
साहू ساہو पुं० जुओ 'साहु'
साहूकार ساہوکار पुं० साहुकार;मोटो वेपारी
साहूकारा ساہوکارا पु० साहुकारी; शराफी (२) साहुकारोनु बजार
सिंकना سینکنا अ० क्रि० सेकावुं
सिंगा سینگا पुं० रणसिंगु
सिंगार سنگار पुं० शृंगार (२)शणगार (३) शोभा [सजवानी वस्तुओनी पेटी
सिंगारदान سنگاردان पुं० शणगार
सिंगारिया سنگاریا पु० देवना शणगार सजनार, पूजारी
सिंगिया سنگیا पुं०एक झेरी मूळियु
सिंगी سنگی पुं० 'सिंगा' जुओ (२) स्त्री० खराब लोही चूसीने खेंचवानी नळी
सिंगौटी سنگوٹی स्त्री० जुओ 'सिंगार-दान' [शिंगोडुं
सिंघाड़ा سنگھاڑا पुं०[स शृंगाटक]
सिंजाफ़ سنجاف पु०[फा. सजाफ] सजाप; कपडानो गोट, ओटेली किनार
सिंदोरा سندورا पुं० जुओ 'सिंधोरा'
सिंधूरा سندھورا पुं० सिंधुडो राग
सिंधोरा سندھورا पु० (सिंदूर राखवानी) कंकावटी
सिंहनी سنہنی, सिंही سنہی [स] स्त्री० सिंहण [–री) शियाळ
सिआ(–या)र س(یا)ر पुं० (स्त्री०
सिकंजबीन سکنجبین स्त्री०[फा.] लींबु के सरकानु एक शरबत [सिमल
सिकंदरा سکندرا पु० रेलवेनो हाथ;
सिकड़ी سکڑی स्त्री० बारणानी साकळ (२) गळानी साकळी–एक घरेणु
सिकता سکتا स्त्री० [सं.] रेती के रेताळ जमीन
सिकत्तर سکتر पुं० सेक्रेटरी; मंत्री
सिक़ली صقلی स्त्री० [अ सैकल صیقل] सिकलीगर–सराणियानुं काम
सिकहर سکہر पु० [स. शिक्य+घर] शींकुं [सकोच (२) गडी; 'शिकन'
सिकुड़न سکڑن स्त्री० सकडावु ते;
सिकुड़ना سکڑنا अ०क्रि० संकडावुं; सकोचावुं (२) गडी पडवी
सिकोरा سکورا पुं० 'सकोरा', शकोरुं
सिक्का बैठना या जमना سکہ بیٹھنا یا جمنا =अधिकार स्थापित थवो (२) रोफ पडवो
सिक्ख سکھ, सिख سکھ स्त्री० शीख,'सीख' (२)पु०शिष्य(३)शीख; नानकपंथी [दहीं खांडनी मीठी प्रवाही वानी
सिखरन سکھرن स्त्री० 'शिखरन';
सिखलाना سکھلانا, सिखाना سکھانا स०क्रि० शिखवाडवुं
सिखावन سکھاون पु० शिखामण,शीख
सिगरा(–रो) سگرا(رو) वि० (प.) (स्त्री०–री) सघळुं

सिजदा سِجْدَہ पुं० [अ.] सिजदो; प्रणाम; वंदन

सिझना سِجھنا अ०क्रि० सीझवुं; चडवुं; पाकवुं [चडववुं; रांधवुं

सिझाना سِجھانا स०क्रि० सीझववुं;

सिटकिनी سِٹکِنی स्त्री० कमाड बारीनी इस्टापडी

सिटपिटाना سِٹپِٹانا अ०क्रि० सपटावुं; दबावुं (२) धीमुं पडवुं (३) मूझावुं, सपटावुं

सिट्टा سِٹّا पुं० जुवारनुं डूंडुं

सिट्टी سِٹّی स्त्री० वाचाळपणुं. –भूलना=सपटावुं; गभरावुं

सिठनी سِٹھنی स्त्री० लग्ननुं फटाणुं

सिठाई سِٹھائی स्त्री० फीकापणुं; 'सीठापन'

सिड़ سِڑ स्त्री० गांडपण, उन्माद (२) धून

सिड़ी سِڑی वि० (स्त्री० –ड़िन) पागल (२) धूनी [गुजारनार

सितमगर سِتم گر पुं० जुलमी, सितम

सितम–ज़दा سِتم زَدَہ, –रसीदा سِتم رَسِیدَہ वि०[फा.] सितमनुं भोग बनेलुं

सिताइश سِتائِش स्त्री० [फा] धन्यवाद, शाबाशी(२)आभार, 'शुक्रिया'

सिताब سِتاب अ० [फा. शिताब] जलदी; झट

सितारा سِتارَہ पुं० [फा] सितारो; तारो (२) सोनाचांदीनी टिंडी-टीलडी (३) नसीब, भाग्य **–चमकना, –बलंद होना**=नसीब ऊघडवुं

सिदरी سِدری स्त्री० त्रण दरवाजा के कमानवाळो ओरडो के वरंडा

सिदिक़ صِدِق वि० जुओ 'सिद्दीक़'

सिद्क़ صِدْق पुं० [अ.] सत्यता

सिद्दीक़ صِدّیق वि० [अ] सत्यनिष्ठ

सिद्ध-पीठ سِدّھ پِیٹھ पुं० [सं.] ज्यां साधना झट फळे एवुं स्थान

सिद्धरस سِدّھ رس पु० [स] पारो

सिद्धाई سِدّھائی स्त्री० सिद्ध होवुं ते; सिद्ध दशा

सिधाई سِدھائی स्त्री० सीधापणुं

सिधारना سِدھارنا अ०क्रि० सिधाववुं; जवुं (२) मरवुं [(२) साल

सिन سِن पु० [अ] उंमर; अवस्था

सिनक سِنک स्त्री० लींट; नाकनो मेल

सिनकना سِنکنا अ०क्रि० नाक नसीकवुं

सिन-बुलूग़त سِن بُلُوغت पु०[अ.] उमरे पहोंचवुं ते (२) युवानी

सिन्नी سِنّی स्त्री० मीठाई (प्रायः खुशीमां के देवना प्रसाद तरीके वहेंचाय ते) [(२) ढाल

सिपर سِپر स्त्री० [फा] आड, ओथ

सिप(–पा)ह سِپ(ـپا)ہ स्त्री०[फा.] सेना

सिप(–पा)हगरी سِپ(ـپا)ہ گری स्त्री० [फा] सिपाईगीरी [सेनापति

सिपह-सालार سِپہ سالار पु० [फा.]

सिपारा سِپارَہ पु० [फा. सीपार] कुराननो अध्याय के खंड [आभार

सिपास سِپاس स्त्री० [फा] धन्यवाद;

सिपाह سِپاہ स्त्री० [फा] जुओ 'सिपह' [प्रभाव

सिप्पा سِپّا पु० युक्ति, उपाय (२)

सिफ़त صِفت स्त्री० [अ] विशेषता (२) लक्षण गुण; स्वभाव (३) व्या० विशेषण

सिफ़र صفر पु०[इ साइफर]शून्य, मीडुं
सिफ़ला سفلہ वि० [अ.] सिफलु; हलकु, क्षुद्र (२) छीछरुं (नाम, –लगी)
सिफ़ारत سفارت स्त्री० [फा] 'सफीर'–राजदूतनुं काम
सिफ़ारिश سفارش स्त्री०[फा]सिफारस
सिफ़ारिशी سفارشی वि० सिफारस-वाळु (२) जेनी सिफारस करी होय तेने लगतु
सिफ़ारिशी टट्टू سفارشی ٹٹّو पुं० सिफारसथी ज पद पर पहोंचेल माणस
सिमटना سمٹنا अ०क्रि० समेटावुं; निपटावु (२) सकडावु, सकोचावुं (३) गडी के करचोली पडवी
सिमरन سمرن पु० (प) स्मरण
सिमरना سمرنا स०क्रि० समरवु; 'सुमिरना'
सिय سیے स्त्री० (प) सीता
सियरा سیرا वि० (प.) शीतळ (वि० स्त्री०, –री नाम, –राई)
सिया سیا स्त्री० (प) सीता
सियादत سیادت स्त्री० [अ.] सरदारी, आगेवानी (२) हकूमत
सियापा سیاپا पु० स्त्रीओनु कूटवु ते
सियार(–ल) (ل-)سیار पुं० (स्त्री० –रिन,–री) शियाळ
सियाला سیالا पु० शियाळो
सियासत سیاست स्त्री० [अ] राजव्यवस्था [राजकीय
सियासी سیاسی वि० राजद्वारी;
सियाह سیاہ वि० [फा.] काळुं (२) अशुभ [सफर; मुसाफरी
सियाहत سیاحت स्त्री० [अ.]
सियाहा سیاہا पुं० [फा.] हिसाबनो चोपडो
सिर سر पु० शिर; माथुं –आँखों पर बैठाना=आदर करवो. –आँखों पर होना=माथे चडाववुं, मानवु. –आना=भूत आववुं –के बल जाना=आदरथी कोई पासे जवुं. –मुड़ाते ही ओले पड़ना=प्रारभमां ज विघ्न नडवुं. –होना=पीछो पकडवो –करना, बाँधना=(स्त्रीनु) माथुं ओळवुं. –ओखलीमें देना=मुश्केलीमां पडवु. –जोड़ना=एक वनवुं, संप करवो. –पर छप्पर रखना=माथे वावरी वधारवी (२) माथे बोजो–जवाबदारी नाखवी. –पर पाँव रखना=उद्धत वनवु. –पर पाँव रखकर भागना=जीव लईने नासवुं. –पर हाथ फेरना=वश करवु. –से क़फ़न बाँधना=जान हथेळीमा लेवो. –से पानी गुज़रना=मुसीबतनी–सहवानी हद आववी. –से खेलना=जुओ 'सिर आना'
सिरका سرکہ पु० [फा] सरको
सिरकी سرکی स्त्री० सरकटनी सोटी के तेनी बनेली सादडी के छाज
सिर-ता-पा سرتاپا अ० जुओ 'सर-ता-पा' [आगेवान; नायक
सिरधरा(–रू) (رو-)سردھرا पुं०
सिरनामा سرنامہ पुं० जुओ 'सरनामा'
सिरपाव سرپاو पु० सरपाव
सिरबंद سربند पु० साफो; फेंटो
सिरबंदी سربندی स्त्री० माथानुं एक घरेणुं

सिरहाना سرہانا पुं० पथारीनो माथानो भाग

सिरा سرا पुं० छेडो; अंत (२) (शल्ना के अतना) छेडानो भाग (३) अणी (४) शिरा; नाडी (५) पाणीनो ढाळियो. सिरेका = अवल दरज्जानुं

सिरा(०व)ना سرا(ؤ)نا स०क्रि० ठंडुं करवुं (२) व्यतीत करवुं (३) अ०क्रि० ठंडुं के निरुत्साह थवु (४) वीतवु; पसार थवु

सिरावन سراوَن पुं०(खेडूतनो) समार

सिरावना سراونا स०क्रि० (२) अ०क्रि० (प 'सिराना'

सिरिश्ता سرِشتہ, **सिरिश्तेदार** سرِشتےدار जुओ 'सरिश्ता, सरिश्तेदार'

सिल سِل स्त्री० शिला, पथ्थर (२) निशातरो (३) पुं० [अ] क्षयरोग

सिलगना سلگنا अ०क्रि० सळगवुं

सिलपट سِل پٹ वि० बरोबर; सपाट (२) 'चौपट'; सत्यानाश

'**सिलफ़(–ब)ची** سلفـ(ـب)چی स्त्री० हाथमो धोवानु वासण, 'चिलमची'

सिलबट्टा سل بٹا पु० निशातरो ने वाटवानो पथ्थर

सिलवट سلوٹ स्त्री० गडी,'सिकुडन'

सिलवाना سلوانا स०क्रि० सिवडाववुं; 'सिलाना'

सिलसिला سلسلہ पुं०[अ] सिलसिलो; क्रम, परपरा (२) साकळ (३) व्यवस्था (४) वंशपरपरा (५) वि० भीनुं (६) लपसणु [प्रमाणे, सिलसिलाबंध

सिलसिलेवार سلسلےوار वि० क्रम

सिलह سلح पुं०[अ.]हथियार,'सिलाह'

सिलहख़ाना سلح خانہ पुं० [फा.] शिलेखानुं; शस्त्रागार

सिलहिला سلہلا वि० 'सिलसिला'; लपसणु

सिला سلا स्त्री० शिला (२) पुं० शिलोंछ, खेतरमांथी दाणा वीणी लेवा ते

सिला صلہ पुं० [अ] बदलो; अवेज (२) इनाम

सिलाना سلانا स०क्रि० जुओ'सिलवाना'

सिलावट سلاوٹ पु० सलाट

सिलाह سلاح पुं०[अ] जुओ 'सिलह'

सिलाही سلاحی पुं० [अ] सैनिक, सिपाही ['सिल'; निसातरो

'**सिलौट(–टा)** سلوٹ(ـٹا) पुं०

सिल्ली سلّی स्त्री० सल्ली, अस्त्रानी पथरी ['सिवैयां'

सिवई سوئیں स्त्री० घउनी सेव;

सिवा(०इ,०य) سوا(ءِ،ے) अ० [अ] सिवाय

सिवान سوان पुं० हद; सीमा (२) भागोळ

सिवार سوار स्त्री० शेवाळ, लील

'**सिवाल** سوال पु०; स्त्री० 'सिवार'; सेवाळ

सिवाला سوالا पु० शिवालय,महादेव

सिसकना سسکنا अ० क्रि० डूसकां भरवां (२) छाती धडकवी, जीव गभरावो (३) कशा माटे तलसवु

सिसकारना سسکارنا अ०क्रि० सिसकारो भरवो; सीत्कारवुं (नाम,सिसकारी स्त्री०) [सिसकारो

सिसकी سسکی स्त्री० डूसकु (२)

सिहरना سہرنا अ० क्रि० थथरवुं (डर के ठंडीथी) [(२) रोमांच
सिहरी سہری स्त्री० धुजारी, कंप
सिहाना سہانا अ०क्रि० ईर्षा करवी (२) हरीफाई करवी (३) स० क्रि० आतुर भावे जोवुं; लालच करवी
सींक سینک स्त्री० ताड मूंज वगेरेनुं सकनु (२) नाकनु एक घरेणुं
सींग سینگ पु० शिंगडु –समाना =ठेकाणे पडवुं. –कटाकर बछड़ोंमें मिलना=मोटा छतां बाळकोमां भळवु
सींचना سینچنا स०क्रि० पाणी पावुं (२) सिंचवु [पाणी पावुं ते
सींचाई سینچائی स्त्री० (झाड इ०ने)
सींव سینو पु० सीमा, हद
सी سی वि० स्त्री० 'सा'नु स्त्री०, जेवी
सीकल سیکل स्त्री० जुओ 'सैकल' (२) पु० आंबा पर पाकेली केरी, साख
सीकस سیکس पु० ऊपर, खारी जमीन
सीकुर سیکر पुं० घउ मकाई वगेरेना डूंडाने छेडे होय छे ते फूमताना रेसा
सीख سیکھ स्त्री० शीख; सलाह; शिखामण
सीख़ سیخ स्त्री०[फा] लोढानी शीख –पातळो सळियो
सीख़चा سیخچہ पुं० [फा] सळियो
सीखना سیکھنا स०क्रि० शीखवुं
सीगा صیغہ पुं०[अ] भाग; खातुं (२) (व्या) पुरुष [फटाणु
सीठना سیٹھنا पु०, सीठनी स्त्री०
सीठा سیٹھا वि० फीकु, नीरस
सीठी سیٹھی स्त्री० कूचो, रस काढया पछीना रहेतो कूचो, नि:सत्व चीज

सीड़ سیڑ स्त्री० भीनाश के भीनाशभूमि
सीढ़ी سیڑھی स्त्री० सीडी, निसरणी
सीदना سیدنا अ०क्रि० दु:खी थवुं
सीधा سیدھا वि० (२) पु० सीधुं
सीधा-सादा سیدھا سادہ वि० भोळुं; सरळ
सीधे سیدھے अ० सीधी रीते; सीधुं
सीना سینا स०क्रि० सीववुं (२) سینہ पु०[फा] सीनो; छाती
सीना-ज़ोर سینہ زور वि० [फा] (नाम,–री) शिरजोर, जबरदस्त
सीना-बंद سینہ بند पु०[फा.] स्त्रीनी चोळी [सामी छातीए
सीना-सिपर سینہ سپر अ० [फा.]
सीप سیپ पु० छीप के तेनी अंदर रहेतो जतु [سیپج पु० मोती
सीप-सुत سیپ سُت, सीपिज
सीपी سیپی स्त्री० सीप; छीप
सीम سیم पु० सीमा, हद (२) स्त्री० [फा.] रूपुं, चांदी (३) धनदोलत
सीमाब سیماب पुं० [फा] पारो
सीमी سیمی वि०[फा.] 'सीम' –चांदीनुं
सीय سیے स्त्री० 'सिय'; सीता
सीर سیر स्त्री० सहियारी के जेमां जमीनदार पोते जाते खेती करतो होय एवी जमीन (२) रक्तशिरा (३) पु० [स] हळ –में=एक साथे मळीने
सीरत سیرت स्त्री०[अ] प्रकृति; टेव (२) गुण, विशेषता [(२) शीरो
सीरा سیرا पु० [फा. शीर:] चासणी
सील سیل स्त्री० 'सीड़'; जमीननी भीनाश [वि० भीनु
सीला سیلا पु० 'सिला'; शिलोंछ (२)

सीवन سیون पु०, स्त्री० [सं] सीवण
सीस سیس पु० शीश; माथु
सीसक سیسک [स], सीसा سیسا पु० सीसुं
सीसी سیسی स्त्री० सीसको
सीसों سیسوں पु० 'सीसम', शीशम
सीह سیہ पुं० जुओ 'साही'
सुँघनी سنگھنی स्त्री० छींकणी
सुँघाना سنگھانا स०क्रि० सूघाडवुं, 'सूँघना'नुं प्रेरक
सुअन سُوان पुं० (प) सुत, पुत्र
सुआमी سُوآمی पुं० (प.) स्वामी
सुआर سُوآر पु०(प) रसोइयो
सुआसिन(–नी) سُوآسِن(-نی) स्त्री० (प.) सुवासण
सुकडना سُکڑنا अ० क्रि० जुओ ['सिकुडना'
सुकरात سُقراط पुं० सॉक्रेटिस
सुकून سُکُون पुं०[अ.] स्थिरता (२) मननी शांति
सुकूनत سُکُونت स्त्री० [अ] जुओ ['सकूनत'
सुक्कान سُکّان पु० [अ] सुकान, 'पतवार'
सुखंडी سُکھنڈی वि० सूकलकडी (२) पु० जेमा वाळक सुकाई जाय एवो एक वाळरोग
सुख़(–खु)न سُخن(-خُن) पु० जुओ ['स खुन'
सुखलाना سُکھلانا, सुखाना سُکھانا स०क्रि० सुकावबु
सुखुन سُخُن पु० जुओ 'स खुन'
सुगना سُگنا (प.), सुग्गा سُگّا पुं० तोतो; पोपट
सुगुरा سُگُرا पुं० सद्गुरु पासेथी मन्त्र पामेल
सुघट سُگھٹ वि० [स] सुदर (२) सुकर, सुसाध्य
सुघड(–र) سُگھڑ(-ر) वि० सुघड; [सुदर (२) निपुण
सुचाना سُچانا स०क्रि० ('सोचना'नुं प्रेरक) विचारवा प्रेरवुं (२) देखाडवुं; ध्यान खेंचवु
सुचाल سُچال स्त्री० सदाचार (वि०, [–ली)
सुजनी سُجنی स्त्री० [फा सोज़नी] एक जातनु विछानु
सुजान سُجان वि० सुजाण
सुझाव سُجھاؤ पु० सुझाडवु ते, सूचना
सुडौल سُڈَول वि० सुदर, सुघटित
सुढंग سُڈھنگ पु० सारो ढंग (२) वि० 'सुढग'वाळुं
सुतरां سُتراں अ० तोपण, छता
सुतरी(–ली) سُتری(-لی) स्त्री० सूतळी, दोरी
सुतार سُتار पुं० सुतार (२) वि० अच्छु, उत्तम (३) पुं० सगवड
सुतारी سُتاری स्त्री० मोचीनो सोयो
सुतुही سُتُہی स्त्री० सीप
सुतून سُتُون पु० स्तभ, थांभलो
सुथना سُتھنا पुं०, सुथनी سُتھنی स्त्री० 'सूथन' जुओ
सुथरा سُتھرا वि० स्वच्छ; साफ
सुद्दा سُدّا पुं०, सुद्दी سُدّی स्त्री०[अ. सुद्द سُدّ] पेटनो जूनो सूको मळ [सुध्वां, समेत; साथे
सुद्धा(–द्धाँ) سُدّھا(-دّھاں) अ०
सुध سُدھ स्त्री० सूध. सुधबुध= सूधबूध, भान
सुधवाना سُدھوانا स०क्रि० सुधरावबु
सुधाई سُدھائی स्त्री० सीधापणुं

सुधार سدھار पुं० सुधारो
सुधारना سدھارنا वि० सुधारनार (२) स०क्रि० सुधारवुं
सुधारा سدھارا वि० सीधु, निष्कपट
सुन سن वि० 'सुन्न' जुओ
सुनति سنت, स्त्री० (प) सुन्नत
सुनना سننا स०क्रि० सुणवु; साभळवुं
सुनबहरी سن بہری स्त्री० हाथी-पगानो रोग [(२) सुनावणी
सुनवाई سنوائی स्त्री० साभळवु ते
सुनसान سنسان वि० सूमसाम; निर्जन के उज्जड (२) पुं० 'सन्नाटा', सूमसाम
सुनहरा(–ला) (لا)سنہرا वि० सोनेरी
सुनहा سنہا पुं० (प.) श्वान; कूतरो
सुनाई سنائی स्त्री० जुओ 'सुनवाई'
सुनार سنار पुं० सोनी (स्त्री० –रिन,–री)
सुनावनी سناونی स्त्री० मृत्युनी खबर आववी ते के तै आव्ये करातुं सनान
सुन्न سن पुं० शून्य, मीडुं (२) वि० निश्चेष्ट, अचेत
सुन्ना سنّا पुं० शून्य; मीडुं
सुपच سپچ पुं० (प) श्वपच; चाडाळ
सुपत سپت वि० (प) सारी पतवाळुं, प्रतिष्ठित
सुपन(–ना) (نا)سپن पुं० सपनु
सुपारी سپاری स्त्री० सोपारी
सुपास سپاس पुं० आराम; सुख, निरात [जुओ 'सपुर्द, सपुर्दगी'
सुपुर्द سپرد, सुपुर्दगी سپردگی
सुफ़ूफ़ سفوف पुं० [अ] 'स फ़ूफ़'
सुबह صبح स्त्री० [अ.] सवार; प्रातःकाळ

सुबहान سبحان वि० [अ.] पवित्र. –अल्ला अ० हर्ष के अचंबो प्रगट करनारु संबोधन–वाह! धन्य!
सुबास (०ना) (نا)سباس स्त्री० सुवास; सुगंध [सगवड, अनुकूळता
सुबि(–बि)धा سبدھا (و) स्त्री०
सुबिस्ता سبستا, सुबीता سبیتا पुं० जुओ 'सुभीता'
सुबुक سبک वि० [फा.] हल्कु, कम वजननु (२) सुन्दर, रूपाळु
सुबुक–दस्त سبک دست वि० [फा] फूर्तिलु, चपळ
सुबुकी سبکی स्त्री० [फा.] हलकापणु (२) अपमान, तुच्छकार
सुबूत ثبوت पुं० जुओ 'सबूत'
सुभाइ (–उ,–य,–व) (ؤ)سبھاا(ے,ی,) पुं० (प) स्वभाव
सुभिक्ष سبھکش पुं० [सं.] सुकाळ
सुभीता سبھیتا पुं० सरळता; सहेलाई (२) सुयोग; सवड, अनुकूळता
सुम سم पुं० [फा.] पशुनी खरी; 'टाप'
सुम(–मि)रन (مِ)سمرن पुं० (प.) स्मरण
सुम(–मि)रनी (مِ)سمرنی स्त्री० नानी (२७ दाणानी) जपमाळा
सुर سر पुं० सूर, अवाज –में सुर मिलाना = हाजी हा करवुं, गायु गावु
सुरकना سرکنا स० क्रि० सीसका साथे खेंचवु
सुरख़ाब سرخاب पुं० [फा]'चकवा'; चातक. –का पर लगना = विशेषता होवी [झिकाळो (२) जुओ 'सुर्खी'
सुरखी سرخی स्त्री० ईंटनो चूरो–

सुरत(-ता) سُرت(-تا) स्त्री० ध्यान, सरत [तमाकु
सुरती سُرتی स्त्री० खावानो जरदो–
सुरदार سُردار वि० सुरीलु, सुस्वर
सुरधुनी سُردھنی स्त्री० सुरनदी, गंगा
सुरमई سُرمئی वि० [फा] सुरमाना रंगनु, भूखरु, नील [सळी
सुरमचू سُرمچو पु० सुरमो आजवानी
सूराख سُراکھ पु० छेद, काणु
सुराग سُراغ पु० [तु] भाळ, पत्तो
सुराग़-रसाँ سُراغ رساں वि० भाळ काढनार [सुराई
सुराही صُراحی स्त्री० [अ] भोटवो,
सुरुख سُرکھ वि० प्रसन्न; राजी (२) 'सुर्ख़'
सुरुखरू سُرکھرو वि० जुओ 'सुर्ख़रु'
सुरूर سُرور पु० [फा] आनंद (२) नशानी आछी लहेर–लहेजत [रखात
सुरैत(-तिन) سُریت(-تن) स्त्री०
सुर्ख़ سُرخ वि० (२) पु० [फा] लाल
सुर्ख़रू سُرخرو [फा.] तेजस्वी (२) यशस्वी, सफळ (३) प्रतिष्ठित
सुर्ख़ी سُرخی स्त्री० [फा] लाली (२) लेख वगेरेनु मथाळु (३) लोही
सुर्ता سُرتا वि० समजु, होशियार
सुलग سُلگ अ० पासे
सुलगना سُلگنا अ० क्रि० सळगवु, लागवु (प्रेरक **सुलगाना**) [(गूंचनो)
सुलझन سُلجھن स्त्री० सूझ, उकेल
सुलझना سُلجھنا अ० क्रि० रस्तो सूझवो, गूच ऊकलवी (प्रेरक **सुलझाना**)
सुलझाव سُلجھاؤ पुं० जुओ 'सुलझन'
सुलटा سُلٹا वि० सूलटु
सुलफ़ा سُلفا पु० [फा] सुल्फो, नशावाळी तमाकु (२) चडस
सुलफ़ेबाज़ سُلفےباز वि० गाजो या चडस पीनार
सुलह صُلح स्त्री० [अ] सुलेह, संधि
सुलाना سُلانا स० क्रि० 'सोना'नु प्रेरक, सुवडाववु
सुलेमान سُلیمان पुं० [अ] यहूदीओनो प्रसिद्ध राजा सोलोमन
सुवन سُون पु० जुओ 'सुअन'
सुवार سُوار पु० जुओ 'सुआर'
सुषमा سُشما स्त्री० [स] परम शोभा
सुसताना سُستانا अ० क्रि० थाक खावो; आराम करवो
सुसर(-रा) سُسر(-را) पु० ससरो
सुसराल سُسرال स्त्री० 'ससुराल', सासरी ['सुसताना'
सुस्ताना سُستانا अ० क्रि० जुओ
सुहबत صُحبت स्त्री० सोबत, 'सोहबत'
सुहबती صُحبتی पु० सोबती
सुहाग سُہاگ पुं० सुहाग, सौभाग्य, (२) लग्न प्रसंगनुं वरनु वस्त्र के वरपक्षनी स्त्रीओनु गीत –**उतरना**= सौभाग्य टळवु, विधवा थवु
सुहाग(-गि)न سُہاگ(-گِ)ن स्त्री० सुहागण, सौभाग्यवती
सुहागा سُہاگا पुं० टंकणखार (२) 'सोहागा'–समार [जुओ 'सुहागन'
सुहागिन(-नी) سُہاگن(-نی) स्त्री०
सुहाता سُہاتا वि० खमाय एवुं, सह्य (२) मजेदार (३) कोकरवरणु (पाणी)
सुहाना سُہانا अ० क्रि० सोहावुं; शोभवु (२) फाववु, सारुं लागवुं

सुहावना سہاونا वि० सोहामणुं, सुंदर (२) अ० क्रि० जुओ 'सुहाना'
सूंघा سونگھا पु० पाणी-सूंघो, सूंघीने जमीननु पाणी बतावनार (२) जासूस
सूंस سونس स्त्री० जुओ 'सूस'
सू سو अ० [फा] तरफ, भणी; बाजु
सूअर سوئر पु० (स्त्री०,–री) सूवर; शूकर
सूआ سوآ पु० सोयो (२) शूक, सूडो
सूई سوئی स्त्री० सोय (२) घडियाळना जेवो) कोई पण कांटो
सूखना سوکھنا अ०क्रि० सुकावु
सूखा سوکھا वि० सूकु, शुष्क, लूखुं (२) पु० सुकवणु, दुकाळ, (३) सूको, जरदो (४) पाणी वगरनी सूकी जगा
सूच्यार्थ سوچیارتھ पु० [सं] व्यंग्यार्थ [सूज, सोजो
सूजन(–नी) سوجن(-نی) स्त्री०
सूजा سوجا पु० 'सूआ'; सोयो
सूज़ाक سوزاک पु० [फा] एक मूत्ररोग
सूजी سوجی स्त्री० रवो–जाडो लोट
सूझ-बूझ سوجھ بوجھ स्त्री० समज, सूझ
सूत سوت पु० सूतर (२) दोरो
सूती سوتی वि० सूतरनु(२)स्त्री० सीप
सूथन(–नी) سوتھن(-نی) स्त्री० स्त्रीओनी सूथणी
सूद سود पुं० [फा] लाभ (२) व्याज
सूद दर सूद سود در سود = व्याजनु व्याज
सूदी سودی वि० व्याजुक
सूधा سودھا वि० (प) सीधु
सूधे سودھے अ० (प) 'सीधे'
सूना سونا वि० सूनुं (२) पु० एकांत जगा
सूप سوپ पु० सूपडु (२) [सं] सूप
सूफ़ صوف पु० [अ.] ऊन के गरम कपडु (२) काळी शाहीना खडियामां रखातु कपडु [जुओ 'सोफियाना'
सूफ़ियाना صوفیانہ वि० [फा.]
सूफ़ी صوفی पुं० [अ] सूफीवादी माणस (२) सादो साधु माणस
सूबा صوبہ पु० [फा] प्रांत, देशनो भाग (२) सूबो
सूर سور पुं० सूरदास (२) वि० शूर (प) (३) पु० सूवर (४) [अ] क्यामतने दिवसे वागनारुं एक वाजु (५) [फा.] खुशी; आनंद (६) लाल रंग
सूरज سورج पु० सूरज –पर थूकना या धूल फेंकना=निर्दोष के पवित्रने लांछन लगाडवु –को दीपक दिखाना= स्वयं जे प्रसिद्ध के गुणी होय तेनो परिचय कराववो
सूरत صورت स्त्री० [अ] शिकल, रूप (२) रस्तो; उपाय (३) हाल, दशा. –दिखाना=मों बतावबु; सामे आववुं –बनाना=रूप काढवु, वेश बदलवो (२) मों मरडवुं. –बिगडना=चहेरो फीको पडवो, निस्तेज थवुं [उपरथी, वाह्यतः
सूरतन् صورتاً अ० [अ] देखवामां;
सूरत-परस्त صورت پرست वि० सौंदर्य-पूजक (२) बुत-परस्त
सूरत-हराम صورت حرام वि० अंदरथी निस्सार पण उपरथी देखावडुं

सूरन سُورن पुं० सूरण [वीर; योद्धो
सूरमा(–वाँ) سُورما(-وَاں) पुं०
सूराख़ سُوراخ पु० [फा.]सुराख, छिद्र
सूल سُول पु० शूळ, सूळ
सूली سُولی स्त्री० शूळी (२) फासी
सूस (०मार) سُوس(٠مار) पुं० 'सूँस', एक जलचर
सूहा سُوہا पु० एक जातनो लाल रंग (२) एक संकर राग (३) वि० लाल
सेंक سینک स्त्री० शेक, शेकवुं ते
सेंकना سینکنا स० क्रि० शेकवु
सेंत سینت स्त्री० खर्च वगर–मफत थवु ते
सेंतमें سینت میں सेंत-सेंत سینت سینت अ०मफत (२) व्यर्थ
सेंदुर سیندُر पु० सिंदूर –चढ़ना= स्त्रीए परणवु
सेंध سیندھ स्त्री० दीवालमां खातर पडे' ते; बाकु –लगाना=कोचीने खातर पाडवुं [खातर पाडवु
सेंधना سیندھنا अ० क्रि० भींतमां
सेंधा سیندھا पु० सिंधव
सेंधिया سیندھیا वि० खातर-पाडु (चोर) (२) पु० ग्वालियरनो सिंधिया
सेंवई سینوئی स्त्री० घउनी शेव
सेंहुड سینہُڑ पु० जुओ 'सेहुँड'
सेगा صیغہ पु० 'सीगा'; विभाग
सेटना سیٹنا स० क्रि० गणतरीमां लेवु; मानवु, लेखामा लेवुं
सेठ سیٹھ पु० (स्त्री०–ठानी) शेठ
सेना سینا स०क्रि० सेववु ['सेव'
सेब سیب पु० [फा] सेप, सफरजन;
सेम سیم स्त्री० पापडी के वालोळ
सेमई سیمئی स्त्री० 'सेंवई'; सेव (घउंनी)
सेमल سیمل पुं० शाल्मली झाड
सेर سیر पुं० शेर (वजन) (२) शेर; सिंह (३) वि० [फा] तृप्त, संतुष्ट [लाकडुं
सेरवा سیروَا पुं० 'सेरा'–खाटलानु नानु
सेरा سیرا पु० खाटलानुं माथा आगळनुं लाकडुं (२) पायेली' जमीन
सेराब سیراب वि० [फा.] पाणीथी तरबोळ, पाणी पीधेलुं
सेरी سیری पुं० शेरी, रस्तो (२) स्त्री०[फा] तृप्ति; संतोष
सेल سیل पु० बरछो; भालो
सेला سیلا पु० सेलुं; शेलु
सेली سیلی स्त्री० नानो 'सेल'-भालो (२) सेली; योगी साधु इ नी गळानी एक माळा [सफरजन
सेव سیو पु० चणानी सेव (२) सेव;
सेवई سیوئیں स्त्री० जुओ 'सेंवई'
सेवा-टहल سیوا ٹہل स्त्री० सेवा; खिदमत
सेवाधारी سیوا دھاری पु० पूजारी
सेवा-बंदगी سیوا بندگی स्त्री० पूजापाठ, सेवा
सेवार(–ल) سیوار(-ل) स्त्री० शेवाळ
सेसर سیسر पु० पत्तानी एक बाजी (२) जाळ [वनार, कपटी
सेसरिया سیسریا पु० जाळमां फसा-
सेह سیہ वि० [फा सिह] त्रण
सेहत صحت स्त्री० [अ.] आरोग्य (२) रोगमाथी मुक्ति (३) सुखचेन; राहत (४) (भूलोनी) शुद्धि [खानुं
सेहत-ख़ाना صحت خانہ पुं० पाय-

सेहत-नामा صحت نامہ पु० शुद्धिपत्रक
सेह-माही سہ ماہی वि० त्रैमासिक
सेहर سحر पुं० [अ. सिह्र] जादु, इंद्रजाळ
सेहरा سہرا पु० वरराजानो खूप
सेहशंबा سہ شنبہ पु०[फा.सिहशंब.] मंगळवार
सेही سہی [म सेधा] 'साही', साहुडी
सेहुँड سہنڈ पुं० 'सेंहुड'; थोर
सेहुआँ سہواں पु० एक चर्मरोग, करोळिया
सैंतना سینتنا स०क्रि० एकठुं करवु (२) सभाळीने [वि० ४७; सुडताळीस
सैंतालि(-ली)स سینتالِ(-لی)س
सैंति(-ती)स سینتِ(-تی)س वि० ३७, साडत्रीस
सैंधव سیندھو पु०[स] सिंधव (२) सिंधनो निवासी के घाडो (३) वि० सिंधनु के सिंधु-समुद्रनु
सै سے पु०[सं शत, प्रा सय] गुजराती 'सें' -सो जेम वपराय छे उदा 'सोरह सै इकतीस'
सैकडा سیکڑا पु० सेंकडो, सैका
सैकड़े سیکڑے अ०सेंकडे,'प्रति शत'
सैकड़ों سیکڑوں वि० सेंकडो,अनेक सो (२) घणु [रेतीनु
सैकत سیکت वि० [स] रेताळ,
सैक़ल صیقل पु० [अ] सिकलीगर-सरणियानु काम [सिकलीगर
सैक़लगर صیقل گر पु० सराणियो,
सैद صید पु० [अ] शिकार
सैदानी سیدانی स्त्री० सैयद स्त्री;
सैन سین स्त्री० (प.) इशारो (२) सैन्य
सैनभोग سین بھوگ पु० मदिरोनो शयनभोग [सामे इशारा करवा ते
सैनासैनी سینا سینی स्त्री० साम-
सैफ़ سیف स्त्री० [अ] तलवार
सैयाँ سیاں पुं० स्वामी
सैयद سیّد पु०[अ] सैयद, मुसलमानोना चार वर्गमाथी एक वर्ग
सैयाद صیّاد पु० [अ] शिकारी
सैयार سیّار पु० [फा.] खूब सेर-सहेल करनारो [पाणी जेवुं
सैयाल سیّال वि० [अ] प्रवाही;
सैयाह سیّاح वि० [अ.] यात्री,सफर करनार [यात्रा
सैयाही سیّاحی स्त्री० [अ.] सफर;
सैर سیر स्त्री०[फा] सेर, मोज खातर फरवु ते; महेल (२) मजा, आनद (३) मोज खातर पर्यटने जवु ते [ग्रह
सैयारा سیّارہ पु०[फा.] (आकाशनो)
सैल سیل पु०, स्त्री० [अ] प्रवाह,वहेण
सैलानी سیلانی वि० सहेलाणी, लहेरी
सैलाब سیلاب पु० [फा]रेल(पाणीनी)
सैलाबी سیلابی स्त्री० [फा] भीनाश (२) नदीनी रेलथी सींचाती जमीन (३) रेल [पद्यनु रूप
सों سوں प्रत्यय 'सें' या 'से'नुं
सोंचर-नमक سونچر نمک पु० सचळ
सोंटा سونٹا पु० सोटो, लाठी
सोंठ سونٹھ स्त्री० सूठ
सोंध-(-धा) سوندھ(-دھا) वि० सुगंधीदार (२) पु० एक सुगधी पदार्थ (तेलमा नखातो)
सो سو स० ते (२) अ० तथी, अत
सोआ سوآ पुं० एक शाक; सुवा

सोई سوئی स०(प.)'वही'; ते ज, सोय
सोखना سوکھنا स०क्रि० शोषी लेवु, चूसवु [लाकडु
सोख़्तनी سوختنی स्त्री०[फा.] सूकुं
सोख़्ता سوختہ पु० [फा] शाहीचूस कागळ (२) वि० [फा] बळेलु, दग्ध
सोग سوگ पुं० शोक (वि० –गी)
सोच سوچ पु० विचारवुं ते; (२) चिंता (३) शोक; पस्तावो
सोचना سوچنا अ०क्रि० विचारवुं; गोर करवु (२) चिंता करवी (३) खेद करवो
सोचविचार سوچ وچار पुं० 'समझ–बूझ'; बधी रीतनो–पूरो विचार
सोज سوز पुं० [फा.] बळतरा (२) दु.ख
सोज سوج स्त्री० सोज; सोजो
सोज़न سوزن स्त्री० [फा] सोय
सोज़िश سوزش स्त्री० [फा] सोजो
सोझ(–झा) (سوجھ(-جھا वि० (प) सीधु, सरळ
सोत(–ता) (سوت(-تا पु० स्रोत, झरणु
सोनकेला سون کیلا पु० सोनेरी केळु
सोनहरा(–ला) (سونہرا(-لا वि० सोनेरी
सोना سونا पु० सोनुं (२) अ०क्रि० सूवु, ऊंघवु (३) अंगे झराणी चडवी **सोनेका घर मिट्टी होना**=खेदानमेदान थई जवु **सोनेमें घुन लगना**= असंभव वस्तु बनवी **सोनेमें सुगंध**= उत्तम चीजमा वळी उत्तमता
सोनामक्खी سونا مکھی स्त्री० एक उपधातु–सुवर्णमाक्षिक
सोनार سونار(سنار) पु०'सुनार', सोनी
सोफता سوپھتا पुं० एकांत, अलग जगा (२) फुरसद
सोफ़ियाना صوفیانہ वि० सुफी सबंधी (२) सादुं पण सारु लागतुं; सुफियाणु
सोमवारी سوموارى वि० सोमवारनुं (२) स्त्री० सोमवती अमास
सोय سوے स० (प) 'वही' 'सोई' (२) 'सो', ते
सोरनी سورنی स्त्री० सावरणी
सोलह سولہ वि० १६, सोळ **सोलहो आने**=सोळे आना, पूरेपूरुं
सोला سولا पु० जे झाडनां छोडां सोला टोपीमा वपराय छे ते
सोवा سوا पु० जुओ 'सोआ'
सोसनी سوسنی वि०[फा] जाबुडियुं
सोहन سوہن वि०(स्त्री० –नी) शोभीतुं; सुन्दर [(२) नींदवुं
सोहना سوہنا अ० क्रि० सोहवुं,शोभवुं
सोहनी سوہنی स्त्री० झाडु, सावरणी (२) नींदामण (३) वि० स्त्री० सुन्दर
सोहबत صحبت स्त्री० [अ] सोबत (२) सभोग [सोबती; साथी
सोहबती صحبتی पु० [अ.+फा.]
सोह(–हि)ला (سوہ(-ہ)لا पुं० मंगळ गीत
सोहाई سوہائی स्त्री० नींदामण
सोहाग سوہاگ, **सोहागिन** سوہاگن जुओ 'सुहाग, सुहागिन'
सोहागा سوہاگا पु० जुओ 'सुहागा' (२) खेडूतनो समार [सोहातु
सोहाता(–या) (سوہاتا(-یا वि० सुंदर;
सोहिला سوہلا पु० जुओ 'सोहला'
सौंचना سونچنا स० क्रि० शौच जवु के जईने धोवु के त्यार बाद हाथपग धोवा

सौंचर سَوںچر पु० सचल, 'सोंचर नमक'
सौंचाना سَوںچانا स० क्रि० 'सोंचना'नुं प्रेरक
सौंपना سَوںپنا स० क्रि० सोंपवुं;
सौंफ़ سَوںف स्त्री० वरियाळी
सौंह سَوںہہ स्त्री० (प.) सोगन
सौ سَو वि० सो; १००. –बातकी एक बात = सारांश, टूंकमां; तात्पर्य के
सौक(०न) (०ن)سَوک स्त्री० 'सौत'; शोक
सौगद(–ध) (ـدھ)سَوگند स्त्री० [फा] सोगद, कसम
सौगध سَوگندھ पुं० [स] अत्तरियो (२) सुगंध (३) सोगद [भेट
सौग़ात سَوغات स्त्री० [तु] सोगात,
सौग़ाती سَوغاتی वि० भेट तरीके शोभे एवुं, उत्तम, नमूनेदार; विरल
सौज سَوج स्त्री (प) साज, सामग्री
सौजा سَوجا पु० शिकारनुं प्राणी, शिकार
सौत(०न,–तिन) (ـتن،ـن٠)سَوت स्त्री० सपत्नी; शोक; 'सवत'
सौतिया डाह سَوتیاڈاہ स्त्री० शोको वच्चेनी ईर्षा (२) भारे ईर्षा
सौतेला سَوتیلا वि० (स्त्री० –ली) सावकुं, शोकनुं, शोक संबंधी
सौदा سَودا पु० [अ] सोदो (२) सोदानी चीज, माल (३) वेपार (४) पागलपणुं, गांडपण (५)धून(६)वि०कालुं
सौदाई سَودائی पु० पागल, गांडो, धूनी [वेपारी (नाम,–री)
सौदागर سَوداگر पु० [फा] सोदागर
सौदा-सुलुफ़ سَودا سلُف, –सुलफ़ سَلَف पु० सोदो करवानी चीजो
सौदा-सूत سَودا سُوت पु० व्यवहार (२) चांदी
सौध سَودھ पुं० [सं.] महेल, भवन
सौभग سَوبھگ पु० [सं] सद्भाग्य (२) सुख (३) धनदोलत (४) सौंदर्य
सौभागिनी سَوبھاگِنی स्त्री० [स] सौभाग्यवती
सौरी سَوری स्त्री०प्रसूतिघर,प्रसवस्थान
सौवर्चल سَوَرچل पुं० [स] सचळ; 'सोंचरनमक' [(२) सुहृद
सौहृद سَوہرِد पुं० [स.] मित्रता
स्तन पीना ستن پینا = धावबुं
स्तर ستر पुं० [स] थर; पड (२) सेज, पथारी
स्तोक ستوک पु०[स] बुंद; बिंदु
स्त्रीव्रत ستری ورت पु० पत्नीव्रत, अव्यभिचार
स्थानापन्न ستھاناپن वि० [स] अवेजी, कामचलाउ
स्थायी समिति ستھائی سمِتی स्त्री० [स] 'स्टेन्डिंग कमिटी', वरस दरम्यान कायमी कार्यवाहक समिति
स्पर्द्धा سپردھا स्त्री० [स] स्पर्धा. (वि०, –र्द्धी)
स्पर्शी سپرشی वि० [स] स्पर्शनार
स्पृही سپرِہی वि० [स] स्पृहा करनारु ['शायद'
स्यात् سیات अ० [स.] कदाच;
स्यानप(०न) (٠ن)سیانپ पुं० शाणपण, डहापण
स्याना سیانا वि० शाणुं, डाह्युं (२) उमरे पहोंचेलुं, 'वयस्क'
स्यापा سیاپا पु० जुओ 'सियापा'

स्याम سٙیام वि० श्याम (२) पुं० सियाम देश
स्याह سٙیاہ वि० जुओ 'सियाह'
स्याही سٙیاہی स्त्री० शाही (२) श्यामता
स्राप سٙراپ पु० (प) शराप; शाप
स्रावक سٙراوک, स्रावी سٙراوی वि० [स] स्राव करावनारु
स्वतोविरोधी سٙوتوورودھی पुं० पोते ज पोतानां वस्तुनो विरोध करनार; वदतो-व्याघातवाळुं
स्वरोद سٙورود पुं० एक ततुवाद्य
स्वाँग سٙوانگ पुं० स्वांग, बनावटी वेश (२) तमाशो, खेल
स्वाँगी سٙوانگی पुं० बहुरूपी, स्वांग काढी पेट भरनारो [माणनारु, रसिक
स्वादी سٙوادی वि० [स] स्वाद
स्वायत्त शासन سٙوایتّ شاسن पुं० स्थानिक स्वराज
स्वेच्छासेवक سٙویچھّا سیوک पुं० स्वयंसेवक

ह

हँकवा ہنٙکوا पु० वाघने हाकाहाक करी शिकारी पासे लाववो ते
हँकाई ہنٙکائی स्त्री० हाकवु ते के तेनी मजूरी [बोलावबु ते, बूम
हँकार ہنٙکار स्त्री० होकारो, ताणीने
हँकारना ہنٙکارنا स० क्रि० जोरथी बोलाववु, पोकारवु (२) आह्वान करवु
हंकारना ہنٙکارنا अ० क्रि० होकारो करवो; गर्जवु [आमंत्रण
हंकारा ہنٙکارا पुं० होकारो (२) नोतरु,
हंगाम ہنٙگام पु० [फा] वखत, मोसम (२) 'हंगामा' जुओ
हंगामा ہنٙگامہ पु० [फा] हंगामो, हल्लो, तोफान (२) भीड
हंजार ہنٙجار पुं० [फा.] मार्ग (२) ढंग, रीत
हंडा ہنٙڈا पु० हांडो, देगडो
हँडिया ہنٙڈیا, हंडी ہنٙڈی स्त्री० हांडी, हांल्ली [=थाक खावो
हँफनि ہنٙپھنی स्त्री० हाफ-मिटाना
हंस ہنٙس पुं० [स] हंस (२) सूर्य
हँसता-मुखी ہنٙستا مکھی पुं० हसमुखो आदमी [हसवुं
हंसना ہنٙسنا अ०क्रि० (२) स०क्रि०
हँसमुख ہنٙس مکھ वि० हसमुखुं (२) विनोदी, टीखळी
हंसली ہنٙسلی स्त्री० गळानी हांसडी-ते नामनु हाडकुं के घरेणु
हँसाई(-य) ہنٙسائی(-ے) स्त्री० हसवुं ते (२) हांसी
हँसिया ہنٙسیا स्त्री० दातरडुं
हँसी ہنٙسی स्त्री० हास्य (२) हांसी. —छूटना=हसवु आववुं [हँसिया'
हँसुआ(-वा) ہنٙسوا(-وا) पु० जुओ
हँसोड़(-र) ہنٙسوڑ(-ر) वि० हांसी-खोर, मजाकी
हक़ حق वि० [अ] हक, योग्य; वाजबी (२) साचु (३) पु० अधिकार (४) फरज (५) न्यायी के वाजबी वात के पक्ष (६) खुदा
हक़तलफ़ी حق تلفی स्त्री० [अ.] अन्याय

हक़ताला حق تعالےٰ पुं० [अ.] परमेश्वर, खुदा [वगरफांसु
हक़नाहक़ حق ناحق अ० हकनाक;
हकबकाना ہکبکانا अ०क्रि० गभरावु
हकला(०हा) (ہا)ہکلا वि० तोतडुं बोलतु
हकलाना ہکلانا अ०क्रि० तोतडावु
हकलाहा ہکلاہا वि० जुओ 'हकला'
हक़-शिनास حق شناس वि० [फा.] कदरदान (२) न्यायी (३) आस्तिक (नाम, –सी)
हक़शुफ़ा حق شفع पुं०[अ.] कोई जमीन जायदाद वेचाण पर होय तो तेने खरीदवानो पहेलो हक कोईने होवो ते [(२) वेआवरू
हक़ारत حقارت स्त्री० [अ.] घृणा
हक़ीक़त حقیقت स्त्री० [अ.] हकीकत; असल के साची वात, तथ्य
हक़ीक़तमें حقیقت میں अ०वस्तुताए; खरु जोतां
हक़ीक़ी حقیقی वि० [अ.] असली; मूळ (२) सगु, पोतानु
हक़ीयत حقیت स्त्री०जुओ'हक्कियत'
हक़ीर حقیر वि० [अ.] दूबळु(२)तुच्छ
हक़ूक़ حقوق पुं० ब० व० [अ] हको; अधिकारो
हक़्क़ा حقّا अ० [अ] ईश्वरना सोगन
हक्का-बक्का ہکّا بکّا वि० गभरायेलु
हक़्क़ियत حقیت स्त्री० [अ] हकदारी, हक–अधिकार होवो त
हक़्क़े–तस्नीफ़ حق تصنیف पुं० [अ +फा]'कॉपीराईट';लेखकनो अधिकार
हगना ہگنا अ०क्रि० अघवु
हगास ہگاس स्त्री० अघवानी हाजत
हचका ہچکا, हचकोला ہچکولا पुं० आंचको, धक्को; उछाळो (गाडी खाटलो वगेरेमां बेसता लागे छे ते)
हज حج पुं० मक्कानी हज
हज़ حظ पुं० [अ] सद्भाग्य (२) खुशी (३) मजा, लहेजत
हज़म ہضم पुं० (२) वि० जुओ 'हज़्म'
हज़रत حضرت पुं० [अ] महात्मा के महापुरुष माटे संबोधन (२) (व्यंग्यमां) दुष्ट के पाजी माणस
हज़रत सलामत حضرت سلامت पुं० [अ] बादशाहनु 'हु.ज़ूर' जेवु संबोधन
हजरे-असवद حجر اسود पुं० [अ.] कावानो पथ्थर
हज़ा ہذا स०[अ] आ, 'यह'
हजाब حجاب पुं० जुओ 'हिजाब'
हजामत बनाना حجامت بنانا = हजामत करवी (२) [ला] लूंटवु (३) मारवु झूडवु
हज़ार ہزار वि० [फा.] १०००; हजार (२) हजारो, अनेक (३) अ० गमे तेटलुं
हज़ार-पा ہزار پا पुं० [फा.] कानखजूरो
हज़ारहा ہزارہا वि० [फा] हजारो, बहु ज [(२) फुवारो
हज़ारा ہزارا पुं० [फा] हजारीगोटो
हज़ारी ہزاری पुं० [फा] हजार सिपाईनो नायक–सरदार
हज़ीमत ہزیمت स्त्री० [अ] हार, पराजय
हजूम ہجوم पुं० जुओ 'हुजूम'
हज़ूर حضور पुं० हज़ूर (जुओ 'हु ज़ूर')
हज़ूरी حضوری पुं० हज़ूरियो;अनुचर (२) वि० हज़ूर–दरबारने लगतु

हजो هجو स्त्री० [अ] निंदा
हज्ज حج पु० [अ] हज, मक्कानी यात्रा [(नाम,-मी)
हज्जाम حجام पु० [अ] हजाम
हज़्म هضم वि० [अ] हजम; पचेलु (२) पु० पाचन; हजमियत
हट(-ठ) (-ٹھ)ہٹ स्त्री० हठ, जिद्द
हटकना ہٹکنا स० क्रि० अटकाववु; रोकवुं, मना करवी [पाकी
हट(-ड़)ताल (ڑ-)ہٹتال स्त्री० हडताल.
हटना ہٹنا अ० क्रि० हठवुं
हटवा ہٹوا पु० हाटवाळो, दुकानदार
हटवाई ہٹوائی स्त्री० दुकानदारी, 'हटवा'नो धंधो
हट्टा-कट्टा ہٹا کٹا वि० हृष्टपुष्ट, स्थूल
हट्टी ہٹی स्त्री०दुकान [दृढ प्रतिज्ञा लेवी
हठना ہٹھنا अ० क्रि०(प.)हठ करवी(२)
हठी(०ला) (ला०)ہٹھی वि० हठीलु; जिद्दी (२) दृढप्रतिज्ञ, टेकीलु
हड ہڑ स्त्री० हरड
हड़कप ہڑ کنپ पु० खळभळाट
हड़क ہڑک स्त्री० हडकवा (वि०, हड़काया) -उठना=हडकवा लागवो
हड़कना ہڑکنا अ० क्रि० हडकवा लागवो, कशा माटे खूब तलसवु
हड़गिल्ल ہڑگل, हड़गीला ہڑگیلا पु० (बगला जेवु) एक पक्षी
हड़प ہڑپ वि० गत्र दईने खाधेलु के गेब करेलु -करना=हजम करी जवु, उडावी जवु ['हड़प करना'
हड़पना ہڑپنا स०क्रि० हप करी जवु;
हड़फूटन ہڑپھوٹن स्त्री० हाडकामा थतु कळतर
हड़बड़ ہڑبڑ स्त्री० उतावळनो रघवाट
हड़बड़ाना ہڑبڑانا अ०क्रि० हडवडवु, उतावळ करवी, रघवावुं (२) स०क्रि० उतावळ करवा कहेवु [रघवाटियु
हड़बड़िया ہڑبڑیا वि० उतावळियुं;
हड़बड़ी ہڑبڑی स्त्री० जुओ 'हड़बड़'
हड्डा ہڈا पु० भमरी, 'वरें'
हड्डी ہڈی स्त्री० हाडकु (२) (ला.) कुळ; खानदान -उखडना=हाडकु ऊतरी जवु
हतक ہتک हतक इज़्ज़ती ہتک عزتی स्त्री० बेआबरू; मानभंग; बदनक्षी [एटली हदे के
हत्ता حتے अ० [अ] त्यां सुधी;
हत्था ہتھا पु० हाथो, दस्तो (२) केळानु घोड -मारना=हाथ मारवो; चोरवु [हाथमां आववु, हाथे चढवु
हत्थे ہتھے अ० हाथमा. -चढ़ना=
हत्यारी ہتیاری स्त्री० हत्यानुं पाप (२) वि० स्त्री० घातकी [रूप
हथ ہتھ पु० समासमां वपरातुं 'हाथ'नुं
हथउधार ہتھ ادھار पु० जुओ 'हथफेर' अर्थ ३
हथकंडा ہتھکنڈا पु० हाथचालाकी
हथकड़ी ہتھکڑی स्त्री० हाथकडी
हथछूट ہتھ چھوٹ वि० हाथनुं छूटु-झट मारी बेसे एवु
हथनी ہتھنی स्त्री० हाथणी
हथफेर ہتھ پھیر पु० वहालमा हाथ फेरववो-पंपाळवु ते (२) हाथ मारी जवानी चालाकी (३) थोडा दिवस माटे उचक लेवाती के देवाती रकम
हथलेवा ہتھ لیوا पुं०लग्ननो हस्तमेलाप

हथवाँस ہتھوانس پु० नाव चलाववानो वधो सरसामान
हथवाँसना ہتھوانسنا स०क्रि० कोई चीजनो प्रथम वापर शरू करवो
हथिया ہتھیا पु० हाथियो, हस्त नक्षत्र
हथियाना ہتھیانا स० क्रि० हाथमा–कबजामां लेवु (२) हाथ मारी जवु; उडावी लेवुं [हथेली
हथेरी(–ली) ہتھیری(لی) स्त्री०
हथौटी ہتھوٹی स्त्री० हथाटी; हस्तकौशल्य (२) वधामां हाथ नाखवो ते
हथौडा ہتھوڑا पुं० हथोडो (हथौडी स्त्री०)
हदफ़ ہدف पुं० [अ.] निशान; लक्ष्य
हदिया ہدیہ पु० [अ] भेट, उपहार
हदीस حدیث स्त्री० [अ] हजरत महमदना वचनो तथा कार्यनो संग्रह –खींचना=सोगन खावा
हदूद حدود स्त्री० [अ]'हद'नु ब०व०
हद حد स्त्री० [अ] हद; सीमा
हद्दे समाअत حدِ سماعت स्त्री० [अ] कचेरीमा दावो दाखल करी देवानी नक्की अवधि
हद्दे सियासत حدِ سیاست स्त्री० [अ.] न्यायाधीशना अधिकारनी हद
हनोज़ ہنوز अ० [फा] अत्यार सुधी
हफ़-नज़र حف نظر [फा.] श० प्र०= ईश्वर करे ने नजर न लागे
हफ़्त ہفت वि० [फा] सप्त, सात
हफ़्त-इक़लीम ہفت اقلیم [फा.+अ] स्त्री० सात देश, आखो संसार
हफ़्ता ہفتہ पु० [फा] हफतो; सप्ताह (२) शनिवारनो दिवस
हफ़्ताद ہفتاد वि० [फा.] ७०; सत्तर
हबकना ہبکنا अ० क्रि० करडवा के बचकु भरवा मों फाडवु (२) स०क्रि० करडवु
हबन्नक़ ہبنق वि० [अ]मूर्ख, बेवकूफ
हबर ह(–ह)बर ہبر(ہبر) अ० झटझट, जल्दी [प्रियजन
हबीब حبیب पुं० [अ] मित्र (२)
हबूब حبوب पु० ब० व० [अ.] दाणा (२) गोळीओ
हब्बा حبہ पु० [अ] अनाजनो दाणो, कण (२) दाणा जेटलु जराक; चपटी
हब्बा डब्बा ہبا ڈبا पुं० उटांटियु–एक बाळरोग
हब्श حبش पु०[अ]आबिसीनिया देश
हब्शी حبشی पु० [अ] 'हब्श' देशना रहेवासी, हबसी
हब्स حبس पु० [अ] कैद, बन्धन (२) पवन न होवाथी थतो घाम
हम ہم स० अमे (२) आपणे (३) पु० हमडी, अहंता (४) अ० [फा] साथे (५) समान (समासमा उदा० हमदर्दी; हमदीन) [कालीन
हम-असर ہم عصر वि० [फा] सम-
हम-आहँग ہم آہنگ वि० [फा] एक साथे वधानी जोडे बोलनार (नाम, –गी) [उमरनु
हम उम्र ہم عمر वि० [फा.] समान
हम-क़दम ہم قدم वि० [फा.] साथे चालनार; साथी [वातचीत
हम-कलामी ہم کلامی स्त्री० [फा.]
हम-चश्म ہم چشم वि०[फा.] सरखा दरज्जावाळु

हम जिन्स هم جنس वि० सजातीय
हम-ज़ुल्फ़ هم زلف पुं० [फा.] साढु
हमजोली هم جولی पुं० समोवडियो; साथी [घनिष्ठ मित्र
हमदम همدم पुं० [फा] दिलाजान,
हमदर्द هم درد पुं० [फा] सहानुभूति राखनार
[हमदर्द] वि० [फा] साथी
हम-नफ़स هم نفس, हम-नशीन
हम-निवाला هم نوالہ वि० [फा] साथे खानारपीनार [गाढीदार
हम-पल्ला هم پلّہ वि० [फा] बरोबरियुं;
हम-पाया هم پایہ वि० [फा] बराबरियु; सरखा पदवाळु
हम-पियाला هم پیالہ वि० [फा] एक प्याले पीनार; साथे खानारपीनार
हम-मकतब هم مکتب वि० [फा] सहाध्यायी
हमराह هم راہ अ० [फा] साथे, सगाथे
हमल حمل पुं० [अ] हमेल, गर्भ
हमला حملہ पुं० [अ] हुमलो (२) आघात; प्रहार
हमला-आवर حملہ آور वि० [फा.] हुमलो करनारु, आक्रमणकारक
हमवतन هم وطن पुं० देशबंधु, देशभाई
हमवार ہموار वि० [फा] सपाट, समतल
हमशीर (-रा) (-ہ) ہمشیر स्त्री० [फा] बहेन
हम-सबक़ هم سبق पुं० [फा] सहाध्यायी
हमसर هم سر वि० [फा] समान; जोडीदार, बरोबरियुं (नाम, -री)
हम-साज़ هم ساز पुं० [फा] मित्र
हमसायगी هم سائیگی स्त्री० [फा.] पडोशी होवु ते
हमसाया هم سایہ पुं० [फा] पाडोशी
हमसिन هم سن वि० समोवडियुं
हमहमी ہمہمی स्त्री० जुओ 'हमाहमी'
हमा ہمہ वि० [फा] कुल; बधुं; पूरु
हमा-तन ہمہ تن अ० पगथी माथा सुधी (२) आखुं, बधु
हमाम-दस्ता ہمام دستہ पुं० हमामदस्तो, खांडणीपराई
हमारा ہمارا स० अमारु (२) आपणु
हमाश्‌गुमा ہماشما वि० [फा] मारा तमारा जेवा सामान्य (लोक)
हमाहमी ہماہمی स्त्री० पोतपोताना स्वार्थनी खेंचताण, अहमहमिका
हमें ہمیں स० 'हमको', अमने
हमेल حمیل स्त्री० जुओ 'हुमेल'
हमेशा ہمیشہ अ० [फा] हमेशा (नाम, हमेशगी)
हम्द حمد स्त्री० [अ] ईश्वरस्तुति
हम्माम حمّام पुं० [अ] 'हमाम'; नावणियु (२) गरम पाणीनो बंबो
हम्माल حمّال पुं० [अ] 'हमाल', कूली [नाश करवो
हयना ہننا स०क्रि० (प) वध करवो;
हया حیا स्त्री० [अ] लाज, शरम
हयात حیات स्त्री० [अ] हयाती (२) जिंदगी [वि० शरमवाळुं, लज्जाळु
हयादार حیادار, हयामंद حیامند
हरकत حرکت स्त्री० [अ] गति (२) चेष्टा; वर्तन, व्यवहार (प्राय: अनिष्ट) (३) झबर, झेर, पेश इ० चिह्न
हरकारा ہرکارہ पुं० [फा.] हलकारो, कासद (२) टपाली [हरगिज
हरगिज़ ہرگز अ० [फा.] कदी, कदापि,

हरचंद هرچند अ० [फा] जोके, यद्यपि (२) अनेक वार

हरज(–जा) (هرج(–ا अ पु० जुओ 'हर्ज'

हरजाई هرجائی वि० [फा.] ज्या त्या भटकतुं (२) स्त्री० कुलटा, भटकण स्त्री

हरजाना هرجانہ पु० [फा] नुकसाननी भरपाई [पूर्ण अधिकारी

हरता धरता هرتا دھرتا पु० कर्ताहर्ता,

हर-दिल-अज़ीज़ هر دل عزیز वि० [फा] हरेकने प्रिय, सर्वप्रिय, लोकप्रिय

हरनी ہرنی स्त्री० हरणी; मृगली

हरफ़ حرف पुं० 'हर्फ़' (किसी पर) हरफ आना=(कोई पर) एक अक्षर पण आववो, कसूर नीकळवी –उठाना= अक्षर वाचता आवडवु. –बैठाना= बीबा गोठववा –बनाना=सरस अक्षर काढवा (२) दस्तावेजमा कपटथी फेरफार करवो [दोष दृष्टिवाळु

हरफ़गीर حرف گیر पु० टीकाखोर,

हरफ़गीरी حرف گیری स्त्री० खणखोद, टीकाखोरी, दोष देख्या करवा ते

हरफ़त حرفت स्त्री० जुओ 'हिरफत'

हर-फ़न-मौला هر فن مولا पु० हरेक काममा आवडतवाळो–होशियार

हरबा حربہ पु०[अ] हथियार, शस्त्रास्त्र (२) चडाई, हुमलो

हरबोंग هربونگ वि० गमार (२) मूर्ख; जडसु (३) पु० अधेर, अराजक

हरम حرم पुं०.[अ] जनानो, अंत पुर (२) स्त्री० रखात (३) लडी, दासी

हरमज़दगी حرامزدگی स्त्री० दुष्टता, बदमाशी

हरमसरा حرم سرا स्त्री०[अ] अतःपुर

हरवाह(–हा) (ہرواہ(–ا पुं० खेडूत, 'हलवाह' [झाड

हरसिंगार ہرسنگار पु० पारिजातकनु

हरहट ہرہٹ, हरहा ہرہا वि० हरायु

हरहाई ہرہائی वि० स्त्री० हराई (गाय)

हरा ہرا वि० लीलु (२) ताजु (३) काचुं (फळ, दाणो इ०) (४) पु० लीलो रग –बाग=खोटी आशा आपती–खाली वात [(२) हरियाळु

हराभरा ہرا بھرا वि० लीलुं, ताजु

हराम حرام वि० [अ] हराम, निषिद्ध (२) पु० निषिद्ध वस्तु (३) अधर्म, पाप (४) व्यभिचार –करना=कशु करवानु कठण करी मूकवु –होना= मुश्केल थवु

हराम-ज़ादा حرام زادہ पु० वर्ण-सकर (२) हरामी, बदमास

हरामी حرامی वि० व्यभिचारथी उत्पन्न (२) हरामी, बदमास

हरारत حرارت स्त्री० [अ] गरमी (२) बीकळी, जीर्ण ज्वर

हरावल ہراول पु० [तु] 'हरोल'; सेनानो आगलो भाग

हरास ہراس पु० [फा हिरास] डर, आशका (२) खेद, दु ख (३) निराशा

हरासत حراست स्त्री० जुओ 'हिरासत'

हरासाँ ہراساں वि० जुओ 'हिरासाँ'

हरिआ(–या)ली (ہریا(–ی)لی स्त्री० हरियाळी(२)झाड, छोड इ० लीलोतरीनो विस्तृत समूह –सूझना=बधे आनद आनद देखावो

हरिन ہرن पु० (स्त्री०, –नी) हरण

हरिवासर هرِواسر पुं० [सं] रविवार (२) एकादशी

हरि(-री)स هر(-ری)س स्त्री० [सं] हलीषा] हळनु लांबु लाकडुं जेणे धूसरी बंधाय छे [एक पेय

हरीरा حریره पु० [अ] रावडी जेवु

हरीस هریس स्त्री० जुओ 'हरिस' (२) حریص वि० [अ.] लालचु (३)ईर्षाळु

हरुअ(-आ) (ا-)هرو वि० (प) हलकु

हरुए هروے अ० हळवे; धीमेथी के चुपचाप

हरूफ़ حروف पु०[अ. 'हर्फ़'नु व०व०] अक्षरो, हरफो

हरौल هرَول पु०हरोल; 'हरावल' जुओ

हर्ज हرج पु० [अ.] अडचण; विघ्न (२) हानि; नुकसान

हर्जाना هرجانہ पु० जुओ 'हरजाना'

हर्फ़ حرف पुं० [अ.] हरफ, अक्षर (२) नामयोगी अव्यय

हर्फ़गीर حرف گیر वि० दोषदर्शी

हर्फ़-ब-हर्फ़ حرف بہ حرف अ० [अ] अक्षरश , अक्षरेअक्षर

हर्ब حرب स्त्री० [अ] लडाई

हर्र(-र्रे) (ہڑ(-ڑے स्त्री० हरड

हर्रा ہرا पु० मोटी हरड

हर्राफ़ حراف वि० [अ.] पाकु, चालाक, पहोंचेल

हल हل पु० [स] हळ (२) [अ] حل उकेल, फेंसलो -करना = फेंसलो करवो, उकेलवु(२)भळे के मळी जाय एम करवु. -होना = उकेलावुं(२) भळवु, मळी जवु

हलकंप هل کنپ पु० 'हळकप', हिलचाल, आदोलन (२) खळभळाट

हलक़ حلق पु० हलक, कठ, गळु -के नीचे उतरना = पेटमा जवु (२) गळे ऊतरवु; समजावु

हलकई ہلکئی स्त्री० हलकाश, हलकापणु (२) वि० नीचापणु, वट के शोभाने हानि [लहेरो खावी

हलकना ہلکنا अ० क्रि० हेलारे चडवु,

हलका ہلکا वि० हलकु -करना = हलकु पाडवु; अपमानवुं

हलक़ा حلقہ पु० [अ] गोळाकार; वृत्त (२) परिघ (३) मंडळ, समूह (४) गामोना खास समूह, गोळ [कटाळेलुं

हलकान ہلکان वि०जुओ 'हैरान',हलाक;

हलकाना ہلکانا स०क्रि० हेल्ले चडाववुं (२) अ० क्रि० हलकु थवु

हलचल ہل چل स्त्री०खळभळ, उपद्रव. -मचना = धाधळ मचवी; खळभळवु

हलद-हात ہلدہات स्त्री० पीठी चोळवानो विवाहनो विधि

हलदी ہلدی स्त्री० हळदर -उठना, -चढ़ना = पीठी चढवी -लगना = विवाह थवो -लगे न फिटकरी = मफत, वगर खरचे [-उठाना = सोगन खावा

हलफ़ حلف पु० [अ] कसम, सोगन.

हलफ़न् حلفاً अ० [अ] सोगनथी

हलफा ہلفا पु० लहेर, मोजुं, हेलारो

हलराना ہلرانا स०क्रि० (बाळकने) हाथ पर लई झुलाववुं

हलवा حلوه पु० [अ] शीरो हलवे माँडेसे काम = केवळ पोतानी मतलब

हलवाई حلوائی पुं० [अ] (स्त्री० -इन) कंदोई [हळजोडु, खेडूत

हलवाह(-हा) (ہلواه(-ہا पु० [स]

हलहलाना هلهلانا स० क्रि० जोरथी हलाववुं, हचमचाववु
हलाक هلاک वि० [अ.] मरेलु (२) थाकेलु (३) नाश पामेलु
हलाकत هلاکت, हलाकी هلاکی स्त्री० [अ] मोत (२) नाश
हलाकान هلاکان वि० जुओ 'हलकान'
हलाकानी هلاکانی स्त्री० हेरानगत, 'परेशानी'
हलाकी(-कू) (-کو)هلاکی वि० मारो; घातक, अत्याचारी
हला भला هلا بھلا पु० तोड; निकाल
हलाल حلال वि०[अ] कुरानथी विहित (२) पु० खावा माटे विहित पशु —करना=जबे करवु, हणवुं (३) هلال बीजनो चन्द्र
हलाल का حلال کا वि० 'हरामनु थी ऊलटु, वाजबी रीते मेळवेलु के मळेलु
हलालखोर حلال خور पु० प्रामाणिकताथी महेनत-मजूरी करनार (२) भंगी
हलीम حلیم वि० [अ] सहनशील, शांत (२) पुं० महोरममां करातु एक मासनु भोजन
हलूक هلوک स्त्री० 'हुलकी'; ऊलक
हलोरना هلورنا स०क्रि०हेलारे चडाववु (२) ऊपणवु (३) सघरवुं; एकठु करवु
हलोरा هلورا पु०हेलारो,मोजु, 'हिलोरा'
हल्क़ حلق पु०[अ.] गळुं, (२) गरदन
हल्दी هلدی स्त्री० जुओ 'हलदी'
हल्ला هلا पु० शोर; कोलाहल (२) लडाईनी हाक (३) हल्लो, हुमलो
हवन्नक़ ہونق वि० जुओ 'हवन्नक़'
हवलदार حولدار पुं० हवालदार

हवस ہوس स्त्री० [फा.] लालच (२) इच्छा, तृष्णा
हवा ہوا स्त्री० [अ] हवा, वायु (२) भूतप्रेत (३) आट, साख (४) इच्छा चाह (५) वासना —उखडना=शाख जवी —उड़ना=खबर फेलावी —करना =पखो नाखवो —बताना=उडावी देवु, टाळवु, डिंगो बताववो. —बिगड़ना =चेपी रोग फेलावो (२) चाल बगडवी के खराब विचार फेलावा. (किसीकी हवा) लगना=सगनो प्रभाव पडवो —बँधना=नामना थवी (२) साख होवी. —हो जाना=झट जता रहेवु, ऊडी जवुं
हवाइयाँ ہوائیاں (मुँह पर) —उड़ना =चहेरो फीको पडी जवो
हवाख़ोरी ہوا خوری हवा खावा जवु ते, सहेल [रखाती जाळी
हवादान ہوادان पु० हवा आववा
हवादार ہوادار वि० [फा] हवावाळुं, खुल्लु (२) इच्छावाळु (३) प्रेमी
हवापरस्त ہواپرست वि०[अ+फा] इंद्रियागामी
हवारी حواری पु० [अ] ईशुना (वार) साथी
हवाला حوالہ पुं० [अ] साबिती, प्रमाण (२) उदाहरण; दाखलो (३) हवालो, सुपरत
हवालात حوالات स्त्री० [अ] हवाले करवुं ते (२) काची केद; हाजतमां राखवुं ते के तेनी जेल
हवास حواس पु० [अ] इंद्रियो (२) होश, भान. —गुम होना=होशकोश ऊडी जवा

हवास-बाख़्ता حواس باختہ वि० [अ +फा.] 'हक्काबक्का' जुओ [स्त्री; पत्नी
हवेली حویلی स्त्री०[अ.] हवेली (२)
हव्वा حوّا स्त्री०[अ] बावा आदमनी स्त्री; 'Eve' (२) पुं० हाउ
हशमत حشمت स्त्री० [अ.] गौरव, मोटाई (२) वैभव
हशर حسر पुं० जुओ 'हश्र'
हश्त ہشت वि० अष्ट; आठ
हश्तुम ہشتم वि० आठमु
हश्र حشر पुं० [अ] कयामतनो दिन, हशर (२) शोक, आक्रंद (३) शोरबकोर
हश्शाश ہشاش वि०[अ.] खूब प्रसन्न; राजी [खूब खुश
हश्शाश बश्शाश ہشاش بشاش=
हसद حسد पु०[अ.] हसद; ईर्षा, झेर
हसब حسب पु० [अ.] 'नसब'थी ऊलटुं; (मातृपक्षनु) कुळ; वंश
हसब-नसब حسب نسب पु० [अ.] माबापनुं कुळ;-खानदान
हसरत حسرت स्त्री० 'हस्रत' जुओ
हसीन حسین वि०[अ] सुंदर, खूबसूरत
हसूल حصول पु० जुओ 'हुसूल'
हस्त(-स्ती) ہست(-ستی) स्त्री० [फा] हस्ती, हयाती (२) जिंदगी
हस्ब حسب अ०[अ] अनुसार; प्रमाणे
हस्रत حسرت स्त्री० [अ] हसरत, शोक, अप्राप्तिनुं दु ख(२) कामना, लालच
हाँ ہاں अ० हा **-करना**=हा कहेवी (२) समत थवुं. **-में हाँ मिलाना**= हाजियो भणवो
हाँक ہانک स्त्री० हांक; बोलाववा माटे बूम. **-देना, लगाना, मारना**=हाक मारवी. **-पुकारकर कहना**=बधा सामे भय के सकोच वगर कहेवुं
हाँगा ہانگا पु० हांजा; शरीरनी ताकात (२) जबरदस्ती **-छूटना**=हाजा वछूटवा, कमजोर के नाहिंमत थई जवुं
हाँगी ہانگی स्त्री० 'हामी'; हा;संमति. **-भरना**=हा पाडवी [हांफवुं
हाँप(-फ)ना ہانپ(-پھ)نا अ० क्रि०
हाँफा ہانپھا पुं० हांफ [हांसी
हाँसी ہانسی स्त्री० 'हँसी'; हास्य (२)
हाई ہائی स्त्री० दशा, हाल (२) ढंग,रीत
हाकिम حاکم पु० [अ.] हाकेम
हाकिमी حاکمی वि० (२) स्त्री० हाकेमी
हाजत حاجت स्त्री०[अ.] हाजत; जरूर (२) चाह (३) पहेरो, केद, 'हवालात' **-में देना या रखना**=पहेरामां राखवु
हाजती حاجتی स्त्री० पेशाबपाणी माटे रोमी पासे रखातु वासण (२) वि० हाजतवाळुं [के पाचनक्रिया
हाज़मा ہاضمہ पुं० [अ.] पाचनशक्ति
हाज़ा ہذا स० [अ] आ, 'यह' [एवुं
हाज़िम ہاضم वि०[अ.] पाचक; पचावे
हाज़िर حاضر वि० [अ.] हाजर; उपस्थित (२) हयात, विद्यमान (३) (व्या) बीजो (पुरुष)
हाज़िर-जवाब حاضر جواب वि० [अ.] (नाम, -बी) हाजरजवाबी
हाज़िरी حاضری स्त्री० [अ.] हाजरी (२) बपोरनी हाजरी-नास्तो
हाट ہاٹ स्त्री० हाट; बजार के दुकान. **-करना**=दुकान काढवी (२) बजार करवा जवुं
हाता حاطہ पु० [अ. इहातः] वाडो;

आंगणु (२) प्रांत, 'सूबा' (३) सीमा (४) वि० (स्त्री० –ती) (प.) अलग; दूर करेलु
हातिम حاتم पु० [अ] चतुर आदमी (२) उस्ताद, तज्ज्ञ (३) हातिमताई के तेना जेवो दानी
हाथपाँव फूलना ہاتھ پانو پھولنا = डर के शोकथी गभरावु [एक घरेणु
हाथपान ہاتھ پان पुं० हाथपहोंचियु–
हाथा ہاتھا पु० हाथो (२) हाथना थापा
हाथापाई ہاتھاپائی, **हाथाबाँही** ہاتھاباںہی स्त्री० हाथपगथी मारामारी, धोलधापट [पगानो गग
हाथीपाँच ہاتھی پانو पु० हाथी-
हाथोंहाथ ہاتھوں ہاتھ अ० हाथोहाथ (२) जोतजोतामां –लेना = बहु आदरमान करवु
हाद(–दि)सा حاد(ـ)ثہ पु० [अ० हादिसा] दुर्घटना, आपत्ति (२) अकस्मात
हादिस حادث वि० [अ.] नवु (२) नश्वर
हादिसा حادثہ पु० [अ] जुओ 'हादसा'
हादी ہادی पु० [अ] नेता, मार्गदर्शक
हाफ़िज़ حافظ पु० [अ] कुरान कंठस्थ होय एवो मुसलमान
हाफ़िज़ा حافظہ पु० [अ] स्मरणशक्ति
हामिल حامل वि० [अ] हमाल, बोजो ऊंचकनार के वही जनार [गर्भवती
हामिला حاملہ वि० [अ.] स्त्री० भारेवाई;
हामी ہامی स्त्री० हा, स्वीकार (२) حامی वि० [अ] हिमायती; सहायक –भरना = हा पाडवी, स्वीकारवुं
हारसिंगार ہارسنگار पु० जुओ 'हरसिंगार' [लाचार थईने
हारे दर्जे ہارے درجے अ० विवश–

हाल ہال स्त्री० हालवु ते, हलन (२) पु० पैडानी लोढानी वाट (३) हॉल [इं]
हाल حال पुं० [अ] हाल, दशा (२) खबर; समाचार (३) विवरण; वर्णन (४) कथा; चरित्र (५) (व्या.) वर्तमान काळ (६) अ० हाल, हमणा
हालका حالکا वि० नवु, ताजु, हालनु
हालडोल ہال ڈول पु० हालवु त (२) हिलचाल [परिस्थिति
हालत حالت स्त्री० [अ.] दशा; हालत;
हालमें حال میں अ० थोडा वखतथी
हालरा ہالرا पु० हींचोळो के हींचको
हालाँकि حالانکہ अ० [फा.] जोके, यद्यपि
हाला ہالہ पु० [अ] कुंडळ, वर्तुल (२) चंद्रनी चारेकोर देखातो गोळ [ब०व०
हालात حالات पु० [अ] 'हाल'नु
हालाहल ہالاہل पु० हळाहळ, झेर
हाली حالی अ० [अ] जलदी; तरत
हावन ہاون स्त्री० [फा] लोढानी खाडणी
हावन–दस्ता ہاون دستہ पु० [फा] खाडणी पराई, 'हमामदस्ता' [बावरु, घेलु
हावला बावला ہاولا باولا वि० हावरु
हावी حاوی वि० [अ] कुशळ, दक्ष (२) बधी तरफथी वशमा राखनारुं
हाशिया حاشیہ पु० [अ] कोर, धार (२) गोट, मगजी (३) हासियामां करेली नोंध –चढाना = मरचु मीठु भभराववु, रसिक करवा वातने वधारवी
हासिद حاسد वि० [अ.] 'हसद' – ईर्षा करनारु, झेरीलु
हासिल حاصل वि० (२) पु० [अ] हासल (३) वद्दी (गणितमां)

हासिल-कलाम حاصل کلام अ०[अ] साराश के; तात्पर्य के [सरवाळो
हासिल-जमा حاصل جمع पुं०[अ.]
हासिल-ज़र्ब حاصل ضرب पु०[अ] गुणाकार; गुणनफल
हाहाठीठी ہاہا ٹھیٹھی स्त्री० हाहाहीही
हाही ہاہی स्त्री० काई मेळववा हायहाय करवु ते
हाहू ہاہو पु० हाहो, शोर
हिंकरना ہنکرنا अ०कि हणहणवु
हिंकार ہنکار पुं० वाछडाने बोलाववा गाय वागरडे ते के वाघनो अवाज
हिंडोला ہنڈولا पुं० हिंडोळो (२) पारणु (३) चगडोळ
हिंदवाना ہندوانا पु० तडबूच
हिंदवी ہندوی स्त्री०[फा.] हिंदी भाषा
हिंदसा ہندسہ पुं०[अ] गणित(२) रेखागणित (३) अंक, रकम; सख्या (४) (व०व०) आंक
हिंदू ہندو पु० हिंदु [हिंदुस्तान
हिंदोस्तान ہندوستان पु० [फा]
हिंमती ہمتی वि० हिंमतवान
हिंवार ہنوار पु० हिम, वरफ
हिअ(—आ) (آ-)ہیا पुं० 'हिय', हृदय
हिकमत حکمت स्त्री०[अ]विद्या,कळा (२)हिकमत,युक्ति(३)हकीमी,युनानी वैदक
हिकमत-अमली حکمت عملی स्त्री० [अ.] चालाकी, होशियारी (२) कूटनीति [वात
हिकायत حکایت स्त्री० [अ] कहाणी,
हिक़ारत حقارت स्त्री० जुओ 'हकारत'
हिचक ہچک स्त्री० आनाकानी, घडभाज, खमचावु ते
हिचकना ہچکنا, हिचकिचाना ہچکچانا अ०क्रि० अचकावुं; आनाकानी करवी(२)हेडकी आववी ['हिचक'
हिचकिचाहट ہچکچاہٹ स्त्री० जुओ
हिचकी ہچکی स्त्री० हेडकी ['हिज्र'
हिजराँ ہجراں पु०[अ +फा.] वियोग;
हिजाब حجاب पु०[अ.]पडदो(२)शरम
हिज्जे ہجے पु० [अ.] जोडणी
हिज्र ہجر पुं० [अ] वियोग
हिज्र(—जर)त ہجر(-جر)ت स्त्री० [अ] हिजरत
हिताई ہتائی स्त्री० नातो; संबंध
हिती(—तु,—तू) (ہتو،ہتُو-)ہتی पु० हितेच्छु (२) स्नेही; मित्र (३) सबधी
हिदायत ہدایت स्त्री० [अ.] शिखामण (२) आदेश
हिनहिनाना ہنہنانا अ०क्रि० हणहणवु
हिना حنا स्त्री० [अ] मेंदी
हिनाई حنائی वि० [अ.] हिनाना—मेंदीना रगनु; लाल (२) मेंदीवाळु
हिफ़ाज़त حفاظت स्त्री० [अ] जाळवणी, सभाळ; देखरेख
हिफ़्ज़ حفظ अ०[अ] कठस्थ, मोढे (२) पु० हिफाजत, सभाळ (२) अदब
हिफ़्ज़े-सेहत حفظ صحت पु० [अ] स्वास्थ्यनी रक्षा
हिब्बा ہبہ पु० [अ] इनाम (२) दान
हिमयानी ہمیانی स्त्री० [अ] रूपिया कमरे बाधी राखवानी वासळी
हिमाक़त حماقت स्त्री० [अ.] मूर्खता, वेवकूफी
हिमामदस्ता ہمام دستہ पु० हमामदस्तो; खाडणीपराई, 'हावनदस्ता'

हिमायत حمایت स्त्री० [अ.] तरफदारी, पक्ष करवो ते (२) रक्षण, वालीपणुं, देखरेख (वि० –ती)
हिय(–या,०रा) (ہیا،ہیرا)ہیے पु० हृदय; हैयु (२) छाती. **–हारना**=हिंमत हारवु **हियेका अंधा**=हैयाफूटु, मूर्ख; अज्ञान
हियाव ہیاؤ पु० हिंमत, छाती [जवुं
हिरन ہرن पु०हरण.**–हो जाना**=नासी
हिरफ़त حرفت स्त्री० [अ] हाथ-कारीगरी (२) हुन्नरकळा (३) धंधोरोजगार (४) चालाकी (५) चालवाजी
हिरमज़ी ہرمزی स्त्री० [अ] लाल माटी, रगी
हिराना ہرانا अ० क्रि० गेब थवुं; खोवावुं (२) मटवु, टळवु (३) स० क्रि० भूली जवुं
हिरास ہراس स्त्री०[फा]जुओ 'हरास'
हिरासत حراست स्त्री० [अ] चोकी, पहेरो (२) नजरकेद [(२) निराश
हिरासाँ ہراساں वि० [फा.] भयभीत
हिर्स حرص स्त्री० [अ.]लालच, लोभ (२) इच्छानो आवेग (३) स्पर्धा **–छूटना**=ललचावुं
हिलकोर(–रा) ہلکور(ا) पु० हेलकारो, हेलारो [(३) प्रेम; मेळ
हिलग ہلگ स्त्री० सबब (२) ओळख
हिलगना ہلگنا अ० क्रि० टंगावु, लागी रहेवुं (२) फसावुं; वाझवु (३) हळी जवु; ओळखावुं (प्रेरक **हिलगाना**)
हिलना ہلنا अ०क्रि० हालवु (२) हळवुं, गोठवुं **–मिलना**=हळवुंमळवु
हिलाल ہلال पुं० [अ.] बीजनो चद्र
हिलोर(–रा) ہلور(ا) पुं० हिलोळो, हेलारो. **–लेना**=हेलारा खावा
हिलोरना ہلورنا स० क्रि० हिलोळवु, हिलोळे चडाववुं [(२) नम्रता
हिल्म حلم पु० [अ.] सहनशीलता
हिवंचल ہونچل, **हिवर** ہور पुं० 'हिंवार', बरफ [(२) गति, चेष्टा
हिस حس स्त्री० [अ] होश, भान
हिसका ہسکا पु० ईर्षा (२) देखादेखी इच्छा थवी ते; स्पर्धा [स्पर्धा
हिसका–हिसकी ہسکا ہسکی स्त्री०
हिसाब-किताब حساب کتاب पु० [अ] हिसाबकिताब, आवक खरचनो हिसाब (२) ढंग, चाल; वर्तन
हिसार حصار पु० [अ.] शहेरनो कोट (२) किल्लो, गढ
हिस्सा-रसद حصہ رسد अ० [अ +फा.] हिस्सा प्रमाणे ['हिनहिनाना'
हिहिनाना ہہنانا अ० क्रि० जुओ
हींस ہینس स्त्री० हिसारव, हींसारव
हींसना ہینسنا अ० क्रि० हींसारवु, हणहणवु
ही ہی अ० ज (२) (प) अ० क्रि० 'होना'नुं भूतकाळ स्त्री० रूप (व्रज भाषा)
हीक ہیک स्त्री० हेडकी(२)सूक्ष्म दुर्गंध
हीठना ہیٹھنا अ० क्रि० (प) पासे जवुं (२) पहोंचवुं
हीन حین पुं० [अ] समय, वखत
हीन-हयात حین حیات अ० [अ] आजन्म; उमरभर (२) स्त्री० जीवनकाल
हीरा-कसीस ہیرا کسیس पु० हीराकसी [बहानाथी, छेतरीने
हीलतन् حیلتا अ० [अ.] युक्तिथी,

हीला حیلہ पु० [अ] वहानुं; मिष (२) निमित्त; कारण.–हवाला = बहानु

हीला-गर,–बाज़ حیلہ گر،-باز वि० चालाक, फरेबी

हुँकारना ہنکارنا अ० क्रि० होकाटवुं; ठपको देवो, (२) हुकारो करवो; गजवुं

हुँकारी ہنکاری स्त्री० हकारो; हा कहेवु ते

हुँडार ہنڈار पुं० वरु

हुंडा भाड़ा ہنڈا بھاڑا पु० महेसूल इ० वधु आपीने माल पहोचाडवानो ठेको

हुंडा(–डिया)वन ہنڈا(-ڈیا)ون स्त्री० हूंडियामण

हुकुम حکم पुं० हुकम

हुक़ूक़ حقوق पु० [अ] 'हक़'नु व० व० जुओ 'ह कूक'

हुकूमत حکومت स्त्री० [अ] हकूमत

हुक़्क़ा حقہ पु० [अ] हूको (तमाकुनो)

हुक्काम حکام पु० [अ 'हाकिम'नु व० व०] हाकम–अमलदार–वर्ग

हुक्म حکم पु० [अ.] हुकम

हुक्म-उदूली حکم عدولی स्त्री० [अ] हुकमनी अवगणना

हुक्म-नामा حکم نامہ पु०[अ +फा] हुकमनामु, फरमान

हुक्म-बरदार حکم بردار वि० [अ +फा] आज्ञाकारी

हुक्म-राँ حکمراں वि० [अ +फा] हुकम देनार, शासक

हुक्मी حکمی वि० [अ] अचूक, अटल (२) आज्ञाकारी (३) अ० सदा

हुचकी ہچکی स्त्री० हेडकी; 'हिचकी'

हुजरा حجرہ पु० [अ] हुजरो, ओरडी (२) मसीदनी एकात ध्यान माटेनी ओरडी [भीड; 'मजमा'

हुजूम ہجوم पु० [अ] 'हजूम',

हुज़ूर حضور पु० [अ]हजूर–सबोधन (२) हजूर, हाजरी, समक्षता (३) दरबार; कचेरी [जनाब, श्रीमान

हुज़ूर-वाला حضوروالا पु० [अ]

हुज़ूरी حضوری पु०[अ] हजूरियो, नोकर (२) दरबारी (३ वि० सरकारी, हजूरनु

हुज्जत حجت स्त्री० [अ] खाली तर्कबाजी, दलीलबाजी (२) झघडो, तकरार (वि०,–ती)

हुड़कना ہڑکنا अ० क्रि० हेडकी आववी [धांधल

हुडदंग ہڑدنگ पुं० धमाचकडी;

हुति(–ते) ہت(-تے) अ० (प) द्वारा; थी (२) तरफथी (पांचमी ने त्रीजी विभक्तिना अर्थमा)

हुदहुद ہدہد पुं० [अ.] एक पक्षी

हुदूद حدود स्त्री० [अ.] 'हदूद', 'हद'नुं व० व०

हुदूद-अरबा حدود اربع स्त्री०[अ] चतु सीमा, चारे बाजूनी हद [सोनु

हुन ہن पु० [स हून] सोनामहोर(२)

हुनर ہنر पु० [फा] हुन्नर, कारीगरी (२) कौशल, चातुरी (३) गुण

हुनर-मंद ہنرمند वि०[फा]हुन्नरी, कसबी, कुशळ [व०व०

हुनूद ہنود पु० [अ.] 'हिंदू'नुं

हुब حب स्त्री० प्रेम (२) दोस्ती (३) इच्छा, मरजी [परपोटो

हुबाब حباب पु० [अ.] 'हबूब';

हुब्ब حب पु० [फा] प्रेम, 'हुब'.
–उल्-वतन=हुब्बेवतन, देशप्रेम
हुमक(–ग)ना (ﮔ-)ﮐﻨﺎ ہمک अ० क्रि०
ऊछळवुं (२) छलग मारवा पग पर
जोर देवुं [काल्पनिक पक्षी
हुमा ہما स्त्री०[फा] हुमा नामनु एक
हुमायूँ ہمایوں वि० [फा] शुभ,
मुबारक (२) पुं० हुमायु बादशाह
हुमेल حمیل स्त्री० [अ हमाइल
حمائل] 'हमेल', सिक्का वगेरेनी एक
जातनी गळानी माळा [जुओ 'हुडदग'
हुरदग(–गा) (ﮔﺎ-)ہردنگ पु०
हुरमत حرمت स्त्री० [अ] मान;
आबरू [ओकवुं
हुलकना ہلکنا अ०क्रि० ऊलक थवी,
हुल्की ہلکی स्त्री० ऊलक(२) कोलेरा
हुलसना ہلسنا अ० क्रि० हूलवु,
उल्लसवु (२) ऊलसवु, ऊभराउ, ऊमटवुं
हुलसी ہلسی स्त्री० 'हुलास', उल्लास;
उमंग [(३) स्त्री० छींकणी
हुलास ہلاس पु० उल्लास (२) ऊलट
हुलिया حلیہ पु० रूप, आकार
के तेनु वर्णन –कराना, –लिखाना=
पोलीसमा माणसनी ओळख माटे तेनु
वर्णन आपवु ['रोशन'
हुवैदा ہویدا वि०[फा] स्पष्ट; जाहेर,
हुश ہش अ० चूप करवा माटेनो एक
उद्गार [(२) हुस्न, कांति; खूबसूरती
हुस्न حسن पुं० [अ] उत्तमता, खूबी
हुस्ने-महफ़िल حسن محفل पु०
[अ] एक जातनो हुक्का
हूँ ہوں अ० हा (२) अ० क्रि० छु;
'होना'नु पहेला पुरुषनु ए० व०नु रूप

हूँठा ہونٹھا पु० [हि.हूट=साडात्रण]
ऊठाना आंक
हूॅस ہونس स्त्री० ईर्षा (२) बूरी नजर
लागवी ते (३) गोद; टोक्या करवुं ते
हूॅसना ہونسنا स०क्रि० नजर लागे
एम करवुं; टाकवुं (२) टोकवुं, 'कोसना'
हूक ہوک स्त्री० हृदयनी पीडा, शूळ
हूकना ہوکنا अ०क्रि० दुखवुं (२)
शूळ जेवी पीडाथी चाकवु
हूठा ہوٹھا पु० डिंगो, टिक्को –देना=
डिंगो करवो; टिक्को बताववो
हूदा ہودہ वि० [फा] वाजबी; ठीक
हूबहू ہوبہو अ० [अ] आबेहूब;
बिलकुल मळतुं [वि० खूब सुंदर
हूर حور स्त्री०[अ] हूरी, अप्सरा (२)
हूल ہول स्त्री० अणीदार कशु भोंकवु–
हुलावी देवु ते (२) शूळ; पीडा [खोसवु
हूलना ہولنا स०क्रि० हुलावी देवु;
हूश ہوش वि० असभ्य, जंगली
हूहा ہوہا स्त्री० होहा, शोरबकोर
हेंगा ہینگا पु० 'पाटा', समार (खेतीनो)
हेकड़ ہیکڑ वि० हृष्टपुष्ट, स्थूल (२)
जबरु (३) 'उद्दंड, उजड्ड' (नाम –डी)
हेच ہیچ वि० [फा] नजीवु; पामर
(२) नकामु, असार (३) हिचकारु
हेचकारा ہیچکارہ वि० [फा] नकामु;
निरर्थक
हेठा ہیٹھا वि० हेठुं, तुच्छ के नीचुं
हेठी ہیٹھی स्त्री० हेठुं पडवु ते, मानहानि
हेरना ہیرنا स०क्रि० ढूढवुं, खोळवुं (२)
हेरवु, निहाळवुं (३) समजवु, विचारवुं
हेरना-फेरना ہیرنا پھیرنا स०क्रि०
हेरफेर करवी, बदलवु के अहींनुं तहीं करवुं

हेर-फेर ہیر پھیر पु० चक्कर (२) वात लांबी लांबी करवी ते (३) दावपेच (४) हेरफेर, फेरफार (अने आपले वेड अर्थमां)
हेराना ہیرانا स०क्रि० 'हेरना'नुं प्रेरक (२) अ०क्रि० गेब थवु, न रहेवु; अभाव होवो के नष्ट थवुं (३) फीकु के मंद पडवु (४) लीन–तन्मय थवु
हेराफेरी ہیرا پھیری स्त्री० हेरफेर; अदलबदल
हेल ہیل पु० छाणां वगेरेनी हेल
हेलना ہیلنا अ०क्रि० हांसीखेल करवा (२) स०क्रि० हेलवु, अवगणवु
हेलमेल ہیل میل पु० मेळ, मित्राचारी (२) संग; साथ (३) परिचय
हेला ہیلا पु० हल्लो, चडाई (२) हेल्लो, धक्को (३) एक वार लई जवाय एटली खेप (४) भगी (५) स्त्री० [सं] हेला
हैं ہیں अ० हें! (२) अ०क्रि० 'होना'नु ब० व०, वर्तमानकाळनु रूप
हैंडिल ہینڈل पु० [इ] 'हेन्डल', हाथो
है ہے अ०क्रि० 'होना'नु ए० व०, वर्तमानकाळनु रूप
हैकड़ ہیکڑ वि० जुओ 'हेकड'
हैकल ہیکل स्त्री० [अ] घोडाना गळानी माळा (२) तावीज (३) जुओ 'हुमेल' (४) चहेरो, सिकल
हैज़ حیض पु० [अ.] स्त्रीनो रजोधर्म
हैजा ہیضہ पु०[अ] कोलेरा
हैफ़ حیف अ० [अ.] हाय, अफसोस
हैबत ہیبت स्त्री०[अ] हेबत, हबक, धास्ती
हैबत-ज़दा ہیبت زدہ वि० [अ + फा] हेबताई गयेलु
हैबत-नाक ہیبت ناک वि० भयकर, भीषण [खगोळविद्या
हैयत ہیئت स्त्री०[अ हैअत ہیئت]
हैरत حیرت स्त्री०[अ] हेरत, अचंबो
हैरत-अंगेज़ حیرت انگیز वि०[फा.] आश्चर्यकारक
हैरान حیران वि० [अ] हेरान, 'परेशान' (२) आश्चर्यचकित (नाम,–नी)
हैवान حیوان पु०[अ] हेवान, पशु (२) गमार [हैवानियत
हैवानियत حیوانیت स्त्री०[अ]
हैवानी حیوانی वि० हेवान, पशु जेवु, पाशव
हैसियत حیثیت स्त्री० [अ] हेसियत, योग्यता, शक्ति (२) आर्थिक दशा; धनसपत्ति (३) दरज्जो; कक्षा
हों ہوں अ०क्रि० 'होना'नु ब० व०, विध्यर्थ
होंठ ہونٹھ पु० होठ –काटना, –चबाना = होठ करडवा, क्रोध प्रगट करवो
हो ہو अ० हे, अहो (२) अ०क्रि० होत, 'होना'नु त्रीजो पुरुष, विध्यर्थ; के बीजो पुरुष, ब०व०, वर्तमानकाळनु रूप
होड़ ہوڑ स्त्री० होड, शरत (२) स्पर्धा (३) हठ –बदना, –लगना = होड बकवी
होड़ाबादी ہوڑا بادی, **होड़ाहोड़ी** ہوڑا ہوڑی स्त्री० चडसासडसी, होड
होतव(–व्य) ہوتب(-تبے) पु० थनारु, भावी
होनहार ہونہار वि० होनार, भावी (२) श्रेष्ठ नीवडनारु, सारा लक्षणवाळु (३) पु० भावी

होना ہونا अ० क्रि० होवु; थवु हो बैठना = थई पडवु, बनी बेसवु (२) स्त्रीनुं दूर बेसवुं होकर रहना = जरूर थवुं

होनी ہونی स्त्री० पेदाश; उत्पत्ति (२) हाल, वृत्तांत (३) भावी के संभवित घटना

होरसा ہورسا पु० ओरसियो

होरहा ہورہا पु० चणानो छोड के पोपटो

होरा(–ला) ہورا(–لا) पु० [स होलक] चणानो ओळो (२) 'होरहा', पोपटो

होरिल ہورل पु० तरत जन्मेलु बाळक

होला ہولا स्त्री० (शीखोनी) होळी (२) पु० जुओ 'होरा'

होश ہوش पु० [फा.] होश; चेतन (२) याद, सूधबूध (३) समज –दंग होना = आश्चर्यथी दग थवु –की दवा करना = होश ठेकाणे आणवा –दिलाना याद देवडाववु [समजदार

होशमंद ہوش مند वि० [फा]

होश(०व)हवास ہوش(و)حواس पु० [फा +अ] होशकोश

हौं ہوں अ०क्रि० छुं, 'होना'नु पहेलो पुरुष, ए०व०, वर्तमानकाळनु रूप (२) स० (व्रज) हु

हौ ہو अ०क्रि० छे; 'होना'नुं बीजो पुरुष, ए०व०, वर्तमानकाळनु रूप

हौआ(–वा) ہوآ(–وا) पुं०हाउ, 'हव्वा'

हौज़(–द) حوض(–د) पु०[अ हौज़] होज

हौदा ہودہ पु० होद्दो, अवाडी

हौल ہول पु० [अ.] डर, दहेशत. –पैठना, –बैठना = दहेशत लागवी; डर पेसवो

हौलजौल ہول جول पुं० उतावळ के तेथी थतो रघवाट के गभराट

हौल-दिल ہول دل पु० [फा.] दिल धडकवुं ते के तेनो रोग (२) वि० डरी गयेलु के डरपोक (३) गभरायेलुं; व्याकुळ

हौल-दिला ہول دلا वि० 'हौलदिल'; डरपोक के गभरायेलु

हौलनाक ہولناک वि० [फा]भयानक

हौली ہولی स्त्री० दारूनी दुकान

हौलू ہولو वि० 'हौलदिल', डरपोक, झट डरे एवुं [हलके हाथे

हौले ہولے अ० धीरेथी, आस्ते (२)

हौवा حوا स्त्री० जुओ 'हव्वा'

हौस ہوس स्त्री० [अ हवस] प्रबळ इच्छा (२) होंस, उमग, उत्साह

हौसला حوصلہ पु० [अ.] होंस, उत्साह, उमग (२) साहस, हिंमत. –निकालना = होंस पूरी थवी. –पस्त होना = होंस शमी जवी, जोर ठंडु पडवुं

हौसला-मंद حوصلہ مند वि० [फा]होंसीलु, उत्साही के साहसी; उमगी

ह्रद ہرد पुं० [स] तळाव के सरोवर (२) ध्वनि

ह्रदिनी ہردنی स्त्री० [सं.] नदी

ह्रस्व ہرسو पु० [सं] वामन, ठींगणो (२) लघु

अज़ीयत اذیت स्त्री० [अ.] अत्याचार, परपीडन

अजीरन, अजीर्ण اجیرن، اجرن पु० अजीरण, अपचो

अजूबा عجوبہ वि० [अ] अजायब, अद्‌भुत [हिस्सो

अज़ो عضو पु० [अ अज्व] भाग,

अजोता اجوتا पुं० [अ+जोतना] चैत्री पूर्णिमा (आ दिवसे बळद जोडाता नथी)

अज़्म عزم पु० [अ] निश्चय

अज़्म-बिलजज़्म عزم بالجزم पु० [अ.] दृढ निश्चय

अज्र اجر पु० [अ] बदलो, महेनताणु (२) खर्च

अज़्व عضو पु० जुओ 'अजो'

अटंबर اٹمبر पु० ढेर, ढगलो

अटक اٹک स्त्री० अटक, अडचण; रुकावट (२) संकोच

अटकना اٹکنا अ० क्रि० अटकवु, रोकावु (२) लाग्या रहेवु, वळगवु (३) विवाद करवो, झघडवु

अटकर स्त्री०, اٹکر अटकरना स० क्रि० जुओ 'अटकल', 'अटकलना'

अटकल اٹکل स्त्री० अटकळ, अनुमान (२) अंदाज [अनुमानवु

अटकलना اٹکلنا स० क्रि० अटकळवु,

अटकल-पच्चू اٹکل پچو पु० कपोळ-कल्पना (२) वि० उटपटांग, ख्याली (३) अ० अध्धर, अंदाजथी

अटका اٹکا पु० जगन्नाथजीने चडा-वातो भात के धन

अटना اٹنا अ० क्रि० अटवु; भमवु, रखडवु (२) भरावु

अटपट اٹپٹ वि० (स्त्री० अटपटी) अटपटु, अघरु; कठण, गूढ (२) उटपटांग, टेकाणा वगरनु

अटपटाना اٹپٹانا अ० क्रि० अटकवु, लथडावु, गूंचावु, गभरावु

अटलस اٹلس पुं० एटलास, भूगोळना नकशानी चोपडी

अटाटूट اٹاٹوٹ वि० बेशुमार; खूब

अटाला اٹالا स्त्री० [स अट्टाल] टगलो (२) सरसामान (३) कसाईवाडा

अटेरन اٹیرن पु० अटेरण (२) घोडाने चक्कर फेरववानी रीत (३) कुस्तीनो एक दाव

अटेरना اٹیرنا स० क्रि० अटेरणथी सूतर उतारवु, अटेरवु (२) खूब दारू पीवो

अट्टा اٹّھا पु० गंजीफाना अट्ठो

अट्ठाईस اٹھائیس वि० अठ्ठावीस,२८

अट्ठानवे اٹھانوے वि० अठ्ठाणु,९८

अट्ठावन اٹھاون वि० अठ्ठावन,५८

अट्ठासी اٹھاسی वि० अठ्यासी,८८

अठखेली اٹھکھیلی स्त्री० विनोद, खेल (२) चपळता (३) मस्तानी चाल

अठत्तर اٹھتر वि० 'अठहत्तर', इठ्योतेर,७८

अठन्नी اٹھنی स्त्री० आठ आनी

अठवन्ना اٹھونا पु० वणवानो ताणो जेनी पर लपेटी रखाय छे त वास के लाकडी ('अठवाडु' सरखावो)

अठमासा اٹھماسا पु० अषाढथी महा सुधी खेडाती रहेती शेरडीनी जमीन के खेतर

अठमासी اٹھماسی स्त्री० आठ मासानो सोनैयो, गीनी

अठवाँसा اٹھوانسا पुं० जुओ 'अठ-मासा' (२) वि० आठ मासे जन्मेलुं

अठवारा اٹھوارا पु० अठवाडियु

अठहत्तर اٹھہتر वि० 'अठत्तर'; इठ्ठोतेर

अठारह اٹھارہ वि० अढार, १८

अठासी اٹھاسی इठ्यासी, 'अट्ठासी'

अठोतरी اٹھوتری स्त्री० १०८ दाणानी जपमाळा

अड़ंगा اڑنگا पु० रुकावट, विघ्न — डालना.—लगाना=अडचण करवी, वचमां आववु (२) अडगो, कुस्तीनो एक दाव (३) स्त्री० जथाबंध माल थाय के वेचाय ते धाम

अड़ اڑ पु० हठ, जीद

अड़चन (—ल) (ل) اڑچن स्त्री० अडचण, मुश्केली [अडताळीस

अड़तालीस اڑتالیس वि० ४८,

अड़तीस اڑتیس वि० ३८,आडत्रीस

अड़दार اڑدار वि० अडियल (२) मस्त

अड़ना اڑنا अ० क्रि० अडवुं; रोकावु (२) हठ करवी, मक्कम रहेवु

अड़बंग اڑبنگ वि० पु० ऊंचुनीचु; असमान(२)विकट, दुर्गम (३) विलक्षण, अनोखु

अड़सठ اڑسٹھ वि० अडसठ, ६८

अड़ान اڑان स्त्री० थोभवानी जगा, पडाव

अड़ाना اڑانا स० क्रि० लटकाववु; रोकवु (२) वचमां वस्तु नाखी रोकवुं, ठासवु, सीडवु (३) पु० एक राग; अडाणो [सुस्त, जड

अड़ियल اڑیل वि० अडियल (२)

अड़ूसा اڑوسا पु० [स. अटरूष] अरडूसो

अडोल اڈول वि० अडग, स्थिर

अड़ोसपड़ोस اڑوس پڑوس पु०आडोश-पाडोश, आसपास

अड़ोसीपड़ोसी اڑوسی پڑوسی पु० आडोशीपाडोशी, आडोशपाडोशमां पासे रहेनार

अड्डा اڈا पु०[स अट्ट] थोभवानी जगा (२) अड्डो (३) केन्द्र, धाम (४) पक्षीने बेसवा पांजरामां होय छे एवी आडी (५) नाडु वणवा के भरतकाम जेवामां वपरातु लाकडानु चोकठु

अड़ेस اڑیس स्त्री० [इ] सरनामु, ठेकाणु

अढ़तिया اڑھتیا पु० [हि आढ़त] आडतियो, दलाल

अढवना اڈھونا स० क्रि० (प.) काम चलावडवु, काम कहेवु

अढ़ाई اڑھائی वि० अढी

अढुक اڈھک पु० ठोकर

अढुकना اڈھکنا अ० क्रि० ठोकर खावी (२) अढेलवु

अढ़ैया اڑھیا पु० अढी शेरनु तोल या माप (२) अढियानो गडियो

अतर عطر पु० [अ इत्र] अत्तर

अतरदान عطردان पु० [फा इत्रदान] अत्तरदानी

अतरसों اترسوں अ० [स इतर+श्व.] परम दिवसथी पहेलानो दिवस के ते पछी आववानो दिवस, त्रीजे दिवसे

अतवार اطوار पु० [अ. 'तौर'नु ब० व०] रहेणीकरणी; चालचलगत

अता عطا पु० [अ.] दान, भेट –करना=आपवुं –लेना=अपावु, मळवुं
अताई عطائی वि० [अ अता] दक्ष, प्रवीण (२) पक्कु, चालाक (३) जाते कुदरती बक्षिसथी शीखी ले एवु
अताब عتاب पुं० 'इताब' जुओ
अतालीक़ اتالیق पुं० [तु] उस्ताद, शिक्षक [चीज
अतिया عطیہ पु० [अ.] भेट-दाननी
अतिरिक्त اترکت अ० [स.] सिवाय, बाद करतां (२) वि० अतिरिक्त, वधारेनु
अतीस اتیس पुं० [स] एक वनस्पति –औषधि
अतुराई اتُرائی स्त्री० आतुरता; जलदी (२) चचळता, चपळता
अतुराना اتُرانا अ० क्रि० आतुर के उतावळा थवुं ['ईतवार'
अत्तवार اتّوار पुं० आतवार; रविवार,
अत्तार عطّار पु० [अ] अत्तारी, अत्तरियो (२) गांधी, दवाओ वेचनार
अथक اتھک वि० अथाक, न थाके एवु, अविश्रात
अथ च اتھ چ अ० [स.] अने, वळी
अथमना, अथवना اتھمنا، اتھونا अ० क्रि० आथमवु [कूडं
अथरा اتھرا पु० (स्त्री०अथरी) माटीनु
अथाई اتھائی स्त्री० मडळीने वेसवाना चोतरो, ओटलो (२) मडळी
अथान(–ना) (–نا) اتھان पु०अथाणु
अथाह اتھاہ वि० अथाग, अपार (२) अगाध, अति ऊडु (३) पु० ऊडो खाधरो (४) समुद्र
अथिर اتھر वि० (प) अस्थिर
अथोर اتھور वि० (प.) थोडुं नहीं, बहु
अद(–दा)ग (–دا) ادگ वि० डाघा वगरनुं; निष्कलक [अक
अदद عدد स्त्री० [अ] संख्या के तेना
अदन عدن पु० [अ.] आदमने वनावीने जे बागमा खुदाए राखेलो मनाय छे ते बाग.
अदना ادنےٰ वि० [अ.] मामूली, सामान्य (२) क्षुद्र, नम्र, अदनु –व आला=नाना मोटा बधा
अदब ادب पु० [अ] अदब, विवेक, आदर (२) साहित्य, वाङमय -करना =आदरथी वर्तवु, मान आपवुं –देना =विवेक शीखववो (२) शिक्षा करवी, दडवुं [जरूर, टेकथी
अदबदाकर ادبداکر अ० अवश्य,
अदम عدم पु० [अ] अभाव, न होवुं ते (समासमा) उदा० अदम पैरवी=केसमां जरूरी पेरवी न करवी ते अदम सबूत عدم ثبوت-प्रमाणनो अभाव
अदरक ادرک पु० आदु
अदल عدل पु० न्याय, इन्साफ
अदल-बदल ادل بدل पु० अदलाबदली, फेरफार
अदवान ادوان स्त्री० खाटलाना वाणने तग करवानी दोरी (पागतनी)
अदविया(०त) (ادویہ(ـیات स्त्री० [अ] 'दवा'नुं व० व० [आवण
अदहन ادہن पु० [स आदहन]
अदा ادا वि० [अ] चूकतु, चूकवेलु (२) स्त्री० हावभाव, नखरा (३) ढग
अदाग اداگ वि० 'अदग', निष्कलक, पवित्र

अदायगी ادائیگی स्त्री० [अ] अदा-
चूकते थवु ते

अदालत عدالت स्त्री० [अ] अदालत;
कचेरी (२) न्यायाधीश

अदालती عدالتی वि० अदालतने
लगतु (२) अदालतमा लडनार

अदावत عداوت स्त्री० [अ] अदावत;
वेर [राखनार

अदावती عداوتی वि० वेरी, अदावत

अदीठ ادیٹھ वि० [स अदृष्ट] न
दीठेलु (२) गुप्त, छूपुं

अदीब ادیب पु० [अ.] विद्वान,
पडित (२) शिक्षक [अप्राप्य

अदीम عدیم वि० [अ.] नष्ट (२)

अदू عدو पुं० [अ] शत्रु, वेरी

अदेखी ادیکھی वि० अदेखुं, देखी
न शके एवु [ओमा) प्रणाम

अदेस ادیس पु० आज्ञा (२) (साधु-

अदेह ادیہہ वि० [स.] अदेही (२)
पु० कामदेव

अधंग ادھنگ पु० अर्धांग, पक्षाघात

अधंगी ادھنگی वि० अर्धांगनु रोगी

अध ادھ वि० [स अर्द्ध] (समासमा)
अर्धु. उदा० 'अधकचरा'

अधकपारी(–ली) (ادھکپاری (-لی
स्त्री० आदासीसी [कहेलु

अधकहा ادھکہا वि० अस्पष्ट के अर्धु

अधन्ना ادھنّا पुं०, अधन्नी स्त्री०
ढबु, मोटो पैसो; अर्ध आनो

अधपई ادھپئی स्त्री० [हिं. आधा+
पाव] अर्ध पाशेर (बंगाली) जेटलुं माप के
तोल, पाशेरी के पाशेरो [वच्चोवच

अधबीच ادھبیچ अ० अधवच,

अधमरा, अधमुआ ادھمرا، ادھمؤا
वि० अधमूउ

अधवा ادھوا स्त्री० [स.] विधवा

अधसेरा ادھسیرا पु० अच्छेरो

अधाधुन्ध ادھا دھندھ अ०
अंधाधूंधी होय तेम [(दूध)

अधावट ادھاوٹ वि० अर्धु उकाळेलु

अधिकाई ادھکائی स्त्री० (प.) अधि-
कता (२) वडाई, महिमा [थवु, वधवु

अधिकाना ادھکانا अ०क्रि०अधिक

अधित्यका ادھتیکا स्त्री०[सं.] पहाडी
उच्च प्रदेश, 'टेबल लेन्ड'

अधिया ادھیا स्त्री० अर्धो भाग (२)
अर्धनी भागीदारी (३) पुं० अर्धो
भागीदार [अर्धु अर्धु वहेंचवु

अधियाना ادھیانا स०क्रि०अर्धु करवुं;

अधियार ادھیار पु० जुओ 'अधिया'

अधियारिन ادھیارن स्त्री० 'अधियार'
नु स्त्री० [भागीदारी

अधियारी ادھیاری स्त्री० अर्धी

अधिवेशन ادھویشن पुं० [स.] अधि-
वेशन, बेठक

अधूरा ادھورا वि० अधूरु, अपूर्ण –कर
देना=कमजोर करी देवु.– जाना=
गर्भपात थवो –होना=अणसमजु होवु

अधेड़ ادھیڑ वि० आधेड

अधेला ادھیلا पु० अधेलो, अर्धा जी

अधेली ادھیلی स्त्री० आठ आनी,
अर्धो [कपडु

अधोतर ادھوتر पु० एक जातनु जाडु

अन ان नकारवाचक उपसर्ग (हिन्दी
शब्दोमां, गुजराती 'अण' पेठे, वपराय
छे. उदा० अनगढ)

अन-अहिवात ان اہِوات पु० विधवा-पणु, रंडापो

अनइन्स ان اِنس वि० बूरु, खराब, 'अनैन'

अनक़रीब عنقریب अ० [अ] नजीक,

अनख انکھ पु० [स अन्+अक्ष] क्रोध (२) ईर्षा, द्वेष (३) नजर न लागे ते माटे करातु काजळनु टपकु [चिडावु

अनखाना انکھانا अ० क्रि० गुस्से थवुं,

अनखाहट انکھاہٹ पु० क्रोध, नाराजगी

अनगढ़ انگڑھ वि० (स्त्री०,-ढ़ी) घड्या वगरनु (२) स्वयंभू (३) बेडोळ,

अणघड [गर्भना आठमो मास

अनगना انگنا वि० अगणित (२) पु०

अनगिना انگنا वि० अगणित, 'अनगना' [अज्ञात, अपरिचित

अनजान انجان वि० अजाण, नादान (२)

अनजाने انجانے अ० अजाण्ये, वगर समज्ये, अजाणवानीमा

अनत انت अ० (प) अन्यत्र, बीजे स्थाने (२) [न] वि० न नमेलु ['अदीठ'

अनदेखा ان دیکھا वि० न देखेलु,

अनन्नास اناناس पु० अनेनास फळ

अनपच انپچ पु० अजीर्ण, बदहजमी

अनपढ़ انپڑھ वि० अभण, निरक्षर, मूर्ख

अनबन انبن पु० अणबनाव

अनबि(-बे)धा (انبدھا(-بیدھا) वि० वींध्या वगरनु, अविद्ध

अनबोल (-ला,-ला) (انبول (-لا، -لا) वि० मूगु (प्राय: पशु माटे)

अनब्याहा انبیاہا वि० (स्त्री०, -ही) अविवाहित, कुंवारु

अनभल انبھل पु० भलु नहि ते, अहित.
–ताकना=बूरु ताकवु

अनमन(-ना) (انمن(-منا) वि०(स्त्री०,-नी) अन्यमनस्क, उदास, खिन्न

अनमिल انمل वि० (स्त्री०,-ली) मेळ वगरनु, असबद्ध

अनमेल انمیل वि० मेळ वगरनु, 'अनमिल' (२) सेळभेळ वगरनु, विशुद्ध

अनमोल انمول वि० अमूल्य, उत्तम

अनरस انرس पु० रसहीनता (२) अरुचि (३) अणबनाव –पड़ना=अणबनाव थवो

अनवट انوٹ पु० अणवट, स्त्रीनु अगूठियुं

अनवासना انواسنا स० क्रि० नवु वासण पहेलप्रथम वापरवु

अनसुना انسنا वि० (स्त्री०,-नी) (-سنی) न साभळेलु. अनसुनी करना=साभळ्यु ना साभळ्यु करवु, ध्यान न देवु

अनहोनी انہونی वि० स्त्री० असभव (२) स्त्री० असंभव-विलक्षण वात

अनाकानी اناکانی स्त्री० आख आडा कान करवा ते (२) आनाकानी

अनाड़ी اناڑی वि० अनाडी, नादान, अणसमजु [बकवाट

अनाप-शनाप اناپ شناپ पुं० नकामो

अनामा انامکا स्त्री० अनामिका

अनायत عنایت स्त्री० [अ] कृपा, महेरबानी

अनार انار पु० [फा.] दाडम (२) तेना घाटनी दारूखानानी काठी

अनारदाना اناردانہ पु० [फा] एक जातना खाटा अनारना सुकवेला दाणा

अनारी اناری वि० जुओ 'अनाडी' (२) अनार-दाडमना रंगनु; लाल

अनाह اناہ पु० [स] पेट चडवानो एक रोग

अनी انی स्त्री० [स. अणि] अणी (२) वस्तुनो आगळनो भाग (३) समूह, झुंड (४) सेना (५) [हिं. आन=मर्यादा] ग्लानि, खेद

अनीक انیک पुं० [स] युद्ध (२) सेना (३) वि० [अ+हिं नीक=अच्छु] बूरूं, खराब [अनिष्ट, अप्रिय (२) खराब

अनीठ انیٹھ वि० [स अनिष्ट] (प)

अनीस انیس पुं० [अ.] दोस्त (२) प्रेम के सहानुभूति राखनार

अनुनय انُنے पुं० [सं.] विनंती, प्रार्थना (२) मनाववुं ते

अनुपात انُپات पुं० [सं.] त्रिराशि

अनुभव انُبھو पु० [सं] अनुभव (२) लागवु, प्रतीत थवु ते –करना=खबर पडवी; मालूम थवु

अनुशासन انُشاسن पु० [सं.] आज्ञा (२) उपदेश [शोधखोळ, तपास

अनुसंधान انُسندھان पु० [सं]

अनुसंधानना انُسندھانا स० क्रि० (प) खोळवु (२) विचारवु

अनूठा انُوٹھا वि० [स. अनुत्थ] (स्त्री०,–ठी) अनूठुं, अद्भुत (२) अद्वितीय, उत्तम

अनेरा انیرا वि० [स. अनृल] (स्त्री०, –री) नकामु, निष्प्रयोजन, व्यर्थ

अनैस انَیس वि० 'अनइस', बूरूं

अनोखा انوکھا वि० [सं अन्+ईक्ष] अनोखु

अन्दलीब عندلیب स्त्री० [अ.] बुलबुल

अन्ना انّا स्त्री० [तु] माता (२) धाव

अन्वाअ انواع स्त्री० व० व० [अ] 'नौ'–रीत, प्रकार–नुं व. व.

अन्वान عنوان पु० जुओ 'उन्वान'

अन्सर عنصر पुं० [अ.] मूळ तत्त्व

अपंग اپنگ वि० अपग, लूलु (२) अशक्त

अपकाज़ी اپکاجی वि० स्वार्थी, मतलबी

अपघात اپگھات पु० [स.] आपघात (२) हत्या; हिंसा (३) विश्वासघात

अपढ़ اپڑھ वि० 'अनपढ,' अभण

अपन اپن सर्व० (प) आपणे

अपना اپنا सर्व० [स. आत्मन] (स्त्री०, –नी) पोतानु (त्रणे पुरुषमा वपराय) (२) पु० स्वजन. अपनी अपनी पड़ना=पोतपोतानी पडी होवी अपने तक रखना=कोईने न कहेवु –सा मुंह लेकर रह जाना=शरमिंदु थईने रही जवु–पाछा पडवु

अपनाना اپنانا स० क्रि० अपनाववु, पोताने अनुकूळ के वश करवु, पोतानु करवु

अपनापन اپناپن– पुं० अपनायत اپنایت स्त्री० अपनाववुं ते (जुओ 'अपनाना')

अपने आप اپنے آپ अ० आपोआप, पोतानी मेळे

अपाह(–हि)ज (اپاہج) اپاہج वि० लूलुलंगडु, अपग, काम न करी शके एवुं (२) आळसु [जरूर

अपि اپِ अ० [स.] वळी, पण (२)

अपितु اپرت अ० [स] परन्तु (२) बल्के

अप्रैल اپریل पु० एप्रिल मास

अफ़आल افعال पु०[अ 'फेल'नुं ब०व०] कृत्यो, करणी

अफ़ई افعی पु० [अ.] काळो नाग

अफ़ग़ान افغان [अ] अफघान, काबुली

अफ़ज़ल افضل वि० [अ] उमदा, सर्वोत्तम [वधारो

अफ़ज़ाइश افزائش स्त्री० [फा.] वृद्धि,

अफतारी افطاری स्त्री० उपवासनुं–रोजानुं पारणु

अफ़यून افیون स्त्री० [फा] अफीण

अफरना اپھرنا अ० क्रि० पेट भरीने खावुं, धरावुं (२) अफरावुं (३) 'ऊबना', अरुचि थवी

अफरा اپھرا पु० आफरो

अफ़लातून افلاطون पु० [अ] प्लेटो (२) बहु अभिमानी माणस –का साला =घमडी माणस [ऊडती खबर

अफवाह افواه स्त्री० [अ] अफवा,

अफ़शा افشا वि० जुओ 'इफशा'

अफसर افسر पुं० ओफिसर –माल= महेसूल खातानो अमलदार [कथा

अफसाना افسانہ पु० [फा] कहाणी;

अफ़सुरदा افسردہ वि० [फा] दुःखित, मूंझायेलु (नाम,–दगी स्त्री०)

अफीम افیم स्त्री० अफीण

अफीमची, अफ़ीमी افیمچی-افیمی पु० अफीणियो, अफीणनो व्यसनी

अफ़ू عفو पु० [अ अफ्व] क्षमा; माफी [दुर्गंध

अफ़ूनत عفونت स्त्री० [अ] बदबो;

अब اب अ० आ वखते, हमणां, हवे. –तब होना या लगना=मरणघडी आववी –तब करना=आज काल करवी, वहानुं काढी ढील करवी

अबख़रा ابخرہ पुं० [अ.] वाफ, वराळ

अबतर ابتر वि० [फा] बूरु, खराब (२) बगडेलु, भ्रष्ट [अवनति, बगाड

अबतरी ابتری स्त्री० खराबी (२)

अबद ابد स्त्री०[अ] अनंतता, असीमता

अबदी ابدی वि० [अ] अनंत, अमर

अबरक ابرک पु० [स अभ्रक]

अबरख [ऊलटुं, उपलुं कपडु

अबरा ابرہ पु० [फा.] 'अस्तर'नु

अबरी ابری स्त्री० [फा.] एक जातनो चीकणो कागळ (२) एक पीळो पथ्थर

अबरू ابرو स्त्री० आखनी भमर, 'अब्रू'

अबलक़(-ख़) (-ख) ابلق वि० [अ.] कावरचीतरु, सफेद अने काळा के लाल रंगनुं

अबवाब ابواب पु०[अ.] ('बाब'नु ब० व०) अध्याय (२) एक मुसलमानी कर

अबस عبث अ० [अ.] व्यर्थ, नाहक

अबा عبا पुं० [अ] डगला नीचे पहेरवानु ढीलुं कपडुं

अबादान, अबादानी ابادان،-نی जुओ 'अवादान,' 'अवादानी'

अबाबील ابابیل स्त्री० [फा] काळा रंगनु एक पक्षी

अबीर عبیر पु० [अ.] अबील

अबीरी عبیری वि० [अ] अबीलना रङ्गनुं (२) पु० तेवो रङ्ग

अबुहाना ابوہانا अ० क्रि० धूणवुं 'अभुआना'

शुद्धि पत्रक

पृष्ठ	खण्ड	पंक्ति	अशुद्ध	शुद्ध
३	२	४	घुप	घुप
१४	२	२६	जुओ आवादान	आबादान
,,	,,		आवादानी	आबादानी
२३	२	२७	آئی	آ|
३०	१	१५	عالی	آلی
३०	१	१६	(३)	(३)، عالی
३९	१	३	सद्गिलन	उद्गिलन
८१	१	६	क्रुद्ध	क्रुद्ध
८३	२	१२	کونبی	کٹونبس
८८	१	८	کھنتدورا	کھنتڈورا،
१०७	१	२९	(२).	गरब گرب (२)
११६	२	२	जुओ 'गुईयाँ'	जुओ 'गुइयॉ'
१३३	१	२६	'प्रेम'	'फ्रेम'
१३७	१	१६	جھبسا جھسٹی	جھبنا حھسٹی
१४४	१	१३	صبافت	صافت
१४४	१	२७	–मसजिद	–मसजिद جامع مسجد
१४४	२	३२	حالی	حعلی
१६३	१	१६	जुओ 'ठरवुं'	जुओ ठरना
१६८	१	२	دھکن	ڈھکن
१७१	१	२६	تخمسا	تخمینا
१७७	२	१९	تحسن	تہس
१८४	१	६	تعبشاب	تساب
,,	१	१२	وند	توند
१९१	२	१२	ऊभरो	ऊमरो
२६८	२	८	मागवु	भागवु
२६९	२	२७	بھشسی	بھٹس
२७२	२	२४	विभक्ति	विभक्त
३०६	१	३	रफत	रक्त
३०७	१	३०	حرم	رحم
३०७	२	२०	रगवन	रगवत
३२०	१	२	–खिंचना	खींचना

अबे اَبے अ० (नाना के ऊतरता माणस माटे संबोधन) ए, अल्या —तबे करना =निरादरसूचक बोलवुं

अबेर اَبیر स्त्री० (प) [स. अवेला] विलम्ब [अबोला

अबोला اَبولا पुं० रिसाईने न बोलवु ते;

अब्बा اَبّا पु० [फा] बाप

अब्बास عبّاس पु० [अ.] एक फूलझाड

अब्र اَبر पु० [फा] अभ्र, वादळ

अब्रू اَبرُو स्त्री० [फा] जुओ 'अवरु'

अब्रे-बाराँ اَبرِ باراں पुं० [फा] वरसादनुं वादळ [स्कार (२) स्तुति

अभिवादन اَبھِوادَن पु० [स] नम-

अभिसरना اَبھِسرنا अ० क्रि० (प.) जवुं (२) इष्ट जगाए के प्रियने मळवा जवुं

अभिसार اَبھِسار पु० [सं] प्रियजनने नक्की जगाए मळवा जवुं ते

अभी اَبھی अ० (हिं. अब+ही) हमणा ज, अवघडी

अभुआना اَبھُوآنا अ० क्रि० [सं. आह्वान] भूत आव्युं होय एम धूणवु ने हाथ पग हलाववा [फलाणो

अमका اَمکا पु० [स. अमुक] अमुक,

अमचूर اَمچُور पु० आमचूर

अमन اَمن पु० [अ] शाति, चैन (२) रक्षण, बचाव [सुखचैन

अमन-अमान اَمن اَمان पु० सुखशाति,

अमराई اَمرائی स्त्री०, अमराव اَمراو पु० अमराई, आवावाडियु

अमराज़ اَمراض पुं० [अ. 'मर्ज़'नु व० व०] रोग [कपडु

अमरू اَمرُو पु० एक जातनु रेशमी

अमरूत (-द) اَمرُوت(-د) पुं० [फा ?] जामफळ [आवावाडियु

अमरैया اَمریّا पुं० (प०) अमराई,

अमल عمل पुं० [अ] अमल, सत्ता; नशो इ० [सींग

अमलतास اَملتاس पुं० गरमाळानी

अमल-दर-आमद عمل درآمد पु० [फा] अमल थवो ते

अमला عملہ पु० [अ] कचेरीमां काम करनार, अमलदार

अमली عملی वि० [अ] अमलमां आवनारु, व्यावहारिक (२) अमल करनारु (३) नशेबाज, केफी

अमवात اَموات स्त्री० ब० व० [अ] मरणो; मोतो [सूकी चीर, चीरियुं

अमहर اَمہر पुं० काची छोलेली केरीनी

अमानत امانت स्त्री० [अ.] अनामत राखवुं ते के तेम राखेली वस्तु

अमानतदार امانت دار पु० अनामत राखनार, जेने त्यां अनामत रखाय ते

अमाना اَمانا अ० क्रि० समावु, पूरु मावु (२) फुलावुं, गर्व करवो

अमानी امانی स्त्री० [अ] मजूर पासे रोजी के पगार पर जाते काम करावबु ते (२) वि० [सं] मानवगरनु, निराभिमानी; नम्र ['अम्मामा'

अमामा عمامہ पु० [अ.] जुओ

अमारी عماری स्त्री० [अ] अबाडी

अमाल عمال पुं० [अ.] हाकेम, अमल करनार

अमावट اَماوَٹ स्त्री० केरीना रसने सूकवीने करेलो पापड (२) एक जातनी माछली

अमावस اماوس स्त्री० अमास, अमावस्या
अमिट امِٹ वि० (स्त्री०,-टा) मटी न शके एवु, स्थायी (२) अटल, अवश्यभावी
अमिताभ امِتابھ पु० [स] बुद्धदेव
अमिय امِے पुं० [सं. अमृत] अमी
अमिली امِلی स्त्री० 'इमली', आमली (२) मेळ न होवो ते, अणबनाव
अमी امی पु० (प) अमी, अमृत
अमीन امین पु० [अ.] अदालतनो एक अमलदार (२) थापण राखवा माटे विश्वासु माणस
अमीराना امیرانہ वि० [अ] अमीरना जेवु, अमीरी
अमीरो-कबीर امیروکبیر वि० [अ] 'अमीर-व-कबीर', खूब धनवान
अमृतबान امرتبان पु० माटीनुं रोगान करेलु वासण (घी, अथाणु इ० राखवानु)
अमोला امولا पु० आंबानो नवो छोड
अमौआ اموا पु० केरीना सूका रस जेवो रग के तेवा रगनु कपडु
अम्दन عمداً अ० [अ] जाणीजोईने, इरादाथी [अम्मा, मा
अम्मो (-म्मी) (-مي) اماں स्त्री०
अम्मामा عمامہ पु० (अ) एक प्रकारनो मोटो (मुसल्मानी) फेंटो
अम्र امر पु० [अ] वात, अर्थ, मुद्दो, कहेवानो मतलब, विषय (२) आज्ञा, विधि (३) (व्या०) आज्ञार्थ -व निही= विधिनिषेध
अमौरी امَوری स्त्री० अळाई

अयाँ عیاں वि० [अ.] साफ, स्पष्ट
अयान ایان वि० (स्त्री०, -नी) (-نی) अजाण; अज्ञान (२) [स] वाहन वगरनु, पगपाळु
अयानत عیانت स्त्री० [अ.] सहायता
अयाल ایال पु० [फा] घोडा के सिंहनी केशवाळी; याळ (२) عیال [अ.] परिवार, बालबच्चां
अय्याका عیاکا वि० [अ.] विलासी, विषयी [चालाक माणस
अय्यार عیار पु० [अ.] खधा;
अरंड ارنڈ पु० एरंडो
अरंड-ककड़ी ارنڈککڑی स्त्री० एरण-काकडी, पपैयु
अरई ارئی स्त्री० हाकवानी परोणी
अरक़ عرق पुं० [अ] अर्क, कस (२) परसेवो.
-उतारना, -खींचना, -निकालना =अर्क काढवो अरक अरक होना =पसीनाथी भींजाई जवु, परसेवो परसेवा थई जवु [भरती करनार
अरकाटी ارکاٹی पु० गिरमीटियाओनी
अरग, ارگ, अरगजा ارگجا पु० [स अगरु] अरगजो [के सुगधवाळु
अरगजी ارگجی वि० अरगजाना जेवा रग
अर(-ल) गनी ار(-ل)گنی स्त्री० वळगणी, कपडा इ० सूकववानी दोरी
अरगवानी ارغوانی पु० [फा] लाल रग (२) वि० घेरुं लाल [रहेवु
अरगाना ارگانا अ० क्रि० (प) चूप
अरघा ارگھا पु० [स अर्घ] अर्घ्य आपवानु एक पात्र (२) शिवलिंग जेमा स्थापित कराय छे त

अरथी ارتهی स्त्री० ठाठडी
अरदना اردنا स० क्रि० [स अर्द] कचडवुं, मर्दन करवुं
अरदली اردلی पुं० [अ ऑर्डरली] चपरासी, पटावाळो
अरदास ارداس स्त्री० [फा. अर्जदाश्त] विनती, प्रार्थना, अरजी (२) भेट
अरना ارنا पु० (स्त्री०,-नी) (-نی) जंगली पाडो (२) सुकाई गयेलु छाण, जे वाळवामा वपराय छे (३) अ० क्रि० जुओ 'अड़ना' [झाड
अरनी ارنی स्त्री० [स. अरणी] अरणीनु
अरब عرب पुं० [अ.] अरबस्तान देश
अरबा اربع वि० [अ.] चार, ४ (२) पुं० त्रिराशि [मालिक
अरबाब ارباب पुं० ब० व० [अ.]
अरबी عربی वि० [फा] अरब देशनुं (२) स्त्री० अरबी भाषा (३) पु० अरबी ऊट के घोडो [चाह, होंश
अरमान ارمان पु० [फा] इच्छा,
अरराना اررانا अ० क्रि० अरर एवो शब्द काढवो, अरेराटी छूटवी
अरवा اروا पु० ताको, गोख
अरवाह ارواح स्त्री० ब० व० [अ] अरवा, आत्मा (२) फिरस्ता, देवदूतो
अरवी اروی स्त्री० एक कन्द; अळवी
अरसट्टा ارسٹها पु० अडसट्टो, अंदाज
अरसना-परसना ارسنا-پرسنا स० क्रि० स्पर्शवुं, भेटवुं [मुदत
अरसा عرصہ पु० [अ.] अरसो, समय,
अरहट ارہٹ पुं० [सं अरघट्ट] रहेंट
अरहन ارہن पु० [स. रधन] (शाक, कढीमां नखातो) चणानो लोट

अरहर ارہر स्त्री० तुवेर
अराक عراق पुं० [अ. इराक़] इराक देश के त्यांनो घोडो [(२) खेतर
अराज़ी اراضی स्त्री० [अ] जमीन
अरी اری अ० [स अयि?] स्त्री माटेनु सबोधन; 'हे'
अरीज़ा عریضہ वि० [अ] निवेदित, अरज करायेलु (२) पु० अरजी
अरु ارو अ० (प.) अने, 'और'
अरोगना اروگنا स० क्रि० [प.] 'आरोगना', खावु
अर्क़ عرق पुं० [अ] जुओ 'अरक'
अर्क़-रे-ज़ी عرق ریزی स्त्री० [अ +फा] खूब महेनत
अर्ज़ عرض स्त्री० [अ.] विनती, अरज; प्रार्थना (२)पुं० पनो, चोडाई (३)जमीन
अर्ज़दाश्त عرضداشت स्त्री० [फा.] अरजी, विनंतीपत्र
अर्ज़मन्द ارزمند वि० [फा.] आबरूदार, लायक [जांनी स्त्री०
अर्ज़ां ارزاں वि० [फा] सस्तु (नाम,-
अर्ज़ी عرضی स्त्री० [अ.] अरजी, 'अर्ज़दाश्त' [एटले के
अर्थात् ارتهات अ० [स] याने;
अर्थी ارتهی स्त्री० जुओ 'अरथी'
अर्श عرش पु० [अ] मुसलमानो माने छे ते सौथी ऊचु-खुदानु धाम -पर चढ़ाना=खूब तारीफ करवी. -पर दिमाग़ होना=बहु अभिमान होवुं
अलंग النگ पु० बाजू, तरफ
अलकतरा الکترا पुं० [अ.] डामर
अल्-क़िस्सा القصہ अ० [अ.] टूकमां

अलख الکھ वि० अलख, अगोचर. –जगाना=पोकारीने प्रभुस्मरण करवु, अलख जगाववी
अलखधारी, अलखनामी, الکھدھاری, الکھنامی पु० 'अलख' 'अलख' पोकारी भिक्षा मागनार एक जातनो साधु
अलगनी الگنی स्त्री० जुओ 'अरगनी'
अल्-ग़रज़,-ग़र्ज़ الغرض الغرض अ० [अ] मतलब के; टूंकमां तात्पर्य के
अलग़रज़ी الغرضی वि० [अ] बेपरवा
अलगाई الگائی स्त्री०, –व (-و) पुं० अलगपणु
अलगाना الگانا अ० क्रि० अलग थवु, छूटु पडवुं (२) स० क्रि० अलग करवुं, हठाववु [–एक जातनी वांसळी
अलग़ोज़ा الغوزا पु० [अ.] अलगोजा
अलपाका الپاکا पु० आलपाको, आलपाका'
अलफ़ा الفا पु० विना बायनु लाबु कुरतुं
अलफ़ाज़ الفاظ पु० [अ 'लफ्ज'नुं ब० व०] शब्दो (२) पारिभाषिक शब्द
अलबत्ता البتہ अ० [अ] अलबत्त, बेशक • [चित्रो सघरवानी पोथी
अलबम البم पु० [फा] 'आल्बम',
अलबेला البیلا वि० (स्त्री०,–ली) [सं. अलभ्य+हिं प्रत्यय ला] अलबेलु, फाक्डु (२) सुन्दर, अनोखुं
अलबी-तलबी البی تلبی स्त्री० अरबी, फारसी के कठण उर्दू [झडो
अलम الم पु० [अ] दु.ख (२) علم
अलमस्त المست वि०[फा.] अलमस्त, मदमत्त, चकचूर (२) मस्तानी; बेफिकर
अलमारी الماری स्त्री० अलमारी, कबाट
अलमास الماس पु० [फा] हीरो
अलल-टप्पू اللٹپّو वि० अल्लेलटप्पु, ठेकाणा वगरनु
अलल-बछेड़ा اللبچھیڑا पुं० [हिं अल्हल+बछेडा] घोडाना वछेरो (२) अल्लड आदमी [गळु फाडीने बोलवु
अललाना اللانا अ० क्रि० चीस पाडवी,
अलवांती الوانتی वि० स्त्री० [स बालवती] प्रसूता
अलवाई الوائی वि० स्त्री०एकबे मासनी वियायेली (गाय, भेंस), बाखडी'थी ऊलटु
अलवान الوان पु०[फा] ऊननी चादर
अलसान, अलसानि السان, -نی (१) स्त्री० आळस, सुस्ती (२) शिथिलता
अलसाना السانا अ० क्रि० आळसमा पडवु, सुस्त थवु
अलसी السی स्त्री० [सं अतसी] अळसी
अलसेट السیٹ स्त्री० (१) टील (२) अडचण (३) झघडो [करनारुं
अलसेटिया السیٹیا वि० 'अलसेट'
अलसौंहा السونہا वि० (स्त्री०–ही) (-ہی) आळसयुक्त, सुस्त
अलस्सुबाह علی الصباح अ०[अ] वहेली सवारे, परोढिये
अलहदा علیحدہ वि० [अ] इलायदु, अलग [नाम,–दगी स्त्री०] [अलान
अलान الان पु० [सं. आलान] हाथीनु
अलानिया علانیہ अ० [अ.]खुल्लखुल्ला, स्पष्ट [वातचीत करवी (२) गावु
अलापना الاپنا अ० क्रि० बोलवु,

अलामत علامت पुं० [अ] निशानी; चिह्न [[स] कमाड
अलार الار पु० 'अलाव' जुओ (२)
अलाल الال वि० आळसु (२) नवरु, नकामु ['अलील' परथी नाम
अलालत علالت स्त्री० [अ] बीमारी,
अलाव الاو पु० [सं अलात] अलाव, आगनो ढेर, तापणी
अलावा علاوہ अ० [अ] सिवाय
अलिंजर الِنجر पुं० [स] माटीनो पाणीनो घडो
अलिंद الِند पु० [स. अलीन्द्र] भमरो (२) [स.] घरना द्वार आगळनो ओटलो के छजु
अली الی पु० [स अलि] भमरो (२) [सं आली] सखी (२) पक्ति
अलील علیل वि० [अ.] बीमार [वातु
अलुमीनम الومینم पु० एल्युमिनियम
अलोना الونا वि० [स अलवण] अलूणु; फीकु, अस्वाद [करेलुं
अल्क़त القط वि० [अ] रद के समाप्त
अल्क़ाव القاب पु० [अ] इलकाब
अल्क़ाबो-आदाब القاب و آداب = 'अलक़ाव-व-आदाव', जुओ 'आदाब-व-अल्काव'
अल्ल ال पु०[अं आल] अटक, उपनाम
अल्लाना الانا अ०क्रि०जुओ अललाना
अल्लम गल्लम الم گلم पुं० नकामो बकवाद; अगडंबगडं
अल्लाह اللہ पु० [अ] अल्ला, ईश्वर
अल्लाहताला اللہ تعالےٰ पु० खुदा-ताला
अल्लाह–बेली اللہ بیلی श० प्र० [अ] ईश्वर सहाय छे. (विदाय वेळानो बोल)

अल्–विदा الوداع पुं०[अ.] रमजाननो छेल्लो शुक्रवार
अल्–हक़ الحق अ० [अ] खरेखर (२) हा, ठीक [गीत गानार
अल्हइत الہیت पु० 'आल्हा' छदनुं
अल्हड़ الہڑ वि० अल्लड; नादान; बेवकूफ
अवकाश اوکاش पुं० [स.] खाली जगा, आकाश (२) समय (३) नवराश (४) फासलो, अंतर
अवगतना اوگتنا स० क्रि० [स. अवगत] समजवु; विचारवु
अवगाहना اوگاہنا अ० क्रि० नाहवु (२) डूबकुं मारवु (३) स० क्रि० ऊंडा ऊतरी विचारवुं, तपासवु [कठण
अवघट اوگھٹ वि० विकट, दुर्गम;
अवचट اوچٹ अ० 'औचट', अचानक (२) पु० मुश्केली, सकडामण [उकाळवुं
अवटना اوٹنا स० क्रि० 'औटना';
अवडेर اوڈیر पु० झंझट, बखेडो; गरवड; फेर, चक्कर [नांखवु, फसावबु
अवडेरना اوڈیرنا स०क्रि०फेर–चक्करमां
अवडेरा اوڈیرا वि० चक्करमां नाखे एवु; झंझटवाळु, गरवडियुं [एकाग्रता
अवधान اودھان पु० [स] ध्यान,
अवन اون पु०[स.]रक्षण (२) (प)अवनि
अवम اوم पु० [स] अधिक मास
अवम तिथि اوم تتھی स्त्री० [स.] क्षय थती तिथि
अवरेखना اوریکھنا स० क्रि० लखवुं, चीतरवु (२) अनुमानवुं, कल्पवु; मानवुं
अवरेब اوریب पु० 'औरेब', वक्रगति (२) कपडानो वाको काप (३) कठिनाई (४) झघडो; खेचताण

असालत اصالت स्त्री० [अ] कुलीनता (२) सत्य
असालतन् اصالتاً अ० [अ]स्वयं, खुद
असास اساس पुं०[अ.]जड,पायो,मूळ
असासा اثاثہ पु०[अ]असवाब,माल,संपत्ति
असिस्टंट اسسٹنٹ वि० [इ.] मदद-नीश; सहायक
असीर اسیر पु० [फा.] केदी
असील اصیل वि० [अ] खानदान (२) सुशील
असीस اسیس स्त्री० (प) आशिष
असीसना اسیسنا स०क्रि०आशिष देवी
असु اسُ पु०(प) अश्व(२) अ०आशु, शीघ्र (३) [स] प्राण [स्त्री० अगवड
असुबि(वि)धा (-وِدھا) اسُبدھا
असूझ اسُوجھ वि० अन्धकारमय(२) अपार (३) विकट, कठण
असूल اصُول पु० जुओ 'उसूल' तथा 'वसूल'
असेसर اسیسر पु० [इ.] एसेसर
असोज اسوج पु० [सं अश्वयुज्] आसो मास [घोडाशाळ
अस्तबल اصطبل पु० [अ.] तबेलो,
अस्तर استر पुं० [फा] नीचेनु पड के थर (२) कपडानु अस्तर
अस्तरकारी استرکاری स्त्री० [फा.] चूनाथी धोळवुं के प्लास्टर करवु ते
अस्तुति استُتی स्त्री० स्तुति (२) [स.] निंदा, बूराई
अस्तुरा استُرہ पु०[फा] अस्तरो
अस्ना اثنا पु०[अ]वचगाळानो समय, दरमियान
अस्नान اسنان पु० (प) स्नान
अस्प اسپ पुं० [फा.] अश्व
अस्पताल اسپتال पु० इस्पिताल; होस्पिटल
अस्फ़ंज اسفنج पु० [इं स्पज] वादळी
अस्मत عصمت स्त्री०[अ]पापभीरुता (२) स्त्रीनुं पातिव्रत्य
अस्सी اسّی वि० ८०, ऐंसी
अहक اہک स्त्री० (प.) इच्छा
अहकना اہکنا अ०क्रि०प्रवल इच्छा करवी
अहक़र احقر वि० [अ] अति तुच्छ
अहकाम احکام पुं० [अ 'हुक्म'नु व०व०] आज्ञाओ, हुकमो [आशका
अहतमाल احتمال पु० [अ] भय,
अहद عہد पु० [अ] वायदो, करार(२) सुलेह (३) (राज्यनो) समय
अहदनामा عہدنامہ पुं० [फा.] करारनामुं (२) सुलेहनामुं
अहदी احدی वि०[अ] आळसु (२) नवरु, नकामुं (३)पु० अकबरना समयनो एक सिपाही जेने बोलावे त्यारे ज कामे आवे, बाकी बेठो रहेतो
अहना اہنا अ०क्रि०[स. अस्] होवु (आनां 'अहै' 'अहा' एवां ज रूपो वर्तमान छे)
अहम اہم वि० [अ] खास महत्त्वनु, बहु जरूरी
अहमक़ احمق वि०[अ] बेवकूफ, मूर्ख
अहमियत اہمیت स्त्री० [अ.] महत्त्व
अहरन اہرن स्त्री० [स आधरण] एरण
अहरा اہرا पु० [स आहरण] जेरणानो ढग के तेनी आग (२) पाणीनो मोटो जमाव ज्यांथी खेतरोमां पाणी लेवाय
अहरी اہری स्त्री० परब (२) होज के पाणीनी कूडी